

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Τη μετάφραση της *Ιλιάδας* τελείωσε ο Πάλλης το 1901 και την εξέδωσε το 1905. Βασισμένη στις φιλολογικές απόψεις της εποχής σχετικά με τα παραδομένα έργα του Ομήρου, η μετάφραση αυτή με την απουσία χιλιάδων στίχων πολύ απέχει από το να χαρακτηριστεί πρότυπη. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν την έβαλα "δίπλα-δίπλα" με το αρχαίο κείμενο. Για όποιον θα τόθελε υπάρχουν (ναι, και θαύματα γίνονται) σήμερα στο ιντερνέτ και η μετάφραση του [Πολυλά](#) και αυτή των [Καζαντζάκη-Κακριδή](#). Ωστόσο αυτή εδώ την θεωρώ την πλέον *ποιητική*. Ο Πάλλης, από τους "σκληροπυρηνικούς" τού δημοτικισμού μαζί με τον Ψυχάρη και τον Εφταλιώτη, παρέδωσε ένα κείμενο χωρίς συμπλέγματα ενοχής ούτε απέναντι στον μεγάλο πρόγονο ούτε απέναντι στην γλώσσα.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

A

- Μούσα, τραγουδά το θυμό του ξακουστού Αχιλλέα,
τον έρμο ! π' όλους πότισε τους Αχαιούς φαρμάκια,
και πλήθος έστειλε ψυχές λεβέντικες στον Άδη
οπλρχηγώνε, κι' έθρεψε με τα κορμιά τους σκύλους
5 κι' όλα τα όρνια (του Διός έτσι είχε η γνώμη ορίσει),
απ' την αρχή σαν πιάστηκε με το γοργό Αχιλλέα
τ' Ατρέα ο πρωταφέντης γιος και χώρισαν οι διό τους.
Πιός τάχα λες τους έσπρωξε θεός να λογοφέρουν;
Του Δία ο γιος και της Λητός, που με τον Αγαμέμνο
10 θύμωσε κι' έρηξε κακή μες στο στρατό πανούκλα,
και κόσμος πέθαινε, γιατί στο λειτουργό το Χρύσα
δε θέλησε τ' Ατρέα ο γιος λίγη σπλαχνιά να δείξει.
Γιατί ήρθε αφτός στα γλήγορα των Αχαιών καράβια
να λευτερώσει θέλοντας την κόρη του, και πλούσια
είχε μαζί του ξαγορά, και κράταε στα διό χέρια
πάς στο χρυσόφτιαστο ραβδί, τ' Απόλλου τα στεφάνια,
15 κι' όλους τους άλλους Αχαιούς θερμοπερικαλούσε,
μα τα πρωτάτα πιο πολύ, τους διό τους γιους τ' Ατρέα
« Τ' Ατρέα οι γιοί κι' οι άλλοι εσείς χαλκοπλισμένοι Αργίτες,
» σ' εσάς να δώσουνε οι θεοί να μπείτε στου Πριάμου
» το κάστρο, και στα σπίτια σας με το καλό να σύρτε·

20 » όμως κι' εμένα δώστε μου την κόρη μου, και πάρτε
» την ξαγορά της, έτσι ο γιος να σας βοηθάει του Δία ! »
Τότες με σέβας φώναξαν οι άλλοι Αργίτες όλοι
« πάρτε την ώρα ξαγορά, το γέρο σπλαχνιστείτε ! »
μα αφτή η βουλή δεν τ' άρεσε του βασιλιά Αγαμέμνου,
25 παρά τον έδιωξε άσκημα κι' είπε σφιχτό 'να λόγο
« Τήρα εγώ, γέρο, μη σε βρω τριγύρω στα καράβια
» για τώρα ν' αργοστέκεσαι για πίσω να κοπιάσεις,
» μη δε σε σώσει ούτε ραβδί ούτε θεού στεφάνι.
» Την κόρη δεν τη δίνω εγώ !... παρ' όταν πια γεράσει
30 » απ' την πατρίδα της μακριά, στο σπιτικό μου, στ' Άργος,
» τη μέρα με τον αργαλιό, τη νύχτα στο πλεβρό μου...
» Μα σύρε ! μη μ' ανάφτεις πια αν θες γερός να φύγεις ! »
Είπε, κι' ο γέρος σκιάχτηκε κι' αγρίκησε το λόγο.
Και πήρε με βαριά ψυχή την αμμουδιά άκρη άκρη
35 του πολυτάραχου γιαλού, κι' έτσι όλο με κατάρες
της πυκνοπλέξουδης Λητός το γιο περικαλούσε
« Άκου με, αργυροδόξαρε, εσύ που διαφεντέβεις
» την Κίλλα με το τόσο βιός και το νησί της Χρύσας,
» και που φυλάει την Τένεδο τ' ανίκητό σου χέρι.
» Σμιθέα ! αν στόλισα κι' εγώ την όμορφη εκκλησιά σου,
40 » αν σουκάψα καμιά βολά μεριά γιομάτα πάχος
» αρνιών και τάβρων, ξάκουσ' τον τώρα μου αφτό τον πόθο·
» με σαΐτιές σου οι Δαναοί τα δάκρια ας μου πλερώσουν ! »
Είπε, και την κατάρα εφτός συνάκουσε ο Απόλλος.
Και βράζοντας οχ του βουνού κατέβηκε τις ράχες,
45 με το δοξάρι κρεμαστό και τη σαΐτοθήκη.
Βρόντηξαν, όταν με θυμό τινάχτηκε, οι σαΐτες
στις πλάτες του. Και πάγαινε θολός σα μάβρη νύχτα,
Έπειτα αλάργα κάθεται απ' το στρατό και ρήχνει,
κι' άχησε ο κρότος σκιαχτερός οχ τ' αργυρό δοξάρι.
50 Μουλάρια πρώτα θέριζε κι' ασπροτριχάτους σκύλους,
μα και τους άντρες έπειτα με τις πικρές σαΐτες
βαρούσε· κι' όλο καίγανε πολλές φωτιές νεκρώνε.
Μέρες εννιά πυκνόπεφταν μες στο στρατό οι σαΐτες,
μα αφτού στις δέκα συντυχιά κηρύχνει ο Αχιλέας,
55 γιατί τον φώτισε η θεά, η κρουσταλλόκορφη Ήρα,
τι θλίβουνταν τους Αχαιούς σα θώραε που πεθαίνουν.
Κι' οι κράχτες σαν τους φώναξαν και μαζωχτήκαν όλοι,
σηκώθηκε ο γοργόποδος γιος του Πηλιά κι' έτσι είπε
« Τ' Ατρέα γιε, τώρα πια εμείς θαρρώ τη στράτα πάλι
60 » θα πάρουμε και πίσω ομπρός στα σπίτια μας θα πάμε,
» πρώτα απ' το θάνατο αν σωθεί κανείς μας, αν είναι έτσι
» να μας θερίζει ο πόλεμος και να μας τρώει η πανούκλα.
» Μον έλα κάνας λειτουργός ας ρωτηθεί ή προφήτης,
» ή κι' ονειράτων ξηγητής —κι' αφτά τα στέλνει ο Δίας—
» που να ξηγήσει τι μαθές μας χόλιασε έτσι ο Φοίβος,
65 » μην τούλειψε εκατοβοδιά, μην τάμα ξεχασμένο,
» αν θέλει μαλλιαρά απ' αρνιά και τάβρους ίσως τσίκνα
» να λάβει, κι' απ' το φοβερό χαμό να μας γλυτώσει. »

Έτσι είπε αφτός και κάθησε. Κι' απάνου τότε ο Κάρχας
 σηκώθη, ο πιο βαθύτερος απ' τους προφήτες όλους
 70 που κάτεχε όλα — τωρινά, στερνά, και περασμένα—
 και με τη μαντοσύνη του, που ο γιος του Δία ο Φοίβος
 τον προίκισε, έδειξε της Τριάς το δρόμο στα καράβια.
 Αφτός με το σοφό του νου τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Γιε του Πηλέα, ας θες εγώ, του Δία αγαπημένε,
 75 » να πω τ' Απόλλου το θυμό, του προφυλάχτη αφέντη,
 » καλά, στον λέω· όμως και συ ορκίσου μου και τάξε
 » να με βοηθήσης πρόθυμα με λόγο και κοντάρι.
 » Κάποιος θαρρώ θα πειραχτεί που τους Αργίτες όλους
 » τους ξεπερνάει σε δύναμη κι' ο λόγος του αγρικιέται.
 80 » Γιατί νικάει ο άρχοντας μ' αδύναμο αν μαλώσει,
 » και το θυμό του αν καταπιεί εκείνη εκεί την ώρα,
 » όμως φυλάει μες στην καρδιά το πάθος του, ως να πάρει
 » στερνά μιά μέρα γδικιωμό. Μόν τήρα αν θα με σώσεις. »
 Και τότε ο φτερουγόποδος τ' απάντησε Αχιλέας
 85 « Αφοβα πες και θαρρετά τί προφητιά κατέχεις.
 » Τι νά ! μα το μυριάκριβο του Δία γιο, που, Κάρχα,
 » περικαλιέσαι εσύ και λες της μοίρας τα γραμμένα,
 » άντρας κανείς, εγώ όσο ζω κι' έχω ανοιχτά τα μάτια,
 » στο τάζω, χέρι φονικό δε σου σηκώνει εσένα
 90 » εδώ στον κάμπο, ουδέ κι' αφτόν αν πεις τον Αγαμέμνο
 » που απ' όλους πρώτος βασιλιάς παίνεται εδώ πως είναι. »
 Τότες πια θάρρεψε ο βαθύς προφήτης και τους είπε
 « Δεν τούλειψε εκατοβοδιά, τάμα όχι ξεχασμένο,
 » μόνη αφορμή 'ναι ο λειτουργός π' αδίκησε ο αφέντης,
 95 » τι απόρριψε την ξαγορά και του βαστάει την κόρη.
 » Για τούτο ο Φοίβος συφορές μας έστειλε, κι' ακόμα
 » θα στείλει· και τη φονικιά πανούκλα δε θα πάψει
 » πριν πάλε του πατέρα της τη μαβρομάτα κόρη
 » απλέρωτη αξαγόραστη την ξαναδώκει πίσω,
 100 » πριν στείλουμε εκατοβοδιά και του θεού στη Χρύσα.
 » Τότ' ίσως μαλακώσει πια και ξανασάνουμ' όλοι. »
 Είπε κι' αφτός και κάθησε. Και τότε ο Αγαμέμνος
 τ' Ατρέα ο γιος σηκώθηκε, ο δυνατός αφέντης,
 αφρίζοντας, κι' απ' το θυμό τα μάβρα σωθικά του
 φουσκώναν, κι' έχυνε φωτιές το μάτι του και σπίθες.
 105 Του Κάρχα πρώτα τούρηξε μιά άγρια ματιά και τούπε
 « Κακομηνήτη, πρόσχαρο ποτές δε μούπες λόγο !
 » Πάντα αγαπάει δυσάρεστα να προφητέβει ο νους σου,
 » κι' ένα καλό μήτ' έκανες, μήτ' είπες στη ζωή σου.
 » Τώρα στ' ασκέρι πάλι ομπρός λαλείς και προφητέβεις
 110 » πως τάχα τόσες συφορές για αφτό τους στέλνει ο Φοίβος,
 » τι εγώ στην πλούσια ξαγορά δεν έστερξα της κόρης,
 » που κάλια αυτή τον πύργο μου να μου στολίζει θέλω.
 » Ναι, κι' απ' τ' απάρθενό μου εγώ τήνε προκρίνω τέρι,
 » την Κλυταιμήστρα, τι μαθές χειρότερη δεν είναι
 115 » στα κάλλη, μήτε στο κορμί, στη γνώση, και στα χέρια.
 » Μα κι' έτσι πίσω πρόθυμα τη δίνω αν είναι ανάγκη·

- » δε θέλω εγώ να χάνεται, μόν να σωθεί ο στρατός μας.
 » Κάνα άλλο εμένα όμως πρεσβιό κοιτάζτε να μου βρείτε,
 » αμέσως τώρα ! Τεριαστό δεν είναι εγώ μονάχα
 » έτσι να μένω. Και θαρρώ από το βλέπετ' όλοι,
 120» πως η δική μου τώρα η νια μισέβει σ' άλλα χέρια. »
 Μα τότε ο φτερουγόποδος τ' απάντησε Αχιλέας
 « Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, αχόρταγ' αρχηγέ μας,
 » πώς άλλο να σου δώσουν θες πρεσβιό τα παληκάρια;
 » Δεν ξέρω πουθενά πολύ αμοίραγό μας πράμα.
 125» Δοθήκανε όσα πήραμε πατώντας τόσες χώρες,
 » κι' είναι ντροπής απ' το λαό ξανά να μαζωχτούνε.
 » Μόν άσ' την τώρα εσύ τη νιά στο Φοίβο, και κατόπι
 » διπλά θα σ'τα πλερώσουμε και τρίδιπλα αν ο Δίας
 » φέρει έτσι και κουρσέψουμε κάνα άλλο πλούσιο κάστρο. »
 130Τότες του κάνει ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνων
 « Μη δα εσύ πούσαι γνωστικός, θεόμορφε Αχιλέα,
 » καμώνεσαι έτσι, κι' έφκολα δε με γελάς, δεν πείθεις.
 » Ή τη δική σου τάχα νια για νάχεις στην καλύβα,
 » με θες να κάθουμαι έτσι εγώ μ' εδώ αδιανά τα χέρια
 » κι' αφτή μού λες στον τόπο της ναν τήνε στείλω πίσω;
 135» Καλά, αν μου δώσουν τα παιδιά καμιά άλλη ομορφοπούλα,
 » τέτια όπως μου ποθεί η καρδιά, ισάξια αφτής που χάνω·
 » αλλιώς, μονάχος τότε εγώ πηγαίνω και του Αία
 » ή τη δική σου παίρνω νιά, ή του Δυσσέα ακόμα
 » θα πάω να πάρω... κι' έπειτα ας χολοσκάει που πάθει !
 140» Όμως αφτά κι' άλλη φορά τα ξαναμελετάμε·
 » τώρα ένα ελάτε ας ρήξουμε στη θάλασσα καράβι,
 » κράζτε και νάφτες διαλεχτούς, βάλτε τα βόδια μέσα,
 » βάλτε και την κρινόθωρη του Χρύσα θυγατέρα,
 » και καπετάνιος ένας μας ας σύρει απ' τους αρχόντους,
 145» ο Αίας είτε ο Δομενιάς είτε ο σοφός Δυσσέας,
 » ή εσύ, τ' ανύτερο κορμί απ' όλους, Αχιλέα,
 » για να μερώσεις το θεό με των σφαχτών την τσίκνα. »
 Τότες τον χαμοκοίταξε και τούπε ο Αχιλέας
 « Όχου μου αδιαντροπρόσωπε, κορμί με δίχως πίστη,
 150» πώς λες θ' ακούσει πρόθυμα το λόγο σου κανείς μας
 » κι' ή σ' ανοιχτό πια πόλεμο θα τρέξει ή σε καρτέρη;
 » Τι εγώ δεν ήρθα απ' αφορμή των ασπιστάδων Τρώων
 » να πολεμήσω εδώ, γιατί δε μούφταιξαν εμένα·
 » μήτ' άλογα μου μ' άρπαξαν ποτές τους μήτε βόδια,
 155» μήτ' έκαψαν μου τα σπαρτά και τα βαθιά περβόλια
 » κάτου στη Φτιά, γιατί πολλά στη μέση μας χωρίζουν,
 » θες κορφοβούνια απλόσκιωτα θες θάλασσα αφρισμένη·
 » μόν για δικό σου διάφορο, ξαδιάντροπε, εγώ βγήκα
 » μαζί σου, για να βρεις εσύ, κακόσουρτε, απ' τους Τρώες
 160» κι' ο αδερφός σου ξεζημιά. Αφτά δεν τα θυμάσαι,
 » μόν τ' απηφάς! Και τώρα δα με φοβερίζεις κιόλας
 » να πάρεις με το χέρι σου την κόρη, που για κείνη
 » αίμα έφτυσα και που ο στρατός μούχει χαρίσει εμένα.
 » Ίσο μ' εσένα μερτικό ποτές μου δεν κερδίζω

» κάθε που πάρουμε καμιά των Τρώων πλούσια χώρα·
 165» μόν όθενε αίμας και σπαθί, νά! ετούτα εδώ τα χέρια
 » δουλέβουν πρώτα, μα αν γενεί και μοιρασιά, εσύ παίρνεις
 » τα πιο πολλά, με λίγο εγώ, χωρίς παράπονο όμως,
 » πίσω γυρνάω, κι' ας έλιωσα τους Τρώες πολεμώντας.
 » Και τώρα φέβγω! τι πολύ πιο βολετό να σύρω
 170» καλιά μου με τους λόχους μου, τι αψηφιστος το βλέπω
 » εδώ πως δε θα μάσω βιός και θησαυρό μεγάλο. »
 Τότες του λέει ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνων
 « Ώρα καλή σου αν σ' έπιασε πόθος να πας ! Για μένα
 » δε σου προσπέφτω, μη θαρρείς, να μείνεις· έχω κι' άλλους
 175» εδώ βοηθούς μου, μάλιστα το βαθυγνώστη Δία.
 » Απ' όλους πιο σε μάχουμαι τους αρχηγούς εσένα,
 » τι πάντα θες λογοτριβές, θες φόνους και πολέμους.
 » Τάχα μου αν είσαι δυνατός, αν παλικάροσύνη
 » κάνας θεός σε προίκισε, στη Φτιά, αν ορίζεις, σύρε
 » μ' όλο σου το στρατό μαζί, και πρόσταξε όσο θέλεις
 180» τους Μυρμιδόνες· ειδέ εγώ δε νιάζομαι αν θυμώνεις,
 » δεν τρέμω αν φέβγεις. Κι' άκουσε το λόγο που σου κραίνω·
 » μιάς πίσω και μου τη ζητάει τη Χρυσοπούλα ο Φοίβος,
 » μ' ανθρώπους και καράβι μου εγώ θαν του τη στείλω,
 » μα στο καλύβι σου θαρθώ κι' ατός μου θα σου πάρω
 185» τη νιά σου, τη ροδόσταχτη Βρισούλα, για να μάθεις
 » σαν πόσο εγώ σε ξεπερνώ, να τρέμει ακόμα κι' άλλος
 » όμιος μου εμένα έτσι ανοιχτά να μου προβάλλνει κι' ίσος.»
 Είπε, κι' εκείνος άναψε ν' ακούσει τέτιο λόγο,
 και του διπλόφερε η καρδιά στα λογγωμένα στήθια,
 190ή να τραβήξει απ' το μερί το κοφτερό λεπίδι,
 να αναστατώσει τη βουλή, το βασιλιά να σφάζει,
 ή να σωπάσει την καρδιά και το θυμό να πνίξει.
 Μα εκεί π' αφτά τ' ανάδεβε μες στις καρδιάς τα βάθια
 κι' όξω απ' τη θήκη γύμνωνε τη σπάθα, νά τη ! φτάνει
 195η Αθηνά οχ τον ουρανό, τι στάλθηκε απ' την Ήρα,
 που συλλογή ίση και των διό τους είχε κι' ίση αγάπη.
 Και στέκει πίσω του, του αρπάει τα καστανά μαλλιά του,
 σ' αφτόν μονάχα φανερή, ανέφαντη στους άλλους.
 Σάστισε εκείνος και γυρνάει, και ξάφνου αναγνωρίζει
 200την Αθηνά που ξάστραφταν τα φοβερά της μάτια.
 Και κράζοντάς την της λαλεί διό φτερωμένα λόγια
 « Κόρη του Δία σκιαχτερή, γιατί ήρθες τώρα πάλι ;
 » μη θες να δεις την αψηφιά του βασιλιά Αγαμέμνου ;
 » Εγώ 'να λόγο θα σου πω που ίσως τον δεις να γίνει·
 205» σα γλήγορα οι περφάνιες του στον Άδη θαν τον πάνε. »
 Τότες τ' απάντησε η θεά, του Δία η θυγατέρα
 « Ήρθα οχ τον ουρανό εγώ να πάψω το θυμό σου,
 » αν θες ν' ακούσεις, κι' η θεά μ' έχει σταλμένα η Ήρα,
 » που συλλογή ίση και των διό σας έχει κι' ίση αγάπη.
 210» Μον έλα πάψε ! κι' άσ' τη εκεί τη σπάθα στο φηκάρι.
 » Μα αν θες με λόγια, στόλισ' τον όσο ζητά η καρδιά σου,
 » γιατί το λόγο που θα πω θαν τότε δεις να γίνει·

» για αφτή την προσβολή διπλά και τρίδιπλα μιά μέρα
 » δώρα θα λάβεις· μοναχά βαστάξου κι' άκουσέ μας.»
 215Και τότε ο φτερουγόποδος της απαντά Αχιλέας
 « Άς γίνει ο λόγος σας, θεά ! κι' ας είμαι έτσι πνιγμένος
 » απ' το θυμό κατάκαρδα, τι πιο καλά να γίνει·
 » αν τους θεούς ακούς, κι' αφτοί σου συχνακούν τον πόθο.»
 Έτσι είπε, και σταμάτησε τη σταλωμένη χούφτα
 πας στ' αργυρό σπαθόχερο και μέσα στο φηκάρι
 220έσπρωξε πάλι το σπαθί, με δίχως ν' απιθήσει
 στον ορισμό της Αθηνάς. Και του Διός η κόρη
 πίσω πετάει στον Έλυμπο, στου Δία τα παλάτια,
 εκεί να σμίξει τους θεούς και τις θεές τις άλλες.
 Κι' εκείνος τότες ξαναρχής γυρνάει στον Αγαμέμνο
 με τις βλαστήμιες, κι' ο θυμός δεν τότε παραιτούσε
 225« Ά κρασοζάλιστο κορμί που σκύλας έχει μάτια,
 » μα τ' αλαφιού καρδιά! ποτές δε σου βαστάει εσένα
 » να βγεις μαζί με το στρατό τους Τρώες να χτυπήσεις,
 » ή μετά μάς τους αρχηγούς σαν πάμε σε καρτέρι·
 » χάρος αφτό σου φαίνεται στο νου σου και λαχτάρα.
 » Α ναί, πολύ καλύτερα ν' αρπάζεις τις γυναίκες
 230» μες στο πλατύ στρατόπεδο, κανείς σα σε πειράξει.
 » Ναί! λαοφάγος βασιλιάς, γιατί δειλούς ορίζεις·
 » αλλιώς, αφτή σου η αρπαγή θα σούταν κι' η στερνή σου.
 » Μα άκου το λόγο που θα πω, τον όρκο που θ' αμώσω.
 » Μά ετούτο τα ραβδί που πια ποτές κλωνιά και φύλλα
 235» δε βγάξει μιάς και κόπηκε απ' τον κορμό στο λόγγο,
 » μήτ' άθια, γιατί τούφαγε τη φλούδα και τα φύλλα
 » τριγύρω ο κοφτερός χαλκός, και τώρα το κρατάνε
 » στα χέρια οι δημογέροντες και στ' όνομα του Δία
 » δικάζουν το λαό, κι' αφτόν βαρύ τον έχουν όρκο,
 240» ναι θάρθει μέρα οι Δαναοί ν' αποθυμήσουν όλοι
 » τον Αχιλέα· τότε εσύ και μ' όλο σου τον πόνο
 » δε θα μπορείς, σ' το λέω, καμμιά βοήθια ναν τους δώκεις,
 » σαν πέφτουνε απ' του Έχτορα το χέρι αλωνισμένοι,
 » και μες στα στήθια σου η καρδιά θα λαχταράει, θα λιώνει
 » που ντρόπιασες το πιο γερό των Αχαιών κοντάρι.»
 245Είπε, και χάμου το ραβδί αγριόθυμος τινάζει
 με χρυσοκάρφια κεντητό, κι' έπειτα πάει καθίζει.
 Κι' εκείθε ο άλλος φρένιαζε. Τότες πετιέται ολόρθος
 ο χρυσολάλος Νέστορας με τη γλυκιά τη γλώσσα,
 που κι' από μέλι τούχυνε φωνή πιο ζαχαρένια.
 250Είχε ιδομένες διό γενιές ως τότες να περάσουν
 στην Πύλο, που γεννήθηκαν κι' αντρώθηκαν στα χρόνια
 πριν τα δικά του, κι' όριζε τότες γενιά των τρίτων.
 Αφτός με λόγια γνωστικά τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Ό τί κακό που πλάκωσε μεγάλο την πατρίδα!
 255» Πώς θα πετάξει απ' τη χαρά ο Πρίαμος κι' οι γιοί του,
 » πόσο και κάθε Τρώϊκη ψυχή θ' αναγαλλιάσει,
 » να θε τα μάθουν όλα αφτά, πως τρώγεστε έτσι οι διό σας,
 » εσείς που πρώτοι στο σπαθί και στη βουλή είστε πρώτοι!

» Μα να μ' ακούστε· και τους διό σάς ξεπερνάω στα χρόνια.
 260» Γιατί στη νιότη μου έσμιξα εγώ με θεριομάχους
 » καλύτερους σας, μα ποτές αφτοί δε μ' αψηφούσαν.
 » Γιατί σαν τέτιους ήρωες δεν είδα ακόμα, μήτε
 » θα δω σαν ένα βασιλιά Καινιά, σαν ένα Δρύα,
 » σαν το δεινό Πολύφημο, τον Ξάδη, τον Περίθο,
 265» σαν το Θησιά λες πούμιαζε θεός απ' τα ουράνια.
 » Είταν εκείνοι οι πιο γεροί της γης παλικαράδες·
 » γεροί είτανε και με γερούς χτυπιούνταν, με βουνήσα
 » θεριά, κι' ο κόσμος σάστισε το πώς τα ξεκληρούσαν.
 » Μ' αφτούς τότε έσμιξα κι' εγώ σαν έφτασα οχ την Πύλο,
 270» πέρα από τόπο μακρινό, τι μ' έκραξαν μονάχοι.
 » Και πολεμούσα τότε εγώ στο μέρος τα δικό μου·
 » όμως δε θρέφει τώρα η γης θνητό που θα μπορούσε
 » να βγει μ' εκείνα τα θεριά. Τέτιοι ήρωες εμένα
 » στις συμβουλές μου πρόσεχαν, τα λόγια μου αγρικούσαν.
 » Μα λέω ακούστε με κι' εσείς και δε θα μετανιώστε.
 275» Κι' εσύ μην παίρνεις, άκου με, κι' ας δύνεσαι, την κόρη,
 » παρά άσ' την μιάς και δόθηκε στον Αχιλιά απ' τους άντρες·
 » πάλε όμως με το βασιλιά κι' εσύ να λογοφέρνεις
 » μη θέλεις του Πηλιά εσύ γιε, κι' αντίμαχος να στέκεις.
 » Ίσοι δεν είμαστε όλοι μας του βασιλιά που ο Δίας
 » τον δόξασε και κυβερνάει βαστώντας το ραβδί του.
 280» Αν είσαι παλικάρι εσύ, θείσσα αν έχεις μάννα,
 » μα σούναι αφτός ανότερος, τι πιο πολλούς ορίζει.
 » Μα έλα, Αγαμέμνο, πάψε εσύ ! Ναι, χάρη σ' το γυρέβω,
 » μη το θυμό του, ας άναψε, συνεριστείς, που πάντα
 » σαν κάστρο αυτός ασάλεφτο μας στέκει στους πολέμους.»
 285Τότες του λέει ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος
 » Ναι, γέροντα, όλα γνωστικά τα μίλησες και δίκια.
 » Μα αφτός εδώ να πάντα του πρωτιά γυρέβει απ' όλους.
 » σ' όλους μας θέλει κεφαλή, σ' όλους να στέκει αφέντης,
 » σ' όλους να δίνει προσταγές, και πιός θα τα σηκώσει ;
 290» Κι' αν οι αθάνατοι θεοί τον κάνανε αντρωμένο,
 » για αφτό και πρέπει προσβολές να ξεστομά απ' τη γλώσσα ;»
 Μα τότες τον αντίσκοψε και τούπε ο Αχιλέας
 » Άναντρο αλήθια θάμουννα κορμί και τιποτένιο,
 » αν πάντα ναι σου φώναζα, μόλις το στόμα ανοίξεις·
 295» σ' άλλους παράγγελνέ τα αφτά, δεν είναι αφτά για μένα!
 297» Μα ετούτο ακόμα θα σου πω κι' εσύ στο νου σου βάλ' το.
 » Τ' άρματα δε θα πάρω εγώ να χτυπηθώ μαζί σου,
 » μ' εσένα εδώ είτε κι' άλλο σας. κανένα, για την κόρη,
 » τι εσείς τη δώκατε κι' εσείς την παίρνετε μου πίσω·
 300» μα απ' τ' άλλα πούχω στο γοργό και μάβρο μου καράβι
 » δε θα μ' αγγίξεις τίποτα χωρίς τη θέλησή μου.
 » Ειδέ έλα, αν θες, δοκίμασε, για ναν να το δουν κι' εδώ όλοι...
 » το μάβρο σου αίμα γλήγορα θα βάψει το κοντάρι. »
 Έτσι σα μάλωσαν οι διό με θυμωμένα λόγια,
 305σηκώθηκαν, κι' η συντυχιά χωρίζει στα καράβια.
 Κι' ο Αχιλέας πάγαινε των καλυβιών το δρόμο

αντάμα με τον Πάτροκλο και τους δικούς του ανθρώπους·
 κι' ο Αγαμέμνος έρηξε στη θάλασσα 'να πλοίο,
 και λαμνοκόπους διάλεξε ως είκοσι ανομάτους,
 κι' έμπασε μέσα τα σφαχτά του Φοίβου, και κατόπι
 310 έφερε μέσα κι' έκατσε την ώρα Χρυσοπούλα·
 και μέσα πήγε κι' αρχηγός μπήκε ο σοφός Δυσσέας.
 Μπήκαν λοιπόν κι' αρμένιζαν αφοί στο κύμα απάνου.
 Πρόσταξε τότε ο γιος τ' Ατριά να ξαγνιστούνε οι άντρες,
 και γύρω αυτοί ξερύπιζαν και στο γιαλό πετούσαν
 315 τους ρύπους, κι' έσφαζαν σωστά βοϊδότραγα του Φοίβου
 κοντά στην πολυτάραχη ακρογιαλιά· κι' η τσίκνα·
 στριφοκλωθούσε, στον καπνό τριγύρω, ως στα ουράνια.
 Τέτιες αφοί είχανε δουλιές μες στον πλατύ τον κάμπο.
 Και την αμάχη ο βασιλιάς δεν ξέχανε απ' την ώρα
 που στη βουλή φοβέρισε τον ξακουστό Αχιλέα,
 320 μον τον Ταρθύβη φώναξε και το γοργό Βρυβάδη,
 που κράχτες του και παραγιούς τους είχε μπιστεμένους
 « Αμέτε στ' Αχιλέα οι διό, και μέσα οχ την καλύβα
 » πάρτε απ' το χέρι τ' όμορφο και φέρτε μου κορίτσι.
 » Μα αν δεν τη δώσει, ξεκινώ με πιο πολλούς, κι' ατός μου
 325 « την παίρνω εγώ. Σαν πιο βαρύ αφτό θαρρώ θαν τούρθει...»
 Έτσι είπε και τους έστειλε με θυμωμένα λόγια.
 Κι' άθελα οι κράχτες τράβηξαν σιμά σιμά την άκρη
 του στειροτρύγητου γιαλού, και στο караβοστάσι
 των Μυρμιδόνων φτάσανε κι' ως τις καλύβες πέρα.
 Κι ήβραν αφτόν που κάθουνταν κοντά σ' ένα καλύβι
 330 και πλοίο του, ουδέ χάρηκε μπροστά του σαν τους είδε.
 Μα εκείνοι ομπρός στον αρχηγό με δείλια και με σέβας
 σταθήκανε, ουδέ τούκραιναν κι' ουδέ τον χαιρετούσαν.
 Μα αφτός στο νου του τόνιωσε γιατί ήρθαν και τους είπε
 « Καλό στους κράχτες, των θεών κι' αντρών μαντατοφόρους !
 335 » Σιμώστε... δε μου φταίτε εσείς, μου φταίει ο Αγαμέμνος
 » που για την κρινομάγουλη σάς στέλνει βρυσοπούλα.
 » Μον έλα, θεογέννητε Πάτροκλε, βγάλ' την κόρη
 » και δώσ' τη τους να τήνε παν. Κι' ας είναι αφοί μαρτύροι
 » μπρος στους αθάνατους θεούς και στους θνητούς ανθρώπους
 340 » και στο σκληρό το βασιλιά, αν καμιά μέρα πάλι
 » μ' έχουν ανάγκη απ' άσκημη λαχτάρα το στρατό τους
 » να σώσω... Τι ζαβώθηκε και πήρε δρόμο εκείνος,
 » μηδέ κατέχει μιά σταλιά να δει κι' ομπρός και πίσω,
 » πώς θαν του πολεμά άβλαβος εκεί ο στρατός στα πλοία. »
 345 Είπε, κι' ακούει ο Πάτροκλος τα λόγια του συντρόφου,
 και βγάζει τη ροδόθωρη κοπέλα απ' το καλύβι
 και τους τη δίνει ναν την παν. Κι' αυτοί γυρνούσαν πίσω
 στον κάμπο, κι' άθελα μαζί κι' η κόρη περπατούσε.
 Κι' ο Αχιλέας τότε ομπρός καθίζει στ' ακρογιάλι
 350 παράμερα, κι' έκλαιγε εκεί, απ' τους συντρόφους χώρια,
 αλάργα προς τα πέλαγα θωρώντας. Και τα χέρια
 άπλωσε και τη μάννα του συχνοπερικαλούσε
 « Μάννα μου, αφού με γέννησες και λιγοχρονισμένο,

» ας είταν καν του Κρόνου ο γιος, ο βροντορήχτης Δίας,
 » να με τιμούσε· μόνε αφτός σταλιά δε με λογιάζει.
 355» Γιατί τ' Ατρέα τώρα ο γιος, ο πρωταφέντης τ' Άργους,
 » μεγάλο μούκανε άδικο· γιατί με βιά μού πήρε
 » κι' έχει τη νιά μου που πρεσβιό μούχε ο στρατός χαρίσει. »
 Είπε θρηνώντας, κι' άκουσε τα λόγια η κυρά μάννα,
 πούταν στα βάθια του γιαλού στου γέρου της πατέρα,
 και βγήκε σαν αντάρα εφτός απ' το ψαρύ το κύμα
 360και στο πλεβρό του κάθησε. Κι' ενώ δακρολογούσε,
 τον χάιδεψε έτσι τρυφερά και τούπε αγαπημένα
 « Τί κλαις, παιδί μου; τί κακό σου πίκρανε τα σπλάχνα;
 » Πες το, να ξέρουμε κι' οι διό, και μυστικό μην τόχεις. »
 Τότες με βαριοστεναγμούς της είπε ο Αχιλέας
 365« Ξέρεις —τι να σ' τα λέω αφτά;— και τάχα δεν τα ξέρεις ;
 » Πέρα στη Θήβα πήγαμε, στ' Αητιού την πολιτεία,
 » που την κουρσέψαμε, κι' εδώ το φέραμε το πράμα.
 » Αφτό το μοίρασε ο στρατός με δίκιο ανάμεσό του,
 » και χώρισαν του βασιλιά την ώρα Χρυσοπούλα.
 370» Ο Χρύσας τότε, ο λειτουργός του προφυλάχτη Απόλλου,
 » ήρθε από πέρα ως στα γοργά των Αχαιών καράβια
 » να λεφτερώσει θέλοντας την κόρη του, και πλούσια
 » είχε μαζί του ξαγορά, και κράταε στα διά χέρια,
 » πās στο χρυσόφτιαστο ραβδί, τ' Απόλλου τα στεφάνια,
 » κι' όλους τους άλλους Αχαιούς θερμοπερικαλούσε,
 375» μα τα πρωτάτα πιο πολύ, τους διό τους γιους τ' Ατρέα.
 » Τότες με σέβας φώναξαν οι άλλοι Αργίτες όλοι
 » 'πάρτε την ώρα ξαγορά, το γέρο σπλαχνιστείτε !'
 » μα αφτή η βουλή δεν τ' άρεσε του βασιλιά Αγαμέμνου,
 » μόνε τον έδιωξε άσκημα κι' είπε σφιχτό 'να λόγο.
 390» Έτσι οργισμένος έφυγε ο γέρος πίσω πάλι,
 » κι' ο Φοίβος τότες ξάκουσε του γέρου την κατάρα,
 » τι είταν αγαπημένος του πολύ, και στους Αργίτες
 » έρηξε αρρώστια φοβερή, που απανωτοί οι στρατιώτες
 » πεθαίναν, κι' έπεφταν παντού οι θεϊκές σαΐτες
 » μέσα στον κάμπο τον πλατύ. Μας λέει τότε ο προφήτης,
 385» σαν που τους κάτεχε βαθιά, τους ορισμούς τ' Απόλλου.
 » Πρώτος προβάλλω εφτός εγώ το Φοίβο να μερώσουν·
 » μα πήρε ο βασιλιάς φωτιά, κι' όρθιος μεμιάς πετιέται
 » και μιά φοβέρα μούρηξε που κι' είναι κανωμένη.
 » Τι με καράβια παν τη μιά στη Χρύσα οι μαβρομάτες
 390» Αργίτες έχοντας μαζί για το θεό σφαχτάρια,
 » και την κοπέλα οι Δαναοί που μούδωκαν εμένα,
 » ήρθαν πολιώρα οι κράχτες του και πίσω μού την πήραν.
 » Μα βόηθα, μάννα, εσύ, αν μπορείς, τον αντριομένο γιο σου.
 » Σύρε να πās στον Έλυμπο και να περικαλέσεις
 395» το Δία, αν την καρδιά άλλοτες, ή μ' έργατα ή με λόγο,
 » μιά στάλα τού τη γλύκανες. Γιατί στο σπιτικό μας
 » σ' άκουσα εγώ πολλές φορές να λες και να παινιέσαι
 » πως δα το μαβροσύγνεφο του Κρόνου γιο, μονάχη
 » μες στους θεούς, τον γλύτωσες απ' άσκημη λαχτάρα,

» τότες που θέλανε οι θεοί οι άλλοι —ο Ποσειδῶνας,
 400» η Ἥρα, κι' η θεά Αθήνα— ναν τότε τριχοδέσουν.
 » Μα απ' τις τριχιές εσύ, θεά, ναν τον γλυτώσεις πήγες.
 » κι' απάνου φώναξες γοργά τον εκατοχεράτο,
 » που Μυριοδύναμο οι θεοί τον λεν —οι άντρες όμως
 » Αιγαίο— γιατί στη δύναμη νικάει και το γονιό του·
 405» αφτός στο Δία κάθησε σιμά καμαρωμένος,
 » κι' εκείνοι χέρι τράβηξαν απ' τον πολύ τους φόβο.
 » Μα θύμισέ του τώρα αφτά, και κάτσε εκεί, και πιάσ' του
 » το γόνα, μήπως τους οχτρούς θελήσει να βοηθήσει,
 » κι' εκείνους γύρω στο γιαλό και στο караβοστάσι
 » ναν τους στρυμώξει με σφαγή μεγάλη, τους Αργίτες,
 410» που έτσι να νιώσουν τ' όφελος του βασιλιά τους όλοι,
 » και έτσι να δει το κρίμας του κι' ο γιος τ' Ατρέα ακόμα
 » που ντρόπιασε το πιο γερό των Αχαιών κοντάρι.»
 Και τότες δάκρια χύνοντας απολογιέται η Θέτη
 « Αχ γιε μου, τί σ' ανάθρεφα τον πικρογεννημένο ;
 415» Ας ζούσες δίχως καν καημούς και δάκρια στα καράβια,
 » αφού κοντέβει η ώρα σου, πολύ μακριά δεν είναι.
 » Μόν τώρα πιο λιγόζωος και πιο πικρός απ' όλους
 » μούγινες. . . θάτανε η στιγμή κακή σα σε γεννούσα.
 » Μα αφτό το λόγο σου να πω του βροντορήχτη Δία
 420» μόνη θα πάω στον Έλυμπο το χιονοσκεπασμένο,
 » μήπως πειστεί. Μόν κάθου εσύ εδώ στα πλοία τώρα,
 » και βάστα πάντα το θυμό και μην αγγίζεις μάχη.
 » Τι τούχουνε στον Ωκιανό τραπέζι οι Αιθίοποι,
 » και πήγε ο Δίας απ' τα ψες κι' όλοι οι θεοί μαζί του·
 425» όμως σε μέρες δώδεκα πάλι είναι να γυρίσει,
 » και τότες στο χαλκόστρωτο τον πύργο του θα τρέξω
 » να πέσω ομπρός στα πόδια του, και θαν τον πείσω θέλω !»
 Έτσι είπε κι' έφυγε, κι' αφτόν τον άφισε στον κάμπο
 γιομάτο οργή που τ' άρπαξαν με ζόρι κι' άθελά του
 430την ομορφοζωσμένη νιά.
 Και τότες ο Δυσσέας
 στη Χρύσα ζύγωνε μαζί με τα σφαχτά τ' Απόλλου.
 Και μπαίνοντας μες το βαθύ λιμάνι, τα πανιά τους
 διπλώνουν και μες στο γοργό καράβι τ' απιθώνουν,
 και το κατάρτι στρώνουνε στην κοίτη ξαμολώντας
 435τα ξάρτια, κι' ως πιο μέσα εκεί στ' αραξοβόλι λάμνουν.
 Κι' όξω τα βάρια ρήχνουνε και δένουν την πρυμάτσα,
 όξω κι' ατοί τους βγαίνουνε πάς στου γιαλού την άκρη,
 και βγάζουν όξω τα σφαχτά που φέρνανε του Φοίβου,
 κι' η Χρυσοπούλα όξω πηδάει μέσα απ' το τρεχαντήρι.
 440Και φέρνοντάς την στο βωμό ο γνωστικός Δυσσέας,
 στα χέρια του γερο-γονιού τη δίνει και του κάνει
 « Γέρο, στη Χρύσα ο βασιλιάς με στέλνει να σου φέρω
 » την κόρη, κι' εκατοβοδιά να σφάξουμε του Φοίβου,
 » για ναν του σπλαχνιστεί η καρδιά τους Αχαιούς που τώρα
 445» στον κάμπο πολυστέναχτες τους έστειλε λαχτάρες. »
 Είπε, και του την έδωκε στα χέρια· το παιδί του

το πήρε ο γέρος με χαρά. Κι' αφτοί γοργά τριγύρω
 στον ομορφόχτιστο βωμό αράδιασαν τα βόδια,
 κι' έπειτα χερονίφτηκαν και πήραν τα κριθάρια.
 450 Τότες παράκληση άρχισε ο Χρύσας ναν τους κάνει
 με δυνατόφωνη λαλιά και χέρια σηκωμένα
 « Άκου με, αργυροδόξαρε, εσύ που διαφεντέβεις
 » την Κίλλα με το τόσο βιός και το νησί της Χρύσας,
 » και που φυλάει την Τένεδο τ' ανίκητό σου χέρι.
 » Κι' άλλοτες πριν συνάκουσες τη δέησή μου εμένα
 » και για το δίκιο μου έστρεξες τους Αχαιοούς στον κάμπο
 455 » και παίδεψες σπαραχτικά· και τώρα πάλι, αφέντη,
 » περικαλώ σε, ακόμα αφτόν τον πόθο ξάκουσέ μου·
 » λυπήσου πια τους Αχαιοούς και διώξε την πανούκλα. »
 Είπε, και την παράκληση ξακούει ο γιος του Δία.
 Έτσι σαν είπαν δέηση κριθάρι πασπαλώνοντας,
 πρώτα σηκώνουν των βοδιών τις κεφαλές, τα σφάζουν,
 460 τα γδέρνουν, κόβουν τα νεφρά, και τα διπλοτυλίζουν
 με σκέπη, πρώτα των θεών σα χώρισαν το μέρος.
 Κι' απάνου ο γέρος τάκαιγε σε σκίζες περιχώντας
 ξανθό κρασί· κι' οι νιοι κοντά πεντόσουγλα κρατούσαν.
 Απέ η φωτιά σα χώνεψε και φάγανε τα σπλάχνα,
 485 λινίζουν τ' άλλα κρέατα και τα περνάν στις σούγλες,
 τα ψήνουν όμορφα, όμορφα κι' απ' τη φωτιά τα βγάζουν,
 Και τη δουλιά σαν τέλιωσαν και τοίμασαν τραπέζι,
 τρων, και δε λείπει τίποτα που να ποθεί η καρδιά τους.
 Τέλος σα χόρτασαν καλά γερό με φαγοπότι,
 470 πιάνουν οι νιοι κι' εφτύς πιωτό γιομίζουν τα κροντήρια
 ίσα ως στα χείλια, κι' έπειτα γύρω κερνάν να πιούνε,
 αφού τ' Απόλλου τούσταξαν με τα ποτήρια πρώτα.
 Έτσι όλη μέρα με χαρές μαλάκωναν το Φοίβο,
 του προφυλάχτη ψέλνοντας και το χαριτωμένο
 δοξολογώντας γιατρεφτή· κι' άκουγε αφτός με γλύκα.
 475 Κι' ο ήλιος σα βασίλεψε και πήρε το σκοτάδι,
 τότες στου ξύλου πλάγιασαν κοντά το παλαμάρι.
 Κι' έφεξε η ροδοδάχτυλη νυχτοθρεμένη Αβγούλα,
 και τότες πια τα πρύμισαν πίσω να παν στον κάμπο.
 Κι' ο Φοίβος τους προβόδισε με ένα αγεράκι πρύμο,
 430 και τότε οι νάφτες έστησαν απάνου το κατάρτι
 και τ' άσπρο ανοίξανε πανί, και το πανί στη μέση
 απ' τον αγέρα φούσκωσε, και γύρω στην καρίνα
 αχούσε σαν αρμένιζαν τ' αφροντυμένο κύμα,
 κι' έτρεχε το καράβι ομπρός οργώνοντας το κύμα.
 Και πια σαν ήρθαν στον πλατύ των Αχαιώνε κάμπο,
 485 τράβηξαν όξω στην ξηρά το μελανό καράβι,
 ψηλά στον άμμο, με μακριά το στήλωσαν φαλάγγια,
 κι' ατοί τους γύρω σκόρπισαν στα πλοία και καλύβια.
 Ωστόσο εκείνος κάθουνταν στα πλοία χολιασμένος
 ο γιος ο φτερουγόποδος του ξακουστού Πηλέα,
 490 δίχως σε προεστών βουλή ποτές του να ζυγώνει,
 δίχως να πάει σε πόλεμο, μόν τούλιωναν τα σπλάχνα

πούμενε αφτού, και τις σφαγές ποθούσε και τις μάχες.
 Μα τέλος πια σαν πέρασαν ως μέρες διό και δέκα,
 να κι' οι παντοτινοί θεοί στον Έλυμπο γυρνούσαν
 495 όλοι μαζί, κι' ομπρός ομπρός ο Δίας περπατούσε.
 Κι' η Θέτη τις παραγγελιές δεν ξέχασε του γιου της,
 μόν βγαίνει μέσα απ' του γιαλού το κύμα, κι' ανεβαίνει
 πρωϊ πρωϊ στον Έλυμπο και στα μεγάλα ουράνια.
 Και βρήκε χώρια απ' τους λοιπούς θεούς το γιο του Κρόνου
 πας στου μυριόκορφου βουνού την άκρη καθισμένο.
 500 Και έκαστε ομπρός του, τούπιασε με το ξερβύ της χέρι
 το γόνα, και με το δεξύ τού αγγίζει το πηγούνι
 κι' έτσι τον πρωταφέντη γιο περικαλάει του Κρόνου
 « Αφέντη Δία, αν άλλοτες μες στους θεούς με λόγο
 » ή μ' έργο εγώ σ' ωφέλησα, αχ κάνε μου μιά χάρη !
 505 » Βοήθα τα γιο μου... αφτός ζωή στον κόσμο σαν τους άλλους
 » δεν έχει, μα κι' ο βασιλιάς, τ' Ατρέα ο γιος, να τώρα
 » μεγάλο τούκανε άδικο· γιατί με βιά τού πήρε
 » κι' έχει τη νιά του που πρεσβιό τούχε ο στρατός χαρίσει.
 » Μα εσύ καν Δία, βόηθα τον, βαθύβουλε Ελυμήσε,
 » κι' ως τότες δίνε δύναμη στους Τρώες, δίνε νίκες,
 510 » ως που στο γιο μου οι Δαναοί να παν και να προσπέσουν. »
 Είπε, μα δεν της έκρινε ο συγνεφοσυνάχτης,
 μόν ώρα κάθουνταν πολλή δίχως να βγάζει λέξη.
 Κι' η Θέτη καθώς τούπιασε το γόνα, το βαστούσε
 πάντα σφιχτά, και ξαναρχής δεφτέρωσε το λόγο
 « Πες πια το ναι έτσι αληθινά και τάξ' το μου, ή κι' αρνήσου —
 515 » και τί σε μέλει αν αρνηθείς ; — να μάθω θέλω εμένα
 » πόσο πιο λίγο απ' τους λοιπούς θεούς με λογαριάζεις. »
 Τότες βαριά στενάζοντας τής είπε ο γιος του Κρόνου
 « Κακές, πολύ κακές δουλιές μ' ανοίγεις με την Ήρα,
 » και σύχυσες, σα με κεντάει με τα πικρά της λόγια·
 520 » που κι' έτσι εκείνη αδιάκοπα μπρος στους θεούς μαλώνει
 » και μου φωνάζει πως βοηθάω τους Τρώες στους πολέμους.
 » Μόνε τραβήξου τώρα εσύ μήπως σε νιώσει η Ήρα,
 » κι' εγώ θαν τα φροντίσω αφτά να γίνουνε. Όμως στάσου
 » να σκύψω το κεφάλι μου, για να συχάσει ο νους σου.
 525 » Δεν έχω πιο σημαντικό με τους θεούς σημάδι,
 » τι το φυλάω ασάλεφτο κι' αληθινό, και πάντα
 » θα γίνει ότι κι' αν τάξω εγώ κουνώντας το κεφάλι. »
 Έτσι είπε ο Δίας, και κουνάει τα μελανά του φρύδια,
 και γύρω στο θεοτικό κεφάλι ανασαλέβουν
 530 τ' αθάνατα του τα σγουρά, κι' ο βούναρος τραντάζει.
 Έτσι σαν τα μιλήσανε, χωρίζονται. Κι' η Θέτη
 πηδά απ' τ' ολόφωτο βουνό μες στου γιαλού τα βάθια,
 κι' ο Δίας πάει στον πύργο του. Κι' όλοι οι θεοί μπροστά του
 αντάμα προσηκώθηκαν απ' τα καθίσματά τους,
 535 μήτε αποκότησε κανείς να μείνει σαν τον είδαν
 που σίμωνε, μόν όλοι τους στέκουν μπροστά του ολόρθοι.
 Τότε έτσι ο Δίας κάθησε στο θρόνο του. Κι' η Ήρα
 τον είδε κι' ένιωσε βουλές πως σκάρωσε μαζί του

η Θέτη, του θαλασσινού η θυγατέρα γέρου,
 κι' εφτὺς με λόγια αγγιχτικά να του μιλάει αρχίζει
 540« Με πión, μαργιόλε, απ' τους θεοὺς εἶχες κουβέντες πάλι;
 » Πάντα αγαπάς, σα βρίσκουμαι μακριά, ν' αποφασίζεις
 » κρυφά από μένα, και ποτές δε βάσταξε η ψυχή σου
 » νάρθεις μονάχος να μου πεις μιά λέξη απ' τις δουλιές σου. »
 Τότες της εἶπε των θεών κι' ανθρώπωνε ο πατέρας
 545« Ἦρα, δα κάθε μου σκοπό να μάθεις μην τ' ολπίζεις·
 » θαρρῶ θαν τόβρεις δύσκολο κι' ας σ' έχω και γυναίκα.
 » Μα αν εἶναι τίποτα σωστό ν' ακούσεις, από σένα
 » δε θάν το μάθει πριν κανείς, μήτε θεός μήτ' άντρας·
 » μα κι' ότι θέλω απ' τους θεοὺς να λογαριάσω χώρια, »
 550« αφτό μην το ψιλωρωτάς, μην το συχνοξετάζεις. »
 Τότες τού λέει η δέσποινα, η μαρμαρόλαιμη Ἦρα
 « Καλέ, τί κάθεσαι και λες, γιε φοβερό του Κρόνου ;
 » Και τόσο δα δε σ' αρωτώ, δε σε ζαλίζω ως τώρα,
 » μόνε ότι θέλεις, ήσυχος μπορείς και συλλογιέσαι.
 555« Ὅμως πολύ εἶμαι ανησυχή μη σ' έπεισε ν' αλλάξεις
 » η Θέτη, του θαλασσινού η θυγατέρα γέρου·
 » τι ήρθε κοντά σου σύνταχα και σούπιασε το γόνα,
 » και μ' όρκο εσύ της έταξες, το βλέπω, να βοηθήσεις
 » τον Αχιλιά, και Δαναοὺς πολλοὺς να ξολοθρέψεις. »
 560Τότες γυρνάει του Κρόνου ο γιος και με θυμό της κάνει
 « Καημένη, δε σε ξεγελώ, μόν πάντα κάτι νιώθεις.
 » Ὅμως δε βγάζεις τίποτα, μόν που θα με κρυώσεις
 » χειρότερα· και πιο πολύ αφτό θα σου κοστίσει.
 » Τάχα κι' αν έγινε ότι λες, θα πει πως έτσι θέλω.
 565« Μόν κάτσε κάτου φρόνιμα κι' αγρίκα μου τα λόγια,
 » μη σηκωθώ, κι' όλοι οι θεοί που βρίσκονται εδῶ γύρω
 » δε σε γλυτώνουν, έτσι εγώ χουφτιάσω τα μαλλιά σου.»
 Εἶπε, και σκιάχτηκε η κυρά, η γελαδόματη Ἦρα,
 και την καρδιά της έσφιξε πια λέξη να μη βγάλει.
 570Βαριόμησαν εκεί οι Θεοί στου Δία το παλάτι,
 κι' άρχισε πρώτα ο Ἥφαιστος, ο ξακουστός τεχνίτης,
 ναν τους μιλάει, και πάσκιζε τη μάννα να βοηθήσει
 «Ἄ πια θα γίνει μισερή κι' ασήκωτη η ζωή μας,
 » αν έτσι οι διό σας σκούζετε εδῶ σαν καρακάζες
 575« και πιάνεστε για τους θνητούς! Και το ξεφάντωμά μας
 » γλύκα δε θάχει πια καμιά, τι πήρε η φαγομάρα.
 » Τη μάννα εγώ περικαλώ, καθώς κι' αφτή το νιώθει,
 » νάναι καλή και μαλακιά με τον πατέρα Δία,
 » μην πιάσει τα μαλώματα ξανά, και μας χαλάσει
 580« κι' εμάς το φαγοπότι μας. Γιατί μπορεί, σα θέλει,
 » να μας πετάξει απ' τα θρονιά ο κεραβνοτινάχτης
 » του Κρόνου γιός· τι εἶναι πολύ πιο δυνατός απ' όλους.
 » Μα εσύ με λόγια μαλακά καλόπιανέ τον, μάννα,
 » και τότε εφτὺς πονετικό θαν τότε δεις μαζί μας.»
 585Έτσι εἶπε, και στης μάννας του σηκώνεται και βάζει
 τα χέρια πλουμιστό καφκί, και της λαλεί διό λόγια
 « Κάνε, μαννούλα, απομονή, και μ' όλη σου την πίκρα,

» μήπως σε δουν τα μάτια μου, που σ' αγαπάω, στρωμένη
» στο ξύλο, και δε θα μπορώ να σε βοηθήσω τότες
» κι' ας λαχταρίζω. Σα βαρύ ν' αντιφερθείς του Δία.
590» Τι ζήτησα κι' άλλη φορά εγώ να σε βοηθήσω,
» μα από το πόδι μ' άρπαξε και μ' έρηξε ίσα κάτου
» οχ το κατώφλι τ' ουρανού· κι' ολημερύς γυρνούσα,
» και πια σα βράδιασε, έπεσα πας στο νησί της Λήμνος,
» είχα δεν είχα πια ψυχή· πρόθυμα τότε αμέσως,
» σαν έπεσα, με πήρανε να με νιαστούνε οι Σίντες.»
595Είπε, και χαμογέλασε του Κρόνου η θυγατέρα,
και μες το χαμογέλιο της απ' το παιδί της παίρνει
στα χέρια το καφκί. Κι' αφτός νεχτάρι ζαχαρένιο
απ' το κροντήρι βγάζοντας, δεξά κερνούσε γύρω
και τους λοιπούς αθάνατους. Και πιάνουν κάτι γέλια
τους τρισμακάριστους θεούς !... ατέλιωτα, σαν είδαν
600να συρταφέρνει ο Ήφαιστος κουτσολαχανιασμένος.
Έτσι όλη μέρα τρώγανε ώστε να πέσει ο Ήλιος,
και τάχανε όλα όσα ζητάει καλό 'να φαγοπότι,
λαγούτο θες πεντάμορφο που το βαρούσε ο Φοίβος,
θες Μούσες που τραγούδιζαν με χάρη αράδα αράδα.
605Του ήλιου τέλος βούτηξαν οι φωτεινές αχτίδες,
και τότες μέσα κίνησαν να παν και να πλαγιάσουν,
οπούχε του τού καθενός χτισμένα ο ξακουσμένος
πρωτοτεχνίτης Ήφαιστος με τη σοφή του τέχνη·
κι' ο Δίας ο αστραπεφτής ο συγνεφοσυνάχτης
610στο στρώμα πάγαινε κι' αφτός, όπου κοιμούνταν πάντα,
ύπνος σαν τούρχουνταν γλυκός. Απάνου εκεί γυρμένος
κοιμούνταν, κι' η χρυσόθρονη θεά κοντά του, η Ήρα.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

B

Κι' οι άλλοι αθρώποι και θεοί κοιμούντανε όλη νύχτα,
μα ο Δίας δεν τη χαίρουνταν του ύπνου τη γλυκάδα,
μόν μες στο νου του ανάδεβε το πώς στον Αχιλέα
δόξα να δώκει, και πολλούς να σφάζει στα καράβια.
5 Κι' αφτή η βουλή τού φάνηκε σαν πιο καλή στο νου του·
να στείλει τον Ψεφτόνειρο στον Αγαμέμνο κάτου.
Και κράζοντας τον του λαλεί διό φτερωμένα λόγια
« Κάνε, Ψεφτόνειρε, να πάς στ' Αργίτικα καράβια.
» Να τρέξεις στην καλύβα εφτύς του βασιλιά Αγαμέμνου,
10 » κι' όλα σωστά ναν του τα πεις, καθώς σ' τα παραγγέλνω.

- » Πες του να κράξει στ' άρματα τους άντρες κάθε λόχο,
» που τώρα την πλατύδρομη μπορεί να πάρει Τροία,
» γιατί στον Έλυμπο οι θεοί δεν έχουν πια διό γνώμες,
» τι με τα περικόλεια της τους γύρισε μαζί της
- 15 » όλους η Ήρα, και καημοί τους Τρώες καρτεράνε. »
Είπε, και τρέχει ο Όνειρος σαν άκουσε το λόγο,
και χέρι χέρι ως στα γοργά καράβια κατεβαίνει
κι' εκεί τραβάει κατά το γιο του ξακουσμένου Ατρέα.
Και κοιμισμένο μέσα εκεί τον βρήκε στην καλύβα,
κι' ύπνος αθάνατος παντού είταν χυμένος γύρω.
- 20 Κι' απάνου απ' το κεφάλι του πάει στέκει, και μορφή είχε
σαν του Νεστόρου, που πολύ παρ' όλους τους αρχόντους
αφτόν τιμούσε ο βασιλιάς· έτσι αλλαγμένος τότες
του μίλησε ο Ψεφτόνειρος και τούπε αφτά τα λόγια
« Κοιμάσαι, γιε του μαχητή, του φημισμένου Ατρέα;
» Όλη τη νύχτα ο προεστός δεν πρέπει να κοιμάται,
- 25 » πούχει πολλά να νιάζεται, λαούς να διαφεντέβει.
» Μόν γλήγορα άκου με· έρχουμαι σταλμένος απ' το Δία,
» που κι' απ' αλάργα σε πονάει και σ' ακριβοφροντίζει.
» Να κράξεις είπε στ' άρματα τους άντρες κάθε λόχο,
» που τώρα την πλατύδρομη μπορείς να πάρεις Τροία,
- 30 » γιατί στον Έλυμπο οι θεοί δεν έχουν πια διό γνώμες,
» τι με τα περικόλεια της τους γύρισε μαζί της
» όλους η Ήρα, και καημοί προσμένουνε απ' το Δία
» τους Τρώες. Μόν θυμήσου τα, και τήρα μη σε πιάσει
» αλησμονιά όταν σηκωθείς απ' το βαθύ τον ύπνο. »
- 35 Έτσι είπε κι' έφυγε, κ' αφτού τον άφισε με στείρες
ολπίδες μέσα στην καρδιά που να γενούν δεν είταν.
Έλεγε τάχα πως θα μπει μονήμερα στην Τροία...
τυφλός! και δε φαντάστηκε σαν τι δουλιές ο Δίας
λογάριάζε. Τι είχε σκοπό στους Αχαιούς και Τρώες
- 40 να στείλει ακόμα στεναγμούς και πίκρες και πολέμους.
Και ξύπνησε, κι' η θεϊκιά φωνή είτανε χυμένη
γύρω, κι' ορθός τινάχτηκε, και βάζει το πανώριο
σκουτί, καινούργιο μαλακό, και την πλατιά του κάπα,
κι' ώρια αμποδένει σάνταλα στα παχουλά του πόδια,
- 45 κι' ασημοκάρφωτη κρεμάει γύρω στους ώμους σπάθα·
έτσι, κρατώντας το ραβδί το γονικό στα χέρια,
τ' άλιωτο πάντα, κίνησε για το караβοστάσι.
Και σαν ανέβηκε η θεά στον Έλυμπο, η Αβγούλα,
στο Δία κι' όλους τους θεούς να πει πως ξημερώνει,
- 50 προστάζει τους καλόφωνους τους κράχτες να φωνάξουν
σε συντυχία τους Αχαιούς με τις θρεμένες χήτες.
Κι' αφτοί λαλούσαν, κι' έτρεχε το πλήθος χέρι χέρι.
Και πρώτα οργάνιζε βουλή τρανόκαρδων αρχόντων
κοντά στου γερο-Νέστορα το μελανό καράβι.
- 55 Κι' αφού τους έκραξε, έστησε βαθιά βουλή μαζί τους
« Ακούστε, αδρέφια. Ο Όνειρος μου φάνηκε ήρθε τάχα
» μες στην αθάνατη νυχτιά, στον ύπνο που κοιμόμουν,
» κι' απ' όλους πιο του Νέστορα, του βασιλιά απ' την Πύλο,

- » λες θάμιαζε στο πρόσωπο, στ' ανάστημα, στα χρόνια.
 » Κι' ήρθε από πάνου στάθηκε στην κεφαλή μου κι' είπε
 60 « Κοιμάσαι, γιε του μαχητή, του φημισμένου Ατρέα ;
 » Όλη τη νύχτα ο προεστός δεν πρέπει να κοιμάται,
 » πούχει πολλά να νιάζεται, λαούς να διαφεντέβει.
 » Μόν γλήγορα άκου με· έρχουμαι σταλμένος απ' το Δία,
 » που κι' απ' αλάργα σε πονάει και σ' ακριβοφροντίζει.
 65 » Να κράξεις είπε στ' άρματα τους άντρες κάθε λόχο,
 » που τώρα την πλατύδρομη μπορείς να πάρεις Τροία,
 » γιατί στον Έλνυπο οι θεοί δεν έχουν πια διό γνώμες,
 » τι με τα περικάλια της τους γύρισε μαζί της
 » όλους η Ήρα, και καημοί προσμένουνε απ' το Δία
 70 » τους Τρώες. Μόν θυμήσου τα.' Κι' εκείνος έτσι φέβγει
 » πετώντας, και ξυπνάω εγώ απ' το γλυκό τον ύπνο.
 » Μόν πάμε, κι' ίσως βγάλουμε στον πόλεμο τους άντρες.
 » Μα πρώτα με διό λόγια εγώ λέω ναν τους δοκιμάσω
 » όπως τεριάζει, και θα πω να φέβγουμε απ' την Τροία
 » μαζί με τα πολύσκαρμα καράβια. Μόν τηράτε,
 75 » εσείς τότε άλλος απ' αλλού ναν τους κρατήστε πίσω.»
 Είπε και κάθησε. Κι' εφτύς σηκώθηκε κατόπι
 ναν τους μιλήσει ο βασιλιάς της αμμουδάτης Πύλος.
 Αφτός με λόγια γνωστικά τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Αδρέφια, πρώτοι οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,
 80 » αν άλλος μας τέτιο όνειρο πες είχε δει, να πούμε
 » είναι ψεφτιά, και πιο πολύ καλιά ας τραβάμε χέρι·
 » μα τώρα τόδε τ' όνειρο αφτός που εδώ παίνεται
 » πως είναι ανότερος πολύ απ' όλους τους Αργίτες.
 » Μόν πάμε, κι' ίσως βγάλουμε στον πόλεμο τους άντρες.»
 Είπε, και πρώτος κίνησε απ' τη βουλή να σύρει.
 85 Κι' οι άλλοι σηκωθήκανε κατά τη συβουλή του,
 οι ραβδοφόροι προεστοί. Και πρόστρεχε το πλήθος.
 Κ' όπως παγαίνουν σύννεφα πυκνώνε μελισσώνε,
 που βγαίνουν κι' όλο βγαίνουνε μέσα από κούφια πέτρα,
 και στοίβες στοίβες στους ανθούς της άνοιξης πετάνε,
 90 κι' εδώθες τρέχει ένας σωρός και τρέχει εκείθες άλλος·
 έτσι σωροί κι' αφτών πολλοί κοπαδιαστοί απ' τα πλοία
 κι' απ' τις καλύβες τρέχανε στη συντυχιά να πάνε,
 μπρος στ' ακρογιάλι τ' αψηλό. Κι' η Φήμη ανάμεσό τους
 φούντωσε και να περπατάν τους κένταε, η μηνήτρα
 του Δία, κι' αφτοί μαζέβουνταν. Και βούηζε το μεϊντάνι,
 95 βογγούσε κάτωθες κι' η γης καθώς τοποθετιούνταν,
 κι' είταν αντάρα και φωνή. Κι' εννιά διαλαλητάδες
 τους έσκουζαν να κάτσουν πια και τη φωνή να πάνουν,
 ίσως ακούσουν τους τρανούς αρχόντους τί θα πούνε.
 Με κόπο κάθησε ο λαός, μα στα καθίσματά τους
 σύχασαν τέλος κι' έμειναν.
 100 Και τότε ο Αγαμέμνος
 σηκώθηκε με το ραβδί το γονικό στα χέρια,
 ψιλόφτιαστη Ηφαιστοδουλιά. Αφτός τόχε δοσμένα
 στο Δία, τον αφέντη γιο του Κρόνου, πάλε ο Δίας

τόδωκε στον αργοφονιά Ερμή, νεκραγωγιάτη,
 105 και πάλε αφτός στον Πέλοπα, τεχνίτη αμαξολάτη,
 κι' ο Πέλοπας στον βασιλιά τόσων λαών Ατρέα·
 τ' άφισε αφτός πεθαίνοντας στο μυριοπλούσιο Θιέστη·
 στον Αγαμέμνο τ' άφισε κι' εκείνος, που έχοντάς το,
 να βασιλέβει σε πολλά νησά και στ' Άργος όλο.

110 Σ' αφτό ακουμπώντας άρχισε ναν τους μιλάει κι' έτσι είπε
 « Βλαστάρια τ' Άρη ξακουστά, Αργίτικα ξεφτέρια,
 » ο Δίας μ' έχωσε βαθιά μες σε ζημιά μεγάλη,
 » ο έρμος ! πριν που μούταξε κουνώντας το κεφάλι,
 » πως πριν μισέψω εγώ από δω, την Τριά θα την κουρσέψω,
 » και τώρα γέλασμα κακό βουλήθηκε στο νου του,

115 » και στ' Άργος πίσω μού μηνάει να σύρω ντροπιασμένος
 » κι' ας έχασα τόσο λαό ... μα φαίνεται ίσως έτσι
 » το θέλει ο παντοδύναμος του Κρόνου γιος, που ως τώρα
 » πολλών χωρώνε γκρέμισε, κι' ακόμα θα γκρεμίσει,
 » τα κάστρα· τι στο χέρι του να κάνει όπως τ' αρέσει.
 » Μά' ναι ντροπής ν' ακούσουνε αφτό και τα παιδιά μας,

120 » έτσι άδικα τέτιος λαός των Αχαιών και τόσος
 » να πολεμά ανωφέλεφτο σεφέρι με μιά χούφτα
 » μονάχα οχτρούς, κι' άκρη καμιά δε φάνηκε ως στα τώρα.
 » Τι μιά στιγμή αν πες θέλαμε οι Δαναοί και οι Τρώες
 » να φιλιωθούμε, κι' έτσι οι δυό να μετρηθούμε χώρια,

125 » οι Τρώες κάτου να στρωθούν όσοι είναι χωραΐτες,
 » και πάλε εμείς σε δεκαριές πες α θε χωριστούμε
 » και διάλεγε ναν την κερνάει μιά μιά κι' από 'ναν Τρώα,
 » θάμεναν δεκαριές πολλές χωρίς τον κεραστή τους.
 » Σαν τόσο πιο πολλούς εγώ τους κάνω τους δικούς μας

130 » απ' τους οχτρούς που' κάθονται στο κάστρο· μα από χώρες
 » βοηθοί πολλές τους ήρθανε, στρατός κονταρομάχος,
 » που μου ζαβώνουν τους σκοπούς και μ' όλο μου τον πόθο
 » αμπόδιο στέκουνε να μπω στη μυριοπλούσια Τροία.
 » Εννιά πια χρόνια πέρασαν του Δία, και των πλοίων

135 » έλιωσαν τώρα τα σκοινιά και σάπισαν τα ξύλα,
 » και θα μας κάθονται κλειστές οι δόλιες μας γυναίκες
 » με τα παιδιά να καρτεράν, κι' εμάς ατέλιωτη έτσι
 » μένει η δαυλιά μας που ως εδώ μας έφερε στα ξένα.
 » Μόν όλοι ελάτε ! ας κάνουμε όπως εγώ προστάξω.

140 » Ας φύγουμε με τα γοργά καράβια στην πατρίδα,
 τι πια δεν το κουρσέβουμε το ξακουσμένο κάστρο. »
 Έτσι είπε, κι' όλων την καρδιά την άγγιξε στα στήθια,
 όσοι απ' το πλήθος της βουλής δεν τ' άκουσαν τα λόγια.
 Κι' η συντυχιά κουνήθηκε σαν κύματα μεγάλα

145 μες στο Νικάριο πέλαγος, όταν ξεσπάει σιρόκος
 ή όταν νοτιά απ' τα σύγνεφα του Δία και το δέρνει.
 Κι' όπως πλακώνει απόσπερος και το βαθύ χωράφι
 σαλέβει φυσσομάνιστος και σκύβουνε τ' αστάχια,
 έτσι άκρη ως άκρη σάλεψε ολόκληρο το πλήθος.

150 Και τρέχανε μ' οχλοβουή στα πλοία, κι' από κάτου
 από τα πόδια ως αψηλά ο κOURνιαχτός πηδούσε,

κι' έσκουζε ο ένας τ' άλλου εφτύς ν' αδράξουν τα καράβια
 και ναν τα ρήξουν στο γιαλό, και πάστρεβαν τ' αβλάκια
 κι' ως στα ουράνια ανέβαινε το σκούξιμο, ζητώντας
 πίσω να πάνε, κι' έβγαζαν των πλοίων τα φαλάγγια.

155 Τότε οι Αργίτες θάφεβγαν κι' ας είταν άγραφοτό τους,
 ανίσως και της Αθήνας δεν της λαλούσε η Ήρα
 « Ώχου μου, αμάλαγη θεά, του Δία θυγατέρα,
 » έτσι λοιπόν οι Δαναοί θα φύγουν στου πελάγου
 » τα στήθια απάνου τα πλατιά, να πάνε πίσω στ' Άργος,

160 » και την Αργίτισσα Λενιό των Τρώωνε θ' αφίσουν
 » και του Πριάμου παίνεμα, που τόσοι απ' αφορμή της
 » στην Τροία Αργίτες χάθηκαν αλάργα απ' την πατρίδα ;
 » Μα σύρε τώρα ως στο στρατό των Αχαιών, και τήρα

165 » μην τους αφήσεις στο γιαλό να σέρνουν τα καράβια.»
 Είπε, κι' αγρίκησε η θεά, του Δία η θυγατέρα,
 κι' απ' του Ελύμπου με σπουδή κατέβηκε τις άκρες
 κι' ήρθε σε λίγο ως στα γοργά των Αχαιών καράβια
 Και το Δυσσέα βρήκε εκεί, άντρα σοφό σα Δία,

170 πούστεκε δίχως τ' άφταστο καλόδετο καράβι
 ν' αγγίζει, τι είχε στην καρδιά φαρμάκι και στα σπλάχνα.
 Εκεί σιμά του στάθηκε του Δία η κόρη κι' είπε
 « Γιε του Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε· Δυσσέα,
 » έτσι λοιπόν στα σπίτια σας, στο πατρικό σας χώμα,

175 » θα φύγετε, και στα γοργά καράβια θα ριχτείτε,
 » και την Αργίτισσα Λενιό των Τρώων θενά αφίστε
 » και του Πριάμου παίνεμα, που τόσοι εδώ στην Τροία
 » για δάφτη Αργίτες χάθηκαν αλάργα απ' την πατρίδα;
 » Μόν τρέχα τώρα μέσα εσύ στους λόχους και μη στέκεις,

180 » κι' αμπόδιζε έναν ένανε με πειστικά σου λόγια
 » και μην αφίνεις στο γιαλό να ρήχνουν τα καράβια. »
 Ένωσε εκείνος τη φωνή πως η θεά λαλούσε,
 και τρέχει, πέρα ρήχνοντας την κάπα· κι' ο Βρυβάδης
 την πήρε, ο κράχτης ο Θιακός, που πλάϊ ακολουθούσε·

185 κι' ατός του τρέχοντας κοντά στον Αγαμέμνο, παίρνει
 εφτύς το γονικό ραβδί απ' τ' αρχηγού τα χέρια,
 τ' άλιωτο πάντα, και περνάει τα πλοία πέρα δώθες.
 Κι' όπιο σημαντικό αρχηγό ή πρόκριτο απαντούσε,
 σίμωνε και με φιλικά τότε σταμάταε λόγια

190 « Ντροπής σου, αδρέφι, να δειλιάς σαν πρόστυχος ! Μον κάθου
 » κι' εσύ ήσυχος, περιόριζε και τ' άλλα παλικάρια.
 » Τι δεν καλοκατέχουμε ακόμα σαν τί γνώμη
 » έχει στο νου τ' Ατρέα ο γιος· μας δοκιμάζει τώρα,
 » μα θα παιδέψει γλήγορα τους Αχαιούς στον κάμπο.
 » Το τι είπε μέσα στη βουλή δεν τ' αγρικήσαμε όλοι.

195 » Μήπως θυμώσει ο βασιλιάς τηράζτε και μας βλάψει,
 » κι' είναι ο θυμός του φοβερός, και τούδωκε εξουσία
 » ο Δίας, και τον αγαπάει αφτόνε ο γιος του Κρόνου.»
 Μα όπιο θωρούσε απ' το λαό να σκούζει, του τραβούσε
 μιá δυό ραβδιές, και τούλεγε με θυμωμένα λόγια

200 « Βρε μη σαλέβεις κι' άκουγε τους άλλους τί θα πούνε,

» πούναι απ' τα σένα ανότεροι! Εσύ δειλός κι' ανάξιος,
 » μες στη βουλή αλογάριαστος, απήφιστος στη μάχη.
 « Δε θα ορίσουμε όλοι δα εδώ, μικροί μεγάλοι.
 » Κακό 'ναι η πολυκεφαλιά· μιά κεφαλή μονάχα,
 » ένας ας είναι ο βασιλιάς, σ' αφτόν που ο γιος του Κρόνου
 205αρχής ραβδί του χάρισε και νόμους για να κρίνει.»
 Έτσι λοιπόν τους πρόσταξε και πίσω τους βαρούσε,
 και πάλι αφτοί στη συντυχιά προστρέχανε απ' τα πλοία
 κι' απ' τις καλύβες με βουή, παρόμια σαν το κύμα
 του πολυτάραχου γιαλού, που σ' ακρογιάλι απάνου
 210μεγάλο κοματιάζεται κι' η θάλασσα μουγκρίζει.
 Κι' οι άλλοι κάθουντ' ήσυχοι στις θέσεις τους και μένουν.
 μόνος ακόμα ο φαφλατάς Θερσίτης θορυβούσε,
 πούξερε πάντα ένα σωρό παλάβρες ν' αραδιάζει,
 και με τους πρώτους τάβαζε, τρελά με δίχως τάξη,
 215ότι θα κάνει νόμιζε τους άλλους να γελάσουν.
 Άλλο πιο μισερό κορμί δεν ήρθε πέρα απ' τ' Άργος.
 Είταν αλλίθωρος, κουτσός απ' τόνα πόδι, μ' ώμους
 γυρτούς που μέσα πέφτανε στα στήθια, με χουνήσο
 κεφάλι, μόλις λιγοστές πασπαλισμένο τρίχες.
 220Αφτόνε πια τον μάχουνταν απ' όλους ο Δυσσέας
 κι' ο Αχιλιάς· γιατί μ' αφτούς φιλονεικούσε πάντα.
 Και τότες πάλι με λαλιά στριγκίσα βλαστημούσε
 τον Αγαμέμνο· κι' άκουγαν τα λόγια μ' αναγούλα
 οι Δαναοί, και θύμωναν στα βάθια της καρδιάς τους.
 Μα αφτός με βροντερές φωνές δεν έπαβε να σκούζει
 225« Τ' Ατρέα γιε, τί φταίξαμε και πάλι ; τί σου λείπει ;
 » Γιομάτο το καλύβι σου μαθές χαλκό, γυναίκες
 » έχεις πολλές και διαλεχτές, που πρώτα πρώτα εσένα
 » σ' τις δίνουμε άμα μπορούμε εμείς σε κάνα πλούσιο κάστρο.
 » Ή το χρυσάφι ακόμα θες που τύχει να μας φέρει
 230» και κάνας Τρώας προεστός για ξαγορά του γιου του,
 » που εγώ δεμένονε ή κανείς εδώ τον έφερε άλλος,
 » ή καμιά κόρη πούφερε ναν την κρατήσει χώρια
 » και μόνος ναν τη χαίρεται και ναν την αγκαλιάζει;
 » Είσαι αρχηγός μας κι' άπρεπο να μας ποτίζεις πίκρες.
 235» Ά κολοκύθες, σίχαμα του κόσμου, Αργιτοπούλες,
 » όχι πια Αργίτες, πάρτε βρε τα πλοία να τραβάμε,
 » κι' ας μένει αφτός το βίός του εδώ κι' ας το ζεσταίνει μόνος,
 » κι' έτσι θα μάθει κι' αν εμείς φελάμε ή δε φελάμε.
 » Πού τώρα ακόμα πρόσβαλε τον Αχιλιά, έναν άντρα
 » πιο δυνατό του και πολύ· τι το πρεσβιό του πήγε
 240» και τ' άρπαξε με το στανιό. Μα αλήθια αφτός δεν έχει
 » λίγη, Αγαμέμνο, μέσα του χολή, μον παραβλέπει·
 » αλλιώς, αφτή σου η αρπαγή θενάταν κι' η στερνή σου. »
 Όμως εκεί τον αρχηγό που τον κακολογούσε,
 να κι' ο Δυσσέας στη στιγμή προφταίνει και του ρήχνει
 245μιά άγρια ματιά, και με θυμό τού σταματάει τη γλώσσα
 « Θερσίτη παλαβόστομε, που ξέρεις να φωνάζεις,
 » στάσου, και μόνος μη ζητάς μ' εμάς να λογοφέρνεις !

» Γιατί από σένα λέω εγώ κορμί πιο σιχαμένο
 » εδώ κανένα με τους γιους δεν άραξε τ' Ατρέα,
 250» και δε σου πάει τους αρχηγούς νάχεις εσύ στο στόμα,
 » κι' όλο για κείνους μ' άτσαλα να ρητορέβεις λόγια,
 » και στα πανιά να στέκεσαι μη βρεις καιρό να φύγεις.
 » Πώς θάβγει ακόμα αφτή η δουλιά κανείς δεν καλοξέρει,
 253» αν για καλό μας ή κακό θ' αφίναμε την Τροία.
 257» Μόν ένα λόγο θα σου πω που θα τον δεις να γίνει.
 » Έτσι αν σε τύχω άλλη φορά σαν τώρα να σαλιάζεις,
 » δε θέλω το κεφάλι μου στους ώμους πια να στέκει,
 260» ή πίσω ζωντανό να βρω στο σπίτι το παιδί μου,
 » αν δε δε πιάσω κι' όλα σου τα ρούχα αν δεν σ'τα βγάλω —
 » την κάπα, το πουκάμισο, κι' όσα φορές στη φύση —
 » και μ' άσκημο απ' τη συντυχιά στυλιάρι αν δε σε διώξω,
 » που έτσι κλαμένος και γυμνός να τρέχεις στα καράβια. »
 265Έτσι είπε, και με το ραβδί την πλάτη και τους ώμους
 του κοπανάει γερά, κι' αφτός τη ράχη καμπουριάζει
 και δάκρυ χύνει φλογερό. Και πρήξιμο στην πλάτη
 αίμα γιομάτο ανέβηκε απ' του ραβδιού το χτύπο.
 Και ζαρωμένος κάθησε, και νιώθοντας τον πόνο
 τούρηξε μίσους μιά ματιά και σφούγγισε το δάκρυ.
 270Κι' οι άλλοι χασκογέλασαν κι' ας είχαν πικραμένοι,
 κι' έτσι ο καθένας έλεγε στο γείτονα γυρνώντας
 « Πόσα καλά κι' ωφέλιμα κάνει ο Δυσσέας πάντα,
 » πρώτος να δίνει συμβουλές σοφές και να μας βγάζει
 » στη μάχη ! Μα το πιο καλό αφτό 'ναι τώρα απ' όλα,
 275» που τον αφτάδη αφτό λογά του βούβανε τη γλώσσα.
 » Δε θα κοτήσει γλήγορα και πάλι ο ξεπαρμένος
 » των βασιλιάδων μας βρισές να σκούζει και βλαστήμιες. »
 Έτσι είπαν. Κι' ο καταχτητής σηκώθηκε Δυσσέας,
 το χρυσοκέντηνο ραβδί κρατώντας· και σιμά του
 230του Δία η κόρη η Αθηνά, μ' όψη σα νάταν κράχτης,
 φώναζε του λαού σωπή να κάνουν, για ν' ακούσουν
 όλοι το λόγο οι Δαναοί, κι' οι μπροστινοί κι' οι πίσω,
 και τη βουλή του βασιλιά να δουν, να καταλάβουν.
 Αφτός με λόγια γνωστικά τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Τ' Ατρέα γιέ, έβαλαν βουλή να σε κακοντροπιάσουν
 285» τώρα πια, αφέντη, οι Δαναοί στα μάτια των ανθρώπων,
 » κι' όσα σου τάξανε ξεχνούν ακόμα σαν κινούσαν
 » στην Τροία απ' τ' Άργους νάρθουνε τ' αλογοθρόφα μέρη,
 » να μη γυρίσουν πίσω εξόν σαν πάρουνε το κάστρο·
 » τι σαν ανήλικα παιδιά ή σα γυναίκες χήρες
 290» κλαίγουνται ο ένας τ' αλλουνού και πίσω θέν να πάνε.
 » Δε λέω, μπορεί κι' ο άνθρωπος να βαρεθεί στο τέλος
 » τους κόπους, και στο σπίτι του να θέλει να γυρίσει.
 » Κι' ένα φεγγάρι εδώ αν αργείς το τέρι σου να σμίξεις,
 » στενάζεις μες στ' ανάφρυδο καράβι σα σε σπρώχνει
 » αλάργα η βαρυχειμωνιά και τ' αγριεμένο κύμα·
 295» μα εμείς, μας βρήκε ο έννατος που κυκλοφέρνει χρόνος
 » ασάλεφτους εδώ. Για αφτό δεν είναι κατηγορία

» που τα παιδιά ανυπομονούν να φύγουν. Μα και πάλι
 » ντροπής καιρό να λείπουμε και να γυρίσουμε άδιοι.
 » Θάρρος, παιδιά ! έλα ας μείνουμε μιά στάλα ως που να δούμε,
 300» τάχα μαντέβει ψέματα ο Κάρχας ή κι' αλήθεια.
 » Τι το θυμόσαστε καλά ακόμα αφτό — μαρτύροι
 » είστε όλοι εσείς που η συνοδιά δεν άρπαξε του χάρου —
 » σα χτες προχτές, τη σύναξη σαν είχαν τα καράβια
 » μες στην Αβλίδα για να βγουν τους Τρώες να βαρέσουν,
 305» εμείς στους άγιους τους βωμούς, στο κεφαλάρι γύρω,
 » σφάζοντας βόδια απ' τους θεούς ζητούσαμε βοήθεια
 » στον ήσκιο ομορφοπλατανιάς, όθε έτρεχε καθάριο
 » το ρέμα — τότες φάνηκε μεγάλο ένα σημάδι.
 » Δράκος με ράχη κόκκινη σαν αίμα, φρίκη τέρας,
 » π' ατός του ο Δίας τόβγαλε στο φως, πηδά από κάτου
 310» απ' το βωμό, κι' ολόισα στην πλατανιά ανεβαίνει
 » Κι' εκεί είταν νióσκαστα πουλιά, έτσι μικρούλια ακόμα,
 » στην άκρη άκρη, στου δεντρού την πύκνα ζαρωμένα,
 » οχτώ, κι' η μάννα τους εννιά που τάχε κλωσσισμένα.
 » Και τ' άκουγες π' απάνου εκεί με κλάμα σπαρταρούσαν
 315» μέσα στο στόμα του φιδιού. Κι' η μάννα γύρω γύρω
 » πετούσε, τα πουλάκια της θρηνώντας· μα το φίδι
 » γυρνάει, και μες στους θρήνους της την πιάνει απ' τη φτερούγα.
 » Και σαν την αποτέλιωσε κι' αφτή και τα πουλιά της,
 » το θάμα θέλησε ο θεός, που τόδειξε, για πάντα
 » γνωστό να μείνει, κι' ήλλαξε το δράκο σε λιθάρι.
 320» Κι' εμείς στεκόμαστε άφωνοι να δούμε τέτιο θάμα.
 » Μα μόλις είδε των θεών τα φοβερά σημάδια
 » ο Κάρχας στους βωμούς, κι' εφτύς μονολογώντας είπε
 » 'Και τί σας πιάστηκε η λαλιά, Αργίτες παινεμένοι ;
 » Σημαντικά ο βαθύβουλος του Κρόνου γιος σημάδια
 » για μας αφτά φανέρωσε, κι' η φήμη τους αιώνια
 325» θα ζήσει, μα σημάδια αργά αργοκατορθωμένα.
 » Καθώς και μάννα και πουλιά τάφαγε τώρα ο δράκος,
 » οχτώ, κι' η μάννα τους εννιά που τάχε κλωσσισμένα,
 » το ίδιο εννιά κι' εμείς αφτού θα πολεμάμε χρόνια·
 » στα δέκα απάνου, το καστρί στα χέρια μας θα πέσει.'
 330» Έτσι είπε, και τα λόγια του τώρα αληθέβουν όλα.
 » Ελάτε, παλικάρια μου, λοιπόν, και μείνετε όλοι
 » εδώ, ως που ναν την πάρουμε τη μυριοπλούσια χώρα».
 Είπε, και ζητωκράβασαν οι Δαναοί, και γύρω
 χιλιόστομα αντιάλησε απ' τη φωνή η αρμάδα,
 335κι' όλοι τα λόγια παίνεσαν του θεϊκού Δυσσέα.
 Τότες τους λέει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Ώ Θε μου ! αλήθεια σαν παιδιά στη συντυχιά μιλάτε
 » αθώα, που δα δεν πιάσανε ποτές σπαθί στο χέρι.
 339» Κι' οι συμφωνίες μας λοιπόν τί θα γενούν κι' οι όρκοι
 341» κι' οι άδολες δεξές σταλιές που παίρναμε όλοι θάρρος :
 340» Φωτιά να κάψει τις βουλές και σκέψες των ανθρώπων !
 » γιατί άκαρπα μαλώνουμε με λόγια, και μιά λύση
 » να βρούμε δε μπορέσαμε τόσον καιρό εδώ ακόμα.

» Μα εσύ, Αγαμέμνο, αλύγιστη μ' απόφαση, σαν πρώτα,
 345» οδήγα πάντα το λαό στους φονικούς πολέμους,
 » κι' εκείνους άς' τους να χαθούν, έναν και διό, που χώρια
 » απ' το στρατό βουλήθηκαν στο νου τους —από τέτιους
 » δεν έχει προκοπή— να παν στον τόπο τους πριν δούμε
 » ψέμα για αλήθεια θα φανεί το τάξιμο του Δία.
 350» Τι ναι μας είπε, εγώ θαρρώ, απ' τα ουράνια ο Δίας
 » τη μέρα όταν τα γλήγορα καράβια ξεκινούσαν,
 » σφαγή και χάρο φέρνοντας στους Τρώες, και δεξιά μας
 » άστραφτε εκείνος και καλά μας έδειχνε σημάδια.
 » Ας μη βιαστούμε λέω λοιπόν να πάμε πίσω στ' Άργος,
 355» πριχού χορτάσουμε κι' εμείς των Τρώων τις γυναίκες
 » και της Λενιός ξοφλήσουμε τις πίκρες και ξαγρύπνιες.
 » Μα όποιος να φύγει βάρθηκε καλά και σώνει, ας έβγει
 » να βάλει χέρι στο γοργό καλόδετο καράβι,
 » για να κατέβει αρχύτερα των αλλωνών στον Άδη.
 360» Μα, αφέντη, κρίνε ορθά κι' εσύ, μα αγρίκα και τους άλλους,
 » κι' ο λόγος τώρα που θα πω δεν είναι ναν τον ρήξεις.
 » Κατά γενιές τους Αχαιούς και κατά έθνη σάξ' τους,
 » γενιά βοήθια σε γενιά κι' έθνος να φέρνει σ' έθνος.
 » Αν έτσι ορίσεις κι' ο στρατός δεν παρακούσει, τότες
 365» θα δεις πíos αρχηγός κιοτής και πíos είναι αντρωμένους,
 » και πιο απ' τα σώματα· γιατί θα πολεμάνε χώρια·
 » θα πεις κι' αν θεϊκιά από οργή το κάστρο αν δεν κουρσέβεις
 » ή κι' από δειλία των αντρών κι' αγνωροσύνη μάχης.»
 Τότες γυρνάει στο Νέστορα και λέει ο Αγαμέμνος
 370» Κανείς αλήθια, γέρο μου, στους λόγους δε σου βγαίνει.
 » Έτσι κι' ας είχα, Δία μου κι' εσύ Αθηνά κι' Απόλλο,
 » ως δέκα συμβουλάτορες μονάχα ναν του μιάζουν !
 » Γλήγορα τότες θάβλεπαν γονατιστή την Τροία
 » και σκλαβωμένη απ' τα βαριά να ρημαχτεί σπαθιά μας.
 375» Μα νά ! ο φουρτουνοκράτης γιος μ' οργίστηκε του Κρόνου.
 » που σε μαλώματα άκαρπα με ρήχνει και διχόνιες·
 » που για μιά νιά πιαστήκαμε εγώ κι' ο Αχιλέας
 » με λόγια δυνατά, κι' εγώ πρωτάρχισα την έχτρα.
 » Μα αν πάλε οι διό μονιάσουμε κάναν καιρό, μιά μέρα
 380» δε θενά αργήσει η συφορά τους Τρώες να πλακώσει.
 » Τώρα να φάτε σύρτε εφτύς κι' ας μπούμε στο κοντάρι.
 » Καλά ακονίστε τα σπαθιά και σάξτε τις ασπίδες,
 » δώστε κριθάρι κι' άχερο στα γλήγορα φαριά σας,
 » και συγυρίστε ολόγυρα για πόλεμο τ' αμάξα,
 385» για να βαστάμε ολημερύς στις κονταριές, στους χτύπους.
 » Γιατί δεν έχει ανάπαψη μιάς ώρας, ώστε η νύχτα
 » να πάρει, και των δυό στρατών τη λύσσα να χωρίσει.
 » Θα δρώσουν γύρω τα λουριά της κουφωτής ασπίδας
 » στα στήθια, απάνου στα σπαθιά τα χέρια θ' αποστάσουν,
 390» τα ζα θα δρώσουν σέρνοντας τα τορνεμένα αμάξα.
 » Κι' όπιον να κοντοστέκει εγώ τον δω μακρυά απ' τη μάχη,
 » αφτού στα ταξιδιάρικα καράβια, ας μην τ' ολπίζει
 » πως θα γλυτώσει, μόν σκυλιά θαν τον παστρέψουν κι' όρνια. »

Είπε, και ζητωκράβασαν τα πλήθη, όπως βουήζει
395 το κύμα απάνου σ' αψηλή ακροβραχιά, σαν έρθει
και το θυμώσει ο σίφουνας, σε κάβο που προβάλλει
και τον χτυπάν τα κύματα με κάθε αγέρα πάντα,
απ' όθε αν τύχει και φυσάει, θέλεις βοριά θες νότο.
Σηκώνονται έπειτα, σκορπάν, και τρέχουν στις καλύβες
φωτιά ν' ανάψουν και ψωμί να ψυχοφάν μιά στάλα.

400 Κι' έσφαζαν άλλοι σ' άλλονε θεό, περικαλώντας
απ' τ' Άρη πίσω ζωντανοί το μακελιό να σώσουν·
μα αφτός στον παντοδύναμο του Κρόνου γιο έναν τάβρο
παχύ πενταχρονιάτικο, ο Αγαμέμνος, σφάζει,
και στο τραπέζι προσκαλνάει τους πρώτους βασιλιάδες,

405 πρώτα το γερο-Νέστορα, το Δομενιά μαζί του,
στερνά τους Αΐδες τους διό, το φοβερό Διομήδη,
και το Δυσσέα πούφτανε στη γνώση λες το Δία·
μα μόνος του ήρθε ο θαρρετός πολεμιστής Μενέλας,
γιατί ήξερε πολλή δουλιά πως είχε ο αδερφός του.

410 Και τριγυρνάνε το σφαχτό βαστώντας τα κριθάρια,
ενώ άρχιζε τ' Ατρέα ο γιος παράκληση να κάνει
« Ώ Δία μαβροσύγνεφε μεγάλε δοξασμένε,
» που στα ουράνια κάθεσαι, αχ βόηθα να μην πέσει
» ο ήλιος, και να μη χυθεί της νύχτας το σκοτάδι,

415 » πριχού το πλούσιο αρχοντικό γκρεμίσω του Πριάμου
» και κάψω μ' άσπλαχνη φωτιά τις πόρτες, και πριν σκίσω
» κομάτια απάνου στο κορμί του γιου του τα τσαπράζα,
» κουρελιασμένα απ' το χαλκό· και γύρω του στρωμένοι
» πολλοί συντρόφοι πίστομα στο αίμα ας κολυμπάνε. »
Έτσι είπε, μα δεν τούστρεγε ο γιος του Κρόνου ακόμα,

420 μόν τα σφαχτάρια δέχτηκε και πλήθαινε τις πίκρες.
Έτσι σαν είπαν προσεφκή κριθάρι πασπαλώντας,
πρώτα σηκώνουν του βοδιού την κεφαλή, το σφάζουν,
το γδέρνουν, κόβουν τα νεφρά, και τα διπλοτυλίζουν
με σκέπη, πρώτα των θεών σα χώρισαν το μέρος.

425 Τότες σε σκίζες άφυλλες τα καΐνε. Και στη σούγλα
περνάν τα σπλάχνα, κι' έπειτα στην ανθρακιά τα ψήνουν.
Απέ σα χώνεψε η φωτιά και φάγανε τα σπλάχνα,
λιανίζουν τ' άλλα κρέατα και τα περνάν στις σούγλες,
τα ψήνουν όμορφα όμορφα, κι' απ' τη φωτιά τα βγάζουν.

430 Και τη δουλιά σαν τέλιωσαν και τοΐμασαν τραπέζι,
τρων, και δε λείπει τίποτα που να ποθεί η καρδιά τους.
Τέλος σα χόρτασαν καλά γερό με φαγοπότι,
πρώτος τους λέει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
« Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,

435 » ας μην αργούμε πιο πολύ εδώ με τις κουβέντες
» και τη δουλιά αναβάλλουμε που μας ανοίγει ο Δίας,
» μόν στο караβοστάσι ομπρός! οι κράχτες ας λαλήσουν
» κι' όλοι όξω οχ τα καλύβια ας βγουν οι λόχοι αρματωμένοι,
» κι' εμείς στον κάμπο οι αρχηγοί με δίχως χασομέρια

440 » ας σύρουμε έτσι αχώριστοι, ν' αρχίζουμε κοντάρι.»
Έτσι είπε, και τ' αγρίκησε το λόγο ο Αγαμέμνος,

και τους διαλαλητάδες του προστάζει εφτὺς να κράξουν
 στον πόλεμο τους Αχαιοὺς με τις θρεμένες χήτες·
 κ' αφοτοὶ λαλούσαν, κ' ἔτρεχε το πλήθος χέρι χέρι.
 445 Κ' οἱ θεογέννητοι ἀρχηγοὶ γοργά, κ' ὁ γίος τ' Ἀτρέα,
 τους λόχους τους παράταζαν, κ' ἡ Ἀθήνα μαζί τους
 με τὴν ἀγέραστη ἄλιωτη τὴ μυριοπλούσια ἀσπίδα,
 που ὡς ἑκατό τῆς κρέμουνταν μαλαματένια κρόσα
 καλοπλεμένα, ὡς ἑκατό βοδιῶνε το καθένα,
 450 μ' αὐτὴ στα χέρια ἀστραφτερὴ το πλήθος δρασκελούσε
 κ' ὅλους παντοῦ γκαρδιώνοντας στον πόλεμο να πάνε
 μες στὴν ψυχὴ ἀναστύλωσε το καθενὸς το θάρρος,
 που ἔτσι χωρὶς ἀποκοπὴ να πολεμάν και σφάζουν·
 κ' ἄξαφνα πιο γλυκιὰ ὀλωνῶν τους ἦρθε τότε ἡ μάχη
 παρὰ να παν στὴν ποθητὴ πατρίδα με τα πλοία.
 455 Κ' ὅπως φουντώνει ἀχόρταγη φωτιά μεγάλο δάσος
 στα κορφοβούνια, και θωρεῖς τὴ λάμψη μίλια ἀλάργα,
 ὅμια ἀστραφε ὡς στον οὐρανὸ περνώντας τον αἰθέρα
 κ' ἡ λάμψη ἀπ' το θεόσταλτο χαλκὸ σα ροβολούσαν.
 Πῶς και πετάμενων πουλιῶν ἀμέτρητα κοπάδια,
 460 κύκνοι λεφκοὶ μακρόλαιοι για γερανοὶ για χήνες,
 γύρω ἀπ' τοῦ Κאַϋστρου τα νερά, μες στ' Ἀσινὸ λιβάδι,
 καμαρωμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ πετοῦν φτεροκοπώντας,
 και το λιβάδι ἀπ' τις φωνές βουήζει σαν καθίζουν·
 ἔτσι ἔθνη χύνουνταν πολλὰ κ' αὐτῶν οὐχ τις καλύβες
 465 στον κάμπο το Σκαμαντρινό, κ' ἡ γῆς βροντοβολούσε
 τρομάρα κάτου ἀπ' τῶν ἀντρῶν κ' ἀπ' τῶν φαριῶν τα πόδια.
 Και στέκουν στο Σκαμαντρινὸ ἀνθόστρωτο λιβάδι,
 χιλιάδες, σαν τῆς ἀνοιξῆς τα λούλουδα και φύλλα.
 Και σα μεγάλα σύγγεφα μυιγῶνε σωρεφτῶνε
 470 που πλημμυροῦν τὴν ἀνοιξὴ σε προβατῆσα στάνη,
 τότες που γύρω ξεχειλάει το γάλα στις καρδάρες,
 τόσοι στον κάμπο στέκουνταν κ' οἱ Δαναοὶ στους Τρώες
 ἀγνάντια, και δὲν ἐβλεπαν τὴν ὥρα ναν τους σκίσουν.
 Κ' ὅπως γιδάδες ἐφκολα πλατιά γιδιῶν κοπάδια
 475 τα ξεχωρίζουν στὴ βοσκὴ σαν ἀνακατωθούνε,
 ἔτσι κ' αὐτοὺς παράταζαν κ' οἱ καπετάνιοι ἀπ' τό 'να
 κ' ἀπ' τ' ἄλλο μέρος, για να παν στὴ μάχη· και στο κέντρο
 ὁ Ἀγαμέμνος, μιάζοντας τοῦ Ποσειδοῦ στα στήθια,
 στὴν ὄψη και στὴν κεφαλὴ με τον κεραβνοκράτη
 τοῦ Κρόνου γίο, στὴ λεβεντιά με το γοργὸ τὸν Ἄρη.
 480 Σαν τάβρο που ὅλα ξεπερνάει τα βόδια στο κοπάδι
 κ' ἀπ' ὅλες ξεχωρίζεται στὴ στάνη τις γελάδες,
 τέτιονε ὁ Δίας ἔκανε κ' αὐτόν τὴ μέρα ἐκείνη,
 ξεχωριστό κατάλαμπρο στῶν ἀρχηγῶν τὴ μέση.
 Και τώρα, Μούσες, πέστε μου, τῶν οὐρανῶν νυφούλες—
 485 θέαινες εἰστε, κ' εἰστε ἐκεῖ και ξέρετε τα πάντα,
 μα φήμες μόνον ἀκούμε εμεῖς χωρὶς να βλέπουμε ἔργα—
 ποῖοι στρατηγοὶ τῶν Αχαιῶν και ποῖοι εἶταν βασιλιάδες.
 Εἰδὲ τα πλήθη ἐγὼ να πῶ και ναν τα νοματίσω,
 κ' ἀν εἶχα δέκα στόματα και γλώσσες δε μπορούσα,

490κι' άσπαστη αν είχα τη λαλιά και σίδερο τα στήθια.
Όμως θα πω τους αρχηγούς και χώρια κάθε αρμάδα.

* * * * *

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Γ

- Σαν έσαξε κάθε αρχηγός τους λόχους τους δικούς του,
οι Τρώες με φωνή κι' αχό σαν όρνια ροβολούσαν,
όπως στον ουρανό αψηλά οι γερανοί φωνάζουν,
π' αφού σωθούνε από βαριά βροχή κι' ανεμοζάλη,
5 κοπάδι στ' Ωκιανού πετάν με λαλητά το ρέμα
φέρνοντας φόνους κι' όλεθρο μακριά στους Σπιθαμένιους·
πόλεμο εκεί αρχινούν κακό μόλις χαράξει η μέρα.
Ήσυχoi οι άλλοι βάδιζαν παλικάριά γιομάτοι,
οι Δαναοί, μ' απόφαση στη μάχη να βοηθιούνται.
10 Κι' όπως ο νότος καταχνιά στα ραχοβούνια απλώνει,
καταραμένη απ' τους βοσκούς, καλή για νυχτοκλέφτη,
κι' όσone δρόμο πάει πετριά τόσο θωράει το μάτι·
έτσι ενώ βάδιζαν πυκνή σηκώνουνταν η σκόνη
κάτου απ' τα πόδια, και γοργά διαβαίνανε τον κάμπο.
15 Και σα ζυγώσανε οι στρατοί με τ' άρματα στα χέρια,
των Τρώων είταν κεφαλή ο παινεμένος Πάρης,
φορώντας παρδαλόπροβια στους ώμους και δοξάρι
και σπάθα· και κοντάρια διό χαλκοπλισμένα σιώντας
προκάλναε τάχα ομπρός να βγουν τα πρώτα παληκάρια
20 των Αχαιών κι' αντίκρυ του να μετρηθούν στη μάχη.
Και τότε ο πολεμόχαρος Μενέλας σαν τον είδε
που τρανταχτά δρασκελίζε ολόμπροστα απ' τους άλλους,
χάρηκε σάμπως λέοντας που βρίσκει ένα μεγάλο
κόματο, ή διπλοκέρατο ζαρκάδι ή αγριογίδι,
25 πεινώντας· τι μ' απόφαση το χάφτει κι' αν ακόμα
τον διώχνουν τα γοργά σκυλιά κι' οι νιοι οι παλικάράδες·
έτσι ο Μενέλας χάρηκε σαν είδε το λεβέντη
Αλέξαντρο — τι είπε στο νου «θα γδικιωθώ τον κλέφτη !» —
και χάμου αμέσως πήδηξε με τ' άρματα οχ τ' αμάξι.
30 Μα μόλις ο θεόμορφος Αλέξαντρος τον είδε
μες στους προμάχους άξαφνα, τον πιάνει λες αντράλα,
και πίσω ως στους συντρόφους του κολώνει μη την πάθει.
Πώς ο διαβάτης του βουνού τη λαγκαδιά σα βλέπει
δαγκάρα οχιά, ξανάστροφα τραβιέται τρομασμένος,
35 και πίσω φέβγει και χλωμιά τα μάγουλά του βάφει·

- έτσι κι' αφτός φοβήθηκε τον καστανό Μενέλα
και πίσω χώθηκε ξανά μες στο σωρό των Τρώων.
Και σαν τον είδε ο Έχτορας, του λέει πικρά δυό λόγια
« Βρε σκύλο-Πάρη, ομορφονιέ, γυναικολυσσασμένε,
40 » ξελογιαστή, που νάχε πας δίχως παντριά και κλήρο!
» Κάλια κι' αφτό, και θάμαστε πολύ πιο κερδισμένοι,
» παρά που σ' αναθεματάει και σ' αγριοβλέπει ο κόσμος.
» Πώς θα γελάνε οι Δαναοί, πούλεγαν δα πως είσαι
» κάποιος γενναίος αρχηγός σαν είδαν τη θωριά σου
45 » την όμορφη ... μα πού καρδιά και παλικοροσύνη !
» Μωρέ χαράς στον ήρωα που μούπαιρνε καράβια
» και το γιαλό ταξίδεβε με φίλους της καρδιάς του,
» κι' έσμιγε μ' αλλοχωριανούς, κι' από μακριά οχ τα ξένα
» γυναίκα εδώ μας έφερνε αγγελοκαμωμένη,
» συγγένισσα παλικάριών, για συφορά μεγάλη
50 » του τόπου κι' όλου του λαού και του γερογονιού του,
» για αιώνια των οχτρών χαρά, πίκρα μου πάντα εμένα!
» Λοιπόν δε θα σταθείς μπροστά στο βασιλιά Μενέλα;
» Θάβλεπες τίνου αντρός βαστάς τη λυγερή γυναίκα...
» Δε θα φελούσε η λύρα σου και της θεάς τα δώρα,
55 » τα κάλλη αφτά και τα σγουρά, σα σ' έστρωνε στο χώμα.
» Έχε όμως χάρη π' άκακα τάχουν τα σπλάχνα οι Τρώες·
» αλλιώς, θα σε ξεπάστρεβαν με τα λιθάρια ως τώρα,
» για να ξοφλήσουν τους καημούς που τόσους σου χρωστάνε.»
Και τότε ο θεοκάμωτος απολογιέται Πάρης
« Έχτορα, αφού με μάλωσες όχι άδικα, μόν δίκια...
60 » Πάντα η καρδιά σου 'ναι σκληρή σαν το μπαλτά όταν σκίζει
» οξιάς κορμό, και την ορμή πληθαίνει του τεχνίτη
» που караβόξυλο όμορφα την πελεκάει να φτιάσει·
» έτσι καρδιά άσπλαχνη κι' εσύ έχεις στα στήθια μέσα.
» Μη μου χτυπάς τα ζηλεφτά της Αφροδίτης δώρα·
65 » δεν είναι δα ακατάδεχτα τα τιμημένα δώρα
» που μας χαρίζουνε οι θεοί... ειδέ κανείς μονάχος
» δεν τ' αποχτάει. Μα αν τώρα θες να πολεμήσω, ας είναι,
» πες τους, των άλλων Αχαιών και Τρώων, να καθήσουν
» και βάλτε εμένα με το γιο τ' Ατρέα εκεί στη μέση
70 » για τη Λενιό κι' όλο το βιος να χτυπηθούμε οι δυό μας.
» Κι' όποιος νικήσει και φανεί πιο άξιος, τη γυναίκα
» κι' όλο ας το πάρει λέω το βιος κι' ας πάει στο σπιτικό του
» τότες ν' αμώστε οι άλλοι σας όρκους πιστούς αγάπης,
» και χαίρεστε την Τροία εσείς, κι' εκείνοι πίσω ας πάνε
75 » στ' Άργος που θρέφει ομορφονιές και ζηλεφτά πουλάρια. »
Είπε, κι' εκείνος χάρηκε σαν άκουσε το λόγο,
και μες στους Τρώες τρέχοντας τους λόχους σταματούσε,
τ' όπλο απ' τη μέση σφίγγοντας. Και στάθηκαν οι λόχοι.
Μα άρχισαν κείθε οι Δαναοί ναν τότε σημαδέβουν,
80 και σαϊτιές του ρήγνανε και τον πετροβολούσαν.
Τότε έκραξε με μιá φωνή μεγάλη ο Αγαμέμνος
« Σταθείτε, παλικάρια μου ! Αργίτες, μη βαράτε !
» Σα να ζητάει ο Έχτορας να μας μιλήσει κάτι. »

Ἔτσι εἶπε, κι' απ' τον πόλεμο κρατιούνται αἱ τοῖ, κι' ἀμέσως
 85 σὼπαίνουν. Τότε ὁ Ἑχτορας καὶ τῶν δεινῶν τοὺς εἶπε
 « Τρῶες, ἀκουστὲ με, κι' ἐσεῖς, Ἀργεῖες παῖνεμένοι,
 » τί λέει ὁ Πάρης π' ἀφορμὴ μᾶς στάθηκε διαμάχης.
 » Προβάλλει οἱ Τρῶες οἱ λοιποὶ κι' ὅλοι οἱ Ἀργεῖες τώρα
 » τὰ μυριοπλοῦμιστὰ ἄρματα νὰν τ' ἀπιθώσουν χάμου,
 90 » κι' ἀτὸς τοῦ με το μαχητὴ Μενέλα μες στὴ μέσῃ
 » γιὰ τὴ Λενιό κι' ὅλο το βίος νὰ χτυπηθοῦν μονάχοι·
 » κι' ὅποιος νικήσῃ καὶ φανεῖ πιο ἄξιος, τὴ γυναῖκα
 » κι' ὅλο αὐτὸ πάρει λέει το βίος κι' αὐτὸ πάει στὸ σπιτικό του·
 » κι' οἱ ἄλλοι ἐμεῖς ν' ἀμώσουμε ὅρκους πιστοὺς ἀγάπης.»
 95 Ἔτσι εἶπε, κι' ὅλοι σῶπασαν οἱ ἄλλοι δίχως λέξι.
 Μὰ πρόβαλε ὁ πολεμιστὴς Μενέλας καὶ τοὺς εἶπε
 « Κι' ἐμένα τώρα ἀκούστε με ! τί πιο πολὺ ἡ δικὴ μου
 » καρδιά πικραίνεται. Θαρρῶ πως νὰ χωρίστε τώρα
 » οἱ διὸ σας πια, γιὰτί πολλὰ περάσατε μαρτύρια
 100 » γιὰ τὴ δικὴ μου διαφορὰ καὶ τ' ἀδικο τοῦ Πάρη.
 » Κι' ὅποιον μᾶς εἶναι ἐδῶ απ' τοὺς διὸ γραπτὸ τοῦ νὰ πεθάνει,
 » αὐτὸς πέσει ! μόνε οἱ ἄλλοι σας ἀμέσως νὰ χωρίστε.
 » Πρόβατο φέρτε ὁλόασπρο καὶ προβατῖνα μάρβρη,
 » τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Γῆς, κι' ἐμεῖς ἓνα ἄλλο γιὰ τὸ Δία.
 105 » Φέρτε ὁμῶς καὶ τὸν Πρίαμο, ἀτὸς τοῦ γιὰ ν' ἀμώσῃ
 » τὸν ὅρκο, τί εἶναι ἀσπῆφιστοι, με δίχως πίστη, οἱ γιοὶ τοῦ,
 » μήπως τοὺς ὅρκους τοῦ Διὸς ἀλόγιαστα πατήσουν.
 » Πάντα ἀλαφρόμιαλοι εἶναι οἱ νιοί, μὰ μ' ὅσους σμίξει ὁ γέρος,
 » ὁ γέρος βλέπει πίσω τοῦ, βλέπει κι' ὀμπρὸς τοῦ ὁ γέρος,
 110 » πῶς πιο καλῦτερα ἡ δουλιὰ νὰ βγῇ καὶ γιὰ τοὺς διὸ τοὺς.»
 Εἶπε, κι' ἐκεῖνοι χάρηκαν, οἱ Δαναοὶ κι' οἱ Τρῶες,
 με τὴν ὀλπίδα απ' τοὺς σκληροὺς πολέμους νὰ γλυτώσουν.
 Σταίνουν ἀράδες τ' ἄλογα, καὶ βγαίνουνε απ' τ' ἀμάξι,
 εἶπειτα βγάζουν τ' ἄρματα κι' ἐκεῖ τ' ἀφίνουν χάμου,
 115 σιμὰ κι' οἱ διὸ, καὶ λίγη γῆς τοὺς χώριζε στὴ μέσῃ.
 Κι' ὁ Ἑχτορας τότε ἐστεῖλε διὸ κράχτες μες στὴ χώρα
 νὰ φέρουν γλήγορα τ' ἀρνιά, τὸ γέροντα νὰ κράξουν.
 Κι' ὁ Ἀγαμέμνων πρόσταξε τὸν κράχτη τοῦ Τερτίβου
 νὰ πάει στὰ πλοῖα τὰ γοργὰ καὶ τὸ σφαχτὸ νὰ φέρει·
 120 κι' ὁ κράχτης πρόθυμα ἀκούσε τοῦ βασιλιᾶ τὸ λόγο.
 Τότες ἡ Ἴριδα πετάει τὴν εἶδηση νὰ δώκῃ
 στὴν ἀρχοντοκορμὴ Λενιό, με μιά τῆς ἀντραδέρφης,
 τὴ Λαοδίκη, μιάζοντας, τοῦ Εὐκίαν το τέρνι,
 τὴν πιο ὁμορφὴ τοῦ βασιλιᾶ Πριάμου θυγατέρα.
 125 Κι' ἐφάσσε, καὶ στὸν ἀργαλιὸ τὴν ἤβρε ποὺ μεγάλο
 σκουτὶ τότε ἐφαίνε διπλό, ἀλικοπλουμισμένο
 με ξόμπλια ποὺ ζουγράφιζαν τῶν διὸ στρατῶν τὰ πάθια,
 ποὺ τόσα με τὸν πόλεμο γιὰ λόγου τῆς τραβούσαν.
 Κι' ἡ γληγορόποδὴ Ἴριδα σιμώνει καὶ τὴν κράζει
 130 « Γιὰ σῆκω, νύφη μου καλή, κι' ἔλα νὰ δεις κομάτι
 » δουλιᾶς, ποὺ δε σ' τις βάνει ὁ νοῦς, τῶν Ἀχαιῶν καὶ Τρῶων·
 » ποὺ πρῶτα αἱ τοῖ σφαζόντουσαν δίχως σπλαχνιὰ στὸν κάμπο
 » κι' ἄγριο διψούσαν πόλεμο, μὰ τώρα χωρὶς μάχης

» ήσυχoi στέκουν, στις λαμπρές ακουμπισμένοι ασπίδες,
 135» κι' έχουν σιμά τους μες στη γης μπηγμένα τα κοντάρια.
 » Και τώρα ο πολεμόχαρος Μενέλας με τον Πάρη
 » για σένα παν να χτυπηθούν με τα μακριά κοντάρια,
 » κι' όποιος νικήσει, τέρη του αφτός θα σε κερδίσει.»
 Είπε, κι' αποθυμιά γλυκιά μες στην ψυχή της χύνει
 140τον πρώτο για τον άντρα της, τη Σπάρτη, τους γονιούς της.
 Και ρήχνει απάνου βιαστικά την κατάσπρή της μπόλια,
 κι' απ' το γιατάκι ξεκινάει στα δάκρια βουτημένη,
 όχι μονάχη, πάγαιναν μαζί διό παρακόρες,
 η Αίθρα η κόρη του Πιθιά, κι' η καστανιά Κλυμένη.
 145Κι' απέ σε λίγο σώσανε κοντά στο Ζερβοπόρτι.
 Κι' εκεί είταν —με τον Πρίαμο, τον Πάνθο, το Θυμοίτη.
 το Λάμπο, τ' Άρη ξακουστό βλαστάρη, τον Κλυτίο,
 τον Ικετά— ο Αντήνορας κι' ο Ουκαλέγος, άντρες
 με νου κι' οι διό και πρόκριτοι, στον πύργο καθισμένοι.
 16 Σα γέροι, πια δεν έβγαιναν στις μάχες, μα ρητόροι
 σπουδαίοι, σα διό λες τσίντζικες που κάθονται σε δέντρο
 και μες στο δάσος με φωνή λαλούν κατιφεδένια·
 τέτιοι στον πύργο κάθονταν κι' οι προεστοί των Τρώων.
 Αφτοί σαν είδαν τη Λενιό π' ανέβαινε τον πύργο,
 155μίλησε ο ένας τ' αλλουνού αγάλια αγάλια κι' είπε
 « Όχι! για πλάσμα σαν κι' αφτή δεν είναι κατηγόρια
 » τόσον καιρό που σφάζονται οι Δαναοί κι' οι Τρώες !
 » Αλήθια αθάνατη θεά λες είναι σαν τη βλέπεις.
 » Μα κι' έτσι ας πάει, και μ' όλα της τα κάλλη, πίσω στ' Άργος
 » με τα καράβια τα γοργά, πάρα στερνά να μείνει
 160» και να μας φέρνει συφορές κι' εμάς και των παιδιών μας.»
 Έτσι είπανε, κι' ο Πρίαμος φωνάζει την Ελένη
 «Πέρασε εδώθες, κόρη μου, και κάθησε κοντά μου
 » να δεις τον πρώτονε άντρα σου, τους φίλους, τους δικούς σου—
 » τίποτα εσύ δε μούφταιξες, πάρα οι θεοί μου φταίνε
 165» που μούστειλαν τον πόλεμο και τα πολλά του δάκρια—
 » κι' εκείνο το θεόρατο για πες μου εκεί τον άντρα,
 » πíos νάναι αφτός ο Δαναός, σφανταχτερός μεγάλος.
 » Σ' ανάστημα, κι' άλλοι είναι εκεί και πιο αψηλοί· μα τέτιο
 » λεβέντη ακόμα εγώ ποτές δεν είδα, μήτε τόσο
 170» αρχοντικό ναι, βασιλιάς μα την αλήθια μιάζει.»
 Τότες τ' απάντησε η Λενιό, η λατρεφή γυναίκα
 « Σε κλαίει, καλέ μου πεθερέ, σε συμπονά η ψυχή μου . . .
 » Άχ άμποτε έτσι θάνατο κακό να προτιμούσα,
 » τότες που ξέκοψα κι' εδώ μαζί ήρθα με το γιο σου,
 » κι' άφισα σπίτι και δικούς κι' απάρθενή μου κόρη
 175» και τότες μου συντρόφισσες, λαχταριστές νυφούλες !
 » Όμως δε γένηκε ... για αφτό και λιώνω μες στα δάκρια.
 » Όσο για αφτό που με ρωτάς, εγώ να σ' το ξηγήσω.
 » Αφτός εκεί είναι ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος,
 » δίκιος αντάμα βασιλιάς κι' ακοντιστής παράξιος·
 180» κουνιάδο εγώ η κακόσουρτη έναν καιρό τον είχα.»
 Είπε, κι' ο γέρος τον τηράει με θαυμασμό και κράζει

« Ω καλομοίρη ζηλεφτέ πλουτόθρεφτε Αγαμέμνο,
 » πόσους αλήθεια Δαναούς ορίζει η δύναμή σου !
 » Και στην αμπελωτή Φρυγιά μούτυχε εγώ να σύρω,
 185» και Φρύγες είδα αμέτρητους με παρδαλά πουλάρια,
 » του ξακουσμένου Μύγδωνα και του Οτριά τ' ασκέρια
 » που τότες είχαν σύνοδο στου Σαγγαριού τους όχτους·
 » τι πήγα εκεί βοηθός κι' εγώ κι' ενώθηκα μαζί τους
 » το χρόνο που οι αντρόκαρδες πλακώσανε Αμαζόνες·
 190» μα τόσοι σαν τους Δαναούς δεν είχαν μήτε εκείνοι. »
 Και το Δυσσέα βλέποντας ξαναρωτάει ο γέρος
 « Τήρα κι' εκείνον, κόρη μου, και πες μου αφτός πός είναι.
 » Δεν έχει την κορμοστασά του βασιλιά Αγαμέμνου,
 » μα φαίνεται σαν πιο φαρδύς στις πλάτες και στα στήθια.
 195» Τάχει βαλμένα κατά γης τα πλουμιστά άρματά του,
 » και πηγαινόρχεται κοντά στους λόχους σα μπροστάρης.
 » Έτσι ναι μιάζει, ακούρεφτο σαν κριάρι που διαβαίνει
 » κοπάδι λες αρίφνητο απ' άσπρες προβατίνες. »
 Τότες τ' απάντησε η Λενιό, του Δία η θυγατέρα
 200» Αφτόν τον λεν πολύξερο Δυσσέα του Λαέρτη.
 » Στο Θιάκι, ένα πετρόνησο, γεννήθηκε, και ξέρει
 » θες πονηριές κάθε λογής θες δύσκολες σοφίες. »
 Γυρνάει τότε ο Αντήνορας και της Λενιός της κάνει
 « Ναι, κόρη μου, πολύ σωστά το λόγο αφτό τον είπες.
 205» Γιατί ήρθε μιά φορά κι' εδώ ο θεϊκός Δυσσέας,
 » σταλμένος με το βασιλιά Μενέλα απ' αφορμή σου.
 » Κι' έγινα εγώ προστάτης τους, τους φίλεψα στο σπίτι,
 » κι' είδα τη γνώμη και των διό και τις βαθιές τους σκέψεις.
 » Τότες σαν πήγαν κι' έσμιζαν τη συντυχιά των Τρώων,
 210» όρθιοι, τους ώμους πιο αψηλά τους κράταε ο Μενέλας,
 » κάθουνταν, και πιο αρχοντικός φαινότανε ο Δυσσέας·
 » Κι' όταν απέ έφτασε η στιγμή στο πλήθος να λαλήσουν,
 » τότε ο Μενέλας γλήγορα και λίγα μίλαε λόγια,
 » μα λίγα και καλά, επειδής πολύλογος δεν είχαν
 215» και φωνακλός μωρόγλωσσος ... ή σαν πιο νιος στα χρόνια.
 » Μα ολόρθος σαν τινάζουνταν ο γνωστικός Δυσσέας,
 » έστεκε, χάμου βλέποντας, με μάτια στυλωμένα
 » στη γης, και το ραβδί μπροστά για πίσω δεν κουνούσε,
 » παρά το βάσταε ασάλεφτο σαν άπραχτος κανένας·
 220» λες είχαν άνθρωπος ζαβός, ξεκουτιασμένος έτσι.
 » Μα τη μεγάλη όμως φωνή σαν έχυνε απ' τα στήθια
 » κι' οι λόγοι τούβγαιναν πυκνοί σα χιόνια το χειμώνα,
 » θνητό δεν είχε πουθενά να φτάνει το Δυσσέα.
 » Τότ' όχι ! δεν τον βλέπαμε με τόση καταφρόνια. »
 225Τρίτο τον Αία βλέποντας ρωτάει ο γέρος πάλι
 « Κι' αφτός πός είναι ο Δαναός, ο αψηλός κι' ασίκης,
 » που στο κεφάλι ξεπερνάει τους άλλους και στους ώμους;»
 Τότες τ' απάντησε η Λενιό με το συρτό φουστάνι
 « Ο γίγας Αίας είναι αφτός, των Αχαιώνε πύργος.
 230» Και κοίτα εκεί το Δομενιά που στέκει απ' τ' άλλο μέρος
 » όμιος μ' αθάνατο θεό στων λόχων του τη μέση

» με γύρω του των Κρητικών τα πρώτα παλικάρια.
 » Συχνά τον φιλοξένεβε ο καστανός Μενέλας
 » σπίτι μας, πέρα οχ το νησί σαν έρχονταν της Κρήτης.
 » Και τώρα αχ ! όλους βλέπω εγώ τους άλλους στρατολάτες,
 235» όσους γνωρίζω και να πω κατέχω τ' όνομά τους·
 » μα διό δε βρίσκω μοναχά, τον αλογοτεχνίτη
 » τον Κάστορα και το γερό στους γρόθους Πολυδέφκη,
 » τους διό μου σύσπλαχνους που μιά μας γέννησε μητέρα.
 » Καν απ' τη λουλουδόστρωτη δε βγήκαν ίσως Σπάρτη,
 240» καν φτάσανε ως εδώ κι' αφοί με τα θαλάσσια πλοία,
 » μα τώρα στων αντρών δε θεν τη μάχη να προβάλουν
 » σα ντροπιασμένοι απ' τις πολλές πομπές μου κι' ατιμίες.»
 Έτσι είπε, μα τους διό αδερφούς το χώμα τους κρατούσε
 στη Σπάρτη εκεί μες στις γλυκιάς πατρίδας τους τον κόρφο.
 245Και μέσα τότες στο καστρί οι διό διαλαλητάδες
 κατέβαιναν με των θεών τα σεβαστά ορκιστήρια,
 με διό σφαχτά και πρόσγλυκο κρασί, της γης το θρέμμα,
 μες σ' ένα ασκί γιδίτικο. Και τα χρυσά ποτήρια
 μ' ένα κροντήρι π' άστραφτε κρατώντας ο Νιδαίος,
 πήγε στο γέροντα σιμά και τον παρακινούσε
 250« Σήκω, του Λαουμέδου γιε, οι στρατηγοί σε κράζουν
 » των αντρωμένωνε Αχαιών, των αλογάδων Τρώων,
 » να πάς στον κάμπο με σκοπό όρκους πιστούς να πάρτε.
 » Τι τώρα ο πολεμόχαρος Μενέλας με τον Πάρη
 » για τη Λενιό θα χτυπηθούν με τα μακριά κοντάρια,
 255» κι' ο νικητής λεν τη Λενιό κι' όλο το βιός ας πάρει,
 » κι' όρκους εμείς ας κάνουμε αγάπης και φιλίας·
 » έτσι την Τριά εμείς θάχουμε, κι' εκείνοι θα γυρίσουν
 » στ' Άργος που θρέφει ομορφονιές και ζηλεφτά πουλάρια. »
 Είπε, κι' ο γέρος σκιάχτηκε και κράζει στους συντρόφους
 260να ζέσουν τ' άλογα· κι' αφοί τα ζέβουν χέρι χέρι.
 Απάνου τότε ανέβηκε και τα βοϊδήσα γκέμια
 τέντωσε πίσω, κι' έπειτα στο πλουμισμένο αμάξι
 ανέβηκε ο Αντήνορας του βασιλιά από δίπλα·
 και μέσα απ' τη Ζερβόπορτα τραβάν κατά τον κάμπο.
 Κι' όταν σε λίγο φτάσανε σιμά στα διό τ' ασκέρια,
 265τότες ξεπέξεψαν στη γης που θρέφει κάθε πλάσμα,
 και μες στη μέση πρόβαιναν των Αχαιών και Τρώων.
 Τότ' όρθιος τ' Άργους μονομιάς σηκώθηκε ο αφέντης,
 όρθιος και του Λαέρτη ο γιος. Κι' οι φημισμένοι κράχτες
 τα βάλανε όλα των θεών τα ορκιστήρια αντάμα,
 και το κρασί ανακάτωσαν μες στο λαμπρό κροντήρι,
 270κι' έχυσαν να χεροπλuthούν νερό των βασιλιάδων.
 Και σέρνοντας τ' Ατρέα ο γιος την κάμα πούχε πάντα
 κοντά στης σπάθας το μακρύ φηκάρι κρεμασμένη,
 τρίχες αρχίζει απ' των αρνιών να κόβει τα κεφάλια.
 Κι' οι κράχτες σαν τις μοίρασαν στους πρώτους καπετάνιους
 των Τρώων και των Αχαιών, στη μέση ο Αγαμέμνος
 275αψά παράκληση άρχισε με σηκωμένα χέρια
 « Δία πατέρα π' αψηλά ορίζεις απ' την Ίδα,

» μεγάλε μυριοδόξαστε ! κι' εσύ Ήλιε που τα πάντα
 » βλέπεις κι' ακούς ! και Ποταμοί και Γης ! κι' εσείς στον Άδη
 » που σαν πεθάνει ο ψέφορκος θνητός τον τιμωράτε,
 280» μαρτύροι νάστε και πιστούς φυλάτε εσείς τους όρκους!
 » Αν λάχει ο Πάρης σήμερα και σφάζει το Μενέλα,
 » αφτός ας έχει τη Λενιό μ' όλο το βιός, και πίσω
 » να πάμε εμείς στα σπίτια μας με τα θαλάσσια πλοία.
 » Μα πες τον Πάρη ο καστανός πώς έσφαξε Μενέλας,
 285» οι Τρώες πίσω τη Λενιό μ' όλο το βιός να δώσουν
 » πλερώνοντάς μας πρόστιμο καθώς τεριάζει κιόλας,
 » που να σταθεί παράδειγμα και των στερνών ανθρώπων.
 » Μα αν δε θελήσει ο Πρίαμος κι' οι γιοί του να πλερώσουν
 » το πρόστιμο, σα σκοτωθεί ο Πάρης, τότε ακόμα
 290» εγώ και για την πλερωμή θα μείνω εδώ, και πάντα
 » θα πολεμάω ως που να βρω την άκρη του πολέμου. »
 Είπε, και κόβει των αρνιών με τ' άσπλαγχο λεπίδι
 τους λάρυγγες, και κατά γης σπαρταριστά τ' αφίνει
 ενώ ψοφούσαν· τι ο χαλκός τους πήρε τη ζωή τους.
 295Κι' απ' το κροντήρι βγάζοντας κρασί με τα ποτήρια,
 στάζουν και τους παντοτινούς θεούς περικαλιούνται.
 Κι' αφτούς τους λόγους έλεγε κάθ' Αχαιός και Τρώας
 « Δία κι' αθάνατοι θεοί, μεγάλοι δοξασμένοι!
 » όποιοι τους όρκους βλάψουνε και πρωτοκακουργήσουν,
 300» έτσι όπως τρέχει το κρασί αφτό, και τα μυαλά τους
 » χάμου να τρέξουνε στη γης, κι' αφτών και των παιδιών τους,
 » και το γυναικολόγι τους ας το χορτάσουν άλλοι. »
 Και τότε ο γερο-Πρίαμος τους μίλησε δυό λόγια
 « Τρώες, ακούστε με, κι' εσείς Αργίτες παινεμένοι!
 305» Εγώ στ' ανεμοφύσητο καστρί γυρίζω πίσω,
 » τι δε βαστάν τα μάτια μου να δούνε το παιδί μου
 » όταν με τον παληκαρά Μενέλα θα χτυπιέται.
 » Μα αφτό, θαρρώ, του Κρόνου ο γιος το ξέρει, κι' οι αιώνιοι
 » άλλοι θεοί, σε πίνε τους γραφτό 'ναι να πεθάνει.»
 310Είπε ο ισόθεος θνητός, και στ' όμορφο του αμάξι
 έβαλε μέσα τα σφαχτά, κι' ανέβηκε κι' ατός του,
 έπειτα πίσω τέντωσε τα γιαλισμένα γκέμια.
 Σιμά του κι' ο Αντήνορας ανέβηκε στ' αμάξι.
 Αφτοί έτσι γύριζαν λοιπόν στο κάστρο ξαναπίσω·
 Κι' ο Έχτορας κι' ο θεϊκός Δυσσέας πρώτα πρώτα
 315μετρούσαν την απόσταση. Και τους λαχνούς κατόπι
 παίρνουν και μες σε χάλκινη περικεφαλιά τους σείνουν,
 πιός θα πρωτόρηγνε απ' τους διό το κοφτερό κοντάρι.
 Εκεί οι στρατοί τότε άρχισαν παράκληση να κάνουν,
 προς τους αθάνατους θεούς σηκώνοντας τα χέρια.
 Κι' αφτούς τους λόγους έλεγε κάθε Αχαιός και Τρώας
 320« Δία πατέρα π' αψηλά ορίζεις απ' την Ίδα,
 » μεγάλε μυριοδόξαστε ! όποιος αφτά τα πάθια
 » ανάμεσό μας τάβαλε, ναι κάνε αφτός να πέσει
 » και στ' Άδη τα εφτάβαθα ως μέσα να κατέβει,
 » κι' εμείς ας κάνουμε ξανά όρκους πιστούς αγάπης.»

Έτσι είπανε. Και τους λαχνοῦς ὁ Ἑκτορας κουνούσε
 325τηρώντας πίσω· κι' αλαφρός του Πάρη πήδησε' ὄξω.
 Κάθονται τότες στη σειρά οἱ ἄλλοι, ἐκεῖ καθένας
 πούχε αφισμένα τ' ἄρματα, τα πῖλαλά του ζῶα.
 Κι' ἐκεῖνος βάζει στο κορμί την πλούσια αρματωσά του,
 της ομορφόμαλλης Λενιός ὁ ζηλεμένος ἄντρας.
 330Έβαλε πρώτα τα γερά του σλούκια στα καλάμια,
 πανῶρια, πούταν μ' αργυρά θηλύκια αρμοδεμένα.
 Κατόπι γύρω φόρεσε τα δίχουφτα στο στήθος
 τσαπράζα τ' ἀδερφοῦ Λυκά, και τούρθαν στο κορμί του.
 Ἐπειτα γύρωθε κρεμάει στους ὠμούς του τη σπάθα,
 μ' ασημοκάρφια κεντητή και λεπιδοχαλκένια,
 335κρεμάει και τη θεόρατη στεριόφτιαστή του ασπίδα.
 Κι' έβαλε στο λεβέντικο κεφάλι τη φαντούσσα
 περκεφαλιά, που έτσι αγριωπή η αλογόφουντά της
 πας στην κορφή κυμάτιζε, και πήρε τ' αντριωμένο
 κοντάρι που του πάγαινε στη χούφτα του. Παρόμια,
 φορούσε κι' ὁ παλικαρὰς Μενέλας τ' ἄρματά του.
 340Σαν αρματώθηκαν λοιπόν, στο μέρος του ὁ καθένας,
 μέσα στη μέση πρόβαιναν των Αχαιῶν και Τρώων,
 ρήχνοντας φοβερές ματιές, που πήγαν να παγώσουν
 οἱ Δαναοί οἱ χαλκόπλιστοι κι' οἱ αλογάδες Τρώες.
 Και τ' ἄρματα ανεμίζοντας, να φαγωθοῦν λυσσώντας,
 345σταθήκανε, κοντά κοντά, στο μετρημένον τόπο.
 Πρώτος ὁ Πάρης έρηξε το γλήγορο κοντάρι,
 και βρήκε την ολίσση ασπίδα του Μενέλα·
 μά δεν την τρύπησε ὁ χαλκός, μόν στην ασπίδα μέσα
 στράβωσε η μύτη. Δέφτερος κινάει ὁ γιος τ' Ατρέα
 350με το κοντάρι, κι' έκανε παράκληση στο Δία
 « Αφέντη Δία, αχ βόηθα με τον ἄντρα να ξοφλήσω
 » π' ἄρχισε πρώτος τ' ἄδικο, το θεϊκόνε Πάρη,
 » και σκότωσ' τον τον ἄπιστο με το δικό μου χέρι,
 » έτσι να μην κοτάει κανείς κι' απ' τους στερνοῦς ἀθρώπους
 » να βλάφτει το φιλόξενο που δείχνει καλοσύνη ! »
 355Εἶπε, και σιώντας τίναξε το γλήγορο κοντάρι,
 και χτύπησε τη στρογγυλή ασπίδα τ' Αλεξάντρου.
 Και το κοντάρι του περνάει τη φωτοβόλα ασπίδα,
 και μες στα μαστροδούλεφτα τού χώνεται τσαπράζα,
 και το σκουτί ἴσα ἐκεῖ κοντά του σκίζει στο λαγγόνι·
 360μά 'γυρε αφτός και σώθηκε απ' τον πικρό το χάρο.
 Τότε ὁ Μενέλας βγάζοντας τη σπάθα, τη σηκώνει
 και μιά του ζάφτει ἐκεῖ σπαθιά στου κράνου του το γρόμπο·
 μα τ' αργυρόκαρφο σπαθί τσακίστη ἀπά στο γρόμπο
 σε τρία σε τέσσερα, κι' εφτὺς του ξέπεσε απ' τα χέρια.
 Τότες τηράει τον ουρανὸ και ρήχνει μιά βλαστήμια
 365« Δία, ἀπό σένα λέω θεὸ δεν έχει πιο γρουσουζή !
 » Εἶπα δα πως την ἀπιστιά θα γδικιωθῶ του Πάρη·
 » μα δές ! στα χέρια μούσπασε η σπάθα, κι' απ' τη χούφτα
 » τίναξα τ' ὄπλο έτσι ἄδικο χωρίς νάν τον καρφώσω ! »
 Εἶπε, και μ' ἓνα πήδημα τον ἄδραξε απ' τη φούντα,

370 κι' έστριψε και στων Αχαιών το μέρος τον τραβούσε.
 Και τ' ολοκέντητο λουρί τον έπνιγε από κάτω
 απ' τα καλόθρεφτα λαιμά, που τεντωτό κρατούσε
 τη χάλκινη περκεφαλιά δεμένη στο πηγούνι.
 Και τότες θαν τον έπαιρνε και θ' αποχτούσε δόξα
 αφάνταση, μόν στη στιγμή τον είδε η Αφροδίτη
 375 και το βοϊδόλουρο τού σπάει· κι' η περικεφαλαία
 έτσι άδια πάγαινε μαζί με τ' αντρωμένο χέρι.
 Τότες αφτή την τίναξε στριφογυρίζοντάς την
 προς τους δικούς του, όπου οι πιστοί την πήρανε συντρόφοι·
 κι' ατός του πίσω πήδησε με το χαλκένιο φράξο,
 380 ναν τον σκοτώσει αφρίζοντας. Μα αντίκρυ η Αφροδίτη
 τον άρπαξε έφκολα έφκολα, σα θέαινα, απ' τη μέση,
 τον σκέπασε μ' ένα πυκνό σκοτάδι, και τον πήγε
 και μες το μοσκομύριστο τον κάθισε γιατάκι.
 Έπειτα πήγε τη Λενιό να κράξει. Και τη βρήκε
 στον πύργο απάνου με πολλές τριγύρω παρακόρες,
 385 και με το χέρι την τραβάει οχ τ' αραχνιό φουστάνι,
 όμια με μιά παλαιϊκιά γηριά μαλλοτεχνίτρα,
 που τα πολύτιμα μαλλιά τής δούλεβε σαν είταν
 στον τόπο της, και πιο πολύ την αγαπούσε απ' όλες·
 όμια μ' αφτή, της μίλησε η ρόδινη Αφροδίτη
 390 « Έλα, κι' ο Πάρης σε ζητάει στον πύργο να γυρίσεις.
 » Αχ στολισμένο α θε τον δεις απ' ομορφιά πώς λάμπει
 » μες το γιατάκι, απάνου εκεί στο τορνεφτό κρεβάτι !
 » Λες από μάχη δε γυρνάει, λες σε χορό πως βγαίνει,
 » ή το χορό πως τέλιωσε και τώρα πάει να κάτσει.»
 395 Έτσι είπε, και της τάραξε τα σπλάχνα μες στα στήθια.
 Σαν ένιωσε όμως της θεάς τ' αχτιδοβόλα μάτια.
 τα χαριτόμορφα λαιμά, τα στήθια που μαγέβουν,
 σκιάχτηκε τότες κι' άνοιξε τα χείλια ναν της κρίνει
 « Καλότυχη, τί θες μ' αφτά το νου να μου πλανέσεις;
 400 » Μη θες πιο πέρα να με πας σε κάμια πλούσια χώρα,
 » στη Μαιονιά είτε στη Φρυγιά με τα πολλά τ' αμπέλια,
 » αν έχεις κάνα νιο κι' εκεί ακριβαγαπημένο ;
 » Πώς τάχα τώρα νίκησε τον Πάρη ο γιος τ' Ατρέα
 » και θέλει πίσω σπίτι του την έρμα να με πάρει,
 405 » τώρα γι' αφτό μού κόπιασες με τα πλανέματά σου ;
 » Σύρε σιμά του κάθησε και τους θεούς παραίτα,
 » κι' ας μη σε παν τα πόδια σου στον Έλυμπο πια πίσω,
 » μόν πάντα τυραγνιού μ' αφτόν και βλέπε τον στα μάτια
 » ως που ή γυναίκα ή σκλάβα του στο τέλος να σε κάνει.
 410 » Εγώ όμως δεν πηγαίνω εκεί μαζί του να πλαγιάσω.
 » Ντροπή είναι, και τί θάλεγαν οι Τρώϊσες για μένα
 » νά θε τ' ακούσουν;... Φτάνει πια όσα με τρων σκουλήκια.»
 Τότες του Δία θύμωσε η κόρη και της είπε
 « Μη μ' ερεθίζεις, άμοιρη, κι' απ' το θυμό σ' αφήκω,
 415 » και τόσο σ' οχτρεφτώ όσο πριν σ' αγάπησα περίσσα,
 » και πλέξω τρομερούς σκοπούς ανάμεσα στους διό τους,
 » τους Τρώες και τους Αχαιούς, κι άσκημα εσύ τελειώσεις.»

Είπε, και τρόμαξε η Λενιό η διογεννημένη,
 κι' έφυγε αγάλια —σκεπαστή με την κατάσπρη μπόλια—
 420 κρυφά απ' τους Τρώες· κι' η θεά πήρε το δρόμο πρώτη.
 Κι' άμα στου Πάρη φτάσανε τον τρισπανώριο πύργο,
 τρέξανε αμέσως στη δουλιά οι άξιες παρακόρες,
 κι' εκείνη απάνω ανέβηκε, η λατρεφτή γυναίκα.
 Και πήρε τότε ένα σκαμνί η χρυσωπή Αφροδίτη
 425 και πήγε και τ' απίθωσε καταντικρύ του Πάρη.
 Εκεί τότε έκατσε η Λενιό, του Δία η θυγατέρα,
 με μάτια προς τη γης σκυφτά, και τάψαλε τ' αντρός της
 « Ξανάρθες απ' τον πόλεμο... που έτσι να σ' είχε σφάζει
 » στην μάχη ο λεβεντόκαρδος π' άντρα μου εγώ τον είχα !
 430 » Εσύ παινιόσουν δα άλλοτες τον καστανό Μενέλα
 » πως τον νικάς στη δύναμη, στα χέρια, στο κοντάρι·
 » μα σύρε κι' αντροκάλες' τον στήθος με στήθος τώρα
 » να ξαναβγείτε ... Όμως εγώ σ' το λέω για το καλό σου,
 » να πάψεις, κι' ασυλλόγιστα πολέμους μη γυρέβεις
 » και μάχες με το βασιλιά Μενέλα να μου σταίνεις,
 » μήπως σε στρώσει γλήγορα με το κοντάρι χάμου.»
 Κι' ο Πάρης τότε απάντησε και της Λενιός της είπε
 « Γυναίκα, μη με κατεχάς με τα πικρά σου λόγια.
 » Τι τώρα με την Αθήνα με νίκησε ο Μενέλας,
 440 » μα άλλοτε αφτόν κι' εγώ. Θεοί κι' εμάς μας παραστέκουν.
 » Μόν πάμε τώρα το φιλί στο στρώμα να χαρούμε·
 τι τέτια φλόγα στην καρδιά δεν ένιωσα ποτές μου,
 » μήτ' όταν πρώτα σ' άρπαξα απ' την πανώρια Σπάρτη
 » και με τα πελαγόδρομα ταξίδεβα καράβια
 445 » και στην Κρανιά εκεί σ' έσφιξα στην αγκαλιά, όσο τώρα
 » σε λαχταράω κι' αποθυμιά γλυκιά με κυριέβει. »
 Έτσι είπε, και ξεκίνησε μπροστά κατά το στρώμα,
 και πίσωθε η ροδόθωρη Λενιό τον ακλουθούσε.
 Αφτοί λοιπόν πλαγιάσανε στο торνεφτό κρεβάτι,
 κι' ο γιος τ' Ατριά λες σα θεριό γυρνούσε μες στο πλήθος,
 ίσως ξανοίξει πουθενά το θεϊκόνε Πάρη.
 Μα δε μπορούσε απ' τους βοηθούς κανείς μήτ' απ' τους Τρώες
 να δείξει τον Αλέξαντρο στον καστανό Μενέλα.
 Κι' όχι τον είδαν, και να πεις τον κρύβανε απ' αγάπη,
 τι σαν το μάβρο θάνατο τότε μισούσαν όλοι.
 455 Τότες τους είπε ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος
 « Ακούστε, Τρώες και βοηθοί, κι' ακούστε με, Δαρδάνοι!
 » Ξάστερα η νίκη φάνηκε του βασιλιά Μενέλα,
 » και τώρα βγάλτε δώστε μας το βιός με την Ελένη,
 » κι' έτσι όσο πρέπει πρόστιμο πλερώστε ακόμα, τέτιο
 460 » που να σταθεί παράδειγμα και των στερνών ανθρώπων. »
 Έτσι τους είπε, κι' οι λοιποί ζητωκραβγάνε Αργίτες.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Δ

- Και στο χρυσόστρωτο οι θεοί τον πύργο με το Δία
κάθονταν κι' είχανε βουλή, και τους κερνούσε γύρω
νεχτάρι η Ήβα· κι' οι θεοί με τα χρυσά ποτήρια
ένας τον άλλο φίλεβε, κατά την Τριά τηρώντας.
- 5 Αξαφνα ο Δίας βάλθηκε την Ήρα να κεντήσει
μ' ένα διό λόγια αγγιχτικά, κι' ορθά κοφτά μιλούσε
« Έχει προστάτρες διό θεές ο βασιλιάς Μενέλας,
» την Ήρα την Αργίτισσα, την Αθηνά τη Σώστρα.
» Μα αφτές μακριά του κάθονται και μόνο κάνουν χάζι
- 10 « τον κάμπο, μα η ροδόγελη όμως θεά Αφροδίτη
» στον Πάρη πάντα 'ναι κοντά, τον βγάζει οχ τους κιντύνους,
» και τώρα μέσα απ' του φιδιού τον γλύτωσε το στόμα.
» Δεν έχει ωστόσο, νίκησε ο καστανός Μενέλας.
» Κι' εμείς ας δούμε αφτή η δουλιά πώς πρέπει να τελειώσει·
- 15 « θ' ανήψουμε άγριο πόλεμο και μάχες ξαναπίσω,
» για λέτε πια να βάλουμε αγάπη ανάμεσό τους ;
» Μα αν πάλι σας καλόρχεται και δε σας πολυνιάζει,
» ας μείνει η χώρα απείραγη του βασιλιά Πριάμου,
» και πίσω στ' Άργος η Λενιό ας πάει με το Μενέλα.»
- 20 Είπε, κι' αφτές κατσούφιασαν, η Αθηνά κι' η Ήρα.
Οι διό τους κάθονταν, η μιά κοντά κοντά στην άλλη,
και για τους Τρώες συφορές στο νου τους μελετούσαν.
Κι' η Αθηνά δεν έβγαλε μιά λέξη, μόν σωπούσε,
κι' άγρια ας την έπιανε ο θυμός σκασμένη με το Δία·
μα απ' το θυμό ξεχείλισε η Ήρα και του κάνει
- 25 « Τί είναι που κάθεσαι και λες, γιε φοβερό του Κρόνου;
» Πώς θες τους κόπους άδικα στη μέση να μ' αφήκεις,
» όσο ιδρώσα ιδρο κι' έσπασα τα ζα στρατολογώντας,
» τι του Πριάμου είχα στο νου το σόι να ξεκληρίσω.
» Κάν' το ! όμως μερικοί θεοί, σ'το λέω, θα πικραθούμε. »
- 30 Τότες ο Δίας απαντάει βαριά αγαναχτισμένος
« Καλότυχη, μα τί λοιπόν ! τόσα κακά σου κάνουν
» ο Πρίαμος κι' όλοι του οι γιοί, που πολεμάς αιώνια
» να τους ρημάξεις σύριζα τη μυριοπλούσια χώρα;
» Ας δύνουσουν μονάχα εσύ να μπεις στο κάστρο μέσα
- 35 « κι' ωμό να φας τον Πρίαμο, να φας και τα παιδιά του
» μ' όλους τους Τρώες, τότες πια θα χόρταινε ο θυμός σου.
» Κάνε όπως θες! μα κοίταζε μη βγάλει αφτή η διχόνια
» ανάμεσό μας έπειτα καμιά μεγάλη αμάχη.
» Μα άκου, ένα λόγο θα σου πω και να μου τον θυμάσαι.
- 40 « Σαν κάνω απόφαση κι' εγώ και θέλω να ρημάξω
» κάστρο κανένα όπου ίσως ζουν αθρόποι αγαπητοί σου,
» να μη μου φέρνεις στο θυμό αμπόδια, μόν ν' αφήκεις.
» Σούδωκα θέλοντας κι' εγώ, και μ' άθελα όμως σπλάχνα.
» Γιατί όσες χώρες βρίσκονται στον ήλιονε από κάτω

- 45 » και στον αστρόφωτο ουρανό θνητοκατοικημένες,
» απ' όλες πιο πολύτιμη αφτή είταν της καρδιάς μου,
» η Τρία η μεγάλη, ο Πρίαμος, κι' ο ξακουστός λαός του.
» Τι προσφορές δεν έλειπαν ποτές απ' το βωμό μου,
» σταλιές και τσίκνα· αφτό κι' εμάς μας έλαχε πρεσβιό μας.»
- 50 Τότες τ' απάντησε η κυρά, η μαρμαρόλαιμη Ήρα
« Τώρα τρεις χώρες έχω εγώ πολύ πιο λατρεμένες,
» τ' Άργος, και την πλατύδρομη Μυκήνα, και τη Σπάρτη,
» και ρήμαξε τες αν ποτές τις οχτρεφτεί η καρδιά σου·
» κι' αφτές δε σ' τις αρνιέμαι εγώ και δεν τις διαφεντέβω.
- 55 » Τι κι' αν αρνιέμαι κι' αν ζητώ αμπόδια να σουβάλω,
» τί κατορθώνω πούσαι εσύ πολύ πιο δυνατός μου ;
» Όμως δεν πρέπει να χαθεί μήτε ο δικός μου ο κόπος,
» τι είμαι θεά μαθές κι' εγώ, ίδια μαζί σου φύτρα,
» και πιο ολωνώνε σεβαστή γεννήθηκα απ' τον Κρόνο,
- 60 » κι' ως πρώτη γέννα κι' επειδής με λεν δικό σου τέρι,
» εσένα π' όλων των θεών είσαι οριστής κι' αφέντης.
» Μα παραχώρησες σ' αφτά θα κάνουμε κι' οι διό μας,
» εμένα εσύ και πάλι εγώ εσένα θα σου κάνω,
» κι' οι άλλοι αθάνατοι θεοί θα παν κατά πώς πάμε.
» Μόν τώρα πες της, μην αργείς, της Αθηνάς να τρέξει
- 65 » στους πολυτάραχους στρατούς των Αχαιών και Τρώων,
» κι' έτσι να κάνει π' άπιστα ν' αρχίσουν πρώτοι οι Τρώες
» και να χτυπάν τους Αχαιούς που κέρδισαν τη νίκη. »
Έτσι είπε, και την άκουσε ο κεραβνοτινάχτης,
και λέει εφτός της Αθηνάς δυό φτερωμένα λόγια
- 70 « Πήγαινε κάτω στο στρατό δίχως στιγμή να χάσεις,
» κι' έτσι να κάνεις π' άπιστα ν' αρχίσουν πρώτοι οι Τρώες
» και να χτυπάν τους Αχαιούς που κέρδισαν τη νίκη. »
Έτσι είπε, και ξαπόστειλε την Αθηνά στα πλήθη,
όπως κι' εκείνη ώρα πολλή να τρέξει λαχταρούσε,
κι' απ' του Ελύμπου χύθηκε, τα κορφοβούνια κάτω.
- 75 Πώς τ' άστρο φαίνεται που ο γιος του Κρόνου σφεντονίζει,
κι' είναι σημάδι ή σε λαό πολύστρατο ή σε νάφτες,
λαμπρό, και σπίθες άπειρες στο δρόμο του σκορπάνε·
σαν τέτιο αστέρι χύθηκε κι' αφτή ίσια προς τον κάμπο,
κι' έπεσε ανάμεσα στους διό. Και κοίταζαν με τρόμο
- 80 οι φτερουγόποδοι Αχαιοί κι' οι αλογάδες Τρώες.
Κι' έτσι ο καθένας έλεγε, στο γείτονα γυρνώντας
« Για πάλι πόλεμος κακός θ' ανάψει κι' άγρια μάχη,
» για βάζει ανάμεσα στους διό αγάπη ο γιος του Κρόνου,
» πούναι στον κόσμο μοιραστής στημένος του πολέμου. »
- 85 Έτσι ο καθένας έλεγε των Αχαιών και Τρώων.
Κι' εκείνη μ' άντρα μιάζοντας, μ' ακοντιστή ψημένο,
το Λαοδόκο, χώθηκε μες στο σωρό των Τρώων,
παντού τον άξιο Πάνταρο πούθε να βρει ζητώντας.
Και βρήκε του Λυκά το γιο, λεβεντονιό πανώριο,
- 90 πούστεκε, κι' είχε τους γερούς των ασπιστάδων λόχους
τριγύρω, π' απ' τα ρέματα τους έφερε του Ναίσπου.
Και πάει σιμά και του λαλεί διό φτερωμένα λόγια

- « Τάχατες θες το λόγο μου, γιε του Λυκά, ν' ακούσεις :
» Γοργή σαῖτα σου βαστάει να ρήξεις του Μενέλα;
95 » Θα σ' τόχουν χάρη οι Τρώϊδες, θα σε παινέσουν όλοι,
» κι' απ' όλους χάρη πιο πολύ θα σ' το γνωρίζει ο Πάρης,
» και πρώτος μ' αζετίμωτα θα σε πλουτίσει δώρα
» αν δει τον πολεμόχαρο Μενέλα ξαπλωμένο
» πας στην πολύπικρη φωτιά, της σαῖτιάς σου θύμα.
100» Μόν έλα, ομπρός ! σαῖτεν' τον το βασιλιά Μενέλα,
» και κάνε τάμα του θεού, τ' αχτιδοστάλτη Απόλλου,
» πλήθος αρνιά πρωτόλουβα να σφάξεις στο βωμό του,
» πίσω σαν πας στον τόπο σου, τη βλογημένη Ζέλια.»
Μ' αφτά τα λόγια τ' άμιαλου του πείθει το μialό του.
105Ίσα γυμνώνει στη στιγμή τ' ωριόξυστο δοξάρι,
τ' αγριοτραγήσο, π' άλλοτες αφτός τον άγριο τράγο
κάτου απ' τα στήθια βάρεσε, εκεί που τον καρτέραιε
κι' απ' το ποδόχι στον γκρεμό τον είδε να προβάλει·
κι' έπεσε χάμου ανάσκελα τ' αγρίμι εκεί στο βράχο.
Κατάκορφα 'χε κέρατα μακριά δεκάξη χούφτες,
110που ο κερατοπελεκητής του τάδεσε με τέχνη
τα γιάλισε όλα, και χρυσό τους έβαλε κοράκι.
Έτοιμο αφτό σα βόλεψε σφιχτά τεντώνοντάς το,
μνηχτό στη γης το στύλωσε. Κι' ενώ μπροστά του ασπίδες
κρατούσανε οι συντρόφοι του, μήπως τυχόν πλακώσουν
115πριν οι γενναίοι Δαναοί πριν δούνε χτυπημένο
τον ξακουστό τ' Ατρέα γιο, τον καστανό Μενέλα,
έβγαλε αφτός το σκέπασμα της θήκης, και σαῖτα
πήρε καινούργια φτερωτή, πηγή των μάβρων πόνων·
και τη σαῖτα απάνου εφτύς στερέωσε στην κόρδα,
κι' έκανε τάμα του θεού, τ' αχτιδοστάλτη Απόλλου,
120πλήθος αρνιά πρωτόλουβα να σφάξει στο βωμό του,
πίσω σαν πάει στον τόπο του, στη βλογημένη Ζέλια.
Κι' έπιασε κόρδα και λαβές αντάμα και τραβούσε·
την κόρδα αγγίζει στο βυζί, τ' αγκύλι στο δοξάρι.
Και πια σαν πισωτέντωσε το λυγιστό δοξάρι,
125σφύριξε τ' όπλο... η κόρδα ασά βογγάει... πηδά η σαῖτα...
γοργόσταλτη, μες στο σωρό να πέσει λαχταρώντας.
Όχι όμως δε σε ξέχασαν, Μενέλα, μήτε εσένα
οι τρισμακάριστοι θεοί, κι' η Αθηνά πιο πρώτη,
που μπήκε ομπρός και σούδιωξε την άχαρη σαῖτα.
130Απ' όλο τ' άλλο του κορμί την έδιωξε, σα μάννα
που διώχνει μυῖγα απ' το μωρό σαν της γλυκοκοιμάται·
μα το ζουνάρι ναν του βρει την έστειλε, ίσα ίσα
εκεί που σμίγανε τα διό χρυσά θηλυκωτήρια
με πίσω διπλοτσάπραζο. Στο τεριαστό ζουνάρι
135πέφτει η πικρή και το τρυπάει σαῖτα πέρα πέρα,
και μες στα μαστροδούλεφτα του χώνεται τσαπράζα,
και στη φασκιά που του κορμιού την είχε φυλακτήρι
και φράχτη κάθε κονταριού, και πιο πολύ τον είχε
προφυλαγμένο, μα κι' αφτή την πέρασε ίσα πέρα.
Χάραξε εκεί έτσι ξώσαρκα του στρατηγού το κρέας,

140κι' έτρεχε εφτύς απ' την πληγή μαβρόθολο το αίμα.
 Σαν όταν φίλντισι καμιά γυναικά αλικοβάφει,
 Λακώνισσα καν Κάρισσα, ατιού μαγουλοφόρι,
 και φυλαγμένο βρίσκεται μες στο κελάρι κάτου·
 πολλοί στα ζά ναν τόχανε στολίδι λαχταρούνε,
 μα αφτό προσμένει βασιλιά μιά μέρα να στολίσει,
 145να δίνει του φαριού ομορφιά, τιμή και του αλογάρη·
 έτσι σου ματοβάφηκαν, Μενέλα, τα θρεμένα
 μεριά, και κάτου τα κανιά κι' οι όμορφοι αστράγαλοι.
 Τρόμαξε τότε ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος,
 αίμα σαν είδε μελανό οχ την πληγή να τρέχει·
 150τρόμαξε ακόμα κι' ο γερός παλικαράς Μενέλας.
 Όμως σαν είδε τ' άντερο απ' όξω και τ' αγκίδια,
 μέσα η καρδιά συνέφερε στα στήθια πίσω πάλι.
 Τότες βαριά στενάζοντας τους είπε ο Αγαμέμνος,
 ο δοξασμένος βασιλιάς, κρατώντας απ' το χέρι
 τον αδερφό του, ενώ μαζί βογγούσανε οι συντρόφοι
 155« Άχ αδερφέ μου, ορκίστηκα λοιπόν το θάνατό σου
 » που μόνο σ' έστησα μπροστά για μας να πολεμήσεις,
 » και να οι οχτροί σε λάβωσαν και πάτησαν τους όρκους.
 » Μα άχρηστοι οι όρκοι έτσι δεν παν και των αρνιών το αίμα,
 » κι' οι άδολες δεξές σταλιές που παίρναμε όλοι θάρρος.
 160» Γιατί κι' αν δεν παιδέψει εφτύς ο Δίας, μα παιδέβει
 » ύστερα αργά, και με βαριές ζημιές ξεπαγαδιάζουν,
 » με τις δικές τους κεφαλές, τα γυναικόπαιδά τους.
 » Τι μου το λέει αλάθεφτα εμένα αφτό η ψυχή μου·
 » θα φέξει η μέρα μιά φορά που θα χαθεί κι' η Τροία
 165» κι' ο βασιλιάς ο Πρίαμος κι' ο ξακουστός λαός του,
 » κι' αφτούς του Κρόνου ατός του ο γιος, θυμό γιομάτος μ' όλους,
 » τη σκοτεινή απ' τα σύγνεφα θαν τους τραντάει φουρτούννα,
 » αφτού του δόλου παιδεφτής. Ναί, αφτά θα βγουν αλήθια·
 » μονάχα η λύπη σου, αδερφέ, τα σπλάχνα θα μου σφάζει
 170» αν πάς εσύ και της ζωής αν σου κοπεί το νήμα,
 » τι ντροπιασμένος κι' άτιμος θα σύρω πίσω στ' Άργος,
 » τι την πατρίδα οι Δαναοί θα θυμηθούν σε λίγο
 » και την Αργίτισσα Λενιό των Τρώων θενά αφίσουν
 » και του Πριάμου παίνεμα. Κι' εσένα εδώ θαμένο
 175» με δίχως όφελος, η γης θα τρώει τα κόκκαλά σου.
 » Κι' έτσι κανείς περήφανος οχτρός θα πει μιά μέρα,
 » ποδοπατώντας του λαμπρού Μενέλα το μνημούρι
 » Έτσι ναί! πάντα τους θυμούς ας βγάξει ο Αγαμέμνος,
 » όπως και τώρα στράτεμα έφερε εδώ του κάκου,
 180» μα πίσω στ' Άργος γύρισε, στην ποθητή πατρίδα,
 » μ' άδια καράβια, αφίνοντος τον ξακουστό Μενέλα. '
 » Έτσι ίσως πει ... το χάσμα του τότε ας μ' ανοίξει ο Άδης!»
 Μα τότες τούδωκε καρδιά ο καστανός Μενέλας
 « Θάρρος ! και μη φοβίζεις πια τους Αχαιούς και τόσο.
 185» Δε μπήκε μες στο ψυχικό η κοφτερή σαίτα·
 » μ' έσωσε ομπρός το πλουμιστό ζουνάρι, κι' από κάτου
 » με γλύτωσε η ζωστή η φασκιά που φτιάσανε οι χαλκιάδες.»

Τότες του λέει ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος
 « Άμποτες νάναι αληθινό, Μενέλα αγαπημένε.
 190» Και τη λαβωματιά ο γιατρός θα πιάσει, και βοτάνια
 » θα βάλει απάνου τούς πικρούς να σταματήσει πόνους.»
 Έτσι είπε, και το θεϊκό διαλαλητή του κράζει
 « Ταρθύβη, τρέχα το Μαχά εφτός εδώ να φέρεις,
 » τ' άξιο βλαστάρι τ' Ασκληπιού, τ' ασύγκριτου χερούργου,
 195» για να κοιτάξει την πληγή του βασιλιά Μενέλα
 » που κάποιος τον σαΐτεψε, του δοξαριού τεχνίτης,
 » Τρώας ή σύμμαχος, τιμή για αφτόν, για μας λαχτάρα.»
 Είπε, κι' ο κράχτης άκουσε του βασιλιά το λόγο,
 και τράβηξε να πάει γοργός, μες στου στρατού την πύκνα
 200γυρέβοντας τον αρχηγό Μαχά. Και νά! τον είδε
 πούστεκε, κι' είχε τους γερούς των ασπιστάδων λόχους
 τριγύρω, π' οχ τα Τρίκκαλα τους έφερε μαζί του.
 Και πάει σιμά και του λαλεί διό φτερωμένα λόγια
 « Μη στέκεις, θρέμμα τ' Ασκληπιού ! Σε κράζει ο Αγαμέμνος,
 205» για να κοιτάξεις την πληγή του βασιλιά Μενέλα
 » που κάποιος τον σαΐτεψε, του δοξαριού τεχνίτης,
 » Τρώας ή σύμμαχος, τιμή για αφτόν, για μας λαχτάρα.»
 Έτσι είπε, και του τάραξε τα σπλάχνα μες στα στήθια.
 Κι' αμέσως κίνησαν οι διό να παν μέσα απ' το πλήθος,
 του μάκρους τον απλόχωρο ακολουθώντας κάμπο.
 210Κι' εκεί σαν ήρθαν πούφαγε τη σαΐτιά ο Μενέλας,
 κι' όλοι είτανε τριγύρω του οι πρώτοι μαζεμένοι,
 τότε ο ισόθεος γιατρός προβάλλει ανάμεσό τους.
 Κι' εφτός τραβούσε απ' το λαμπρό ζουνάρι τη σαΐτα·
 και τράβα τράβα πίσω, σπάν τα κοφτερά τ' αγκίδια.
 215Και τούλυσε το πλουμιστό ζουνάρι, κι' από κάτω
 λει τη ζωσμένη του φασκιά που φτιάσανε οι χαλκιάδες.
 Τότες σαν είδε την πληγή που τ' άνοιξε η σαΐτα,
 ρουφάει το αίμας, κι' ύστερα κάτι καλά βοτάνια
 της βάζει απάνου πούξερε, και μιά φορά που τάχε
 από φιλία ο Χείρωνας δοσμένα του γονιού του.
 220Μα εκεί τον ξακουστό αρχηγό π' αφτοί γιατρολογούσαν,
 να κι' έφτασαν τα τάγματα των ασπιστάδων Τρώων·
 κι' αφτοί ξαναρματώθηκαν να μούνε στο κοντάρι.
 Τότες δεν είδες να δειλιά το βασιλιά Αγαμέμνο,
 μήτε να χάσκει δένοντας τα χέρια, μόν να τρέχει
 225στον πόλεμο που τα καλά δοξάζει παλικάρια.
 Τ' αμάξι το χαλκόλαμπρο με τα φαριά του αφίνει·
 λαχανιασμένα ο παραγιός πίσω βαστούσε τ' άτια,
 του Φτόλεμου ο πιδέξος γιος, ο δυνατός Βρυμέδος,
 που σαν τον καλορμήνεψε κοντά ναν του τα φέρει
 230άμα αποστάσει βγάζοντας τόσο λαό στη μάχη,
 πήγε πεζός και διάβαινε των Αχαιών τους λόχους.
 Όσους Αργίτες πρόθυμα να ροβολάν θωρούσε,
 ναν τους παινέσει στέκουνταν και ναν τους δώσει θάρρος
 « Θάρρος, παιδιά, κι' απόφαση ! και μη σας πιάνει δειλία !
 235» Δε θα μας δώσει ψέφτικη βοήθεια ο γιος του Κρόνου,

» τι αφοί που πρώτοι βλάψανε, τους όρκους αθετώντας,
 » αφών τα τροφαντά κορμιά οι σκύλοι θα χορτάσουν,
 » και στ' Άργος με τα πλοία εμείς τα γυναικόπαιδά τους
 » θα πάμε, σαν τους άρουμε τη μυριοπλούσια χώρα. »
 240 Όσους πάλε έβλεπε χωρίς ψυχή ν' αναμελάνε,
 αφούς τους έβριζε άσκημα με θυμωμένα λόγια
 « Ντροπής, κιοτήδες Αχαιοί, δοξάρια που σας πρέπουν !
 » Πού βόσκετε έτσι με το νου χαμένο, σα ζαρκάδια
 » που σα διαβούν πηλαλητά μεγάλο κάμπο, στέκουν
 245 » αποσταμένα, κι' η καρδιά τους παραλεί στα στήθια ;
 » Έτσι κι' εσείς νεκρώσατε και χέρι δεν κουνάτε !
 » Για καρτερείτε τους οχτρούς εδώ κοντά ως να φτάσουν
 » που τα γοργά μας έχουμε καράβια τραβηγμένα,
 » στης αφρισμένης θάλασσας την άκρη, για να δείτε
 » τάχα θ' απλώσει απάνου σας ο Δίας το δεξύ του ; »
 250 Έτσι προστάζοντας παντού τα τάγματα περνούσε,
 κι' έφτασε ομπρός στους Κρητικούς σα διάβαινε το πλήθος.
 Αφοί φορούσαν τ' άρματα στου Δομενιά τριγύρω·
 αφός σαν άγριο ατρόμητος καπρί μ' ομπρός τους πρώτους,
 πίσω ο Μηριόνης τους στερνούς τού γκάρδιωνε ανομάτους.
 255 Και σαν τους είδε, χάρηκε ο πρωταφέντης τ' Άργους,
 και στάθηκε είπε φιλικά του Δομενιά δύο λόγια
 « Εσένα απ' όλους, Δομενιά, τους Αχαιούς πιο πρώτα
 » στον πόλεμο εγώ σε τιμώ και στις δουλιές τις άλλες,
 » και στο τραπέζι όταν κρασί αρχοντικό φλογάτο
 260 » οι προεστοί νερώνουμε μες στο βαθύ κροντήρι.
 » Ναι μεν, κι' οι άλλοι πρόκριτοι θα πιουν το ταχτικό τους,
 » μα εσένα πάντα ξέχειλο σου στέκει το ποτήρι,
 » σαν το δικό μου, για να πεις άμα ορεχτεί η καρδιά σου.
 » Μα ομπρός ! ροβόλα ατρόμητος, σαν που παρινέσαι ως τώρα! »
 265 Τότες του λέει κι' ο Δομενιάς, των Κρητικών ο πρώτος
 « Πιστό, αρχηγέ μου, σύντροφο, θα μέ βρεις πάντα εμένα
 » κατά πώς σ' τόταξα αρχικώς και σούδωκα το χέρι.
 » Τους άλλους πήγαινε άκουρους Αργίτες να σηκώσεις,
 » κι' ας μπούμε εφτός στον πόλεμο, τι πάτησαν τους όρκους
 270 » οι Τρώες... όμως θάνατος τους καρτεράει και κλάψες,
 » που πρώτοι αφοί μας βλάψανε, τους όρκους αθετώντας. »
 Είπε, κι' εκείνος πέρασε με τη χαρά στα στήθια.
 Και προχωρώντας φτάνει ομπρός στους Αΐδες, κι' εκείνοι
 οπλίζουνταν, και σύγνεφο πεζών τους ακλουθούσε.
 275 Κι' όπως σα βλέπει σύγνεφο βοσκός ψηλά οχ τη ράχη
 π' ογρό με φύσημα νοτιά στο πέλαγο αρμενίζει,
 και λες σαν πίσσα μελανό του φαίνεται απ' αλάργα
 καθώς πλακώνει οχ το γιαλό σιφουνογκαστρωμένο,
 κι' ανήσυχος μες στη σπηλιά τα θρέμματά του μάζει·
 280 έτσι των θεογέννητων αντρών πυκνοί κι' οι λόχοι
 κινούσαν με τους Αΐδες στον πόλεμο να πάνε,
 θολοί, από πλήθος άρματα κι' ασπίδες δασωμένοι.
 Και σαν τους είδε, χάρηκε ο πρωταφέντης τ' Άργους,
 και στέκεται και τους λαλεί δύο φτερωμένα λόγια

235« Αἰῖδες των χαλκόφραχτων αρχόντοι Δαναώνε,
 » σ' εσάς τους διό προστάγματα δεν παν, και μήτε λέξη
 » δε θα σας πω· τι μόνοι σας με προθυμιά, το ξέρω,
 » στήθος με στήθος το λαό να πολεμάει κεντάτε.
 » Έτσι κι' ας είταν, Δία μου κι' εσύ Αθηνά κι' Απόλλο,
 » σαν τη δική τους την καρδιά μες σ' ολωνών τα στήθια !
 290» Γλήγορα τότες θάβλεπαν να γονατίσει η Τροία
 » και σκλαβωμένη απ' τα βαριά να ρημαχτεί σπαθιά μας. »
 Είπε, κι' αφίνει αφτούς εκεί και προχωράει στους άλλους.
 Αφτού το Νέστορα απαντάει, το ρήτορα της Πύλος
 με τη γλυκόφωνη λαλιά, την ώρα που τους λόχους
 έσαζε, και να πολεμάν τους έλεγε σαν άντρες,
 295με λοχαγούς τον Αίμονα, το Βιάντα, το Χρόμη,
 τον αντρωμένο Ελάτορα, τον αψηλό Πέλαγο.
 Τους αλογάδες είχε ομπρός με τ' άλογα κι' αμάξα,
 και να φυλάν πισώστησε πολλή και διαλεγμένη
 πεζούρα, και τους αχαμνούς τους έρηξε στη μέση,
 300που θεν δε θένε στανικώς να πολεμάν κι' εκείνοι.
 Των αλογάδων στην αρχή τους ξήγαε να κρατάνε
 τ' άλογα, μες στην ταραχή μην τύχει και τους φύγουν.
 « Κι' ας μη ζητάει κανένας σας, απ' αξιοσύνη τάχα
 » κι' αντριά, να πολεμάει μπροστά μονάχος απ' τους άλλους,
 305» μήτε ας κωλώνει· δύναμη θα χάνετε μονάχα.
 » Κι' όπιος μακριά απ' τ' αμάξι του κάνα άλλο αμάξι σμίξει,
 » αφτός ας ρήχνει, τι πολύ καλύτερα συμφέρνει.
 » Κούρσεβαν έτσι κι' οι παλιοί τα κάστρα και τις χώρες,
 » τέτια έχοντας απόφαση στα στήθια, τέτια γνώμη.»
 110Έτσι στον πόλεμο έβγαζε τα παλικάρια ο γέρος,
 τι κάτεχε πως πολεμάν απ' τα παλιά τα χρόνια.
 Κι' άμα τον είδε, χάρηκε ο πρωταφέντης τ' Άργους,
 και κράζοντάς τον του λαλεί διό φτερωμένα λόγια
 « Άχ, γέροντα, όπως μέσα ο νους σούναι μεστός στα στήθια.
 » έτσι το χέρι ας σ' άκουγε, τα κότσα ας σου βαστούσαν!
 315» Μόνε τα έρμα γερατιά σε τρων... που νά θε πιάσουν
 » κάνα άλλονε, και με τους νιους να σ' έβλεπαν εσένα ! »
 Τότες του λέει κι' ο Νέστορας, ο βασιλιάς της Πύλος
 « Τ' Ατρέα γιε, έτσι νάμουννα θάν τόθελα κι' ατός μου
 » σα στον καιρό όταν σκότωσα το θεϊκό Ρεφτάλη.
 320» Μα έλα που πάντα νά ! οι θεοί δε μας τα δίνουν όλα·
 » νιός τότε αν είμουν, σεβασμό κερδίζω τώρα ως γέρος.
 » Μα κι' έτσι εγώ με τα φαριά θα πάω, και θα βοηθήσω
 » μ' αρμήνιες, όπως τόχουμε δικαίωμα οι γερόντοι.
 » Ειδέ κοντάρια οι νιότεροι θα παίξουν, που δεν έχουν
 325» τα χρόνια μου και που γερά νογάν τα κόκκαλά τους.»
 Είπε, κι' εκείνος πέρασε με τη χαρά στα στήθια,
 κι' ήβρε το γιο του Πετεού, που στέκουνταν με γύρω
 λόχους των Αθηνιών πυκνούς, τεχνίτες του πολέμου.
 Σιμά του εκεί ο πολύξερος Δυσσέας καρτερούσε,
 330και δίπλα των Κεφαλληνιών το δυνατό φουσάτο.
 Όχι πως δίσταζαν να μπουν στο μακελιό της μάχης,

πάρα οι ατρόμητοι οι στρατοί των Αχαιών και Τρώων
 ότι άρχιζαν να ξεκινούν, κι' εκείνοι καρτερούσαν
 κάνα άλλο τάγμα Αχαιϊκό να δουν να προχωρήσει,
 335 να δώσει τράκο των οχτρών κι' ο πόλεμος ν' ανάψει.
 Κι' άμα τους είδε ο βασιλιάς, ναν τους μαλώνει αρχίζει,
 και κρίζοντας τους τούς λαλεί διό φτερωμένα λόγια
 « Ώ θεοπαίδι Μενεστιά, του Πετεού βλαστάρι,
 » κι' εσύ ώ απάτης μάστορη, παμπόνηρο κεφάλι,
 340 » τί κρύβεστε κι' από μακριά τους άλλους καρτεράτε ;
 » Έπρεπε εσείς να στέκεστε μες στη σειρά των πρώτων
 » και με τους πρώτους τη φωτιά της μάχης ν' αντικρύστε.
 » Γιατί και πρώτοι τρέχετε στο μήνημά μου πάντα
 » σαν τόχει και τοιμάζουμε των προεστών τραπέζι,
 345 » όπου να τρώτε βρίσκετε σφαχτά καλοψημένα,
 » και πλόσκες ξέχειλες κρασί να πίνετε όταν θέτε.
 » Τώρα θα βλέπατε ήσυχοι κι' αν τάγματά μας δέκα
 » πριν από σας με τα βαριά κοντάρια αν πολεμούσαν. »
 Τότες τον αγριοκοίταξε κι' απάντησε ο Δυσσέας
 350 « Τί λόγο σου ξεστόμισαν, τ' Ατρέα γιε, τα χείλια ;
 » Πώς τάχα λες αναμελάω τη μάχη ; Σα μετρούνε
 » τις σπάθες τους οι Δαναοί με των οχτρών τις σπάθες,
 » θα δεις, αν θες κι' αποθυμάς, τον ξακουστό Δυσσέα
 » τους πρώτους να καταπιαστεί των αλογάδων Τρώων
 355 » στήθος με στήθος... Μόν εσύ πετάς χαμένα λόγια!»
 Τότες με χείλια γελαστά του κάνει ο Αγαμέμνων
 σαν είδε πως πειράχτηκε, και ξείπε εφτός το λόγο
 « Γιε του Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσσέα,
 » μήτε σε παρακατεχώ μήτε ορισμούς σου δίνω.
 360 » Ξέρω πως κρύβει φιλικιά μέσα η ψυχή σου γνώμη,
 » γιατί ότι θέλω θες κι' εσύ. Μόν πήγαινε ! Ειδέ ετούτα,
 » κάνα κακό αν ειπώθηκε, τα σάζουμε κατόπι,
 » κι' έτσι όλα ο Δίας σαν καπνό ας τ' ανεμοσκορπήσει. »
 Είπε, κι' αφίνει αφτούς εκεί και προχωράει στους άλλους.
 365 Εκεί ήβρε το λιοντόψυχο Διομήδη, του Τυδέα
 τον άξιο γιο, που στέκουνταν μες στο ζεμένο αμάξι,
 κι' είχε κοντά το Στένελο, το γιο του Καπανέα.
 Κι' άμα τον είδε ο βασιλιάς, ναν τον μαλώνει αρχίζει,
 και κρίζοντάς τον του μιλεί δυό φτερωμένα λόγια
 370 « Ώ κρίμας, γιε του ξακουστού παλικάρα Τυδέα!
 » Τί τρέμεις κι' αχαμνοτηράς τα διάβατα της μάχης;
 » Έτσι ο Τυδέας σύστημα δεν τόχε να ζαρώνει,
 » μόν πρόθυμα να πολεμάει για τους δικούς του πάντα,
 » καθώς το λέγανε όλοι τους που στη δουλιά τον είδαν.
 » Τι δεν τον είδα εγώ ποτές, μήτε έσμιξα μαζί του,
 375 » μα λεν πως στην παλικαριά θνητός δεν τούβγαινε άλλος.
 » Τί δίχως ήρθε πόλεμο, σα φίλος, στη Μυκίνα
 » στρατολογώντας μιά φορά, αφτός κι' ο Πολυνείκης,
 » που τότες βγήκαν το καστρί της Θήβας τα πατήσουν.
 » Απ' τους δικούς μας ήρθανε βοήθια να γυρέψουν,
 380 » κι' αφτοί να δώσουν ήθελαν και τάζουν τη βοήθια,

» μα ο γιος του Κρόνου μ' αχαμνά τους άλλαξε σημάδια.
 » Έτσι το δρόμο πήρανε και φέβγουν· και γυρνώντας
 » στον αψηλόβουρλο Ασωπό με τα παχιά λιβάδια,
 » πάλι ο στρατός τον έστειλε στη Θήβα τον Τυδέα.
 385» Κι' αφτός παγαίνει, και πολλούς Θηβαίους πετυχαίνει
 » πούτρωγαν μες στου βασιλιά Ετεοκλή τον πύργο.
 » Κι' εκεί είταν ξένος ο γοργός Τυδέας, κι' οι Θηβαίοι
 » πολλοί κι' αφτός μονάχος του, μα πάλι δε φοβούνταν,
 » παρά τους αντροκάλεσε στα χέρια, κι' έναν ένα
 350» όλους τους νίκησε έφκολα, τι τόσο τον βοηθούσε
 » του Δία η κόρη, η Αθηνά. Κι' εκείνοι απ' το κακό τους
 » παν και του σταίνουν δυνατή στο δρόμο του προσκάδα,
 » σα γύριζε, πενήντα νιους με δυό αρχηγούς μαζί τους,
 » το Μαίο, το γιο του Αίμονα, πούταν θεός μονάχος,
 395» τον Πολυφόντη δέφτερο, βλαστάρι τ' Αφτοφόνου.
 » Όμως το λάκκο κι' αφτωνών τους έσκαψε ο Τυδέας·
 » τους σκότωσε όλους, μα ένα τους αφήκε να γυρίσει,
 » το Μαίο μονάχα, στρέγοντας σε θεϊκά σημάδια.
 » Νά σου ο Τυδιάς το τί είτανε; μα γέννησε το γιο του
 400» χειρότερό του στο σπαθί, καλύτερο στους λόγους! »
 Είπε, μα λέξη ο δυνατός δεν έβγαλε Διομήδης,
 τι σα στρατιώτης τ' αρχηγού σεβάστηκε το λόγο.
 Όμως του Καπανέα ο γιος γυρίζει και του κάνει
 « Ψεφτιές μη λες, τ' Ατρέα γιε, και ξέρεις την αλήθεια.
 405» Ναί, εμείς απ' τους πατέρες μας πολύ πιο παλικάρια
 » λέμε πως είμαστε. Τι εμείς ακόμα και της Θήβας
 » την πολιτεία πήραμε την εφταπορτωμένη,
 407» με πιο λιγότερο στρατό πιο στεριωμένο κάστρο,
 409» μα άσκημα εκείνοι τέλιωσαν με τις πολλές περφάνιες.
 410» Έτσι ίσους μας μην τάχα θες να βγάλεις τους γονιούς μας »
 Τότες με μιά λοξή ματιά του λάλησε ο Διομήδης
 «Αδρέφι, κλείσ' το στόμα σου, τ' ακούς ; Τον Αγαμέμνο
 » εγώ δεν τον κατηγοράω, πούναι αρχηγός μας όλων,
 » αν τους γενναίους Αχαιούς να πολεμάν προστάζει.
 415» Τι πρώτα αφτός θα δοξαστεί αν νικηθούνε οι Τρώες
 » κι' οι Δαναοί αν σκλαβώσουνε τη βλογημένη Τροία,
 » για αφτόν και θάναι η συφορά μεγάλη αν νικηθούμε.
 » Μόν έλα τώρα ας πιάσουμε κι' εμείς την άγρια μάχη !»
 Είπε, και χάμου πήδηξε με τ' άρματα οχ τ' αμάξι,
 420και βρόντησε ο χαλκός φριχτά στ' αρματωμένα στήθια
 καθώς κινούσε· θάπιανε κι' ένα άφοβο τρομάρα !
 Κι' όπως στην πολυτάραχη ακρογιαλιά το κύμα
 δίχως πλακώνει ανακοπή, βοριάς σαν το ξυπνήσει,
 και πρωταρχός στο πέλαγο φουσκώνει, μα κατόπι
 425σπάει στην ξηρά μουγκρίζοντας, κι' ολύγυρα στους κάβους
 θεριέβει καθώς έρχεται κορφοστρογγυλωμένο,
 κι' όξω απ' τα σπλάχνα του ξερνάει της θάλασσας την άχνη·
 έτσι και τότε απανωτοί των Αχαιών οι λόχοι
 μ' απόφαση να παν ομπρός στον πόλεμο κινούσαν.
 Και πρόσταζαν οι στρατηγοί, καθένας τους δικούς του,

430κι' άφωνοι οι άλλοι βάδιζαν —δε θάλεγες πως τόσοσ
 λαός ροβόλαε έχοντας και μιά φωνή στα στήθια—
 με πειθαρχία κι' ήσυχα. Κι' απ' τα κορμιά ολωνώνε
 αστράφτανε οι αρματωσές που πάγαιναν φορώντας.
 Κι' οι Τρώες, όπως στέκουνται σε νοικοκύρη μάντρα,
 για ν' αρμεχτούν το γάλα τους, χιλιάδες προβατίνες,
 435π' ακούν το κλάμα των αρνιών κι' ατέλιωτα βελάζουν,
 τέτιος στον κάμπο ακούγονταν κι' ο λαλητός των Τρώων.
 Τι ίδια δεν είχαν τη λαλιά, μήτ' όλοι μιά τη γλώσσα,
 μόν πλήθος γλώσσες σα στρατός από πολλές πατρίδες.
 Κι' ο Άρης οδηγούσε αφτούς, η Αθηνά τους άλλους,
 440κι' ο Φόβος και το Σκιάξιμο κι' η λυσσασμένη Αμάχη,
 η αδερφή και βλάμισσα του θνητοσφάχτη τ' Άρη,
 που πρώτα μικροσταίνεται, μα σε κομάτι αγγίζει
 τον ουρανό με την κορφή, τη γης με τα ποδάρια,
 πούρηξε μίσος άσβυστο και τότε ανάμεσό τους
 445και τρέχοντας μες στο στρατό τους πλήθαινε τα πάθια.
 Και σα ζυγώσανε οι στρατοί με τ' άρματα στα χέρια,
 κουντρούν τομάρια και σπαθιά, κουντρούνε παλικάρια
 χαλκοπλισμένα, και κοντά κοντά οι αφαλωμένες
 είτανε ασπίδες, κι' άναψε μιά ταραχή μεγάλη.
 450Και κλάμα ακούς και παίνεμα αντάμα αντρών που σφάζουν
 και σφάζονται, κι' η γης παντού στο αίμα κολυμπούσε.
 Πώς διό ποτάμια, οχ τα βουνά που κατεβούν χειμώνα,
 ρήχνουν μαζί στη διχαλιά τα βρόχινα νερά τους,
 από πλατιά διό στόματα μες σε βαθιά σκισμάδα,
 455κι' ακούει αλάργα ο πιστικός τον κρότο απάς στις ράχες·
 έτσι κι' αφοί, σαν έσμιγαν, φωνάζανε χτυπιούνταν.
 Πρώτος οχτρό ο Αντίλοχος χαλκόπλιστο σκοτώνει,
 το Χέπωλο, ένα απ' τα καλά των Τρώων παλικάρια·
 αφτόνε πρώτος βάρεσε στου φουντερού του κράνους
 460τη λάμα ομπρός, και τούμπηξε στο κούτελο του τ' όπλο,
 κι' ως μέσα η μύτη χώθηκε το κόκκαλο περνώντας,
 και του σκοτείνιασε το φως· σαν πύργος τότες χάμου
 γκρεμίστη ο νιός μες στην καρδιά της λυσσασμένης μάχης.
 Και τότε ο Ελεφήνορας τον έπιασε απ' τα πόδια,
 465και τον τραβούσε —ο αρχηγός των άφοβων Αβάντων—
 όξω απ' τους χτύπους, τι ήθελε, δίχως καιρό να χάσει,
 ναν τον γυμνώσει· μα πολύ δε βάσταξε ο σκοπός του . . .
 Τι το νεκρό ο Αντήνορας τον είδε που τραβούσε,
 και στα πλεβρά —που φάνηκαν, σαν έσκυψε, από δίπλα
 απ' την ασπίδα — τον βαρεί με το μακρύ κοντάρι,
 470και τότε στρώνει κατά γης. Τότε έτσι αφτός πεθαίνει.
 Μα άρχισε απάνου του σφαγή σκυλήσα πεισματάρα
 των Τρώων και των Αχαιών, και χοίμιζαν σα λύκοι
 ένας να φάει τον άλλονε, κι' άντρας κοπάνιζε άντρα.
 Τότες καρφώνει τ' Αθεμιού το γιο ο μεγάλος Αίας,
 το Σιμοήσο, λέφτερο χαριτωμένο αγόρι,
 που η μάννα του τον γέννησε στην άκρη του Σιμόη,
 475καθώς την Ίδα μιά φορά κατέβαινε, όπου πήγε

με τους γονιούς της να νιαστεί τα γιδοπρόβατά της
 —για τούτο κι' είχε τ' όνομα—, μα να γεροκομήσει
 τη μάννα δεν τ' αξιώθηκε, μόν τούκοψε τη νιότη
 με το κοντάρι τ' άσπλαχνο ο γιος του Τελαμώνα.
 480Τι πρώτος καθώς έρχουνταν, τα στήθια στο δεξύ του
 κοντά βυζί, του τρύπησε, κι' αντίκρυ το κοντάρι
 βγήκε ως στον ώμο, κι' έπεσε στη γης ο νιός, σα λέφκα
 που σε πλατύ είναι και χλωρό λιβάδι φυτρωμένη,
 γλιστρή, με κλώνους στην κορφή ψηλά ψηλά απλωμένους,
 485κι' αμαξοφτιάστης σύριζα με το μπαλτά την κόφτει,
 τι θέλει σ' όμορφου αμαξιού κουτί να βάλει γύρο,
 κι' αφτή στην ακρορεματιά ξεραίνεται στρωμένη·
 όμιο με λέφκα ξάπλωσε το Σημοήσο ο Αίας,
 θρέμμα του Δία. Τότε ο γιος του βασιλιά Πριάμου,
 490ο Άντιφος, μες στο σωρό του ρήχνει το κοντάρι,
 μα δεν τον βρήκε, μόν βαράει το Λέφκο, του Δυσσέα
 ένα συντρόφι, σ' αχαμνά, καθώς τραβούσε εκείθες
 του Σιμοήσου το κορμί. Έτσι απάς στο κουφάρι
 έπεσε εκείνος, κι' ο νεκρός του γλίστρησε απ' τα χέρια.
 Τότε ο Δυσσέας, βλέποντας το φίλο σκοτωμένο,
 495ανάφτει, και τους μπροστινούς λαμπρά χαλκοπλισμένους
 περνάει, και τρέχει στέκεται σιμά σιμά, και ρήχνει
 τηρώντας γύρω. Κώλωσαν οι Τρώες μόλις είδαν
 κάποιον που ρήχνει. Μα άδικα δεν πήγε το κοντάρι,
 παρά χτυπάει το Δημοκό, γιο του Πριάμου νόθο,
 500που τούχε έρθει οχ την Άβυδο, πέρα οχ τ' αλογοθρόφι.
 Αφτόν εκεί στο μάγουλο ακόντισε ο Δυσσέας,
 που για το φίλο του άναψε· κι' ως στα μηλίγγι τ' άλλο
 βγήκε ο χαλκός, και χύθηκε στα διό του μάτια η νύχτα.
 Και πέφτοντας βροντάει, αχούν και τ' άρματα από πάνου.
 505Πόδισε τότε ο Έχτορας κι' οι στρατηγοί των Τρώων,
 κι' οι Δαναοί ζητωκραβγούν και τους νεκρούς τραβάνε,
 και πάνε ακόμα πιο μπροστά. Μα σαν τους είδε ο Φοίβος
 από ψηλά οχ την Πέργαμο, χολόσκασε και σκούζει
 « Τρώες, ομπρός ! Μη δείχνετε στους Αχαιούς τις πλάτες !
 510» Δεν έχουν σίδερο κορμιά, δεν τάχουνε από πέτρα,
 » που να βαστάνε όταν χαλκό τους ρήχνουν σαρκοσφάχτη.
 » Λείπει απ' τον πόλεμο κι' ο γιος της χρυσομάλλως Θέτης
 » και τον πνιγόκαρδο θυμό χορταίνει στα καράβια. »
 Έτσι ο πολύσκιαχτος θεός τους φώναξε απ' το κάστρο.
 515Και γκάρδιωνε τους Αχαιούς η Τριτογεννημένη,
 η μυριοδόξαστη θεά, του Δία η θυγατέρα,
 κι' είταν στη μέση όθε έβλεπε οκνά και πολεμούσαν.
 Τότες το Διώρη μάτιασε το μάβρο ριζικό του.
 Τι μιά κοτρώνα μυτερή τον πήρε στο δεξύ του
 αστράγαλο, απ' τον αρχηγό ρηγμένη των Θρακώνε,
 520τον Πείρο, πούρθε οχ την Αινό, βλαστάρι του Νιμπράσου.
 Ως πέρα πέρα τ' άπονο λιθάρι τα διό νέβρα
 τούσπασε και τα κόκκαλα, κι' ανάσκελα στο χώμα
 έπεσε απλώνοντας τα διό τα χέρια στους συντρόφους,

κι' αγκομαχούσε. Ορμάει ξανά ο Πείρος και του δίνει
525μιά κονταριά στον αφαλό σιμά, που τ' άντερά του
χύθηκαν όλα κατά γης και σβύστηκε το φως του.
Μα και τον Πείρο ακόντισε ο Αιτωλός ο Θόας
στα στήθια εκεί απάς στα βυζί, και το χαλκό του μπήγει
μες στα πλεμόνια, κι' έπειτα ζυγώνει κι' οχ τα στήθια
530όξω τινάζει τ' όπλο εφτύς· και το σπαθί τραβώντας
του μπήγει μιά μες στην κοιλιά και τότε ξεμπερδέβει.
Δεν τούβγαλε όμως τ' άρματα· τί τρέξανε τριγύρω
οι Θράκες, σιώντας τα μακριά στα χέρια τους κοντάρια,
κι' όσο κι' αν είχαν δυνατός φανταχτερός μεγάλος,
535πίσω τον άμπωξαν· κι' αφτός ανοίγει και κωλώνει.
Έτσι έμειναν κοντά κοντά οι διό τους ξαπλωμένοι
στις σκόνες μέσα, των Θρακών ο ένας καπετάνιος,
ο άλλος των χαλκόπλιστων πρωτάρχος Επειγώνε·
μα κι' άλλα πέφτανε πολλά τριγύρω παλικάρια.
Που νάταν τότε εκεί κανείς να δει και να σαστίσει,
540κάπιος π' ακόμα αλάβωτος από σπαθί ή κοντάρι
να γύριζε καταμεσύς, κι' η Αθηνά απ' το χέρι
κρατώντας τον, τις κονταριές μακριά του να σκουντούσε·
τι Τρώων κι' Αχαιών πολλά κορμιά τη μέρα κείνη
χάμου στα βούρκα θάβλεπε στρωμένα δίπλα δίπλα.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Ε

Πάλι καρδιά και δύναμη του φοβερού Διομήδη
τούδωκε η κόρη του Διός, για να φανεί μες σ' όλους
τους Αχαιούς κι' αθάνατο να κάνει τ' όνομά του.
Απ' την ασπίδα τούκαιγε κι' απ' το χαλκένιο κράνος
5 φωτιά άσβυστη, λες είτανε το θερινό τ' αστέρι,
π' απ' όλα αστράφτει πιο λαμπρό αφού λουστεί στο κύμα·
τέτια απ' τους ώμους τούκαιγε κι' απ' το κεφάλι φλόγα !
Και μες στη μέση, όθ' άπειροι χτυπιούνται, τότε στέλνει.
Ζούσε ένας πλούσιος άρχοντας στην Τριά, ένας κάπιος Δάρης,
10 Ηφαιστολειουργός, κι' αφτός είχε διό γιούς —Νιδιόνε
τους λέγαν και Φηγιά— καλούς σε πάσα μάχης είδος.
Βγήκανε τότε αφοί μπροστά να χτυπηθούν μαζί του,
αφοί οχ τ' αμάξι, και πεζός ξεκίνησε ο Διομήδης.
Κι' ορμώντας σα ζυγώσανε με τ' άρματα στα χέρια,
15 τίναξε πρώτος ο Φηγιάς το τροχιστό κοντάρι·
όμως η μύτη απάνωθες περνάει απ' του Διομήδη
τον ώμο τον αριστερό με δίχως ναν τον βλάψει.

Δέφτερος ρήχνει τότε αφτός, μα απ' το δικό του χέρι
 τ' όπλο δεν πέταξε άδικο, μόν του χτυπάει τα στήθια
 μεσόβυζα, κι' οχ τα φαριά τόνε γκρεμίζει χάμου.
 20 Τότε όξω πήδηξε ο Νιδιός και παραιτάει τ' αμάξι,
 μήδ' ήβρε θάρρος να σταθεί και το κορμί να σώσει
 του σκοτωμένου του αδερφού. Τι θάτρωγε κι' αφτόνε
 το μάβρο φίδι, μοναχά ο Ήφαιστος τον σώζει,
 και τον γλυτώνει —απλώνοντας σκοτάδι ολόγυρά του —
 24 μήπως κι' ο γέρος με χωρίς παρηγοριά του μένει.
 27 Κι' οι Τρώες όταν είδανε τους γιους του γερο-Δάρη
 που ο ένας μόλις σώθηκε, τον άλλο πούπεσε όμως
 δίπλα στ' αμάξι, απ' το κακό τους μάτωσε η καρδιά τους.
 30 Ωστόσο η κόρη του Διός, η Αθηνά η Παλλάδα,
 παίρνει απ' το χέρι και λαλεί του λυσσασμένου τ' Άρη
 « Άρη φονιά, ματόβρεχτε, Άρη καστροτινάχτη,
 » δεν τους αφίνουμε τους διό να πολεμάνε τώρα,
 » σ' όπion του Κρόνου θέλει ο γιος τη νίκη να χαρίσει,
 » κι' ας τραβηχτούμε πίσω εμείς, μη μας θυμώσει ο Δίας. »
 35 Είπε, και βγάζει απ' τη σφαγή το γιγαντόκορμο Άρη.
 Και κάθισε τον Άρη αφτή εκεί απάς στου Σκαμάντρου
 τη χλοερή ακροποταμιά τη μιμιτσοστρωμένη·
 κι' οι Δαναοί τσακίζουνε τους Τρώες, και σκοτώνει
 πάσα αρχηγός κάπion οχτρό. Κι' ο Αγαμέμνος πρώτος
 40 όξω απ' τ' αμάξι γκρέμισε τον Όδη το μεγάλο,
 των Αλιζώνων στρατηγό. Γιατί καθώς γυρνούσε
 πρώτος να φύγει, τούμπηξε στη ράχη το κοντάρι,
 των ώμων του καταμεσός, και τόβγαλε ως στα στήθια.
 Και πέφτοντας βροντάει, αχούν και τ' άρματα από πάνου.
 Κι' ο Δομενιάς ξεπάστρεψε το Φαίστο, γιο του Βώρου,
 45 π' απ' τη λιγδεροχώραφη είταν φτασμένος Τάρνο·
 αφτόν στον ώμο το δεξύ με το μακρύ του φράξο
 τον βρήκε εκεί π' ανέβαινε στ' αμάξι του, και χάμου
 έπεσε ο μάβρος, κι' άχαρο τον σκέπασε σκοτάδι.
 Κι' όσο το Φαίστο οι Κρητικοί γυμνώνανε, ο Μενέλας
 50 καρφώνει με το μυτερό κοντάρι το Σκαμάντρη,
 του Στρόφη γιο, που γύριζε τα δάση για κυνήγι,
 παράξο κυνηγό, επειδής η Άρτεμη έτσι ατή της
 τον είχε μάθει να χτυπάει κάθε λογής αγρίμι
 π' απάνου θρέφει στα βουνά ο δεντρωμένος λόγγος.
 Μα τότες δεν τον βοήθησε η σαϊτέφτρα η κόρη
 και τα σημάδια οπούτανε ως τότες προικισμένος,
 55 πάρα ο πολεμοδόξαστος Μενέλας σαν τον είδε
 κι' έφεβγε ομπρός του, τούστειλε στους ώμους το κοντάρι,
 ίσα στη μέση, κι' αντικρύ τού τόβγαλε ως στα στήθια.
 Κι' έπεσε μπρούμτα, κι' άχησε βαριά η αρματωσά του.
 Του μαστρο-Κολλητή το γιο θανάτωσε ο Μηριόνης,
 60 το Φέρεκλο, που κάτεχε να φτιάνει με τα χέρια
 κάθε λογής ψιλοδουλιά, τί η Αθηνά σα μάννα
 τον αγαπούσε. Αφτός τα διό μαστόρευε καράβια
 του Πάρη τα πρωτόκακα, που σ' όλους τους Δαρδάνους

και στο δικό του φέρανε κεφάλι τόσες πίκρες·
 τι των θεώνε τα γραφτά δεν τάχε σκολιασμένα.
 65 Τότε ο Μηριόνης τρέχοντας κατόπι τον προφταίνει,
 και μιά του δίνει κονταριά δεξιά στο κωλομέρι,
 π' αντίκρυ ο στόκος πρόβαλε, στο κόκκαλα από κάτου,
 κατά τη φούσκα. Κι' έπεσε στο γόνα ξεφωνώντας,
 και χάρος κατασκότεινος του σφάλησε τα μάτια.
 Τον Πήδιο ο Μέγης σκότωσε, γιο τ' Αντηνόρου νόθο,
 70 νόθονε μα που η Θεανό τ' αντρός της για χατίρι,
 μ' αγάπη τον μεγάλωσε, σαν ένα απ' τα παιδιά της·
 αφτόν στη μάχη ο ξακουστός γιος τότες του Φυλέα
 ζυγώνει και στου κεφαλιού κατά το σνίχι πίσω
 τότε χτυπάει, που θέρισε ίσα ως στα δόντια αντίκρυ
 κάτου απ' τη γλώσσα του ο χαλκός. Και πέφτει μες στις σκόνες,
 75 και σφίγγει με τα δόντια του το μέταλλο το κρύο.
 Το θεϊκόνε Υψηγόρα τότες ο γιος του Βαίμου,
 γιο του γενναίου Δολοπιού, πούτανε του Σκαμάντρου
 βαλμένος λειτουργός και λες θεό ο λαός τον είχε,
 τότε ο λεβέντης Βρύπυλος τον πήρε κυνηγώντας,
 80 κι' εκεί μπροστά του πούφεβγε, πηδάει και του καθίζει
 στον ώμο μιά με το σπαθί κι' ως πέρα ξει το χέρι.
 Και ματωμένο τούπεσε στη γης το χέρι χάμου,
 κι' αφτόν τον πήρε ο θάνατος κι' η άπονή του η μοίρα.
 Σαν έτσι οι άλλοι δούλεβαν μες στη φωτιά της μάχης·
 85 μα το Διομήδη ανάμεσα σε πιούς να πολεμούσε
 δεν τόξερες, στων Αχαιών τη μέση για των Τρώων.
 Τι μες στον κάμπο χύνουνταν σα ρέμα φουσκωμένο,
 που το χειμώνα αβάσταχτο σαρώνει κάθε αμπόδιο·
 90 φράχτης πολύβλαστης φυτιάς το δρόμο δεν του κόβει
 κι' ούτε γιοφύρια αρμαθιαστά, σαν ξαφνοκατεβάσει
 τότες που πιάνει η πολυμπριά, κι' απ' το στηθάτο κύμα
 πολλά χαλιούνται χτήματα καλά νυκοκυραίων·
 έτσι ο Διομήδης σκόρπιζε τους πυκνωμένους λόχους,
 μηδέ κανείς του αντίστεκε κι'άς είταν τόσο πλήθος.
 95 Μα σαν τον είδε ο ξακουστός γιος του Λυκά στον κάμπο
 που σάρωνε έτσι ανέμποδος τα τάγματα μπροστά του,
 τεντώνει απάνου του γοργά το γυριστό δοξάρι,
 κι' εκεί στον ώμο το δεξύ, στου τσαπραζού τη χούφτα,
 καθώς ορμούσε τον βαράει. Κι' η κοφτερή σαΐτα
 100 μέσα πετάει κι' αντίπερα προβάλλει, και το αίμας
 πασπάλιζε του τσαπραζού τη μεταλλένια χούφτα.
 Έσκουξε τότε ο Πάνταρος με μιά φωνή μεγάλη
 « Τρώες, ομπρός, λιοντόκαρδοι, αλόγων 'μερωτάδες !
 » Βρήκα τον πρώτο απ' τους οχτρούς! Πολύ δε θα βαστάξει
 » θαρρώ στη γοργοσαϊτιά, αλήθεια αν ο αφέντης
 105 » του Δία ο γιος με σήκωσε, όταν ναρθώ κινούσα ! »
 Έτσι είπε και παινέφτηκε. Μα το Διομήδη η άγρια
 σαΐτα δεν τον δάμασε, μόν ως μπροστά στ' αμάξι
 πίσω γυρνάει και στέκεται, και του συντρόφου κράζει
 « Έλα, αδερφέ μου Στένελε, κατέβα οχ τ' αμάξι,

110 » για να μου βγάλεις την πικρή που μ' ήβρε εδώ σαΐτα. »
 Είπε, και χάμου ο Στένελος ευτύς πήδα οχ τ' αμάξι,
 και πάει σιμά του στέκεται, και τη γοργή σαΐτα
 όξω απ' τον ώμο του σκουντάει κι' ίσα τη βγάζει πέρα.
 Και πήδαε μες απ' τα στριφτά το αίμας του τσαπράζα.
 Τότε έκανε παράκληση ο δυνατός Διομήδης
 115 « Άκου με, αμάλαγη θεά, του Δία θυγατέρα!
 « Στην έρμα μάχη αν άλλοτες με την καλή σου γνώμη
 » βοηθούσες τον πατέρα μου, δείξε μου τώρα, αφέντρα,
 » κι' εμένα την αγάπη σου, και κάνε να τσακώσω
 » αφτόν τον άντρα, κι' ας τον βρω στου κονταριού το δρόμο,
 » που να μου ρήξει πρόκανε, και σκούζει με περφάνια
 120 » πως πια δε θα πολυχαρώ τ' αγνό το φως του ήλιου. »
 Είπε, και την παράκληση τού ξάκουσε η Παλλάδα.
 Τα μέλη τούκανε αλαφριά, πόδια και χέρια απάνου,
 και στέκοντας σιμά του λέει, δυό φτερωμένα λόγια
 «Άφοβα τώρα τους οχτρούς πολέμα τους, Διομήδη.
 125 Τι μες στα στήθια σουστάξα το πατρικό σου θάρρος,
 » ατρόμητο, σαν πούκλεινε μες στην καρδιά ο Τυδέας,
 » και σκόρπισα την καταχνιά πούχες πριχού στα μάτια
 » και τώρα αλάθεφτα θεό θα ξεχωρίζεις κι' άντρα.
 » Λοιπόν αν έρθει εδώ κανείς θεός να δοκιμάσει,
 130 » μη θες εσύ με τους θεούς να πολεμάς τους άλλους
 » έτσι ανοιχτά· μα αν του Διός η κόρη η Αφροδίτη
 » έρθει στη μάχη, τρύπα την αφτή με το κοντάρι. »
 Έτσι είπε, και τον άφισε η φοβερή Παλλάδα,
 κι' εκείνος πάει στους μπροστινούς και ξανασμίγει πάλι.
 135 Και πριν του γύρεβε η καρδιά να πολεμάει τους Τρώες,
 μα τότες λύσσα τρίδιπλη τον πήρε, σα λιοντάρι
 που πέρα, αλάργα απ' το χωριό, πηδά αψηλή μιά μάντρα
 να φάει αρνιά πυκνόμαλλα, κι' ο πιστικός τού ρήχνει
 και το ματώνει, μα νεκρό στον τόπο δεν τ' αφίνει·
 το πάθος του έτσι πλήθηνε, μα δε βοηθάει κατόπι
 140 παρά τρυπώνει εδώ κι' εκεί, κι' έρμα τ' αρνιά σκορπάνε·
 αφτά τα βλέπεις κατά γης σωρούς σωρούς στρωμένα,
 και το λιοντάρι απ' το μαντρί πηδάει ξαγριεμένο·
 με τέτια οργή τους μπήχτηκε των Τρώων κι' ο Διομήδης.
 Τότε έσφαξε τους αρχηγούς Απείρονα κι' Αστύνο·
 145 τον ένα στο βυζί τρυπάει, τον άλλο με τη σπάθα
 μιά του καθίζει στον αρμό, εκεί κοντά στον ώμο,
 π' απ' το λαιμό τού χώρισε τον ώμο κι' απ' την πλάτη.
 Κι' άφισε αυτούς και κυνηγάει τον Άβα, τον Πολύδο,
 τ' Ανοιχτομάτη τα παιδιά, του γερο-ονειροκρίτη.
 150 Τα ονείρατά τους ξέχασε ναν τους ξηγήσει ο γέρος
 σαν ξεκινούσαν, κι' έπεσαν στα χέρια του Διομήδη.
 Έπειτα χοίμηξε τους γιους του Φαίνοπα να πιάσει,
 το Θόνα και τον Ξάνθονε, λέφτερα αγόρια ακόμα·
 αφτόν τα έρμα γερατιά τότε έτρωγαν, και πια άλλον
 155 ο δόλιος γιο δεν έκανε ν' αφήκει κληρονόμο.
 Γιατί ο Διομήδης έκοψε και των διονών τα νιάτα,

κι' άφισε κλάψες και πικρά φαρμάκια του πατέρα,
 τι δεν τους είδε ζωντανούς στο σπίτι να γυρίσουν
 οχ τη σφαγή, μόν μοίρασαν το βιός του οι συμπεθέροι.
 Έπειτα τσάκωσε δυό γιους του βασιλιά Πριάμου,
 160 διό σ' ένα αμάξι, που Χρομιό τους λέγανε κι' Εχέμο.
 Κι' όπως λιοντάρι χύνεται σε βόδια εκεί που βόσκουν,
 και σπάει το σβέρκο μοσκαριού στο λόγγο και γελάδας,
 έτσι σκιαγμένους γκρέμισε κι' εκιούς τους διό ο Διομήδης
 μέσα απ' τ' αμάξι, κι' έπειτα και τ' άρματα τούς πήρε,
 165 κι' έδωκε ναν του παν τα ζα οι φίλοι στα καράβια.
 Τότε ο Αινείας τον θωράει που λιάνιζε τους λόχους,
 και τρέχει μέσα απ' τη σφαγή και των σπαθιών τους χτύπους,
 τον παινεμένο Πάνταρο πούθε να βρει ζητώντας.
 Και βρήκε του Λυκά το γιο, αρχοντονιό αντρωμένο,
 170 και πάει μπροστά του στέκεται και του μιλεί διό λόγια
 « Πάνταρε, πούναι η φήμη σου, πού οι φτερωτές σαΐτες
 » και το δοξάρι, όπου κανείς εδώ άντρας δε σου βγαίνει
 » μήτε παινιέται στη Λυκία πως σούναι ανότερός σου ;
 » Μόνε στο Δία σήκωσε τα χέρια, κι' έλα τώρα
 175 » τον άντρα αφτόν σαΐτεψ' τον που βλέπεις νά ! εκεί κάτου
 » όλους νικάει, κι' αφάνισε σημαντικά τους Τρώες,
 » γιατί πολλών παλικαριών τους έχει φάει το μάτι,
 » εξόν αν είναι αφτός θεός, που τούλειψαν σφαχτά μας
 » και θύμωσε έτσι. Των θεών βαριά η οργή πλακώνει.»
 Τότε ο λεβέντης Πάνταρος γυρίζει και του κάνει
 180 « Αινεία, δημογέροντα των αλογάδων Τρώων,
 » σαν το Διομήδη αφτόν εγώ τον απεικάζω σ' όλα,
 » απ' την ασπίδα κρίνοντας κι' απ' το χαλκένιο κράνος
 » κι' απ' τ' άτια· μα καλά θεός κι' αν είναι δεν κατέχω.
 » Μα αν είναι αφτός που εγώ θαρρώ, αν ο Διομήδης είναι,
 185 » με δίχως χέρι αφτός θεού δεν κάνει τόσο θρήνος,
 186 » μόν κάποιος δίπλα τον βοηθάει θεός, κουκουλωμένος
 188 » με καταχνιά. Τι τούρηξα πολιώρα και τον βρήκα
 » δεξά στον ώμο, διάμεσα του τσαπραζού ως αντίκρυ·
 190 » κι' έλεγα εγώ πως τούσκαψα το λάκκο, μα στον τόπο
 » δεν έμεινε... κάποιος μαθές θεός μας κατατρέχει.
 » Έπειτα εδώ με πιά άλογα κι' αμάξι θες να σύρω ;
 » Έ στου Λυκα τ' αρχοντικό ως έντεκά 'ναι αμάξα
 » γερά καινούργια διαλεχτά, μ' ολόγυρα απλωμένα
 195 » σεντόνια, και στου καθενός το πλάι από 'να στέκει
 » ζεβγάρι, βίκο τρώγοντας κι' ασπρόγλυκο κριθάρι.
 » Σαν ξεκινούσα νάρθω εδώ, πολλές φορές μου τόπε
 » ο γερο-ακοντιστής Λυκάς μες στ' όμορφό μας σπίτι·
 » μες στο ζεμένο μούλεγε αμάξι να καθήσω
 200 » κι' έτσι στις μάχης την καρδιά να τρέχω με τους πρώτους.
 » Μα εγώ δεν άκουγα, και νά! σα σκύλος μετανιώνω.
 » Τα ζα λυπόμουν πούμαθαν να μου καλοχορταίνουν,
 » μήπως τους λείψει εδώ ταγή μέσα σε τόσον κόσμο.
 » Έτσι τ' αφήκα, κι' ήρθα εδώ πεζός, κι' απ' το δοξάρι
 205 » όλπιζα· μα από 'φτό καλό τα μάτια μου δεν είδαν.

» Σε διό απ' τους πρώτους έρηξα ως τώρα, στο Διομήδη
 » και το Μενέλα, και τους διό τους βρήκα, κι' αίμα μάβρο
 » τους έβγαλα, μα πιο πολύ τους πύρωσα μονάχα.
 » Για αφτό δεν πήρα σε καλό το γυριστό δοξάρι
 210 » τη μέρα εκείνη απ' το καρφί, σαν ξεκινούσα ο έρμος
 » να φέρω εδώ στον Έχτορα βοήθεια και στους Τρώες.
 » Μα να γυρίσω μιά φορά και να θωρήσω πάλι
 » τη λατρεφτή πατρίδα μου, τ' αγαπητό μου τέρι,
 » και στ' αψηλόσκεπο να μπω μεγάλο αρχοντικό μας,
 » κι' ας μου το κόψει χέρι οχτρού αμέσως το κεφάλι,
 215 » αν δεν το σπάσω εγώ σε διό και στη φωτιά αν δε ρήξω
 » τ' όπλο που βλέπεις, επειδής το κουβαλάω του κάκου !»
 Τότε ο Αινείας απαντάει, ο στρατηγός των Τρώων
 « Μην κλαίγεις έτσι!... Η ατυχία δε θα γυρίσει ωστόσο
 » πριν βγούμε εμείς μπροστά σ' αφτόν τον άντρα με τ' αμάξι
 220 » κι' άφοβοι εδώ μετρήσουμε μαζί του τα κοντάρια.
 » Μόν έλα ανέβα δίπλα μου, να μάθεις σαν τί ζώα
 » είναι του Τρώα τ' άλογα, που ξέρουν μες στον κάμπο
 » απάνου κάτου σαν αητοί να κυνηγάν και φέβγουν,
 » που και στο κάστρο θα μας παν γερούς, αν πάλι ο Δίας
 225 » τη νίκη στο λεβέντη γιο χαρίσει του Τυδέα.
 » Μόν έλα πάρ' το καμοτσί στα χέρια και τα γκέμια,
 » κι' εγώ στ' αμάξι θ' ανεβώ και θα τον πολεμήσω·
 » ή εσύ καρτέρα τον, κι' εγώ τα νιάζουμαι τα ζώα. »
 Τότες πάλι είπε του Λυκά ο γιος ο παινεμένος
 230 « Αινεία, ατός σου βάσταξτ' τα τα γκέμια κι' άλογά σου.
 » Τι κάλια με τον αμαξά που ξέρουν θα τραβήξουν
 » να ίσως πάλι φέβγουμε τον τολμηρό Διομήδη,
 » μήπως σκιαχτούνε κι' έπειτα κολλήσουν, κι' απ' τη μάχη
 » δε θέλουν να μας βγάλουνε, ποθώντας τη φωνή σου,
 235 » και τότε εμάς του αντρόκαρδου Τυδέα ο γιος χοιμήξει
 » και πάρει τα γοργά άλογα κι' εμάς μας πετσοκόψει.
 » Μόν τράβα τα εσύ τα φαριά και τ' όμορφό σου αμάξι,
 » κι' αφτόνε εγώ τον καρτεράω με τ' όπλο ... κι' ας ορίσει!»
 Είπαν αφτά κι' ανέβηκαν στο σκαλισμένο αμάξι,
 240 κι' απάνου τράβηξαν, φωτιά γιομάτοι, στο Διομήδη·
 μόν ο καμαρωμένος γιος του Καπανιά τους είδε
 και του Διομήδη λέει εφτύς δυό φτερωμένα λόγια
 « Διομήδη, του Τυδέα γιε, μυριάκριβό μου αδρέφι,
 » άντρες διό βλέπω δυνατούς και τρέχουνε αφρισμένοι
 245 » να σε βαρέσουν· σα βουνό έχουν αντριά κι' οι διό τους.
 » Ο ένας τους, σαΐτεφτής παράξος, καμαρώνει
 » που του Λυκά 'ναι τάχα γιος· κι' ο άλλος, ο Αινείας,
 » παινιέται πως τον έσπειρε ο ξακουστός Αχίλλας,
 » κι' έχει και μάνα λέει θεά, τη χρυσωπή Αφροδίτη.
 » Μόν έλα πια ας ποδίσουμε με τ' άτια, και μην τρέχεις
 250 » ομπρός έτσι ασυλλόγιστα και τη ζωή μού χάσεις. »
 Τότες τον τήραξε λοξά και τούκανε ο Διομήδης
 « Μην ξεστομίσεις καν φεβγιό, μόνο τα λόγια χάνεις !
 » Δε βρήκα απ' τους γονιούς μου εγώ στον πόλεμο να τρέμω,

254 » ή να ξεκόφτω ... βρίσκεται καρδιά εδώ μέσα ακόμα !
 257 » Μα αφτοί κι' οι διό απ' τα χέρια μας τα γλήγορα άλογά τους
 » πίσω δε θαν τα παν, αν δα κι' ο ένας μας ξεφύγει.
 » Τώρα άλλο λόγο θα σου πω και τήρα μην ξεχάσεις.
 260 » Αν η πολύβουλη Αθηνά τους διό τους μ' αξιώσει
 » να σφάξω, τότε εσύ εκειδά σταμάτα το δικό μας
 » γοργό ζεβγάρι, δένοντας τα γκέμια απ' το στεφάνι,
 » και στο δικό σου νιάσου εφτύς να πεταχτείς ζεβγάρι,
 » και χτύπα το ως των Αχαιών απ' των οχτρών το μέρος.
 265 » Γιατί απ' το σόϊ που χάρισε του Κρόνου ο γιος στον Τρώα
 » για του παιδιού του πλερωμή, του Γανυμήδη, τι είταν
 » τα πιο περίφημα άλογα σ' ανατολή και δύση,
 » δεν έκλεψε απ' το σόϊ αφτό ο βασιλιάς Αχίσας,
 » στ' άτια φοράδες βάζοντας κρυφά απ' το Λαομέδο.
 270 » Έξη πουλάρια τούκαναν στους στάβλους του οι φοράδες·
 » τέσσερα ο ίδιος στο παχνί κρατάει κι' ακριβοθρέφει,
 » και τ' άλλα διό τα χάρισε του γιου του τ' αντριωμένου.
 » Αφτά αν τα πάρουμε, λαμπρό θα γίνει τ' όνομά μας! »
 Αφτά κουβέντιαζαν οι διό. Κι' οι άλλοι σε λιγάκι
 275 κοντοζυγώνουν, τα γοργά χτυπώντας άλογά τους.
 Κι' έπιασε πρώτος του Λυκά ο γιος ναν του μιλήσει
 « Σκληρόκαρδε πολεμιστή, γιε του λαμπρού Τυδέα,
 » λοιπόν δε σ' έφαγε η γοργή ρηξά, η πικρή σαΐτα·
 » μα ας δούμε πάλι αν θα σε βρω με το κοντάρι τώρα ! »
 280 Είπε, και σιώντας τίναξε το σουγλερό κοντάρι
 και στην ασπίδα τον βαράει· κι' εκείνη ως πέρα πέρα
 πετάει, η μύτη η χάλκινη, και μπαίνει στα τσαπράζα.
 Κι' έσκουξε τότε ο Πάνταρος με μιά φωνή μεγάλη
 « Σούσκισα ως μέσα την κοιλιά! Πολύ δε θα βαστάξεις
 285 » λέω όρθιος πια, και μούδωκες μεγάλη εμένα δόξα ! »
 Μα δίχως φόβο απάντησε ο δυνατός Διομήδης
 « Δε βρήκες, πάρα αστόχησες. Μα εσείς θαρρώ ποτές σας
 » δε θα τελιώστε, μοναχά σαν πέσει ο ένας χάμου
 » κι' η γης ρουφήξει αχόρταγη το αίμας του το μάβρο.»
 290 Είπε και ρήχνει. Κι' έστειλε του Δία η κόρη τ' όπλο
 στη μύτη, εκεί στο μάτι του σιμά, κι' αντίκρυ ο στόκος
 βγήκε στο σνίχι κόβοντας τα δυό σβερκοποντίκια.
 294 Και πέφτει, κι' η αρματωσά βροντάει απάνωθές του,
 295 πλούμια χαλκένια ολόλαμπρη, και φέβγουν δίπλα τ' άτια·
 κι' άγλυκος χάρος την ψυχή τού πήρε και τη νιότη.
 Τότ' ο Αινείας πήδησε με το κοντάρι χάμου
 και την ασπίδα (το νεκρό σκιάχτηκε μην του πάρουν
 οι Δαναοί) και στήθηκε σιμά του σα λιοντάρι
 θάρρος γιομάτος, και μπροστά τη στρογγυλή του ασπίδα
 300 και το κοντάρι πρόβαλε — μ' απόφαση να σφάξει
 όπιον κι' ενάντια αν τούβγαине — τρομαχτικά αλυχτώντας.
 Κι' αφτός, κοτρώνα του Τυδιά αρπάζει ο γιος στα χέρια,
 μεγάλο βάρος, π' άντρες διό σαν τους θνητούς τούς τώρα
 δε θαν τη σήκωναν — μα αφτός την αλαφροπετούσε
 305 και μόνος — και του σφίγγει μιά στο γοφό, εκεί που μέσα

γυρνάει στο γόφο το μερί και που το λένε γούβα·
 307 308 κι' η πέτρα τούσπασε η τραχιά τη γούβα, και στο γόνα
 πέφτει, και μένει ακουμπιστός με τ' αντριωμένο χέρι
 310 στη γης, και νύχτα σκοτεινή του χύνεται στα μάτια.
 Και τότε εκεί θα χάνουνταν ο βασιλιάς Αινείας,
 μόν νά! τον είδε η μάννα του, η χρυσωπή Αφροδίτη,
 που στις βοσκιές τον έκανε με τον αφέντη Αχίσα,
 και με τ' αφράτο χέρι της αγκάλιασε το γιόκα,
 315 κι' άπλωσε ομπρός του απ' το λαμπρό μιά δίπλα φόρεμά της
 ναν τον φυλάξει απ' τις ρηξές, μην τύχει οχτρός προκάνει
 και της τον σφάξει μπήγοντας στα στήθια το κοντάρι.
 Αφτή μακριά απ' τις κονταριές το γιο της κουβαλούσε,
 και τις ορμήνιες δεν ξεχνάει ο γιος του Καπανέα,
 320 αφτές που του παράγγειλε ο φοβερός Διομήδης,
 μόν τα μονόνυχά του ζα τα σταματάει αλάργα,
 όξω απ' τη μάχη, δένοντας τα γκέμια απ' το στεφάνι,
 κι' ορμάει και το καλότριχο ξεβγάρι του Αινεία
 πέρα τραβάει απ' των οχτρών στων Αχαιών το μέρος.
 325 Και τόδωκε του Δήπυλου, του γκαρδιακού του βλάμη —
 π' απ' όλους πιο καλύτερα τον είχε τους συντρόφους,
 κι' είχαν μιά γνώμη πάντα οι διό— στα πλοία ναν τ' αφήκει·
 κι' ο ίδιος πάλι ανέβηκε στ' αμάξι του, κι' αδράζει
 τα γκέμια, κι' ίσα αβάσταχτος προς το Διομήδη τρέχει.
 330 Κι' αφτός στην Κύπρη χοίμηξε με τ' άσπλαχνο κοντάρι,
 γιατί την ήξερε άτολμη κι' όχι θεά από κείνες
 που στρατηγέβουν στων αντρών τους φονικούς πολέμους,
 μήτε ρημάχτρα Σκοτωσού μήτε Αθηνά μ' ασπίδα.
 Και μέσα σαν την έφτασε στο πλήθος κυνηγώντας,
 335 τότες τη σημαδέβει ο γιος του ξακουστού Τυδέα,
 κι' ορμάει και ξέσκουρα χτυπά με το χαλκό το χέρι
 τ' αφράτο· κι' έφκολα ο χαλκός τής τρύπησε το δέρμα —
 περνώντας το θεοτικό σκουτί π' αφτές οι Χάρες
 τής τόφτιασαν—στη ρίζα εκεί πιο απάνου από τη χούφτα.
 Κι' έτρεχε πια το αίμα της τ' αθάνατο, ο νιχώρας,
 340 τέτιος που τρέχει απ' τους θεούς τους μυριοβλογημένους,
 γιατί δεν πίνουν φλογωπό κρασί, δεν τρώνε στάρι,
 κι' είναι για κείνο αναίματοι κι' αθάνατους τους λένε.
 Κι' έρηξε αφτή με τις φωνές το γιο της οχ τα χέρια.
 Αφτόν εκεί τον γλύτωσε στην αγκαλιά του ο Φοίβος
 345 μες σ' ένα μάβρο σύγνεφο, μην τύχει οχτρός προκάνει
 και τον σκοτώσει μπήγοντας στα στήθια το κοντάρι·
 και της θεάς βροντόφωνα της έκραξε ο Διομήδης
 « Παραίτα, κόρη του Διός, τις μάχες και τους φόνους·
 » τάχα δε σώνει που δειλές γυναίκες ξελογιάζεις;
 350 » Μα αν θες πολέμους και καλά, θαρρώ μα την αλήθεια
 » θα τρέμεις έτσι κι' αν αλλού πώς πολεμάνε ακούσεις. »
 Είπε, και σα λωλή η θεά τραβήχτη, τι πονούσε.
 Κι' η ανεμόποδη Ίριδα την πιάνει, κι' απ' το πλήθος
 τη βγάζει, ψυχολίγωτη με τους πολλούς τους πόνους·
 κι' έβλεπες το ροδόθωρο κορμί να μελανιάζει.

- 355 Κατόπι βρήκε στα ζερβά της μάχης καθισμένο
τον Άρη, μ' άρματα και ζα σε σύγνεφο κρυμένα·
και πέφτοντας γονατιστή, πολλά με περικάλια
τα χρυσοστέφανα άλογα ζητούσε τ' αδερφού της
«Άχ αδερφέ μου, νιάσου με, και δώσ' μου τ' άλογά σου
360 » για ν' ανεβώ στον Έλυμπο, στα θεϊκά λημέρια.
» Πολύ με τυραγνά η πληγή που μούδωκε ο Διομήδης,
» θνητός που και το Δία πια θα πολεμούσε τώρα.»
Είπε, κι' ο Άρης τ' όμορφο της έδωκε ζεβγάρι.
Έτσι στ' αμάξι ανέβηκε με την καρδιά κλαμένη,
365 και δίπλα η ανεμόποδη θεά τα πλούσια γκέμια
παίρνει στα χέρια, και χτυπάει τα δυό φαριά να τρέξουν.
Κι' αφτά πετούσαν πρόθυμα. Έτσι σε λίγο φτάνουν
στο χιονοσκέπαστο Έλυμπο, στα θεϊκά λημέρια.
Εκεί η θεά τα σταματάει, τα λει και τα ξεζέβει,
και την αθάνατη ταγή τους έβαλε να φάνε.
370 Κι' αφτή στις Διώνης έπεσε τα πόδια, η Αφροδίτη,
στης μάννας της· στην αγκαλιά την πήρε τότε η Διώνη,
την πήρε και τη χάιδεψε και τρυφερά της είπε
« Πιός, φως μου, σ' έκανε σ' αφτά τα χάλια απ' τους ουράνιους,
» απήφιστα, σα νάκανες κάνα άπρεπο στο φόρο ; »
375 Τότες η γελιαγάπητη της απαντά Αφροδίτη
« Με λάβωσε ο λιοντόκαρδος Διομήδης του Τυδέα,
» γιατί έβγαζα όξω απ' τη σφαγή το γιο μου, τον Αινεία,
» την πιο πολύτιμη ψυχή που λαχταρώ στον κόσμο.
» Γιατί δεν είναι η μάχη πια τώρα Αχαιών και Τρώων,
380 « μα αν αγαπάς οι Δαναοί και με θεούς χτυπιούνται.»
Κι' η Διώνη, η σεβαστή θεά, της απαντάει διό λόγια
« Παρ' το, παιδί μου, απόφαση, και μη σε τρώει η λύπη.
» Πάθαμε εμείς πολλά οι θεοί ως τώρα απ' τους ανθρώπους,
» τα μάτια ο ένας τ' αλλουνού να βγάλουμε ζητώντας.
385 «Έπαθε ο Άρης, τότε οι γιοί που τ' Αλωγέα, ο Ωτος
» κι' ο σκληρό-Φιάλτης, στις τριχιές τον είχαν βαλημένα,
» κλεισμένο μήνες δώδεκα μες σε κελί χαλκένιο.
» Και τότε εκεί ίσως χάνουνταν ο θνητοφάγος Άρης,
» μόν στον Ερμή το πρόφτασε η γλυκομάτα Ερίβια,
390 » η μητρυιά τους, κι' ο Έρμης τον κλέβει από κει μέσα
» σ' άσκημα χάλια, κι' η σκληρή τον έτρωγε τριχιά του.
» Έπαθε η Ήρα τον καιρό που στο δεξύ βυζί της
» ο θεριομάχος Ηρακλής με τρίγλωσση σαΐτα
» την κάρφωσε, που πήγε πια ναν την τρελάνει ο πόνος.
395 » Έπαθε ο Άδης ο βαθύς μιά σαΐτιά κι' εκείνος,
» όταν στη μέση των νεκρών, στην Πύλο, ο ίδιος πάλι
» του Δία ο γιος τον πλήγωσε κι' αφάνισε στους πόνους.
» Ο Άδης τότε ανέβηκε στα θεϊκά λημέρια
» και στον απέραντο Έλυμπο με την καρδιά θλιμένη,
» πονώντας σ' όλο το κορμί· και τ' όπλο καρφωμένο
400 » στην πλάτη τη βασταγερή τον κατατυραννούσε.
» Μα βάζοντας ο Γιρτρεφτής μαλαχτικά βοτάνια
» τον γιάτρεψε· τι δα θνητός δεν είτανε πλασμένος.

» Τώρα η κουκουβαγιόματη θεά Αθηνά κι' εσένα
 » σούστειλε αφτόν ... Θεότρελος! που δε λογιάζει ο νους του,
 » σαν πολεμάς με τους θεούς πως δεν πολυχρονίζεις,
 » ούτε απ' τον πόλεμο γυρνάς κι' απ' τη σφαγή ν' ακούσεις
 » στα γόνατά σου τα γλυκά λογάκια των παιδιών σου.
 » Έτσι ας προσέξει, όσο πολύ κι' αν είναι παλικάρι,
 » μήπως στη μάχη άλλος κανείς του βγει πιο δυνατός του,
 » κι' η Γιάλα η αρχοντόθρεφτη καμιά νυχτιά απ' τον ύπνο
 » σηκώνει με τα κλάματα το σπιτικό της όλο,
 » το τέρι της γυρέβοντας, τον πρώτο απ' τους Αργίτες,
 » η γνωστικιά του φοβερού Διομήδη γυναικούλα. »
 Έτσι είπε, και της σφούγγιζε το θεϊκό νιχώρα
 με τα διό χέρια· κι' έγiane το χέρι, κι' οι βαριοί της
 πόνοι μαλάκωσαν. Κι' αφτές, η Αθηνά κι' η Ήρα,
 θωρούσαν, κι' έτσι αγγιχτικά πειράζανε το Δία.
 Και πρώτη πήρε του Διός ναν του μιλήσει η κόρη
 « Πατέρα Δία, κάτι τι θα πω, και μη θυμώσεις.
 » Σαν κάπια η Κύπρη Αργίτισσα ξελόγιαζε να φύγει
 » με κάναν Τρώα —γιατί αφτοί την έχουν μαγεμένα—
 » κάπια από 'φτές χαϊδέβοντας τις όμορφες νυφούλες
 » τ' αφράτο χέρι στη χρυσή θα μάτωσε καρφίτσα.»
 Γέλασε τότες των θεών κι' αθρώπωνε ο πατέρας,
 και τη ροδόσταχτη θεά φωνάζει και της κάνει
 « Δεν είναι, κόρη μου, οι δουλιές για σένα του πολέμου.
 » Εσύ τις γλυκοπόθητες κοίτα δουλιές του γάμου,
 430 » κι' άφισ' τα αφτά στις Αθηνάς τα χέρια και στον Άρη.»
 Τέτια μιλούσανε οι θεοί ανάμεσό τους λόγια.
 Και στον Αινεία χοίμηξε ο φοβερός Διομήδης,
 ξέροντας πως τον φύλαγε όχι άλλος, μόνε ο Φοίβος
 με το δεξύ του· μα κι' αφτόν τον αψηφούσε, κι' έτσι
 θεό μεγάλο, κι' έβλεπε πώς πάντα τον Αινεία
 να σφάζει, και την ξακουστή να πάρει αρμάτωσα του.
 Τρεις έτσι χύθηκε φορές ζητώντας να τον σφάζει,
 και τρεις ο Φοίβος τούσπρωξε την λαμπρισμένη ασπίδα·
 μα κι' όταν τέταρτη όρμησε σα δαίμονας μονάχος,
 440 μπήγει ο Απόλλος μιά φωνή μεγάλη και του κράζει
 « Για στάσου, λιοντόκαρδε Διομήδη και στοχάσου,
 » και μη ζητάς με τους θεούς να γίνεσαι ίσα κι' ίσα !
 » Όμια η γενιά δεν πλάστηκε μαθές των αθανάτων
 » θεώνε και των κατά γης σερνόμενων αθρώπων.»
 Είπε, και του Τυδέα ο γιος πισώκανε μιά στάλα
 για να γλυτώσει απ' το θυμό του προφυλάχτη Απόλλου.
 445 Κι' αφτός αλάργα απ' τη σφαγή αφίνει τον Αινεία
 μέσα στην άγια Πέργαμο, οπούχανε χτισμένα
 την εκκλησιά του. Εκεί η Λητό κι' η Άρτεμη στο μέσα
 πλατύ ιερό τον φρόντιζαν και τον γιατρολογούσαν.
 Κι' ο Φοίβος ένα φάντασμα σοφίστηκε, όμιο σ' όλα
 450 με τον Αινεία, και μ' αφτόν και στ' άρματα το ίδιο,
 κι' ολόγυρα στο φάντασμα οι Δαναοί κι' οι Τρώες
 τρυπούσαν τις βοϊδόπετσες στρογγυλωτές ασπίδες,

και τις φτερόλαφρες προβιές στα στήθια ο ένας τ' άλλου.
 Τότες πια ο Φοίβος φώναξε του λυσσασμένου τ' Άρη
 455 « Άρη φονιά, ματόβρεχτε, Άρη καστροτινάχτη,
 » έλα απ' τον πόλεμο λοιπόν τον άντρα αφτόν να βγάλεις,
 » πούναι άξιος και τον Δία πια να πολεμήσει τώρα.
 » Την Κύπρη πρώτα πλήγωσε από κοντά στο χέρι,
 » έπειτα ακόμα σαν στειχειό μου ρίχτηκε κι' εμένα.»
 460 Έτσι είπε αφτός και κάθησε στης Πέργαμος την άκρη.
 Μα ο Άρης πήγε το στρατό και γκάρδιωνε των Τρώων
 όμοιος σα νάταν των Θρακών ο στρατηγός Ακάμας,
 και στους θεοσπαρμένους γιους φωνάζει του Πριάμου
 465 « Γιοί του Πριάμου, των θεών βλαστάρια, ως πότε ακόμα
 » θ' αφίνετε έτσι απ' τους οχτρούς να σφάζεται ο λαός σας ;
 » Για λέτε ως να ζυγώσουν πια στις στεριωμένες πόρτες ;
 » Χάσαμε ένα άντρα ισότιμο του Έχτορα εδωπέρα,
 » το γιο του μεγαλόψυχου Αχίσα, τον Αινεία.
 » Ομπρός ! τον άξιο σύντροφο να σώσουμε απ' τους χτύπους !»
 470 Μ' αφτά τα λόγια προθυμιά τους έβαλε και θάρρος.
 Τότε άσκημα κι' ο Σαρπηδός τον Έχτορα μαλώνει
 « Έχτορα, πού 'ναι —δε μου λες ;— η τόλμη πούχες πρώτα ;
 » Λες ίσως πως χωρίς βοηθούς και φίλους θα βαστάξεις
 » το κάστρο, με τ' αδέρφια σου και τους γαμπρούς μονάχα.
 475 » Μα τώρα εγώ κανένα τους δε βλέπω να προβάλλει,
 » μόνε ζαρώνουν σα σκυλιά τριγύρω σε λιοντάρι,
 » κι' εδώ όλοι εμείς, όσοι είμαστε βοηθοί σας, πολεμάμε.
 » Τι είμαι κι' εγώ βοηθός εδώ κι' από πολύ ήρθα αλάργα.
 » Τι αλάργα βρίσκεται η Λυκιά πας στο χοχλάτο Ξάνθο,
 480 » κι' εκεί 'να γόρι ανήλικο και νιά αφήκα γυναίκα,
 » και βιός μεγάλο π' ο καθείς το λαχταρά αν δεν τόχει.
 » Μα κι' έτσι τους συντρόφους μου τους στέλνω ομπρός, κι' ατός μου
 » τρέχω μ' οχτρούς να χτυπηθώ· ωστόσο εγώ δεν έχω
 » δικό μου εδώ ν' αρπάξουν βιός, γυναίκες να σκλαβώσουν.
 485 » Κι' εσύ μου στέκεις, μήτε καν στα παλικάρια κράζεις
 » να μείνουν και τα τέρια τους απ' τη σκλαβιά να σώσουν.
 » Τήρα μην πέστε στων οχτρών τα χέρια, σαν πιασμένοι
 » σε λινοβρόχι αδιάβατο, και στο σακκί σας βάλουν·
 » γλήγορα τότε η πλούσια σας θα σβύσει πολιτεία.
 490 » Μα πρέπει μέρα νύχτα αφτά στο νου σου εσύ ναν τάχεις,
 » και να θερμοπερικαλείς τους πρώτους των βοηθώνε
 » πιστοί να μείνουν, τη βαριά φοβέρα παραιτώντας. »
 Είπε, κι' ο λόγος δάγκασε τον Έχτορα στα σπλάχνα,
 και πήδηξε οχ' τ' αμάξι εφτός αρματωμένος χάμου,
 495 και σιώντας τα διό στομωτά κοντάρια, ολούθε τρέχει
 δίνοντας θάρρος, κι' άναψε πεισματωμένη μάχη.
 Γυρνάν οι Τρώες, τους οχτρούς με θάρρος αντικρύζουν,
 μα αχώριστοι κι' οι Δαναοί βαστούν και δεν τσακάνε.
 Κι' όπως λιχμίζουν χωρικοί, και τ' άχερο στ' αλώνια
 500 παίρνει ο αγέρας, σα φυσούν άνεμοι κι' η ξανθούλα
 θεά χωρίζει Δήμητρα απ' τ' άχερο το στάρι,
 κι' ασπρολογάνε οι θημωνιές· όμια άσπρισε τους άντρες

απ' άκρη ως άκρη ο κουρνιαχτός, που σύγνεφα λες τότες
 ως στον πολύχαλκο ουρανό τον τίναν τα πόδια
 5 των ζώνε, σα ματάσμιγαν — τι πίσω τα γυρνούσε
 κάθε αμαξάς — κι' οι δυό στρατοί ξανά στη μάχη ορμούσαν.
 Κι' ο Άρης νύχτα ξάπλωσε στον πόλεμο τριγύρω,
 κι' έτρεχε ακούραστος παντού βοηθώντας τους Δαρδάνους,
 και τις αρμήνιες τέλιωνε του χρυσοσπάθη Απόλλου,
 που τούχε πει και σύστησε ν' αναστυλώσει πάλι
 51 των Τρώων την παλικαριά, σαν είδε την Παλλάδα
 φεβγάτη· γιατί αφτή είτανε των Αχαιών προστάτρα.
 Κι' απ' το βαθύπλουτο ιερό κι' ο Φοίβος τον Αινεία
 τους στέλνει, κι' έβαλε ζωή μες στ' αρχηγού τα στήθια.
 Κι' αφτός στους φίλους πάγαινε, και χάρηκαν οι φίλοι
 51 άμα τον είδαν ζωντανός που ζύγωνε κι' ακέριος,
 θάρρος γιομάτος, μα χωρίς και ναν του πουν δυό λόγια·
 τι η άλλη αμπόδιζε δουλιά που ο άγριος σήκωσε Άρης,
 κι' η Έριδα η αχόρταγη κι' ο Αργυροδοξάρης.
 Τους άλλους του Λαέρτη ο γιος κι' ο θαρρετός Διομήδης
 520 κι' οι δυό γκαρδιώνανε Αΐδες, τους Αχαιούς, στη μάχη·
 όμως κι' οι ίδιοι οι Δαναοί μήτ' από τις φοβέρες
 των Τρώων κρυφοδείλιαζαν και μήτε απ' τα γιρούσα,
 μόν στέκανε απαράλλαχτοι σα σύγνεφα που σταίνει
 ο Δίας σε βιδιάς καιρό στα κορφοβούνια απάνου,
 ασάλεφτα, όταν του βοριά η λύσσα και πάσα άλλου
 525 κοιμάται ανέμου ζωηρού, που με βουή μεγάλη
 φυσούν και κάθε σύγνεφο μαβρόχρωμο σκορπίζουν·
 έτσι οι Αργίτες σταθεροί τους Τρώες καρτερούσαν
 δίχως να φέβουν. Και παντού ο πρωταφέντης τ' Άργους
 γυρνούσε μέσα στο σωρό και φώναζε ολοένα
 « Άλα! παιδιά, και βάρτε τους ! Μ' ατρόμητα τα στήθια
 530 » φιλοτιμάστε τους οχτρούς πíos πρώτος να σκορπήσει.
 » Όπου ντροπής, και πιότεροι γλυτώνουν παρά πέφτουν·
 » φέβγεις, και ξεπετά η τιμή με δίχως να γλυτώσεις. »
 Είπε κι' αμέσως τίναξε μιά κονταριά πιδέξια,
 και βάρεσε έναν αρχηγό και του Αινεία βλάμη,
 535 το γιο του Πέργασου Δηκό, που τον τιμούσαν ίσα
 οι Τρώες σαν του βασιλιά τους γιους, γιατί παράξος
 είταν στων πρώτων τη σειρά να πολεμάει και σφάζει
 κατάσπιδα τον βάρεσε, κι' ανόφελη η ασπίδα
 φάνηκε τότες, τι ο χαλκός τη διαπερνάει και μπαίνει
 στα κάτω μέρη της κοιλιάς τρυπώντας το ζουνάρι.
 540 Και πέφτοντας βροντάει, αχούν και τ' άρματα από πάνου.
 Τότε ο Αινείας σκότωσε κι' αφτός διό παλικάρια
 των Αχαιών, του Διοκλή τους γιους· τον ένα Κρήθο
 τον λέγανε κι' Ορσίλοχο τον άλλονε. Ο γονιός τους
 κάθουνταν στην καλόχτιστη Φηρή, σε βιός βαρβάτος,
 κι' απ' το Ρουφιά κατάγονταν, απ' το φαρδύ ποτάμι,
 545 που κατεβαίνει διάμεσα της γης των Πυλιωτώνε,
 και τον Ορσίλοχο έσπειρε, πολλών αφέντη ανθρώπων,
 γονιό τ' ατρόμητου Διοκλή· κι' αφτός παιδιά του πάλι

έκανε εκείνους δίδυμα, σε κάθε πόλεμο άξιους.
 550 Και σαν αντρώθηκαν οι διό, στη μυριοπλούσια Τροία
 πήγανε με των Αχαιών τα μελανά καράβια,
 βοηθώντας τ' Ατρεόπουλα να γδικιωθούν τους Τρώες·
 όμως αφτού τους σκέπασε του χάρου το σκοτάδι.
 Πώς μεγαλώνει η μάννα τους πας σε βουνού κορφάδες
 555 λιοντάρια διό μες στην καρδιά δεντροπνιγμένου λόγγου,
 κι' αρνιά και βόδια πρόσπαχα αρπάζουν, και τις στάνες
 ρημάζουνε των χωριανών ώστε κι' αφτά να πέσουν
 απ' τα μυτεροτρόχιστα των χωριανών κοντάρια·
 έτσι απ' τα χέρια σφάχτηκαν κι' εκείνοι του Αινεία,
 560 κι' έπεσαν όπως έλατα μεγάλα γέρνουν χάμου.
 Μα τους λυπήθηκε ο γερός Μενέλας σαν τους είδε
 πεσμένους, κι' όξω ρήχτηκε απ' τη γραμμή των πρώτων,
 αστράφτοντας μες στο χαλκό και παίζοντας το φράξο·
 κι' ο Άρης με τη γνώμη αυτή του πλήθαινε την τόλμη,
 για ναν τον σφάξει τ' άσπλαχνο κοντάρι του Αινεία.
 565 Όμως τον είδε ο γλήγορος Αντίλοχος, και βγήκε
 όξω απ' τους πρώτους, τρέμοντας μην τίποτα τους πάθει
 ο βασιλιάς και χάσουνε του κάκου τόσους κόπους.
 Οι διό τους τότες στέκουνταν αντικρυστοί, με χέρια
 και μ' άρματα τους έτοιμα, να χτυπηθούν διψώντας,
 570 κι' έτρεξε αφτός σιμά σιμά, του βασιλιά από δίπλα.
 Τότε ο Αινείας πόδισε κι ας είχαν παλικάρι,
 άντρες σαν είδε αντίκρυ διό να στέκουν δίπλα δίπλα·
 κι' αφτοί τραβάνε τους νεκρούς στων Αχαιών το μέρος,
 κι' όταν τους μάβρους στων δικών τους έβαλαν τα χέρια,
 575 γύρισαν πάλι και μπροστά στη μάχη πολεμούσαν.
 Τον Πυλομένη τότε οι διό, άντρα άξιο σαν τον Άρη
 και πρώτο των λιοντόκαρδων σκοτώνουν Παφλαγόνων.
 Αφτόν εκεί που στέκουνταν, του ρήχνει το κοντάρι
 ο ξακουσμένος σκοπεφτής Μενέλας, και τον βρίσκει
 580 απάς στην κλείδωση. Κι' ο γιος κατόπι του Νεστόρου
 τον αμαξά του Μύδωνα χτυπάει, τον αντριομένο
 τ' Ατύμνη γιο —τ' αλόγατα γυρνούσε αφτός να φύγει—
 μεσάγκωνα βαρώντας τον με μιά χοντρή κοτρώνα·
 κι' εκείνος, χάμου τούπεσαν στις σκόνες οχ τα χέρια
 τα γκέμια π' απ' του φιλντισιού τη χάρη ασπροβολούσαν.
 Τότε όρμησε ο Αντίλοχος και μιά στην κεφαλή του
 585 σπαθιά του σέρνει, πούπεσε οχ τ' όμορφό του αμάξι
 με το κεφάλι, στ' απαλό απάνου και στους ώμους,
 φυσώντας, μες στα χώματα. Καιρό στεκότανε όρθιος—
 γιατί άμμο βρήκε εκεί βαθύ— ως που τ' αλόγατά του
 τον κλώττησαν και χάμου εκεί τον ξάπλωσαν στο χώμα,
 καθώς ο γιος του Νέστορα τα βάρεσε να τρέξουν,
 κι' έτσι τα πήγε ως στα γοργά των Αχαιών καράβια.
 590 Τότες τους ειδή ο Έχτορας στων στρατιωτών τη μέση
 κι' όρμησε απάνου σκούζοντας, και πίσω του ακλουθούσαν
 των Τρώων τ' άγρια τάγματα, κι' έτρεχε ομπρός ο Άρης
 με την αφέντρα Σκοτωσού, που της Σφαγής κρατούσε

την άκαρδη Αναστάτωση, κι' ο λυσσασμένος Άρης
 ανέμισε αθεόρατο στις χούφτες του κοντάρι,
 595 και μιά μπροστά απ' τον Έχτορα μιά γύριζε από πίσω.
 Και σαν τον είδε, τρόμαξε ο φοβερός Διομήδης.
 Πώς άντρας μαλακόψυχος περνάει μεγάλο κάμπο
 και στέκει ομπρός σε ποταμού την άκρη φουσκωμένου
 που τρέχει κατά το γιαλό, καθώς τον δει με κρότους
 π' αφρολογάει, και βιαστικός τραβιέται πίσω πάλι·
 600 τότε έτσι κώλωσε κι' αφτός και μίλησε στους άντρες
 « Βρε τί σαστίζουμε, παιδιά, τον Έχτορα σα δούμε
 » κι' είναι άφοβος πολεμιστής και στο κοντάρι πρώτος ;
 » Μα κείνος ένα απ' τους θεούς έχει κοντά του πάντα
 » που τον γλυτώνει από σφαγή, σαν που και τώρα ο Άρης,
 » τηράτε ! μ' άντρα μιάζοντας θνητό μαζί του τρέχει.
 605 » Μόν με τα μάτια στους οχτρούς απάνου, πίσω πάντα
 » τραβιέστε, και με τους θεούς πολέμους μη ζητάτε.»
 Είπε, κι' εφτός πολύ κοντά τούς ζύγωσαν οι Τρώες.
 Έσφαξε τότε ο Έχτορας καλούς διό ακοντιστάδες,
 διό σ' ένα αμάξι· Αχίγιολο τους λέγαν και Μενέστη.
 610 Κι' ο Αίας τους σπλαχνίστηκε, πεσμένους σαν τους είδε,
 και τρέχει αμέσως στέκεται σιμά σιμά στους διό τους
 και ρήχνει το σπιθόβολο κοντάρι, και τον Άρη
 σκοτώνει, του Σελάγου γιο, που στην Παισό 'χε πύργο
 κι' είχε σπαρτά και βιός πολύ, μα να στην Τροία η μοίρα
 τον έστειλε του βασιλιά βοηθό και των παιδιών του.
 615 Αφτόνε ο Αίας σούγλισε στου ζουναριού τα μέρη·
 και κάτου κάτου στην κοιλιά του μπήκε το κοντάρι,
 και χάμου βρόντησε. Έτρεξε ο ξακουστός τότε Αίας
 ν' αρπάξει την αρματωσιά, μα τούρηξαν οι Τρώες
 τα μακροδρόμα ολόλαμπρα κοντάρια· κι' η ασπίδα
 620 άρπαξε απάνου της πολλά· κι' εκείνος στο κουφάρι
 το πόδι απάνου βάζοντας, το χαλκωμένο φράξο
 το τίναξε όξω απ' το κορμί. Όμως και τ' άλλα ακόμα
 να βγάλει πλουμιστά άρματα δε μπόρεσε απ' τους ώμους,
 τι οι χτυπησές τον στένεβαν. Και σκιάχτηκε των Τρώων
 το δυνατό διαφέντεμα, που τόσοι εκεί, ένας κι' ένας,
 στάθηκαν στο νεκρό σιμά βαστώντας τα κοντάρια,
 625 κι' όσο κι' αν είχαν δυνατός φανταχτερός μεγάλος,
 πίσω τον άμπωξαν· κι' αφτός ανοίγει και κωλώνει.
 Σαν έτσι οι άλλοι δούλεβαν μες στην καρδιά της μάχης.
 Παρέκει τον Τληπόλεμο, άντρα τρανό λεβέντη,
 και γιο του Ηρακλή, η σκληρή τον στέλνει μοίρα απάνου
 στο Σαρπηδό που με θεούς να μετρηθεί μπορούσε.
 630 Αφτοί σα ζύγωσαν κοντά με τ' άρματα στα χέρια,
 οι διό τους αγγονός και γιος του Συγνεφοσυνάχτη,
 πρώτα άνοιξε ο Τληπόλεμος το στόμα να μιλήσει
 « Πια ανάγκη, αφέντη Σαρπηδό, σε βιάζει εδώ να μένεις
 » και να ζαρώνεις, που σπαθί σαν τί είναι εσύ δεν ξέρεις ;
 635 » Ψέματα λεν πως είσαι εσύ τάχα παιδί του Δία·
 » τι είσαι πολύ χειρότερος, όχι ίσος με τους άντρες

» που γέννησε του Κρόνου ο γιος στα περασμένα χρόνια.
 » Άλλος λεν άντρας είτανε ο ξακουστός γονιός μου,
 » ο Ηρακλής, πούχε άτρομη καρδιά σαν το λιοντάρι,
 640 » πούρθε για τ' άτια μιά φορά εδώ του Λαομέδου
 » μ' έξη καράβια μοναχά και μετρητούς νομάτους,
 » κι' όμως το κάστρο κούρσεψε κι' ερήμωσε τις στράτες.
 » Μα εσύ, κι' εσύ είσαι ανάψυχος, ανάξιος κι' ο στρατός σου.
 » Μήτε θαρρώ πως έφτασες απ' τη Λυκία εδώ τώρα
 » κι' οι Τρώες τάχα αλάφρωση θα δουν καμιά απ' τα σένα
 645 » όσο κι' αν είσαι δυνατός, παρά απ' τ' άρματά μου
 » ξεκοιλιασμένος τη μπασιά θενά περάσεις τ' Άδη.»
 Τότε απαντάει κι' ο Σαρπηδός, των Λυκιωτών ο πρώτος
 «Τληπόλεμε, ναι χάλασε της Τριάς εκιός το κάστρο
 » απ' τις ζαβάδες του λαμπρού αφέντη Λαομέδου,
 650 » που κείνος όσο τούκανε καλό, τόσο με λόγια
 » αφτός τον πλέρωσε αχαμνά, και τ' άτια ναν του δώσει
 » δε θέλησε, κι' ας ήρθε εδώ για αφτά από τόσο αλάργα.
 » Μα τώρα στάσου εσύ να δεις, τι θα σ' το πιώ το αίμας
 » εδώ θαρρώ, κι' απ' τ' άρματα σφαγμένος τα δικά μου,
 » δόξα σ' εμένα, την ψυχή στον Άδη θα χαρίσεις.»
 655 Είπε, κι' εκείνος σήκωσε τα φράξο ναν του ρήξει,
 και τα κοντάρια πήδηξαν μαζί κι' απ' τα διό χέρια.
 Κι' ο ένας βρήκε, ο Σαρπηδός, κατάμεσα τη γούβα,
 και διάβηκε ο πικρός χαλκός τη σάρκα ως πέρα πέρα,
 και μάβρη νύχτα ανήλιαγη του σκέπασε τα μάτια.
 660 Ο άλλος στο ζερβύ μερί τον λάβωσε, κι' η μύτη
 ως κολλητά στο κόκκαλα σα λυσσασμένη πήγε·
 μα ακόμα τώρα ο σπάρτης του τον γλύτωσε από χάρο.
 Και το λεβέντη Σαρπηδό οι θεϊκοί συντρόφοι
 τον βγάζανε όξω απ' τη σφαγή. Και το μακρύ κοντάρι
 665 σερνόμενο τον βάραινε· μα απ' την πολλή τους βιάση
 κανείς δε συλλογίστηκε, δεν είπε το κοντάρι
 να βγάλει του όξω απ' το μερί και να σταθεί στα πόδια·
 τόσο τους έσφιγγε ο οχτρός καθώς τον κουβαλούσαν.
 Και τον Τλητιόλεμο αντικρύ οι γκαρδιακοί συντρόφοι
 τον βγάζανε όξω απ' τη σφαγή. Κι' ο θεϊκός Δυσσέας
 670 τον είδε κι' η καρτερικιά πικράθηκε ψυχή του.
 Και τότες του διπλόφερε μέσα η καρδιά στα στήθια
 ή καταπόδι του Διός το γιο να κυνηγήσει
 ή να λιανίσει αλύπητα των Λυκιωτών το πλήθος.
 Όμως δεν τούτανε γραφτό με το μακρύ κοντάρι
 675 αφτός τον αντριωμένο γιο του Δία να σκοτώσει·
 έτσι τη γνώμη η Αθήνα του γύρισε στο πλήθος.
 Τότες με τ' όπλο το Χρομιό σκοτώνει και τον Άλη,
 τον Κοίρανο, τον Άλκαντρο, τον Πρύτανη, κι' ακόμα
 τον παινεμένο Αλάστορα, το γνωστικό Νοήμο.
 Ακόμα κι' άλλους πιο πολλούς θα σκότωνε Λυκιώτες,
 680 μόνε τον είδε μιά στιγμή ο φουντοπλουμισμένος
 μέγας Έχτορας, κι' ορμάει όξω απ' τους μπροστομάχους
 χαλκόπλιστος αστραφτερός και χύνοντας τον τρόπο

μες στους Αργίτες. Χάρηκε του Δία ο γιος μιά στάλα
 άμα τον είδε κι' έρχονταν, και τούπε με τα δάκρια
 « Βοήθεια, του Πριάμου γιε, βοήθεια ! Μη μ' αφήκεις
 685 » να πέσω, κι' αρπαχτάρι εδώ να γίνω των οχτρώνε.
 » Κατόπι μες στη χώρα σας ας κλείσω και τα μάτια,
 » μιάς και δε μούτανε γραφτό πίσω κι' εγώ να σύρω.
 » στο σπίτι στην πατρίδα μου, και να καλοκαρδίσω
 » το τέρι μου το λατρεφτό, τ' ανήλικο παιδί μου. »
 Είπε, μα δεν απάντησε ο Έχτορας μιά λέξη,
 690 μόν πέρασε σαν αστραπή, ζητώντας να χτυπήσει
 γλήγορα πίσω τους οχτρούς και ναν τους δεκατίσει.
 Έτσι οι συντρόφοι κάθισαν το Σαρπηδό από κάτω
 απ' τη χαριτωμένη οξά του βροντορήχτη Δία·
 κι' ένας του βλάμης γκαρδιακός, ο δυνατός Πελάγος,
 695 του τράβηξε όξω απ' το μερί το φράξινο κοντάρι.
 Κι' ο δύστυχος λιγοθυμάει, και γύρω μιά μαβρίλα
 στα μάτια του ξαπλώνεται. Μα πάλι ψυχοπιάνει,
 και του βοριά το δρόσισμα, π' ολόγυρα φυσούσε,
 τα στήθια του ζωντάνεβε τα βαριολιγωμένα.
 Κι' οι Δαναοί στον Έχτορα μπροστά και στο Σκοτώστη
 700 μήτε τις πλάτες γύριζαν κατά τα μάβρα πλοία
 μήτε αντιπολεμούσανε ποτές, μόν πάντα πίσω
 κώλωναν μόλις ένιωσαν τον Άρη με τους Τρώες.
 Τότες πιον πρώτο, πιον στερνό ο χαλκοφορεμένος
 Άρης ξαρμάτωσε κι' ο γιος του βασιλιά Πριάμου·
 705 Τον Τέφτρα τον ισόθεο, τον αλογάρη Ορέστη,
 τον Τρήχο τον κονταριστή, της Αιτωλιάς το θρέμμα,
 τον Έλενο, του Βοίνοπα βλαστάρι, το Βοινόμα,
 και τον Ορέσβη, που φασκιά φορούσε πλουμισμένη
 κι' είχε στην Ύλη πύργο, εκεί στους όχτους της Τοπάλιας,
 δοσμένος στο θησάβρισμα, και δίπλα τα χωριά τους
 710 είχαν κι' οι άλλοι Βοιωτοί, στο πλούτος βουτημένα.
 Μα σαν τους ένιωσε η θεά, η μαρμαρόκορφη Ήρα,
 που λιάνιζαν τους Αχαιούς μες στη σκληρή τη μάχη,
 γυρνάει και λέει της Αθηνάς διό φτερωμένα λόγια
 « Όχου μου, αμάλαγη θεά, του Δία θυγατέρα,
 715 » τάμα λέω τάξαμε άδικο του βασιλιά Μενέλα,
 » πως πριν μισέψει, πρώτα εδώ το κάστρο θα κουρσέψει,
 » έτσι αν τον Άρη αφήκουμε τον έρμο να λυσσάζει.
 » Μόν έλα ! ας μπούμε πια κι' εμείς στη ζάλη του πολέμου.»
 Είπε, κι' αγρίκησε η θεά, η σεβαστή Παλλάδα.
 720 Κι' εκείνη πάει και συγυρνάει τα χρυσοστέφανα άτια,
 η Ήρα η αρχιθέϊσσα, του Κρόνου η θυγατέρα.
 Κι' η Ήβα πέρασε γοργά στο σιδερένιο αξόνι,
 απ' τ' αμαξού τις δυό μεριές, τους στρογγυλούς χαλκένιους,
 τους οχτοδράχτινους τροχούς. Μαλαματένιο γύρο
 έχουν αφτοί, πάντα άλιωτο, και χάλκινα από πάνου
 725 στεφάνια, θάμα μοναχό, με τέχνη τεριασμένα·
 κι' είναι απ' ασήμι και τα διό τριγύρω κεφαλάρια.
 Και το κουτί είναι με χρυσά λουριά και μ' ασημένια

δεμένο, και τριγυριστό από διπλά στεφάνια.
 Και τ' ασημένιο τούβαλε τιμόνι, και στην άκρη
 730 του δένει απάνου το ζυγό, λαμπρό μαλαματένιο,
 και τα κατάχρυσα περνάει πανώρια ζυγολούρια.
 Κι' έξεψε η Ήρα στο ζυγό τα γλήγορα άλογά της,
 για πόλεμο ανυπόμονη και για σφαγή κι' αντάρα.
 Στου Δία ως τόσο η Αθήνα το γονικό παλάτι
 735 χάμου αμολάει στο πάτωμα τ' αφράτο φόρεμα της,
 ξομπλιό σκουτί που κέντησε μονάχη μ' επιστήμη,
 και στα τσαπράζα βάζοντας του Συγνεφοσυνάχτη,
 φορούσε τ' άρματα να βγει στη δακροδότρα μάχη.
 Πρώτα στους ώμους κρέμασε την κροσσωμένη ασπίδα,
 740 φριχτή, που κύκλωθε παντού την τριγυρίζει ο Φόβος,
 και μέσα η τόλμη, η Όχρητα, και τ' άχαρο Κυνήγι,
 μέσα κι' η κára του φριχτού τεράτου, της Γοργόνας,
 άγριο κεφάλι σκιαχτερό και του Διός σημάδι.
 Και στο κεφάλι φόρεσε το χρυσαφένιο κράνος,
 πούχει σκαρί διπλόλαμο τετραστεφανωμένο
 [και μέσα ως εκατό χωράει πολιτειών πεζούρα].
 745 Κι' ανέβηκε στο φλογωτό τ' αμάξι, και στα χέρια
 άδραξε το βασταγερό βαρύ τρανό κοντάρι,
 που σείνει το και παραλεί των μαχητών τους λόχους,
 όσους η κόρη οχτρέβεται τ' ανίκητου πατέρα.
 Κι' η Ήρα με το καμοτσί γοργά βαράει τα ζώα.
 Και τ' ουρανού αφτοθέλητη βροντάει κι' ανοίγει η πύλη,
 750 που τη φυλάνε οι Εποχές, που κι' έχουν τη φροντίδα
 του Έλυμπου και τ' Ουρανού, κι' αφτές απάνου βάζουν
 το πυκνωμένο σύγνεφο για το τραβούνε πίσω·
 μέσα από κει αστραπότερχα τραβούσαν τ' άλογά τους.
 Και βρίσκουν χώρια απ' τους λοιπούς θεούς το γιο του Κρόνου
 πας στου μυριόκορφου βουνού την άκρη καθισμένο.
 755 Εκεί τ' αμάξι σταματάει η κρουσταλλόκορφη Ήρα,
 κι' έτσι αρωτάει τον άμπρωτο θεό και συντυχαίνει
 « Δία πατέρα, πώς λοιπόν! αφτές δε σε πειράζουν
 » τ' Άρη οι ασήκωτες δουλιές; Δες τί λογής Αργίτες
 » και πόσους μου θανάτωσε, τρελά με δίχως τάξη.
 760 » Στενάζω εγώ, μα ξέγνιαστη το διασκεδάζει η Κύπρη
 » κι' ο χρυσοδόξαρός σου ο γιος, π' αμόλησαν αφτόνε,
 » ένα άμιαλο που δεν ψηφάει την τάξη και το δίκιο.
 » Δία πατέρα, τάχατες θα μου θυμώσεις, πες μου,
 » τον Άρη αν διώξω μ' άσκημο στυλιάρι όξω απ' τη μάχη; »
 Τότες ο μαβροσύγνεφος του Κρόνου γιος της είπε
 765 « Ομπρός λοιπόν ! Αμόλα του τη νικοδότρα κόρη,
 » π' απ' όλους πιο πολύ αγαπάει να τον βαριοπαιδέβει. »
 Είπε κι' αγρίκησε η θεά, η μαρμαρόκορφη Ήρα,
 και τ' άλογα της βάρεσε. Και πρόθυμα πετούσαν
 τα ζώα ανάμεσα της Γης και τ' Ουρανού με τ' άστρα.
 770 Κι' όσο σκοπός, που κάθεται σε ξέφαντο και βλέπει
 προς το κρασύ το πέλαγο, σκοτεινοξεχωρίζει,
 τόσο πηδάνε των θεών τ' αψηλοπίλαλα άτια.

Κι' όταν στης Τριάς ζυγώσανε τ' αστέρεφτα ποτάμια,
 όπου το ρέμα ο Σκάμαντρος με του Σιμόη σμίγει,
 775 εκεί τ' αμάξι σταματάει η κρουσταλλόλαιμη Ήρα,
 ξεζέβει τ' άτια, και πυκνή τους χύνει γύρω ομίχλη.
 Και χόρτο αμάραντο να φαν τους φύτρωσε ο Σιμόης.
 Έπειτα οι διό τους, πεταχτές σαν του δρυμού τρυγόνες,
 780 πηγαίνανε, ανυπόμονες τους Αχαιούς να σώσουν.
 Μα τέλος πια σαν έφτασαν εκεί που καρτερούσαν
 οι πιο πολλοί και δυνατοί, τριγύρο πυκνωμένοι
 στον άξιο του Τυδέα γιο, παρόμοιο σα λιοντάρια,
 ή σαν κάπρια άγρια π' αχαμνή δεν είναι η δύναμη τους,
 785 στάθηκε εκεί και χούγιαξε η κρουσταλλόκορφη Ήρα,
 μιασμένη σαν το Στέντορα πούχε φωνή χαλκένια
 και τόσο μόνος φώναζε σαν άλλους ως πενήντα
 « Ντροπής, Αργίτες! Άνατροι, φανταχτεροί στα κάλλη !
 » Τότες, σαν έβγαινε ο γοργός στον πόλεμο Αχιλέας,
 » ποτές τους δεν ξεμύτιζαν όξω απ' το κάστρο οι Τρώες,
 790 » τί τ' Αχιλέα τότερμαν τ' αβάσταχτο κοντάρι·
 » τώρα απ' τη χώρα πολεμάν αλάργα, εδώ στα πλοία !»
 Έτσι είπε, και τους άναψε τη λύσσα και το πάθος.
 Τότε ίσα τρέχει η Αθηνά στο βασιλιά Διομήδη,
 και τότε βρίσκει την πληγή, που του Παντάρου τ' όπλο
 795 τούχε ανοιγμένα, στ' αμαξού το πλάϊ ναν τη δροσίξει·
 τι κάτου απ' το πλατύ λουρί της κουφωτής ασπίδας
 τη σάρκα ο ίδρος τούτσουζε —εκεί τότε πονούσε,
 κι' είταν το χέρι του βαρύ— κι' απάνου σηκωμένο
 κρατούσε τ' ασπιδόλουρο και σφούγγιζε το αίμας.
 Κι' έπιασε εκείνη το ζυγό των διό του αλόγων κι' είπε
 800 « Ά λίγο ο γιος του τούμιασε που γέννησε ο Τυδέας!
 » Ναί, εκείνος είταν μιά μπουκιά κορμί, μα παλικάρι.
 » Κι' ακόμα σα δεν άφίνα εγώ να πολεμήσει
 » και να σφαντάξει, τον καιρό που πήγε με μαντάτα
 » στη Θήβα, έτσι ασυντρόφιαστος μες σε πολλούς Θηβαίους,
 805 » παρά στον πύργο φρόνιμα να ξεφαντώνει τούπα,
 » αφτός με την ατρόμητη καρδιά του, σαν και πρώτα,
 » ν' αντροκαλέσει τόλμησε τους πρώτους των Θηβαίων
 807 » να βγουν στα χέρια, κι' όλους τους τους νίκησε, έναν ένα.
 809 » Μα εσένα εγώ σου στέκουμαι σιμά και σε προσέχω,
 810 » και πρόθυμα να πολεμάς τους Τρώες σε γκαρδιώνω.
 » Μα αν ίσως φόβος άκαρδος σ' έχει παγώσει εσένα
 » ή κόπος πολυσάλεφτος στα ήπατα σου μπήκε,
 » τότες δεν είσαι θρέμμα εσύ του τολμηρού Τυδέα.»
 Τότες γυρίζει κι' απαντάει ο δυνατός Διομήδης
 815 « Σ' ένιωσα, αμάλαγη θεά, του Δία θυγατέρα,
 » και λέφτερα θενά σ' το πω, το λόγο δε θα κρύψω.
 » Εμένα φόβος άκαρδος δε μ' έπιασε και δείλια,
 » παρά δικές σου συμβουλές έχω στο νου μου ακόμα.
 » Δε μούπες να μην πολεμάω με τους θεούς τους άλλους
 820 » έτσι ανοιχτά, μόν του Διός η κόρη, Αφροδίτη,
 » αν έρθει, να τρυπήσω αφτή με το βαρύ κοντάρι ;

» Για αφτό ποδίζω τώρα εγώ, και τους λοιπούς Αργίτες
 » τους πρόσταξα όλοι τους εδώ να μαζωχτούν σιμά μου,
 » τι ξάνοιξα μες στους οχτρούς τον Άρη π' αρχηγέβει.»
 825 Τότες τ' απάντησε η θεά, του Δία η θυγατέρα
 « Διομήδη, του Τυδέα γιε, παιδί μου αγαπημένο,
 » έννια σου αφτό ! Μη σκιάζεσαι τον Άρη, μη φοβάσαι
 » θεό κανένα· τέτιο εδώ έχεις βοηθό σου, εμένα !
 » Μόν έλα τρέχα τ' άλογα ίσα στον Άρη πρώτο,
 830 » και ζύγωσε και κάρφωσ' τον, σέβας αφτός δε θέλει,
 » τέτιος φριχτός διπρόσωπος τέτιος λυσσιάρης σκύλος,
 » που πριν μας τόταξε ρητά, κι' εμένα και της Ήρας
 » νάναι βοηθός των Αχαιών, να πολεμάει τους Τρώες,
 » και τώρα εκείνα τα ξεχνάει και τρέχει με τους Τρώες.»
 835 Έτσι είπε, και το Στένελο τον πιάνει από το χέρι
 και χάμου τον τραβάει· κι' αφτός πηδάει αμέσως κάτω.
 Κι' αφτή στ' αμάξι ανέβηκε του βασιλιά από δίπλα,
 η θείσσα ανυπόμονη· κι' ακούς βαριά να τρίξει
 τ' αξόνι της βελανιδιάς απ' το μεγάλο βάρος,
 840 τι σήκωσε δεινή θεά, παλικαρήσο κι' άντρα.
 Τότε η θεά το καμοτσί αρπάζει και τα γκέμια,
 κι' αμέσως χτύπησε τα ζα ίσα στον Άρη πρώτο.
 Αφτός εκεί ξαρμάτωνε το γίγα τον Περίφα,
 του Οχήσου γιο κι' ολόπρωτο των Αιτωλών κοντάρι·
 845 αφτόνε ο Άρης ξέγδυνε, και την περκεφαλαία
 τ' Άδη φοράει η θείσσα μην τύχει και τη νιώσει.
 Μα το Διομήδη βλέποντας ο θνητοφάγος Άρης,
 αφίνει εκεί κοιτάμενο το γίγαντα Περίφα
 όπου τον πρωτοσκότωσε και τη ζωή τού πήρε,
 850 κι' έτρεξε εφτύς ολόϊσα στο θαρρετό Διομήδη.
 Κι' οι διό σα ζύγωσαν κοντά με τ' άρματα στα χέρια,
 πρώτος ο Άρης τίναξε το κοφτερό κοντάρι
 ψηλά, έτσι απάνου απ' το ζυγό και των ψαριών τα γκέμια,
 855 τι του διψούσε τη ζωή· όμως του Δία η κόρη
 το πήρε με το χέρι της και τόστειλε από πάνου
 απ' το κουτί, να πάει μακριά να πέσει στα χαμένα.
 Δέφτερος του Τυδέα ο γιος τινάζει το κοντάρι,
 860 κι' η Αθηνά του τόμπηξε στου λαγγονιού την άκρη
 οπούχε τη φασκιά ζωστή· εκεί τον πετυχαίνει
 και τον τρυπάει, και τ' όμορφο κορμί τού σακατέβει,
 κι' ύστερα πάλι όζω τραβάει το φράξινο κοντάρι.
 Κι' έσκουξε ο Άρης σαν εννιά ή σα χιλιάδες δέκα,
 865 που σκούζουν όταν έρχονται στα χέρια και χτυπιούνται.
 Τρεμούλα πήρε και τα διό στρατέματα απ' το φόβο·
 τόσο ξεφώνισε ο θεός που φόνους δε χορταίνει.
 Πώς σκοτεινή στα σύγνεφα σηκώνεται μαβρίλα
 σαν πιάνει κακοφύσητος αγέρας με την κάψα,
 870 τέτιος κοντά στα σύγνεφα κι' ο Άρης στο Διομήδη
 φαινότανε όταν στα φαρδιά πετούσε απάνου ουράνια.
 Κι' ήρθε σε λίγο στων θεών τον τόπο, στου Ελύμπου
 τα κορφοβούνια, κι' έκατσε με την καρδιά θλιμένη

- 870 σιμά στο Δία, κι' έδειχνε π' απ' την πληγή του μέσα
 ανάβρυζε αίμα αθάνατο, κι' έτσι είπε με τα δάκρια
 872 « Δία πατέρα, τα φριχτά καμώματα που βλέπεις,
 875 » αφτά δε σε πειράζουνε ; Μ' εσένα τάχουμε όλοι,
 » τι πήγες τη σκαρτάδα αφτή και γέννησες στον κόσμο,
 » ανάθεμά την! που κακό πάντα ζητάει να κάνει.
 » Όλοι οι θεοί που βρίσκονται στον ουρανό σ' ακούνε,
 » κι' όλοι είμαστε αποταχτικοί· μονάχα αφτή δε θέλεις
 880 » να περιορίσεις μιά σταλιά, μόν' έτσι την αφίνεις,
 » τι είναι δικό σου γέννημα το διαστρεμένο πλάσμα !
 » Να τώρα του Τυδιά το γιο, τον άπιαστο Διομήδη,
 » τον έχει χέρι σε θεούς βαλμένα να σηκώνει.
 » Την Κύπρη πρώτα πλήγωσε από κοντά στο χέρι,
 » όμως κατόπι σα στειχίο μου ρήχτηκε κι' εμένα.
 885 » Μόν' τα γοργά με γλύτωσαν ποδάρια· αλλιώς, πιός ξέρει
 » σαν πόσα χρόνια στων νεκρών τον τόπο θα βογκούσα,
 » ή ζωντανός θ' απόμενα χαλκοσακατεμένος.»
 Τότες,τόν στραβοκοίταξε του Κρόνου ο γιος και τούπε
 « Μην ήρθες, άστατο κορμί, κοντά μου και γκρινιάζεις !
 890 » Άλλο θεό δε μάχουμαι εγώ καθώς εσένα,
 » τι πάντα θες λογοκοπές, θες φόνους, θες πολέμους.
 » Της μάννας σου, πούναι άπιαστη, πούναι στουρνάρι η γνώμη,
 » της Ήρας, που κι' ο λόγος μου με κόπο τη δαμάζει,
 » απ' τις ορμήνιες της θαρρώ αφτά πως τα παθαίνεις.
 895 » Μα ας είναι τώρα, πιο πολύ να μου πονάς δε θέλω·
 » παιδί μου σ' έχω, η μάννα σου σε γέννησε μαζί μου.
 » Μα αν είσουν άλλου γιος θεού σαν πούσαι διαστρεμένος,
 » θάσουν καιρό στα τάρταρα πιο κάτω απ' τους Τιτάνους.»
 Έτσι είπε, και το Γιατρεφτή φωνάζει ναν τον γιάνει.
 900 Και βάζοντας του ο Γιατρεφτής μαλαχτικά βοτάνια,
 τον γιάτρεψε· τι δα θνητός δεν είτανε πλασμένος.
 Πώς τ' άσπρο γάλα κι' άπηχτο γοργή η πυτιά το πήζει
 και γύρω με το χτύπημα μαζέβει χέρι χέρι,
 γλήγορα τόσο γιάτρεψαν τα θεϊκά βοτάνια.
 905 Κι' η Ήβα νιόπλυτα σκουτιά τον λούζει και του βάνει·
 κι' έτσι στο Δία κάθησε σιμά καμαρωμένος.
 Εκείνες πάλε οι διό γυρνούν στα θεϊκά λημέρια,
 η σώστρα η κόρη του Διός κι' η κρουσταλλόκορφη Ήρα,
 μιάς κι' ο αχόρταγος θεός παράτησε τους φόνους.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Z

- Κι' έμειναν μόνοι οι Δαναοί να πολεμάν κι' οι Τρώες·
κι' ώρα ξανάσμιγαν δεξά ώρα ζερβά στον κάμπο,
κι' έρηγχαν ένας τ' αλλουνού τα φράξινα κοντάρια
ανάμεσα απ' τα ρέματα του Ξάνθου και Σιμόη.
- 5 Πρώτος του Τελαμώνα ο γιος, των Αχαιών το κάστρο,
έσπασε λόχο Τρωικό κι' αλάφρωσε τους φίλους,
άντρα λεβέντη ορθόκορμο τρυπώντας, τον Ακάμα,
που μες στους Θράκες είτανε το πιο καλό κοντάρι.
Αφτόνε πρώτος βάρεσε στου φουντοπλούμιου κράνους
- 10 τη λάμα, κι' έμπηξε μπροστά στο κούτελο του τ' όπλο·
κι' ως μέσα χώθηκε ο χαλκός του στόκου, διαπερνώντας
το κόκκαλα, και σκοτεινιά του σκέπασε τα μάτια.
Και σκότωσε τον Άξυλο ο τολμηρός Διομήδης,
του Τέφτρου γιο, που κάθουνταν στην ομορφοχτισμένη
Αρίσβα, κι' είχε βιός πολύ και φίλους τους ανθρώπους,
- 15 τι φίλεβε όλους έχοντας στη στράτα απάνου πύργο.
Μα πούταν τότε αφτοί μπροστά να μουν και να προλάβουν
τη συφορά, τι και των διό τους έφαγε το μάτι,
κι' εκείνου και του παραγιού Καλήσου, που τα γκέμια
του βάσταε τότες. Έτσι αφτοί πήγαν κι' οι διό στον Άδη.
- 20 Και τον Οφέλτη ο Βρύπυλος σκοτώνει και το Δρήσο,
κι' έπειτα ορμάει τον Αίσηπο και Πήδασο να πιάσει,
πούχε η νεράϊδα Αβάρβαρη μιά μέρα κανωμένους
με το λεβέντη Βουκολιό. Αφτός του Λαομέδου
ο πιο μεγάλος είταν γιος, κρυφά ξεγεννημένος,
- 25 και τάψησε όξω στη βοσκή με τη χρυσή νεράϊδα,
κι' εκείνη αγόρια δίδυμα γκαστρώθηκε και κάνει.
Αφτούς, ο γιος του Μηκιστιά τους νέκρωσε τα κάλλη
και την ψυχή, και τ' άρματα τους έβγαλε απ' τους ώμους.
Κατόπι τον Αστύαλο ο Πολυποίτης σφάζει.
- 30 Μια του Δυσσέα κονταριά ξαπλώνει τον Πιδύτη·
το θεογέννητο Αρετά κι' ο Τέφκρος θανατώνει,
και κάρφωσε ο Αντίλοχος με το λαμπρό κοντάρι
τον Αβληρό. Τ' Ατρέα ο γιος τον Έλατο σκοτώνει,
πούχε πατρίδα τον γκρεμό της Πήδασος, στην άκρη
- 35 κοντά του Σάτνη πόταμου με το καθαρίο ρέμα.
Το Φύλακο, εκεί πούφεβγε, ο αντρωμένος Λήτος,
τόνε τρυπάει· κι' ο Βρύπυλος σκοτώνει το Μελάνθη.
Έπειτα πιάνει ζωντανό τον Άδραστο ο Μενέλας.
Τι τ' άτια καθώς έτρεχαν στον κάμπο αλαφιασμένα,
τούμπλεξαν σε μυρχιάς κλαδί, και το καμπύλο αμάξι
- 40 του τόσπασαν μπροστά μπροστά στ' ατιμονιού την άκρη·
και παίρνουν τ' άτια του καστριού το δρόμο με τους άλλους
που δειλιασμένοι φέβγανε, κι' αφτός όξω απ' τ' αμάξι
κοντά στη ρόδα πίστομα κατρακυλάει και πέφτει
στα βούρκα μέσα ξαπλωτός. Εκεί ο γερός Μενέλας
σιμά του αμέσως βρέθηκε κρατώντας το κοντάρι.
- 45 Με περικόαλια ο Άδραστος τού πέφτει στα ποδάρια
« Πάρε με, αφέντη, ζωντανό, και ξαγορά θα λάβεις.
» Έχει μεγάλους θησαβρούς στου πλούσιου μου πατέρα,

» χαλκό, χρυσάφι, σίδηρο δυσκολοδουλεμένο·
 » και θα μετρήσει ο γέρος μου πολλά για να με σώσει,
 50 » αν μάθει ακόμα ζωντανό πως μ' έχουν στα καράβια. »
 Είπε, και σα ναν τούπειθε το νου στα στήθια μέσα,
 κι' ότι έκανε του παραγιού ναν του τον δώσει δίπλα
 ναν του τον πάει στα γλήγορα καράβια, νά! τρεχάτος
 ο αδερφός του απ' αντικρύ προφταίνει και του σκούζει
 55 « Μενέλα, α μα αδερφούλη μου, τί τους φυλάς τους άντρες ;
 » Σ' τόσαξαν τάχα μιά χαρά το σπιτικό σου οι Τρώες!
 » Έτσι από δάφτους τώρα εδώ ρουθούνι μη γλυτώσει
 » απ' τ' Άδη τα κατάβαθα κι' απ' τα δικά μας χέρια,
 » μηδ' όποιο ακόμα ασερνικό μες σε κοιλιά ναι μάννας,
 » ας μη γλυτώσει μήτε αφτό, μον άφαντοι απ' την Τροία
 60 » όλοι ας χαθούνε σύγκληροι χωρίς θαφή και κλάμα ! »
 Μ' αφτά τα λόγια τ' αδερφού τού γύρισε τη γνώμη,
 σαν που του μίλησε σωστά. Κι εκείνος με το χέρι
 αμπώχνει τ' αρχοντόπουλο αλάργα από κοντά του·
 κι' ο Αγαμέμνος μιά ακόντια του ζάφτει στο λαγγόνι
 και τον ξαπλώνει ανάσκελα, και βάζοντας το πόδι
 65 στα στήθια απάνου, όξω τραβάει το φράξινο κοντάρι.
 Χούγιαξε τότε ο Νέστορας με μιά φωνή μεγάλη
 « Βλαστάρια τ' Άρη ξακουστά, Αργίτικα ξεφτέρια,
 » μη τώρα πλιάτσικα! κανείς μην καρτεράει ξοπίσω
 » ζητώντας με τα πιο πολλά στα πλοία να γυρίσει,
 70 » παρά έλα ομπρός! ας σφάζουμε νομάτους, και στον κάμπο
 » στερνά τα παίρνετε ήσυχοι κι' αφτά απ' τους σκοτωμένους. »
 Είπε, και σ' όλους έβαλε απόφαση και θάρρος.
 Τότες οι πολεμόχαροι Αργίτες μες στο κάστρο
 τους Τρώες πίσω θάκλειναν τρομοκυριεμένους,
 75 ανίσως κι' ο λεβέντης γιος του βασιλιά Πριάμου,
 ο Έλενος, ο πιο βαθύς απ' τους προφήτες όλους,
 δεν πάγαινε στον Έχτορα να πει και στον Αινεία
 « Αινεία κι' Έχτορα, επειδής σ' εσάς απάνω στέκει
 » απ' όλους πιο πολύ η δουλιά, και Τρώες και Λυκιώτες,
 » σαν που σε κάθε ανάγκη μας, θες συντυχιά θες μάχη,
 80 » τόσο πιο αξιότεροι είστε εσείς, σταθείτε αφτού κι' ολούθες
 » τρέξτε, και το λαό μπροστά στις πόρτες σταματήστε,
 » πριν πάλι φύγουν και χωθούν στων γυναικών τους κόρφους
 » και καταντήσουμε όλοι μας ρεζίλι των οχτρών μας.
 » Έτσι σα βάλτε πια καρδιά στα τάγματά μας όλα,
 » μένουμε οι άλλοι εμείς εδώ και πολεμούμε πάντα,
 85 » τι πρέπει, κι' έτσι ας είμαστε κατασκατεμένοι·
 » Έχτορα, μόνε σύρε εσύ στη χώρα, και της μάννας
 » πες της σαν πας· τις προεστές ας μάσει κι' ας ανέβει
 » στης Αθηνάς την εκκλησιά πας στου καστριού την άκρη,
 » και τ' άγιου χτήριου ανοίγοντας με το κλειδί την πόρτα,
 90 » όποιο έχει πέπλο πιο όμορφο κι' απ' όλα πιο μεγάλο
 » και που στον πύργο πιο πολύ το λαχταρά η καρδιά της,
 » αφτό της σεβαστής θεάς τα γόνατα ας το βάλει,
 » και πες να τάξει δώδεκα γελάδες πως θα σφάζει

» χρονιάρικες απείραγες στην εκκλησιά της μέσα,
 95 » αν την πατρίδα σπλαχνιστεί τα τέρια τα παιδιά μας
 » μήπως αλάργα απ' το καστρί βαστάξει το Διομήδη,
 » άγριο στρατιώτη, της σφαγής ατρόμητο τεχνίτη,
 » που στην αντριά ξεπέρασε θαρρώ όλους τους Αργίτες.
 » Τόσο ούτε καν τον Αχιλιά δεν τρέμαμε ποτές μας
 100» που λεν πως είναι γιος θεάς· μα αφτός παραλυσσάξει,
 » και τέρι στην παλικάριά δεν έχει εδώ κανένα.»
 Είπε, κι' εκείνος άκουσε τα λόγια τ' αδερφού του
 κι' αμέσως χάμου πήδηξε με τ' άρματα απ' τ' αμάξι.
 Και σιώντας τα διό κοφτερά κοντάρια πήγε ολούθες
 105μες στο στρατό, και φώναζε να πολεμάν και σφάζουν,
 και σήκωσε άγριο πόλεμο. Γύρισαν τότε οι Τρώες
 κι' αντίκρυσαν τους Αχαιούς· κι' αφτοί κωλώνουν πίσω
 και παραιτάνε τη σφαγή, τι λέγανε στο νου τους,
 κάποιος κατέβηκε θεός τους Τρώες να βοηθήσει
 απ' τον αστρόφωτο ουρανό· έτσι γυρίσανε όλοι !
 110Τότες φωνάζει ο Έχτορας με μιά φωνή μεγάλη
 « Τρώες λιοντόκαρδοι, κι' εσείς κοσμάκουστοι συμμάχοι,
 » άντρες φανείτε, βρε παιδιά, και την παλικάριά σας
 » μην ξαστοχάτε, όσο που εγώ να τρέξω ως μες στη χώρα
 » να πω στους γεροπροεστούς και στα γλυκά μας τέρια
 115» να τάξουν των θεών σφαχτά και προσεφκές να κάνουν ! »
 Είπε, και φέβγει σείνοντας πας στην κορφή τη φούντα.
 Και στο κορμί ξεβρόδεξα, το σνίχι κι' αστραγάλους
 τού τους χτυπούσε το μουντό τομάρι, που στην άκρη
 σκέπαζε της αφαλωτής ασπίδας το στεφάνι.
 Κι' ο Γλάφκος, τ' Απολόχου ο γιος, κι' ο άσκιαχτος Διομήδης,
 120μαζί στη μέση των στρατών να χτυπηθούνε ορμούσαν.
 Και σα ζυγώσανε σιμά με τ' άρματα στα χέρια
 πρώτα ο Διομήδης άνοιξε το στόμα να μιλήσει
 « Και πιός, ασίκη μου, είσαι εσύ απ' τους θνητούς ανθρώπους
 » Τι πριν δε σ' είδα εγώ ποτές στη δοξοδότρα μάχη.
 125» Μα τώρα μίλια πέρασες πάσα αρχηγό στην τόλμη,
 » που το δικό μου αντίκρυσες μακρόδρομο κοντάρι.
 » Μα στην οργή μου αδιαφορούν παιδιά δυστυχισμένων...
 » Αν όμως είσαι τ' ουρανού θεός κατεβασμένος,
 » εγώ μ' αθάνατους θεούς δεν πάω να πολεμήσω.
 130» Τι και του Δρύα ακόμα ο γιος, ο δυνατός Λυκούργος,
 » δεν πρόκοψε που με θεούς ζητούσε να μαλώνει·
 » που μιά φορά του μανιακού Διονύσου τις βυζάχτρες
 » στις Νύσας το πυκνό βουνό τις πήρε κνηνηγώντας,
 » κι' εκείνες χάμου τα δαδιά πετούσαν σαν τις χτύπαε
 135» με τη βουκέντρα. Κι' ο θεός τρυπώνει απ' την τρομάρα
 » μέσα στο κύμα του γιαλού· κι' η Θέτη σαν τον είδε,
 » τον πήρε και τον έκρυψε μες στο λεφκό της κόρφο,
 » τι απ' του Λυκούργου τις φωνές τρεμούλιαζε σα φύλλο.
 » Έτσι οι γλυκόζωοι θεοί τον μίσησαν, κι* ο Δίας
 » τον τύφλωσε, και πια πολύ δεν έζησε στον κόσμο
 140» μιάς κι' οι αθάνατοι θεοί τον πήραν όλοι σ' έχτρα.

- » Έτσι ούτε εγώ με τους θεούς να πολεμάω δε θέλω.
 » Αν όμως είσαι απ' τους θνητούς που τρων της γης το σπέρμα
 » έλα κοντά να μπεις γοργά στου Χάρου τα πλεμάτια. »
 Κι' ο Γλάφκος πάλε απάντησε και του Διομήδη, τούπε
 145» Τί τη γυρέβεις τη γενιά, λιοντόψυχε Διομήδη ;
 » Ξέρεις των φύλλων τη γενιά ; και των θνητών την ξέρεις.
 » Άλλα απ' τα φύλλα κατά γης σκορπάει τ' αγέρι, κι' άλλα
 » προβάλλουν με την άνοιξη στα φουντωμένα δάση·
 » έτσι κι' οι άντρες άλλοι παν και ξαναβγαίνουν άλλοι.
 150» Μα αν ναν τα μάθεις θες κι' αφτά, και θες να καλοξέρεις
 » πιά 'ναι η γενιά μου— και πολλοί στον κόσμο την κατέχουν—
 » βρίσκεται στ' Άργους την καρδιά μιά πολιτεία, η Κόρθο,
 » κι' εκεί είταν κάποιος Σίσυφος, ο πιο μαργιόλος άντρας
 » που ο κόσμος είδε —ο Σίσυφος, βλαστάρι του Αιόλου—
 155» κι' αφτός το Γλάφκο γέννησε, κι' ο Γλάφκος τον πανώριο
 » Βελλεροφόντη, που οι θεοί τον στόλισαν με χάρες,
 » με χάρες και με λεβεντιά και παλικάροσύνη.
 » Όμως ο Προίτος τόβαλε στο νου ναν τον χαλάσει
 » κι' απ' το χωριό τον έδιωξε, τι είταν στην Κόρθο απ' όλους
 » πιο δυνατός, και βασιλιά τον είχε στήσει ο Δίας.
 160» Κι' ο λόγος, γιατί η Προίταινα τρελάθηκε μαζί του,
 » η θεϊκιά Άντια, κι' ήθελε να κρυφαγκαλιαστούνε,
 » μα εκείνος δεν την άκουγε, σαν τίμιο παλικάρι.
 » Και πάει αφτή και λέει ψεφτιές του βασιλιά του Προίτου
 » 'Προίτο, του Γλάφκου, έτσι να ζεις, το γιο ναν τον σκοτώσεις,
 165» π' αθέλητά μου θέλησε να πάρει την τιμή μου.'
 » Πιάνει ο θυμός το βασιλιά ν' ακούσει τέτιο πράμα,
 » μα δεν τον σκότωσε, ως αφτού δε βάσταξε η καρδιά του,
 » μόν στη Λυκιά μ' απόκρυφα τον προβοδάει σημάδια
 » θανάτου, μες σε διπλωτό σανίδι σκαλισμένα,
 170» και ναν τα δείξει τούλεγε στο γέρο πεθερό του,
 » για να χαθεί. Έτσι κίνησε για της Λυκιάς τα μέρη,
 » κι' η χάρη των αθανάτων θεών τον οδηγούσε.
 » Και πια σαν ήρθε ως στη Λυκιά π' αφροδροσίζει ο Ξάνθος,
 » καλόκαρδα τον δέχτηκε του τόπου ο βασιλέας·
 » μέρες εννιά τον φίλεβε και βόδια εννιά του σφάζει.
 175» Και τότες, με τη δέκατη τριανταφυλλένια αβγούλα,
 » τότε ξετάζει και ζητάει να δει σαν τι σημάδια
 » πέρα απ' την Κόρθο τούφερνε κι' απ' το γαμπρό του Προίτο.
 » Κι' εφτός σαν είδε τ' άσκημα σημάδια του γαμπρού του,
 » πρώτα να πάει τον πρόσταξε τη σκιαχτερή Κατσίκα
 180» να σφάζει. Αφτή είταν θεϊκό, κι' όχι θνητώνε θρέμμα,
 » λιοντάρι ομπρός, καταμεσός κατσίκα, πίσω δράκος,
 » κι' έβγαζε φλόγες και φωτιές απ' τα πλατιά ρουθούνια.
 » Κάνει καρδιά από θεϊκά σημάδια και παγαίνει
 » και τη σκοτώνει. Δέφτερους τους ξακουστούς Σολύμους
 185» πήγε και βάρεσε· γι' αφτό τον πόλεμο ιστορούσε
 » πως τάχα απ' όλους τούδωκε τον πιο μεγάλο κόπο.
 » Τρίτες τις αντροδύναμες ξεπάστρεψε Αμαζόνες.
 » Άλλη παγίδα ο βασιλιάς στο γυρισμό τού στήνει·

» στέλνει τα πιο καλύτερα του τόπου παλικάρια
 » και τον παραμονέβουνε· μα πίσω πια δεν ήρθαν,
 190» τι τους θανάτωσε ο λαμπρός Βελλεροφόντης όλους.
 » Σαν είδε θρέμμα πια θεού πως είταν αντρωμένο,
 » αφτού κοντά του τον κρατάει, του δίνει μιά του κόρη,
 » και τυχερά απ' του βασιλιά μισά του δίνει απ' όλα.
 » Και για κυβέρνα του ο λαός και γης καλό κομάτι
 195» του χάρισε απ' τα διαλεχτά, μ' αμπέλι και χωράφι.
 200» Μα όταν κι' αφτόν τον μίσησαν όλοι οι θεοί κατόπι,
 » αφτός γυρνούσε έτσι έρημος στο Γυριστόνε κάμπο.
 202» και με καημένη την καρδιά τ' απόμερα ζητούσε.
 196» Κι' εκείνη τρία τούκανε παιδιά, η βασιλοπούλα,
 » τον Ίσαντρο, κι' Απόλοχο, τη Λαοδάμη τρίτη.
 » Τη Λαοδάμη αγάπησε ο καρδιογνώστης Δίας
 199» και γέννησε το Σαρπηδό, χαλκόπλιστο πρωτάρχο.
 203» Και σκότωσε τον Ίσαντρο ο θνητοφάγος Άρης
 » μιά μέρα πούχε πόλεμο με τους τρανούς Σολύμους.
 205» Την κόρη θύμωσε η θεά με το χρυσό δοξάρι
 » και θέρισε. Ο Απόλοχος κι' αφτός με κάνει εμένα —
 » ναι εκείνου γιος παινιέμαι εγώ πως είμαι— και στην Τροία
 » να πολεμήσω μ' έστειλε και τόσα περικάλια
 » μούκανε, πάντα στη σφαγή να φαίνουμαι απ' τους πρώτους
 » κι' απ' όλους πιο καλύτερος, μην τύχει και ντροπιάσω
 » το γένος των πατέρων μου π' ατρόμητα κοντάρια
 210» και μες στην Κόρθο στάθηκαν και στις Λυκιάς τους κάμπους.
 » Λοιπόν να η φύτρα κι' η γενιά που μ' έσπειραν εμένα.»
 Έτσι είπε, κι' αναγάλλιασε ο τρομερός Διομήδης.
 Τ' όπλο του κάρφωσε στη Γης που θρέφει κάθε πλάσμα,
 κι' έτσι είπε μ' ήμερη φωνή στο στρατολάτη Γλάφκο
 215« Βλάμη μου σ' έχω πατρικό απ' τα παλιά τα χρόνια.
 » Γιατί ο Βοινέας μια φορά στο σπίτι το λεβέντη
 » Βελλεροφόντη ως είκοσι φιλοξενούσε μέρες.
 » Μάλιστα οι διο τους κι' άλλαξαν πανώρια θυμητάρια.
 » Ζουνάρι ο ένας έδωκε κοκκινολαμπρισμένο,
 220» κι' ο γιος του Γλάφκου ένα χρυσό πλουμότεχνο ποτήρι,
 221» π' ακόμα σπίτι βρίσκουνταν, για δώ σαν ξεκινούσα.
 224» Για τούτο κι' είμαι βλάμης σου εγώ μες στ' Άργος τώρα,
 235» και στη Λυκιά 'σαι πάλε εσύ αν από κει περάσω.
 » Κι' απ' τα κοντάρια μας οι διο παράμερα ας τραβάμε,
 » και μες στ' ανάστα της σφαγής. Και Τρώες και συμμάχους
 » έχει πολλούς να σφάξω εγώ όπion μου στείλει ο Δίας
 » και τον προφτάσω τρέχοντας, πολλοί είναι πάλε Αργίτες
 » για σένα εδώ όπion δύνεσαι στη γης να στρώσεις χάμου.
 230» Κι' έλα ας αλλάξουμε άρματα, έτσι να δουν εδώ όλοι
 » πως είμαστε αδερφοποιτοί απ' τους παπούληδες μας.»
 Είπαν, και χάμου πήδησαν, και το δεξύ τους χέρι
 πιάσανε ο ένας τ' αλλουνού κι' ορκίστηκαν αγάπη.
 Μόνε του πήρε τα μιαλά, του Γλάφκου, τότε ο Δίας,
 235που πήγε κι' άλλαξε άρματα με το Διομήδη τότες,
 χρυσά με χάλκινα, εκατό βοδιών μ' εννιά βοδιώνε.

Κι' ο Έχτορας τότε έφτασε μπροστά στο Ζερβοπόρτι
και στην οξά, κι' εκεί σωρός των Τρώων οι γυναίκες
κι' οι κόρες τρέχανε όλες τους και γύρω τον ρωτούσαν
για άντρες να μάθουν και παιδιά, για σαστικούς κι' αδέρφια.

240 Κι' αφτός τους είπε στους θεούς να δεηθούνε, σ' όλους
με την αράδα· τι πολλές είχαν να πιούν φαρμάκια.
Όμως σαν ήρθε στο λαμπρό τον πύργο του Πριάμου,
φτιασμένο με διό λιακωτά καλοπελεκημένα—
πούχε πενήντα μέσα του γιατάκια στην αράδα

245 από πελεκητόπετρα, και του Πριάμου μέσα
οι γιοι πλαγιάζανε κοντά στα λατρεφτά τους τέρια·
και για τις κόρες πάλε εκεί μες στην αβλή απ' αντίκρυ
είταν ανώι και δώδεκα γιατάκια στην αράδα
από πελεκητόπετρα, και του Πριάμου μέσα

250 πλάγιαζαν οι γαμπροί κοντά στα λατρεφτά τους τέρια—
νά ! βγήκε ομπρός του η σπλαχνικιά μητέρα του, π' αγνάντια
στης Λαοδίκης πάγαινε, της πιο όμορφής της κόρης,
και πήγε τον αγκάλιασε και τούπε με λαχτάρα
« Παιδί μου, τί ήρθες κι' άφηκες τη λύσσα του πολέμου ;

255 » Αχ οι καταραμένοι οχτροί πολύ σας τυραγνούνε
» γύρω στη χώρα, κι' η καρδιά εδώ σε στέλνει εσένα
» στο Δία, απάνου απ' το καστρί, τα χέρια να σηκώσεις.
» Μόν στάσου, μιά γουλιά κρασί θα τρέξω να σου φέρω,
» πρώτα του Δία μιά σταλιά και των θεών των άλλων

260 » να στάξεις, κι' έπειτα να πεις κι' εσύ να συνεφέρεις.
» Γιατί ανασταίνει τα κρασί ξανά τους κουρασμένους,
» όπως κι' εσύ κουράστηκες βοηθώντας τους δικούς σου.»
Τότε ο λεβέντης Έχτορας της απαντάει διό λόγια
« Μη με κερνάς καρδόγλυκο κρασί, καλή μου μάννα,

265 » μη μ' αποστάσεις κι' όρεξη δεν έχω πια για μάχη.
» Σκιάζουμαι κιόλας μ' άνιφτα τα χέρια το φλογάτο
» κρασί στο μαβροσύγνεφο να στάξω γιο του Κρόνου·
» μήτε π' ακούστηκε ποτέ παράκλησες του Δία
» να κάνεις μες στα αίματα και στις πληγές χωμένος.
» Μόν σύρε εσύ στην εκκλησιά της Αθηνάς στο κάστρο,

270 » και πάρε με θυμιάματα τις προεστές μαζί σου,
» κι' όπιο έχεις πέπλο πιο όμορφο κι' απ' όλα πιο μεγάλο
» και που στον πύργο πιο πολύ το λαχταρά η καρδιά σου,
» βάλ' της το αφτό στα γόνατα της Αθηνάς, και τάξε,
» μαννούλα, πως ως δώδεκα γελάδες θαν της σφάξεις

275 » χρονιάρικες απείραγες στην εκκλησιά της μέσα,
» αν την πατρίδα σπλαχνιστεί τα τέρια τα παιδιά μας,
» μήπως αλάργα απ' το καστρί βαστάξει το Διομήδη,
» άγριο στρατιώτη, της σφαγής ατρόμητο τεχνίτη.
» Ναι σύρε εσύ στην εκκλησιά της σεβαστής Παρθένας,

280 » κι' εγώ τον Πάρη πάω να βρω και ναν τον κράξω, αν θέλει
» και να μ' ακούσει μιά φορά... έτσι π' αφτού ν' ανοίξει
» η Γης και ναν τον καταπιεί! Γιατί ο μεγάλος Δίας
» στον κόσμο μάς τον έστειλε για δυστυχία και πίκρες
» των Τρώων και του βασιλιά κι' εμάς των αδερφών του.

» Αχ κείνον νά θε τόνε δω να κατεβεί στον Άδη,
 285» θάλεγα εδώ μου σήκωσαν απ' την καρδιά 'να βράχο !»
 Είπε, και μέσα αφτή γυρνάει τις σκλάβες να φωνάξει.
 Κι' οι σκλάβες ως να μάσουνε τις προεστές στη χώρα,
 αφτή στη μοσκομύριστη κατέβηκε αποθήκη,
 κι' εκεί είχε αφρόπλεχτα σκουτιά, των Σιδωνιτισσώνε
 290δουλιά, π' ατός του τάφερε απ' τη Σιδώνα ο Πάρης
 περνώντας τον πλατύ γιαλό, στο ίδιο το ταξίδι
 σαν έφερε και τη Λενιό την αρχοντοθρεμένη.
 Ένα από κείνα της θεάς διαλέγει να χαρίσει,
 πούταν στα ξόμπλια πιο όμορφο κι' απ' όλα πιο μεγάλο,
 295λαμπρό σαν άστρο· κι' είτανε βαλμένο κάτω κάτω.
 Και κίνησε, κι' ένα σωρό αρχόντισσες ξοπίσω.
 Έτσι σαν ήρθαν στις θεάς την εκκλησιά στο κάστρο,
 την πόρτα η κρινομάγουλη γυναίκα τ' Αντηνόρου,
 η Θεανό, τους άνοιξε, η κόρη του Κισσέα·
 300τι είχανε αφτή λειτούργισσα της Αθηνάς οι Τρώες.
 Κι' όλες με κλάμα και φωνή σηκώσανε τα χέρια.
 Και παίρνει τότε η Θεανό το πέπλο και το βάζει
 στα γόνατα της Αθηνάς με τις χρυσές πλεξούδες,
 κι' έπειτα αρχίζει προσεφκή και δέηση να κάνει
 305« Προστάτρα, δέσποινα Αθηνά, θεά μου δοξασμένη,
 » αχ του Διομήδη τ' άρματα κομάτιασ' τα, και κάνε
 » κι' αφτόν να πέσει πίστομα μπροστά στο Ζερβοπόρτι,
 » κι' αμέσως θα σου σφάξουμε ως δώδεκα γελάδες
 » χρονιάρικες απείραγες εδώ στην εκκλησιά σου,
 310» αν την πατρίδα σπλαχνιστείς κι' εμάς και τα παιδιά μας.»
 Είπε, μα δεν τους ξάκουσε τη δέηση η Παλλάδα.
 Έτσι οι αρχόντισσες λοιπόν θερμοπερικαλιούνταν,
 κι' ο Έχτορας τότε έφτανε στον πύργο τ' Αλεξάντρου,
 πού' χε τον μόνος του έξοχο φτιασμένο με μαστόρους
 315τους πιο καλούς που βρίσκουνταν στην Τροία τότε χτίστες
 που σάλα τούφτιασαν κι' αβλή και τούφτιασαν γιατάκι
 μες στο καστρί, του Έχτορα σιμά και στου Πριάμου.
 Και μπαίνει μέσα ο Έχτορας στα χέρια του κρατώντας
 κοντάρι ως πήχες έντεκα, με το χαλκένιο στόκο
 320π' άστραφτε ομπρός κι' ολόχρυσο τον έσφιγγε ζουνάρι.
 Εκεί τον Πάρη πούσαχνε τον βρήκε την πανώρια
 μες στο γιατάκι αρματωσά, ασπίδα και τσαπράζα,
 και που στα χέρια το κυρτό δοκίμαζε δοξάρι.
 Δίπλα η Λενιό καθότανε με γύρω της τις σκλάβες
 κι' είχε σ' αργόχερα ακουστά στρωμένες τις αργάτρες.
 325Και σαν τον είδε ο Έχτορας, του λέει πικρά διό λόγια
 « Ντροπής, καημένε, αφτοί οι θυμοί που στην καρδιά σου μήκαν !
 » Λιώνει ο λαός που σφάζεται μπροστά στο καστροπόρτι,
 » και για τα σένα οι σκοτωμοί, ο πόλεμος για σένα
 » είναι αναμένος στ' αψηλό καστρότειχο τριγύρω.
 330» Έπρεπε εσύ να μάχεσαι και μ' άλλους, όθε βλέπεις
 » π' αναμελάν τον πόλεμο. Μόν έλα τώρα σήκω !
 » μήπως τις φλόγες δεις και καιν σε λίγο την πατρίδα.»

Τότες ο θεοκάμωτος απολογιέται Πάρης
 « Έχτορα, σα με μάλωσες όχι άδικα, μόν δίκια,
 » για αφτά θενά σ' το ξηγηθώ· μόν άκου με και κρίνε.
 335» Εγώ όχι τόσο από θυμό ή φταίξιμο των Τρώων
 » κλείστηκα εδώ, μόν ήθελα τη λύπη να χορτάσω.
 » Μα τώρα μ' έπεισε η Λενιό με τα γλυκά της λόγια
 » να βγω στον πόλεμο· θαρρώ καλύτερα κι' ατός μου
 » έτσι να γίνει... σ' ένανε δε μένει πάντα η νίκη.
 340» Μόν έλα στάσου, τ' άρματα ως να βάλω· ή σύρε,
 » κ' έρχουμαι εγώ κατόπι σου. Θαρρώ θα σε προφτάσω. »
 Είπε, κι' αφτός απάντηση δε γύρισε να δώκει.
 Τότες του μίλησε η Λενιό μ' αγαπημένα λόγια
 « Κουνιάδε εμένα της λωλής, της σιχαμένης σκύλας,
 345» αχ την αβγή που η μάννα μου με γέννησε στον κόσμο
 » νά θε μ' αρπάξει μιá κακή φουρτούνα, και στα όρη
 » νά θε με φέρει ή στου γιαλού το φουσκωμένα κύμα,
 » όπου πριν τύχουν όλα αφτά να μ' έπνιγε το κύμα·
 » μα μια οί θεοί και τ' τόγραψαν τέτια κακά να τύχουν,
 350» ας έπεφτα καν σ' άλλου αντρός, καλύτερου, τα χέρια,
 » που νιώθει από καταλαλιά και κόσμου κατηγορία.
 » Μα αφτός δεν έχει διο μιαλά, μήτε ποτές του θάχει·
 » για κείνο που μου φαίνεται θαν το χαρεί μιá μέρα.
 » Μόν έμπα τώρα, αντράδερφε, και πάρε να καθήσεις
 355» κοντά μου εδώ, τι σ' έπνιξαν εσένα πρώτα οι κόποι
 » απ' τ' Αλεξάντρου τ' άδικα κι' εμένανε της σκύλας,
 » που μάβρη μοίρα ο ουρανός μάς έχει φυλαγμένα,
 » έτσι που πάντα κι' οι στερνοί να μας λαλούνε αθρώποι. »
 Τότε ο μεγάλος Έχτορας της απαντάει διό λόγια
 360« Άσε με, Ελένη, αν μ' αγαπάς, τι δε μπορώ να μείνω.
 » Να τρέξω τώρα βιάζουμαι τους Τρώες να βοηθήσω,
 » γιατί μετράνε τις στιγμές που λείπω από κοντά τους.
 » Μόν ξύπνα τον αφτόν, Λενιό, κι' ας κουνηθεί κι' ατός του,
 » που μέσα ακόμα στο καστρί, πριν βγω, να με προφτάσει.
 265» Τι εγώ να δω θα πεταχτώ στον πύργο τους δικούς μου,
 » το μυριοχάϊδεφτό μου γιο, την έρμα μου γυναίκα...
 » Πιός ξέρει πίσω αν θα με δουν και πάλι να γυρίσω,
 » ή θα με σφάζουν πια οι θεοί με των οχτρών τα χέρια. »
 Είπε, και φέβγει σείνοντας πας στην κορφή τη φούντα.
 370Έπειτα φτάνει γλήγορα στ' αρχοντικό του πέρα,
 μα μέσα δεν την πέτυχε την όμορφη Αντρομάχη,
 μόνε στον πύργο είχε ανεβεί με την αφράτη βάγια
 και το παιδί, κι' έκλαιγε εκεί με πόνο και βογγούσε.
 Και σα δε βρήκε πουθενά το λατρεφτό του τέρι,
 375πάει στην μπασά και στέκεται, και κράζει στις γυναίκες
 « Για ακούστε, σκλάβες, μιá στιγμή και πέστε την αλήθεια.
 » Πούθε η κυρά σας έκανε σα βγήκε από τον πύργο;
 » Μην πάει στις συνυφάδες της ή σε καμιά αντραδέρφης;
 » για μήπως πάει στην εκκλησιά της σεβαστής Παρθένας,
 380» όπου κι' οι άλλες δέονται πυκνόσγουρες κυράδες; »
 Τότες γυρίζει η σερπετή πιστάτρα και του κάνει

« Σα θες, αφέντη, και καλά ν' ακούσεις την αλήθεια,
 » δεν πάει στις συνυφάδες της ή σε καμιά αντραδέρφη,
 » μήτε έσυρε στην εκκλησιά της σεβαστής Παρθένας,
 385» όπου κι' οι άλλες δέονται πυκνόσγουρες κυράδες·
 » μόν πήγε στ' αψηλό πυργί, γιατί είπαν πως οι Τρώες
 » είναι σφιγμένοι κι' οι οχτροί νικάν μεγάλη νίκη.
 » Εκεί πηγαίνει, τρέχοντας σα νάχασε το νου της,
 » και πάει κι' η βάγια από κοντά με το παιδί στα χέρια. »
 390Είπε, κι' εκείνος έφυγε ξανά τον ίδιο δρόμο
 και τα καλόφτιαστα στρατιά περνούσε πιλαλώντας.
 Και τη στιγμή σα διάβαινε τη χώρα και θωρούσε
 το Ζερβοπόρτι, όθε είτανε όζω να βγει στον κάμπο,
 νά τη απ' αγνάντια πρόβαλε τρεχάτη η Αντρομάχη,
 395τ' Αητιού του λιονταρόκαρδου η μυριοπλούσια κόρη,
 τ' Αητιού που βασιλιά άλλοτες τον είχαν οι Κιλικίκοι
 πέρα στη Θήβα, στα ριζά της δασωμένης Πλάκος·
 να τίνος ρήγα ο Έχτορας την κόρη είχε γυναίκα.
 Που τότε εκεί τον έσμιξε, κι' η βάγια από κοντά της
 400περπάταε κι' είχε το παιδί γυρμένο απάς στον κόρφο,
 έτσι δα αθώο και μωρό, το μοσκαναθρεμένο
 Εχτορουδάκι πούλαμπε σαν της αβγής τ' αστέρι.
 Σκαμαντρινό ο πατέρας του τούχε όνομα βαλμένα,
 μα Μοναφέντης κράζονταν απ' τους λοιπούς τους Τρώες,
 τι μόνος τούς διαφέντεβε ο Έχτορας το κάστρο.
 Τότε έτσι εκείνος κοίταζε σωπώντας το παιδί του
 405με θλιβερό χαμόγελο· κι' η όμορφη Αντρομάχη
 ήρθε κλαμένη, τούπιασε σφιχτά το χέρι κι' είπε
 « Καημένε, αχ το φιλότιμο θα σ' αφανίσει. Πες μου,
 » τ' αθώο αφτό δεν το πονάς, δε λυπάσαι εμένα
 » που μάβρη χήρα κι' έρημη σε λίγο θα μ' αφήσεις ;
 410» Τι γρήγορα όλοι οι Δαναοί θα τρέξουν να σε σφάζουν.
 » Μα αν είναι να σε στερηθώ, καλύτερα για μένα
 » να με σκεπάσει η μάβρη Γης! Γιατί άλλο πια αντιστύλι
 » δε θα μου μείνει, μόν καημοί, τα μάτια σα σφαλίσεις.
 » Μηγάρ πατέρα εγώ 'χω πια ή τη γλυκιά μου μάννα ;
 » Τι τον πατέρα ο θεϊκός μού σκότωσε Αχιλέας,
 415» κι' έκαψε και των Κιλικίων τη μυριοπλούσια χώρα,
 » τη Θήβα την τρανόπορτη· και σφάζοντάς τον όμως
 » δεν τον ξαρμάτωσε, ως αφτού δε βάσταξε η καρδιά του,
 » μόν σαν τον έκαψε μαζί με τα χρυσά άρματά του,
 » τούχτισε μνήμα, και φτελιές του φύτεψαν τριγύρω
 420» καλές νεράϊδες του βουνού, του Δία οι θυγατέρες.
 » Κι' εφτά μου αδέρφια π' άφισα στον πατρικό μας πύργο,
 » μες σε μιά μέρα κι' οι εφτά κατέβηκαν στον Άδη,
 » τι ενώ βοσκούσαν τ' άσπρα αρνιά και τραχηλάτα βόδια
 » όζω στο λόγγο, του Πηλιά ο γιος τους έσφαξε όλους.
 425» Η μάνα μου που στα ριζά βασίλεβε της Πλάκος,
 » αφτήνε εδώ την έφερε με τ' άλλο βιός αντάμα,
 » μα τη λεφτέρωσε έπειτα για ξαγορά μεγάλη,
 » κι' η Άρτεμη τη θέρισε στον πατρικό της πύργο.

» Έχτορα, τώρα εσύ γονιός κι' εσύ γλυκιά μου μάννα,
 430» εσύ είσαι εμένα κι' αδερφός και τρυφερό μου τέρι,
 » μόν πια λυπήσου με, κι' αφτού στο κάστρο μείνε απάνου,
 » μήπως με ρήξεις σε χηριά και το παιδί σ' αρφάνια.
 » Και στήσ' τους στον αρνό κοντά τους λόχους, που πατιέται
 » εκεί πιο ο τοίχος έφκολα κι' ανεβατή είναι η χώρα.
 435» Γιατί από κει ήρθαν τρεις φορές και πάσκισαν να μπουόμε
 » τ' Ατρέα ο γιος κι' οι Αΐϊδες με διαλεχτούς νομάτους,
 » κι' ο φημισμένος Δομενιάς κι' ο φοβερός Διομήδης.
 » Καν κάποιος τους αρμήνεψε καλός στις προφητείες,
 » καν τους το λέει κι' η τόλμη τους και τους θαρρύνει ο νους τους.»
 440Τότε ο μεγάλος Έχτορας της απαντάει διό λόγια
 » Γυναίκα, ναι κι' εγώ όλα αφτά στο νου μου τ' αναδέβω·
 » όμως ντροπή απ' τις Τρώϊσες, ντροπή 'ναι ομπρός στους Τρώες
 » να σέρνουμε έτσι σαν κιοτής αλάργα απ' τους πολέμους...
 » μήτε το θέλει μου η καρδιά! τι πάντα παλικάρι
 445» έμαθα νάμαι και μπροστά στις κονταριές να τρέχω,
 » μ' απόφαση το γονικό να διαφεντένω θρόνο.
 » Ναι ξέρω, μου το λέει αφτό αλάθεφτα η ψυχή μου,
 » θα φέξει η μέρα —δεν αργεί— που θα χαθεί η πατρίδα,
 » κι' ο βασιλιάς ο Πρίαμος, κι' ο ξακουστός λαός του·
 450» μα δε μου σφάζει την καρδιά, των Τρώων σα λογιάζω
 » τα πάθια, ή και των δύστυχων γονιώνε μου, ούτε τόσο
 » των αδερφών μου που πολλοί μες στα χρυσά τους νιάτα
 » θα κυλιστούν στο αίμα τους σφαγμένοι από τους Αργίτες,
 » όσο για σένα, όταν κανείς απ' των οχτρών το πλήθος
 455» σε σέρνει σε πικρή σκλαβιά στα δάκρια βουτημένη.
 » Κι' άλλη κυρά, στ' Άργος σαν πας, να φαίνεις θα σε βάζει,
 » και με τη στάμνα απ' την πηγή νερό θα πας να φέρνεις,
 » άθελα, δόλια, μα σκληρή θα σε στανέβει ανάγκη.
 » Και σα σε βλέπουν που περνάς αχνή και δακρυσμένη,
 460» 'Νά το' θα λεν 'του Έχτορα το τέρι που των Τρώων
 » είταν το πρώτο αφτός σπαθί στις Τροίας τους πολέμους'.
 » Έτσι ίσως πουν· κι' ο πόνος σου θα ξανανοίγει πάντα
 » σα βλέπεις πως απ' τη σκλαβιά να βγεις δεν έχει ολπίδα.
 » Μα θέλω να με φάει η γης, η μάβρη πλάκα θέλω,
 465» πριν να βογγάς να κλαις σε δώ, πριν σκλάβα να σε σέρνουν !»
 Έτσι της είπε, κι' άπλωσε τα χέρια στο παιδί του,
 μα πίσω γέρνει το παιδί στον κόρφο της βυζάχτρας
 με τις φωνές, τι τόσκιαζε η όψη του γονιού του,
 σαν είδε π' άστραφτε ο χαλκός σπιθόβολα οχ το κράνος,
 470κι' απάνου σάλεβε αγριωπή η αλογήσα φούντα.
 Γέλασε τότε η μάννα του μια στάλα κι' ο πατέρας.
 Και βγάζει απ' το κεφάλι εφτύς ο Έχτορας το κράνος
 και τ' απιθώνει χάμου εκεί καθώς λαμποκοπούσε,
 κι' όταν το γιο του φίλησε και χόρεψε στα χέρια,
 475στο Δία κι' όλους τους θεούς δεήθηκε έτσι κι' είπε
 » Περικαλώ σε, Δία μου, θεοί, περικαλώ σας,
 » ας δώσει η χάρη σας κι' αφτός —ο γιος μου— μες στους Τρώες
 » όπως κι' εγώ να ξακουστεί, έτσι αντρωμένος πάντα

» κι' άξιος της Τροίας βασιλιάς. Κι ας πουν για αφτόν μια μέρα
 » 'Αφτός απ' τον πατέρα του πολύ πιο παλικάρι'
 480» καθώς γυρνά απ' τον πόλεμο· και ματωμένα ας φέρνει
 » μαζί του λάφυρα, απ' οχτρό που σκότωσε παρμένα,
 » που ναν τον δει η μαννούλα του και να χαρεί η καρδιά της.»
 Είπε, και βάζει το παιδί στις γυναικός τα χέρια,
 κι' εκείνη πίσω τόγυρε στο μυρισμένον κόρφο
 και πικροχαμογέλασε με μάτια δακρυσμένα.
 Και σαν την είδε κι' έκλαιγε, την πόνεσε η ψυχή του,
 485και τρυφερά τη χάιδεψε και με καημό της είπε
 « Μη μου βαριοπικραίνεσαι, γυναίκα, και κανέννας,
 » αν δεν το γράφει η μοίρα μου, στον Άδη δε με στέλνει.
 » Ειδέ απ' το ριζικό κανείς δε θα σωθεί ποτές του,
 » θες αντριωμένος θες δειλός, μιας που βρεθεί στον κόσμο.
 490» Μόν μέσα τώρα πήγαινε να κάτσεις στις δουλιές σου,
 » στη ρόκα και στον αργαλιό, κι' ας κάτσουν πες κι' οι σκλάβες·
 » όσο για πόλεμο που λες, οι άντρες θα φροντίσουν,
 » όλοι κι' απ' όλους πρώτα εγώ, όσοι κι' αν ζουν στην Τροία !»
 495Είπε, και τότες σήκωσε το κράνος του από χάμου.
 Κι' η Αντρομάχη κίνησε στον πύργο να γυρίσει,
 τηρώντας πίσω, κι' έχυne πικρά και μάβρα δάκρια.
 Σε λίγο σίμωσε έπειτα στ' αρχοντικό τ' αντρός της,
 στου Έχτορα τ' αντροφονιά, και μέσα μαζωμένες
 βρήκε τις σκλάβες, κι' έπιασαν όλες μαζί το κλάμα.
 500Σπίτι του ακόμα ζωντανό έτσι όλες τον θρηνούσαν·
 και λέγανε απ' τον πόλεμο ξανά δε θα γυρίσει
 κι' απ' των οχτρών δε θα σωθεί τη λύσσα και τα χέρια.
 Κι' ο Πάρης δε χασομεράει στον αψηλό του πύργο,
 μόne σα χαλκοφόρεσε την πλούσια αρμάτωσά του,
 505περνάει τη χώρα τρέχοντας μ' ακούραστο ποδάρι.
 Σαν άλογο, που στο παχνί αργό παραχορταίνει
 και το καπίστρι σπάει κι' ορμά στον κάμπο πιλαλώντας —
 γιατί να λούζεται έμαθε στα δροσερά ποτάμια—
 περήφανο έτσι, κι' αψηλά βαστάει την κεφαλή του,
 510κι' απάνου κάτου η χήτη του στους ώμους κυματίζει,
 κι' αφτό γιομάτο λεβεντιά, γοργά το παν τα πόδια
 όπου συχνάζουν άλογα και στα λιβάδια βόσκουν
 έτσι και του Πριάμου ο γιος, αστράφτοντας σαν ήλιος
 μες στη λαμπρή του αρματωσά, κατέβηκε το κάστρο
 καμαρωτός, και γλήγορα τον πήγαιναν τα πόδια.
 515Σε λίγο αντάμωσε έπειτα τον ξακουστό αδερφό του
 τον Έχτορα, ότι πήγαινε στον κάμπο να γυρίσει
 απ' όθες πριν ρωτιότανε με τ' ακριβό του τέρι.
 Πρώτος ο Πάρης έπιασε διό λόγια να μιλήσει
 « Πολύ σε βάσταξα, αδερφέ, κιás βιάζεσαι να σύρεις·
 » άργησα, κι' όπως πρόσταξες δεν έφτασα στην ώρα.»
 520Τότε ο λεβέντης Έχτορας γυρίζει και του κάνει
 « Πάρη, κακό δε θα σου πει κανείς με δίκια γνώμη,
 » νά θε σε δει στον πόλεμο, γιατί είσαι παλικάρι.
 » Μα αφίνεις μόνος και δε θες. Κι' εμένα εδώ η καρδιά μου

» βογγάει στα στήθια, άμα αγρικώ και σ' αναθεματάνε
525» οι Τρώες που τραβούν πολλά μαρτύρια απ' αφορμή σου.
» Μόν πάμε τώρα, κι' όλα αφτά τα σάχνουμε κατόπι,
» αν δώσει ο Δίας λεφτεριάς ποτήρι καμιά μέρα
» να πιούμε στους παντοτινούς θεούς των ουρανώνε,
» σα διώξουμε τους Αχαιούς αλάργα απ' την πατρίδα.»

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Η

- Είπε ο λεβέντης Έχτορας, κι' όξω απ' το τειχοπόρτι
ορμάει, κι' ο Πάρης έτρεχε μαζί του· και των διό τους
μέσα τους γύρεβε η καρδιά να σφάξουν και να θύσουν.
Κι' όπως σε νάφτες που ποθούν μιά στάλα αγέρι πρύμο,
5 του Κρόνου τούς το στέλνει ο γιος σαν τύχει κι' αποστάσουν
χτυπώντας με τα λάτινα καλόξυστα κουπιά τους
το κύμα, κι' είναι η μέση τους απ' τη δουλιά κομένη·
έτσι κι' αφτούς, σα φάνηκαν, οι Τρώες τους ποθούσαν.
Σκότωσε τότε ο ένας τους τον άρχοντα Μενέστη,
10 τ' Αρήθου γιο, που γέννησε στην πολυστάφυλη Άρνα
η ώρα η Φυλομέδουσα κι' ο ροπαλάς Αρήθος.
Κι' ο Έχτορας τον Ηονιά τρυπάει στο σνίχι πίσω
κάτου απ' το κράνος το στιλπνό, και τη ζωή τού παίρνει.
Κι' ο Γλάφος, τ' Απολόχου ο γιος, των Λυκιωτώνε ο πρώτος,
μέσα στη βράση της σφαγής καρφώνει το Βιφίνο,
15 του Δέξη γιο — ότι πήδηξε μες στο γοργό του αμάξι —
στον ώμο, κι' έπεσε νεκρός μέσα απ' τ' αμάξι χάμου.
Και σαν τους πήρε μυρουδιά του Δία η θυγατέρα
θεά Αθήνα, πως λιάνιζαν τους Αχαιούς στη μάχη,
χύθηκε τότε απ' την κορφή την Ελυπήσα κάτω
20 να πάει στον κάμπο τον πλατύ. Αντίθετά της τρέχει
κι' ο γιος του Δία, ο σκοπεφτής Απόλλος αφρισμένος
ψηλά απ' το κάστρο, κι' ήθελε τους Τρώες να νικήσουν.
Κι' έσμιζαν στην οξά σιμά, και πρώτος είπε ο Φοίβος
« Τί ήρθες ξανά οχ τον Έλυμπο με τόση φρένια πάλι,
25 » του Δία κόρη, κι' η τρανή σε φτέρωσε καρδιά σου ;
» Ξέρω, ζητάς των Αχαιών μονοδοξάστρα νίκη
» να δώκεις· τι δα αν χάνονται και Τρώες, δε σε μέλει.
» Μα άκου με, αν θέλεις, κι' ίσως βγει πολύ καλύτερά μας·
» τώρα την έρμα ας πάψουμε σφαγή και τους πολέμους
30 » σήμερα· απέ έπειτα ξανά χτυπιούνται ως που την άκρη
» της Τριάς να βρούνε, αφού μαθές τ' αποφασίσατε έτσι
» εσείς οι διο οι αθάνατες, να φάτε αφτό το κάστρο. »

Τότε απαντά η θεά Αθήνα, του Δία η θυγατέρα
 « Κάλια έτσι ναι, προφυλαχτή, και με την ίδια γνώμη
 35 » ήρθα κι' εγώ οχ τον Έλυμπο στων διό στρατών τη μέση.
 » Μόν έλα, πώς τον πόλεμο σκοπέβεις ναν τους πάψεις ; »
 Τότες της είπε ο σκοπεφτής αφέντης γιος του Δία
 « Τον Έχτορα ας σηκώσουμε, τον άφοβο αλογάρη,
 » μήπως τυχόν κάνα Αχαιό μονάχος με μονάχο
 40 » αντροκαλέσει σε σκληρή να μετρηθούνε μάχη,
 » κι' αφτοί ίσως φιλοτιμηθούν και βγάλουν, οι Αργίτες,
 » τον Αία με τον Έχτορα να χαλκοπολεμήσει. »
 Έτσι είπε, κι' η θεά Αθήνα κατά πώς είπε κάνει.
 Και τους νογάει ο Έλενος, του γέρου ο γιος Πριάμου,
 45 το τί βουλή αποφάσισαν οι διό θεοί μιλώντας,
 και πάει στον Έχτορα σιμά και στέκει και του κάνει
 « Έχτορα, του Πριάμου γιε, ισόγνωμε του Δία,
 » τάχα ότι πω το λόγο μου θ' ακούσεις ; — αδερφό σου
 » μ' έχεις μαθές — τους διό στρατούς βάλ' τους να κάτσουν τώρα,
 50 » μα ένανε εσύ απ' τους οχτρούς, τον πιο καλύτερό τους,
 » σε μάχη κράξ' τον άπονη να μετρηθεί αντικρύ σου.
 » Δε σούναι ακόμα ριζικό να κατεβείς στον Άδη,
 » γιατί έτσι εγώ άκουσα φωνή θεών παντοτινώνε. »
 Είπε, κι' εκείνος χάρηκε σαν άκουσε το λόγο,
 55 και μες στους Τρώες τρέχοντας τους λόχους σταματούσε,
 τ' όπλο απ' τη μέση σφίγγοντας. Και στέκουν όλοι οι λόχοι.
 Χάμου τ' Ατρέα εφτύς κι' ο γιος τους Αχαιούς καθίζει,
 κάθεσαι κι' η θεά Αθηνά κι' ο Αργυροδοξάρης
 — παρόμοιοι μ' όρνια αρπαχτικά — στην τρανοκόρμα απάνου
 60 του βροντορήχτη Δία οξά, και χαίρουνταν θωρώντας
 τους άντρες πούτανε πυκνές αράδες καθισμένοι,
 απ' όπλα, κράνα χάλκινα κι' ασπίδες δασωμένοι.
 Πώς μπάτη χνώτο χύνεται πας στου γιαλού την άπλα
 όταν πρωτοσηκώνεται, και τα νερά σουφρώνουν,
 65 τέτιοι κι' οι λόχοι κάθουνταν των διο στρατών στον κάμπο.
 Κι' είπε στη μέση ο Έχτορας των Αχαιών και Τρώων
 « Τρώες, ακούστε με, κι' εσείς Αργίτες παινεμένοι,
 » για να σας πω όσα μου ζητάει μέσα η καρδιά στα στήθια.
 » Τους όρκους δεν τους έβγαλε δεξά ο μεγάλος Δίας,
 70 » μόν μηχανέβει όλο κακά και για τους διο στο νου του,
 » ως που ή τ' ομορφοπύργωτο να μας ρημάξτε κάστρο
 » ή εσείς να δαμαστείτε ομπρός στα πελαγήσα πλοία.
 » Όμως μαζί σας ήρθανε ολούθες παλικάρια,
 » κι' ομπρός ! όπιου βαστά η καρδιά, ας έρθει ομπρός απ' όλους
 75 » μ' εμένα εδώ τον Έχτορα να πρωταγωνιστήσσει.
 » Και νά ! τι λέω, κι' ας είναι ο γιος του Κρόνου μάρτυράς μας·
 » αφτός αν με το δίκοφοτο χαλκό με σφάζει εμένα,
 » ας μου τα βγάλει τ' άρματα και στα καράβια ας σύρει,
 » μα ας δώκει πίσω το κορμί, που καν το λείψανό μου
 80 » οι Τρώες και των Τρώωνε να κάψουν οι γυναίκες.
 » Μα εγώ αν τον σφάξω, αν δώκει μου τέτιο καμάρι ο Φοίβος,
 » θαν τον γυμνώσω απ' τ' άρματα και θαν τα πάω στο κάστρο

- » ναν τα κρεμάσω μέσα εκεί στην εκκλησιά του Φοίβου,
 » δίνοντας πίσω το κορμί στ' ανάφρυδα καράβια,
 85 » για να στολίσουν το νεκρό οι παινεμένοι Αργίτες
 » και μνήμα απάς στ' απλόχωρο περγιάλι ναν του στήσουν.
 » Κι' ίσως μιά μέρα πει κανείς απ' τους στερνούς ανθρώπους,
 » πολύκουπα αρμενίζοντας πας στο γαλάζο κύμα
 » ' Νά! μνήμα εκεί παλικαριού που στα παλιά τα χρόνια
 90 » του κοσμοζάκουστου Έχτορα τον σκότωσε το χέρι.'
 » Έτσι ίσως πουν, κι' η δόξα μου θα ζει μου αιώνια εμένα.»
 Είπε, κι' εκείνοι απόμειναν χωρίς να βγάζουν λέξη·
 όχι να πούνε ντράπηκαν, ναι δείλιασαν να πούνε.
 Μα με καιρό πετιέται πια και τους λαλεί ο Μενέλας
 95 με τις βρισές, και τούβραζε μέσα η καρδιά απ' το πάθος
 « Ώχου μου παινεσιάρηδες, γυναίκες κι' όχι πια άντρες,
 » πάει πια, του κόσμου σιχαμός θα γίνουμε, αν εδώ όλοι
 » μπροστά στον Έχτορα τ' αφτιά τα κατεβάσουμε έτσι.
 » Μα αμέτε στην οργή όλοι εσείς — φωτιά που να σας κάψει! —
 100» που αφτού σαν ψόφιοι, έτσι άδοξα, μου κάθεστε ένας ένας·
 » αφτόν εγώ θ' αρματωθώ ναν τον βαρέσω ατός μου.
 » Το τί θα βγει, είναι στων θεών απάνου εκεί τα χέρια.»
 Είπε, κι' αμέσως φόρεσε την πλούσια αρματωσά του.
 Τότες πια αλήθια θάβλεπες, Μενέλα, του θανάτου
 105 το τέλος απ' του Έχτορα τη σταλωμένη χέρα,
 τι είταν ανότερος πολύ, αν ίσως κι' οι αρχόντοι
 των Αχαιών δεν τρέχανε να σε βαστάζουν πίσω.
 Και πρώτα ο μυριαφέντης γιος τ' Ατρέα, ο Αγαμέμνος,
 του λέει, του κραίνει, απ' το δεξύ ενώ τον κράταε χέρι
 « Χαμένα τάχεις, αδερφέ . . . μα δε σου πρέπει εσένα
 110» η τρέλα αφτή . . . Έχε απομονή, και μ' όλη σου την πίκρα
 » μη θες από φιλότιμο με πιο καλύτερό σου
 » να χτυπηθείς, τον Έχτορα, που τότε τρέμουν κι' άλλοι.
 » Αφτόν και του Πηλέα ο γιος στη δοξοδότρα μάχη
 » να σμίξει δείλιαε, πούναι σου πολύ πιο παλικάρι.
 115» Μα άμε εσύ τώρα κάτσε εκεί με τους συντρόφους, κι' άλλο
 » κοντάρι εμείς του βγάζουμε ν' αγωνιστεί μαζί του.
 » Κι' όσο κι' αν είναι ατρόμητος και φόνο δε χορταίνει,
 » χαίροντας το πλεβρό θαρρώ θα γύρει, πρώτα αν σώσει
 » γερός να φύγει απ' τη σφαγή κι' απ' το κονταροχτύπι.»
 120 Μ' αφτά τα λόγια τ' αδερφού τού γύρισε τη γνώμη,
 τι είπε σωστά· κι' ακούει αφτός. Κι' οι παραγιοί κατόπι
 του πήραν την αρματωσά χαρούμενοι απ' τους ώμους.
 Τότες σηκωθή ο Νέστορας στη μέση και τους είπε
 « Ω τί κακό που πλάκωσε μεγάλο την πατρίδα !
 125» Βαριά θα βόγγαε ο Πηλιάς, ο γερο-αλογολάτης,
 » των Μυρμιδόνων μαχητής και γνωμοδότης άξιος,
 » πούχερε τόσο σπίτι του ρωτώντας με μια μέρα,
 » και μάθαινε κάθε Αχαιού τη φύτρα, την πατρίδα·
 » τώρα όλοι ομπρός στον Έχτορα αν μάθαινε πως τρέμουν,
 130» πολλές φορές θα σήκωνε προς τους θεούς τα χέρια,
 » να κατεβεί οχ τα στήθια του νεκρή η ψυχή στον Άδη.

» Ε νιός κι' ας είμουν, Δία μου κι' εσύ Αθηνά κι' Απόλλο,
 » σαν τότε απάς που στο γοργό Κελάδο συναγμένοι
 » χτυπιούνταν κονταρόπλιστοι Αρκάδες και Πυλιώτες,
 135» εκεί που τρέχει ο Γιάρδανος, κοντά στης Φιάς το κάστρο.
 » Εκείνων πρωταγωνιστής βγήκε μπροστά ο Ρεφτάλης,
 » άντρακλας ίσος με θεούς, στους ώμους του φορώντας
 » τ' Αρήθου την αρματωσιά, που τούχαν παρανόμι
 » βγαλμένα οι άντρες ρόπαλα κι' οι λυγερές γυναίκες·
 140» τι δεν πολέμαε με μακριά κοντάρια ή με δοξάρι,
 » παρά με ρόπαλο έσπαζε τους λόχους σιδερένιο.
 » Σκότωσε αφτόν με μπαμπεσιά, όχι απ' αντριά ο Λυκούργος,
 » σ' ένα στενό, όπου απ' τη σφαγή ο σιδερένιος όγκος
 » δεν τότε γλύτωσε, τι πριν προφταίνει και στη μέση
 145» κρυφά ο Λυκούργος τον τρυπάει, κι' ανάσκελα τον στρώνει·
 » έτσι του πήρε τ' άρματα που τούχε δώσει ο Άρης.
 » Αφτά 'χε κι' έβγαινε έπειτα στο πανηγύρι τ' Άρη·
 » και σπίτι απέ σα γέρασε, τα δίνει του Ρεφτάλη,
 » τ' αγαπητού του παραγιού, ναν τα φοράει στη μάχη.
 » Μ' αφτά ο Ρεφτάλης τ' άρματα χαλκοπλισμένος τότες,
 150» κάθε αρχηγού τού φώναζε να βγει να μετρηθούνε·
 » κι' αφτοί φοβούνταν ζάρωναν, μηδέ κανείς τολμούσε.
 » Μα εγώ μου τότε μου η καρδιά να πάω ναν τον χτυπήσω
 » απ' αψηφιά μου ... είμουν μαθές πιο νιός στα χρόνια απ' όλους.
 » Και βγήκα εγώ, και μούδωσε νίκη τρανή η Παλλάδα.
 155» Άλλο άντρα εγώ δε σκότωσα πιο δυνατό ή μεγάλο,
 » τι εδώ κι' ως πέρα κοίτονταν μακρύς ξεκαρφωμένος.
 » Νιος έτσι ακόμα ας είμωνα, τα κότσα ας μου βαστούσαν!
 » δε θ' άργιε τότε ο Έχτορας να δει κοντάρι ομπρός του.
 » Μα εδώ από σας κι' όσοι είσαστε των Αχαιών οι πρώτοι,
 160» κανείς τον Έχτορα όρεξη δεν έχει ν' αντικρύσει.»
 Έτσι τους μάλωσε, κι' εννιά σηκώνουνται όλοι όλοι.
 Σηκώθη απ' όλους πριν πολύ ο βασιλιά Αγαμέμνωνς,
 κατόπι του Τυδέα ο γιος, ο άφοβος Διομήδης,
 κατόπι οι Αΐδες οι διο, ψημένα παλικάρια,
 165κατόπι ο άξιος Δομενιάς, μαζί κι' ο παραγιός του
 Μηριόνης, ισοδύναμος του θνητοφάγου τ' Άρη·
 ο Βρύπυλος κατόπι, γιος καμαρωτός του Βαίμου·
 όρθιος κι' ο Θόας βρέθηκε κι' ο γνωστικός Δυσσέας.
 Αφτοί όλοι με τον Έχτορα να χτυπηθούν ζητούσαν.
 170Μα τους ξανάπε ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Λαχνό όλοι τώρα ως στο στερνό τραβήξτε κι' όπιου πέσει·
 » γιατί από δάφτον μοναχά θα δουν καλό οι δικοί μας,
 » μήτε κι' αφτός τον κόπο του θα χάσει, μόνε ας έρθει
 » πρώτα γερός με το καλό απ' τον αγώνα πίσω.»
 175Είπε, κι' από 'να αφτοί λαχνό σημάδεψαν, και μέσα
 στο κράνος του πρωταρχηγού τούς ρήχνουν Αγαμέμνων.
 Τότε άρχισε όλος ο στρατός παράκληση να κάνει
 προς τους θεούς σηκώνοντας τα χέρια· κι' ο καθένας
 είπε ξανάπε, τα πλατιά κοιτάζοντας ουράνια
 « Δία πατέρα, ο Αίας μας να λάχει για ο Διομήδης,

180» για ατός του της πολύχρυσης ο βασιλιάς Μυκήνας.»
Είπαν, κι' ο Νέστορας τους σιεί. Κι' απ' το χαλκένιο κράνος
όξω ο λαχνός πετάχτηκε που κι' όλοι αποθυμούσαν,
του Αία. Τότες στη γραμμή παντού τον πήγε ο κράχτης,
κι' απ' τα δεξιά τον έδειχνε στους βασιλιάδες όλους·

185κι' αφοτοί σαν δεν τον γνώριζαν, όχι είπαν ένας ένας.
Μα δείχνοντας τον στη γραμμή παντού, σαν ήρθε τέλος
στον άντρα που τον χάραξε και στο χαλκένιο κράνος
τον είχε ρήξει, στο λαμπρό τον Αία, τότε απλώνει
το χέρι ο Αίας —πάει κοντά και του τον δίνει ο κράχτης—
τι με χαρά τον γνώρισε σαν τούδε το σημάδι.

190Και χάμου τον πετάει μπροστά στα πόδια του και κράζει
« Δικός μου, αδρέφια μου, ο λαχνός ! Και τόχω εγώ μεγάλη
» χαρά, γιατί τον Έχτορα θαρρώ θαν τον νικήσω.
» Μα ελάτε, εγώ όσο τ' άρματα χαλκοφοράω της μάχης,
» αρχίστε εσείς παράκληση στο γιο του Κρόνου Δία,

195» σιγά αφτού πούστε, μην τυχόν κι' οι Τρώες καταλάβουν...
» ή κι' ανοιχτά, τι πιόν εδώ θα φοβηθούμε κιόλας;
» Πιός θέλει, ας δείξει την αντριά και τέχνη του, κι' ας δούμε
» αν με φοβίζει, τι θαρρώ κι' εγώ δα τόσο ανάξιος
» δε βγήκα, δε μεγάλωσα, στη Σαλαμίνα πέρα.»

200Είπε, κι' αφοτοί προσέφκουνταν στο γιο του Κρόνου Δία,
κι' είπαν ξανάπαν, τα πλατιά κοιτάζοντας ουράνια
« Δία πατέρα, π' απηλά ορίζεις οχ την Ίδα,
» μεγάλε, μυριοδόξαστε ! του Αία δώσ' του νίκη,
» και βοήθησέ τον ζηλεφτό καμάρι να κερδίσει·
» μα αν και τον Έχτορα αγαπάς, την συλλογή του αν έχεις,

205» καν ίση δώσ' τους και των διο τη δύναμη και δόξα.»
Είπαν, κι' εκείνος ζώστηκε τ' αστραφτερά άρματά του.
Κι' όλη την πλούσια αρματωσά σα φόρεσε στο σώμα,
χοίμηξε τότε, ο γίγας λες σα να ροβόλαε Άρης
που πάει σ' αντρώνε πόλεμο, αντρών που σπρώχνει ο Δίας

210με λύσσα να κοματιαστούν αμάχης σπλαχνοφάγας·
γίγας κι' ο Αίας έτσι ορμάει, των Αχαιών ο πύργος,
κι' άγριες σπιθόχυνε ματιές, και μ' ανοιχτά τα σκέλια
δρασκελάε παίζοντας βαρύ μακρόδρομο κοντάρι.
Κι' οι Δαναοί καμάρωναν θωρώντας, μα των Τρώων

215τα ήπατα όλων φοβερή τους τάκοψε τρομάρα.
Λάχτιζε ακόμα κι' η καρδιά του Έχτορα στα στήθια,
μιάς όμως κι' αντροκάλεσε, πάει τέλιωσε, δεν είχε
πια να ξεκόψει ή να χωθεί στο πλήθος ξαναπίσω.
Κι' ασπίδα ο Αίας πλάκωσε σαν πύργο κουβαλώντας

220πλούμια χαλκένια εφτάβοϊδη, που τούδεσε με τέχνη
ο Φτιάστης, ο πιο ξακουστός πετσάς, της Ύλης θρέμμα·
που τούφτιασε εφτατόμαρη από καλοθρεμένους
τάβρους ασπίδα, μ' όγδοη λάμα χαλκού από πάνου·
μ' αφτή στα στήθια του μπροστά, τον Έχτορα ζυγώνει

225σιμά σιμά, απέ στέκεται κι' αρχίζει τις φοβέρες
« Έχτορα, τώρα πια άλαθα θα δεις με μόνο μόνος
» σαν τι κοντάρια έχουν εδώ κι' οι Δαναοί στον κάμπο

» και δίχως λοχοσπάστορα λιοντόκαρδο Αχιλέα.
 » Ναι, αφτός στα γοργοτάξιδα φιγυρωτά καράβια
 230» κάθεται αργός, τι χόλιασε του βασιλιά Αγαμέμνου·
 » μα να σου βγούμε εδώ 'μαστε σαν τέτιους που γυρέβεις
 » πολλοί, όσους θες. Μόν άρχιζε τη μάχη και τους χτύπους.»
 Τότες του λέει κι' ο Έχτορας, του γέρου ο γιος Πριάμου
 « Αία, θεόσπαρτε αρχηγέ, του Τελαμώννα θρέμμα,
 235» μη με τρομάζεις, και παιδί δεν είμαι εγώ ή γυναίκα
 » ψόφια έτσι, π' άρματα ποτές δεν έπιασε στο χέρι.
 » Εγώ καλά τον πόλεμο, καλά τους φόνους ξέρω·
 » ξέρω δεξιά, ξέρω ζερβά να στρίβω τ' αργασμένο
 » τομάρι που γερόπετσο το κουβαλάω στις μάχες·
 240» μες στων γοργών ξέρω αμαξών να χύνουμαι τ' ανάστα,
 » ξέρω πεζός και το χορό να πιάνω τ' άγριου τ' Άρη.
 » Να τι είμαι, και δε θέλω εγώ κλεφτά να σε φυλάζω
 » και να σε φάω· ορθάνοιχτα θα ρήξω, αν σε πετύχω.»
 Είπε, και σιώντας έρηξε το γλήγορο κοντάρι,
 245και την πελόρια τού βαράει εφτάβοϊδή του ασπίδα,
 άκρη άκρη απάς στην όγδοη χαλκοφτιασμένη δίπλα.
 Έξη περνάει ο άλιωτος χαλκός και κόφτει δίπλες,
 και στέκει στο στερνό πετσί. Τότε ο μεγάλος Αίας
 κατόπι τίναξε κι' αυτός το στομωτό χαλκένιο
 250κοντάρι, και του χτύπησε τη φωτοβόλα ασπίδα.
 Και το γερό όπλο τού περνάει ως πέρα την ασπίδα
 και μες στα μαστροδούλεφτα τού χώνεται τσαπράζα,
 και το σκουτί ίσα εκεί κοντά τού σκίζει στο λαγγόνι·
 μά' γυρε αφτός και σώθηκε απ' τον πικρό το χάρο.
 255Τότε ύψωσαν κι' οι διο μαζί τα δέφτερα κοντάρια
 και ρήχτηκαν· λες είτανε λιοντάρια σαρκοφάγα,
 για άγρια γουρούνια π' αχαμνή δεν είναι η δύναμή τους.
 Εκεί του βρήκε ο Έχτορας στη μέση την ασπίδα,
 μα δεν την έσκισε ο χαλκός, τι στράβωσε στην άκρη.
 260Όμια κι' ο Αίας κάρφωσε πηδώντας τη δική του,
 κι' ο στόκος ίσα διάβηκε ως μέσα — κι' ενώ ορμούσε
 πίσω ξανά τον άμπωξε — και κόφτοντας τού πήγε
 ως στο λιμό, κι' ανάβρυζε μαβρόθολο το αίμας.
 Όμως τη μάχη ο Έχτορας δεν παραιτούσε κι' έτσι·
 κωλώνει και μιά πέτρα αρπάει με την χοντρή του χέρα
 265πούταν στον κάμπο κατά γης, μάβρη τραχιά μεγάλη·
 μ' αφτή του Αία βάρεσε την εφταπέτσα ασπίδα
 στη μέση, απάς στον αφαλό, κι' άχησε γύρω ο βρόντος.
 Τότες κι' ο Αίας άδραξε μιά πιο πολύ μεγάλη
 κοτρώνα, και την έσφιξε στριφογυρίζοντάς την
 με δύναμη ως απάνου εκεί. Κι' ως μέσα την ασπίδα
 270ο μυλοπέτρας λίθαρος του σπάει, και του κλονίζει
 τα γόνατα· κι' ανάσκελα ξαπλώθη, κουτουλώντας
 με την ασπίδα. Όμως εφτός τον σήκωσε ο Απόλλος.
 Και τότες πια θα ζύγωναν να σπαθολιανιστούνε,
 μον νά! διο κράχτες — των θεών κι' αντρών μαντατοφόροι —
 275ήρθαν, των Τρώων ένας τους, των Αχαιών ο άλλος,

κι' οι διο τους γνωστικοί, ο Νιδιός κι' ο θεϊκός Ταρθύβης.
 Κι' ανάμεσά τους τα ραβδιά σηκώσανε, και πρώτος
 είπε ο Νιδιός, που ένα σωρό τούξερε ο νους σοφίες
 « Σώνει, παιδιά μου, αφίστε πια και μη σπαθοκοπιέστε,
 280» τι και τους διο σας αγαπάει ο Ελυμπήσος Δίας,
 » άξιοι κι' οι διο σας· τούτο δα και το κατέχουμε όλοι.
 » Νυχτώνει τώρα· σαν καλό ν' ακούμε και τη Νύχτα.»
 Τότες ο Αίας τ' απαντάει, ο γιος του Τελαμώνα
 « Νιδιέ, όλα αφτά του Έχτορα κοπιάστε ναν τα πείτε·
 285» τι αφτός ζητούσε ναν του βγουν σε μάχη οι πιο καλοί μας.
 » Ας κάνει αρχή· όχι δε θα πω, αν πρώτα αφτός θελήσει.»
 Τότε ο λεβέντης Έχτορας τ' απάντησε διο λόγια
 « Αία, αφού σούδωκε ο θεός κορμοστασά αντριοσύνη
 » και γνώση, κι' είσαι στ' άρματα των Αχαιών ο πρώτος,
 290» τώρα τη μάχη ας πάψουμε τις λαβωσές τους χτύπους,
 » — σήμερα· απέ έπειτα ξανά χτυπιούμαστε ως που ο Δίας
 » να μας χωρίσει, κι' ένας μας τη νίκη να κερδίσει·
 » τώρα νυχτώνει, σαν καλό ν' ακούμε και τη Νύχτα —
 » κι' εσύ στα πλοία πήγαινε και καλοκάρδισε όλους,
 295» κι' απ' όλους πρώτα, τους δικούς και τους συντρόφους πούχεις,
 » και πάλι εγώ μες στο καστρί του βασιλιά Πριάμου
 » όλων θα γιάνω την καρδιά, κι' αντρών και γυναικώνε,
 » που στους θεούς θα πρόσπεςαν, τι τρέμουν μήπως πάθω.
 » Κι' έλα ένα δώρο ξακουστό ας δώσουμε ένας τ' άλλου,
 300» που κάθε Τρώας κι' Αχαιός να πει σαν τέτια λόγια
 » 'Πρώτα ναι μεν πολέμησαν ψυχοφαγη απ' αμάχη,
 » όμως μ' αγάπη χώρισαν κατόπι φιλιωμένοι.'»
 Είπε, και μια ασημόκαρφη πάει και του δίνει πάλα
 με το καλόκοφτο λουρί και με φηκάρι αντάμα·
 305ζουνάρι ο Αίας τούδωκε βυσσινολαμπρισμένο.
 Έτσι λοιπόν σα χώρισαν, γυρνάει στη μέση ο ένας
 των Αχαιών, κι' ο Έχτορας πήρε το δρόμο πίσω
 κατά των Τρώων τους σωρούς. Και χάρηκαν οι Τρώες
 άμα τον είδαν ζωντανό κι' ακέριο να ζυγώνει,
 γερό απ' του Αία την ορμή και τ' άπιαστα τα χέρια.
 310Και στο καστρί τον πάγαιναν, δύσπιστοι αν ζούσε ακόμα.
 Και πάλε αντίκρυ οι Δαναοί το γιγαντόκορμο Αία
 τον πάγαιναν στου βασιλιά χαρούμενο της νίκης.
 Και στις καλύβες φτάνοντας του βασιλιά Αγαμέμνου,
 εφτύς στον παντοδύναμο του Κρόνου γιό 'να βόδι
 315ο γιος τ' Ατρέα αρσενικό πεντάχρονο τους σφάζει.
 Που γδέρνουν το και με σπουδή το ξεσπλαχνίζουν όλο
 και λιανισμένο τεχνικά στις σούγλες το περνούνε,
 το ψαίνουν όμορφα όμορφα, κι' απ' τη φωτιά το βγάζουν.
 Απέ σαν τέλιωσε η δουλιά και τοίμασαν τραπέζι,
 320τρων, και δε λείπει τίποτα που να ποθεί η καρδιά τους.
 Και στο τραπέζι ο βασιλιάς τ' Ατρέα γιος τον Αία
 μ' ολάκερα τον φίλεβε τ' απάκια και τιμούσε.
 Έπειτα πια σα χόρτασαν καλά με φαγοπότι,
 άρχισε ο γερο Νέστορας να δασκαλέβει πρώτος,

325π' απ' όλους πιο σοφή και πριν τούβγαινε πάντα η γνώμη.
 Αφτός με λόγια γνωστικά τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Τ' Ατρέα γιε κι' οι άλλοι εσείς των Αχαιών αρχόντοι,
 » πολλοί μαθές πυκνόμαλλοι πέσανε Αργίτες τώρα,
 » π' αφτού που τρέχει ο Σκάμαντρος και τ' όμορφό του ρέμα
 » μ' αίμα τους μάβρο πότισε ο λυσσασμένος Άρης
 330» τους κάμπους γύρω, κι' οι ψυχές κατέβηκαν στον Άδη.
 » Για αφτό 'ναι ανάγκη σύνταχα να πάψεις τους πολέμους,
 » και πάμε εμείς και τους νεκρούς με βόδια και μουλάρια
 333» φέρνουμε και τους καίμε εδώ — και στη φωτιά τριγύρω
 336» μνημούρι ένα αξεχώριστο τους χτίζουμε — γυρνώντας
 » ξανά απ' τον κάμπο· και κοντά αψηλοπύργια αμέσως
 » ας χτίσουμε, διαφέντεμα δικό μας και των πλοίων.
 » Και πόρτες λέω να βάλουμε μαστορικά δεμένες,
 340» που μέσα νάχει απ' τα πορτιά των αμαζώνε δρόμο.
 » Κι' απ' όξω ας σκάψουμε βαθύ χαντάκι ομπρός στους πύργους,
 » που να μας σώζει το στρατό και τ' άλογα τριγύρω,
 » μπας καμιάν ώρα ο πόλεμος βαρύνει των οχτρώνε.»
 Έτσι είπε, κι' είπαν μάλιστα οι βασιλιάδες όλοι.
 345Κι' είχαν αντίκρυ συντυχιά στο κάστρο απάνου οι Τρώες
 πυκνή χιλιάφωνη, μπροστά στου βασιλιά τον πύργο.
 Και πρώτος πιάνει ο γνωστικός Αντήνορας το λόγο
 « Ακούστε, Τρώες και βοηθοί, κι' ακούστε με, Δαρδάνοι,
 » για να σας πω όσα μου ζητάει μέσα η καρδιά στα στήθια.
 350» Ελάτε, αδρέφια, στους οχτρούς Λενιό μαζί και πράμα
 » δώστε κι' ας φέβγουν, τι ρητούς τώρα αθετώντας όρκους
 352» τους πολεμάμε· συφορές για αφτό μας απαντέχουν.»
 354Είπε και κάθησε. Έπειτα σηκώθη απάνου ο Πάρης,
 355της ροδοζύμωτης Λενιός ο ζηλεμένος άντρας.
 Αφτός γυρνάει και τ' απαντά διο φτερωμένα λόγια
 « Αντήνορα, όσα τώρα λες δεν είναι φίλου λόγια·
 » σου ξέρει κι' άλλη πιο καλή να κόψει ο νους σου γνώμη.
 » Μα αν τέτιο λόγο αληθινά τον λες με τα σωστά σου,
 360» τότες θα πει οι αθάνατοι πως σ' έχουν ξεμωράνει.
 » Μα θα λαλήσω τώρα εγώ εδώ μπροστά στους Τρώες·
 » νά! το κηρύχνω ορθά κοφτά, γυναίκα εγώ δε δίνω!
 » όμως το βιός όσο 'φερα στην Τροία απ' τ' Άργος, όλο
 » το δίνω, κι' απ' το πλούτος μου τους βάζω κι' άλλο ακόμα.»
 365Έτσι είπε αφτός και κάθησε. Κι' ο Πρίαμος κατόπι
 σηκώθηκε, άντρας με μιαλό ισόβαρο του Δία.
 Αφτός με λόγια φρόνιμα τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Ακούστε, Τρώες και βοηθοί, κι' ακούστε με, Δαρδάνοι,
 » για να σας πω όσα μου ζητάει μέσα η καρδιά στα στήθια.
 370» Τώρα σαν πριν πηγαίνετε να φάτε μες στη χώρα,
 » κι' απέ στις βάρδιες όλοι σας! και ξάγρυπνοι όλη νύχτα.
 » Κι' ας σύρει ο κράχτης την αβγή στα βαθουλά καράβια
 » να πει στ' Ατριά τους διο τους γιους, Μενέλα κι' Αγαμέμνο,
 » τι λέει ο Πάρης που για αφτόν πρωτάρχισε η διαμάχη.
 375» Μα ας ρήξει τεχνικά κι' αφτό το λόγο, αν θεν να πάνουν
 » τον κακοκράχτη πόλεμο ως που τους σκοτωμένους

» να κάψουμε· έπειτα ξανά χτυπιούμαστε, ώστε ο Δίας
 » να μας διαλύνει κι' ένας μας τη νίκη να κερδίσει.»
 379 Είπε, κι' εφτύς τον άκουσαν κι' όχι κανείς δεν είπε.
 381 Και πήγε ο κράχτης το πουρνό στα μελανά καράβια,
 κι' εκεί τους βρήκε σε βουλή, τους πολεμοποιημένους
 Αργίτες, δίπλα στ' ακρινό του βασιλιά καράβι.
 Κι' είπε, στη μέση στέκοντας, ο βροντολάλος κράχτης
 385 « Τ' Αντρέα γιοι, κι' οι άλλοι εσείς των Αχαιών αρχόντοι,
 » μ' έστειλε ο Πρίαμος να πω κι' οι άλλοι οι αλογάδες
 » Τρώες — αν σας βολεί κι' εσάς και δε σας πολυνιάζει —
 » τι λέει ο Πάρης που για αφτόν πρωτάρχισε η διαμάχη.
 » Όλο το βιός όσο 'φερε μες στα γοργά καράβια
 390 » στην Τροία — που έτσι η θάλασσα νά θε τον πνίξει πρώτα !—
 » το δίνει, κι' απ' το πλούτος του σας βάζει κι' άλλο ακόμα·
 » το τέρι όμως τ' απάρθενο του ξακουστού Μενέλα
 » λέει δεν το δίνει . . . ωστόσο εμείς τον βιάζουμε, δε φταίμε.
 » Κι' ακόμα αφτό με πρόσταξε να πω· να πάντε, αν θέτε,
 395 » τον κακοκράχτη πόλεμο ως που τους σκοτωμένους
 » να κάψουμε· έπειτα ξανά χτυπιούμαστε, ώστε ο Δίας
 » να μας διαλύνει κι' ένας μας τη νίκη να κερδίσει.»
 Είπε, κι' εκείνοι σώπασαν δίχως να βγάζουν λέξη.
 Μα με καιρό τους λάλησε ο θαρρετός Διομήδης
 400 « Τώρα όχι ! ά μη δεχτεί κανείς του Πάρη μήτε βιός του
 » μήτε Λενιό. Ολοφάνερο, όσο τυφλός κι' αν είσαι,
 » πως τώρα οι Τρώες μπλέξανε μες στου χαμού τα δίχτια.»
 Είπε, και ζητωκράβγασαν με μιά φωνή οι Αργίτες,
 τι με καμάρι τ' άκουσαν τα λόγια του Διομήδη.
 405 Τότες του κράχτη τ' απαντάει ο βασιλιά Αγαμέμνος
 « Νιδιέ, νά! ακούς και μόνος σου των Αχαιών το λόγο,
 » τι κραίνουν· να λοιπόν κι' εγώ τα ίδια αποφασίζω.
 » Μα το να κάψτε τους νεκρούς, αμπόδια δε σας βάζω·
 » τι μιάς και πάει ο άνθρωπος, τι βλάφτει χέρι χέρι
 410 » να μερωθεί το λείψανο με της φωτιάς τη χάρη ;
 » Τ' όρκου μου ας είναι μάρτυρας ο Ελυμπήσος Δίας !»
 Είπε, κι' υψώνει το χρυσό ραβδί προς τα ουράνια.
 Κι' ο κράχτης πίσω μίσειψε κατά της Τριάς το κάστρο.
 Και στην πλατέα αφτοί είτανε, οι Τρώες, συναγμένοι
 415 Όλοι μαζί, και κάθουνταν, τον κράχτη καρτερώντας
 πότε θα φτάσει. Κι' έρχοντας ως στην πλατέα ο κράχτης,
 καταμεσύς τους στέκεται και δίνει τα μαντάτα.
 Κι' εκείνοι εφτύς σαν τ' άκουσαν, τα σύνεργα τοιμάζουν,
 418 να παν να φέρουν τους νεκρούς, κι' άλλοι να κόψουν ξύλα.
 421 Κι' απέ, σαν πρωτοchrύσωνε ο Ήλιος τα χωράφια
 και μέσα απ' τ' Ωκιανού βαθιά τ' αγαλιοδρόμο κύμα
 ανέβαινε στον ουρανό, κινούν με τα μουλάρια.
 Και πού κανείς τον κάθε εκεί νεκρό να ξεδιαλύνει,
 425 μον με νερό ξεπλαίνοντας τις ματωμένες σάρκες,
 χύνοντας δάκρια πύρινα τους φόρτωναν στ' αμάξια.
 Όμως να κλαίνει ο Πρίαμος δεν άφινε· κι' οι Τρώες
 βαριόκαρδοι απάς στη φωτιά τους σώρεβαν σωπώντας·

429κι' αφού τους έκαψαν, γυρνούν κατά της Τριάς το κάστρο.
 419Το ίδιο απ' τα καλόθρονα κι' οι Δαναοί καράβια
 420στέλνουν να φέρουν τους νεκρούς, κι' άλλους να παν για ξύλα.
 430Και τους νεκρούς σαν έφεραν, τους πήραν κι' έναν ένα
 τους σώρεβαν πας στη φωτιά με πληγωμένα σπλάχνα·
 κι' αφού τους έκαψαν, γυρνούν στ' ανάφρυδα καράβια.
 Κι' όταν ακόμα μήτε αβγή, μον μισασπρίζει η νύχτα
 τότες τριγύρω στη φωτιά συνάχτηκαν νομάτοι
 435των Αχαιώνε διαλεχτοί — και γύρω της μνημούρι
 έφτιασαν ένα αχώριστο για όλους — απ' τον κάμπο
 γυρνώντας· κι' έχτισαν κοντά καστρότειχο με πύργους
 έτσι αψηλούς, διαφέντεμα δικό τους και των πλοίων.
 Και με πορτί τους βόλεψαν, μαστορικά δεμένο,
 για νάχει μέσα απ' το πορτί των αμαζώνε δρόμο.
 440Έπειτα απ' όζω χάραξαν χαντάκι ομπρός στο κάστρο
 βαθύ μεγάλο διάπλατο· και τούμπηξαν παλούκια.
 Αφτά λοιπόν μαστόρεβαν οι άκουροι οι Αργίτες.
 Και κάθουνταν τότε οι θεοί στον αστραποτινάχτη
 Δία κοντά, και τη δουλιά θωρούσαν τη μεγάλη
 των χαλκαρμάτωνε Αχαιών. Κι' ο Ποσειδός αρχίζει
 445και λέει, της γης ο σαλεφτής, διο φτερωμένα λόγια
 « Δία πατέρα, τάχα ζει στον κόσμο απ' άκρη ως άκρη
 » άθρωπος πια που στους θεούς θ' ανοίξει την καρδιά του;
 » Δε βλέπεις, πάλε εκεί μπροστά οι Δαναοί στα πλοία
 » έχτισαν κάστρο, κι' έσκαψαν χαντάκι γύρω γύρω,
 450» μα δίχως στους θεούς σφαχτά και δώρα να προσφέρουν.
 » Αφτό θα φημιστεί ως εκεί που χύνει φως ο ήλιος,
 » μα εκείνο εμείς που μ' ίδρο μας μεγάλο, εγώ κι' ο Φοίβος,
 » του Λαομέδου χτίσαμε, θαν το ξεχάσει ο κόσμος.»
 Τότες ο Δίας τ' απαντάει, βαριά αγανακτισμένος
 455« Ώχου! τί λόγο, ανίκητε, μας είπες, κοσμοσείστη;
 » Καλά, άλλος τέτιο απ' τους θεούς να ξεστομίσει λόγο
 » που σούναι εσένα πιο αχαμνός στη δύναμη, στα χέρια.
 » Ναί, αφτό θα φημιστεί ως εκεί που χύνει φως ο ήλιος,
 » μα τί μ' αφτό; Σα φύγουνε οι παινεμένοι Αργίτες
 460» με τα καράβια τους ξανά στην ποθητή πατρίδα,
 » τότες το κάστρο γκρέμισ' το και σκόρπα το στο κύμα,
 462» και μ' άμμο σκέπασε ξανά τ' απλόχωρο ακρογιάλι.»
 464Έτσι κουβέντιαζαν οι διο. Και βασιλέβει ο ήλιος,
 465και τότες τέλιωσε η δουλιά των Αχαιών. Και πιάνουν
 να σφάξουν και το δειλινό να φαν μες στις καλύβες.
 Κι' ήρθαν καϊκια με κρασί της Λήμονος φορτωμένα
 πολλά, που ο γιος τούς τάστειλε του Γιάσου, ο Καλοκράσης,
 που γέννησε απ' το βασιλιά το Γιάσο η Αψιπύλη·
 470και χώρια για τ' Ατριά τους γιους, Μενέλα κι' Αγαμέμνο,
 του Γιάσου ο γιος κρασί έδωκε να πάνε ως χίλια μέτρα.
 Αγόραζε λοιπόν κρασί των Αχαιών το πλήθος,
 πίός με λεβέτια χάλκινα και πíos με σιδερένια
 και πíos μ' ασκιά βοϊδόπετσα· άλλοι με βόδια πάλι,
 475κι' άλλοι με σκλάβους· κι' έβαλαν ξεφαντωτό τραπέζι.

Κι' όλη τη νύχτα τρώγανε οι άκουροι οι Αργίτες
στον κάμπο, κι' όλοι οι Τρώϊδες με τους βοηθούς στο κάστρο,
κι' όλη τη νύχτα συφορές τους μελετούσε ο Δίας,
άγρια βροντώντας· και χλωμή τους έκοβε τρομάρα.
480Κι' έχυναν όλοι τους κρασί οχ τα ποτήρια χάμου,
μηδέ πριν τόλμησε να πιει κανείς τους, πριν να στάζει
το μέρος πρώτα του δεινού βροντοτινάχτη Δία.
Πλάγιασαν τέλος να χαρούν και μιά σταλιά τον ύπνο.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

- Κι' η κροκοστόλιστη η Αβγή φωτούσε κάθε στράτα,
κι' έκραξε των θεών βουλή ο βροντορήχτης Δίας
ψηλά ψηλά στον Έλυμπο με τις πολλές ραχούλες.
Κι' έλεγε αφτός, κι' όλοι οι θεοί προσεχτικά αγρικούσαν
5 « Ακούστε με όλες οι θεές, κι' όλοι οι θεοί προσέξτε,
» για να σας πω όσα μου ζητάει μέσα η καρδιά στα στήθια·
» αφτόν κανείς το λόγο μου ας μη ζητάει ν' αλλάξει,
» μήτε θεός μήτε θεά, μόνε όλοι ναι να πείτε,
» για να τελειώνει αφτή η δουλιά που θέλω χέρι χέρι.
10 » Όπιο σας νιώσω χώρια μας πως μελετάει στον κάμπο
» να κατεβεί κι' ή Δαναούς ή Τρώες να βοηθήσει,
» πίσω στον Έλυμπο άσκημα θαρθεί κεραβνωμένος·
» ή θαν τον ρήξω αρπώντας τον μακριά στον αραχνιάρη
» τον Τάρταρο, όπου η πιο βαθιά κάτου απ' τη γη 'ναι τρούπα,
15 » πούχει χαλκένια εκεί μπασιά και σιδερένιες πόρτες,
» τόσο απ' τον Άδη πιο βαθιά όσο κι' η Γης απ' τ' άστρα·
» τότες θα δει πόσο 'μαι εγώ πιο δυνατός απ' όλους.
» Ειδέ έλα, κάντε δοκιμή, να φωτιστείτε εδώ όλοι·
» χρυσή τριχιά απ' τον ουρανό κρεμάστε και πιαστείτε
20 » όλοι οι θεοί κι' οι θέαινες, μα δε θα κατορθώστε
» ναν τον τραβήξτε εσείς στη γης απ' του ουρανού το θόλο
» το Δία, ολόπρωτο οριστή, όσο πολύ κι' αν δρώστε.
» Όμως να σύρω αν έπιανα κι' εγώ με τα καλά μου,
» όλους σας με γιαλό και γης θα σας τραβούσα αντάμα.
25 » Θάδενα τότες την τριχιά τριγύρω στου Ελύμπου
» μιαν άκρη, κι' όλα θάμεναν τα πάντα στον αγέρα.
27 » Τόσο όλους τους θεούς νικώ, νικώ όλους τους ανθρώπους. »
41 Είπε, και ζέβει τα γοργά χαλκόποδα άλογά του
στ' αμάξι, πούτανε χρυσές με χήτες τριχωμένα.
Κατόπι χρυσοπλίστηκε, και το χρυσώριο πήρε
καλοφτιασμένο καμοτσί, κι' ανέβηκε στ' αμάξι.

45 Βάρεσε τότες τ' αλόγα τα τρέξουν· και πετούσαν
με ζήλο ανάμεσα της γης και τ' ουρανού τ' αστρένιου.
Έτσι ήρθε στη μυριόπηγη κυνηγοβόσκητη Ίδα,
στο Ξάγναντο, πούχε κλησιά, βωμό μοσκαχισμένο·
εκεί τα ζα του ξέξεψε απ' το πανώριο αμάξι,
50 τάδεσε και με ένα πυκνό τα σκέπασε σκοτάδι.
Έκατσε απέκει στην κορφή δοξοκαμαρωμένος,
και μιά την Τροία κοίταζε μιά το караβοστάσι.
Και κάτω τότες έπαιρναν οι Δαναοί να φάνε
στο πόδι· κι' άμα απόφαγαν, φορούσαν τ' άρματά τους.
55 Αντίκρυ πάλε οπλίζονταν μες στο καστρί κι' οι Τρώες·
πιο λίγοι, κι' έτσι όμως να παν στη μάχη λαχταρούσαν
σφιχτή απ' ανάγκη, μη χαθούν τα τέρια, τα παιδιά τους.
Κι' όλες οι πόρτες άνοιξαν, κι' όλοι, πεζούρα αμάξια,
χύθηκαν όξω, και βουή σηκώθηκε μεγάλη.
60 Και σα ζυγώσανε οι στρατοί με τ' άρματα στα χέρια,
κουντρούν τομάρια και σπαθιά, κουντρούνε παλικάρια
χαλκοπλισμένα, και κοντά κοντά οι αφαλωμένες
είτανε ασπίδες, κι' άναψε μιά ταραχή μεγάλη.
Και κλάμα ακούς και παίνεμα αντάμα αντρών που σφάζουν
65 και σφάζονται, κι' η γης παντού στο αίμας κολυμπούσε.
Κι' όσο βαστούσε ακόμα αβγή και προχωρούσε η μέρα,
έβρισκαν κι' απ' τους διο οι ρηξές κι' ισόπεφτε το πλήθος·
μα όταν ο ήλιος άγγιξε τα μεσουράνια απάνου,
πια τότε ο Δίας τέντωσε τη χρυσοζυγαριά του,
70 και βάζοντας της μοίρες διο σκοταδερού θανάτου—
των αντρωμένωνε Αχαιών, των αλογάδων Τρώων—
72 ζιάζει, απ' τη μέση πιάνοντας· κι' εφτύς των Αχαιώνε
75 γέρνει το μάβρο ριζικό. Τότε απ' την Ίδα ο Δίας
μπουμπούνισε άγρια, κι' αστραπή σφεντόνισε αναμένη
προς τον στρατό των Αχαιών· κι' εκείνοι σαν την είδαν,
κέρωσαν όλοι, και χλωμή τους έκοψε τρομάρα.
Τότες να μείνει ο Δομενιάς, να μείνει ο Αγαμέμνος
δε βάσταξε, ούτε οι Αϊίδες, οι δουλεφτάδες τ' Άρη·
80 μονάχα ο γερο-Νέστορας έμενε ακόμα πίσω,
όχι όμως γιατί τόθελε, μόν τ' ακρινό φαρί του
του τυραγνιούνταν, τι έφαγε μιά σαϊτιά απ' τον Πάρη—
της ομορφόμαλλης Λενιός το ζηλευτό τον άντρα—
κατάκορφα, όπου στο κρανί πρωταρχινάει η χήτη,
85 κι' αφτή είναι η πιο βαριά πληγή. Και πήδηξε απ' τον πόνο—
τι μπήκε στο μυαλό ο χαλκός— και τ' άλλα μπέρδεψε άτια
καθώς κυλιούνταν στην πικρή σαϊτα καρφωμένο.
Κι' εκεί π' ο γέρος χύθηκε κι' έκοβε με την κάμα
τ' αλόγου τα παράλoura, νά! φτάνουν του Εχτόρου
τα γλήγορα άτια, κι' έφερναν τον άσκιαχτο αμαξά τους
90 μες στο κυνήγι. Τη ζωή θάχανε τότε ο γέρος,
μόνε τον είδε στη στιγμή ο θαρρετός Διομήδης
και χούγιαξε αγριοκράζοντας βοήθια του Δυσσέα
« Γιε του Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσσέα,
» πού φέβγεις έτσι σαν κιοτής και γύρισες τις πλάτες ;

- 95 » Μωρέ ενώ τρέχεις, θα σου μπει κάνα κοντάρι πίσω ...
» Στάσου! το μάβρο αυτό σκυλί να διώξουμε απ' το γέρο.»
Είπε, μα ο τετραπέρατος δεν άκουσε Δυσσέας,
μόν πέρασε σα φτερωτός κατά τα κοίλα πλοία.
Μα κι' όντας μόνος, ζύγωσε τους πρώτους ο Διομήδης,
100κι' ομπρός στου γερο-Νέστορα σταμάτησε τ' αμάξι,
και κράζοντάς τον του λαλεί διο φτερωμένα λόγια
« Γέρο μου, άχ πώς σε τυραγνούν οι νιοι οι πολεμιστάδες,
» τι έσβυσε η δύναμή σου πια, σε τρων τα δόλια χρόνια,
» σούναι αργουλά και τ' άλογα, σαχλός ο παραγιός σου.
105» Μόν έλα ανέβα δίπλα μου· να μάθεις σαν τι ζώα
» είναι του Τρώα τ' άλογα, που ξέρουν μες στον κάμπο
» απάνου κάτου σαν αητοί να κυνηγάν και φέβγουν,
» π' απ' τον Αινεία μιά φορά τα πήρα εγώ στη μάχη.
» Μα αφτά οι ανθρώποι ας τα νιαστούν, κι' έλα γραμμή στους Τρώες
110» μ' ετούτα εδώ ας χοιμήξουμε, κι' ο Έχτορας θα δει ίσως,
» έχει ή δεν έχει μου ζωή στη φούχτα το κοντάρι.»
Είπε, κι' ακούει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης.
Έτσι οι γενναίοι παραγιοί τού πήραν το ζεβγάρι
ναν το νιαστούνε, ο Στένελος κι' ο σερπετός Βρυβάδης·
115κι' αφοί σα μπήκανε κι' οι διο στ' αμάξι του Διομήδη,
παίρνει στα χέρια ο Νέστορας τα πλουμισμένα γκέμια
και τ' άλογα βαράει· κι' εφτός τον Έχτορα ζυγώνουν.
Πού καθώς έτρεχε ίσα ομπρός, του ρήχνει ο αντριομένος
Διομήδης, μα δεν πέτυχε, παρά τον αμαξά του
120τον Ηνοπιά, τ' αράθυμου Θηβαίου γιο, καρφώνει
μπρόστηθα, στο βυζί κοντά, ενώ οδηγούσε τ' άτια.
Κι' όξω απ' τ' αμάξι κύλησε, πήραν και δρόμο πίσω
τα γλήγορα άτια, κι' έμεινε νεκρός εκεί στον τόπο.
Μάτωσε τότες η καρδιά του Έχτορα, μα κι' έτσι
125άφισε εκεί βαριόκαρδος το σύντροφό του χάμου
πεσμένο, κι' άλλονε αμαξά ατρόμητο ζητούσε.
Και δίχως τ' άλογα οδηγό δεν έμειναν στο κάμπο
καιρόν πολύ· τι ήβρε το γιο σε λίγο του Βιφίτη,
τον άφοβο Αρχεπόλεμο, και μες στην άμαξά του
τον έμπασε, και τούδωκε ναν του κρατάει τα γκέμια.
130Θάγλεπες τότες συφορά, δουλιές που θ' απορούσες,
και σαν αρνιά θα μάντρωναν οι Τρώες μες στο κάστρο,
μα εφτός τους είδε των θεών κι' ανθρώπων ο πατέρας,
κι' αστραφτομπουμπουνίζοντας τινάζει φλογισμένο
αστροπελέκι κάτου, ομπρός στα ζώα του Διομήδη·
135κι' η φλόγα πήδησε σκιαχτή απ' το καμένο θιάφι.
Κάπου απ' τ' αμάξι τ' άλογα ζαρώσανε απ' το φόβο,
τούπεσε κι' οχ τα δάχτυλα του γέρου τ' ώριο γκέμι —
του κόπηκε η καρδιά μαθές — και του Διομήδη τούπε
« Διομήδη, γύρνα τ' άλογα και δρόμο ξαναπίσω!
140» μηγάρ βοήθια δε νογάς πως δε μας στέργει ο Δίας ;
» Τώρα σ' αφτόν του Κρόνου ο γιος χαρίζει κάθε δόξα
» σήμερα· απέ ύστερα κι' εμάς, αν θέλει, θα μας δώκει.
» Ειδέ στου Δία τους σκοπούς αντίσταση δεν έχει,

» έχε όση θες αντριά, επειδής πολύ είναι ανότερός μας. »
 145 Τότες τ' απάντησε ο γερός παλικάρος Διομήδης
 « Ναι, γέροντα, όλα γνωστικά τα μίλησες και δίκια,
 » μα η λύπη αφτή η βαριόκαρδη μου διαπερνάει τα σπλάχνα·
 » μιά μέρα ο Έχτορας θα πει μιλώντας μες στους Τρώες
 » 'Κυνήγι το Διομήδη εγώ τον πήγα ως τα καράβια.'
 150 » Έτσι ίσως παινεφτεί... μα η γης ας με ρουφήξει τότες! »
 Τότες του λέει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Ώχου, τί λόγο, αδρέφι μου, σου ξεστομίζει η γλώσσα!
 » Μα αν πες ο Έχτορας δειλό σε πει και φοβητσάρη,
 » πíos Τρώας και πíos Δάρδανος, θαρρείς, θα τον πιστέψει;
 155 » πιά θα πιστέψουν θηλυκά των ασπιστάδων Τρώων,
 » πούδωκες χώμα κι' έφαγαν τα τρυφερά τους τέρια ; »
 Είπε, κι' εκείνος γύρισε φεβγάλα τ' άλογά του
 πίσω μες στο κυνηγητό. Κι' ο Εχτορας κι' οι Τρώες
 μ' αχό και γιούχα τούρηχναν πικρά σαΐτοκοτρώνια.
 160 Και τούσκουξε με μιά φωνή ο Έχτορας μεγάλη
 « Διομήδη, εσένα οι Δαναοί περίσσα σε τιμούσαν
 » με κρέατα και με πρωτιά και ξεχείλο ποτήρια·
 » μα τώρα πια θα σ' αψηφούν... βρε εσύ γυναίκα εσύ είσαι !
 » Χάσου, βρωμόκουκλα! τι εγώ δε φέβγω, δε σ' αφίνω
 165 » να μας πατήσεις το καστρί, και να μας πάρεις στ' Άργος
 » τα τέρια μας· σου τάζω πριν πως θα σ' το πιω το αίμας. »
 Έτσι είπε, και διπλόβουλα λογάριασε ο Διομήδης
 να φέρει γύρα τ' άλογα κι' απάνου ναν του πέσει·
 τρεις το λογάριασε φορές μες στης καρδιάς τα βάθια,
 170 και τρεις βροντάει του Κρόνου ο γιος απ' τις κορφές της Ίδας,
 στους Τρώες νιώσμα δείχνοντας μονοκερδίστρας νίκης.
 Κι' έσκουξε τότε ο Έχτορας με μιά φωνή μεγάλη
 « Δαρδάνοι κονταρόπλιστοι και Τρώες και Λυκιώτες,
 » σαν άντρες βάρτε τους, παιδιά, σαν άξια παλικάρια !
 175 » Το βλέπω τώρα, γκαρδιακά απ' τα ουράνια ο Δίας
 » μου στέργει νίκη και τιμή, μα στους οχτρούς λαχτάρεις.
 » Τήρα οι μουρλοί τί δα τειχιά να σοφιστούνε πήγαν,
 » σάπια και τιποτένια! Αφτά δε μου δειλιούν το μάτι·
 » έφκολα τ' άτια το σκαφτό χαντάκι θα πηδήσουν.
 180 » Μόνε σα φτάσω μιά φορά ως στα γοργά καράβια,
 » το νου σας! έχετε έτοιμη φωτιά, κι' εγώ τους κάνω
 182 » στάχτη τα πλοία, κι' όλους τους σα γίδα τους παστρέβω. »
 184 Είπε, και στ' άλογα έσκουξε να τρέξουν και τους είπε
 185 « Καιρός σας τώρα τους πολλούς να μου πλερώστε κόπους
 » πούχει συχνά για σας τ' Αητιού η κόρη, η Αντρομάχη,
 188 » τι εσάς καρδόγλυκη ταγή σας βάζει πριν εμένα,
 190 » που ζηλεμένονε άντρα της με ξέρει ο κόσμος όλος.
 » Μόνε στα τέσσερα, κι' ομπρός! τρεχάτε καταπόδι.
 196 » Αφτούς αν πιάσουμε τους διο, ολπίζω τους Αργίτες
 » αφτή τη νύχτα στα γοργά πως θαν τους κλείσω πλοία. »
 213 Κι' αφοί, όσο ο τράφος έκλεινε απ' το τειχί ως στα πλοία,
 πεζούρα αντάμα γιόμισε κι' αμάξα, που εκεί μέσα
 215 στρυμώνουνταν, κι' ο Έχτορας τους στρύμωνε, παρόμιος

μ' Ἄρη γοργό, όταν τούδωκε τη νίκη ο γιος του Κρόνου.
 Κι' αν θες με φλογερή φωτιά θαν τάκαιγε τα πλοία,
 μόνε φωτίζει η δέσποινα τον Αγαμέμνο η Ήρα
 να τρέξει ο ίδιος σύντομα τους άντρες να θαρρύνει.
 220Και τρέχει ομπρός απ' τη γραμμή των καλυβιών και πλοίων,
 και με τη χέρα τη βαριά βαστούσε τη φλοκάτα,
 μεγάλη κοκκινόβαφη, και πήγε στάθη απάνου
 στο μελανό φαρδόσκαφο καράβι του Δυσσέα,
 223πούταν στη μέση για ν' ακούν καλά απ' τα διο τα μέρη.
 227Χούγιαξε εκείθες, κι' η φωνή αχούσε απ' άκρη ως άκρη
 « Ντροπής, κιότηδες Αχαιοί, φανταχτεροί ζορμπάδες!
 » Πού παν ρε οι παίνιες, πως εμείς είμαστε τάχα οι πρώτοι,
 230» που τότες ρητορέβατε στη Λήμνο φαντασμένα
 » χάφτοντας βόδια και κρασί ρουφώντας, πως καθείς μας
 » Τρώες θ' αξίζαμε εκατό στον πόλεμο ή διακόσους;
 234» Πού τώρα! μήτε μ' έναν τους δεν είμαστε καν ίσοι.
 236» Δία πατέρα, άχ τύφλωσες ποτές με τέτια τύφλα
 » κι' έκανες άλλο βασιλιά παντού του κόσμου μπαίγνιο;
 » Μα εδώ όταν μ' έφερνε η οργή, το ξέρεις με τα πλοία,
 » ποτές μου εγώ μυριόμορφο δεν πέρασα βωμό σου,
 240» μα απάνου σ' όλους έκαψα βοδιών μεριά και πάχος
 » ποθώντας την καλόκαστρη να διαγουμίσω Τροία.
 » Μα, Δία, αφτό μου τον καημό καν ξάκουσέ μου τώρα·
 » δώσε καν να σωθούμε εμείς κι' απ' τα δεινά να βγούμε,
 » μηδ' άφινε έτσι Δαναούς να σφάζονται από Τρώες. »
 245Έτσι είπε δάκρια χύνοντας, και συγκινάει το Δία,
 και τούστρεξε να μη χαθεί μόν να σωθεί ο στρατός του.
 Κι' εφτύς αητό ξαπόστειλε, τ' αληθινότατο όρνιο·
 ζαρκάδι νυχοσήκωνε, γοργής λαφίνας θρέμμα,
 που στον πανώριο τόρηξε σιμά βωμό του Δία,
 250όπου θυσίαζε ο λαός στον παντομάντη αφέντη.
 Κι' αφτοί απ' το Δία σημαδιά θωρώντας πως τους ήρθε,
 ρήχνουνται πάλι των οχτρών και ξαναβρίσκουν θάρρος.
 Τότες απ' το Διομήδη πριν κανείς, κιás είταν τόσοι,
 δεν είπε ομπρός πως τράβηξε με τ' άφταστα άλογά του,
 255πως το χαντάκι διάβηκε κι' αρχίνησε πελέκι,
 μόν Τρώα αφτός πολύ πιο πριν σκοτώνει, τον Αγέλα,
 το γιο του Φράδμου. Τ' άλογα γυρνούσε αφτός να φύγει·
 σαν έστριψε όμως, τούμπηξε ανάμεσα στους διο ώμους —
 στην πλάτη — τ' όπλο, κι' αντικρύ τού τόβγαλε ως τα στήθια.
 260Και πέφτει, κι' η αρματωσά βροντάει απάνωθές του.
 Κατόπι παν τ' Ατρέα οι γιοί, Μενέλας κι' Αγαμέμνος,
 κατόπι οι Αΐδες οι διο, γιομάτοι αντριά και θάρρος,
 κατόπι ο άξιος Δομενιάς μαζί με το Μηριόνη
 το σύντροφό του, ισότιμο του θνητοφάγου τ' Ἄρη·
 265ο Βρύπυλος κατόπι, γιος καμαρωτός του Βραίμου.
 Έννατος πήγε, λυγιστό τεντώνοντας δοξάρι,
 ο Τέφκρος, και σταμάτησε πισάσταδα του Αΐα.
 Κι' άρχισε αμέσως σαΐτιές. Ο Αΐας την ασπίδα
 παραμερούσε· τότε αφτός τηρώντας μόλις χτύπαε

270κάναν οχτρό, τον άφινε νεκρό εκειπά, και γύρναε
 πίσω απ' τον Αία να κρυφτεί, σαν πίσω από μητέρα
 παιδί· κι' αφτός τον σκέπαζε με τη λαμπρή του ασπίδα.
 Τότες πιόν πρώτο σκότωσε ο παινεμένος Τέφκρος ;
 Τον Αμοπά σαΐτεψε, γιο του Πολιαίμου, πρώτα,
 275τον Άρμενο κι' Ορσίλοχο κι' ισόθεο Οφελέστη,
 το Δαίτορα, Μελάνιππο, Χρομιό, και Λυκοφόντη·
 όλους σωρό τους έστρωσε στη γης την καρποδότρα.
 Και σαν τον είδε, χάρηκε ο πρωταφέντης τ' Άργους
 που Τρώων λόχους λιάνιζε απ' τ' άσπαστο δοξάρι,
 280και πάει κοντά του στέκεται και του λαλεί διο λόγια
 « Τέφκρο μου, γιά στο χέρι σου, του Τελαμώννα θρέμα,
 » ρήχνε έτσι, μπας και δει ο στρατός φως μέρας κι' ο γονιός σου
 » ο Τελαμώννας, που μικρό σ' ανάθρεψε και πάντα
 » στον πύργο του σε φρόντιζε, κιás είσουν νοθοπαίδι·
 285» μακριά ναι αφτός, μα δόξασ' του στον κόσμο τ' όνομά του.
 » Κι' άκου το τί σου τάζω εγώ, που θάν το δεις να γίνει·
 » μιά μέρα αν δώσει η Αθηνά κι' ο Ελυμπήσος Δίας
 » ναν την κουρσέψουμε την Τριά, τη μυριοπλούσια χώρα,
 » πρεσβιό στερνά από μένα εσύ θα λάβεις πρώτα πρώτα,
 290» καν άμαξα διπλάλογη, καν τρίποδο λεβέτι,
 » καν κόρη νιά που δίπλα σου τη νύχτα να πλαγιάζει. »
 Τότες ο Τέφκος απαντάει, ο γιος του Τελαμώννα
 « Τ' Ατρέα δοξασμένε γιε, τί με κεντάς να ρήχνω;
 » Τί, δεν το θέλω εγώ; Όσο καν πηγαίνει η δύναμή μου,
 295» δεν πάβω, μόνε απ' τη στιγμή που τσάκισαν και φέβγουν,
 » όλο φιλέβω σαΐτιές και τους οχτρούς σκοτώνω.
 » Ως τώρα οχτώ τους έρηξα τριπλόδοντες σαΐτες,
 » κι' όλες σε σάρκες μπήχτηκαν παλικαράδων Τρώων,
 » μα αφτόν ν' αγγίξω δε μπορώ, το λυσσασμένο σκύλο.»
 300Έτσι είπε, κι' άλλη απ' τη χορδή τού τίναξε σαΐτα
 κατάγναντά του, κι' η καρδιά τού ζήταε ναν τον σφάξει·
 μα δεν τον βρήκε, μον χτυπάει το Γοργοθιό στο στήθος,
 λεβέντη του Πριάμου γιο, που η μάνα του απ' τ' Αησύμι
 νύφη ήρθε και τον γέννησε, η ροδοσταλαγμένη
 305Καστιάνειρα, πούχε θεάς κι' όχι γυναίκας κάλλη.
 Και δίπλα ο νιός την κεφαλή γυρνάει, σαν παπαρούνα
 π' άνοιξης άθια και καρπό σε κήπο φορτωμένη
 λυγάει, σαν πιάσει δυνατός νοτιάς και τη φυσήσει·
 έτσι έγυρε την κεφαλή που βάραινε απ' το κράνος.
 Ξανά άλλη ο Τέφκρος τίναξε οχ τη χορδή σαΐτα
 310ίσια μπροστά στον Έχτορα, ζητώντας ναν τον σφάξει.
 Μα αστόχησε κι' αφτό, γιατί τη στραβοπήγε ο Φοίβος,
 μόνε τον Αρχεπόλεμο χτυπάει, τον αντρωμένο
 του Έχτορα αλογοδηγό, ενώ στη μάχη ορμούσε.
 κι' ομπρόστηθα, εκεί στου βυζιού τα μέρη, τον καρφώνει·
 κι' όξω απ' τ' αμάξι κύλησε — πήραν και δρόμο πίσω
 315τα γλήγορα άτια — κι' έμεινε νεκρός αφτού στον τόπο.
 Μάτωσε τότες η καρδιά του Έχτορα απ' τη λύπη·
 όμως εκεί τον άφισε, κι' ας έκλαιγε το βλάμη,

και τον Κεβριόνη φώναξε τα γκέμια ναν του πιάσει,
 τον αδερφό του εκεί κοντά· κι' αφτός ακούει και τρέχει.
 320 Τότε όζω ο ίδιος πήδησε απ' το πανώριο αμάξι
 σκούζοντας σα θεριό, κι' αρπάει στο χέρι μιά κοτρώνα
 κι' ίσια στον Τέφκρο χοίμησε, ναν τότε φάει ζητώντας.
 Αφτός τότε έβγαλε πικρή σαΐτα οχ τη φαρέτρα
 και στη χορδή τη ζύγωσε· μα ενώ τραβούσε πίσω,
 στον ώμο ο Έχτορας σιμά, όπου χωρίζει η κλείδα
 325 λαιμό και στήθια κι' η πληγή είναι βαριά, εκεί πέρα
 ενώ τον σκόπεβε, τ' αδρύ τού κάθισε κοτρώνι,
 κι' έσπασε ο χτύπος τη χορδή. Και του μουδιάζει η χέρα
 στη ρίζα, και στα γόνατα γκρεμίζεται και μένει,
 κι' όζω απ' το χέρι τούπεσε το λυγιστό δοξάρι.
 330 Μα ο Αίας δεν τον ξέχασε σαν έπεσε, μόν τρέχει,
 στέκει από πάνου του, κι' ομπρός του στήνει την ασπίδα.
 Τότε από κάτω μπαίνοντας διο του πιστοί συντρόφοι,
 ο Μηκιστιάς, του Έχιου ο γιος, κι' ο θεϊκός Αλάστρος,
 στα πλοία τον επάγαιναν ενώ βαριά βογγούσε.
 335 Πάλε του Κρόνου ο γιος καρδιά ξανάβαλε στους Τρώες
 κι' ίσια άμπωξαν τους Αχαιούς ως στο βαθύ χαντάκι,
 κι' έτρεχε ο Έχτορας φωτιά γιομάτος με τους πρώτους.
 Σα σκύλος π' άγριου γουρουνιού ή ζαρκαδιού δαγκάνει
 καπούλια πίσω και μεριά, με πείσμα κυνηγώντας,
 340 και το μπερδέβει ενώ ζητάει τριγύρω να ξεφύγει·
 έτσι ο λεβέντης Έχτορας τους κόλλησε, και πίσω
 έσφαζε πάντα το στερνό· κι' εκείνοι δρόμο πάντα,
 όπως μιά μέρα γράφτηκε να φύγουν τα παιδιά τους.
 * Μα τέλος πια σα διάβηκαν χαντάκι και παλούκια
 τρεχάτοι, κι' έπεσαν πολλοί απ' των οχτρών τα χέρια,
 345 στάθηκαν τότες κι' έμεναν εκεί κοντά στα πλοία
 σκούζοντας ένας τ' αλλουνού, και μ' απλωτά όλοι χέρια
 τον κάθε φώναζαν θεό μ' αντάρα και περκάλια·
 κι' ο Έχτορας τ' ωριότριχο ζεβγάρι απάνου κάτω
 γύρναε, λες πλάκωσε Γοργό ή θνητοφάγος Άρης.
 350 Μα σαν τους είδε, πόνεσε η μαρμαρόλαιμη Ήρα
 κι' αμέσως λέει της Αθήνας διο φτερωμένα λόγια
 « Όχου μου, κόρη του Διός, τί, πια δε θα νιαστούμε
 » μιά ακόμα καν στερνή φορά τους Αχαιούς που σβύνουν;
 » Θάχουν θαρρώ άσκημα στερνά, και θάν τους συνεπάρει
 355 » ανεμοζάλη ενός αντρός· μα αφτός πάρα λυσσάζει,
 » ο Έχτορας, γιατί έκανε έργο πολύ και θρήνος.»
 Τότε είπε κι' η θεά Αθηνά, του Δία η θυγατέρα
 « Ναί, που ναν του κοπεί η ζωή και ναν του σβύσει η νιότη
 » εδώ μες στην πατρίδα του απ' Αχαιού κοντάρι!
 360 » Μα νά! ο πατέρας πείσμωνσε και γνώση πια δεν ξέρει,
 » ο έρμος! πάντα ανάποδος και ποθοχαλαστής μου.
 » Και τα ξεχνάει πόσες φορές τού γλύτωσα το γιο του,
 » τότε ο Βρυστιάς που μ' αγγαριές συχνά τον τυραγνούσε ;
 » Εκείνος τότε κλαίγουνταν προς τους θεούς, κι' εμένα
 365 » ναν τον βοηθήσω μ' έστελνε οχ τα ουράνια ο Δίας.

» Μα εγώ ας τα γνώριζα όλα αφτά, και τ' άνηλιου όταν τ' Άδη
 » το σκύλο κάτω στάλθηκε να φέρει οχ τη θολούρα,
 » δε γλύτωνε απ' την άπατη της Στύγας καταβόθρα.
 370» Μα τώρα εμένα με μισεί, και πήγε και της Θέτης
 » το θέλημα τής τόκανε, π' ομπρός του, με το χέρι
 » κρατώντας το πηγούνι του, τα γόνατα φιλώντας,
 » του πρόσπεσε το γιόκα της ναν της καλοκαρδίσει.
 » Μα ας είναι, θα ξανάρθει αβγή να πει καλή μου κόρη.
 » Τώρα έλα εσύ συγύρισε τα γλήγορα φαριά μας,
 375» όσο στου Δία εγώ να μπω το θεϊκό τον πύργο
 » και του πολέμου τ' άρματα να βάλω, για να δούμε
 » αν με τα μας ο Έχτορας θ' αναγαλλιάσει τάχα
 » όταν στα διάβατα άξαφνα φανούμε του πολέμου,
 » για και θα θρέψει με ψαχνό και πάχος κάνας Τρώας
 380» όρνια και σκύλους, πέφτοντας εκεί κοντά στα πλοία.»
 Έτσι είπε, και την άκουσε η κρουσταλλόκορφη Ήρα,
 και μέσα άπει και συγυρνάει τα χρυσοστέφανα άτια,
 η Ήρα η αρχιθέαινα, του Κρόνου η θυγατέρα.
 Και μες στου Δία η Αθηνά το γονικό τον πύργο
 385γάμου αμολάει στο πάτωμα τ' αφράτο φόρεμά της,
 ξομπλιό σκουτί, που κέντησε μονάχη μ' επιστήμη,
 και τα τσαπράζα βάζοντας του Συγνεφοσυνάχτη
 φορούσε τ' άρματα να βγει στη δακροδότρα μάχη.
 Κι' ανέβηκε στο φλογωπό τ' αμάξι, και στα χέρια
 390άδραξε το βασταγερό βαρύ τρανό κοντάρι,
 που όταν το σείνει παραλεί των μαχητών τους λόχους,
 όσους η κόρη οχτρέβεται τ' ανίκητου πατέρα.
 Κι' η Ήρα με το καμοτσί γοργά βαράει τα ζώα.
 Και τ' ουρανού αφοθέλητη βροντάει κι' ανοίγει η πύλη,
 που τη φυλάνε οι Εποχές, που κι' έχουν τη φροντίδα
 395του Έλυμπου και τ' Ουρανού, κι' αφτές απάνου βάζουν
 το πυκνωμένο σύγνεφο για το τραβούνε πίσω·
 μέσα από κει αστραπότρεχα τραβούσαν τ' άλογά τους.
 Πήρε φωτιά οχ την Ίδα ο γιος του Κρόνου σαν τις είδε,
 και τη χρυσόφτερη Ίριδα ναν τους μιλήσει στέλνει
 « Τρέχα, ανεμόποδη Ίριδα, και στείλ' τες πίσω· ενάντια
 400» ας μη μου παν, γιατί άσκημα θα σμίζουμε στη μάχη.
 » Γιατί ένα λόγο θάν τους πω, που θ' αληθέψει κιόλας·
 » θα σακατέψω τ' άτια τους αφτού μες στα λουριά τους,
 » θάν τις γκρεμίσω κάτω αφτές, θα σπάσω και τ' αμάξι —
 » μηδέ σε δέκα ολοκλήρους που κυκλοφέρνουν χρόνους
 405» δεν έχουνε γιατριά οι πληγές π' ανοίγει ο κεραβνός μου —
 » για ναν το δει η κυρά Αθηνά σαν πώς με πολεμούνε.
 » Ειδέ την Ήρα, αδιαφορώ, τι κάνει δε θυμώνω·
 » σύστημα τόχει ότι κι' αν πω να βάζει πάντα αμπόδια.»
 Είπε, και κάτω η Ίριδα κινάει οχ τις ραχούλες
 410της Ίδας, και στον Έλυμπο ναν τους το πει ανεβαίνει.
 Κι' εκεί στου μυριολόγγωτου βουνού τα πρωτοπόρτια
 τις βρήκε και τις σταματάει, και λέει το τι είπε ο Δίας
 « Πού τρέχετε; σαν τί λωλιά σας μπήκε στο κεφάλι;

» Μην τύχει, λέει του Κρόνου ο γιος, και Δαναό βοηθήστε.
 415» Γιατί ετσιδά φοβέρισε, που θάν το κάνει κιόλας·
 » Θα σακατέψει τ' άτια σας αφτού μες στα λουριά τους,
 » θα σας γκρεμίσει κάτου εσάς, τ' αμάξι θα σας σπάσει —
 » μηδέ σε δέκα ολόκληρους που κυκλοφέρνουν χρόνους
 » δεν έχουνε γιατριά οι πληγές π' ανοίγει ο κεραβνός του —
 420» για ναν το δεις, κυρά Αθήνα, σαν πώς τον πολεμούνε.
 » Ειδέ την Ήρα, αδιαφορεί, τί κάνει δε θυμώνει·
 » σύστημα τόχει ότι κι αν πει να βάζει πάντα αμπόδια.
 » Μα εσύ, σκυλίτσα αδιάντροπη, θυμώδισσα, αν τολμήσεις
 » με τα σωστά σου αγνάντια του κοντάρι να σηκώσεις. »
 425Έτσι είπε η ανεμόποδη θεά και φέβγει πάλι.
 Τότες γυρνάει την Αθηνά και συντυχαίνει η Ήρα
 « Ώχου μου, αμάλαγη θεά, τώρα άσε ας μη ζητάμε
 » για ανθρώπους να πιανόμαστε με των θεών τον πρώτο·
 » άλλοι από δάφτους θέν ας ζουν, θέν άλλοι ας παν στον Άδη,
 430» έτσι όποιοι λάχουνε. Ειδέ αφτός, τον ορισμό του ας κάνει·
 » δουλιά του Τρώες κι' Αχαιούς να κυβερνά όπως κρίνει. »
 Είπε, και πίσω γύρισε τ' ωριότριχο ξεβγάρι.
 Κι' οι Εποχές τούς ξέζεψαν τ' αψηλοπίλαλα άτια
 και έδεσαν στ' αθάνατο παχνί τους, και τ' αμάξι
 435τόγυραν πας στα γιαλιστά απ' όξω μπροστοτοίχια.
 Κι' οι διο τους στα χρυσά σκαμνιά καθίζουν μες στων άλλων
 θεών τον κύκλο, κι' είχανε τα σπλάχνα μαραμένα.
 Τότε οχ την Ίδα των θεών κι' ανθρώπωνε ο πατέρας
 κινάει να πάει στον Έλυμπο, και σε λιγάκι φτάνει
 με την καλόροδη άμαξα στα θεϊκά λημέρια.
 440Εκεί του λύνει ο Ποσειδός τα ζώα, και σεντόνι
 απλώνει απάς στην άμαξα και στα στασιά τη βάζει.
 Κι' αφτός σ' ολόχρυσο θρονί, ο βροντολάλος Δίας,
 να κάτσει πάει, κι' ο βούναρος καθώς πατούσε σιούνταν.
 Χώρια του εκεί καθήσανε οι διο θεές μονάχες
 445δίχως μιά λέξη ναν του πουν ή ναν τον χαιρετήσουν.
 Μα αφτός στο νου του τόνιωσε το τί είχαν και τους είπε
 « Γιατί, Ήρα, τόσο, κι' Αθήνα, γιατί είστε μουδιασμένες;
 » Μα τί, αποστάσατε μαθές στη δοξοδότρα μάχη
 » σφάζοντας Τρώες, π' άσβυστη κι' οι διο τους έχετε έχτρα;
 450» Λαχτάρα σας! με την αντριά και δύναμη μου πούχω,
 » δε με γυρνούσαν όσοι εδώ θεοί είναι στα ουράνια·
 » μα εσάς τ' αφράτα στήθια σας πριν τάπιασε τρεμούλα,
 » πριν δείτε καν τον πόλεμο και τα φριχτά του πάθια.
 » Μα ακούστε τώρα τί θα πω, το τί σας καρτερούσε·
 455» μιάς και σας βάραε ο κεραβνός, σας λέω, με τ' άτια πίσω
 » πια δε θα βλέπατε Έλυμπο και θεϊκά λημέρια.»
 Είπε, κι' αφτές βαριόμησαν, η Αθήνα κι' η Ήρα.
 Οι διο τους κάθουνταν, η μιά κοντά κοντά στην άλλη,
 και για τους Τρώες συφορές στο νου τους μελετούσαν.
 Κι' η Αθηνά δεν έβγαλε μιά λέξη, μόν σωπούσε,
 460κι' άγρια ας την έπιανε ο θυμός σκασμένη με το Δία·
 μα απ' το θυμό ξεχείλισε η Ήρα και του κάνει

« Τί είναι που κάθεσαι και λες, γιε φοβερέ του Κρόνου;
 » Καλά το ξέρουμε κι' εμείς, αντριά αχαμνή δεν έχεις·
 » όμως μας καιν τα σπλάχνα μας των Αχαιών τα πάθια,
 465» που θάχουν σαν κακά στερνά κι' ίσως χαθούν στα ξένα.»
 469Τότες γυρίζει κι' απαντάει ο Συγνεφοσυντάκτης
 470« Με το πουρνό και πιο πολύ, κυρά γελαδομάτα,
 » θα δεις τον παντοδύναμο του Κρόνου γιο, αν το θέλεις,
 » που θ' αφανίζει τον πυκνό στρατό των Αχαιώνε.
 » Τι δε θα πάψει ο Έχτορας τ' αλύπητο πελέκι
 474» πριν του Πηλέα ο γιος ξανά προβάλει απ' το καράβι.
 477» Γιατί έτσι η Μοίρα τόγραψε. Κι εγώ, αν εσύ θυμώνεις,
 » δε χολοσκάνω, μηδέ αν πας πέρα ως την άκρη άκρη
 » της γης και του πελάγου, εκεί που ο Γιαπετός κι' ο Κρόνος
 480» κάθονται, κι' ούτε χαίρουνται δροσαχνισμένα αγέρια
 » ούτ' ήλιο, κι' είναι ολόγυρα τα βαθιά του Ταρτάρου·
 » αν καταντήσεις κι' ως εκεί, εγώ τα πείσματά σου
 » δεν τα ψηφάω, γιατί όμιο σου θεριό δε βρίσκεται άλλο. »
 Είπε, μα δεν τ' απάντησε μηδέ μιά λέξη η Ήρα.
 485Βούτηξε τότες στο γιאלό τ' όμορφο φως του ήλιου,
 σκοτάδι απάνου σέρνοντας στη γης την καρποδότρα.
 Κι' έδυσε ο ήλιος άθελα των Τρώων, μα οι Αργίτες
 με πόθο μ' αναγάλλιαση τη σκοτεινή είδαν νύχτα.
 Τότε ο λεβέντης Έχτορας με το στρατό απ' τα πλοία
 490τραβάει, και κάνει συντυχιά κοντά στο χόχλιο ρέμα,
 σε λόφο απ' όθες φαίνονταν ως πέρα ο κάμπος όλος.
 Και χάμου αφοτί ξεπέξεψαν ν' ακουρμαστούν το λόγο
 που τους μιλούσε ο Έχτορας, στα χέρια του κρατώντας
 κοντάρι ως πήχες έντεκα, με το χαλκένιο στόκο
 495πούλαμπε ομπρός κι' ολόχρυσο τον έσφιγγε ζουνάρι.
 Σ' αφτό ακουμπώντας έπιασε ναν τους μιλήσει κι' είπε
 « Ακούστε, Τρώες και βοηθοί, κι' ακούστε με, Δαρδάνοι!
 » Εγώ 'πα, πριν πως κάθε οχτρό και πλοίο θα χαλάσω,
 » και τότες πίσω στ' αψηλό πως θα γυρίσω κάστρο·
 500» μα κρίμας πριν που βράδιασε, τι η νύχτα πρώτα πρώτα
 » γλύτωσε πλοία κι' Αχαιούς κοντά στο γυρογιάλι.
 » Μα τώρα ας την ακούσουμε τη μαβροφόρα Νύχτα,
 » κι' ελάτε δείπνο ας στρώσουμε. Και τ' άλογα αχ τ' αμάξια
 » ξεζέψτε τα και βάλτε τους λίγη ταγή να φάνε,
 505» κι' έπειτα πλούσια πρόβατα απ' το καστρί και βόδια
 » αμέσως φέρτε, και ψωμί κρασί απ' τα σπιτικά σας.
 » Και σύρτε μάστε στα λογγά όσα μπορείτε ξύλα,
 » π' ολονυχτός πολλές φωτιές ως να χαράξει η μέρα
 » να καίμε, και μεσούρανα να φτερουγίζει η λάμψη,
 510» μήπως οι άκουροι Αχαιοί βαρθούν και νύχτα ακόμα
 » πας στα πλατιά της θάλασσας να μας ξεκόψουν στήθια.
 » Δίχως καν αίμα κι' ήσυχοι ας μη μπαρκαριστούνε,
 » μόνε ας αρπάξουν κι' ένα διο πληγές — κι' ας τις γλεντάνε
 » στ' Άργος εκεί — από μυτερό κοντάρι ή από σαΐτα,
 515» ενώ πηδάν στα πλοία τους, που να μη βιάζεται άλλος
 » να καταπιάνεται άχαρους πολέμους με τους Τρώες. »

542Είπε, και ζητωκράβασαν οι Τρώες, και ξεζέβουν
οχ το ζυγό όλα τ' άλογα δρωμένα, και τα δένουν
με τα λουριά ο καθένας τους στ' αμάξι του από δίπλα.
545Έπειτα πλούσια πρόβατα απ' το καστρί και βόδια
φέρνουν αμέσως, και ψωμί κρασί απ' τα σπιτικά τους,
και παν μαζέβουν στα λογγά όσα μπορούσαν ξύλα.
553Έτσι όλη νύχτα κάθουνταν στις στράτες του πολέμου
περήφανοι όλοι, κι' έκαιγαν πολλές φωτιές τριγύρω.
555Πώς τ' άστρα απάνου ολόλαμπρα, με το λεφκό φεγγάρι
στη μέση τους, φωτοβολούν σαν τύχει καλοσύνη,
559κι' όλες οι ράχες φαίνονται, και χαίρεται ο τσοπάνης·
560τόσες των πλοίων μεταξύ και των νερών του Ξάνθου
φωτιές θαρρούσες π' άναψαν μπροστά στο κάστρο οι Τρώες.
Χίλιες στον κάμπο καίγανε φωτιές, κι' από πενήντα
κοντά σε κάθε κάθουνταν νυχτοφωτίστρα φλόγα·
και τ' άτια, βίκο τρώγοντας κι' ασπρόγλυκο κριθάρι,
565τη χρυσαβγή εκεί πρόσμεναν όρθια κοντά στα πλοία.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

I

Σαν έτσι οι Τρώες φύλαγαν· μα τους Αργίτες μάβρη
τρομάρα θέριζε, φυγής συντρόφισσα ατιμάστρας,
και πλήγωνε βαρύς καημός κάθε αρχηγού τα σπλάχνα.
Πώς ψαροθρόφα θάλασσα διο άνεμοι αντάμα δέρνουν,
5 ο ζέφυρος με το βοριά, άμα άξαφνα πλακώσουν
μέσα απ' τη Θράκη, και με μιάς το μελανό της κύμα
θεριέβει κι' όξω απ' το γιαλό πετάει σωρό τα φύκια·
να πώς παράδερνε η ψυχή στων Αχαιών τα στήθια.
Κι' ο γιος τ' Ατριά από τα δεινά κατάκαρδα θλιμένος
10 γύρναε παντού και πρόσταζε τους βροντολάλους κράχτες
χώρια έναν ένα σε βουλή τους στρατηγούς να κράξουν
δίχως φωνές· και δούλεβε κι' ατός του με τους πρώτους.
Κι' άκαρδοι παν και στη βουλή καθίζουν. Τότε εκείνος
σηκώθη δάκρυα χύνοντας, σα βρύση βουρκωμένη
15 που χύνει απ' αψηλό γκρεμό τα θολωπά νερά της·
έτσι δακριοστενάζοντας ναν τους μιλάει αρχίζει
« Αδρέφια, πρώτοι οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,
» ο Δίας μ' έχωσε βαθιά μες σε ζημιά μεγάλη,
» ο έρμος! πριν που μούταξε κουνώντας το κεφάλι,
20 » πως πριν μισέψω εγώ από δω, την Τρία θα την κουρσέψω,
» και τώρα γέλασμα κακό βουλήθηκε στο νου του,
» και στ' Άργος πίσω μού μηνάει να φύγω ντροπιασμένος

- » κιάς έχασα τόσο λαό... μα φαίνεται πως έτσι
» το θέλει ο παντοδύναμος του Κρόνου γιος, που ως τώρα
» πολλών χωρώνε γκρέμισε, κι' ακόμα θα γκρεμίσει ,
25 » τα κάστρα· τι στο χέρι του να κάνει ότι τ' αρέσει.
» Μόν' όλοι ελάτε! ας κάνουμε όπως εγώ προστάζω·
» ας φύγουμε με τα γοργά καράβια στην πατρίδα,
» τι πια δεν το κουρσέβουμε το ξακουσμένο κάστρο. »
Έτσι είπε, κι' όλοι κόμπιασαν και σα βουβοί σωπούσαν.
30 Ωρα πολλή είταν ήσυχοι με σπλάχνα μαραμένα,
μα με καιρό τους μίλησε ο θαρρετός Διομήδης
« Τ' Ατρέα γιε, παραλαλείς, και θ' αντικρούσω εσένα
» πρώτα — με λόγο, έτσι σωστά — κι' αφέντη, μη θυμώσεις.
» Το θάρρος πρώτα μούβρισες σ' όλους μπροστά, και μούπες
35 » είμαι κιότης κι' απόλεμος· μα αν είμαι, εδώ οι Αργίτες
» το ξέρουν όλοι, γέροι νιοι. Όμως εσένα τόνα
» σου χάρισε μονάχα ο γιος του Κρόνου ο λοξογνώμας·
» σούδωκε αρχή και πιο πολύ απ' όλους μας ορίζεις,
» όμως αντριά δε σούδωκε πούχει την πρώτη αξία.
40 » Καλότυχε, τέτια που λες, λοιπόν θαρρείς αλήθεια
» έτσι είναι τ' Άργους τα παιδιά απόλεμοι κιότηδες;
» Μα εσένα αν σ' έπιασε όρεξη να σηκωθείς να φύγεις,
43 » σύρε! νά δρόμος ανοιχτός, νά πλοία στ' ακρογάλι!
45 » Όμως οι άλλοι οι Δαναοί με τις θρεμένες χήτες
» θα μείνουν ως να πάρουμε το κάστρο. Ειδέ ας τραβάνε,
» κι' αφτοί κι' οι στόλοι τους μαζί, στην ποθητή πατρίδα·
» τι εμείς, εγώ κι' ο Στένελος, δεν πάβουμε ως να βρούμε
» άκρη της Τριάς· γιατί θεός μας έχει εδώ φερμένους. »
50 Είπε, και ζητωκραύγασαν με μιά φωνή οι Αργίτες,
τι με καμάρι τ' άκουσαν τα λόγια του Διομήδη.
Τότες ο γερο-Νέστορας σηκώθηκε όρθιος κι' είπε
« Διομήδη, και στη μάχη εσύ και στη σφαγή πρωτέβεις,
» και στη βουλή όλους ξεπερνάς τους συνομήλικούς σου.
55 » Όσοι Αχαιοί, το λόγο σου κανείς δε θ' αψηφήσει,
» δε θ' αντιπεί· μα στις δουλιες δεν πήγες κι' ως στο βάθος.
» Είσαι μαθές και νιός — και γιο θα σ' είχα εγώ στα χρόνια,
58 » τον πιο μικρό — μα γνωστικά τα κουβεντιάζεις όμως.
60 » Μόν' έλα εγώ, πούμαι θαρρώ πια γέρος, όλα ως πέρα
» ας τα ξηγήσω κι' ας τα πω· κι' ας μην καταφρονέσει
» κανείς το λόγο μου, ουδ' αφτός ο βασιλιά Αγαμέμνων.
» Αγριάθρωπος — δίχως πατριά και κοινωνιά — 'ναι εκείνος
» που αίμας γυρέβει αδερφικό, κατάρατες διχόνιες.
65 » Όχι! διχόνιες η θολή δε θέλει τώρα νύχτα,
» θέλει φρουρά. Και λέω ας παν κι' όξω απ' το κάστρο βάρδιες
» κοντά ας πλαγιάσουν στο σκαφτό εδώ κι' εκεί χαντάκι.
» Στους νιους να τί είχα ναν τους πω. Κατόπι εσύ, Αγαμέμνο,
» άρχισε, πούσαι κεφαλή των βασιλιάδων όλων,
70 » και στρώσε τους των προεστών τραπέζι. Σου τεριάζει,
» δε σούναι ατέριαστο· κρασί γιομάτες σου οι καλύβες,
» που πάσα μέρα οι Δαναοί σου κουβαλούν με πλοία
» απάνου στον πλατύ γιαλό απ' αντικρύ οχ τη Θράκη.

- » Έχεις του κόσμου τ' αγαθά, τι τόσο ορίζεις πλήθος.
 » Κι' όταν συντύχουν όλοι εκεί, ακούς αφτόν που γνώμη
 75 » προβάλλει πιο καλύτερη, και χρειαζόμαστε όλοι
 » μιὰ άξια πολύ και φρόνιμη, τι καιν κοντά στα πλοία
 » άπειρες οι οχτροί φωτιές... που πιον δε σφάζει η πίκρα ;
 » Ναι, το στρατό ή θα φάει αφτή η νύχτα ή θαν τον σώσει.»
 Είπε, κι' εκείνοι πείστηκαν κι' όχι κανείς δεν είπε.
- 80 Και να φυλάξουν βγήκανε νομάτοι αρματωμένοι
 με λοχαγούς του Νέστορα το γιο το Θρασυμήδη,
 τους αδελφούς Ασκάλαφο και Γιάλμενο, γιους τ' Άρη,
 το Δήπυρο, τον Αφαριά, τον άφοβο Μηριόνη,
 και με το Λυκομήδη, γιο του Κρέοντα αντριωμένο.
- 85 Εφτά 'χαν οι φρουροί αρχηγούς, και νιοί εκατό ακλουθούσαν
 κάθε αρχηγό, έχοντας μακριά στα χέρια τους κοντάρια.
 Και πήγαν έκατσαν τειχιού ανάμεσα και τάρφου·
 εκεί φωτιά άναψε ο καθείς κι' ετοίμασαν να φάνε.
 Κι' ο γιος τ' Ατρέα μαζεφτούς τους πρώτους στην καλύβα
- 90 τους πήγαινε όλους, και λαμπρό τους έβαζε τραπέζι.
 Κι' εκείνοι σ' έτοιμα άπλωσαν λιγούδια, ομπρός στρωμένα.
 Κι' όταν πια τέλος χόρτασαν καλά με φαγοπότι,
 άρχισε ο γερο - Νέστορας να γνωμοπλέχνει πρώτος,
 π' απ' όλους πιο σοφή και πριν τούβγαινε πάντα η σκέψη.
- 95 Αφτός με λόγια γνωστικά τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,
 » τέλος κι' αρχή από σένα εγώ θα κάνω, γιατί ορίζεις
 » κόσμο πολύ, και σούβαλε του Κρόνου ο γιος στο χέρι
 » ραβδί εξουσίας για να τηράς πώς νάναι εφτυχισμένοι.
- 100 » Πλείσα για αφτό εσύ πάει να δεις και κάθε χριά να κάνεις,
 » μα κι' άλλου γνώμη να δεχτείς που πιάσει να μιλήσει
 » επί καλού· τι κέρδος σου, σα βγει καλό στη μέση.
 » Μα εγώ ας σας πω τι πιο σωστό μου φαίνεται πως είναι.
 » Άλλο κανείς καλύτερο δε θα σκεφτεί απ' τη σκέψη
- 105 » αφτή που εγώ στοχάζουμαι κι' από καιρό και τώρα,
 » ακόμα απ' όντας θύμωσες, θεόσπαρτε, και πήγες
 » μες στ' Αχιλιά και τ' άρπαξες την κόρη Βρισοπούλα . . .
 » όχι όμως και με γνώμη μας. Τι πόσα εγώ δε σούπα
 » να σ' αμποδίσω! όμως εσύ απ' το θυμό αγριεμένος
 » πείραξες άντρα ανότερο που κι' οι θεοί τιμάνε,
 » τι έχεις παρμένα του τη νιά. Όμως και τώρα ας δούμε,
- πο » πώς λυτρωμό θενάβρουμε φιλιώνοντάς τον πάλι
 » με λόγια περικαλεστά με τιμημένα δώρα.»
 Τότες του λέει τ' Ατρέα ο γιος, ο πρωταφέντης τ' Άργους
- 115 « Γέρο, δεν τάπες ψέματα τα δύστυχά μου πάθια.
 » Έφταιξα, δεν τ' αρνιέμαι εγώ. Ναι, με στρατό μεγάλο
 » είν' ίσος όπιον πάρει ο γιος από καλό του Κρόνου,
 » σαν τώρα αφτόν που τίμησε κι' αφάνισε τους άντρες.
 » Μιάς κι' έφταιξα όμως το στρεβλό κεφάλι μου αγρικώντας,
- 120 » πρόστιμο δίνω κι' έτοιμος ξανά 'μαι να φιλιώσω,
 » κι' ομπρός σας σ' όλους ξακουστά θα νοματίσω δώρα.
 » Εφτά τριπόδια απύρωτα, δέκα χρυσού κομάτια,

- » λεβέτια ως είκοσι λαμπρά, γερά άτια βραβεμένα
 » δώδεκα π' όλα κέρδισαν στο τρέξιμο βραβεία.
 125 » Φτωχός δε θάναι ο άνθρωπος που θε του πάνε τόσα,
 » άδιο δε θάναι από χρυσό και βιός τ' αρχοντικό του
 » αν έχει όσα μού κέρδισαν τ' αλόγατά μου πλούτη.
 » Και νιές εφτά π' αμίμητα δουλέβουν θαν του δώσω
 » Λέσβισσες, που σαν κούρσεψε την πλούσια Λέσβο ατός του,
 130 » τις πήρα εγώ, που τέρι τους δεν είχανε στα κάλλη.
 » Αφτές του δίνω, και μαζί τη νιά που πριν του πήρα,
 » τη Βρισοπούλα, κι' όρκονε θαν τ' ορκιστώ μεγάλο,
 » ποτές πως δεν την άγγιξα, στο στρώμα της δε μπηκα,
 » π' όλοι στον κόσμο σύστημα γυναίκες τόχουν κι' άντρες.
 185 » Αφτά όλα θάν τα λάβει εφτός. Μα αν των θεώνε πάλι
 » μας δώκει η χάρη το καστρί να πάρουμε των Τρώων,
 » ας μπει και πλοίο με χαλκό και μάλαμα ας φορτώσει
 » ξέχειλο, σα μοιράζουμε το πράμα, και γυναίκες
 » όπιες τ' αρέσουν Τρώϊσες ως είκοσι ας διαλέξει,
 140 » απ' τη Λενιό ύστερα τις πιο λαχταριστές στα κάλλη.
 » Κι' αν τ' Άργος, τον αφρό της γης, δούμε ξανά, τον κάνω
 » γαμπρό μου· την αγάπη μου σαν τον Ορέστη θάχει,
 » τ' αγόρι που μες στ' αγαθά μ' αντρώνεται και χάδια.
 » Κι' έχω μες στ' ομορφόχτιστο παλάτι μου τρεις κόρες,
 145 » τη Λαοδίκη, Εφιάνασσα, και τη Χρυσόθεμή μου,
 » κι' όπια τους θέλει, ανέδωρη την παίρνει στου Πηλέα
 » τον πύργο· εγώ όμως και προικιά πολλά θα την προικίσω,
 » τόσα που ως τώρα κόρης του κανείς δεν έδωκε άλλος.
 » Τι εφτά καλοκατοίκητες θάν του χαρίσω χώρες,
 150 » τη χορταροστρωμένη Ιρή, την Καρδάμυλα, Ενόπη,
 » την όμορφη Έπια, τη Φηρά, την Άνθια πούχει τόσες
 » βαθιές βοσκές, την Πήδασο με τα πολλά τ' αμπέλια,
 » όλες στη θάλασσα κοντά, στα σύνορα της Πύλος.
 » Πλούσιος τις κατοικάει λαός με πρόβατα και βόδια,
 155 » που σα θεό θάν τον τιμούν με δώρα, και μπροστά του
 » θα τρέχουν τις πολύκερδες ναν τους δικάζει δίκες.
 » Αφτά του δίνω αν τους θυμούς ξεχάσει πια. Ας μερώσει !
 » Ένας, ο Άδης, μέρωση δεν ξέρει ή περικάλια,
 » για αφτό κι' απ' όλους τους θεούς πια τον μισούν στον κόσμο.
 160 » Κι' ας μη μου κάνει αντίσταση, τι εγώ πιο βασιλιάς του,
 » πιο —ξέρει— γεροντότερος εγώ 'μαι και στα χρόνια. »
 Τότες του λέει ο Νέστορας ο γερο-αλογολάτης
 « Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,
 » τώρα άξια δώρα και καλά προσφέρνεις τ' Αχιλέα.
 165 » Μόν έλα προεστούς διο τρεις ας στείλουμε, π' αμέσως
 » να παν ως στην καλύβα του κι' εκεί ναν τον συντύχουν.
 » Μα στάσου, εγώ θα πω σας πιούς, κι' αφτοί όχι ας μη μας πούνε.
 » Πρώτος ο γερο-Φοίνικας ομπρός ας οδηγήβει,
 » Επειτα του Λαέρτη ο γιος κι' ο Αίας ο μεγάλος·
 170 » και κράχτες, διο ας ακολουθούν, ο Νόδιος κι' ο Βρυβάτης.
 » Και τώρα φέρτε μας νερό να νίγουμε τα χέρια
 » κι' όλους διατάζτε να σταθούν με σέβας, τι του Δία

- » θα κάνουμε μιά δέηση, ανίσως μας πονέσει.»
Είπε, κι' εκείνοι τ' άκουσαν με προθυμιά το λόγο.
Εφτύς νερό τους έχυσαν οι κράχτες να νιφτούνε,
175 κι' οι υιοί κροντήρια με πιoto γιομίσανε ως τα χείλια,
κι' όλους κερνούνε, των θεών σαν έσταξαν το μέρος.
Και στάζοντας, σαν ήπιανε όσο η καρδιά ζητούσε,
σηκώνονται απ' του βασιλιά να πάνε την καλύβα,
ενώ πολλές τους έδινε ο Μέστορας ορμήνιες,
180 όλα λεφτολογώντας τους, μα του Δυσσέα πρώτα
τούλεγε και του σύσταινε ότι μπορεί να κάνει
και του Πηλιά τον άξιο γιο να φέρει στα νερά τους.
Αφτοί έτσι τότες παίρνουνε την αμμουδιά άκρη άκρη
του πολυτάραχου γιαλού, πολλά περικαλώντας
της γης το σείστη Ποσειδό το θάμα του να κάνει
και την περήφανη ψυχή να πείσουν τ' Αχιλέα.
- 185 Και στα γοργά σαν έφτασαν των Μυρμιδόνων πλοία,
τον ήβραν που διασκέδαζε μ' ωριόφωνο λαγούτο,
ομορφοπλούμιο, κι' αργυρό είχε ζυγό από πάνου,
που διάλεξε απ' τ' Αητιού το βίος σαν πήρε το καστρί του·
μ' αφτό περνούσε, αρματωλών παλικάριές λαλώντας,
190 κι' αντίκρυ είταν ο Πάτροκλος μονάχος καθισμένος
ήσυχος, πότε το σκοπό θα πάνει καρτερώντας.
Κι' αφτοί προχώρησαν, μπροστά ο θεϊκός Δυσσέας,
κι' ομπρός του στάθηκαν. Κι' αφτός πετιέται ξαφνισμένος —
απ' το σκαμνί που κάθουνταν — με το λαγούτο κι' όλα·
- 195 όρθιος μαζί κι' ο Πάτροκλος σηκώθη σαν τους είδε.
Κι' έκραξε του Πηλέα ο γιος καλοσορίζοντάς τους
« Για σας, καλό σ' μας ήρθατε ... (ά κάπια σφίγγει ανάγκη !)...
» αδρέφια μούστε πάντα εσείς, κιás θύμωσα των άλλων. »
Έτσι είπε, και τους έφερε πιο μέσα στην καλύβα
- 200 και στα σκαμνιά τους κάθισε και τ' άλικά του πέφκια,
κι' εφτύς γυρνάει κι' εκεί κοντά φωνάζει του Πατρόκλου
« Βάλε εδώ ομπρός μας, Πάτροκλε, κροντήρι πιο μεγάλο,
» άσ 'το έτσι το κρασί πιο αγνό, δώσε ολωνών ποτήρια·
» φίλους ξενίζει η στέγη μου τους πιο λαχταρισμένους. »
- 20 Είπε, κι' ακούει ο Πάτροκλος τα λόγια του συντρόφου.
Και στρώνει αμέσως τάβλαρο με της φωτιάς τη λάμψη,
κι' απάνου αρνιού καλόθρεφτου και τράγου βάζει πλάτη,
βάζει και γουρουνόραχη γιαλιστερή του πάχους·
που ενώ του τις βαστούσε ο γιος του Δάρη, ο Αφτομέδος,
με το μαχαίρι ο θεϊκός τις έκοβε Αχιλέας,
- 210 και σαν τις καλολιάνισε, τις πέρασε στις σούγλες.
Κι' έκαψε ο Πάτροκλος καλή φωτιά, ο λεβέντης άντρας.
Κι' η φλόγα αφού ξεθύμανε και χώνεψαν τα ξύλα,
στρώνει τη θράκα, τα σουγλιά μ' αλάτι πασπαλίζει,
τ' απλώνει απάνου απ' τη φωτιά, ακουμπιστά στις φούρκες.
- 215 Κι' αφού πια τα καλόψησε και κένωσε σε δίσκους,
πήρε μες σ' ώρια κάνιστρα ψωμί, και στο τραπέζι
τόβαλε απάνου. Μοίρασε το κριάς κι' ο Αχιλέας,
κι' έπειτα κάθισε αντικρύ του θεϊκού Δυσσέα,

- έτσι απ' τον άλλο τοίχο εκεί, και του Πατρόκλου τούπε
220 πρώτα το μέρος των θεών να πάρει και να κόψει.
Κι' έρηξε αφτός τις προσφορές μες στις φωτιάς τις φλόγες
Τότε όλοι σ' έτοιμα άπλωσαν φαγιά στρωμένα ομπρός τους.
Και πια σα χόρτασαν καλά γερό με φαγοπότι,
γνέφει του γερο-Φοίνικα ο Αίας· και θωρώντας
αφτό ο Δυσέας, ξέχειλο γιομίζει το ποτήρι
με το κρασί, και χαιρετάει το θεϊκό Αχιλέα
225 « Για σου, Αχιλέα ! Αρχοντικό τραπέζι δε μας λείπει
» και στην καλύβα κάτω εκεί του βασιλιά Αγαμέμνου,
» τώρα κι' εδώ· τι έχει πολλά να φάμε όπως ποθούμε.
» Μα ο νους μας σε ξεφάντωμα και σε χαρές δεν είναι,
» μόν βλέποντας βαρύ κακό φοβούμαστε, αρχηγέ μου,
230 » και τρέμουμε· τί είναι άγνωστο, θα μας σωθούν τα πλοία,
» ή θα χαθούνε, εξόν εσύ κοντάρι αν ξαναπιάσεις.
» Τι ομπρός στο κάστρο πέζεψαν και στο караβοστάσι
» οι Τρώες οι λιοντόψυχοι κι' οι ξακουστοί σύμμαχοι
» και μες στον κάμπο καιν πολλές φωτιές, και λεν πια τώρα
235 » πως σβάρνα ως μες στα φτερωτά καράβια θα μας πάρουν.
» Κι' όλο του Κρόνου ο γιος δεξά σημάδια δείχνοντάς τους
» αστράφτει· κάτω ο Έχτορας φωτιά γιομάτος άγρια,
» παντού χειμάει ορπίζοντας στο Δία, ούτε λογιάζει
» θεούς κι' ανθρώπους, μόν φριχτή τον συνεπήρε φρένια.
240 » Και τότε νάβγει η ρόδινη περικαλιέται αβγούλα,
» τι τάζει, τ' ακροφίγουρα των караβιών θα κόψει,
» κι' αφτά θα κάψει μ' άσβυστη φωτιά, και τους Αργίτες
» θα πελεκήσει εκεί κοντά μες στου καπνού τη ζάλη.
» Τα τρέμω αφτά κατάκαρδα, μην του τη βγάλουν πέρα
245 » την παινεσιά οι θεοί, κι' εμάς μην είναι εδώ γραφτό μας
» να πέσουμε όλοι δίχως πια να ξαναδούμε τ' Άργος.
» Μα σήκω! αν τ' Αργιτόπουλα σε μέλει καν και τώρα
» να σώσεις απ' τα βάσανα κι' απ' των οχτρών τους χτύπους.
» Εσύ ύστερα θα λαχταρείς, μα τρόπο πια δε θάχει
250 » να βρεις γιατριά, μιάς το κακό και γίνει· μόνε σκέψου
» πώς θα μας σώσεις πριν πολύ απ' την κακή την ώρα.
» Μα, αδρέφι, σ' τόπε διο και τρεις ο γέρος σου πατέρας
» στη Φτία, την ώρα που στο γιο τ' Ατριά σε προβοδούσε
255 » ' Παιδί μου, νίκη η Αθηνά κι' η Ήρα, αν θέν, θα δώσουν,
» μα εσύ τη μεγαλόψυχη καρδιά σου μες στα στήθια
» να περιορίζεις· πιο καλά συμφέρνει η πραοσύνη.
» Παραίτα πια τη δύστροπη λογοτριβή, και τότες
» περσότερο όλοι, γέροι νιοι, θα σ' έχουν τιμημένο.'
260 » Νά ! τί σ' αρμήνεβε, μα εσύ ξεχνάς· όμως και τώρα
» πάψε, ορέ αδρέφι, κι' άφισε το σπλαγνοφάγο πείσμα,
» κι' αξιάς δώρα ο βασιλιάς σου δίνει αν ξεχολιάσεις.
» Μόν έλα τώρα πρόσεχε, κι' εγώ όλα εδώ ένα ένα
» θα πω όσα δώρα σούταζε μπροστά μας στο καλύβι.
» Εφτά τριπόδια απύρωτα, δέκα χρυσού κομάτια,
265 » λεβέτια ως είκοσι λαμπρά, γερά άτια βραβεμένα
» δώδεκα, π' όλα κέρδισαν στο τρέξιμο βραβεία.

- » Φτωχός δε θάναι ο άνθρωπος που θε του πάνε τόσα,
» άδιο δε θάναι από χρυσό και βιός τ' αρχοντικό του
» αν έχει όσα του κέρδισαν τ' αλόγατά του πλούτη.
- 270 » Και νιες εφτά π' αμίμητα δουλέβουν θα σου δώσει
» Λέσβισσες, που σαν κούρσεψες την πλούσια Λέσβο ατός σου,
» τις πήρε αφτός, που τέρι τους δεν είχανε στα κάλλη·
» αφτές σου δίνει, και μαζί τη νιά που πριν σου πήρε,
» τη Βρισσοπούλα, κι' όρκονε θα σ' ορκιστεί μεγάλο
- 275 » ποτές πως δεν την άγγιξε, στο στρώμα της δε μπήκε,
» π' άντρες γυναίκες, αργηγέ, συνήθια τόχουν όλοι.
» Αφτά όλα θα σ' τα δώσει εφτύς. Μα αν των θεώνε πάλι
» μας δώκει η χάρη το καστρί να πάρουμε των Τρώων,
» μπαίνεις και πλοίο με χαλκό και μάλαμα φορτώνεις
- 280 » ξέχειλο, σα μοιράζουμε το πράμα, και γυναίκες
» όπιες σ' αρέσουν Τρώϊσες ως είκοσι διαλέγεις,
» απ' τη Λενιά ύστερα τις πιο λαχταριστές στα κάλλη.
» Κι' αν τ' Άργος, τον αφρό της γης, δούμε ξανά, να γίνεις
» γαμπρός του· την αγάπη του σαν τον Ορέστη θάχεις,
- 285 » τ' αγόρι που τ' αντρώνεται μες στ' αγαθά και χάδια.
» Κι' έχει μες στ' ομορφόχτιστο παλάτι του τρεις κόρες,
» τη Λαοδίκη, Ιφιάνασσα, και τη Χρυσόθεμή του,
» κι' όπια τους θες, ανέδωρη στο γονικό σου πύργο
» την πας· μα αφτός και με προικιά πολλά θαν την προικίσει,
- 290 » τόσα που ως τώρα κόρης του κανείς δεν έδωκε άλλος.
» Τι εφτά καλοκατοίκτης θα σου χαρίσει χώρες,
» τη χορταροστρωμένη Ιρή, την Καρδαμύλα, Ενόπη,
» την όμορφη Έπια, τη Φηρά, την Άνθια πούχει τόσες
» βαθιές βοσκές, την Πήδασο με τα πολλά τ' αμπέλια.
- 295 » όλες στη θάλασσα κοντά, στα σύνορα της Πύλος.
» Πλούσιος τις κατοικάει λαός με πρόβατα και βόδια
» που σα θεό θα σε τιμούν με δώρα, και μπροστά σου
» θα τρέχουν τις πολύκερδες ναν τους δικάζεις δίκες.
» Αφτά σου δίνει αν το θυμό τού στέρξεις πια ν' αφίσεις.
- 300 » Μα αν πάρα σούναι μισητός τ' Ατρέα ο γιος, κι' εκείνος
» κι' αφτά τα δώρα του, μα εμάς λυπήσου καν τους άλλους
» π' όλους μάς έσφιξε ο οχτρός, κι' εμείς θα σε τιμούμε
» σάμπως θεό· τι σ' ολωνών θ' ανυψωθείς τα μάτια —
» σ' το τάζω— τώρα σφάζοντας τον Έχτορα, γιατί ήρθε
- 305 » κοντά πολύ, σαν πούναι τος γιομάτος άγρια λύσσα,
» τι λέει, κανένas ίσος του δεν είναι απ' τους Αργίτες,
» όσοι κι' αν ήρθανε ως εδώ με την αρμάδα οχ τ' Άργος.»
Τότε ο γοργός τ' απάντησε γιος του Πηλέα κι' είπε
« Γιε του Λαέρτη θεϊké, πολύτεχνε Δυσσέα,
» πρέπει το λόγο ορθά κοφτά μιά να σας πω για πάντα,
- 310 » το τί έχω ασάλεφτο σκοπό να κάνω, τι δε θέλω
» να μούρχεται άλλος απ' αλλού κι' εδώ να τριζιμιύζει·
» τι άλλα όπιος κρύβει στην καρδιά κι' άλλα του λεν τα χείλια
- 313 » τότε μισώ όσο μισητή μούναι η μπασιά και τ' Άδη.
- 315 » Μήτε τ' Ατρέα λέω ο γιος δε θα με πείσει εμένα
» μήτε άλλος σας κανείς, γιατί σπολλάτη da δε μούπαν

- » που δίχως πάντα ανασασμό τους Τρώες πολεμούσα.
- 321 » Και τί μου μένει πούσυρα τόσα πολλά μαρτύρια
 » μ' αιώνιες μάχες, τη ζωή σαν τίποτα αψηφώντας;
 » Πώς πάει η κλώσσα το σπυρί στ' αφτέρωτα πουλιά της
 » μόλις το βρει, όμως έπειτα ψοφά απ' την πείνα ατή της,
- 325 » έτσι κι' εγώ πολλές νυχτιές περνούσα ξαγρυπνώντας,
 » και μέρες μες στα αίματα βουτούσα και στους φόνους,
 » και με στρατούς χτυπιόμουνα για τα δικά τους τέρια.
 » Δώδεκα ως τώρα κούρσεψα με τα καράβια χώρες·
 » πεζός, ως έντεκα θαρρώ της Τριάς τους κάμπους γύρω·
- 330 » κι' απ' όλες πήρα 'να σωρό πολύτιμα μ' αξία,
 » και πάγαινα του βασιλιά και τάδινα Αγαμέμνου.
 » Κι' εκείνος, πίσω μένοντας μες στο караβοστάσι,
 » τάπαιρνε, λίγα μοίραζε, πολλά κρατούσε ο ίδιος,
 » και τ' άλλα τάδινε πρεσβιά στων Αχαιών τους πρώτους.
- 335 » Αφτών δεν τ' άγγιξε κανείς· και μοναχά από μένα
 » μου πήρε και κρατάει τη νιά που λαχταρούσα· τώρα
 » στο τρώμα ας μου τη χαίρεται! Όμως γιατί των Τρώων
 » να κάνουν πόλεμο έπρεπε οι Δαναοί; Πια ανάγκη
 » τόσο λαό τ' Ατρέα ο γιος να μάσει, κι' εδώ ως πέρα
 » να φέρει; ή όχι απ' αφορμή της λυγερής Ελένης;
- 340 » Τί, μόνοι τις γυναίκες τους τις αγαπούν στον κόσμο
 » τ' Ατρέα οι γιοί; Όποιος έχει νου και γνώση, τη δική του
 » τη θέλει και την αγαπάει, καθώς αφτή κι' ατός μου
 » μ' όλη αγαπούσα την καρδιά κι'άς τήνε πήρα σκλάβα.
 » Μα αφού με γέλασε, κι' αφτή την πήρε μου απ' τα χέρια,
- 345 » να με δολώσει ας μη ζητάει . . . τον ξέρω, δε με πιάνει.
 » Μόνε, Δυσσέα, μ' εσένα πια και τους λοιπούς αρχόντους
 » ας δει να σώσει οχ της φωτιάς τις φλόγες τα καράβια.
 » Νά! μάλιστα έφτιασε πολλές δουλιές χωρίς εμένα,
 » έχτισε ακόμα και τειχί, κοντά άνοιξε χαντάκι
- 350 » πλατύ μεγάλο, κι' έμπηξε παλούκια απ'άς στο λάκκο.
 » Μα κι' έτσι τον αντροφονιά γιο του Πριάμου πίσω
 » ναν τον βαστάξει δε μπορεί· μα εγώ όσο πολεμούσα,
 » που να τολμήσει απ' το καστρί μακριά να ξεμυτίσει!
 » μόν τόσο, ως στη Ζερβόπορτα και στην οζά, κοτούσε.
- 355 » Εκεί με πρόσμενε μιά αβγή, λίγο η στερνή του νάναι ...
 » Και τώρα αφού τον Έχτορα δε θέλω να βαρέσω,
 » άβριο του Δία κάνοντας θυσία και των άλλων
 » θεών — γιομίζοντας καλά τα πλοία αφού τα ρήξω
 » στη θάλασσα — θα δεις, αν θες κι' αποθυμάς, να σκίζουν
- 360 » πρωϊ πρωϊ τα πλοία μου το ψαροθρόφο κύμα,
 » και μέσα νάφτες πρόθυμους με το κουπί στα χέρια.
 » Κι' αν πρύμο αγέρι ο σαλεφτής της γης μου προβοδήσει,
 » την τρίτη αβγή στην όμορφη πατρίδα μου θ' αράξω.
 » Εκεί άπειρα έχω π' άφισα για δω σαν πήρα δρόμο·
- 365 » μα κι' άλλο βιο, όσο μούλαχε, εδώ απ' την Τριά θα πάρω,
 » χαλκό και σίδερο ψαρύ και λυγερές γυναίκες,
 » χρυσό θα πάρω . . . μα τη νιά αφτός που μούχε δώσει
 » πίσω την πήρε αγέρωχα, ο βασιλιά Αγαμέμνος.

- » Έτσι όλα μολογήστε τα καθώς τα παραγγέλνω,
370 » ορθάνοιχτα, που πια κανείς το φέρσιμό του Αργίτης
» να μη σηκώνει, αν κι' άλλους σας σκοπό 'χει να γελάσει,
» σαν που ψυχή δε ντρέπεται ... μα εμένα όσο κι' αν είναι
» ξαδιάντροπος, θα δείλιαζε και να με δει στα μάτια.
» Μαζί του εγώ πια σε βουλή δε συντροφιάζω ή μάχη·
375 » τι μ' έβλαψε με γέλασε, και πια με λόγια πάλι
» δε με τσακώνει — σώνει του — μον ήσυχος ας βγάζει
» τα μάτια του, γιατί το νου τού πήρε ο γιος του Κρόνου.
» Τα δώρα του εγώ τα κλωτσάω και σα σκουπίδια τάχω.
» Μήτε κι' αν δέκα κι' είκοσι φορές μου δώκει τόσα,
380 » όσα έχει τώρα, κι' απ' αλλού αν ήθε λάβει ακόμα,
» μήτε όσα στον Ορχομενό, κι' όσα στη Θήβα μπαίνουν
» του Μισιριού όπου βρίσκεται πιο απ' όλους βιός στον κόσμο—
» κι' αφτή είναι ως εκατόπορτη, κι' όξω από κάθε πόρτα
» διακόσοι βγαίνουν μ' άλογα κι' αμάξια μαχητάδες —
385 » μηδέ κι' αν τόσα μούδινε όσα τα φύλλα ή τα άνθια,
» μήτε έτσι δε μου πείθει πια τη γνώμη, δε μ' αλλάζει,
» ως που όλη την καρδόπνιγη βρισιά του να ξεράσει.
» Μήτε με κόρη του παντριές δε θέλω, κι' αν ακόμα
» παράβαινε με τη χρυσή στην ομορφιά Αφροδίτη
390 » και σε δουλιές κι' αργόχερα θεά Παλλάδα αν είταν,
» μήτε έτσι δεν την παίρνω εγώ, μόν άλλονε ας γυρέψει,
» όπιος τού πάει κι' είναι άρχοντας καλύτερος μου εμένα.
» Τι δα αν με σώσουν οι θεοί και φτάσω ως στην πατρίδα,
» ας είναι ο γέρος μου καλά κι' αφτός μου βρίσκει νύφη.
395 » Νά, αρχοντοπούλες βρίσκονται στη Φτιά και στην Ελλάδα
» πολλές, γεννήματα αρχηγών π' ορίζουν πολιτείες,
» κι' όπια τους θέλω, τέρι εγώ την κάνω αγαπημένο.
» Εκεί όλο μ' έβιαζε συχνά πόθος βαθύς να σύρω,
» και κόρη αφού στεφανωθώ, νυφούλα ταιριασμένη,
400 » μ' αφτή το βιός να χαίρουμαι που σώριασε ο Πηλέας.
» Τι δε μ' αξίζουν την ψυχή εμένα μήτε κι' όσους
» πλούσια χώρα θησαβρούς λεν είχε του Πριάμου
» πριν έρθουν τ' Άργους τα παιδιά, στα χρόνια της ειρήνης,
» μήτε όσα στη βραχότοπη Πυθό λεν μέσα κλείνει
405 » τ' Απόλλου τού προφυλαχτή το μαρμαροκατώφλι.
» Γιατί τ' αρπάζ τα πρόβατα και τραχηλάτα βόδια,
» τριπόδια ακάπνιστα αποχτάς και ξανθοκέφαλα άτια,
» μα ανθρώπου πίσω την ψυχή μήτε αρπαγή τη φέρνει
» μήτε και χρήμα, αν μιά φορά διαβεί τον δοντοφράχτη·
410 » Τι η μάννα μου η λεφκόποδη θεά μού λέει, η Θέτη,
» πως τύχες διο λογιών με παν στο τέλος του θανάτου·
» ανίσως μένω γύρω εδώ και πολεμάω το κάστρο,
» πάει δε θα δω πια γυρισμό, μα αιώνια θάχω δόξα·
» μα αν ξαναπάω στο σπίτι μου, στη λατρεφή πατρίδα,
415 » μούναι χαμένη η δόξα μου, μα μακρινή η ζωή μου.
417 » Μάλιστα συμβουλέβω εγώ και τους λοιπούς σας, πρύμη
» να βάλτε για τον τόπο σας, τι πια άκρη δε θα βρείτε
» της Τριάς· γιατί μ' απόφαση το χέρι του από πάνου

420 » της έβαλε του Κρόνου ο γιος, και θάρρεψε ο λαός της.
 » Μόν σύρτε οι διο σας τ' όχι μου στους αρχηγούς να πείτε,
 » Δυσσέα κι' Αία, τι είναι αφτό των προεστών το χρέος,
 » ξανά για να συλλογιστούν, κι' άλλη να βρούνε τέχνη
 » που ναν τους σώσει οχ του φιδιού το στόμα τα καράβια
 425 » και το στρατό, τι τώρα αφτή δε γίνεται, ας το ξέρουν.
 427 » Μα ο Φοίνικας ας μείνει εδώ να κοιμηθεί μαζί μας,
 » κι' αντάμα πιάνουμε κουπί για τη γλυκιά πατρίδα
 » άβριο... αν το θέλει· στανικά δε θέλω ναν τον πάρω. »
 430 Είπε, κι' όλοι έμειναν ξεροί χωρίς να βγάλουν λέξη
 σα σαστισμένοι· τι σφιχτά πολύ τους τόπε τ' όχι.
 Μα με καιρό είπε ο Φοίνικας ο γερο-αλογολάτης,
 σπώντας στα δάκρια, τι έτρεμε μην πάθουν τα καράβια
 « Στο νου πια αν τόβαλες να πας, λεβέντη μου Αχιλέα,
 435 » και να βοηθήσεις μιά σταλιά δε θέλεις τα καράβια
 » απ' τη φωτιά, σαν που θυμός σου πείσμωνσε τα σπλάχνα,
 » πώς τότες θέλεις πίσω σου, παιδί μου, εδώ να μείνω
 » μόνος; Μ' εσένα μ' έστειλε ο γέρος σου πατέρας
 » τότε όταν απ' τη Φτιά στο γιο τ' Ατριά σε προβοδούσε,
 440 » αρχάρη ακόμα κι' άπραγο, ακάτεχο από μάχες
 » και συντυχές όπου αποχτούν φήμη και δόξα οι άντρες.
 » Για τούτο μ' έστειλε, όλα αφτά να σ' τα μαθαίνω, κι' έτσι
 » λόγων να γίνεις ρήτορας και δουλεφτής πολέμων.
 » Έτσι, παιδί μου, ξέρε το, μακριά σου εγώ δε μένω,
 445 » κι' ακόμα αν μούταζε ο θεός τα έρμα γερατιά μου
 » να ζύσει, και λεβέντη νιο σαν πρώτα να μ' αλλάξει,
 » σαν όταν τη ροδότσουπρη Ελλάδα πρωταφήκα
 » για ν' αποφύγω διαφορές με τον πατέρα Αμύντα.
 » Αφτός μου καρδιοθύμωσε για μιά πανώρια σκλάβα
 450 » π' αγάπαε, και το πρώτο του καταφρονούσε τέρι,
 » τη μάννα μου. Κι' αφτή ήθελε τους διο ναν τα χαλάσουν,
 » κι' όλο με ξόρκιζε τη νιά να πάω και να πλακώσω.
 » Την άκουσα και τόκανα. Κι' ο γέρος μου πατέρας
 » εφτός σαν πήρε μυρουδιά, με φοβερές κατάρες
 » μ' άρχισε, κι' όλο δέουνταν στις άγριες Καταδιώχτρες
 455 » ποτές να μην καθήσει γιος στο γόνα μου, βγαλμένος
 » από σπορά μου· κι' οι θεοί ξακούνε την κατάρα,
 » ο Άδης κάτω στ' άνηλια της γης κι' η Περσεφόνη.
 » Τότε έτσι μούρθε το σπαθί να πάρω ναν τον σφάζω,
 » μα κάποιος με ξεχόλιασε θεός θυμίζοντάς μου
 460 » την καταδίκη του λαού, του κόσμου τις βλαστήμιες,
 » α θε με λεν πατροφονιά παντού μες στην Ελλάδα·
 » Μα ο γέρος να μου βαργομάει κι' εγώ στο σπίτι πάντα
 » να σουρταφέρνω, πια η καρδιά δε βάσταε μου στα στήθια.
 » Πόσα δε μούπαν όλοι τους, βλαμάκια και ξαδέρφοι,
 465 » πόσα δεν έκαναν αφτού να με βαστάζουν πίσω !
 » Τί πλούσια θέλεις πρόβατα, τί τροχηλάτα βόδια
 » μούσφαζαν, τί καλόθρεφτα καψάλιζαν γουρούνια,
 » π' αστράφτανε του πάχους τους στρωμένα μες τις φλόγες·
 » πόσο κρασί δεν πιόθηκε απ' τα σταμνιά του γέρου !

- 470 » Νύχτες εννιά δε μ' άφιναν, μον πλάγιαζαν τριγύρω
» φυλάγοντας με τη σειρά, δίχως στιγμή να λείψει
» φωτιά, μιά κάτω απ' της αβλής τις αψηλές κολόνες,
» άλλη στο πρόσπιτο, μπροστά στου γιατακιού την πόρτα.
» Όμως σαν ήρθε η δέκατη συγνεφιασμένη νύχτα,
- 475 » τότες πια εγώ του γιατακιού τη στεριωμένη πόρτα
» τη σπάω και βγαίνω, κι' έφκολα τη μάντρα της αβλής μας
» πηδάω χωρίς οι φύλακες να νιώσουν μήτε οι σκλάβες.
» Και πήρα δρόμο έτσι μακριά περνώντας της Ελλάδας
» τα φαρδοκάμπια, κι' έφτασα στην προβατογεννήτρα,
» στη Φτιά τη χονδροχώματη, στου βασιλιά Πηλέα.
- 480 » Κι' αφτός με καλοδέχτηκε, και μούδειξε μιά αγάπη
» σάμπως πατέρας π' αγαπάει παιδί του χαϊδεμένο,
» μοναχογιό του και πολλών χτημάτων κληρονόμο·
» και μούδωκε πολλά χωριά, με πλούτισε, και πέρα
» στα σύνορα έκατσα της Φτίας, αφέντης των Δολόπων.
- 485 » Εγώ έτσι σε μεγάλωσα, θεόμορφε Αχιλέα,
» και σ' αγαπούσα ολόψυχα, τι μήτε σε παιχνίδι
» μ' άλλον να πας δεν ήθελες μήτε να φας στο σπίτι,
» παρά να σε χορταίνω εγώ στα γόνατα μου απάνου,
» κριάς κόβοντάς σου και κρασί βαστώντας σου στα χείλια.
- 490 » Πολλές φορές μου λέκιασες το ρούχο απάς στα στήθια
» με το κρασί, όταν τόβγαζες χωρίς να καλονιώθεις.
» Έτσι πολύ εγώ κόπιασα, πολλά 'παθα για σένα,
» μ' αφτά στο νου, πως άκληρο μ' άφισε εμένα ο Δίας·
» μονάχα εσένα σ' έκανα, θεόμορφε Αχιλέα,
- 495 » παιδί μου, νάχω κάπιοινε στα γερατιά προστάτη.
» Όμως, παιδί μου, μέρωσ' τα τ' ανήμερα σου σπλάχνα,
» δεν πρέπει σου άσπλαχνη καρδιά· τι κι' οι θεοί οι μεγάλοι
» λυγούν, κιάς έχουν πιο τιμή πιο δύναμη πιο αξία·
» κι' αφτούς με τα θυμιάματα και με σταλιές και τσίκνες
- 500 » και καλοπιάστρες προσεφκές τους μαλακώνει ο κόσμος
» περικαλώντας, αν τυχόν τους φταίξεις κι' αμαρτήσεις.
» Τι του μεγάλου 'ναι Διός κι' οι Περικάλιες κόρες,
» κουτσές, με μάτια αλλίθωρα, με μούτρα ζαρωμένα,
» που κούτσα κούτσα τρέχουνε της Φρένιας καταπόδι·
- 505 » κι' αφτή είναι στέρια ακούραστη, για αφτό πολύ ξετρέχει
» όλες τους, και παντού της γης προκάνει πριν και βλάφτει
» κάθε θνητό, κι' οι άλλες τους κατόπι τους γιατρέβουν.
» Μα του Διός αν σεβαστείς τις κόρες σα ζυγώνουν,
» τότες σ' ακούν τη δέηση, μεγάλα σ' ωφελούνε·
- 510 » μα χάρη όπιος τους αρνηθεί κι' όχι τους λέει με πείσμα,
» παν τότες και περικαλούν το γιο του Κρόνου Δία
» να σμίξει με τη Φρένια αφτός, για να βλαφτεί και πάθει.
» Μόν τίμα, αγόρι μου, κι' εσύ τις κόρες του μεγάλου
» Διός, που λύγισαν πολλών νου φρόνιμο στον κόσμο.
- 515 » Τι δώρα αν δε μετρούσε ο γιος τώρα τ' Ατριά, αν κατόπι
» κι' άλλα αν δεν έταζε, άσειστα βαστώντας πάθος πάντα,
» θάλεγα εγώ πως το θυμό μην παραιτάς, μην τρέχεις
» ναν τους βοηθήσεις, κι' άφισ' τους μες στα στενά να ρέψουν.

» Μα αφτός και δίνει εφτός πολλά, κι' απέ έταξε πολλά άλλα,
 520 » κι' άντρες τους πρώτους διάλεξε μες στο στρατό και στέλνει
 » να σου προσπέσουν, που κι' εσύ τους έχεις κάλια απ' όλους
 » και που μη θες ο λόγος τους να ντροπιαστεί κι' οι κόποι·
 » πριν όμως το πως θύμωσες δεν έχει κατηγορία.
 » Έτσι τους έχουμε ακουστά και των παλιών αρχόντων
 525 » τους μύθους, σαν τους έπιαναν θυμοί πεισματωμένοι·
 » με λόγια τους μαλάκωνες, τους γύρναες με περκάλια.
 » Θυμάμαι μιά ιστορία εγώ — πολύ παλιά, όχι τώρα —
 » πως έγινε, και θα την πω να δείτε, αδρέφια, εδώ όλοι.
 » Οι Αιτωλοί είχαν πόλεμο κι' οι άφοβοι Κουρήτες
 530 » γύρω στη χώρα Καλυδό, και σφάζουνταν με πάθος,
 » τ' όμορφο κάστρο οι Αιτωλοί ζητώντας να γλυτώσουν,
 » κι' οι άλλοι τους με το σπαθί διψούσαν ναν το πάρουν.
 » Τι συφορά τους έστειλε η Άρτεμη από φούρκα,
 » που δεν της πρόσφερε ο Βοινιάς καρπούς μες στα δροσάτα
 535 » περβόλια, ενώ πολλά οι θεοί τρώγανε βόδια οι άλλοι,
 » κι' άφισε μόνη του Διός τη δοξασμένη κόρη·
 » ή ξέχασε ή δεν τούκοψε, μά 'ταν βαρύ το κρίμας.
 » Θύμωσε αφτή — το θεϊκό το σπέρμα, η σαϊτέφτρα —
 » κι' αρσενικό άγριο ασπρόδοντο τους έστειλε γουρούνι,
 540 » που του Βοινιά τού ρήμαζε τ' αμπέλια νύχτα μέρα,
 » κι' έρηξε σύγκορμα πολλά δέντρα μεγάλα χάμου
 » μαζί με ρίζες και μαζί και με των μήλων τ' άθια.
 » Μα μian αβγή ο Μελέαγρος το σκότωσε, ένας γιος του,
 » τι έμασε κυνηγούς πολλούς από 'να πλήθος χώρες
 545 » και σκύλους· τι άντρες λιγοστοί πού ναν το κάνουν ζάφτι!
 » τέτιο θεριό 'ταν, κι' έστειλε πολλές ψυχές στον τάφο.
 » Βάζει για αφτό τότε η θεά διχόνια αναμπουμπούλα,
 » για του θεριού την κεφαλή και το τριχάτο δέρμα,
 » κι' εφτός Κουρήτες κι' Αιτωλοί σ' αρχίζουν το κοντάρι.
 550 » Μα όσο ο γερός ο Μελέαγρος πολέμαε, οι Κουρήτες
 » πάντα άσκημα τα πήγαιναν, μηδέ ποτές μπορούσαν
 » ν' αντέξουν όζω απ' το καστρί κιάς είταν τόσο πλήθος·
 » στερνά όμως σαν τον έπιασε θυμός που τόσο κόσμου
 » με νου και κρίση την καρδιά φουσκώνει μες στα στήθια,
 555 » τότες αφτός, σα χόλιασε, αργός μακρυά από μάχες
 » κάθουνταν με το τέρι του, την ώρα Κλεοπάτρα,
 » της σφιχτοστήθως Μάρπησσας την κόρη και του Νίδα.
 573 » Μα άξαφνα αντάρα ακούστηκε κι' αχός στο καστροπόρτι
 » που τους χτυπούσαν τα πυργιά. Και τότες οι γερόντοι
 575 » του στέλνουν πρωτολειτουργούς θεών και τον ξορκίζουν
 » να βγει να διαφεντέψει τους, και τούταζαν μεγάλο
 » χάρισμα· οπούταν πιο παχύ της Καλυδός το χώμα,
 » πολύτιμο εκεί τούλεγαν μετόχι να χωρίσει,
 » πενήντα στρέματα, μισό στον κάμπο αμπελοτόπι,
 580 » τ' άλλο μισό έτσι αφύτεφτο χωράφι να διαλέξει.
 » Πόσα δεν τούλεγε ο Βοινιάς, ο γερο-αλογολάτης,
 » πας στο κατώφλι στέκοντας, και σούσε με τα χέρια
 » τα κολλητά πορτόφυλλα ξορκίζοντας το γιο του·

» πόσα και μάννα κι' αδερφές δεν τούπαν περικάλια —
 585 » μα πια πολύ πεισμάτωνε — και πόσα ακόμα οι φίλοι
 » οι πιο στενοί στην Καλυδό και τιμημένοι πούχε.
 » Μα κι' έτσι μέσα την καρδιά δεν τούπειθαν στα στήθια,
 » ως που πια οι πόρτες έπεσαν, και τα πυργιά οι Κουρήτες
 » πατούσαν, κι' έβαζαν φωτιά παντού στη χώρα γύρω.
 590 » Τότες με θρήνους μ' οδυρμούς το λατρεφτό του τέρι
 » τούπεσε πια στα πόδια του, κι' όλες μιά μιά τις πίκρες
 » τ' αράδιασε των δύστυχων που τους παρθεί το κάστρο·
 » σφάζονται οι άντρες, η φωτιά τα σπίτια τούς ρημάζει,
 » οχτροί τούς παίρνουν τα παιδιά, οχτροί και τις γυναίκες.
 595 » Κι' εκείνου τούβραζε η καρδιά π' αγρίκαε τέτια πάθια,
 » κι' ορμά να πάει, και φόρεσε τ' αστραφτερά άρματά του.
 » Τότε έτσι αφτός τους έσωσε απ' το χαμό, ξεχνώντας
 » τα περασμένα. Όμως αφτοί δεν τούδωκαν πια δώρα,
 » τόσα που τούπαν κι' όμορφα· τους έσωσε όμως κι' έτσι.
 600 » Μα τώρα εσύ — μη γένοιτο ! — μη βάλεις μες στο νου σου,
 » παιδί μου, τέτια απόφαση· τί τάχα θα φελέσει,
 » όταν τα πλοία καίγονται αν βγεις ναν τα βοηθήσεις;
 603 » Μόν σύρε, κι' όλοι σα θεό θα σε τιμούν κατόπι. »
 606 Τότε ο γοργός τ' απάντησε γιος του Πηλιά και τούπε
 « Φοίνικα, γέρο μου νουνέ, τιμές εγώ δε θέλω·
 » τιμή θαρρώ πως μούδωκε, όση μου πρέπει, η Μοίρα.
 611 » Μόν άλλο λόγο θα σου πω, και πρόσεχε ν' ακούσεις.
 » Με γκρίνιες και με στεναγμούς μη μου χαλνάς τα σκώτια,
 » για ναν τού κάνες δούλεψη. Και τήρα καμιάν ώρα,
 » αγάπη αν τούχεις, μη γενεί αποστροφή η δική μου.
 615 » Κάλια μαζί μου να μισείς όπιον μισεί κι' εμένα.
 617 » Το τί είπα οι φίλοι εδώ ας του πουν· και κάλια εσύ να μείνεις
 » μ' εμάς εδώ να κοιμηθείς, κι' η χαραβγή σα φέξει,
 » τα λέμε, εδώ αν θα μείνουμε ή πρέπει να τραβάμε. »
 620 Έτσι είπε, κι' έγεννε άφωνα στον Πάτροκλο να στρώσει
 του γέρου στρώμα αφρόμαλλο, για να σκεφτούνε οι άλλοι
 να παν μιαν ώρα αρχύτερα οχ την καλύβα πίσω.
 Μα τότε ο Αίας άνοιξε το στόμα να μιλήσει
 « Γιε του Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσσέα,
 625 » πάμε ! τι ουσία τίποτα, το βλέπω, εδώ δε βγαίνει.
 » Και χριά το λόγο πέρα εφτός να πάμε, ας είναι ότι είναι,
 » τι ανήσυχοι θ' ακαρτερούν. Ως τόσο ο Αχιλέας
 » στα στήθια ανήμερη έκανε την αντρική καρδιά του,
 630 » ο έρμος ! και ξεχάνει πια των φίλων την αγάπη,
 » που εμείς στα πλοία τούχαμε απ' όλους χώρια πάντα.
 » Άσπλαχνε ! εδώ κι' αν αδερφό σου σφάζουν κι' αν παιδί σου,
 » όχι δε λες αν βγει ο φονιάς και θέλει να πλερώσει·
 » και μένει αφτού στον τόπο του πολλά ο φονιάς μετρώντας,
 635 » και του παθού η βαριά καρδιά ξεγράφει πια το μίσος
 » σα λάβει δίκια ξεζημιά. Μα εσένα σούχουν βάλει
 » κακό άσβυστο οι θεοί θυμό στα στήθια για μιά κόρη,
 » μιά και ξερή· μα τώρα εμείς εφτά τις πιο ομορφούλες
 » μ' άλλα πολλά σου δίνουμε. Μα ας νιώσει πια η ψυχή σου

- 640 » μιά στάλα πόνο και σπλαχνιά. Σεβάσου την καλύβα
» που να μας σώσεις ήρθαμε στη στέγη σου από κάτου,
» εμείς π' απ' όλους είμαστε πιο φίλοι σου κι' αδρέφια. »
Τότε ο γοργός τ' απάντησε γιος του Πηλιά και τούπε
« Αία, θεόσπαρτε αρχηγέ, του Τελαμώννα θρέμμα,
645 » ως μέσα η κάθε λέξη σου στα σωθικά μου μπήκε·
» μα πάει η ψυχή μου απ' το θυμό να σπάσει, όταν στο νου μου
» μούρθουν εκείνα, ως αφτός με ποδοκύλησε, έτσι
» σαν κάνα ασήμαντο ραγιά σ' όλους μπροστά τους άντρες.
» Μα σύρτε τώρα πέστε του πως όχι! δε σαλέβω.
650 » Ναί, πριν σκοπό δεν τόχω εγώ ν' αγγίξω πια κοντάρι,
» πριν ο λεβέντης Έχτορας τους κάψει τα καράβια
» και πάρει ομπρός το στράτευμα εδώ ως στα σύνορά μου.
» Ειδέ όσο από καλύβα μου κι' από δικό μου πλοίο,
655 » πίσω θαρρώ θα βασταχτεί κι' λαχταράει πολέμους. »
Είπε, κι' εκείνοι παίρνοντας διπλόπλουμα ποτήρια,
ένα ο καθένας, στάλαξαν, και στο караβοστάσι
γύριζαν πάλι, και μπροστά περπάταε ο Δυσσέας.
Κι' ο Πάτροκλος τους παραγιούς προστάζει και τις σκλάβες
γοργά να στρώσουν μαλακό του Φοίνικα στρωσίδι·
660 κι' αφτές την προσταγή τ' ακούν και του βολέβουν στρώμα—
προβιά, αντρομίδα, και λινό λεφτόφαντο σεντόνι.
Εκεί πεσμένος πρόσμενε ο γέρος την αβγούλα.
Κι' ο Αχιλλέας πλάγιασε στις στερεής καλύβας
το βάθος, κι' η ροδόθωρη Διομήδα στο πλευρό του,
665 του Φόρβα η κόρη, πούφερε οχ το νησί της Λέσβος.
Στην άλλη κόχη πλάγιασε κι' ο Πάτροκλος, και δίπλα
είχε κι' αφτός την Ίφισσα τη μυριοστολισμένη,
που του Πηλέα ο άξιος γιος του χάρισε σαν πήρε
την πολιτεία του Ενιά, τη βραχωμένη Σκύρο.
Κι' οι άλλοι μόλις έφτασαν στου βασιλιά Αγαμέμνου,
670 όλοι τους όρθιοι με χρυσά ποτήρια τους κερνούσαν
οι πρόκριτοι άλλος απ' αλλού και γύρεβαν να μάθουν.
Και πρώτος ο αφέντης γιος τους αρωτάει τ' Ατρέα
« Έλα, Δυσσέα ξακουστέ, των Αχαιώνε αθέρα,
» πες μου, τί, θέλει απ' τη φωτιά να σώσει τα καράβια,
675 » ή όχι κι' η περήφανη καρδιά του βράζει πάντα ; »
Τότε απαντά ο πολύπειρος και θεϊκός Δυσσέας
« Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,
» όχι, δε θέλει το θυμό να σβύσει, μόν πιο ακόμα
» αφρίζει και περιφρονάει τα δώρα σου κι' εσένα.
680 » Μόνος σου —χαιρετίσματα σου στέλνει— να κοιτάξεις
» πώς να γλυτώσεις το στρατό και τα γοργά καράβια,
» και φοβερίζει πως αφτός στη θάλασσα, άμα φέξει,
» θα ρήξει τα καλόθρονα καράβια και θα φύγει.
» Και τους λοιπούς μας μάλιστα, μας είπε, συμβουλέβει
685 » όλοι να φέβγουμε, τι πια εδώ άκρη δε θα βρούμε
» της Τριάς, γιατί μ' απόφαση το χέρι του από πάνου
» της έβαλε του Κρόνου ο γιος και θάρρεψαν οι Τρώες.
» Έτσι είπε· νά, ας τα πουν κι' αφτοί που τάλεγε μπροστά τους,

» ο Αίας κι' οι διο κράχτες μας, κι' οι διο με νου και κρίση.
 690 » Μα ο γερο-Φοίνικας εκεί κοιμήθηκε, όπως τούπε,
 » κι' έτσι θα πάει κι' αφτός μαζί στην ποθητή πατρίδα
 » άβριο, αν το θέλει· στανικά δε θέλει ναν τον πάρει. »
 Έτσι είπε, κι' όλοι απόμειναν σαν αποσβολωμένοι,
 δίχως να κραίνουν· τι πολύ σφιχτά τους τόπε τ' όχι.
 695 Ωρα πολλή είταν άλαλοι με σπλάχνα μαραμένα,
 μα με καιρό τους μίλησε ο θαρρετός Διομήδης
 « Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, πρωτάρχοντα Αγαμένο,
 » κρίμας και που του πρόσπεσες ποτές σου και χιλιάδες
 » τούταξες δώρα, γιατί αφτός περφανοφέρνει κι' έτσι,
 700 » μα τώρα πότερο πολύ τον φούσκωσες περφάνιες.
 » Άσ' τον κι' ας κάθεται ήσυχος, είτε μισέψει ή μείνει·
 » όσο για μάχη, αδιάφορο ! ας βγει σα θέλει ατός του,
 » σαν τον φωτίσουν οι θεοί και τ' ορεχτεί η καρδιά του.
 » Μόν όλοι ελάτε ας κάνουμε σαν που θα πω σας τώρα.
 705 » Σύρτε πλαγιάστε, μα καλά με φαγοπότι πρώτα
 » χορτάστε την κοιλιά —τι αφτό δίνει ζωή και θάρρος—
 » και σα χαράξει η όμορφη ροδοδαχτύλω αβγούλα,
 » καιρό μη χάνεις, το στρατό —πεζούς κι' αμαξωμένους—
 » παράταξ' τους εδώ μπροστά κι' οδήγα τους στη μάχη·
 » μαζί μας, γιε τ' Ατριά, κι' εσύ πολέμα με τους πρώτους. »
 710 Έτσι είπε, κι' όλοι παίνεσαν το λόγο οι βασιλιάδες,
 και τον αλογομερωτή καμάρωσαν Διομήδη.
 Και τότες στάζουν και σκορπούν τριγύρω στα καλύβια,
 κι' εκεί πλαγιάζουν, μιά σταλιά τον ύπνο να χαρούνε.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Κ

Κι' οι άλλοι στρατηγοί κοντά στα πλοία, καρωμένοι
 από βαθύ ύπνο μαλακό, ολονυχτός κοιμούνταν·
 μα πού τ' Ατρέα ο άξιος γιος, ο πρωταφέντης τ' Άργους,
 να κλείσει μάτι που πολλές τον μαρτυρέβανε έγνιες !
 5 Πώς ρήχνει αστραπομπούμπουνα ο βροντολάλος άντρας
 της Ήρας, φτιάνοντας βροχή και δυνατό χαλάζι,
 ή χιόνι όταν οι εξοχές τριγύρω ασπρολογάνε,
 ή κάπου στόμα αρπαχτικό φαρμακερού πολέμου·
 Έτσι πυκνά του στέναζαν τα στήθια απ' της καρδιάς του
 10 το βάθος, και τα σπλάχνα εντός τού θέριζε η τρομάρα.
 Το μάτι εκεί σαν έρηγνε στους Τρωικούς τους κάμπους,
 σάστιζε πόσες έκαιγαν φωτιές ομπρός στο κάστρο,
 τί αβλοί π' αχούσαν κι' όργανα, τί λαλητός ανθρώπων·

- μα πάλε όταν τα πλοία του και το στρατό θωρούσε,
15· τρίχες και τρίχες σύριζα τραβούσε οχ το κεφάλι
προς τα ουράνια κι' έκλαιγε βαριά η πικρή ψυχή του.
Κι' αφτή η βουλή τού φάνηκε σαν πιο καλή στο νου του·
πρώτα να πάει στο Νέστορα πριν άλλους κράξει αρχόντους,
μην κατεβάσει ωφέλιμη καμιά βουλή μαζί του
20 π' ολόκληρο απ' τη συφορά το στράτευμα να σώσει.
Κι' εφτύς σηκώνεται, φοράει μεσόρουχο στα στήθια
κι' ώρια αμποδένει σάνταλα στα παχουλά ποδάρια,
έπειτα βάζει παρδαλή προβιά — μακριά ως στα πόδια —
ξανθού μεγάλου λιονταριού, και παίρνει το κοντάρι.
25 Μα κι' ο Μενέλας έτρεμε το ίδιο — γιατί ο ύπνος
και τα δικά του βλέφαρα δεν τάγγιζε — μην πάθουν
οι Δαναοί, που χάρη του πολύ γιαλό περνώντας
ήρθαν στην Τρία, ολοπρόθυμοι το αίμα τους να χύσουν.
Πρώτα στην πλάτη τη φαρδιά παρδαλακιό με βούλες
30 ρήχνει, και στο κεφάλι του σηκώνει το χαλκένιο
γερό του κράνος και φοράει, και παίρνει το κοντάρι
στη σταλωμένη χέρα του. Κι' έτσι ήβγε να ξυπνήσει
τον αδερφό του, π' όλους τους στην εξουσία περνούσε
τους Αχαιούς, και σα θεό τον λάτρεβε το πλήθος.
35 Κι' εκεί τον βρήκε, στ' ακρινό καράβι του από δίπλα,
πούβαζε τ' άρματα· κι' αφτός χαρούμενος τον είδε.
Κι' έπιασε πρώτα ο θαρρετός Μενέλας να μιλήσει
« Τί έτσι αρματώνεσαι, αδερφέ ; ή κάπιο μας να στείλεις
» των Τρώων θες κατάσκοπο ; Όμως πολύ φοβούμαι,
» δε θ' αναλάβει σου κανείς τέτια δουλιά, να σύρει
40 » μονάχος πέρα ως στους οχτρούς και να κατασκοπέψει
» μες στο σκοτάδι. Σαν πολύ θάχει καρδιά αντρωμένη.»
Τότες τού κάνει ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος
« Ανάγκη εγώ κι' εσύ, αδερφέ, καμιά βουλή να βρούμε
» βαθύγνωμη, π' απ' τα δεινά να βγάλει και να σώσει
45 » στρατό και πλοία, τι άλλαξε ο γιος του Κρόνου γνώμη.
» Του Έχτορα ίσως πιο πολύ λογιάζει τα σφαχτάρια.
» Δεν είδα εγώ, δεν άκουσα να πουν πως ένας άντρας
» σκέφτηκε ως τώρα συφορές μες σε μιά μέρα τόσες,
» όσα μας έκανε δεινά ο Έχτορας, που ωστόσο
50 » θεού να πεις ή θεΐσας δεν είναι ακριβοπαίδι.
» Τόση είναι η βλάβη, που θαρρώ καιρό ο στρατός και χρόνια
» θάν τη θυμάται· έτσι βαριά μάς έχει αφανισμένους.
» Μόν έλα τρέχα γλήγορα και φώναξε τον Αία,
» κράξε το Δομενιά, κι' εγώ στου Νέστορα θα τρέξω
55 » και θάν του πω να σηκωθεί, μήπως να σύρει θέλει
» όζω ως στο τάγμα των φρουρών και διαταγές να δώκει.
» Τί αφτόν θ' ακούσουν πιο καλά· τι ο γιος του των φρουρών
» είναι αρχηγός κι' ο σύντροφος του Δομενιά ο Μηριόνης·
» τι αφτούς πιο πρώτα τάξαμε στις πόρτες να φυλάξουν.»
60 Τότες του λέει ο άφοβος πολεμιστής Μενέλας
« Και πιά 'ναι, ξήγα μου, έπειτα η προσταγή σου ; Θέλεις
» να μείνω εκεί προσμένοντας μαζί τους ως να φτάσεις,

- » για θες να τρέξω πίσω εδώ σαν τους τα πω τα πάντα ; »
 Τότες του λέει τ' Ατρέα ο γιος, ο πρωταφέντης τ' Άργους
- 65 « Εκεί καρτέρα, μην τυχόν στο δρόμο ενώ γυρνούμε
 » δε σμίξουμε, τι είναι πολλές μέσα απ' τον κάμπο οι στράτες.
 » Κι' όθες διαβαίνεις, φώναζε περκάλα ν' αγρυπνάνε,
 » και κάθε αντρός νομάτιζε τη φύτρα τον πατέρα,
 » τιμώντας όλους. Ξέχανε πια τώρα τις περφάνιες,
- 70 » κι' έλα ας δουλέβουμε κι' εμείς, τι εμάς θαρρώ έτσι ο Δίας
 » πίκρες μας έγγραψε βαριές σα μας γεννούσε η μάννα. »
 Έτσι είπε, και τον έστειλε καλοξηγώντας τα όλα·
 απέ κινάει το Νέστορα να βρει, το γέρο αφέντη.
 Και στην καλύβα του κοντά τον ήβρε και στο πλοίο
- 75 σε στρώμα απάνου μαλακό, κι' ήταν σιμά του χάμου
 η πλουμιστή του αρματωσά — ασπίδα, διο κοντάρια,
 περκεφαλαία αστραφτερή — σιμά 'τανε κι' η ζώνη,
 όλη στολίδια, πούζωνε ο γέρος σα φορούσε
 τα χάλκινα άρματα να βγει στον πόλεμο, οδηγώντας
 τους λόχους, τι από γερατιά δεν ίδρωνε τ' αφτί του.
- 80 Τότε ύψωσε την κεφαλή, στο γέρικο του αγκώνα
 ακουμπιστός, και ρώτησε το γιο τ' Ατρέα κι' είπε
 « Πιός είσαι εσύ που περπατάς στα πλοία ομπρός μονάχος
 » μέσα στις νύχτας την καρδιά, π' όλοι οι θνητοί κοιμούνται ;
 » Μην κάνα σύντροφο ζητάς; μην έχασες μουλάρι;
- 85 » Μίλα — άφωνος μην προχωράς — και πες μου, τί γυρέβεις; »
 Τότε απαντάει τ' Ατρέα ο γιος, ο πρωταφέντης τ' Άργους
 « Ω γέρο, του Νηλέα γιε, των Αχαιών καμάρι,
 » τον Αγαμέμνο εδώ θωράς, π' απ' όλους πέρα ως πέρα
 » πιότερο ο Δίας μ' έψησε και θα με ψήσει ακόμα,
- 90 » όσο μου μένει ανασασμός και στέκω ορθός στα πόδια.
 » Γυρνώ έτσι, τι στα μάτια μου γλυκός δεν κάθεται ύπνος,
 » που ο πόλεμος μ' ανησυχεί και του στρατού τα πάθια.
 » Το τί θα γίνουν λαχταρώ, κεφάλι πια δεν έχω,
 » λες παραζάλη μ' έπιασε, κι' όξω η καρδιά οχ τα στήθια
- 95 » πηδάει, και κάτω μου λυγούν τα γόνατα και τρέμουν.
 » Μα αν να βοηθήσεις θες, αφού και συ δεν έχεις ύπνο,
 » έλα και κάτω στους φρουρούς ας πάμε, για να δούμε
 » μήπως αυτοί απ' την κούραση και νύστα αφανισμένοι
 » ολότελα αποκοιμηθούν και τη φρουρά ξεχάσουν·
- 100 » τι στέκουν δες! κοντά οι οχτροί, μήτε κανείς κατέχει,
 » και νύχτα αν δεν τους συνεμπεί ν' ανοίξουνε κοντάρι. »
 Τότε απαντάει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Τ' Ατρέα ξακουσμένη γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,
 » μη δα θαρρείς του Έχτορα ο βαθυγνώστης Δίας
- 105 » θα κάνει του κάθε σκοπό που ίσως ολπίζει τώρα,
 » μόν φίδι και χειρότερο ίσως τον φάει, αν βγάλει
 » απ' την καρδιά τ' ανήμερο το πείσμα ο Αχιλέας.
 » Μα το να πάω μαζί σου εγώ, μετά χαράς πηγαίνω·
 » μα κι' άλλους ας σηκώσουμε, το μαχητή Διομήδη
- 110 » με το Δυσσέα, του Οϊλιά τον Αία, και το Μέγη.
 » Μα ας τρέξει, αν έχεις άνθρωπο, κι' αφτούς να κράξει ακόμα,

- » τον άρχοντα το Δομενιά, τον Αία του Τελαμώννα·
 » τι αφτών στην άκρη βρίσκονται μηδέ σιμά τα πλοία.
 » Μα το Μενέλα, όσο αρχηγός κι' αν μούνε κι' όσο βλάμης,
 115» συμπάθα με, όμως ξάστερα θάν τον μαλώσω, που έτσι
 » κοιμάται αφτός κι' αδιαφορεί εσύ αν δουλέβεις μόνος.
 » Σ' όλους τώρα 'ταν χρέος του τους αρχηγούς να τρέχει
 » ξορκίζοντάς τους· τι πολύ βαριά μας ζώνει ανάγκη. »
 Τότες του κάνει ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος
 120« Πάππου, και χάρη άλλη φορά θα σ' τόχω αν του τα ψέλνεις,
 » τι αναμελάει πολλές φορές και προθυμιά δε δείχνει,
 » όχι από νου ασυλλογισά η βαρεμό, μόν βλέπει
 » τι εγώ θα πω κι' ακαρτερεί το σύνθημα να δώκω.
 » Μα τώρα πριν σηκώθηκε και να με βρει ήρθε πρώτος,
 125» κι' εγώ ίσα ίσα αφτούς που λες τον έστειλα να κράξει.
 » Μόν πάμε, κι' όλους στα πορτιά θα σμίξουμε τους άλλους
 » με τους φρουρούς μαζί, τι εκεί να συναχτούν τους είπα. »
 Τότες του λέει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Έτσι δε θα στραβοθωράει μες στο στρατό κανείς μας,
 130» όχι δε θάν του λέει κανείς σα βγαίνει και προστάζει. »
 Είπε, και φόρεσε γοργά στα στήθια το σκουτί του,
 κι' ώρια σαντάλια αμπόδεσε στα παχουλά του πόδια,
 και τη φλοκάτα στο κορμί θηλύκωσε, ποδήσα
 διπλή άλικη, και κατσαρά μαλλιά 'ταν φορτωμένη.
 135Και πήρε το πολεμικό κοντάρι, μυτωμένο
 με κοφτερό χαλκό, κι' εφτύς κινάει ομπρός στα πλοία.
 Πρώτονε πήγε ο γέροντας και σήκωσε απ' τον ύπνο
 τον άξιο του Λαέρτη γιο, το θεϊκό Δυσσέα,
 με μιά φωνή. Τότ' άξαφνα πήγε στ' αφτιά του ο ήχος,
 140κι' απ' την καλύβα βγαίνει εφτύς και τους μιλάει διο λόγια
 « Τί, ορέ, έτσι μέσα στο στρατό γυρνάτε, ομπρός στα πλοία,
 » με τα βαθιά μεσάνυχτα; πια ανάγκη σφίγγει τόσο; »
 Τότες του κραίνει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Γιε του Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσσέα,
 145» συμπάθα, τι όλους μας βαρύ κακό μας συνεπήρε.
 » Μα έλα μαζί να κράξουμε και τους λοιπούς πρωτάρχους. »
 148Είπε, κι' εκείνος τρέχοντας μες στην καλύβα, ρήχνει
 στην πλάτη ασπίδα πλουμιστή και πάει τους ξανασμίγει.
 150Πάν τότες του Τυδιά το γιο να βρουν, κι' απ' την καλύβα
 όξω τον ήβραν παρακεί με τ' άρματα, κι' οι φίλοι
 γύρω κοιμούνταν έχοντας ασπίδες προσκεφάλια.
 Όρθια τα όπλα τους μ' ουρές στη γη είτανε μπηγμένες,
 αλάργα αντίφεγγε ο χαλκός σαν αστραπή του Δία.
 155Κι' ο αρχηγός κοιμότανε με κάτω του στρωμένο
 δέρμα βοδιού, κι' ολόλαμπρο χαλί είχε προσκεφάλι.
 Κι' ο γέρος ζύγωσε κοντά και τον ξυπνάει κλωτσώντας
 με το ποδάρι, κι' ανοιχτά τον μάλωσε έτσι κι' είπε
 « Ξύπνα! τί οργή ψοφολογάς, γιε του Τυδιά, όλη νύχτα;
 160» Ή δεν ακούς που κάθονται σιμά οι οχτροί στα πλοία,
 » μόλις πια λίγα βήματα, στο καμποβούνι απάνου; »
 Είπε, κι' εκιός σαν αστραπή σηκώθηκε οχ τον ύπνο,

- και κρίζοντάς τον του λαλεί διο φτερωμένα λόγια
 « Γέρο, δεν τρώγεσαι, ήσυχα πώς κάθονται δεν ξέρεις.
 165» Μα κι' άλλοι τάχατε Αχαιοί δε βρίσκονται πιο νιοι σου
 » παντού, να τρέξουν κι' όλους μας να κράξουν έναν ένα
 » τους αρχηγούς; Μα, γέρο, εσύ περιορισμό δεν έχεις. »
 Τότες του λέει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Παιδί μου, ναι όλα αφτά σωστά τα μίλησες και δίκια.
 170» Εγώ 'χω ανθρώπους και πολλούς —εγώ 'χω ναι και γιους μου
 » παράξιους — που μπορούν να παν το μήνυμα να δώκουν.
 » Μα το στρατό πολύ βαριά τον πλάκωσε φουρτούνα,
 » τι από 'να ράμα κρέμεται η τύχη μας πια τώρα,
 » τάχα θα ζήσουμε ή γραφτό το ρέμα να μας πάρει.
 175» Μόν άμε του Φυλιά το γιο και το γοργό τον Αία
 » σήκωσ' τους τώρα, αν με πονάς, γιατί είσαι εσύ πιο νιός μου. »
 Είπε, κι' εκείνος φόρεσε προβιά — μακριά ως στα πόδια —
 ξανθού μεγάλου λιονταριού, και πήρε το κοντάρι.
 Και πήγε και τους σήκωσε κι' εκεί τους έφερε όλους.
 180Τότες σαν πήγαν των φρουρών και σμίξανε τους λόχους,
 δε βρήκαν — όχι — σ' ύπνο εκεί τους αρχηγούς πεσμένους,
 μόν ξάγρυπνοι όλοι κάθουνταν φορώντας τ' άρματά τους.
 Πώς σκύλοι ομπρός στα πρόβατα κακονυχτάν σε στρούγγα,
 αν νιώσουν αιματόχαρο θεριό που το λαγκάδι
 185περνάει στα όρη, και πολύς από βοσκούς και σκύλους
 κρότος κι' αχός, και δε σφαλνούν το μάτι μιά στιγμούλα·
 έτσι κι' αφτών στα βλέφαρα δεν τους κατέβαινε ύπνος
 π' όλη τη νύχτα φύλαγαν, τι είχαν το νου τους πάντα
 κατά τον κάμπο άμα άκουγαν ροβολητό των Τρώων.
 Κι' άμα τους είδε, χάρηκε με την καρδιά του ο γέρος,
 190και πήγε και τους θάρρυνε μ' έναν καλό του λόγο
 192« Έτσι φυλάτε, ορές παιδιά, και μη σας πιάνει η νύστα
 » τα μάτια εδώ, μην πέσουμε στα νύχια των οχτρώνε. »
 Είπε, και το χαντάκι εφτύς περνάει, και παν μαζί του
 195κι' οι καπετάνιοι, όσοι είτανε στη συντυχιά κραγμένοι.
 Πήγε ο Μηριόνης, πήγε ο γιος του Νέστορα ο λεβέντης,
 τι τους προσκάλεσαν να παν μαζί ναν τα μιλήσουν.
 Και το σκαφτό σα διάβηκαν χαντάκι, παν καθίζουν
 σε λόφο, εκεί που φαίνονταν στη μέση μια άδια θέση
 200δίχως κουφάρια κατά γης, όθενες, πίσω πάλι
 είχε γυρίσει ο Έχτορας, σα βάραε τους Αργίτες
 κι' έφτασε η νύχτα κι' έκρυψε όλα τα πάντα γύρω.
 Εκεί έκατσαν κι' αρχίνησαν να λεν το τί θα κάνουν.
 Και πρώτα ο γερο-Νέστορας πιάνει να πει διο λόγια
 « Πιανού το λέει, ορέ, η καρδιά, και στο σκοτάδι μέσα
 » κοτάει ως στους λιοντόψυχους Δαρδάνους να ζυγώσει,
 » μήπως στις άκρες κάνα οχτρό συλλάβει, ή κι' ίσως πάρει
 » τίποτα λόγο τους, σαν τί στο νου τους μελετάνε,
 » ναν τόχουν τάχα απόφαση αφτού να καρτερέψουν
 » κοντά στα πλοία, απ' το καστρί αλάργα, ή θα γυρίσουν
 2 » στη χώρα, αφού το στράτευμα μάς νίκησαν στη μάχη.
 » Ίσως τ' αφιγκραστεί όλα αφτά, κι' αν μας γυρίσει πίσω

- » γερός, θενάναι η φήμη του όθες διαβεί μεγάλη,
 » σε δύση και σ' ανατολή. Και ζηλεφτά θα λάβει
 » κανίσκια· τι όσοι ορίζουνε αρχόντοι στα καράβια,
 215» όλοι από προβατίνα μιά με τ' άσπρο της μαννάρι
 » θάν του χαρίσουν — σαν κι' αφτή δε βρίσκεται άλλο χτήμα —
 » και πάντα, όπου ξεφάντωμα κι' όπου τραπέζι, θάναι.»
 Έτσι είπε, κι' όλοι απόμειναν χωρίς να βγάλουν λέξη.
 Μα με καιρό τους μίλησε ο θαρρετός Διομήδης
 220« Γέρο, η περήφανη καρδιά μες στ' άφοβα μου στήθια
 » μου λέει, εγώ ως μες στων οχτρών τους λόχους να ζυγώσω
 » Μα αν γίνεται κι' άλλος κανείς ναρθεί μαζί να πάμε·
 » πιο συντροφιά, και πιότερο για τη δουλιά το θάρρος.
 » Διό παν μαζί, και πριν αφτός πριν πότε νιώθει ο άλλος
 225» το τί συφέρνει· μα αν τυχόν και μόνος όντας νιώσεις,
 » όμως πιο οκνός σου πάντα ο νους, δε σούχει η γνώμη βάθος.»
 Είπε, κι' αφτοί αρκετοί ήθελαν να παν με το Διομήδη,
 θέλανε οι Αΐδες οι διο, τα θεοπαΐδια τ' Άρη,
 τόθελε ο γιος του Νέστορα και τόθελε ο Μηριόνης,
 230τόθελε και τ' Ατρέα ο γιος, ο μαχητής Μενέλας,
 τόθελε ο αγωνάτιστος Δυσσέας μες στους Τρώες
 να μπει, τι πάντα γύρεβε τον κίντυνο η καρδιά του.
 Τότες τους είπε ο δυνατός αφέντης Αγαμέμνος
 « Διομήδη, θρέμμα του Τυδιά, μυριάκριβό μου αδρέφι
 235» σύντροφο αν θέλεις, διάλεξε —πάρε όπιον θες ατός σου—
 » τον πιο άξιο απ' όσους πρόβαλαν, τι αποθυμούν πολλοί τους.
 » Μα εσύ, από σέβας τάχατες, τον πιο καλό μη θέλεις
 » ν' αφίσεις, και χειρότερο διαλέξεις, μήτε τήρα
 » φύτρα ή γενιά κι' αν είναι τος πιο βασιλιάς μεγάλος. »
 240Είπε, μα για τον καστανό Μενέλα ανησυχούσε.
 Τότες τους μίλησε ξανά ο θαρρετός Διομήδης
 « Αν ορισμός σας σύντροφο εγώ 'ναι να διαλέξω,
 » πώς τότες να ξεχάσω εγώ το θεϊκό Δυσσέα,
 » π' ότι κι' αν πιάσει, η τολμηρή καρδιά του δε γνωρίζει
 245» τί είναι όκνος, κι' η θεά Αθηνά τον αγαπάει σα μάννα ;
 » Μ' αφτόν μαζί, κι' απ' της φωτιάς τις φλόγες μέσα οι διο μας
 » πίσω γυρνούμε, τι ποτές δεν του σαστίζει ο νους του.»
 Τότες του κάνει ο θεϊκός πολύγνωρος Δυσσέας
 « Γιε του Τυδιά, ασ' τις παΐνιες σου και κατηγόριες τώρα·
 250» τι αφτά που λες, τα ξέρουνε εδώ οι Αργίτες όλοι.
 » Μόν πάμε! η ώρα πέρασε, η χαραβγή σιμώνει,
 » έγυρε η πούλια, βρίσκεται στο τέλος τώρα η νύχτα.»
 254Έτσι είπαν, και τα φοβερά φορέσανε άρματά τους.
 255Κι' έδωκε στου Τυδιά το γιο ο άξιος Θρασυμήδης
 δίστομο λάζο — τι άφισε στα πλοία το δικό του —
 κι' ασπίδα, και του φόρεσε έναν ταβρήσο σκούφο
 με δίχως φούντα ή χάλκινα στεφάνια, π' απλοσκούφι
 τον λεν και των παλικάριών γλυτώνει τα κεφάλια.
 260Και του Δυσσέα τούδωκε ο ξακουστός Μηριόνης,
 των Κρητικών ο στρατηγός, δοξάρι με σαΐτες
 και σπάθα· και του φόρεσε βοΐδοπετσένιο κράνος

στην κεφαλή, που μέσαθες γερά 'τανε ραμένο
μ' ένα σωρό λουριά, κι' εχτός γύρω σειρά 'χε δόντια
ασπρόδοντου αγριογουρουνιού, κοντά κοντά με τέχνη
265δεμένα· κι' είχαν βολικά στη μέση φελπωμένο.
Απ' τον Ελιό ο Αφτόλυκος σε περασμένα χρόνια
το πήρε — όταν διαγούμιζε τον πύργο τ' Αμυντόρου —
και τ' Αφιδάμα τόδωκε του Κυθηριώτη, κάτου
στη Σκάντια. Αφτός το χάρισε του Μόλου θυμητάρη,
270και πάλε αφτός ναν το φοράει το χάρισε του γιου του.
Τότε ο Δυσσιός το φόρεσε και τούρθε στο κεφάλι.
Έτσι λοιπόν σαν έβαλαν τα φοβερά άρματά τους,
κινούνε, κι' άφηκαν εκεί των προεστών το πλήθος.
Κι' απάς στο δρόμο η Αθηνά τους έστειλε μιά λάκρα
275δεξά· μα το καλό πουλί μες στο βαθύ σκοτάδι
δεν τόδαν, μόνε λάλησε κι' ακούστηκε η φωνή του.
Χάρηκε του Λαέρτη ο γιος με το καλό σημάδι
που φάνηκε, και στη θεά δεήθηκε έτσι κι' είπε
« Άκου με, κόρη αμάλαγη του Δία, εσύ που πάντα
280» μου παραστέκεις στα δεινά, και σαν κινώ η ματιά σου
» με βλέπει, ώ πλήθια αγάπα με, καλή θεά, και τώρα,
» και κάνε να γυρίσουμε στα πλοία δοξασμένοι,
» μεγάλα κατορθώνοντας που ο οχτρός ναν τα θυμάται.»
Κατόπι προσεφκήθηκε κι' ο μαχητής Διομήδης
« Άκου με τώρα, δέσποινα διόσπαρτη, κι' εμένα.
285» Έλα μαζί μου, θέαινα, σαν που στη Θήβα πήγες
» με τον πατέρα μου άλλοτες, το θεϊκό Τυδέα,
» σαν έσυρε των Αχαιών στη Θήβα αποσταλμένος.
» Εκείνους δίπλα στ' Ασωπού τους άφισε το ρέμα,
» και πήγε αφτός ειρηνικά μαντάτα στους Θηβαίους·
» όμως γυρνώντας, συφορές τους σκάρωσε και πίκρες
290» μαζί σου, τι δε σάλεβες, θεά μου, απ' το πλεβρό του.
» Τώρα έτσι βόηθα πρόθυμα, θεά, και φύλαγέ με,
» κι' εγώ σου σφάζω ενός χρόνου δαμάλι κουτελάτο,
» αμέρωτο που σε ζυγό δεν τόβαλαν ακόμα·
» σ' το σφάζω αφτό χρυσώνοντας τα κέρατά του γύρω.»
295Έτσι είπαν, και τους ξάκουσε τη δέηση η Παλλάδα.
Λοιπόν αφού δεήθηκαν στην κόρη του μεγάλου
Διός, μέσα στα σκοτεινά κινούν σαν διο λιοντάρια,
περνώντας αίματα, άρματα, λαβωματιές, κουφάρια.
Μήτ' αντικρύ τον άφοβο ο Έχτορας στρατό του
300δεν άφισε να κοιμηθεί, μόν σε βουλή τους πρώτους
φωνάζει, όσοι είχαν πρόκριτοι και στρατηγοί των Τρώων.
Τους έκραξε και το βαθύ κατάστρωσε σκοπό του
« Πιός να κερδίσει ορέγεται και τη δουλιά που θέλω
» μου τάζει; Ας πει, και πλερωμή τον καρτεράει π' αξίζει.
305» Άμαξα εγώ και διο άλογα μ' ακούραστα τα σνίχια,
» τα πιο γοργά που βρίσκονται στων Αχαιών τα πλοία,
» θα δώσω σ' όπιοι του βαστάει με δόξα του μεγάλη
» να πάει κοντά στων Αχαιών τα πλοία, και να μάθει
» αν πάντα τα γοργότρεχα φυλάγονται καράβια,

310» για τώρα που τα στέρια μας τους ρήμαξαν κοντάρια
 » έβαλαν πια φεβγιά στο νου, κι' απ' τους μεγάλους κόπους
 » σπασμένοι, δεν τους πάει η καρδιά τη νύχτα να φυλάξουν.»
 Είπε, κι' αφοί όλοι απόμειναν χωρίς να βγάζουν λέξη.
 Μα εκεί είταν κάποιος Δόλονας, γιος βροντολάλου κράχτη,
 315του Καλόγνωμη, σε χαλκό και σε χρουσάφι πλούσιος·
 ναι μεν κορμί είχε ασήμαντο, μα πιλαλά τα πόδια,
 και σπίτι του είταν μονογιός μες σ' αδερφάδες πέντε.
 Αφτός λοιπόν του Έχτορα του λέει μπροστά στους Τρώες
 « Έχτορα, ναι ! η ατρόμητη μου λέει καρδιά μου εμένα
 320» πέρα να πάω ατά μελανά καράβια και να μάθω.
 » Μόν σήκωσε έλα το ραβδί, κι' ορκίσου μου στο Δία
 » πως χαλκοπλούμιστη άμαξα θα μου χαρίσεις κι' άτια,
 » αφτά που παν στον πόλεμο τον ξακουστό Αχιλέα,
 » κι' εγώ άκαρπος κατάσκοπος δε θα φανώ σου ή ψέφτης·
 325» γιατί ίσα τόσο ως το στρατό θα σύρω, όσο να φτάσω
 » το πλοίο το βασιλικό, που εκεί οι αρχόντοι τώρα
 » θάχουν βουλή αν θα μείνουνε ή κάλια να μισέψουν.»
 Είπε, και τότε ο Έχτορας, του γέρου ο γιος Πριάμου,
 πήρε στο χέρι το ραβδί και τούκανε τον όρκο
 « Στ' όνομα αμώνω του Διός που μας ακούει και βλέπει,
 330» κανείς μας τ' άτια που ζητάς δε θ' ανεβεί, σ' το τάζω,
 » μόν πάντα θάναι στολισμός δικός σου και καμάρι.»
 Έτσι είπε κι' είπε ψέφτορκα, μα εκείνος πήρε αέρα.
 Εφτός στους ώμους κρέμασε το γυριστό δοξάρι,
 κι' έβαλε στο κορμί προβιά ψαροτριχάτου λύκου,
 335και σκούφο νιφισόπετσο στην κεφαλή, και πήρε
 το κοφτερό κοντάρι του. Έτσι κινά απ' τον κάμπο
 κατά τα πλοία... όμως γραφτό δεν τούταν να γυρίσει
 και των οχτρών στον Έχτορα να πάει μαντάτα πίσω.
 Έτσι το πλήθος των αντρών αφίνοντας κι' αλόγων,
 παίρνει τη στράτα πρόθυμος. Μα ο θεϊκός Δοσσέας
 340τον νιώθει καθώς ζύγωνε και κάνει του Διομήδη
 « Κάποις, Διομήδη, ροβολάει — τήρα — μακριά απ' τους Τρώες,
 » δεν ξέρω, καν κατάσκοπος των караβιών καν θέλει
 » καμιά να κλέψει αρματωσά απ' τα νεκρά κουφάρια.
 » Μόν άσ' τον πρώτα δίπλα μας να προχωρήσει λίγο
 345» όξω απ' τη στράτα, κι' έπειτα ορμάμε εμείς, κι' αμέσως
 » τον πιάνουμε. Μα αν τρέχοντας τυχόν μας προσπεράσει,
 » με τ' όπλο εσύ από τους οχτρούς προς τα καράβια πάντα
 » περιόριζε τον, μην τυχόν στο κάστρο μας ξεφύγει.»
 Είπαν, και παραμέρισαν όξω απ' το δρόμο, δίπλα
 350μες στους νεκρούς· κι' αθώα αφτός τους πέρασε τρεχάτος.
 Μα τόσο σαν αλάργεψε όσο μουλάρια οργώνουν
 μες σε μιας μέρας κάματο, τι αφτά νικούν τα βόδια
 μες στο βαθύ κατεβατό όταν τραβούν τ' αλέτρι,
 τότες χοιμάνε απάνου του· κι' εκείνος μες στη στράτα
 στάθηκε αφτού σαν άκουσε των ποδαριών το χτύπο,
 355τι του κρυφόλπιζε η καρδιά πως τον ζητούσαν φίλοι
 με προσταγή του Έχτορα ναν τον γυρίσουν πίσω.

- Μα σαν τον ζύγωσαν να πεις μιά κονταριά ή πιο λίγο,
νιώθοντας το πως είναι οχτροί κάνει φτερά τα πόδια,
και δρόμο! Μα κι' εκείνοι εφτύς τον πήραν καταπόδι.
- 360 Πώς διο σκυλιά καρφόδοντα κυνηγομαθημένα
σ' αλάφι ρήχνονται ή λαγό και κυνηγούν με πείσμα
μέσα σε δάσος, κι' ο λαγός μπροστά όπου φύγει φύγει·
έτσι κι' αφοί χωρίζοντας το γιο του κράχτη αλάργα
απ' τους δικούς του, επίμονα τον κυνηγούσαν πάντα.
- 365 Μα τη στιγμή που κόντεβε μες στους φρουρούς να πέσει,
προς τα καράβια φέβγοντας, πια τότες το Διομήδη
τον δυναμώνει η Αθηνά, μην τον προλάβουν άλλοι
και πουν π' αφοί τον σκότωσαν, κι' έρθει κατόπι εκείνος.
Κι' έκραξε του Τυδέα ο γιός, με το κοντάρι ορμώντας
- 370 « Στάσου, μωρέ, και σ' έφαγα ! Ή στάσου ή θα σ' το μπήξω
» όπου κι' αν είναι — κι' άκου με — στη ράχη το κοντάρι.»
Είπε και ρήχνει, μα χωρίς σκοπό ναν τον βαρέσει.
Και τ' όπλου η μύτη πέρασε δεξά απ' τον ώμο απάνου,
και μέσα μπήχτηκε στη γης· κι' εκείνος ξαφνιασμένος
στέκει, του φόβου πράσινος, παντού ριγοκοπώντας,
- 375 και μες στο στόμα του άκουγες τα δόντια που κρπτούσαν.
Τότες λαχανιασμένοι οι διο τον φτάνουν, και τα χέρια
του πιάνουν. Κι' είπε ο Δόλονας με κλάματα στα μάτια
« Πάρτε με τώρα ζωντανό, και ξαγορά κατόπι
» σας δίνω να λεφτερωθώ· μας έχει εμάς το σπίτι
» χαλκό, χρυσάφι, σίδερο δυσκολοδουλεμένο.
- 380 « Για ξαγορά μου ο γέρος μου πολλά θα σας μετρήσει,
» αν μάθει ακόμα ζωντανό πως μ' έχουν στα καράβια.»
Τότες τ' απάντησε ο βαθύς γιος του Λαέρτη κι' είπε
« Θάρρος, δεν έχει θάνατο να συλλογιέται ο νους σου.
» Μόν έλα πες μου τώρα αφτό και μίλα την αλήθεια.
- 385 « Γιατί έρχεσαι έτσι μόνος σου οχ το στρατό στα πλοία
» μέσα στις νύχτας τη θολιά π' όλοι οι θνητοί κοιμάνται;
» Μη θες να κλέψεις άρματα απ' τα νεκρά κουφάρια,
» ή μη σε στέλνει ο Έχτορας τα πάντα να ξετάσεις
» εδώ στα πλοία ; Ή τόθελες κι' από δική σου γνώμη ; »
- 390 Τότες του λέει ο Δόλονας, και τούτρεμαν τα σκέλια
« Με τις ψευτιές του ο Έχτορας μού πλάνεψε το νου μου,
» που τ' άλογα τα ξακουστά του θεϊκού Αχιλέα
» πως θα μου δώκει μούταξε με το χαλκώριο αμάξι·
» και μ' έκανε μες στη γοργή να ξεθαρρέψω νύχτα
- 395 « και να ζυγώσω ως στων οχτρών τους λόχους, για να μάθω
» αν πάντα τα φτερότρεχα φυλάγουνε καράβια,
» ή τώρα που σας ρήμαξαν τα στέρια μας κοντάρια
» βάλατε πια φεβγιά στο νου, κι' απ' τους μεγάλους κόπους
» σπασμένοι, πια δε θέλετε τη νύχτα να φυλάζτε. »
- 400 Τότες του χαμογέλασε κι' απάντησε ο Δυσσέας
« Βρε δώρα αλήθεια μιά φορά π' ορέχτηκε η καρδιά σου !
» τ' άτια που του Πηλέα ο γιος τραβάει! μα αφτά να λάβει
» άλλος θνητός σα ζόρικα θαρρώ και να τα ζέψει,
» εξόν αφτός που θεΐσσα τον γέννησε μητέρα.

- 405» Μόν' έλα πες μου τώρα αφτό και μίλα την αλήθια.
 » Όταν για δώ ξεκίνησες, τον Έχτορα, για πες μου,
 » τώρα σαν πού τον άφισες, τον αρχηγό των Τρώων ;
 » πούχει βαλμένα τ' άρματα, πού στέκουν τ' άλογά του ;
 » σαν πώς φρουρούνε οι άλλοι οχτροί και πούναι πλαγιασμένοι ;
- 410» Και πες σαν τί να μελετάν ; μη θέν αφτού να μείνουν
 » κοντά στα πλοία, ξέμακρα του κάστρου, ή θα γυρίσουν
 » στη χώρα, αφού το στράτευμα μάς νίκησαν στη μάχη ; »
 Τότε απαντάει ο Δόλονας, ο γιος του Καλογνώμη
 « Μετά χαράς σου, θα σ' την πω εγώ όλη την αλήθια.
 » Κοντά στον τάφο ο Εχτορας του θεογέννητου Ίλου
- 415» χώρα έχει τώρα συντυχιά με τους αρχόντους όλους
 » μακριά απ' τους κρότους· κι' οι φρουρές που με ρωτάς, αφέντη,
 » καμιά ταγμένη επίτηδες δε μας φρουράει τους άντρες.
 » Όσά 'ναι τζάκια Τρώωνε, σαν πούναι στανεμένοι,
 » αφτοί αγρυπνούν, και να φυλάν παρακινούνε ο ένας
- 420» τον άλλονε· όμως οι βοηθοί π' από παντού μας ήρθαν
 » κοιμάνται και το φύλαγμα τ' αφίνουν για τους Τρώες,
 » τι αφτών γυναικες και παιδιά δεν έχει εδώ να πάθουν. »
 Τότες απάντησε ο βαθύς γιος του Λαέρτη κι' είπε
 » Πώς τάχα, πες, ανάκατοι μες στους σωρούς των Τρώων
- 429» κοιμάνται τώρα ή χωριστά ; Πες μου καλά, να νιώσω. »
 Τότε απαντάει ο Δόλονας, ο γιος του Καλογνώμη
 « Μετά χαράς σου εγώ κι' αφτά θενά σ' τα πω όπως είναι.
 » Γιαλού μεριά 'ναι οι Παίονες με τα γυρτά δοξάρια,
 » οι Λέλεγες κι' οι Κάφκονες, οι Πελασγοί κι' οι Κάρες.
- 430» Της Θύμπρας έπεσε η μεριά στους αλογάδες Φρύγες,
 » στους Μήονες και στους Μυσούς, στους άσκιαχτους Λυκιώτες.
 » Μα τί τα θέτε τώρα αφτά ; Του κάκου τα ρωτάτε.
 » Τι αν να χωθείτε ορέγεστε ως στο στρατό των Τρώων,
 » νά! οι Θράκες νιοφερμένοι εκεί —στην άκρη, χώρα απ' όλους—
- 435» κι' ο Ρήσος, γιος του Ηονιά, στη μέση, ο βασιλιάς τους.
 » Σαν τ' άλογα του εγώ όμορφα δεν είδα ή πιο μεγάλα·
 » χiónι δεν είναι ασπρύτερο, άνεμοι πιο δεν τρέχουν.
 » Τ' αμάξι του είναι τεχνικά μ' ασήμια δουλεμένο
 » και με χρουσάφια. Αρματωσά χρυσή ήρθε αρματωμένος,
- 440» θεόρατη αριστούργημα· τέτια άρματα δεν πρέπει
 » άντρες ναν τα φορούν θνητοί, μόνε οι θεοί οι αιώνιοι.
 » Μα τώρα εμένα σύρτε με στα γοργοδρόμα πλοία,
 » ή με τριχιά εδώ δέστε με κι' αφίστε με δεμένο,
 » ως που να πάτε ως στο στρατό και να με δοκιμάστε,
- 445» σας τάπα εγώ απαράλλαχτα τα πάντα ή δε σας τάπα. »
 Τότες λοξά τον κοίταξε κι' είπε ο γερός Διομήδης
 « Λαμπρά, βρε Δόλονα, κι' ορθά μας τάπες, μα φεβγάλα
 » μην καρτεράς, αφούπεσες στα χέρια τα δικά μας.
 » Τι τώρα αν σ' αμολήσουμε και πούμε ας πας καλιά σου,
- 450» ξέρεις εσύ των καραβιών να ξαναβρείς το δρόμο,
 » να κάνεις ή κατασκοπιές ή να μας πολεμήσεις·
 » μα αν σε χαλάσει ο λάζος μου και κατεβείς στον Άδη,
 » δεν έχει πια των Αχαιών παιγνίδια ναν τους παίξεις. »

Είπε, κι' εκείνος ήθελε, πηγουνοπιάνοντάς τον
 455 με το παχύ το χέρι του, σπλαχνιά ναν του ζητήσει,
 μόν ο Διομήδης χοίμηξε και τούχωσε το λάζο
 μεσόσβεγκά του, κι' έκοψε τα δυό ποντίκια αντάμα,
 κι' έφαγε χώμα η κεφαλή ενώ λαλούσε ακόμα.
 Και τότες τον ξεσκούφωσαν, του πήραν και τ' ολόϊσο
 κοντάρι, τη λυκοπροβιά, το λυγιστό δοξάρι·
 460 αφτά τα σήκωσε αψηλά ο θεϊκός Δυσσέας
 προς τη λαφύρισσα Αθηνά κι' έτσι είπε με καμάρι
 « Πάρ' τα με γιά σου αφτά, θεά· τι εσύ πιο πρώτα απ' όλους
 » τους Ελυμπήσους δώρα μας θα λάβεις. Μα και πάλι
 » οδήγα μας, θεά, ως εκεί που πέξεψαν οι Θράκες.»
 465 Έτσι είπε, και τα λάφυρα σηκώνει και τα θέτει
 πας σε μυρχιά, κι' αλάθεφτο τους έβαλε σημάδι,
 σμίγοντας τα μυρχόκλαδα με σύγλωρα καλάμια,
 μήπως γυρνώντας δεν τα δουν μες στο βαθύ σκοτάδι.
 Έπειτα μέσα απ' το πηχτό το αίμας ροβολώντας
 470 και τα κουφάρια, παν γοργά ως στων Θρακών τους λόχους.
 Αφτοί απ' τον κόπο αχόρταγα κοιμόντουσαν μ' ομπρός τους
 όλα γυρμένα κατά γης τα χάλκινα άρματά τους,
 σωστά, με τάξη, τρεις σειρές· κι' είχε ο καθένας δίπλα
 τα γλήγορά του τ' άλογα· κι' ο Ρήσος μες στη μέση
 κοιμούνταν, κι' είχε πρόχειρο τ' άσπρο εκειπά ζεβγάρι,
 475 δεμένο πίσω με λουριά απ' τ' αμαξιού το γύρο.
 Και πρώτος του Λαέρτη ο γιος τον είδε και τον δείχνει
 « Νά σ' τον, Διομήδη, ο βασιλιάς, και νά σου το ζεβγάρι
 » που μας μολόγαε ο Δόλωνας πριν το λαιμό τού κόψει.
 » Μόν έλα σφίξ' τα δόντια σου κι' ομπρός ! Ντροπής να στέκεις
 480 » με τ' άρματα έτσι ανόφελα, μόν λύνε το ζεβγάρι·
 » ή εσύ μαχαίρωνε, κι' εγώ βάζω στο χέρι τ' άτια.»
 Είπε, κι' η άγγιχτη θεά φυσάει μες στο Διομήδη
 καρδιά, και κάθιζε λαζιές δεξιά ζερβά, κι' οι Θράκες
 ρήξανε απελπισιάς στριγγιές καθώς με το μαχαίρι
 τους σκότωνε, και κάτω η γης κοκκίνιζε απ' το αίμας.
 485 Κι' όπως λιοντάρι π' απαντάει ατσόπανα κοπάδια,
 πρόβατα ή γίδια, αιμόδιψο τους ρήχγεται στη μέση,
 έτσι έπεσε και του Τυδιά ο γιος απάς στους Θράκες
 ως πούφαγε άντρες δώδεκα, ενώ ο σοφός Δυσσέας,
 όπιον ζυγώνοντας σιμά μαχαίρωνε ο Διομήδης,
 490 πίσω του αφτός τον έπιανε απ' το ποδάρι, κι' όξω
 τότε τραβούσε, τί ήθελε τ' ασπροτριχάτα ζώα
 με δίχως κόπο να διαβούν, κι' όχι κορμιά πατώντας
 να φοβηθούν· τι από νεκρούς δεν ήξεραν ακόμα.
 Μα τέλος πια σαν έφτασε στο βασιλιά ο Διομήδης,
 495 στερνόνε νέκρωσε κι' αυτόν ενώ βαριά με κόπο
 ρούχνιζε· τι κακός σβραχνάς τού πλάκωσε στον ύπνο
 απ' τις ορμήνιες της θεάς τη νύχτα αφτή, ο Διομήδης.
 Έσφαζε ο ένας, κι' έλυνε τα ζώα τότε ο άλλος,
 κι' όξω απ' το πλήθος τάβγαλε, σ' ένα λουρί δεμένα,
 500 βαρώντας τα με δοξαριές· τι ξέχασε στο χέρι

να πάρη τ' ώριο καμοτσί απ' τ' όμορφο τ' αμάξι.
 Έπειτα σφύριξε σιγά να νιώσει ο σύντροφός του.
 Μα έστεκε αφτός κι' ανάδεβε τι πιο σκυλήσο τάχα
 να κάνει, ή τ' αμαξόκουτο συρτό από τ' ατιμόνι
 μ' όλα τα χαλκοπλούμιστα μέσα άρματα να πάρει —
 505 ή και ν' αρπάξει το αψηλά κουβαλητό στους ώμους—
 για απ' των Θρακώνε το σωρό να σφάζει ακόμα κι' άλλους.
 Μα εκεί π' αφτά λογάριαζε στο νου του, νά! κοντά του
 προφταίνει η κόρη του Διός που στέκει και του κάνει
 « Γιε του λιοντόψυχου Τυδιά, καιρός πια να τραβήξεις
 510 » κατά τα πλοία, μήπως πας κυνηγημένος κιόλας,
 » αν άλλος — που μπορεί — θεός σηκώσει και τους Τρώες.»
 Ένωσε εκείνος τη φωνή πως η θεά λαλούσε,
 και χέρι χέρι ανέβηκε στ' αμάξι· κι' ο Δυσσέας
 με το δοξάρι βάρεσε τα ζώα, που πιλάλα
 μέσα απ' τον κάμπο τρέχανε να πάνε στα καράβια.
 515 Μα σαν τυφλός δε φύλαγε κι' ο Αργυροδοξάρης
 σαν είδε τη θεά Αθηνά που βόηθαε το Διομήδη,
 μόν σκυλιασμένος έτρεξε μες στους σωρούς των Τρώων
 και σήκωσε τον Ιπποκό, πρωτάτο των Θρακώνε,
 γερό του Ρήσου ξάδερφο. Κι' αφτός πηδά απ' τον ύπνο
 520 κι' άδιο το μέρος βλέποντας πούστεκαν πριν τα ζώα,
 και τα παιδιά που σπάραζαν λαβωματιές γιομάτοι,
 ώχου, είπε, τού τον έσφαξαν τον γκαρδιακό του βλάμη.
 Και βούηξε απ' την ταραχή κι' απ' τις φωνές ο κάμπος
 πούτρεχε ο κόσμος· κι' έβλεπαν δουλιές φαρμακωμένες
 525 που οχτροί ήρθαν νύχτα κι' έκαναν και τόστριψαν κατόπι.
 Κι' εκείνοι οι διο τους, φτάνοντας στο μέρος πούχαν σφάζει
 το γιο του κράχτη, σταματούν τα ζώα, κι' ο Διομήδης
 χάμου πηδάει, και βάζει του στο χέρι του Δυσσέα
 τα ματωμένα πλιάτσικα. Κι' εφτός ξανανεβαίνει
 530 και τ' άλογα βαράει· κι' αφτά με προθυμία πετούσαν.
 532 Εκεί το χτύπο ο Νέστορας πρωταγρικέει και κράζει
 « Αδρέφια, πρώτοι οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,
 » ψέφτης θα βγω ή θα βγω σωστός; Μα θαν το πω κι'άς σφάλλω.
 535 » Αλόγων ποδοβολητό σα ν' άκουσαν τ' αφτιά μου.
 » Αχ και ν' αρπάξανε άλογο οι διο μας αντριομένοι
 » έτσι απ' τους Τρώες άξαφνα και να γυρίζουν πίσω !
 » Μα τρέμει μέσα μου η καρδιά, μου τρέμει, μήπως πάθουν
 » οι πιο πολύτιμοι αρχηγοί απ' των οχτρών γιουρούσι.»
 540 Τόχε δεν τόχε ακόμα πει, κι' οι διο τους νά! προβάλλουν.
 Κι' άμα ξεπέξεψαν, εφτός τα χέρια οι βασιλιάδες
 τους έσφιξαν χαρούμενοι με γιές με καλώς ήρθαν.
 Και πρώτα ο γέρος έπιασε να πει και να ρωτήσει
 « Μίλα, Δυσσέα ξακουστέ, των Αχαιών καμάρι,
 545 » πες, τ' άτια πώς τα πήρατε ; τί, μπήκατε ως στων Τρώων
 » μες στο στρατό; ή σας τάδωκε κάνας θεός στο δρόμο;
 » Μώρ' άλογα τα λες αφτά, για του ηλιού 'ναι αχτίδες;
 » Σ' όλες τις μάχες βγαίνω εγώ, μηδέ συνήθιο τόχω
 » θαρρώ να μένω πίσω αργός κι'άς είμαι τόσο γέρος·

550» μα τέττα ζώα ως σήμερα δεν ξάνοιξα, δεν είδα.
» Θεού θενάναι δώρα αφτά στη στράτα που σας βρήκε,
» τι και τους διο σας αγαπάει, το ξέρω, ο Ελυμπήσος
» του Κρόνου γιος κι' η Αθηνά, του Δία η θυγατέρα.»
Τότες τ' απάντησε ο βαθύς γιος του Λαέρτη κι' είπε
555« Νέστορα, του Νηλέα γιε, των Αχαιών αθέρα,
» θεός αν θέλει, ναι έφκολα και πιο όμορφα από δάφτα
» χαρίζει αλόγατα, επειδής πολύ είναι ανότεροί μας.
» Μα τ' άτια, γέρο, που ρωτάς, αφτά 'ναι νιοφερμένα
» πέρα οχ τη Θράκη· κι' έσφαξε ο θαρρετός Διομήδης
560» το νοικοκύρη μ' άλλους του ως δώδεκα συντρόφους,
» που δίπλα εκεί κοιμόντουσαν, καπεταναίους όλους.
» Εδώ σιμά μάς έπεσε στα χέρια κι' ένας άλλος
» οχτρός, που μας τον έστελναν κατάσκοπο απ' τους Τρώες.»
Είπε, και μ' όψη ολόγελη διαβαίνει το χαντάκι
565με τα φαριά· κι' οι άλλοι τους χαρούμενοι ακλουθούσαν
Και στου Διομήδη φτάνοντας τη στερεή καλύβα,
δένουν τα ζώα στο παχνί με τα καλοκομένα
λουριά, στ' αχούρι οπούστεκαν και τάλλα του Διομήδη
γοργόποδα άτια κι' έτρωγαν καρδόγλυκο κριθάρι.
570Και τ' άρματα του Δόλωνα τ' απίθωσε ο Δυσσέας
μες στο καράβι, ως να ψηθεί της Αθηνάς σφαχτάρι.
Κατόπι μπαίνουν στο γιαλό κι' απ' τα κορμιά ξεπλαίνουν
τον ίδρο, από τα διο μεριά τα σκέλια το κεφάλι.
Κι' αφού το κύμα του γιαλού τούς ξέπλυνε από πάνου
275τη λέρα και τον ίδρο τους κι' ανάσανε η καρδιά τους,
μπήκαν μες σε καλόξυστα λουτρά ν' απολουστούνε.
Κι' αφού με λάδι τρίφτηκαν, λουσμένοι και τριμένοι
καθήσανε ψωμί να φαν, και της θεάς μοσκάτο
στάζουν κρασί που κένωσαν γιομάτη από κροντήρα.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Λ

Κι' απ' του λεβέντη Τιθωνού την αγκαλιά η Αβγούλα
σηκώνουνταν να φέρει φως σ' όλους, θεούς κι' ανθρώπους·
κι' έστειλε ο Δίας στα γοργά καράβια την Αμάχη
φριχτή, που πολεμόσκιαχτρο στα χέρια της βαστούσε.
Και στάθηκε η Αμάχη ομπρός στα πλοία του Δυσσέα,
πούταν στη μέση κι' άκουγες καλά απ' τα διο τα μέρη,
δεξιά απ' τα ξυλοκάλυβα του Αία, και ζερβά σου
απ' τ' Αχιλέα, πούσυραν οι διο τους τα καράβια

στις διο άκρες της απλογιαλιάς απ' αφοβιά και θάρρος·
10 εκεί η Αμάχη στάθηκε και σκούζει και στριγγλίζει
άγρια, και σ' όλων την καρδιά των Αχαιών πυρώνει
το θάρρος, για να πολεμάν κι' ακούραστοι να σφάζουν.
Και πιο γλυκιά άξαφνα όλωνών τους ήρθε τότε η μάχη
παρά να παν στην ποθητή πατρίδα με τα πλοία.
15 Κι' ο γιος τ' Ατριά σηκώθηκε και πρόσταξε στα όπλα
τους άντρες, κι' έβαλε κι' αφτός το θαμπωτή χαλκό του.
Έβαλε πρώτα τα γερά τουσλούκια στα καλάμια,
πανώρια, πούταν μ' αργυρά θηλύκια αρμοδεμένα.
Έπειτα γύρω φόρεσε στο στήθος τα τσαπράζα,
20 που θυμητάρι μιά φορά του τάδωκε ο Κινύρης.
Γιατί ως στην Κύπρο τ' άκουσε τα θαυμαστά μαντάτα
πως παν μ' αρμάδα οι Δαναοί τους Τρώες να χτυπήσουν·
δώρο γι' αφτό του τόστειλε, για ναν τον καλοπιάσει.
Είχανε ως δέκα αφτά σειρές μαβρουδερό απ' ατσάλι,
25 κι' από καλάϊ ως είκοσι, και δώδεκα χρουσάφι·
και δράκοι κατά το λαιμό, τρεις από κάθε μέρος,
ατσάλινοι απλονόντουσαν, σα δόξες που στυλώνει
ο Δίας μες σε σύγνεφο, προς τους θνητούς σημάδι.
Έπειτα βάζει το σπαθί στους ώμους, που σφαντούσαν
30 τ' ατόχρυσά του τα καρφιά, κι' είχε αργυρό τριγύρω
φηκάρι που με χρυσωτά λουριά 'ταν κρεμασμένο.
Και πήρε την πλουμόφτιαστη κορμοσκεπάστρα ασπίδα,
ώρια άσπαστη, π' ολόγυρα θενάχε ως κύκλους δέκα
χαλκένιους, κι' είκοσι καρφιά από καλάϊ σπαρμένα
35 εδώ κι' εκεί, κι' είχε αφαλό κατάμεσα ατσαλένιο.
Κατάκορφά 'χε αγριόθωρη Γοργόνα γουρλομάτα
με την Τρομάρα από δεξά, μ' από ζερβά το Φόβο.
Λουρί είχε αργυροκάμωτο, και δράκος ατσαλένιος
απάνου στριφογύριζε, μ' άγρια κεφάλια τρία
40 π' από 'ναν μέσα πρόβαλλαν λαιμό πλεμένα αντάμα.
Φόρεσε τότες πέτσινο στην κεφαλή του κράνος
μ' ένα σκαρί διπλόλαμο τετραστεφανωμένο
κι' αλόγου ουρά· και σάλεβε φριχτή από πάνου η φούντα.
Και πήρε διο του τροχιστώ γερά κοντάρια μ' άκρες
45 χαλκένιες, π' ως στον ουρανό ψηλά λαμποκοπούσαν.
Και μπουμπουνίσανε οι θεές, θες Αθηνά θες Ήρα,
τιμώντας της πολύχρυσης το βασιλιά Μυκήνας.
Τότες παράγγειλε ο καθείς στον αμαξά του, τ' άτια
ναν τους βαστούνε εκεί ήσυχα με τάξη στο χαντάκι,
κι οι ίδιοι ομπρός ροβόλησαν με τ' άρματα οπλισμένοι
50 πεζοί· κι' ακούστηκε άσβυστη με την αβγή η αντάρα.
55 Κι' οι Τρώες πάλι οπλίστηκαν στο καμποβούνι απάνου
με στρατηγούς τον Έχτορα, το άξιο Πολυδάμα,
και τον Αινεία, που θεό λες ο στρατός τον είχε,
και μ' άλλους τρεις, τον Πόλυβο κι' Αγήνορα κι' Ακάμα—
60 λέφτερο νιό θεόμορφο—που γιοί είταν τ' Αντηνόρου·
κι' έτρεχε ομπρός ο Έχτορας βαστώντας την ασπίδα.
Κι' όπως προβάλλει απόσπερο μέσα απ' τα σύγνεφα άστρο,

μιά λάμπει, μιά και κρύβεται σε σύγνεφα ησκιοφόρα,
 έτσι κι' αφτός μιά φαίνονταν μπροστά, και μιά κατόπι
 65 μες στους στερνούς, προστάζοντας· και χαλκωμένος όλος
 έλαμπε λες σαν αστραπή του βροντορήχτη Δία.
 Κι' οι διο στρατοί, όπως κόβουνε αντικρουστοί τους όργους
 οι θεριστάδες σε βαθύ χωράφι νοικοκύρη,
 στάρι η κριθάρι, και πυκνά τα χεροβόλια πέφτουν·
 70 έτσι κι' αφοί ίσα ρίχτηκαν και σφάζουνταν με λύσσα
 δίχως κανείς κατάρατο φεβγιά να συλλογιέται.
 84 Κι' όσο βαστούσε ακόμα αβγή και προχωρούσε η μέρα,
 85 έβρισκαν κι' απ' τους διο οι ρηξές κι' ισόπεφταν οι άντρες·
 όμως την ώρα που ο ξυλάς ανοίγει το ταγάρι
 να φάει στη βουνολαγαδιά, τα χέρια σα μπουχτίσουν
 κόβε κόβε έλατα αψηλά, και την καρδιά τού πιάνει
 λιγούρα, κι' ένα διο μπουκιές γυρέβει να δαγκάσει·
 90 την ώρα αφτή τα τσάκισαν οι Δαναοί των Τρώων
 τα τάγματα, φωνάζοντας στα παλλικάρια θάρρος
 από 'να λόχο σ' άλλονε. Κι' ο Αγαμέμνος πρώτος
 χοίμηξε, κι' άντρα στρατηγό, το Βιάνορα σκοτώνει,
 κι' αφτόν και βλάμη του έπειτα, τον αλογάρη Οιλέα.
 Τι πήδηξε οχ τ' αμάξι αφτός ναν τότε πολεμήσει,
 95 μα ίσα ενώ ορμούσε, τούμπηξε στο κούτελο του τ' όπλο,
 κι' η χάλκινη περκεφαλιά το κοφτερό κοντάρι
 δεν τ' αμποδάει, μόν διάβηκε και κράνος και κεφάλι,
 και λιώμα τούγινε ο μιαλός μες στο κεφάλι του όλος.
 Έτσι η ορμή του κόπηκε. Και χάμου αφίνοντάς τους
 100αφού τα χάλκινα άρματα τους έβγαλε απ' τους ώμους
 ορμάει εφτός τον Άντιφο να σφάζει και το Βίσο,
 γιους του Πριάμου, νόθονε και γνήσιο, διο νομάτους
 μες σ' ένα αμάξι. Των φαριών βάσταε τα γκέμια ο νόθος,
 κι' έστεκε δίπλα ο Άντιφος. Αφτούς ο Αχιλέας
 105τους είχε πιάσει μιά φορά μες στις πλαγιές της Ίδας
 ενώ βοσκούσαν πρόβατα, και με λυγαριοκλώνια
 τους έδεσε, και ξαγορά ναν τους αφίσει πήρε.
 Τότες στα στήθια ακόντισε τον ένα ο Αγαμέμνος,
 εκεί ίσα στ' απανόβυζα· τον άλλο, σέρνοντάς του
 μιά με τη σπάθα προ τ' αφτί, τον γκρέμισε απ' τ' αμάξι.
 110Και βιαστικός τους έβγαλε τα τεχνικά άρματά τους
 γνωρίζοντάς τους, τι και πριν μες στο караβοστάσι
 τους είδε, τότε απ' το βουνό π' ο Αχιλιάς τους πήγε.
 Πώς λέοντας φριχτός γοργής λαφίνας ζαρκαδούλια
 πάει στη μονιά τους κι' έφκολα με τα σκληρά του δόντια
 115τ' αρπάει και πνίγει σβύνοντας την απαλή καρδιά τους,
 τι κι' αν η μάννα τους κοντά τα βλέπει, να βοηθήσει
 δεν κατορθώνει, τι κι' αφτή τήνε θερίζει ο τρόμος,
 μόνε δρωμένη βιαστικιά, περνώντας δάσα λόγγους,
 φέβγει όπου φύγει, απ' το σκληρό θεριό κυνηγημένη·
 120έτσι κι' αφτούς απ' το χαμό να σώσουν δε μπορούσαν
 οι Τρώες, παρά τσάκισαν όλοι κι' αφοί στον κάμπο.
 Κατόπι τον Απόλοχο και Πείσαντρο, γενναίους

του πρόκριτου Αντιμάχου γιους — π' αφτόν με δώρα ο Πάρης
μπούκωσε απ' όλους πιο πολύ, με ζηλεφτό χρυσάφι,
125κι' αμπόδαε πίσω τη Λενιό τ' αντρός της ναν τη δώκουν—
αφτού του προεστού διο γιους τσακώνει ο Αγαμέμνος,
διο σ' ένα αμάξι, πούστριψαν τ' αλόγατα να φύγουν.
Μα πέσανε οχ τα χέρια τους τα στολισμένα γκέμια,
και σκιάχτηκαν τα ζα. Όρμησε τότες ο γιος τ' Ατρέα
130σα λύκος, κι' απ' τ' αμάξι αφτοί τότε περικαλούσαν
« Πάρε μας έτσι ζωντανούς και δε θα μετανιώσεις,
» τ' Ατρέα γιε! Έχει θησαβρούς μεγάλους, κι' έχει πλούτη —
» χαλκό, χρυσάφι, σίδερο δυσκολοδουλεμένο —
» στου μυριοπλούσιου μας γονιού, στον πύργο τ' Αντιμάχου·
» για ξαγορά μας άπειρα θα σου μετρήσει ο γέρος,
135» αν μάθει ακόμα ζωντανούς πως μας κρατούν στα πλοία.»
Αφτά με κλάματα έλεγαν του βασιλιά, ζητώντας
ναν τον μαλάξουν· μα άκουσαν αμάλαχτο 'να λόγο
« Γιού, καθώς λέτε, αν είστε εσείς του πρόκριτου Αντιμάχου,
» πούπε στων Τρώων τη βουλή — σαν πήγε ο αδερφός μου,
140» θυμάστε, με το θεϊκό Δυσσέα αποσταλμένος—
» μην τον αφήστε, σφάζτε τον που τον κρατάτε τώρα.
» νά ! του γονιού σας τ' άδικα καιρός να μου πλερώστε. »
Είπε, και χάμου τίναξε τον Πείσαντρο οχ τ' αμάξι
ανάσκελα, με μιά ακοντιά τρυπώντας του τα στήθια.
145Να φύγει ο άλλος πήδησε· όμως κι' αφτόνε χάμου
τον σφάζει εκεί, θερίζοντας τα χέρια το κεφάλι,
που τότειλε να κυλιστεί σα σφαίρα μες στο πλήθος.
Κι' άφισε αφτούς, και πιο πυκνοί όπου χτυπιούνταν λόχοι
χοιμάει, κι' αντάμα του οι λοιποί χαλκοπλισμένοι Αργίτες.
150Πεζοί πεζούς αλώνιζαν, πούφεβγαν θεν δε θένε,
κι' αμαξωτούς αμαξωτοί—και τύφλωνε στον κάμπο
ο κουρνιαχτός που σήκωναν τα ζώα πιλαλώνοντας —
με τα κοντάρια και σπαθιά. Κι' ο βασιλιάς ξοπίσω
σκότωνε πάντα κι' έκραζε ομπρός ! στα παλικάρια.
155Πώς πέφτει αχόρταγη φωτιά μες σ' άκοφτόνε λόγγο·
παντού κλωθόστριφτη ο βοριάς τήνε φυσάει, κι' οι θάμνοι
σύριζα πέφτουν, τι μ' ορμή τους συνεπαίρνει η φλόγα·
έτσι έρηγχε τ' Ατρέα ο γιος τα παλικάρια χάμου
καθώς μπροστά του φέβγανε, κι' άτια πολλά βαρβάτα
150άδιες λαλούσαν άμαξες, ζητώντας αμαξάδες,
μες στου πολέμου τα στρατιά· μα αφτοί είταν ξαπλωμένοι
162χάμου, πολύ πιο ορεχτικοί για όρνια πάρα τέρια.
166Έτσι οι Δαρδάνοι, απ' τον αρνό μπροστά, κατά τον τάφο
του Ίλου του παλαιϊκού του Δαρδανοσπαρμένου
μέσα απ' τον κάμπο χύθηκαν να μουν στο κάστρο μέσα·
κι' εκείνος πάντα σκούζοντας, τ' Ατρέα ο γιος, ξοπίσω
κυνήγαε, κι' αιματόβαφε τ' αζύγωτά του χέρια.
170Μα πια σαν ήρθαν στην οξά κι' ως στη Ζερβιά την πόρτα,
στάθηκαν κι' όλους τους εκεί να φτάσουν καρτερούσαν.
Τι ακόμα λίγοι τρέχανε, σα βόδια μες στον κάμπο
που πάει λιοντάρι στην καρδιά και τα σκορπάει της νύχτας,

όλα, μα η ώρα του η στερνή μονάχα ενός σημαίνει,
 175που με τα δόντια του τ' αρπάει και το λαιμό τού σπάζει
 πρώτα, κι' απέ όλα χάφτει του τα σπλάχνα κι' αίματά του·
 έτσι τους Τρώες πάντα ο γιος τ' Ατριά τους κυνηγούσε
 και τον πιο πίσω σκότωνε. Κι' αφοί πού ! να σταθούνε
 που τόσους χάμου ξάπλωσε μες απ' τ' αμάξια μπρούμα
 180κι' ανάσκελα· τι βασταγμό δεν τούχε το κοντάρι.
 Σε λίγο όμως σαν κόντεβε να φτάσει ομπρός στη χώρα
 κάτου απ' το κάστρο τ' αψηλό, πια τότες ο πατέρας
 θεών κι' αντρών κατέβηκε με κεραβνό στο χέρι
 οχ τα ουράνια, κι' έκατσε στις δροσερές κορφάδες
 της Ίδας της πολύπηγης. Τότε έστειλε στον κάμπο
 185τη χρυσοφτέρουγη Ίριδα με μήνημά του κάτου
 « Τρέχα να πεις, γοργή Ίριδα, στον Έχτορά 'να λόγο.
 » Όσο θωράει ολόμπροστα το βασιλιά Αγαμέμνο
 » π' όλο με τ' όπλο του χοιμάει και λόχους π' αλωνίζει,
 » τόσο ας ποδίζει, κρίζοντας στα παλικάρια, πίσω
 190» να περιορίζουν τους οχτρούς όσο μπορούνε πάντα·
 » μα από κοντάρι αν χτυπηθεί ή φάει καμιά σαΐτα
 » και μπει στ' αμάξι, τότες πια θάν του χαρίσω νίκη
 » να σφάζει, κι' ως στα γλήγορα να κυνηγάει καράβια,
 » όσο να σκοτεινιάσει η γης και βασιλέψει ο ήλιος.»
 195Είπε, κι' αγρίκησε η θεά με τις χρυσές φτερούγες
 κι' οχ τις δροσόλουστες κορφές κατέβηκε στην Τροία.
 Εκεί τον άφοβο Έχτορα, του γέρου γιο Πριάμου,
 τον βρήκε μέσα πούστεκε στο κολλητό του αμάξι.
 Και πάει κοντά του στέκεται και του λαλεί διο λόγια
 200« Έχτορα, του Πριάμου γιε, ισόγνωμε του Δία,
 » σ' εσένα ο Δίας μ' έστειλε αφτά να σου μιλήσω.
 » Όσο θωρείς ολόμπροστα το βασιλιά Αγαμέμνο
 » π' όλο με τ' όπλο του χοιμάει και λόχους π' αλωνίζει,
 » πόδιζε ως τότες, κρίζοντας στα παλικάρια, πίσω
 205» να περιορίζουν τους οχτρούς όσο μπορούνε πάντα·
 » μα από κοντάρι αν χτυπηθεί ή φάει καμιά σαΐτα
 » και μπει στ' αμάξι, τότες πια θα σου χαρίσει νίκη
 » να σφάζεις κι' ως στα γλήγορα να κυνηγάς καράβια,
 » όσο να σκοτεινιάσει η γης και βασιλέψει ο ήλιος.»
 210Έτσι είπε η ανεμόποδη θεά και φέβγει πάλι.
 Κι' εκείνος χάμου πήδησε με τ' άρματα απ' τ' αμάξι,
 και σιώντας τα διο κοφτερά κοντάρια πήγε ολούθες
 μες στο στρατό και φώναζε να πολεμάν να σφάζουν,
 και σήκωσε άγριο πόλεμο. Γύρισαν τότε οι Τρώες
 214και στάθηκαν των Αχαιών παταντικρύ με θάρρος.
 218Και τώρα, Μούσες, πέστε μου, των ουρανών νυφούλες,
 πíos τάχα πρωτορήχτηκε του βασιλιά Αγαμέμνου
 είτε απ' τους προσκλητούς βοηθούς είτε απ' τους ντόπιους Τρώες.
 221Ο γιος τ' Αντήγορα, ο τρανός πανώριος Βιφιδάμας,
 γέννημα της χοντρόσβωλης προβατοθρέφτρας Θράκης.
 Μικρός σαν είταν, ο Κισσιάς, της μάννας του ο πατέρας,
 της Θεανός, στον πύργο του τον είχε αναθρεμένα·

225κι' όταν στην ώρα απέ έφτασε της λεβεντιάς και νιότης,
 κοντά του αφτού τον βάσταξε, γαμπρό του ναν τον κάνει·
 μα ότι τον πάντρεψε, άφισε τη νύφη αφτού και πήγε,
 όπου άκουγε τους Αχαιούς, με δώδεκά του πλοία.
 Όμως κατόπι τ' άφηκε τα πλοία στην Περκώτη
 230και κίνησε να πάει πεζός. Και τότες πρώτος θάρρος
 πήρε ξανά ν' αντισταθεί του βασιλιά Αγαμέμνου.
 Λοιπόν σα ζύγωσαν οι διο, να χτυπηθούν ζητώντας,
 τ' Ατρέα ο γιος δεν πέτυχε, τι στραβοπήγε τ' όπλο·
 κι' ο άλλος στο ζουνάρι εκεί, πιο κάτω απ' τα τσαπράζα,
 235βάρωσε κι' έβαλε όλη του τη δύναμη, κι' ολπίδες
 απ' το βαρύ είχε χέρι του· μα τ' ολοκεντημένο
 ζουνάρι δεν του τόσκισε, μάν πριν πολύ τα ασήμια
 βρήκε μπροστά και στράβωσε σα μολυβένια η μύτη.
 Άρπαξε τ' όπλο ο βασιλιάς, και σα θεριό κοντά του
 τραβώντας, του το τίνανε όξω απ' το στέριο χέρι
 240με βιά· και τον προβόδησε με μιά σπαθιά στο σνίχι.
 Έτσι έπεσε, κι' εκεί ύπνονε κοιμήθηκε χαλκένιο
 ξένους βοηθώντας, έρημος, αλάργα απ' τη νυφούλα,
 το τέρι που δε χάρηκε κι' είχε ακριβά πλερώσει
 βόδια μπροστά έδωκε εκατό, πολλά 'ταξε κατόπι,
 245γίδια μαζί και πρόβατα που τούβοσκαν χιλιάδες.
 Τότες εκεί τον γύμνωσε τ' Ατρέα ο γιος, και πίσω
 γύρναε ν' αφίσει στο στρατό τα πλουμιστά άρματά του.
 Μα άζαφνα ο Κόνας τον θωράει ο παινεμένος άντρας,
 τ' Αντήνορα ο πρωτότοκος, κι' απ' τη βαθιά του λύπη
 250τα μάτια του συγγένιασαν που πήγε ο αδερφός του.
 Και πλάγια εφτός με τ' όπλο του, κλεφτά απ' τον Αγαμέμνο,
 στέκει, και μιά μεσόχερα πιο κάτω απ' τον αγκώνα
 του μπήγει, πούβγε αντίπερα τ' όπλου η χαλκένια η μύτη.
 Ξαφνίστη τότε απ' την πληγή τ' Ατρέα ο γιος, μα κι' έτσι
 255το θάρρος του δεν τόχασε, μόν χύθηκε τον Κόνα
 να φάει με το βουνόθρεφτο κοντάρι του στο χέρι.
 Αφτός εκεί τον αδερφό με βιάση από το πόδι
 τραβούσε, κι' όλων φώναζε των αρχηγών βοήθεια·
 μα ενώ τον τράβαε πρόσκεντρα, μιά κονταριά από κάτω
 260του δίνει απ' την ολίσση αφαλωμένη ασπίδα,
 και την καρδιά τού παραλεί· και τρέχοντας κοντά του
 του κόβει και την κεφαλή στον αδερφό του απάνου.
 Έτσι τ' Αντήνορα τους γιους, σαν πούτανε γραφτό τους,
 κάτω να παν τους έστειλε στον Άδη ο Αγαμέμνος.
 Έπειτα τ' άλλα πήρε ομπρός κοπάδια των οχτρώνε
 265με το κοντάρι το σπαθί και με βαριές κοτρώνες,
 όσο έτσι οχ την πληγή ζεστό ακόμα τούτρεχε αίμας.
 Μα σαν ξεράθηκε η πληγή και τούπαψε το αίμας
 268κι' άρχισαν πόνοι σουγλεροί ναν του μασούν τα σπλάχνα,
 273τότες στ' αμάξι ανέβηκε και τ' αμαξά στα πλοία
 τούπε να πάει, τι να σταθεί αδύνατο απ' τους πόνους.
 275Κι' έσκουξε τότες κι' η φωνή αχούσε απ' άκρη ως άκρη
 « Αδρέφια, πρώτοι οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,

» έλα βοηθάτε τώρα εσείς μην πάθουν τα γοργά μας
 » καράβια, τι ο βαθύγνωμος του Κρόνου γιος εμένα
 » δε μ' άφηκε τους σκυλοχτρούς ναν τους χτυπώ όλη μέρα. »
 280Είπε, και βάραι ο αμαξάς τα καλοτρίχωτα άτια
 κατά τα πλοία· και τα ζα με προθυμιά πετούσαν.
 Πασπάλαε αφρός τα στήθια τους, τ' άσπριζε γύρω η σκόνη,
 σα βγάζανε απ' τον τάραχο τον πονεμένο αφέντη.
 Και σαν τον είδε ο Έχτορας πως έφευγε οχ τη μάχη
 285έσκουξε σ' όλο το στρατό μ' αψιά φωνή μεγάλη
 « Δαρδάνοι κονταρόπλιστοι και Τρώες και Λυκιώτες,
 » θάρρος, παιδιά, και βάρτε τους ατρόμητα σαν άντρες !
 » Έφυγε ο πιο παλικαράς οχτρός, κι' εμένα ο Δίας
 » μεγάλη δόξα μούδωκε. Μον ίσα τ' άλογά σας
 290» απάνου τους, για ν' ακουστεί στον κόσμο τ' όνομά σας. »
 Είπε, και σ' όλους έβαλε απόφαση και θάρρος.
 Πώς αμολλάει ο κυνηγός μες σε λαγγάδι σκύλους
 πίσω από ασερνικό καπρί ή σκιαχτερό λιοντάρι,
 έτσι έστελνε κι' ο Έχτορας τους αλογάδες Τρώες
 295να κυνηγήσουν τους οχτρούς. Κι' ο ίδιος με περφάνια
 σαν Άρης θνητορημαχτής ροβόλαε με τους πρώτους,
 κι' έπεσε μέσα στο σωρό σα δρόλαπας στηθάτος
 298που μενεξέθωρο γιαλό χτυπάει και τρικυμίζει,
 307κι' όρθια κυλούν τα κύματα, κι' απ' την ορμή τ' ανέμου
 μεσούρανα πηδά ο αφρός και γίνεται κομάτια·
 έτσι κι' αφτός τους Αχαιούς χτυπούσε λυσσασμένα.
 310Θάγλεπες τότε συφορά, δουλιές που θ' απορούσες,
 και φέβγοντας οι Δαναοί θα τρύπωναν στα πλοία,
 μόνε ο Δυσσέας φώναξε του θαρρετού Διομήδη
 « Διομήδη, πες τί πάθαμε κι' οκνούμε σαν κιοτήδες ;
 » Μόν έλα, αδρέφι, στάσου εδώ κοντά μου. Ω τί ντροπής μας
 315» στον κόσμο, αν τώρα ο Έχτορας μας πάρει τα καράβια !»
 Τότες γυρίζει κι' απαντάει ο δυνατός Διομήδης
 « Ναι, στέκω εγώ και καρτεράω· μα μακρινή δε θάναι
 » θαρρώ η αλάφρωση από μας, τι νίκη να μας δώσει
 » δε θέλει ο Δίας τώρα πια, μόν νά ! στους Τρώες θέλει.»
 320Είπε, και χάμου το Θυμπριό τον γκρέμισε οχ τ' αμάξι
 τρυπώντας τον στ' αριστερό βυζί του· κι' ο Δυσσέας
 τον παραγιό του κάρφωσε, το θεϊκόνε Μόλιο.
 Κι' αφίνοντάς τους έτσι αφτούς σακατεμένους χάμου,
 πήγαν και θρήνος έκαναν μες στο σωρό, σα χοίροι
 325που λαγωνίκες άσκιαχτοι ορμούν και δοντοσκίζουν·
 έτσι έστρεψαν και σκότωναν. Και με χαρά οι Αργίτες
 γλυτώσανε απ' τον Έχτορα και πήρανε μιά ανάσα.
 Τότ' άμαξα έπιασαν και διο μες σ' ένα αμάξι αρχόντους,
 του Περκωσιώτη Μέροπα παιδιά, που προφητείες
 330απ' όλους κάλια κάτεχε, μηδ' άφινε τους γιους του
 στο θνητοφάγο πόλεμο να πάν' μα πού! ν' ακούσουν
 οι έρμοι που τους έσπρωχνε το μάβρο ριζικό τους.
 Αφτούς τότε ο κοσμάκουστος ακοντιστής Διομήδης
 334ζωή κι' αντριά τους έκλεψε και πήρε τ' άρματά τους.

336 Τότ' ἴση ο Δίας ἀπλώσε και για τους διο τη μάχη,
 ενώ απ' την Ἴδα κοίταζε· κι' αφοί χτυπιούνταν κάτω.
 Εκεί ἄρπαξε ο Αγάστροφος ο στρατηγός στο μούτι
 μιά απ' το Διομήδη κονταριά· και να σωθεί δεν είχε
 340 κοντά του αμάξι, κι' ακριβά το πλέρωσε το λάθος.
 Τι αφτά τα βάσταε ο παραγιός μακριά, και με τους πρώτους
 πεζός ο ίδιος έτρεχε ως που τον βρήκε ο χάρος.
 Μα εκεί στη μέση ο Έχτορας τους είδε, κι' αλυχτώντας
 τους πέφτει απάνου· κι' έτρεχαν οι λόχοι του κατόπι.
 345 Και σαν τον είδε, τρώμαξε ο φοβερός Διομήδης,
 και του Δυσσέα τούπε εφτός που στέκουνταν κοντά του
 « Νά, δεσ τον, πάλι πλάκωσε ο σκύλος να μας πνίξει·
 » μόν στάσου εδώ μ' απόφαση κι' εγώ σ' τον συγυρίζω. »
 Είπε, και σιώντας τίναξε το φράξινο κοντάρι
 350 και βρήκε — δεν απότυχε — κατάκορφα, τραβώντας
 στην κεφαλή· μα οχ το χαλκό αλάργεψε ο χαλκός του
 δίχως να φτάσει ως στο πετσί, τι αμπόδισε το κράνος,
 χουνήσο κράνος τρίδιπλο, που τούχε δώσει ο Φοίβος.
 Οργιές γοργά πισώτρεξε ο Έχτορας και μπήκε
 355 μες στο σωρό, κι' εκεί έπεσε στα γόνατα, ακουμπώντας
 το χέρι χάμου, και το φως τού θόλωσε στα μάτια.
 Κι' ενώ ο Διομήδης έτρεχε κατά το δρόμο τ' όπλου —
 εκεί στο χώμα τούπεσε — μέσα απ' τους πρωτομάχους,
 τότες αφτός συνέφερε, και πίσω μες στ' αμάξι
 360 πηδά και τρέχει ως στους στερνούς και σώζεται απ' το χάρο.
 Κι' έσκουζε του Τυδέα ο γιος, με το κοντάρι ορμώντας
 « Πάλε απ' το χάρο σώθηκες, σκυλί! Μιά τρίχα ακόμα
 » και σ' έτρωγα. Σε γλύτωσε πάλε, σκυλί, ο Απόλλος,
 » π' όλο και θάν του κλαίγεις σαν έρχεσαι στη μάχη.
 365 » Μόν έννια σου ! κι' άλλη φορά σε βρίσκω εγώ, και τότες
 » σε ξεμπερδέβω, αν δα θεούς έχω κι' εγώ βοηθούς μου.
 » Τώρα θα πάρω τους λοιπούς κυνήγι, κι' όπιοι πιάσω. »
 Είπε, και τον Αγάστροφο να ξαρματώνει αρχίζει.
 Μα τότε ο Πάρης, της Λενιός ο ζηλεμένος άντρας,
 370 του τέντωσε το γυριστό δοξάρι, ακουμπισμένος
 πίσω από στήλη, πούστεκε στ' αντροφτιασμένο μνήμα
 του Ίλου, του Δαρδάνου γιου, παλιού δημογερόντου.
 Έλυνε εκιός τα πλουμιστά τσαπράζα απ' τ' Αγαστρόφου
 τα στήθια, κι' απ' τους ώμους του την πετσωμένη ασπίδα,
 375 και τούβγαζε το κράνος του. Εκεί το νέβρο ο Πάρης
 πίσω τραβάει του δοξαριού και ρήχνει, κι' η σαΐτα
 έτσι άδικα απ' το χέρι του δεν πήδησε, μόν βρήκε
 το χτένι του δεξιού ποδιού, και στάθηκε ίσα μέσα
 στο κόκκαλό του. Γέλασε με την καρδιά του ο Πάρης,
 κι' οχ την ποδόχη πήδηξε και τούπε φαντασμένα
 380 « Σε κάρφωσα, άδικα η ρηξά δεν πήγε ! Αχ και νάθε
 » σε φάω, έτσι ξεσκώντας σε στου λαγγονιού τη ρίζα,
 » για ν' ανασάνουν μιά σταλιά κι' οι Τρώες, που σε τρέμουν
 » όπως λιοντάρι σκιάζονται βελαζολάλες γίδες. »
 Τότες χωρίς να φοβηθεί τ' απάντησε ο Διομήδης

385« Δοξαριστή, μπιχλιμπιδά, γλωσσά, παρθενομμήχτη,
 » έλα κι' αντίκρυ πρόβαλε σαν άντρας, και θα μάθεις
 » αν τα δοξάρια σου φελάν κι' οι φτερωτές σαΐτες.
 » Τί, πως το χτένι μούγδαρες, για αφτό, μωρέ, παινιέσαι;
 » Εγώ 'να τόχω, εσύ αν βαρείς ή κι' αν παιδί ή γυναίκα,
 390» γιατί η ρηξά 'ναι κούφια αντρός μαλάκα τιποτένιου.
 » Αν ρήξω εγώ όμως, τ' όπλο μου και μιá σταλιά αν αγγίξει,
 » κόβει βαθιά! Σαν αστραπή σου παραλεί τα σπλάχνα·
 » σούχει τα δυó της μάγουλα νυχόσκιστα η γυναίκα,
 » μένει η φαμίλια σου αρφανή· ρέβεις κι' εσύ και βάφεις
 395» το χώμα, μ' όρνια πιο πολλά παρά γυναίκες γύρω.»
 Είπε, και του Λαέρτη ο γιος παγαίνει εφτός κοντά του
 και στέκει ομπρός του. Κάθησε τότε ο Διομήδης πίσω,
 κι' εκεί όξω απ' το ποδάρι του τη γλήγορη σαΐτα
 τράβαε, και πόνος τσουχτερός του διάβηκε τη σάρκα.
 Τότες στ' αμάξι ανέβηκε, και τ' αμαξά στα πλοία
 400τούπε να πάει· τι να σταθεί αδύνατο απ' τους πόνους.
 Τότε ο Δυσσέας έμεινε μονάχος και κοντά του
 ψυχή δεν είχε, τι όλους τους είχε κόψει τρόμος.
 Κι' έτσι είπε αναστενάζοντας μες στη γερή καρδιά του
 « Όχου, τί θα γενώ; Ντροπής αν τραβηχτώ από δείλια
 405» στον όχλο ομπρός· χειρότερα, αν πάλι εδώ με πιάσουν
 » μονάχο, αφού το φόβισε το πλήθος τ' άλλο ο Δίας.
 » Μα τί τα θέλει κι' όλα αφτά ψιλλολογά η καρδιά μου ;
 » Ξέρω, απ' τον κίντυνο οι δειλοί ξεκόφτουνε, μα αν είναι
 » πρώτος κανείς στον πόλεμο, αφτός — δεν έχει — πρέπει
 410» να στέκει πάντα ασάλεφτος, ή να σφαχτεί ή να σφάζει.»
 Μα εκεί π' αφτά τ' ανάδεβε μες στης καρδιάς τα βάθη,
 να και πλακώνουνε οι σειρές των αλογάδων Τρώων
 και τότε ζώνουν, μα κακό της κεφαλής τους βγήκε.
 Σαν όταν χοίρο κυνηγούν σκυλιά και νιοι αντρωμένοι
 415τριγύρω, και χοιμάει αφτός όξω απ' το πυκνολόγγι,
 δόντια τροχίζοντας λεφκά μες στο γυρτό σαγώνι,
 και τρέχει εδώ και τρέχει εκεί, και των δοντιών του ο χτύπος
 αχεί, μα αφτοί τον καρτερούν κιás είναι τέτιο σκιάχτρο·
 τότε έτσι οι Τρώες ρήχτηκαν του θεϊκού Δυσσέα.
 420Μα εκείνος πρώτα λάβωσε το μαχητή Διοπίτη
 κατά τον ώμο εκεί αψηλά, με το κοντάρι ορμώντας,
 κι' έπειτα σκότωσε άλλους διο, τον Έννομο και Θόνα.
 Κι' άφισε αφτούς και χοίμισε στο Χερσιδάμα πούχε
 πηδήσει χάμου οχ τ' άλογα, και κάτου απ' την ασπίδα
 του κάθισε μιá κονταριά μες στης κοιλιάς την κόψη·
 425κι' έπεσε εκείνος χάμου εκεί και δάγκασε το χώμα.
 Κατόπι και το Χάροπα θανάτωσε, τ' Απάσου
 γιο και του Σώκου αφτάδερφο τ' αρχοντογεννημένου.
 Κι' έτρεξε ναν τον σώσει αφτός, ισόθεος λες άντρας,
 που πήγε ομπρός και στάθηκε κοντά κοντά του κι' είπε
 430« Μάστορη δόλου και σφαγής, κοσμάκουστε Δυσσέα,
 » ή και τους διο εδώ σήμερα τους γιους θα θανατώσεις
 » τ' Απάσου, και θα παινεφτείς πατώντας τα κορμιά τους,

» ή απ' τ' όπλο μου θα κατεβείς στον Άδη σουγλισμένος.»
 Είπε, κι' εφτύς μιά κονταριά του ζάφτει στην ασπίδα
 435 και τ' όπλο του ίσα διάβηκε τη φωτοβόλα ασπίδα
 και μες στα μαστροδούλεφτα του χώθηκε τσαπράζα,
 και ξέσκισε όλη απ' τα πλεβρά τη σάρκα, μα η Παλλάδα
 μέσα τ' αντρός δεν άφισε τα σωθικά ν' αγγίξει.
 Ένιωσε εκείνος πως βαριά δεν είτανε η πληγή του,
 440 κι' ορμώντας πάλι, μίλησε του Σώκου αφτά τα λόγια
 « Α σκύλε, τώρα σ' έφαγε το μάβρο φίδι αλήθια !
 » Ναι, τώρα εγώ δε θα μπορώ να πολεμήσω πια άλλους,
 » μα ώρα κακή και θάνατος θα βρει σ' το τάξω εσένα
 » σήμερα εδώ, κι' απ' τ' όπλο μου σφαγμένος θα χαρίσεις
 445 » δόξα σ' εμένα, την ψυχή στον καβαλάρη χάρο.»
 Είπε, κι' εκείνος γύρισε και τόκοψε φεβγάλα·
 σαν έστριψε όμως, τούμπηξε στους ώμους το κοντάρι
 ίσα στη μέση, κι' αντικρύ του τόβγαλε ως στα στήθια.
 Κι' έπεσε αχώντας, κι' ο γερός παινέφτηκε Δυσσέας
 450 « Ώ Σώκε, γιε του μαχητή κι' αλογολάτη Απάσου,
 » δε γλύτωσες, μόν πρόκανε ο χάρος και σε πήρε.
 » Πας, δόλιε, και τα μάτια σου δε θα σ' τα κλείσει εσένα
 » η μάννα κι' ο γερο-γονιός, μόν όρνια σαρκοφάγα
 » θα σε ξεσκίσουν, γύρω σου χτυπώντας τις φτερούγες·
 455 » μα εγώ αν πεθάνω, οι Δαναοί νεκρό θα με στολίσουν.»
 Έτσι είπε κι' απ' τη σάρκα του κι' αφαλωτή του ασπίδα
 όξω του Σώκου ξέσερνε το δυνατό κοντάρι,
 που, μόλις βγήκε, πήδησε το αίμας, και πονούσε.
 Κι' οι Τρώες οι λιοντόκαρδοι σαν τούδανε το αίμας,
 460 λόχος το λόχο κράζοντας τού πέσανε όλοι απάνου,
 μα εκείνος πίσω κώλωνε και χούγιαζε στους φίλους.
 Τρεις έσκουξε έτσι όση φωνή τα στήθια του χωρούσαν,
 και τρεις, σα φώναζε, φορές τον άκουσε ο Μενέλας
 που σύντομα είπε εκεί κοντά στο γιο τού Τελαμώνα
 465 « Αία, θεόσπαρτε αρχηγέ, του Τελαμώνα θρέμμα,
 » φωνή θαρρώ πως άκουσαν τ' αφτιά μου απ' το Δυσσέα,
 » φωνή σα ναν την χώρισαν μες στην καρδιά της μάχης
 » κι' εκεί ίσως τον καταπονούν μοναχισμένο οι Τρώες.
 » Μα ομπρός! στιγμή μη χάνουμε, ας τρέξουμε βοηθοί του.
 470 » Τρέμω, τόσο άξιος στρατηγός μονάχος μες στους Τρώες
 » μην πάθει, κι' ύστερα ολωνών πολύ θα μας στοιχίσει.»
 Είπε και πρώτος κίνησε, και πίσω ο Αίας, άντρας
 θεώνε ισάξιος. Κι' ήβρανε το σύντροφο από Τρώες
 τριγυρισμένο, θάλεγες τσακάλια αιματοφάγα
 475 γύρω σε διπλοκέρατη λαφίνα λαβωμένη,
 π' απάς στα όρη κυνηγό ξεφέβγει πιλαλώντας
 όσο το αίμα 'ναι ζεστό και την ακούει το γόνα·
 όμως στερνά όταν η πικρή σαΐτα τη δαμάσει,
 την τρων μέσα σ' ολόσκιωτο ρουμάνι τα τσακάλια,
 480 στ' όρος απάνου· μα άξαφνα λιοντάρι αν φέρει η τύχη
 νυχάτο, θάν τη χάψει αφτό και τα τσακάλια φέβγουν·
 τότε έτσι τον ατρόμητο στη μέση τους Δυσσέα

Τρώες πολλοί και δυνατοί βαρούσαν, και με τ' όπλο
 αφτός ορμώντας πάσκιζε να σώσει το πετσί του.
 485 Μα νά! μ' ασπίδα σαν πυργί προβάλλνει ο Αίας δίπλα
 και στέκει· τότε εφτύς φεβγιο άλλοι απ' αλλού οι Δαρδάνοι.
 Τότε ο Μενέλας τούπιασε το χέρι και τον βγάξει
 οχ τη σφαγή, ως που ζύγωσε ο παραγιός με τ' άτια.
 Κι' ο γιος του Τελαμώνα ορμάει στους Τρώες και σκοτώνει
 490 το φημισμένο Δόρυκλο, γιο του Πριάμου νόθο,
 έπειτα και τον Πάντοκο και Λύσαντρο καρφώνει,
 καρφώνει και τον Πύρασο και το γοργό Πυλάρτη.
 Πώς ποταμός βουνόπεφτος γιομάτος το χειμώνα
 ορμάει στον κάμπο, από βροχή του Δία φουσκωμένος,
 και πλήθος ξεροπρίναρα, και κούτσουρα 'να πλήθος,
 495 σέρνει, και πλήθος στο γιαλό θυμάρια κατεβάζει·
 έτσι όρμαε κι' έτσι σάρωνε τον κάμπο τότε ο Αίας
 κι' έσφαζε ανθρώπους κι' άλογα.
 Κι' ο Έχτορας ακόμα
 δεν τόξερε, τι ολόζερβα της μάχης πολεμούσε
 κοντά στην ακροΣκαμαντριά, όπου κορμιά αντρωμένα
 500 πέφτανε τόσα κι' άσβυστη βουή είταν σηκωμένη
 γύρω στο γερο-Νέστορα, στον άξιο Δομενέα.
 Εκεί πολέμαε ο Έχτορας, μ' αλογοσύνη κι' όπλο
 θάματα κάνοντας κι' αντρών θερίζοντας τους λόχους·
 μα βήμα ακόμα οι Δαναοί δε θα κουνούσαν πίσω,
 505 αν το Μαχά το βασιλιά εκεί π' αντραγαθούσε
 δεν τον σταμάταε της Λενιός ο ζηλεμένος άντρας,
 πούστειλε τρίδοντη δεξά στον ώμο του σαΐτα.
 Όπου για δάφτον τρόμαξαν οι αφρισμένοι Αργίτες,
 μήπως τσακίσει ο πόλεμος ξανά και τον συλλάβουν,
 510 κι' εφτύς του γερο Νέστορα του κράζει ο Δομενέας
 « Νέστορα, του Νηλέα γιε, των Αχαιών καμάρι,
 » γλήγορα ! και στ' αμάξι σου ανέβα—κι' ο Μαχάος
 » δίπλα σου—και στα τέσσερα κατά τα πλοία χτύπα.
 » Γιατί άνθρωπος μαθές γιατρός αξίζει πλήθος άλλους·
 515 » σαΐτες βγάξει, βότανα μαλαχτικά απιθώνει.»
 Είπε, κι' ακούει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης,
 και μπαίνει εφτύς στ' αμάξι του—κι' ανέβηκε ο Μαχάος
 κοντά του, θρέμμα τ' Ασκληπιού, παράξου γιατροπόρου—
 και τ' άλογα βαράει· κι' αυτά με προθυμία πετούσαν
 520 προς τα καράβια του, τι εκεί να φτάσει αποθυμούσε.
 Τότε ο Κηβριόνης ένιωσε τους Τρώες πως σκορπούσαν
 αμαξωμένος, στο πλεβρό του Έχτορα, και τούπε
 « Έχτορα, εμείς με τους οχτρούς χτυπιούμαστε εδωκάτου
 » στην άκρη του κακόηχου πολέμου, όμως οι άλλοι
 525 » Τρώες τσακάνε ανάκατοι, πεζούρα κι' αμαξάδες.
 » Ο Αίας τους στενοχωράει, ο γιος του Τελαμώνα·
 » καλά τον ξέρω, την πλατιά φοράει στον ώμο ασπίδα.
 » Μα εκεί ίσα ας σύρουμε κι' εμείς, που πιο πυκνό το πλήθος—
 » πεζοί κι' αμάξια—από κακή ερεθισμένη αμάχη
 530 » πετσοκοπιούνται, κι' άσβυστη βουή είναι σηκωμένη.»

Είπε, κι' αμέσως βάρεσε τ' ασπρότριχα άλογά του
 με κροτολάλο καμοτσί· κι' αφτά πονώντας, πήραν
 και τράβηξαν στα τέσσερα τ' αλαφροδρόμο αμάξι
 νεκρούς πατώντας κι' άρματα, κι' όλο τ' αξόνι κάτω
 535κι' οι αμαξόγυροι είτανε πασπαλισμένοι μ' αίμας
 απ' τις σταλιές που των τροχών πετούσαν τα στεφάνια
 και τ' αλογόνυχα. Κι' αφτός μες στο σωρό να πέσει
 και ναν τον σπάσει βιάζονταν, και ταραχή μεγάλη
 539έρηξε σ' όλους, κι' άρχισε πελέκι χέρι χέρι.
 544Φόβο του Αία τούβαλε τότε ο μέγας Δίας.
 545Και στέκει ολόξαφνος, πετάει στη ράχη την ασπίδα,
 κι' αφού 'δε γύρω, σα θεριό ποδίζει προς το πλήθος
 τηρώντας πίσω, μιά σταλιά γόνα περνώντας γόνα.
 Κι' όπως από μαντρί βοδιών ξανθότριχο λιοντάρι,
 549διώχουν σκυλιά και χωριανοί που ξάγρυπνοι όλη νύχτα
 551φρουρούν, κι' εκείνο θέλοντας να φάει βοϊδήσο πάχος
 χοιμάει, μα δίχως όφελος, τι απ' αντρωμένα χέρια
 όπλα πολλά του πέφτουνε και κούτσουρα αναμένα
 στα μάτια ομπρός, που μ' όλη του την προθυμιά το σκιάζουν
 555και πια αλαργέβει την αβγή με σπλάχνα πικραμένα·
 τότε έτσι ο Αίας έφεβγε με στήθια πικραμένα
 πολλά άθελα, γιατί έτρεμε μην πάθουν τα καράβια.
 Πώς γάιδαρος νικάει παιδιά διαβαίνοντας χωράφι,
 στανιάρης και πολλά του σπουν στη ράχη του ματσούκια,
 560και μπαίνει κόφτει τα βαθιά σπαρτά, και τα κοπέλια
 τον κοπανούνε, μα άπλερη είναι έτσι η δύναμή τους,
 και μόλις πια τον διώχουνε σαν την τυλώσει πρώτα·
 έτσι ακλουθούσανε το γιο του Τελαμώνα πάντα
 τότε οι πολύτοποι βοηθοί κι' οι αλογάδες Τρώες
 555και την ασπίδα αδιάκοπα του ακόντιζαν στη μέση.
 Μα ο Αίας πότες φρόντιζε να πολεμάει τηρώντας
 πίσω ξανά κι' αμπόδιζε τα τάγματα των Τρώων,
 ποτές γυρνούσε κι' έφεβγε· μα ως στα γοργά καράβια
 569να προχωρήσουνε άκοποι τους έφραζε το δρόμο.
 575Μα τότε εκεί ο λεβέντης γιος τον ένιωσε του Βαίμου,
 ο Βρύπυλος, π' απ' τις πυκνές ρηξές στενοχωριούνταν,
 και πάει κοντά του στέκεται και ρήχνει το κοντάρι,
 κι' ένα αρχηγό, τον Απισά, βαράει, το γιο του Φάψη,
 στο σκώτι, κάτω απ' τη σκεπή, κι' εφτός τον χαντακώνει·
 580έπειτα ορμάει κι' απ' τ' άρματα αρχίζει να τον γδύνει.
 Μα τότες ο θεόμορφος μόλις τον είδε Πάρης
 π' αρπούσε την αρματωσά, αμέσως το δοξάρι
 πισωτραβάει απάνου του, και στο δεξύ μερί του
 με τη σάϊτα τον τρυπάει. Κι' έσπασε το καλάμι,
 και το μερί του βάρυνε· και λίγο λίγο πίσω
 585προς τους συντρόφους κώλωσε για να σωθεί απ' το χάρο.
 Έσκουξε τότες, κι' η φωνή αχούσε απ' άκρη ως άκρη
 « Αδρέφια, πρώτοι οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,
 » γυρίστε και μη φέβγετε, κι' απ' το χαμό γλυτώστε
 » τον Αία που τον λύσσαξαν οι κονταριές. Δε θάβγει

590» θαρρώ οχ της μάχης ζωντανός τους χτύπους. Μόν τα στήθια
 » στήστε μπροστά στον Αία μας, το γιο του Τελαμώνα.»
 Έτσι είπε σα λαβώθηκε. Κι' αφοτοί όλοι πυκνωμένοι
 στέκουν σιμά του — γέροντας στους ώμους τις ασπίδες —
 μ' όρθια κοντάρια. Κι' έσμιξε ο Αίας στους συντρόφους,
 595κι' ανάμεσό τους φτάνοντας ξαναγυρνάει και στέκει.
 Τότε έτσι αφοτοί χτυπιόντουσαν σαν πυρκαγιά αγριεμένη.
 Και βγάζανε οχ τον πόλεμο το γέρο τα γοργά του
 τα ζα δρωμένα, και μαζί το στρατηγό Μαχάο.
 Εκεί τον είδε κι' ένιωσε το γέρο ο Αχιλέας,
 600τι έστεκε ομπρός στ' απλόκοιλου τρεχαντηριού την άκρη
 θωρώντας τη βαριά δουλιά και τ' άχαρο κυνήγι·
 και κράζει εφτύς τον Πάτροκλο να βγει ναν του μιλήσει.
 Κι' εκείνας μόλις άκουσε απ' την καλύβα μέσα,
 βγήκε σαν Άρης... μα κακού αρχή είταν ναν του γίνει.
 605Και πρώτος ο παλικαράς γιος ειπέ του Μενοίτη
 « Γιατί, Αχιλέα, μ' έκραξες ; τί θες και με γυρέβεις;»
 Τότε ο γοργός τ' απάντησε γιος του Πηλιά και τούπε
 « Γιε του Μενοίτη θεϊκέ, μυριάκριβό μου αδρέφι,
 » τώρα θαρρώ πια οι Δαναοί στα πόδια θα μου πέσουν
 610» με περικόαλια, τι ψαχνό πια αγγίζει το μαχαίρι.
 » Μόν σύρε εκεί το Νέστορα κι' αρώτα, Πάτροκλέ μου,
 » πión τάχα αφτόν απ' τη σφαγή να φέρνει λαβωμένο ;
 » Πίσωθε αν κρίνεις, σ' όλα του με το Μαχά λέω μιάζει,
 » το θρέμμα τ' Ασκληπιού, μα ομπρός την όψη του δεν είδα,
 615» τι ίσα τραβώντας τ' άλογα με πέρασαν τρεχάτα. »
 Είπε, κι' ακούει ο Πάτροκλος τα λόγια του συντρόφου
 κι' ίσια τρεχάτος ξεκινάει να σύρει ως στις καλύβες.
 Κι' εκείνοι μόλις έφτασαν στου γέρου την καλύβα,
 ατοί τους πέζεψαν στη γης που θρέφει κάθε πλάσμα,
 620κι' έλυσσε τ' άτια ο παραγιός του γέροντα, ο Βρυμέδος.
 Εκείνοι τότε απ' τα σκουτιά ξεστέγνωσαν τον ιδρο,
 κατά τ' αγέρι στέκοντας ομπρός στ' ακροθαλάσσι·
 έπειτα μέσα μπαίνουνε και στα σκαμνιά καθίζουν
 Τότες τους έφτιασε χυλό η όμορφη Εκαμήδη —
 625π' απόχτησε απ' την Τένεδο ο γέρος, όταν πήρε
 ο Αχιλέας το νησί — τ' Αρσίνου η θυγατέρα,
 πούχαν του γέρου οι Δαναοί χωρίσει μέσα απ' όλο
 το βιός, γιατί είταν στη βουλή ο πιο ολωνών σοφός τους.
 Αφτή τους σπρώχνει πρώτα ομπρός καλόξυστο τραπέζι
 πανώριο ατσαλοπόδαρο, και σε ταψί χαλκένιο
 630τους βάζει μιά μελόπητα, και βάζει 'να κρομμύδι
 προσφάϊ να πίνουν, και κοντά σταρόψωμο τους βάζει,
 βάζει κι' ολόλαμπρο καφκί πούχε απ' την Πύλο ο γέρος
 φερμένα χαλκοκάρφωτο, με τέσσερα φτιασμένο
 αφτιά, που περιστέρια διο ζερβόδεξα βοσκούσαν
 635χρυσόμορφα στο κάθε αφτί, με τέχνη καρφωμένα.
 Άλλος το κούναι δύσκολα απ' το τραπέζι αν είταν
 γιομάτο, μα το σήκωνε με δίχως κόπο ο γέρος.
 Αφτού χυλό η θεόμορφη γυναίκα ανακατέβει

από κρασί Πραμνιώτικο, και μέσα γιδοτύρι
 640 ξύνει με τρίφτη χάλκινο και πασπαλά άσπρο αλέβρι.
 Και το χυλό άμα τοίμασε, τους είπε « ελάτε πίεςτε. »
 Κι' αφτοί ήπιαν, κι' η πολύστεγνη σαν κόπηκέ τους δίψα
 κι' η ώρα διάβαινε ήσυχα με λόγια και κουβέντα,
 νά ! το κατώφλι ο Πάτροκλος πατάει, θεόμιος άντρας.
 645 Ορθιος εφτύς σηκώθηκε ο γέρος — σαν τον είδε —
 οχ το λαμπρόφτιαστο σκαμνί, κι' απ' το δεξύ το χέρι
 τον πήρε και τον έμπασε και τούλεγε να κάτσει.
 Μα του Μενοίτη πάλι ο γιος δεν ήθελε και τούπε
 « Δεν κάθουμαι όχι, γέρο μου, δεν ώρα για καθήσι.
 » Δύστροπος πάντα ο αρχηγός, και μ' έπεψε να μάθω
 650 » πíos λαβωμένος είναι αφτός που φέρνεις· μα τον βλέπω
 » και τον κατέχω μόνος μου, το βασιλιά Μαχάο.
 » Πάω τώρα, πρέπει τ' αρχηγού να δώκω τα μαντάτα.
 » Εσύ τον ξέρεις, γέρο μου, καλά, σαν τί είναι εκείνος·
 » δε χωρατέβει, εκεί άξαφνα του φταις χωρίς να φταίξεις.»
 655 Τότες του κάνει ο Νέστορας, ο γερο-αλογολάτης
 « Τί τάχα κλαίει τους Αχαιούς ο Αχιλέας έτσι
 » και δα ρωτάει πιοί πάθανε ; που καν δε βάζει ο νους του
 » σαν τί δεινά μας πλάκωσαν ! Τί οι πρώτοι από σαΐτες
 » κι' από κοντάρια κοίτουνται στα πλοία χτυπημένοι.
 660 » Σαΐτα του Τυδέα ο γιος, και κονταριά ο Δυσσέας,
 » έφαγε κονταριά κι' ο γιος, τ' Ατρέα, ο Αγαμέμνος·
 663 » κι' εγώ άλλον πάλε εδώ 'φερα, αφτόν, τώρα οχ τη μάχη
 » με σαΐτιάς λαβωματιά. Ωστόσο ο Αχιλέας
 665 » καρδιά 'χει, μα δε χλίβεται, δε μας πονάει κομάτι.
 » Για στέκει πια ως να καίγονται κοντά στ' ακροθαλάσσι
 » τα πλοία από φωτιά άσβυστη, ενώ παραλυμένους
 » κι' εμάς μας σφάζουν σαν τραγιά; Τι εγώ —τί θες;— δεν έχω
 » πια μες στο γέρικο κορμί το νέβρο πούχα πρώτα.
 670 » Αχ νάθελ' είμουνα έτσι νιός και να βαστούσα ακόμα
 » σαν όταν πιάσαμε σπαθί εμείς με τους Ηλιώτες
 » από βοϊδαρπαγή, κι' εγώ τον άξιο τ' Απερόχου
 » γιο σκότωσα, τον Τυμονιά, ένα άρχοντα του τόπου,
 » ζητώντας πίσω ξεζημιά. Τι εγώ μ' αφτό το χέρι
 675 » τον κάρφωσα ενώ γλύτωνε τα βόδια του, και χάμου
 » έπεσε, κι' όλο σκόρπησε των χωριανών το πλήθος.
 » Και πλιάτσικα με τους σωρούς μαζέψαμε οχ τον κάμπο,
 » πενήντα βοϊδοκόπαδα, προβάτων άλλα τόσα,
 » πενήντα χοίρων, και γιδιών πλατιά κοπάδια ως τόσα,
 680 » και γλήγορα άλογα ξανθά ως εκατόν πενήντα,
 » όλα φοράδες πούθρεφαν πολλές τους και πουλάρια.
 » Και μες σε μιά νυχτιά όλα αφτά τα πήγαμε στην Πύλο
 » ως στο καστρί. Αναγάλλιασε μέσα ο Νηλιάς στα στήθια
 » πούμεννα τόσο τυχερός μόλις σε μάχη βγήκα.
 685 » Και μόλις έφεξε η αβγή, οι κράχτες διαλαλούσαν
 » ναρθεί οπιανού στην Ήλιδα χρωστιούνταν κάπιο χρέος.
 » Και σα μαζώχτηκαν αφτοί, τότε οι δημογερόντοι
 » τους μοίραζαν· γιατί πολλών χρωστούσανε οι Ηλιώτες,

» σαν πούμαστε μιά χούφτα εμείς στην Πύλο, ρημασμένοι·
 690» τι ο θεριομάχος Ηρακλής μάς ρήμαξε σαν ήρθε
 » τα χρόνια πριν, και χάθηκαν οι πιο καλοί μας όλοι.
 » Τι είμαστε ως γιοι πριν δώδεκα του γνωστικού Νηλέα,
 » κι' ενώ μονάχα απόμενα κι' όλοι είχαν πάει οι άλλοι.
 » Για αφτό οι χαλκόφραχτοι Επειγοί πολύ είταν ξεπαρμένοι
 695» κι' άδικες έπαιζαν δουλιές, σαν που μας αψηφούσαν.
 » Και πήρε τότε ο γέροντας βοδιών κοπάδι, κι' άλλο
 » μεγάλο αρνιών, διαλέγοντας τρακόσα και τσοπάνους.
 » Τι και του γέρου μου μαθές τρανό χρωστιούνταν χρέος,
 » τέσσερα τρεξεμιά άλογα κι' οι άμαξες που πήγαν
 700» να παραβγούν· γιατί είτανε να τρέξουν για τριπόδι,
 » μα εκεί τα κατακράτησε ο βασιλιάς Αβγείας,
 » κι' έδιωξε απέ τον αμαξά που θρήναε τ' άλογά του.
 » Για αφτά τα λόγια κι' έργατα ο γέρος σκυλιασμένος
 » κράτησε τόσα, κι' έδωκε να μοιραστούνε τ' άλλα
 705» στο πλήθος, μην του πάει κανείς αδικημένος πίσω.
 » Εμείς αφτά τα σάξαμε ένα ένα, και στο κάστρο
 » σφάξαμε γύρω στους θεούς. Κι' εκείνοι τρίτη μέρα
 » όλοι ήρθανε—οι πεζοί πολλοί, πολλοί κι' οι αλογάδες—
 » σύψυχοι, και μαζί διο γιοι τ' Αχτόρου αρματωμένοι,
 710» νιοι ακόμα κι' από πόλεμο χωρίς να καλοξέρουν.
 » Κι' είναι μιά χώρα, η Βούρλισσα, όρθια ραχούλα, αλάργα
 » απάνου στο Ρουφιά, ακρινή της αμμουδάτης Πύλος·
 » που ζώνοντάς την, τ' αλατιού ζητούσαν ναν την κάνουν.
 » Μα αφού παντού κατέβηκαν στον κάμπο, εμάς τη νύχτα
 715» η Αθηνά οχ τον Έλυμπο γοργή ήρθε μας μηνήτρα
 » ν' αρματωθούμε, κι' άθελους δεν έμασέ μας γύρω,
 » όλοι είμαστε ανυπόμονοι να βγούμε στο κοντάρι,
 » Μα εμένα να οπλιστώ ο Νηλιάς δε μ' άφινε, και τ' άτια
 » μούκρυνσε, τι είπε από σφαγές πως δε σκαμπάζω ακόμα.
 720» Μα κι' έτσι εγώ όμως — και πεζός — δοξάστηκα στη μέση
 » των αμαξιών, τι η Αθηνά μούδωκε αντριά και θάρρος.
 » Κι' έχει ένα Μίνιο ποταμό, που δίπλα της Αρήνας
 » πάει στο γιαλό με τ' άτια εκεί προσμέναμε να φέξει,
 » κι' άλλοι πίσω πλάκωναν, οι λόχοι των πεζώνε.
 725» Σύψυχοι την αβγή από κει με τάξη αραδιασμένοι,
 » κρατώντας τ' άρματα, ήρθαμε ως στου Ρουφιά το ρέμα.
 » Εκεί ώρια καίγοντας σφαχτά τού παντοκράτη Δία,
 » σφάζοντας τάβρο του Ρουφιά, του Ποσειδού άλλον τάβρο,
 » όμως της σώστρας Αθηνάς γελάδα κουτελάτη,
 730» τότες στον κάμπο κάτσαμε να φάμε λόχοι λόχοι,
 » και κοιμηθήκαμε, όλοι μας με τ' άρματα οπλισμένοι,
 » γύρω στο ρέμα. Τότε εκεί νά! από παντού οι οχτροί μας
 » ζώνουν τα κάστρο κι' ήθελαν κομάτια ναν το κάνουν.
 » Μα τ' Άρη φοβερή δουλιά τους έκοψε τη φόρα·
 735» τι μόλις έφεξε τη γης ο φωτοδότης ήλιος
 » ορμούμε, Δία κι' Αθηνά περικαλώντας όλοι.
 » Τότες στα χέρια οι Επειγοί σαν ήρθαν κι' οι Πυλιώτες,
 » εγώ άντρα πρώτος σκότωσα και πήρα τ' άλογά του,

» το Μόλιο τον κονταριστή, πούταν γαμπρός τ' Αβγεία
 740» κι' είχε την πρώτη κόρη του, την καστανιά Αγαμήδη,
 » π' όσα η πλατιά φυτρώνει γης βοτάνια, τάξερ' όλα.
 » Αφτόν εγώ, σα ζύγωνε, του μπήγω το χαλκένιο
 » κοντάρι, και μακρύ πλατύ σ' τον στρώνω· και στ' αμάξι
 » πήδησα εγώ και στην σειρά των πρωτομάχων μπήκα.
 745» Τότε οι λιοντόκαρδοι Επειγοί όλοι όπου φύγει φύγει
 » σκόρπησαν μόλις είδανε κι' έπεσε τέτιος άντρας,
 » των αλογάδων αρχηγός, πούταν στις μάχες πρώτος.
 » Ωστόσο εγώ τους μπήχτηκα σα μπόρα ανταρωμένη.
 » Πενήντα αμάξια τσάκωσα, και γύρω στο καθένα
 » άντρες διο δάγκασαν τη γης, απ' τ' όπλο μου σφαγμένοι.
 750» Μα και τ' Αχτόρου τα παιδιά θα κατελούσα, ανίσως
 » της γης ο σειστής Ποσειδός δεν τάσωζε οχ το φόνο,
 » ο σπάρτης τους, με καταχνιά πολλή σκεπάζοντάς τους.
 » Νίκη τρανή τότε έδωκε των Πυλιωτώνε ο Δίας,
 » τι ως τόσο ομπρός τούς είχαμε μέσα απ' το πυκνοκάμπι,
 755» άντρες βαρώντας κι' άρματα μαζώνοντας πανώρια,
 » ως που το πολυκρίθαρο πατούσαν τ' άλογά μας
 » Βουπράσι, και της Ωλενιάς το βράχο, και τ' Αλείση
 » που λεν τη ράχη· όθε η θεά μας γύρισε πια πίσω.
 » Εκεί στερνό άντρα σκότωσα κι' αφήκα το κυνήγι.
 760» Κι' απ' το Βουπράσι οι Αχαιοί κατά την Πύλο τότες
 » λαλούσαν πίσω τ' άλογα, δοξολογώντας όλοι
 » το γιο του Κρόνου απ' τους θεούς, το Νέστορα απ' τους άντρες.
 » Έτσι είμουν, νιός κι' αν είμουνα ! Μα απ' τ' Αχιλιά τη νιότη
 » ψυχή στον κόσμο δε θα δει σταλιά καλό. Μα ας είναι !
 » μετανιωμένος και πικρά θα κλάψει σα χαθούμε.
 765» Όμως, αδρέφι, εσένα αφτά σου σύσταινε ο Μενοίτης
 » τότες που σ' έστελνε οχ τη Φτιά να πας στον Αγαμέμνο,
 » κι' είμαστε μέσα εμείς, εγώ κι' ο θεϊκός Δυσσέας,
 » κι' όλα καλά τ' ακούγαμε σα σ' τάλεγε στον πύργο.
 » Τι ήρθαμε στου Πηλέα οι διο τ' αρχοντικό, ζητώντας
 770» στρατό μες στην πολύβοσκη να μάσουμε Αχαιΐδα.
 » Μέσα λοιπόν εκεί ήβραμε τον αρχηγό Μενοίτη,
 » ήβραμε εσένα, κι' έστεκε σιμά σου ο Αχιλέας.
 » Τότε ο Πηλιάς μες στης αβλής τον πυργοφράχτη μπούτια
 » έψαινε πρόσπαχα βοδιών στο βροντορήχτη Δία,
 » κι' ένα ποτήρι ολόχρυσο στα χέρια του κρατώντας,
 775» ξανθό κρασί σαν ψαίνονταν τα μπούτια περεχούσε.
 » Κι' εσείς το κριάς φροντίζατε, μα στη μπασιά νά ! οι διο μας
 » σταθήκαμε. Όρθιος τότε εκεί πετάχτη ο Αχιλέας
 » σαν ξαφνισμένος, κι' έτρεξε κι' απ' το δεξύ το χέρι
 » μας πήρε μέσα στην αβλή, να κάτσουμε μας είπε,
 » μας φίλεψε όλα τα καλά που συνηθούν με ξένους.
 780» Κι' αφού χαρήκαμε καλά το φαγοπότι, πιάνω
 » το λόγο εγώ, και νάρθετε σας έλεγα μαζί μας.
 » Εσείς πολύ το θέλατε, κι' αμέσως τότε εκείνοι,
 » κι' οι διο οι γερόντοι, αρχίνησαν πολλά να δασκαλέβουν.
 » Το γιό του ο γέρος ξόρκιζε, ο βασιλιάς Πηλέας,

» πάντα στη μάχη ατρόμητος κι' απ' όλους νάναι πρώτος,
 785» μα εσένα αφτά τ' Αχτόρου ο γιος σου σύσταινε, ο Μενόιτης
 » Παιδί μου, του Πηλέα ο γιος στην αρχοντιά 'ναι ο πρώτος,
 » στα χρόνια εσύ· μα αν πεις αντριά, πολύ πιο αξίζει εκείνος.
 » Μα αρμήνεβέ τον όμοφα, την ίσια στράτα δείχνε,
 » δώστ' του μιά γνώμη· και πια αφτός επί καλού ας σ' ακούει.'
 790» Έτσι έλεγε, μα εσύ ξεχνάς. Όμως και τώρα ακόμα
 » ίσως σ' ακούσει αν του τα πεις του φρόνιμου Αχιλέα.
 » Πιός ξέρει το —πρώτα οι θεοί!— τα σπλάχνα αν δεν τ' αγγίζει
 » η συβουλή σου· η συβουλή πιστού συντρόφου πιάνει.
 » Μα αν την καρδιά του ίσως καμιά μαντολογία δειλιάζει,
 795» καμιά αν του ξέρει η σεβαστή μητέρα του απ' το Δία,
 » μα ας στείλει εσένα, και μαζί ας βγούνε κι' όλοι οι λόχοι
 » των Μυρμιδόνων, μήπως φως δούμε και μεις μιά στάλα.
 » Και πες του τα λαμπρά άρματα, σα βγεις, να σου δανείσει,
 » μήπως θαρρώντας οι οχτροί πως είσαι τάχα εκείνος
 800» σταθούν, κι' έτσι ανασάνουνε οι αντρωμένοι Αργίτες
 » πούλιωσαν πιά· τι λιγοστή απ' τη σφαγή είναι ανάσα.
 » Έφκολα ακούραστος λαός πολεμοκουρασμένους
 » θα διώξει κατά το καστρί αλάργα απ' τις καλύβες. »
 Έτσι είπε, και του τ' άγγιξε τα σπλάχνα μες στα στήθια,
 805και ξεκινάει απ' τα πλοία ομπρός να πάει στον Αχιλέα
 τρεχάτος. Κι' όταν έφτασε στου θεϊκού Δυσσέα
 το τρεχαντήρι, οπούκαναν τις συντυχίες και δίκες
 κι' οπούχανε και τους βωμούς χτισμένα των θεώνε,
 νά ! άξαφνα ομπρός του ο Βρύπυλος, του Βαίμου θεοπαίδι,
 810από τη μάχη, στο μερί σαϊτολαβωμένος,
 προβάλλει εκεί κουτσαίνοντας, και κρύος τούτρεχ' ίδρος
 κάτω οχ τα ραχοκέφαλα, κι' απ' τη βαθιά πληγή του
 ανάβρυζε αίμας μελανό, μα ο νους του βάσταε ακόμα.
 Και σαν τον είδε ο άφοβος του γέρου γιος Μενόιτη,
 815τον πόνεσε και λόγια διο του μίλησε θρηνώντας
 « Α δύστυχοι, των Αχαιών οπλαρχηγοί κι' αρχόντοι,
 » έτσι λοιπόν σας μέλλουνταν, αλάργα από πατρίδα
 » και φίλους, μ' άσπρο πάχος σας εδώ όρνια να χορτάστε.
 » Μόν έλα πες μου Βρύπυλε, θεόσπαρτε αρχηγέ μου,
 820» τί λες, στον Έχτορα άραγες θ' αντισταθούνε ακόμα,
 » ή θα χαθούν πια οι Δαναοί σφαγμένοι απ' το σπαθί του ; »
 Τότε απαντάει ο Βρύπυλος, ο λαβωμένος άντρας
 « Όχι, άρχοντά μου Πάτροκλε, ολπίδα πια οι Αργίτες
 » δεν έχουν, μόν μες στα γοργά θα πέσουνε καράβια·
 825» γιατί όλοι εκείνοι, όσοι είταν πριν οι πιο καλοί μας, όλοι
 » σακατεμένοι κοίτουνται στα πλοία από κοντάρι
 » ή σπάθα οχτρών, και πάντα αφτών πληθαίνει η δύναμη τους.
 » Μα εμένα γλύτωσέ με εσύ και σύρε με στο πλοίο,
 » και κόψε μου όζω οχ το μερί τη φτερωτή σαϊτα,
 830» με σύχλιο ξέπλυνε νερό το αίμας, και βοτάνια
 » βάλε καλά μαλαχτικά, π' ο άξιος Αχιλέας
 » λεν σ' τάμαθε και που κι' αφτόν λεν έχει μαθημένα
 » ο Χείρωνας, ο πιο πραγύς απ' τους Κεντάβρους όλους.

» Τι ο Ποδαλείρης ο γιατρός κι' ο γιατρεφτής Μαχάος,
 » ο ένας με πληγή θαρρώ πως χάμου στην καλύβα
 835» κοιτάται θέλοντας γιατρό κι' ατός του κατεχάρη·
 » στον κάμπο ο άλλος την ορμή πίσω χτυπάει των Τρώων. »
 Τότες του λέει ο Πάτροκλος, ο ξακουστός λεβέντης
 « Σαν πώς να κάνουμε, αρχηγέ ; πώς και τα διο να γίνουν ;
 » Πρέπει να πάω 'να λόγανε να πω στον Αχιλέα
 840» π' ο γέρος μού παράγγειλε, ο βασιλιάς της Πύλος·
 » μα κι' έτσι δε σ' άφίνω εγώ να σε παιδέβει ο πόνος. »
 Είπε, και στην καλύβα του τον πάει, σηκώνοντάς τον
 κάτω απ' τα στήθια. Κι' είδε τον ο παραγιός και χάμου
 του στρώνει βοϊδοδέρματα. Εκεί τότε ξαπλώνει,
 κι' οχ το μερί τη χάλκινη φαρμακερή σαΐτα
 845με το μαχαίρι τούκοψε, και τούπλυνε το αίμας
 με χλιαρό νεράκι· απέ μιά ρίζα με τα χέρια
 τρίβει και βάζει του, πικρή πονοκοιμήτρα ρίζα.
 Έτσι όλοι πια του λούφαξαν οι πόνοι, κι' η πληγή του
 σιγά σιγά ξεράθηκε και τούπαψε το αίμας.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

M

- Έτσι μες στα καλύβια αφτός το λαβωμένο φίλο
 γιάτρεβε, του Μενόιτη ο γιος· μα οι άλλοι πολεμούσαν
 Τρώες κι' Αργίτες σωρεφοί. Μηδ' είταν ν' αμφοδίσει
 5 πια το χαντάκι, ή το φαρδύ τειχόκαστρο από πάνου
 που τόφτιασαν των караβιών ταμπούρι, και χαντάκι
 κυκλόσκαψαν, μα των θεών δεν πρόσφεραν σφαχτάρια
 που τα πολλά τους λάφυρα να σώζει και καράβια
 γύρω τριγύρω· αθέλητα σα νάταν των μεγάλων
 θεών χτισμένο, και για αφτό δε βάσταξε και τόσο.
 10 Γιατί όσο ζούσε ο Έχτορας και χόλιαε ο Αχιλέας
 κι' είταν το κάστρο απάτητο του βασιλιά Πριάμου,
 τόσο και το τρανό τειχί των Αχαιών βαστούσε.
 Μα αφού των Τρώων έπεσαν όσοι εκλεχτοί είταν όλοι,
 πολλοί κι' Αργίτες χάθηκαν — ή και σωθήκανε άλλοι —
 15 κι' έπεσε χρόνο δέκατο το κάστρο του Πριάμου
 και για την ποθητή ο στρατός τα πρύμισε πατρίδα,
 τότες πια ο Φοίβος βάρθηκε κι' ο Ποσειδός να σείσουν
 το καστροτείχι, μπάζοντας τα δυνατά ποτάμια
 όλα όσα τρέχουν στο γιαλό οχ τα βουνά της Ίδας,
 20 το Ρήσο τον Εφτάπορο τον Κάρησο το Ρόδη
 το Γρανικό τον Αίσηπο το θεϊκό Σιμόη

- το Σκάμαντρο, που εκεί πολλές μες στα νερά του ασπίδες
και κράνα πέσανε κι' αντρών μισόθεων βλαστάρια·
όλων αφτών τα στόματα γύρισε αντάμα ο Φοίβος,
- 25 κι' έστελνε απάνου στο τειχί μέρες εννιά το κύμα
— κι' όλο κι' ο Δίας έβρεχε— ζητώντας χέρι χέρι
να θαλασσωσει τα τειχιά. Κι' ομπρός, της γης ο σειστής
πάγαινε με το τρίδοντο στα χέρια, και πετούσε
στο κύμα όλα τα θέμελα, θες κούτσουρα θες πέτρες,
πούδρωσε κι' έβαλε ο στρατός, κι' εκεί έτσι τάκανε όλα
- 30 απλάδα στον Ελλήσποντο τον πελαγοδαρμένο.
Και το τειχί σαν γκρέμισε, τότε άμμο στο περγιάλι
ξανάστρωσε, και γύρισε τους ποταμούς να πάρουν
το δρόμο πούστελναν και πριν τ' αφρόδροσα νερά τους.
Λοιπόν έτσι είταν έπειτα οι δυό θεοί να κάνουν·
- 35 μα άναψε τότες στο τειχί τριγύρω ξεκουφάστρα
σφαγή, κι' αχούσε η ξυλική των πύργων απ' τους χτύπους.
Κεραυνωμένοι οι Δαναοί απ' την οργή του Δία
παράλυσαν, στα βαθουλά καράβια στρυμωμένοι,
λείψανα ομπρός στον Έχτορα, γερό σφαγής τεχνίτη.
- 40 Κι' αφτός, σαν πάντα, μ' όργητα φουρτούνας πολεμούσε.
Κι' όπως στη μέση κυνηγών και σκύλωνε λιοντάρι,
ή χοίρος άγριος, απ' αντριά περήφανα γυρίζει,
και κύκλο κάνουνε σφιχτό οι κυνηγοί και στέκουν
αγνάντια, κι' όλο κονταριές συχνά πυκνά τινάζουν,
- 45 μα του θεριού η γερή καρδιά δεν τρέμει δε δειλιάζει,
μα η τόση του όμως φοβιά το χαντακώνει τέλος·
49 έτσι κι' εκείνος τρέχοντας μες στο σωρό γυρνούσε
50 κι' όλο τους φίλους ξόρκιζε τον τάφρο να διαβούνε.
Μα δεν κοτούσαν τ' άλογα, μόν στέκανε άκρη άκρη
στα χείλια και χλεμέντριζαν, τι το πλατύ χαντάκι
τα φόβιζε, σα δύσκολο ναν το πηδήσουν πέρα
η να διαβούν· γιατί γκρεμοί τού σκούφωναν τον όχτο
- 55 απ' άκρη ως άκρη, κι' είτανε παλούκια απάνου απάνου
αραδιασμένα μυτερά, που στήσανε οι Αργίτες—
πυκνά μεγάλα—διαφεντιά από οχτρικά γιουρούσια.
Εκεί έφκολα άτι, σ' άμαξα καλόροδη δεμένο,
δεν έμπαινε, μα βλέπανε, πεζοί αν θα κατορθώσουν.
- 60 Εκεί όμως νά ! ο απέγαδος σιμώνει Πολυδάμας
τον αντριωμένονε Έχτορα και λέει αφτά τα λόγια
« Έχτορα κι' οι λοιποί αρχηγοί των Τρώων και βοηθώνε,
» τρελά λαλούμε διάμεσα του χαντακιού τ' αμάξια·
» μα αφτά σα ζόρικο πολύ ναν το διαβείς, τι απάνου
- 64 » παλούκια στέκουν μυτερά, κι' έχει τειχί παρέκει.
- 67 » Καλά, αν ο Δίας τους μισεί και βούλεται ως στο τέλος
» να χαντακώνει τους οχτρούς και να βοηθάει τους Τρώες—
» ναι εγώ και τώρα θάθελα αφτό να γίνει αμέσως,
- 70 » άχναρος να χαθεί ο οχτρός στην Τροία, αλάργα απ' τ' Άργος—
» μα αν πόδα ομπρός γυρίσουνε και γίνει απ' τα καράβια
» αντιδιωγμός και μπλέξουμε μες στο σκαφτό χαντάκι,
» τότες θαρρώ και μνηστής πως πίσω δε θα φτάσει

» στο κάστρο πια, όταν ο οχτρός στραφεί και μας νικήσει.
 75 » Μόν τώρα ελάτε, κι' ότι εγώ σας πω ας το κάνουμε όλοι.
 » Τ' άλογα στο χαντάκι ομπρός οι παραγιοί ας βαστάξουν,
 » κι' εμείς πεζοί με τ' άρματα παραταγμένοι ας πάμε
 » μαζί όλοι με τον Έχτορα αχώριστοι· οι Αργίτες
 » δε θα σταθούν αν πια θεών τους κυνηγάει κατάρα.»
 80 Είπε κι' εκείνου τ' άρεσε ο γνωστικός ο λόγος,
 και πήδησε απ' τ' αμάξι εφτύς αρματωμένος χάμου.
 Μηδέ έμειναν κι' οι άλλοι εκεί παραταγμένοι Τρώες
 στ' αμάξια μέσα, μόν πηδούν όξω όλοι σαν τον είδαν.
 108 Τότε οι κοσμάκουστοι βοηθοί κι' οι άλλοι οι Τρώες όλοι
 την άκουσαν τ' αψέγαδου τη γνώμη Πολυδάμα·
 110 μα ο Άσος, του Αρτάκου ο γιος, ο στρατηγός των Τρώων,
 ν' αφίσει εκεί δεν ήθελε τον παραγιό και τ' άτια,
 120 μόν με τ' αμάξι πέρασε. Μηδέ τα φύλλα βρήκε
 σφιχτοκλεισμένα του πορτιού μήτε βαλτό το σύρτη,
 μόν τα κρατούσανε ανοιχτά, μήπως γλυτώσουν ίσως
 κάνα συντρόφι πούτρεχε προς το τειχί οχ τη μάχη.
 Μάτιαζε εκεί ίσα κι' έτρεχε, κι' οι άλλοι ακολουθούσαν
 125 φρικτά αλυχτώντας· τι έλεγαν πως πια δε θα βαστάξουν
 οι Δαναοί, μόν στα γοργά θα πέσουν μέσα πλοία...
 λωλοί, γιατί ήβραν στο πορτί διο πρώτα παλικάρια,
 κονταριστάδων Λαπιθών παιδιά καμαρωμένα,
 τον ένα του Περίθου γιο, τον άξιο Πολυποίτη,
 130 κι' άλλον το Λιονταρά, άτρομο σαν Άρη θνητοφάγο.
 Αφτοί στ' αψηλοπόρτι ομπρός στηθήκανε, όπως στέκουν
 απάνου γιγαντόκορφες βελανιδιές στα όρη,
 που πάσα μέρα σε βροχές αντέχουν και σ' ανέμους,
 134 τι ρίζες έχουν θέμελα μεγάλες απλωμένες·
 136 έτσι τον Άσο πρόσμεναν και βήμα δεν κουνούσαν,
 153 σαν που τους γκάρδιωνε η αντριά κι' απάνουθε οι συντρόφοι.
 Τι εκείνοι απ' τα καλόχτιστα πυργιά πετροβολούσαν
 155 κοτρώνες, διαφεντέβοντας το στόλο το πετσί τους
 και τα καλύβια. Κι' έπεφταν οι πέτρες σαν τολούπες,
 π' ανεμοζάλη, σείνοντας ανταρωμένα γνέφια,
 χύνει πυκνές απάς στης γης κάθε βοσκή και κάμπο·
 έτσι έβρεχε απ' των Αχαιών τα χέρια και των Τρώων
 160 βαριές κοτρώνες, και μ' αχό ξερόνε απ' τα λιθάρια
 τα κράνα γύρω βούηζαν κι' οι στρογγυλές ασπίδες.
 Τότε είταν που ξεφώνισε τα γόνατα χτυπώντας,
 κι' έτσι είπε και βλαστήμησε του Αρτάκου ο γιος ο Άσος
 « Δία πατέρα, να λοιπόν ! κι' εσύ πλασμένος ψέφτης
 165 » ως στο μεδούλι ! Τι είπα δα εγώ πως οι Αργίτες
 » δε θα βαστάξουν την ορμή και τ' άπιαστά μας χέρια·
 » μα τώρα αφτοί σα μέλισσες, που απάς στο μονομάτι —
 » ή σφήκες παρδαλόκορμες—φωλιάζουν, μηδ' αφίνουν
 » στιγμή τις βαθουλές φωλιές, μόν στέκουν και κεντρώνουν
 170 » τους κυνηγούς τους, θέλοντας να σώσουν τα μικρά τους·
 » έτσι κι' αφτοί, κι'άς είναι διο, οχ το πορτί δε θέλουν
 » να τραβηχτούν, πριν πέσουνε ή πριν ξαπλώσουν άλλους.»

Είπε, μα του Διός του νου δεν πείθει αφτά λαλώντας,
 174γιατί η καρδιά τον Έχτορα τού ζήτηε να δοξάσει.
 182Τότες εκεί το Δάμασο ο άξιος Πολυποίτης
 μέσα απ' το χαλκομάγουλο τον ακοντίζει κράνος·
 και δεν αμπόδισε ο χαλκός, μόν πέρα ως πέρα ο στόκος
 185με την ορμή τού ξέσκισε το κόκκαλα, και λιώμα
 μέσα όλος τούγινε ο μιालός και τούκοψε τη φόρα·
 κατόπι και τον Όρμενο ξαρμάτωσε και Πύλο.
 Κι' ο αντριωμένος Λιονταράς γιο σφάζει τ' Αντιμάχου
 με τ' όπλο, τον Απόμαχο, χτυπώντας τον στη ζώνη·
 190απέ ξαμώνει τη βαριά απ' το φηκάρι σπάθα,
 κι ορμώντας μέσα απ' το σωρό, τον Αντιφάτη πρώτα
 από κοντά τρυπάει — κι' αφτός ανάσκελα ήρθε κάτω —
 έπειτα και το Γιαμενό το Μένο τον Ορέστη,
 όλους τους στρώνει απανωτούς στη γης την καρποδότρα.
 195Κι' ενόσω αφτοί τούς άρπαζαν τ' αστραφετερά άρματά τους,
 τότε όσοι νιοι τον Έχτορα στην έφοδο ακλουθούσαν,
 που πιο πολλοί είταν κι' άτρομοι και το τειχί να σπάσουν
 πρώτοι ήθελαν και με φωτιά να κάψουν τα καράβια,
 αφτοί έστεκαν σα δίγνωμοι μπρος στο χαντάκι ακόμα.
 200Τι ενώ ζητούσαν να διαβούν, νά ! απ' τα ξερβά τούς βγήκε
 κακό όρνιο, αψηλοπέταχτος αητός, κρατώντας φίδι
 στα νύχια κόκκινο χοντρό, που ζωντανό έτσι ακόμα
 σπαρτάριζε μα την αντριά δεν είχε χάσει ωστόσο·
 204τι ενώ το βάσταε, πίσω αφτό γυρνάει κι' εκεί στο στήθος
 τον τρώει, στα πλάγια του λαιμού, κι' αφτός μακριά του χάμου
 τ' αμόλησε μες στου στρατού, σαν πόνεσε, τη μέση,
 και πήρε δρόμο — κρώζοντας — με τ' αγεριού το χνώτο.
 Πάγωσαν όλοι ιδόντας το το πλουμισμένο φίδι
 χάμου στη μέση, του Διός του αστραπεφτή σημάδι.
 210Σίμωσε τότες ο σοφός σαν τόδε Πολυδάμας
 τον αντριωμένονε Έχτορα· και τούπε αφτά τα λόγια
 « Έχτορα, πάντα, όταν μιλώ, σαν κάπως μ' αποπαίρνεις,
 » κιάς λέω σωστά, τι τάχας μου μηδέ τεριάζει, εγώ όντας
 » απλός πολίτης, σε βουλές ή μάχες ν' αντιστέκω·
 » χρέος μου λες να σέβουμαι τους ορισμούς σου πάντα.
 215» Πάλι όμως τώρα θάν το πω το τι θαρρώ συφέρνει.
 » Μην πάμε να χτυπήσουμε των Αχαιών τα πλοία·
 » τι έτσι φοβάμαι θα μας βγει, αν τ' όρνιο αφτό, όπως τόδες,
 » απ' τα ξερβά μας φάνηκε σαν είταν να διαβούμε,
 » κακό όρνιο, αψηλοπέταχτος αητός, κρατώντας φίδι
 220» στα νύχια κόκκινο χοντρό, που μέσα του είχε ακόμα
 » ζωή, μα τόρηξ' άξαφνα πριν φτάσει ως στη φωλιά του,
 » μήτε να άπει κατόρθωσε στ' αητούδια ναν το δώκει·
 » έτσι κι' εμείς, κι' αν σπάσουμε τειχί και καστροπόρτι
 » με την ορμή μας κι' οι οχτροί κολώσουν, μα με χάλια
 225» τον ίδιο δρόμο θάρθουμε οχ τα καράβια πίσω.
 » Κι' ίσως πολλούς αφίσουμε δικούς μας, που οι Αργίτες.
 » τα πλοία διαφεντέβοντας, με το χαλκό θα σφάξουν.
 » Νά, μαντολόγο αν ξέταζες, τί θα σου πει, αν κατέχει

» από σημάδια θεϊκά κι' αληθινό τον ξέρουν.»
 230 Τότες ο Έχτορας λοξά τον κοίταξε και τούπε
 « Τώρα όσα, Πολυδάμα, λες δεν είναι φίλου λόγια.
 » Σου ξέρει κι' άλλη πιο καλή να κόψει ο νους σου γνώμη.
 » Μα αν τέτιο λόγο αληθινά τον λες με τα σωστά σου,
 » τότες θα πει οι αθάνατοι πως σ' έχουν ξεμωράνει,
 235 » που εδώ μου ψέλνεις ορισμούς του Δία ν' αστοχήσω
 » και κάλια θες εγώ πουλιά κι' αητούς μ' οργιά φτερούγες
 » ν' ακούσω... που δεν τους ψηφάω, στο νου μου δεν τους βάνω,
 » θένε δεξιά ας πηγαίνουνε όθε ανατέλνει ο ήλιος,
 240 » θένε ζερβά, κατάϊσα κατά τη μαύρη δύση.
 » Εμείς τη γνώμη του Διός ν' ακούμε πρέπει, π' όλους
 » ορίζει ανθρώπους και θεούς. Ένα πουλί είναι απ' όλα
 » το πιο καλό, να πολεμάς για τη γλυκιά πατρίδα.
 » Τί τάχα εσύ τον πόλεμο φοβάσαι και τους φόνους;
 245 » Τί κι' αν οι άλλοι πέφτουμε με τις χιλιάδες όλοι
 » στα πλοία ομπρός, μα φόβο εσύ να σκοτωθείς δεν έχει,
 » τι είναι η καρδιά σου απόλεμη, δειλιάζει αν δει κοντάρι.
 » Μα άκου, απ' τη μάχη αν τραβηχτείς ή πας και ξελογιάσεις
 » κάνα άλλονε κι' οχ τη σφαγή τότε γυρίσεις πίσω,
 250 » σ' έφαγα εφτός καρφώνοντας μες στην καρδιά σου τ' όπλο.»
 Είπε και κίνησε μπροστά, κι' οι άλλοι ακολουθούσαν
 με χλαλοή που κούφαινε. Κι' ανεμοζάλη ο Δίας
 οχ' τα βουνά τους έστειλε της Ίδας, που στα πλοία
 φύσαε γραμμή τον κουρνιαχτό, και ζάβωνε τα μάτια
 255 των Αχαιών μα πλήθαινε τη δύναμη των Τρώων.
 Απ' τα σημάδια του έτσι αφτά κι' απ' την αντριά τους θάρρος
 πήραν, και το τρανό τειχί να σπάσουν πολεμούσαν.
 Τραβούσαν πυργαγκώναρα και γκρέμιζαν μπροστήθια,
 τα προβαλμένα μόχλεβαν στηρίδια, που οι Αργίτες
 260 τάστησαν πρώτα μες στη γη για να βαστούν τους πύργους.
 Αφτά τραβούσαν, κι' όλπιζαν των Αχαιών το κάστρο
 να σπάσουν όμως βήμα αφοτί δε σάλεβαν ακόμα,
 μόν τα μπροστήθια φράζοντας μ' ασπίδες βοϊδοπέτσες
 264 χτυπούσαν τον οχτρό από κει καθώς ορμούσε απάνου.
 290 Μα δε θα σπούσε ο Έχτορας κι' οι αλογάδες Τρώες
 τότες ακόμα το πορτί και το μακρύ το συρτή,
 να μη θε στείλει στους οχτρούς απάνου τότε ο Δίας,
 σα μες σε βόδια λέοντα, το Σαρπηδό το γιο του.
 Αμέσως την ολόιση πρόβαλε ομπρός του ασπίδα,
 295 ώρια χαλκένια χτυπητή, π' ένας χαλκιάς με τέχνη
 τη χτύπησε, και σ' απλωτά χρυσά ραβδιά από μέσα
 πολλά 'ραψε βοϊδόπετσα τριγύρω στο στεφάνι·
 αφτή κρατώντας μπρόστηθα, διο παίζοντας κοντάρια,
 κινάει σα λαγκαδόθρεφτο λιοντάρι που του λείνει
 300 καιρό το κριάς, κι' η άφοβη τού λέει καρδιά του κριάρια
 να δοκιμάσει κι' αν μαντρί φραχτό 'ναι να πατήσει·
 307 σαν έτσι τότες πύρωσε το Σαρπηδό η καρδιά του,
 πηδώντας τότες στο τειχί να σπάσει τα μπροστήθια.
 Κι' εφτός το Γλάφκο φώναξε και τούπε αφτά τα λόγια

- 310« Γλάφκο, τί τάχα στη Λυκιά εμάς τιμούν πιο πρώτα
» με κρέατα και με πρωτιά και ξέχειλο ως απάνου
» ποτήρια, κι' όλοι σα θεούς στα μάτια μάς θωρούνε ;
» Εκεί τρανό χαιρόμαστε μετόχι απάς στου Ξάνθου
» τις άκρες, πλούσιο σε φυτιά και κάμπο σταροδότη.
- 315» Τώρα για αφτό να στέκουμε μάς πρέπει με τους πρώτους
» και με τους πρώτους στη φωτιά να μπαίνουμε της μάχης,
» που τέτια και να πει κανείς χαλκόφραχτος Λυκιώτης
» Όχι ! εκεί πέρα στη Λυκιά ανάξια δεν ορίζουν
» οι βασιλιάδες μας εμάς, και τρων παχιά θρεφτάρια
- 320» ή διαλεχτό τραβούν κρασί γλυκόπιστο, μόν έχουν
» κι' αντριά λαμπρή, τι πολεμούν μες στη σειρά των πρώτων.'
» Μα, αδρέφι, αν είταν απ' αφτή τη μάχη να σωθούμε
» και να μη δούμε πια ποτές γεράματα και χάρο,
» τότες κι' εγώ δε θάτρεχα μπροστά να πολεμήσω
- 325» μήτε κι' εσένα θάστελνα στη δοξοδότρα μάχη·
» μα τώρα αφού μας καρτερούν κι' έτσι θανάτου τύχες
» χίλιες, που δε μπορεί κανείς θνητός ναν τους γλυτώσει,
» πάμε, ή να δώσουμε τιμή ή και στους διο μας άλλος. »
Είπε, κι' ο Γλάφκος άκουσε με προθυμιά το λόγο,
- 330κι' όρμησαν ίσα, τον πυκνό στρατό τους οδηγώντας.
Και σαν τους είδε ο Μενεστιάς, του κόπηκε το αίμα,
τι αφτόν να σβύσουν έτρεχαν και στο πυργί του ορμούσαν,
και το τειχί ζερβόδεξα κοιτάζει, μήπως δει ίσως
κάνα αρχηγό π' οχ τα δεινά τους άντρες ναν του σώσει.
- 335Εκεί είδε τους διο Αΐδες τους μαχολιμασμένους
πούστεκαν — και τον Τέφκρο εκεί π' ότι ήρθε οχ την καλύβα —
κοντά· μα πού να φώναζε και ν' ακουστεί η φωνή του !
τόση βουή είταν, κι' έφτανε στον ουρανό η αντάρρα,
καθώς βαρούσαν άπαφτα ασπίδες κράνα πόρτες·
- 340τι όρμησαν σ' όλα τα πορτιά, κι' ομπρός τους πλήθος Τρώες
ναν τις γκρεμίσουν πάσκιζαν με ζόρι και να μπόυνε.
Κι' έστειλε εφτύς στους Αΐδες τον κράχτη του το Θότη
« Ξεκίνα, Θότη θεϊκέ, τον Αία τρέξε κράξ' τον—
» ας έρθουν μάλιστα κι' οι διο — πες τους πως κάλια οι διο τους
- 345» νάρθουν, τι γλήγορα άσκημη θα δούμε εδώ φουρτούνα·
» τι έτσι οι Λυκιώτες αρχηγοί μας έσφιξαν, που αιώνια
» μες στις σφαγές σα σίφουνas τα πάντα συνεπαίρνουν.
» Μα αν κόρωσε κι' εκεί η δουλιά και πολεμούν, μα ας έρθει
» μονάχος ο παλικαράς καν γιος του Τελαμώνα,
- 350» κι' αντάμα ο Τέφκρος που καλά κατέχει από δοξάρια.»
Είπε, κι' ο κράχτης άκουσε του βασιλιά το λόγο,
και παίρνει δρόμο, το τειχί τρεχάτα ακολουθώντας,
έπειτα ομπρός στους Αΐδες πάει στέκει και τους κάνει
« Αΐδες, των χαλκόφραχτων αρχόντοι Δαναώνε,
- 355» ο γιος του θεογέννητου του Πετεού σας κράζει
» να πάτε εκεί, και μιά σταλιά στη μάχη να βοηθήστε —
» μάλιστα αν γίνεται κι' οι διο — καλυτέρα κι' οι διο σας
» να πάτε, τι άσκημη θα δουν γλήγορα εκεί φουρτούνα,
» τι έτσι οι Λυκιώτες αρχηγοί τον έσφιξαν, που αιώνια

360» μες στις σφαγές σα σίφουνας τα πάντα συνεπαίρνουν.
 » Μα αν κόρωσε κι' εδώ η δουλιά και πολεμάτε, ας έρθει
 » και μόνος ο παλικαράς καν γιος του Τελαμώνα,
 » κι' αντάμα ο Τέφκρος που καλά κατέχει από δοξάρια.»
 Είπε, κι' εκείνος έστρεξε, ο γιγαντένιος Αίας,
 365και λέει του συνονόματου διο φτερωμένα λόγια
 « Αδρέφι, οι διο σας τώρα, εσύ κι' ο άξιος Λυκομήδης,
 » βαστάτε εδώ και δίνενε καρδιά στα παλικάρια
 » να πολεμούν μ' απόφαση, κι' εγώ θα τρέξω πέρα
 » ναν τους βοηθήσω στη σφαγή· μα πάλι θα γυρίσω
 » γλήγορος σαν τους σώσω πριν και φόβο πια δεν έχει.»
 370Έτσι είπε ο Αίας κι' έσυρε, κι' αντάμα πήγε ο Τέφκρος
 ο αδερφός του απ' άλληνη μητέρα και μαζί τους
 ο Πάντης με το λυγιστό του Τέφκρου πάει δοξάρι.
 Κι' ότι έφτασαν στου Μενεστιά τον πύργο ροβολώντας
 μέσα απ' το κάστρο — και δεινά τους ήβρανε σφιγμένους —
 375νά ! τότε οι άλλοι σα θολή τις πολεμίστρες μόρα
 ανέβαιναν, των Λυκιωτών οι στρατηγοί κι' αρχόντοι·
 μα αφοί τους πέφτουν σα θεριά και το πελέκι αρχίζει.
 Πρώτος νομάτο σκότωσε ο αντρωμένος Αίας
 το λιονταρόψυχο Επικλή, του Σαρπηδού συντρόφι,
 380ρήχνοντας πλάκα, π' άξυστη μεγάλη, απάνου απάνου
 κοίτουσαν μέσα απ' το τειχί κοντά στην πολεμίστρα.
 Τέτια έφκολα δεν κουβαλάει, όσο γερός κι' αν είναι,
 με διο του χέρια άντρας θνητός σαν τους θνητούς τούς τώρα·
 μα μ' ένα αφτός τη σήκωνε. Και ρήχνοντάς την σπά του
 το κράνο το χαλκόσκαρο, και θρούβαλα τού κάνει
 385της κεφαλής τα κόκκαλα χωρίς μισό ν' αφίσει.
 Και χάμου εκείνος έπεσε απ' τον ολόρθο πύργο
 σα βουτηχτής, κι' οχ το κορμί φτερούγιασε η ψυχή του.
 Κι' ο Τέφκρος τον Ατρόμητο γιο τ' Απολόχου Γλάφκο
 με τη σαΐτα, ενώτρεχε στ' αψηλοπύργι απάνου,
 τον κάρφωσε εκεί πούδε τον μ' αφύλαχτο βραχιόνι,
 390και τούκοψε την προθυμιά. Κι' αφτός κλεφτά οχ τον πύργο
 πίσω πηδάει, μην τότε δει κάνα Αχαιού το μάτι
 πως έφαγε λαβωματιά και παινεσές φωνάζει.
 Τούρθε κακό του Σαρπηδού που τούφεβγε έτσι ο βλάμης,
 άμα τον είδε· μα έμεινε ν' αγωνιστεί και μόνος,
 και καθώς είδε τον Αλκμά του μπήγει το κοντάρι
 395κι' όζω το σέρνει· τότε αφτός τ' όπλο ακολουθώντας πέφτει
 μπρούμτα, κι' αχεί η χαλκόπλουμη τριγύρω αρματωσά του.
 Τότε άρπαξε με τη γερή χερούκλα το μπροστήθι
 και τράβαε, κι' έπεσε όλο του ως πέρα, και του κάστρου
 άνοιξε δρόμο σε πολλούς γυμνώνοντάς του απάνου.
 400Όμως αφτόνε οι διο αδερφοί ενώθηκαν, κι' ο ένας
 τον σαϊτέβει στο λαμπρό λουρί της αντροσώστρας
 γύρω στα στήθια ασπίδας του — μα απ' το παιδί του ο Δίας
 διώχνει το χάρο, μη σφαχτεί σιμά στ' ακροκαράβια —
 κι' ο Αίας την ασπίδα ορμάει και του τρυπάει, μα μέσα
 405δε μπήκε η μύτη, μοναχά τον άμπωξε ενώ ορμούσε.

Έτσι λιγάκι κώλωσε οχ το τειχί, μα πάλι
 δεν τράβαε χέρι, τι η καρδιά τη νίκη τού διψούσε.
 Γύρισε τότες κι' έκραξε στων Λυκιωτών τ' ασκέρι
 « Λυκιώτες, τί έτσι τη σκληρή αναμελάτε μάχη ;
 410» Δύσκολο μόνος, βρε παιδιά, κιὰς είμαι παλικάρι,
 » να σπάσω κάστρο, και στρατί ν' ανοίξω ως τα καράβια.
 » Μόν όλοι ομπρός! τι πιο η δουλιά των πιο πολλώνε αξίζει.»
 Είπε, κι' αφοτί σεβάστηκαν την προσταγή τ' αφέντη
 414κι' όλοι μαζί του πλάκωσαν με πιο μεγάλο πείσμα.
 432Μα κι' έτσι που τους Αχαιούς ναν τους τσακίσουν πίσω!
 μόν στέκανε όπως ζυγαριά της τίμιας στέκει αργάτρας,
 που έχοντας ζύγι και μαλλιά ζερβόδεξα ισοζιάζει
 435σωστά, τι θέλει το ψωμί να βγάλει των παιδιών της·
 έτσι ίσα αφτών είχε απλωθεί ο πόλεμος κι' η μάχη,
 ως πούδωκε του Έχτορα ο Δίας πιο μεγάλη
 τέλος τιμή, και πήδηξε μέσα στο κάστρο πρώτος.
 Έσκουξε τότες, κι' η φωνή αχούσε απ' άκρη ως άκρη
 440« Τρώες, ομπρός, λιοντόκαρδοι! Των Αχαιών το κάστρο
 » σπάστε το, και θεόκαφη βάλτε φωτιά στα πλοία ! »
 Έτσι τους πύρωσε, κι' αφοτί κάνουν αφτιά κι' ακούνε,
 κι' όλοι ενωμένοι ομπρός τραβάν μες στο τειχί να μπούνε.
 Κι' ενόσω απ' τ' αγκωνάρια αφοτί σκαρφάλωναν κρατώντας
 445κοντάρια χαλκοτρόχιστα, νά ! ο Έχτορας μιά πέτρα
 αρπάει και φέρνει, πούστεκε εκεί μπροστά στην πόρτα, .
 χοντρή με μυτερή κορφή· τέτια από χάμου πέτρα
 γεροί διο αργάτες έφκολα δεν τη φορτώνουν τώρα
 449μέσα σε κάρο, όμως αφτός τη χόρεβε και μόνος.
 451Πώς ο τσοπάνης έφκολα κριαριού κουρά με τόνα
 σηκώνει χέρι και πολύ δεν τον λυγáει το βάρος,
 έτσι την πέτρα σήκωσε, και στις σανίδες ίσα
 πήγε, στις φράχτρες της μπασιάς, μαστροσφιγμένες στέριες
 455αψηλοδιφυλλες, που διο απανωτοί από μέσα
 σύρτες τις κλιούσαν με μονό καρφί συγκρατημένοι.
 Και πήγε στάθηκε σιμά και μες τη μέση μ' άχτι
 τις χτύπησε, ριζώνοντας τα σκέλια που τη ρηξά του
 να κάνει θρήνος, και τους διο τους τσάκισε ρεζέδες.
 Μέσα απ' το βάρος έπεσε η πέτρα, και τριγύρω
 460βούηξε η πόρτα δυνατά· κι' οι σύρτες δεν αντέχουν,
 μόν σπάει η ξυλική άλλη αλλού με την ορμή της πέτρας.
 Πήδηξε τότε ο φοβερός γιος του Πριάμου μέσα
 μ' όψη άγρια σα γοργής Νυχτός—και ξάστραφτε απ' το σκιάχτη
 χαλκό που φόραε στο κορμί—βαστώντας διο κοντάρια
 465μέσα στις χούφτες του. Κανείς, νάθε προβάλει ομπρός του,
 δεν τον σταμάταε εξόν θεός την ώρα που πηδούσε
 μες στη μπασιά, και λες φωτιές τα μάτια του πετούσαν.
 Γύρισε τότες κι' έκραξε προς το στρατό των Τρώων
 να μπούνε απάνου απ' το τειχί· κι' εκείνοι ακούν το λόγο,
 κι' άλλοι από πάνου μονομιάς πηδούσαν, άλλοι πάλι
 470χύνουνταν μέσα απ' τη μπασιά. Σκορπούν τότε οι Αργίτες
 κατά τα πλοία εδώ κι' εκεί, και γόνα πήγε ο κρότος.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Ξ

- Εκεί νά ! ακούει, κιάς έπινε, ο Νέστορας τα ζήτω,
και στ' Ασκληπιού λαλεί το γιο διο φτερωμένα λόγια
« Σκέψου, τί λες να κάνουμε, Μαχά θεοσπαρμένε.
» Σαν πιο μεγάλο σάλαγο τώρα αγρικάω απ' τη μάχη.
5 » Μόν κάθου εδώ του λόγου σου κι' ήσυχος πίνε μόνος,
» ως να ζεστάνει ένα λουτρό η λυγερή Εκαμήδη
» θερμό, και της πικρής πληγής το αίμας να ξεπλύνει·
» τί τρέχει, εγώ στο ξέφαντο θα πεταχτώ να μάθω.»
Έτσι είπε, και του γιου του εφτύς του Θρασυμήδη παίρνει
10 στέρια μιά ασπίδα αστραφτερή, εκεί βαλμένη δίπλα
στην κόχη —τι του γέροντα την είχε ο Θρασυμήδης—
και παίρνει ακρόχαλκο γερό κοντάρι ακονισμένο.
Κι' όξω ότι βγήκε, απ' τη μπασιά δουλιά άχαρη ξανοίγει,
τους Αχαιούς που τσάκιζαν και Τρώες καταπόδι
15 που τους βαρούσαν· κι' είταν πια και το τειχί πεσμένο.
Πώς τον απέραντο γιαλό μουγκό θολώνει κύμα—
τι ανέμων λάλωνε μηνάει σιφουνιαστό δρολάπι,
κύμα με δίχως να κυλάει απ' τόνα ή τ' άλλο μέρος
ως να κατέβει οριστικό κάνα απ' το Δία αγέρι·
20 να πώς μελέται ο γέροντας με σπλάχνα ανταρωμένα
διπλόβουλα, ή για το σωρό των Αχαιών να κάνει
είτε να πάει στ' Ατριά το γιο, στο βασιλιά Αγαμέμνο.
Μα αφτή η βουλή τού δόκησε σαν πιο καλή, να σύρει
στο βασιλιά. Κι' οι διο στρατοί στην μάχη πελεκιούνταν
25 με πείσμα, κι' άλιωτος χαλκός γύρω στα στήθια αχούσε
καθώς χτυπιούνταν με σπαθιά και δίστομα κοντάρια.
Εκεί οι θεόσπαρτοι έσμιζαν το γέρο βασιλιάδες—
τι απ' τα καράβια ανέβαιναν—όσοι είταν λαβωμένοι,
τ' Ατρέα ο γιος, και του Τυδιά ο γιος, και του Λαέρτη.
30 Γιατί ως πολύ είτανε αψηλά τα πλοία τραβηγμένα
αλάργα απ' το μαβύ γιαλό, τι τράβηξαν στον κάμπο
τα πρώτα, κι' έχτισαν τειχί σιμά στ' ακροκαράβια·
τι το περγιάλι είταν πλατύ, μα δε μπορούσε κι' όλα
ναν τα χωρέσει, κι' ο στρατός πολύ είταν στρυμωγμένος.
35 Για αφτό σκαλιά τ' αράδιασαν, και γιόμισε όλη η άπλα
της αμμουδιάς ως πέρα εκεί που φράζανε οι διο άκρες.
Εκεί οι αρχόντοι πάγαιναν συμαζωχτοί, ακουμπώντας
πας στα κοντάρια, για να δουν την ταραχή, και βόγγαε
39 μέσα η καρδιά στα στήθια τους. Εκεί απαντούν το γέρο,

- 41 κι' ο πρωταφέντης γιος τ' Ατριά τον φώναξε και τούπε
« Νέστορα, του Νηλέα γιε, των Αχαιών καμάρι,
» εδώ γιατί ήρθες κι' άφισες την αντροφάγα μάχη ;
» Τρέμω το λόγο ο Έχτορας μη μας τον βγάλει αλήθεια,
- 45 » που μιά φορά φοβέρισε μιλώντας μες στους Τρώες,
» πως οχ τα πλοία στο καστρί δε θα γυρίσει πίσω
» αν στάχτη δεν τα κάνει πριν κι' αν όλους δε μας σφάζει.
» Έτσι έλεγε, και τώρα αφτά βλέπω αληθέβουν όλα.
» Ω δυστυχιά, κι' οι άλλοι τους καλοπλισμένοι Αργίτες
- 50 » μαζί μου κρυφοχόλιασαν, και σαν τον Αχιλέα
» δε θέν να πολεμήσουν πια για τ' ακρινά καράβια.»
Τότες του λέει ο Νέστορας, ο γέρο-αλογολάτης
« Τέλιωσαν ναι έτσι αφτά όπως λες —αφτή είναι η μάβρη αλήθεια —
» κι' αλλιώς δεν τα τελιώνει πια μήτε ο μεγάλος Δίας·
- 55 » τι το τειχί πάει έπεσε, π' ολπίζαμε θα μείνει
» κάστρο για μας απάτητο, ταμπούρι της αρμάδας,
» κι' αφτοί σα σκύλοι πολεμούν, με πείσμα, να μας πάρουν
» τα πλοία, και δε βγάζεις πια, και μιά και διο αν κοιτάξεις,
» που πιο ο στρατός —ζερβά ή δεξά— κακοπαθαίνει σπάζει·
- 60 » τόσο έτσι πέφτει ανάκατα, κι' αχεί η φωνή ως στα ύψη.
» Μα ας δούμε, αδρέφια, αφτή η δουλιά πώς να γενεί, αν μας βγάλει
» τίποτα η σκέψη· όμως εμείς δε γίνεται να μπούμε
» μες στη σφαγή, τι δε βαστάει σε μάχη ο λαβωμένος.»
Τότες του λέει τ' Ατρέα ο γιος, ο βασιλιά Αγαμέμνος
- 65 » « Γέρο, αφού τώρα πολεμούν ως στ' ακρινά καράβια,
» κι' άφελο βγήκε το χτιστό τειχί και το χαντάκι
» που να γενεί μας παίδεψε και κρυφολπίζαμ' όλοι
» κάστρο θάν τόχουμε άσπαστο κι' εμείς και τα καράβια,
» θα πει έτσι ο παντοδύναμος το θέλει γιος του Κρόνου,
- 70 » άχναροι να χαθούμε εδώ αλάργα απ' την πατρίδα.
» Τι τόξερα όταν γκαρδιακά μας βόηθαε, και το ξέρω
» και τώρα που έτσι σα θεούς μακαριστούς δοξάζει
» τους Τρώες, και τα χέρια εμάς μας κόβει και το θάρρος.
» Μα ελάτε, κι' ότι εγώ σας πω, αφτό ας το κάνουμ' όλοι.
- 75 » Ρήξτε τα πλοία στο γιαλό, τα πρώτα εκεί που στέκουν
» κοντά στην ακροθαλασσιά, και στ' ανοιχτά τραβώντας
» εκεί ας τ' αφίσουμε δετά στα βάρια ως που να φτάσει
» η νύχτα η αστροστόλιστη, αν δα και τότε αν πάψουν
» τη μάχη οι Τρώες· έπειτα τραβούμε κι' όλα τ' άλλα.
- 80 » Ντροπής δεν έχει να σωθείς, κι' αν ξεκινήσεις νύχτα.»
- 82 Τότες λοξά τον κοίταξε κι' είπε ο σοφός Δυσσέας
« Τί λόγια αφτού, τ' Ατρέα γιε, σου ξεστομίζει η γλώσσα ;
» Δύστυχε ! Κάλια ας όριζες άλλο στρατό — έτσι ψόφιο—
- 85 » όχι άντρες τέτιους σαν κι' εμάς, εμάς που ο γιος του Κρόνου
» από παιδιά μας προίκισε σε μάχες και πολέμους
» να ζούμε πάντα ως στη στιγμή που θα μας φάει το χώμα.
» Έτσι λοιπόν, ορέγεσαι την πλατοδρόμα Τροία
» ν' αφίσεις π' άπειρα για αφτή βάσανα εδώ τραβούμε ;
- 90 » Σώπα ! μην τύχει σου κανείς το λόγο και σ' ακούσει,
» λόγο που δα άντρας καθαφτός δε βγάζει έτσι οχ το στόμα

- » ποτές του, αν ξέρει το σωστό να κατεβάσει ο νους του,
93 » τα χρέη αν ξέρει τ' αρχηγού κι' ορίζει τόσο πλήθος.
95 » Μα πάει ! σ' τον ξέγραψα το νου μ' αυτό το λόγο πούπες,
» που θες την ώρα που η σφαγή κι' η μάχη βράζει ακόμα
» να ρήξουμε μες στο γιαλό τα πλοία και να γίνει
» πιο ακόμα ότι οι οχτροί ποθούν, που μας νικάνε κιόλας,
» και να μας συνεπάρει πια το ρέμα· τι οι Αργίτες
100 » δε θάχουν νου για πόλεμο, παρά θα παραλύσουν
» κι' αλλού θα βλέπουν σαν τραβάς μες στο γιαλό τα πλοία.
» Θα δεις τότε αν μας ρήμαξε αφτή η βουλή σου, αφέντη.»
Τότε απαντάει τ' Ατρέα ο γιος, ο πρωταφέντης τ' Άργους
« Βαρύς, Δυσασέα, ο λόγος σου και σα μαχαίρι μπήκε
105 » μες στην καρδιά μου· μα άθελα δε θέλω εγώ οι Αργίτες
» να ρήξουν τα καλόθρονα μες στο γιαλό καράβια.
» Και τώρα, πιο καλό όποιος σας ξέρει στρατί, ας μιλήσει,
» γέρος ή νιός· τι με χαρά το λόγο εγώ θ' ακούσω.»
Τότες του λέει ο ξακουστός παλικαράς Διομήδης
110 « Έδώ' ναι αφτός —μην τρέχετε πιο αλάργα— αν θέτε ως τόσο
» ν' ακούστε κι' ότι εγώ θα πω κι' αν δεν κακοφανεί σας
» που τάχατε είμαι απ' όλους σας πιο νιός εδώ στα χρόνια.
» Μα απ' άρχοντα γονιό κι' εγώ πως σπάρθηκα παινιέμαι,
» απ' τον Τυδιά που γης χυτή στη Θήβα τον σκεπάζει.
115 » Γιατί ο Πορθιάς τρεις έκανε λεβεντονιούς —κι' οι τρεις τους
» την Καλυβό και της Πλεβρός τα πλάγια κατοικούσαν—
» το Μέλα και τον Άγριο και τον παππού Βοινέα,
» πούταν στα χρόνια ο τρίτος τους μα στην αντριά 'ταν πρώτος.
» Μα έμεινε εκείνος στην Πλεβρό, και μίσεψε ο γονιός μου
120 » στ' Άργος κι' εκεί σπιτώθηκε, γιατί ίσως έτσι ο Δίας
» κι' οι άλλοι τόθελαν θεοί. Κι' εκεί απ' τ' Αδράστου πήρε
» μιά κόρη, κι' είχε αρχοντικά γιομότο βιός και πλούτη,
» κι' είχε χωράφια 'να σωρό σταρόκαρπα με γύρω
» πολλές φυτιάς δεντροσειρές· και ζωντανά 'χε πλήθος,
» κι' είταν κι' απ' όλους τους το πιο γερό κοντάρι στ' Άργος.
125 » Μα αφτά ακουστά θάν τάχετε, αν είναι ή όχι αλήθεια.
» Έτσι τυχόντα ή άναντρο δεν έχει να με πείτε
» και ν' αφηφίστε ότι σας πω, με λόγο αν σας μιλήσω.
» Ομπρός! στη μάχη, —τι είναι χριά— και λαβωμένοι ας πάμε !
» Και τότε εκεί δε μπαίνουμε στους χτύπους, μόν παρέκει
130 » στέκουμε εμείς, μη φάει πληγή πας σε πληγή κανείς μας·
» μα άλλους εκεί προστάζουμε να παν ομπρός, π' ως τώρα
» έτσι αγαπούν και τόρηξαν απ' οκνηρία όξω κι' όξω.»
Έτσι είπε, κι' όλοι πείστηκαν στο γνωστικό του λόγο,
και ξεκινούν, κι' ομπρός ομπρός περπάταε ο γιος τ' Ατρέα.
135 Μα σαν τυφλός δε βίγλιζε της γης ο τραντοσείστης,
μόν τρέχει εφτός κατόπι τους μ' έτσι μορφή σα γέρος,
και πάει το χέρι το δεξύ και πιάνει τ' Αγαμέμνου,
και κράζοντάς τον του μιλάει διο φτερωμένα λόγια
« Τ' Ατρέα γιε, θα χαίρεται στα στήθια τ' Αχιλέα
140 » τώρα η καρδιά του η άχαρη, που βλέπει τη φεβγάλα
» των Αχαιών και τη σφαγή, τι νου σταλιά δεν έχει,

» που έτσι καλό τα μάτια του ποτές του να μη δούνε !
 » Μα εσένα ακόμα δα οι θεοί δε σε μισούν και τόσο,
 » παρά και μέλλεται —έννια σου !— στους αρχηγούς των Τρώων
 145 » να φύγουν όλοι πίσω ομπρός, και θάν τους δεις στον κάμπο,
 » σ' το τάζω, να τσακίζονται πíos να γλυτώσει πρώτος.»
 Είπε και χουγιοχούγιαξε, στον κάμπο ροβολώντας.
 Όσο στον πόλεμο ως εννιά ή κι' ως χιλιάδες δέκα
 άντρες φωνάζουν πιάνοντας κονταροκόπι τ' Άρη,
 150 τόση φωνή απ' τα στήθια του της γης ο τραντοσεισης
 έβγαλε εκεί και γιόμισε κάθε Αχαιού τα σπλάχνα
 με φρένια, για να πολεμάν κι' αλύπητα να σφάζουν.
 Κι' είδε η θεά οχ τον Έλυμπο, η χρυσοθρόνα η Ήρα,
 απ' τ' ακροβούνι πούστεκε, και νά ! ξανοίγει κάτου
 155 τον αδερφό κι' αντράδερφο, στη δοξοδότρα μάχη
 που πηγαινόρχουνταν γοργός και χάρηκε η καρδιά της·
 κι' είδε το Δία στην κορφή της ρεματούσας Ίδας
 ψηλά ψηλά που κάθουνταν, και μισητός της ήρθε.
 Και τότε η δέσποινα θεά, η βοϊδομάτα η Ήρα,
 160 πήρε να δει πώς του Διός το νου να ξεγελάσει.
 Κι' αφτή η βουλή τής φάνηκε σαν πιο καλή στο νου της·
 να πάει στην Ίδα μ' όλες της τις χάρες στολισμένη,
 μήπως ποθήσει άμα τη δει ναν της χαρεί τα κάλλη,
 κι' ύπνο θάν τούχυνε στερνά βαθύ και ξεκουράστη
 165 πας στα βαριά του βλέφαρα και λιγωμένα σπλάχνα.
 Και στον οντά να πάει κινάει που ο Ήφαιστος ο γιος της
 της έφτιασε με τεριαστά στους παραστάτες φύλλα
 κι' άγνωρο κλείστρο· αφτό θεός κανείς δεν τόξερ' άλλος.
 Και μπήκε μέσα κ' έκλεισε τ' αχτιδοβόλα φύλλα.
 170 Και πρώτα οχ το λαχταριστό κορμί της κάθε ρύπο
 βγάζει μ' αθάνατο νερό, και τρίβεται με λάδι,
 πούχε ένα σπάνιο αθάνατο μυρουδικά γιομάτο,
 λάδι π' απ' τον καλόστρωτο κι' αν το κουνάς του Δία
 τον πύργο, πάλε η μυρουδιά γης κι' ουρανό ποτίζει·
 175 μ' αυτό έτριψε τ' αφράτο της κορμί, και με τα χέρια
 χτενίζει τα πυκνόσγουρα και πλέχνει τα πλεξούδια,
 πλούσια πλεξούδια απ' όμορφο θεοτικό κεφάλι.
 Και θάμα φόρεσε σκουτί που η Αθηνά της τόχε
 ψιλοδουλέψει και πολλά τούχε βαλμένα ξόμπλια·
 180 και με χρυσές το κούμπωσε στα στήθια ομπρός καρφίτσες.
 Έπειτα τρίπετρα φοράει στ' αφτιά της σκουλαρίκια
 ροδόχρωμα, π' απ' την πολλή λαμποκοπούσαν χάρη.
 Κι' έβαλε η σεβαστή θεά στην κεφαλή της γύρω
 185 δεσιά καινούργια — και λεφκή έτσι είταν λες σαν ήλιος —
 κι' ώρια σαντάλια απέ έδεσε στα λιμπιστά της πόδια.
 Έτσι σα φόρεσε όλα της στο σώμα τα στολίδια,
 βγαίνει να σύρει, κ' έπειτα την Αφροδίτη κράζει
 χώρια απ' τους άλλους τους θεούς και της μιλά 'να λόγο
 190 « Μιά χαρή, φως μου, σου ζητώ, και πες μου, θάν την κάνεις,
 » ή μήπως τάχα θ' αρνηθείς κι' έχει η καρδιά σου κάκια
 » που εγώ βοηθάω τους Αχαιούς κι' εσύ βοηθάς τους Τρώες; »

Τότες η κόρη απάντησε του Δία, η Αφροδίτη
 « Ήρα μου, σεβαστή θεά, του Κρόνου θυγατέρα,
 195 » λέγε τί θες· μετά χαράς θα κάνω ότι μ' ορίσεις,
 » αν γίνεται η δουλιά που λες κι' αν μου περνά απ' το χέρι.»
 Τότες της λέει με διαβολιά η κρουσταλλόκορφη Ήρα
 « Δώσ' μου λοιπόν τον έρωτα, και δώσ' μου την αγάπη
 » π' όλους στον κόσμο εσύ νικάς μ' αυτή, θεούς κι' ανθρώπους.
 200 » Τι πάω να δω τα πέρατα της γης, και τη μητέρα
 » Τηθύνα και τον Ωκιανό, πηγή των ουρανήσων,
 » που μ' είχαν πάντα τους μικρή κι' ανάθρεφαν με χάδια,
 » όταν με πήραν απ' της Ριάς τα χέρια στο πυργί τους,
 » τότες τον Κρόνο πούρηξε ο βροντολάλος Δίας
 » κάτου οχ την καρποδότρα γης κι' οχ το γιαλό το στείρο.
 205 » Πάω ναν τους δω κι' ένα σωρό παλιές τους δυσαρέσκιες
 » ναν τους διαλύνω, τι καιρό τώρα δεν παν να σμίξουν
 » σε στρώμα αγάπης, επειδής πεισμάτωσε η ψυχή τους.
 » Αν την καρδιά τούς πείσω εγώ με διο καλά λογάκια
 » και φιλιωμένοι αγκαλιαστούν σαν πριν σ' αγάπης στρώμα,
 210 » πάντα ακριβή τους θα με λεν και λατρεφτή θα μ' έχουν.»
 Και τότε η φιλογέλαστη της απαντά Αφροδίτη
 « Χάρη σου εσένα ν' αρνηθώ δεν πρέπει ουδέ τεριάζει,
 » γιατί στου πρώτου των θεών την αγκαλιά κοιμάσαι. »
 Είπε, και λει απ' τα στήθια της το κεντητό ζουνάρι
 215· μυριόχρωμο, πούναι όλα της τα μάγια εκεί πλεγμένα.
 Εκεί είναι ο Πόθος κι' Έρωτας, εκεί είναι η ξελογιάστρα
 Γλυκομιλιά που και το νου τον πιο γερό τρελαίνει.
 Στα χέρια αφτό της τόδωκε και μίλησε έτσι κι' είπε
 « Νά, ζώσε αφτό στη μέση σου τ' ωριόχρωμο ζουνάρι·
 220 » όλα θάν τάβρεις μέσα εκεί πλεγμένα, και σ' το τάζω
 » πως ακατόρθωτα δεν πας, ότι αν σκοπέβει ο νους σου.»
 Έτσι είπε, και γλυκογελάει η γελαδόματη Ήρα,
 γλυκογελάει και το λουρί στη μέση ομορφοζώνει.
 Στον πύργο τότες γύρισε η ρόδινη Αφροδίτη,
 225 μα η Ήρα πήρε κι' έφυγε πιλάλα οχ τ' ακρολόφι.
 Κι' απ' την ανθόστρωτη Αμαθιά κι' απ' την Πιεριά περνώντας
 τρέχει ίσα προς τ' ασπρόχιονα βουνά των αλογάδων
 Θρακών, άκρη άκρη και τη γης δεν πάταε με τα πόδια·
 όπου απ' τον Άθο στου γιαλού το κύμα κατεβαίνει
 230 και πάει στου Θόα το νησί, στη βλογημένη Λήμνο.
 Εκεί τον Ύπνο αντάμωσε, τ' αδέρφι του θανάτου,
 και πιάνοντας το χέρι του τού μίλησε έτσι κι' είπε
 « Ύπνε μου, αφέντη των θεών και των θνητών αφέντη,
 » κι' άλλοτε εσύ το λόγο μου τον άκουσες, και τώρα
 235 » μη μ' αρνηθείς, και πάντα εγώ θα σου γνωρίζω χάρη.
 » Τώρα αφτό θέλω, κοίμισε τα μάτια τ' αχτιδένια
 » του Δία, εφτύς που σ' αγκαλιά κρυφοσφιχτούμε αγάπης.
 » Και δώρο εγώ όμορφο θρονί χρυσό θα σου χαρίσω
 » πάντα άλιωτο, που ο Ήφαιστος ο γιος μου θα του φτιάσει
 240 » μ' ώρια στολίδια, και σκαμνί στη βάση θάν του βάλει
 » για ν' ακουμπάς τα παχουλά σαν ξεφαντώνεις πόδια.»

Τότες απάντησε ο βαθύς και ξεκουράστης Ύπνος
 « Ήρα μου, σεβαστή θεά, του Κρόνου θυγατέρα.
 » έφκολα εγώ ναι αν άλλον πεις θεό μεγάλο αιώνιο
 245 » σου τον κοιμίζω, κι' αν μου πεις του ποταμού το ρέμα,
 » του Ωκιανού, που πλάστηκε πηγή μες σ' όλους πρώτη·
 » όμως το Δία εγώ, το γιο του Κρόνου, δεν αγγίζω,
 » δεν τον κοιμίζω, εξόν αφτός αφτόθελα αν προστάξει.
 » Τι δα οι ορμήνιες σου και πριν με πρόκοψαν, θυμάσαι,
 250 » τη μέρα που ο λιοντόψυχος γιος του μεγάλου Δία
 » πίσω απ' την Τροία αρμένιζε, σαν κούρσεψε το κάστρο.
 » Εγώ το νου τού κάρωσα βαθύς χυμένος γύρω,
 » και για το γιο του εσύ έβαλες κακούς σκοπούς στο νου σου
 » κι' άγρια στο κύμα στέλνοντας ανεμοζάλη, ως πέρα
 255 » στην πλούσια Κο τον έσπρωξες, αλάργα απ' τους δικούς του.
 » Κι' άξαφνα ο Δίας ξύπνησε, κι' απόπαιρνε χτυπούσε
 » μες στην αβλή όλους τους θεούς, μα εμένα πιο ζητούσε,
 » και θα με τίναζε άφαντο στο κύμα οχ τα ουράνια,
 » η Νύχτα αν των θεών κι' αντρών δε μ' έσωζε η νικήτρα.
 260 » Εκεί έφυγα και γλύτωσα, τι μ' όλους τους θυμούς του
 » σταμάτησε από σεβασμό, μη χολοσκάσει η Νύχτα.
 » Τώρα άλλη πάλε αφτή μου λες δουλιά άπρεπη να κάνω.»
 Τότες τ' απάντησε η θεά, η μαρμαρόλαιμη Ήρα
 « Ύπνε, τί τα θυμάσαι αφτά και τί τα βάζει ο νους σου
 265 » Μα τί, τους Τρώες έτσι λες θα διαφεντέψει ο Δίας
 » σαν όπως για τον Ηρακλή σου θύμωσε το γιο του ;
 » Μόν έλα πήγαινε, κι' εγώ μιά απ' τις πιο νιές τις Χάρες
 » σου δίνω ναν την παντρεφτείς και τέρι ναν την κάνεις,
 » την Πασιθιά π' ορέγεςαι νύχτα και μέρα πάντα.»
 270 Είπε, κι' ο Ύπνος χάρηκε κι' απάντησε έτσι κι' είπε
 « Έλα λοιπόν ορκίσου μου στις Στύγας τ' αγιονέρι—
 » με τόνα χέρι σου άγγιζε τη Γης τη μυριοθρόφα,
 » με τ' άλλο τον αντίλαμπο Γιαλό, για νάναι κάτου
 » μαρτύροι μας όλοι οι θεοί που τριγυρνούν τον Κρόνο—
 275 » πως ναι απ' τις Χάρες τις πιο νιές τη μιά θα μου χαρίσεις,
 » την Πασιθιά π' ορέγουμαι νύχτα και μέρα πάντα.»
 Έτσι είπε, κι' έστρεξε η θεά, η κρουσταλλόκορφη Ήρα,
 κι' όπως της είπε ορκίστηκε, και τους νομάτισ' όλους
 τους κατατάρταρους θεούς που λέγονται Τιτάνες.
 280 Έτσι λοιπόν σαν άμωσε και τέλιωσε τον όρκο,
 φέβγουν κι' αφίνουν τα νησά της Λήμνος και της Νίμπρος,
 κόβοντας δρόμο γλήγορα, σε καταχνιά χωμένοι.
 Έτσι ήρθαν στη μυριόβρυση κυνηγοβόσκητη Ίδα,
 και στο Λεχτό πρωτάφισαν τη θάλασσα, και βγήκαν
 όξω κι' οι διο τους στη στεριά, και τα γοργά τους πόδια
 285 ψηλά στις άκρες σάλεβαν τα φυλλωμένα δέντρα.
 Κι' ο Ύπνος στέκει εκεί—πριχού πάει στου Διός τα μάτια—
 απάς σε θόρατο έλατο, που απάς στην Ίδα τότες
 απ' όλους πιο τρανόκορμος ψηλά κορφοπετούσε·
 εδέκει μες στα σύμπυκνα κρυμένος δεντροκλάδια
 290 καθότανε, όμιος με πουλί γλυκόφωνο που οι άντρες

το λεν στα όρη κύμιντα και που οι θεοί χαλκούδα.
 Μα η Ήρα ανέβηκε γοργά στο Ξέφαντο, την άκρη
 της Ίδας· και την είδε εκεί του Κρόνου ο γιος ο Δίας,
 την είδε κι' έρωτας βαθύς του διάβηκε τα σπλάχνα,
 295 σαν τότε όταν πρωτόσμιγαν και πάγαιναν μ' αγάπη
 συχνά να κλεφταγκαλιαστούν κρυφά από τους διο γονιούς τους.
 Και πάει κοντά της στέκεται και της λαλεί διο λόγια
 « Ήρα, για πού με το καλό; Και στο βουνό γιατί ήρθες
 » τόσο άξαφνα; Όμως άμαξα δε βλέπω νάχεις κι' άτια.»
 300 Τότες του λέει με διαβολιά η αφροσάρκωτη Ήρα
 « Νά, πάω να δω τα πέρατα της γης, και τη μητέρα
 » Τηθύνα και τον Ωκιανό, πηγή των ουρανήσων,
 » που μ' είχαν πάντα τους μικρή κι' ανάθρεφαν με χάδια.
 » Πάω ναν τους δω κι' ένα σωρό παλιές τους δυσαρέσκιες
 305 » ναν τους διαλύνω, τι καιρό τώρα δεν παν να σμίξουν
 » σε στρώμα αγάπης, επειδής πεισμάτωσε η καρδιά τους.
 » Αν την καρδιά τους πείσω εγώ με διο καλά λογάκια *
 » και φιλιωμένοι αγκαλιαστούν σαν πριν σ' αγάπης στρώμα *
 » πάντα ακριβή τους θα με λεν και λατρεφτή θα μ' έχουν. *
 » Φαριά αν ρωτάς, να κάτου εκεί στο ριζοβούνι στέκουν
 » της Ίδας, άξια να με παν από στεριά και κύμα.
 » Ήρθα εδώ τώρα ως στο βουνό για σένα, τι δε θέλω
 310 » να μου θυμώσεις ύστερα, αν έτσι, δίχως λέξη,
 » μισέψω ως πέρα στ' άπατου του Ωκιανού τον πύργο. »
 Μα τότες ο αστραπεφτής της είπε γιος του Κρόνου
 « Ήρα, για κει είναι κι' έπειτα καιρός να μου μισέψεις,
 » μόν έλα εμείς τον έρωτα μιά στάλα να χαρούμε,
 315 » τι ως τώρα πόθος γυναικός ή και θεάς ποτές μου
 » στα στήθια δε μου χύθηκε, δε μ' άγγιξε τα σπλάχνα,
 328 » όσο σε θέλω και γλυκός τώρα με φλέγει πόθος. »
 Τότες του λέει με διαβολιά η κρουσταλλόκορφη Ήρα
 330 « Τί λόγος πάλι αφτός που λες, γιε σεβαστέ του Κρόνου ;
 » Αν τώρα αγάπη να χαρείς αποθυμάς στις Ίδας
 » το Ξέφαντο — κι' είναι όλα τους ορθάνοιχτα τριγύρω —
 » μα τί θα κάνουμε αν μας δει κάνας θεός αιώνιος
 » αγκαλιασμένους κι' έπειτα ναν το προφτάσει τρέξει
 335 » μες στους θεούς; Πώς τότες θες να σηκωθώ απ' αγάπες
 » και να φανώ στον πύργο σου μες στη γλωσσιά στα λόγια;
 » Μα αν πια το θέλεις κι' η καρδιά σ' τ' αποθυμάει, νά ! έχεις
 » γιατάκι που στον Έλυμπο σούχει φτιασμένα ο γιος σου,
 » ο Ήφαιστος, με ταιριαστά στους παραστάτες φύλλα·
 340 » εκεί σα θέλεις αγκαλιά, εκεί στο στρώμα ας πάμε. »
 Τότες της Ήρας απαντάει και λέει ο γιος του Κρόνου
 « Ήρα, πως θάν το δει θεός είτ' άντρας μη φοβάσαι·
 » τι εγώ με τέτιο σύγνεφο θα σε σκεπάσω γύρω
 » χρυσό, που διάμεσα κι' αφτός δε θα μας βλέπει ο Ήλιος
 345 » π' απ' όλα πιο βαθύτερα μέσα περνάει το φως του. »
 Είπε, κι' αρπάει το τέρι του στην αγκαλιά του ο Δίας.
 Κι' η Γης τους βγάζει νιόβλαστο και μαλακό χορτάρι,
 γιούλια τους βγάζει ολόδροσα βασιλικούς και κρίνους

πυκνούς, που έτσι αψηλά απ' της γης το χώμα τους κρατούσαν.
 350 Πέσανε εκεί, μες σε χρυσό κουκουλωμένοι γνέφι,
 πανώριο γνέφι πούσταζε δροσιές αχτιδοβόλες.
 Έτσι κοιμότανε ήσυχος στην άκρη, ναρκωμένος
 απ' ύπνο ο Δίας κι' έρωτα, κι' είχε αγκαλιά την Ήρα.
 Και τρέχει ο Ύπνος ο βαθύς να σύρει στα καράβια
 355 και κάτω εκεί του Ποσειδού την είδηση να δώκει.
 Και πάει κοντά του στέκεται και του μιλάει διο λόγιαο
 « Βόηθα, του Κρόνου, τώρα, γιε, τους Αχαιούς με θάρρος,
 » κι' ώρα καν λίγη χάρισ' τους τη νίκη, ενώ κοιμάται
 » ακόμα ο Δίας, γιατί εγώ του σκέπασα τα σπλάχνα
 » με μαλακιά αποκάρωση, κι' η γελαδόματη Ήρα
 360 » τον γέλασε κι' ερωτικά να κοιμηθούν την πήρε. »
 Είπε, και πήγε τότε αφτός στ' ανθρώπινα κοπάδια,
 κι' ο Ποσειδός πια πρόθυμα θαρρέβει να βοηθήσει.
 Εφτύς πηδάει μιά ως στη γραμμή των μπροστινών και σκούζει
 « Αργίτες, τί, στον Έχτορα θ' αφίσουμε έτσι λέτε
 365 » τη νίκη ; Τί, θα δοξαστεί καράβια μας πατώντας ;
 » Έτσι παρινιέται τώρα αφτός και λέει, τι ο Άχιλέας
 » πέρα στα πλοία μένει αργός που πείσμωνσε η καρδιά του.
 369 » Μα όλοι αν βοηθάτε, ας λείπει αφτός, η νίκη 'ναι δική μας.
 374 » Ελάτε ! εγώ θα τρέξω ομπρός, και τώρα θα τσακίσει—
 375 » έτσι εγώ λέω—ο Έχτορας, όση κι' αν έχει φρένια.»
 378 Είπε, και σ' όλους έβαλε απόφαση και θάρρος.
 389 Τότες συνέρια τέντωσαν σκυλίτικη πολέμου
 390 εδώ ο λεβέντης Έχτορας, εκείθε ο γιος του Κρόνου,
 βοηθός ο ένας Αχαιών, βοηθός ο άλλος Τρώων.
 Γιόμισε τ' ακρογιάλι εκεί μπροστά στα πλοία λόχους
 παντού, κι' ορμούσαν οι στρατοί με ξεκουφάστρα αντάρα.
 Τόσο σε ξέρα θάλασσας το κύμα δε βουήζει,
 395 σαν το θεριέβει οχ τα βαθιά κακού βοριά φουρτούνα·
 τόσο δεν τριζοσαλαγιάει μήτε η φωτιά, άμα αρχίσει
 πέφκους να καίει αρίφνητους σε βουνοπλαγιά κι' όρη·
 τόσο δε σκούζει ο άνεμος σ' ορθόκλαρα τριγύρω
 λογγόφραξα, όπου πιο πολύ μουγκρίζει σα φρενιάσει,
 400 όση φωνή τότε άχρησε απ' Αχαιούς και Τρώες,
 σα χοίμισαν να φαγωθούν κακόστριγγα αλυχτώντας.
 Και πρώτα πρώτα ο Έχτορας ακόντισε με τ' όπλο
 τον Αία, εκεί ίσα απάνου του π' ορμούσε, και τον ήβρε
 οπούναι ομπρός τα διο λουριά στο στήθος τεντωμένα,
 405 τόνα αργυρόκαρφου σπαθιού και της ασπίδας τ' άλλο.
 Αφτά τ' αφράτο τούσωσαν κορμί. Και του Πριάμου
 τότες ο γιος λυπήθηκε που το γοργό κοντάρι
 πήγε άδικα οχ το χέρι του, και πίσω στων συντρόφων
 γυρνάει τους λόχους μην του βγει λαχτάρα στο κεφάλι.
 Μα εκεί που γύριζε, να ! ο γιος του Τελαμώνα ο Αίας
 410 μιά πέτρα—που πολλές εκεί των καραβιών στηρίδια
 μπροστά είταν σκόρπιες στων αντρών τα πόδια—μιά από δάφτες
 σηκώνει, κι' έτσι πρόσλαιμα απάνου απ' την ασπίδα
 τότε βαράει, στα στήθια ομπρός, μιά πέτρα που σα σφαίρα

του πέταξε ίσα απάνου του στριφογυρίζοντάς την.
 Πώς του Διός ο κεραβνός χάμου ξαπλώνει λέφκα
 415 με ρίζες κι' όλα, και φριχτά βρωμάει το θιάφι γύρω,
 κι' άξαφνα αν τύχει και τον δεις, σε κόβει κρύος ιδρος
 κοντά αν βρεθείς, τι του Διός δε χωρατέβει ο χτύπος·
 το ίδιο αμέσως στρώθηκε κι' εκείνος μες στις σκόνες.
 Μέσα απ' τη χούφτα τούφυγε το χάλκινο κοντάρι,
 του πήγε αλλού το κράνος του, του πήγε άλλου η ασπίδα,
 420 κι' η χαλκοπλούμιστη άχησε τριγύρω αρματωσά του.
 Όρμησαν άγρια σκούζοντας οι Δαναοί μ' ολπίδα
 ναν τον τραβήξουν, κι' έρηχναν συχνά πυκνά κοντάρια·
 όμως δεν μπόρεσε κανείς με σπάθα ή με κοντάρι
 ναν τον βαρέσει, τι μπροστά πριν στάθηκαν οι πρώτοι
 425 των Τρώων όλοι, Αγήνορας Αινείας Πολυδάμας,
 κι' οι στρατηγοί των Λυκιωτών, ο Σαρπηδός κι' ο Γλάφος.
 Μηδ' άλλος τον αμέλησε κανείς τους, μόνε ομπρός του
 κρατούν τις ομορφόκυκλες ασπίδες, και κατόπι
 τον παίρνουν κι' όξω οχ τη σφαγή στα χέρια τους τον βγάζουν,
 430 ως πούρθαν στα γοργά άλογα που καρτερούσαν πίσω
 όξω απ' τη μάχη μ' αμαξά και με πανώριο αμάξι,
 κι' έτσι τον παν προς το καστρί ενώ βαριά βογγούσε.
 Κι' όταν στο πέραςμα έφτασαν τ' ασώπαστου Σκαμάντρου,
 πλήθιου ποταμού πούκανε ο βροχοδότης Δίας,
 435 εκεί τον βάζουν κατά γης και δροσερό του ρήχνουν
 νερό· κι' αφτός ανάσανε, κι' ανοίγοντας τα μάτια
 στα γόνατα του κάθησε και ξέρασε αίμας μάβρο.
 Μα έγυρε πάλι πίσωθες, και χάμου τού πλακώνει
 το φως θολούρα, τι η πληγή τον δαιμονούσε ακόμα.
 440 Κι' οι Δαναοί, θωρώντας τον πως έφεβγε απ' τη μάχη,
 πιο ορμούν απάνου στους οχτρούς και ξαναβρίσκουν θάρρος.
 Τότες ο Αίας του Οϊλιά με το βαρύ κοντάρι
 πολύ πιο πρώτος πήδησε και κάρφωσε το Σάτνη,
 γιο ξωθικιάς, π' απέγαδη τον έκανε νεράϊδα
 με τον ξεστήθια Βήνοπα σαν έβοσκε τα βόδια
 445 κοντά στου Σάτνη ποταμού τους ανθοπλήθιους όχτους
 Αφτόν ζυγώνει και τρυπάει με τ' όπλο στο λαγγόνι,
 και τον ξαπλώνει ανάσκελα, και γύρω στο κουφάρι
 έπιασαν Τρώες κι' Αχαιοί πεισματωμένα μάχη.
 Μα ναν το σώσει τρέχει ομπρός ο κονταροτεχνίτης,
 450 ο Πολυδάμας κι' ένα γιο καρφώνει τ' Αρηλύκου
 δεξά στον ώμο, ως αντικρύ τρυπώντας του τον ώμο·
 κι' έπεσε εκείνος κι' έσφιξε τη γης στην αγκαλιά του.
 Τότες εκεί του Πάνθου ο γιος κατακαμαρωμένος
 παινέφτηκε με μιά φωνή π' ακούστη απ' άκρη ως άκρη
 « Πιός είπε λέει πως άδικα μέσα απ' τη στέρια χούφτα
 455 » του Πολυδάμα πήδηξε το χαλκωμένο φράξο ;
 » Στη σάρκα κάποιος τ' άρπαξε, κι' απάνω του ακουμπώντας
 » τώρα εγώ λέω θα κατεβεί ως στ' Άδη τα λημέρια.»
 Έτσι είπε, και τους Αχαιούς σκυλιάζει η παινεσιά του,
 459 μα απ' όλους πιότερο η χολή ταράχτηκε του Αία,

461 κι' ενώφεβγε γοργά γοργά, του ρήχνει το κοντάρι.
 Μα ατός του ο γιος τ' απόφυγε του Πάνθου, μ' έναν πήδο
 στα πλάγια, κι' ο Αρχέλοχος, γιος τ' Αντηνόρου, αρπάζει
 το χτύπο... αφτόν μαθέ οι θεοί προτίμησαν να πέσει.
 465 Γιατί τον βρήκε στο στερνό σφοντύλι, εκεί που σμίγουν
 ο σβέρκος με την κεφαλή, και τούκοψε τα διο του
 ποντίκια· και σαν έπεσε, κεφάλια στόμας μύτες
 έφαγαν χώμα πριν πολύ, πριν σκέλος φάει και γόνα.
 Τότες ο Αίας φώναξε στον άρχο Πολυδάμα
 470 « Λόγιασε εδώ, του Πάνθου γιε, και πες μου την αλήθεια.
 » Τί λες; Ένα Αρηλύκου γιο ο άντρας δεν αξίζει
 » αφτός εδώ ; Όχι ποταπός και ποταπώνε σπέρμα,
 » μόν σα να φαίνεται αδερφός του ξακουστού Αντηνόρου
 » ή γιος· τί εκείνου πιο θαρρώ κορμοστασά 'χει κι' όψη.»
 475 Έτσι είπε τάχα —μα καλά τον ήξερε— και πίκρα
 μπήκε στων Τρώων την καρδιά. Τότες τρυπά ο Ακάμας
 τον Πρόμαχο το Βοιωτό, τι πήγε να γλυτώσει
 τον αδερφό που ο Πρόμαχος πισώσερνε απ' τα πόδια.
 Και σαν τον σκότωσε, έπειτα κατακαμαρωμένος
 παινέφτηκε μ' ασιά φωνή π' ακούστη απ' άκρη ως άκρη
 « Δοξαρομάχοι Δαναοί, της παινεσάς μαςτόροι,
 480 » όχι δα! συφορές εμείς δε θα τραβούμε μόνοι,
 » παρά θα τύχει λέω εδώ κι' εσείς νεκροί να πέστε.
 » Κοιτάξτε, πώς ο Πρόμαχος σφαμένος σάς κοιμάται,
 » που τ' αδερφού μου αξώφλητος καιρό δα να μη μένει
 » ο σκοτωμός εδώ. Για αφτό και συγγενή ν' αφίσει
 485 » πίσω περικαλάει κανείς, λαχτάρας ξεχρεώστη.»
 Έτσι είπε, και τους Αχαιούς σκυλιάζει η παινεσά του,
 μα απ' όλους πιότερο η χολή τaráχτη του Πηνέλα
 κι' όρμησε εφτός απάνου του. Μα κώλωσε ο Ακάμας
 σαν είδε το γιουρούσι του, κι' αφτός το Βιλιονέα
 490 χτυπάει του μυριοπρόβατου Φόρβα 'να γιο, τον Τρώα
 π' αγάπαε πιο πολύ ο Ερμής και τούχε βιός χαρίσει,
 τι η μάννα του μοναχογιό τον έκανε μαζί του·
 αφτόν στη ρίζα του ματιού κάτω απ' τα φρύδια τότες
 βαρώντας, τούβγαλε το φώς· και πέρασε ο χαλκός του
 495 το μάτι, κι' όξω διάβηκε ίσα ως στο σνίχι αντίκρυ.
 Κι' έκατσε χάμου, απλώνοντας ο νιός τα διο βραχιόνια.
 Τότε ο Πηνέλας σέρνοντας τη σπάθα τού καθίζει
 μιά δυνατή κατάσβεργα, που κεφαλή και κράνος
 κύλησαν χάμου αχώριστα, ενώταν μέσα ακόμα
 στο μάτι τ' όπλο. Τότε αφτά τα σήκωσε από χάμου,
 500 και στους οχτρούς γυρίζοντας φωνάζει με περφάνια
 « Πέστε από μένα, Τρώϊδες, στη μάννα και στον κύρη
 » του Βιλιονιά ν' αρχίσουνε κι' οι διο τα μοιρολόγια·
 » γιατί κι' εκείνη, η λυγερή γυναίκα του Προμάχου,
 » δε θα δεχτεί τον άντρα της χαρούμενη όταν τέλος
 505 » ξανά απ' την Τρία γυρίσουμε στην ποθητή πατρίδα.»
 Είπε, και σ' όλους κόπησαν τα ήπατα απ' τον τρόπο,
 και κάθε Τρώας κοίταζε πού να σωθεί οχ το χάρο.

Και τώρα, Μούσες, πέστε μου, των ουρανών νυφούλες,
πιός τάχα πρώτος Αχαιός να πήρε ματωμένες
510 αρματωσές, σαν έγυρε τη μάχη ο Τραντοσειστής.
Πρώτος του Τελαμώννα ο γιος τον Έρτη με το φράξο
παστρέβει, των λιοντόκαρδων οπλαρχηγό Μυσώνε·
και γύμνωσε ο Αντίλοχος το Μέρμερο και Φάλκη·
και τον Ιππότη ξάπλωσε και Μόρη ο γιος του Μόλου·
515 και πήρε ο Τέφκρος τ' άρματα του Πρόθου και Περφήτη.
Τον Απερήνορα έπειτα βαράει μες στο λαγγόνι
ο γιος τ' Ατριά, και τ' άντερα ως μέσα το καντάρι
του θέρισε, και βιαστικά πετά οχ την ανοιγμένη
πληγή η ψυχή του, και βαθύ τον σκέπασε σκοτάδι.
520 Κι' ένα σωρό έφαγε ο γοργός γιος του Οϊλέα ο Αίας,
τι αφτός δεν είχε τέρι του σαν έπαιρνε κυνήγι
στρατούς στον κάμπο, πούσπασαν όταν τους σκιάζει ο Δίας.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Ο

Μα τέλος πια σα διάβηκαν παλούκια και χαντάκι
τρεχάτοι, κι' έπεφαν πολλοί απ' Αχαιών κοντάρια,
στάθηκαν τότες κι' έμεναν εκεί κοντά στ' αμάξια
χλωμοί του φόβου, τρέμοντας· και στην κορφή της Ίδας
5 ξύπνησε ο Δίας άξαφνα απ' το πλεβρό της Ήρας.
Κι' όρθιος πηδάει, και στέκοντας τους διο στρατούς τηράζει,
τους Τρώες πούχαν νικηθεί, και πίσω τους Αργίτες
που τους βαρούσαν κι' έτρεχε ο Ποσειδός μαζί τους.
Κι' είδε στον κάμπο κατά γης τον Έχτορα βαλμένο,
10 κι' οι φίλοι γύρω κάθουνταν, κι' αφτός αγκομαχούσε
βαριά φουσώντας, που η ψυχή λες τούβγαινε, και ξέρναε
αίμας, τι δεν τον βάρεσε ο πιο αχαμνός Αργίτης.
Κάηκε σαν τον είδε εκεί, κι' έρηξε μιά της Ήρας
λοξή ματιά και τρομερό της μίλησε ένα λόγο
« Άσφαλτα ο δόλος σου, άπιστη, τον Έχτορα απ' τη μάχη
15 » μούπαψε εκεί ο κακόβουλος και τσάκισε τους Τρώες.
» Δεν ξέρω αλήθεια αν πρώτη εσύ δεν πρέπει να πλερώσεις
» τα μπλέκουδά σου με βεργιές και ναν τους δεις τη γλύκα.
» Ή δε θυμάσαι όταν ψηλά σε κρέμασα κι' αμόνια
» διο σούδεσα στα πόδια σου και σούσφιξα τα χέρια
20 » μ' άσπαστη ολόχρυση τριχιά, κι' εσύ έτσι κρεμασμένη
» έμενες μες στο λιόφωτο και στ' ουρανού τα γνέφια ;
» Και στο τρανό βουνό οι θεοί βαρυγομούσαν όλοι,
» μα δεν τολμούσαν και κοντά να παν και να σε λύσουν,

- » τι όπιον αρπούσα τίναζα οχ το κατώφλι κάτου,
» κι' εκείνος έφτανε στη γης με την ψυχή στο στόμα.
- 25 » Μα κι' έτσι δεν ξεθύμανα απ' τη βαριά εγώ λύπη
» του θεογέννητου Ηρακλή, που εσύ τ' Ανεμοβρόχια
» ξελόγιασες και το Βοριά με τους κακούς σκοπούς σου,
» και θαλασσόδαρτο ως την Κο τον έσπρωξες αλάργα.
» Μα εγώ τον έσωσα από κει και τότε πήγα πίσω
- 30 » στερνά από τόσα βάσανα στ' αλογοθρόφο τ' Άργος.
» Λείψε απ' τις διαβολιές λοιπόν, μη σ' τα θυμίσω πάλι
» και δεις αν βγάζεις τίποτα από φιλιά κι' αγάπες,
» πούρθες κλεφτά και μούπεσες στην αγκαλιά μ' απάτη.»
Είπε, και σκιάχτηκε η θεά, η γελαδόματη Ήρα,
- 35 και φοβισμένη απάντησε διο φτερωμένα λόγια
« Σ' αμώνω τώρα μα τη Γης, μα τα ουράνια απάνου,
» και μα τη μελανόχυτη της Φρίκιας καταβόθρα,
» π' όρκος ο πιό 'ναι φοβερός με τους θεούς και δέτης,
» μα τη σεπτή σου κεφαλή, το νυφικό μας στρώμα,
- 40 » το στρώμα εγώ που ψέφτορκα στο στόμα μου δεν πιάνω,
» σου τάζω ο σείστης Ποσειδός δε βλάφτει απ' αφορμή μου
» τους Τρώες και τον Έχτορα, ή και βοηθάει Αργίτες,
» μόν θάν τον σπρώχνει αφτόθελα μέσα η καρδιά, γιατί είδε
» και πόνεσε τους Αχαιούς πούταν στενά ζωσμένοι.
- 45 » Αν με ρωτά, εγώ θάν του πω, κάλια κι' αφτός να σύρει
» εσύ όπως, Μαβροσύγνεφε, μας οδηγάς στη στράτα.»
Είπε, και τότες των θεών κι' αθρώπων ο πατέρας
μ' ένα χαμόγελο ήμερο της μίλησε έτσι κι' είπε
« Αν τότες, Ήρα, δέσποινα γελαδομάτα, μένεις
- 50 » ήσυχη εδώ μες στους θεούς και πας καθώς πηγαίνω,
» γλήγορα τότε ο Ποσειδός θαρρώ σκοπό θ' αλλάξει
» όπως εμείς τα θέλουμε, κιάς προτιμά άλλη στράτα.
» Όμως αλήθια αφτά αν τα λες κι' όχι έτσι τάχα λόγια,
» σύρε ως στους θεϊκούς σωρούς κι' αμέσως κράξε τώρα
- 55 » Την ανεμόποδη Ίριδα ναρθεί και τον Απόλλο,
» για να κατέβει η Ίριδα στων Αχαιών τους λόχους
» κι' ας πει του σείστη Ποσειδού ν' αφίσει τους πολέμους
» και να τραβάει στον πύργο του μες στου γιαλού τα βαθιά·
» κι' ας στείλει ο Φοίβος πάλε ομπρός τον Έχτορα στη μάχη,
- 60 » μέσα ξανά φυσώντας του ζωή σαν του γιατρέψει
» τους πόνους που τον τυραννούν, και τους Αργίτες πίσω
» ας τους γυρίσει με φεβγιο δειλόκαρδο σκιαγμένους,
- 63 » που αβάσταχτοι ως στα φτερωτά να τσακιστούν καράβια.
- 72 » Μα πριν δεν ξεθυμώνω εγώ, μήτε άλλο δε θα αφίσω
» θεό κανένα εδώ βοηθός των Αχαιών να τρέξει,
» πριν ως στην άκρη ο πόθος του τελειώσει τ' Αχιλέα
- 75 » που τούταξα —τη θεϊκιά κουνώντας κεφαλή μου—
» τη μέρα π' άγγιξε η θεά τα γόνατά μου, η Θέτη,
» και να τιμήσω κλάφτηκε τον καστροπάρτη γιο της.»
Έτσι είπε και τον άκουσε του Κρόνου η κόρη η Ήρα,
και στον τρανό πήγε Έλυμπο οχ τις κορφές της Ίδας.
- 80 Σαν πώς πετάει ο νους αντρός κοσμοταξιδεμένου

όταν στις μάβρης του καρδιάς τα βάθια λογαριάζει
 « εδώ 'μουννα κι' εκεί 'μουννα,» και τα παλιά θυμάται·
 έτσι γοργά πετάχτηκε πιλάλα η σεβαστή Ήρα.
 Και τους θεούς, σαν έφτασε, τους βρήκε συναγμένους
 85 στον πύργο μέσα του Διός, κι' όταν την είδαν, όλοι
 σηκώθηκαν κι' εφτύς να πιει της πρόσφερναν ποτήρια.
 Μα αφτή τους άλλους άφισε, και παίρνει το ποτήρι
 τη Θέμης, πρώτη πούτρεξε να την καλοσορίσει
 και πρώτη που της μίλησε δυό φτερωμένα λόγια
 90 « Ήρα, γιατί ήρθες ; Φαίνεσαι σαν τρομασμένη. Ξέρω,
 » θα σ' αποπήρε ο άντρας σου, ο γιος του γέρο-Κρόνου.»
 Τότες απάντησε η θεά, η μαρμαρόκορφη Ήρα
 « Θέμη θεά, μην τα ρωτάς ! Κι' εσύ εκείνου την ξέρεις
 » τη γνώμη τί είναι, ανήμερη δίχως ψηφιά και σπλάχνος.
 95 » Μα κάτσε κι' άρχισε να τρώς, γιατί οι θεοί προσμένουν,
 » και θάν τα πω εγώ σ' όλους τους τί μας μηνάει ο Δίας,
 » άσκημες μας μηνάει δουλιές, που δε θαρρώ θ' ανοίξουν
 » την όρεξη όντου ζωντανού, ούτε θεού ούτ' ανθρώπου,
 » τώρα αν ακόμα μ' ήσυχο κεφάλι τρώει κανείς τους.»
 100 Έτσι είπε η Ήρα κι' έκατσε —και στου Διός τον πύργο
 όλοι οι θεοί βαριόμησαν—και γέλασε, μα γέλιο
 στα χείλια μόνο κι' έμεινε ανταριασμένη η όψη,
 κι' έπειτα πήρε με πικρά ναν τους μιλήσει λόγια
 « Αλί μας που έτσι αλόγιαστα θυμώνουμε του Δία
 105» κι' ακόμα ναν του βάλουμε περιορισμό ζητούμε
 » μ' αντριάς μας και φοβέρες μας! Μα εκείνος τί τον μέλει
 » που κάθεται κι' αδιαφορεί. Τί απ' τους θεούς παινιέται
 » πως ξάστερά 'ναι ανώτερος, πιο δυνατός απ' όλους.
 » Για αφτό ότι στέλνει σας, καλό κακό, σπολλάτη πάντα.
 110» Νά! που και τώρα στεναγμοί τον Άρη καρτερούνε,
 » τι τον πιο λατρεφτό θνητό τού σκότωσαν στη μάχη,
 » το γιο του τον Ασκάλαφο που τότε λέει δικό του.»
 Είπε, κι' ο Άρης χτύπησε το σαρκωτό του γόνα
 με τις παλάμες των χειρών, και φώναξε θρηνώντας
 115« Δε φταίω πια τώρα εγώ, θεοί, αν τρέξω στα καράβια
 » των Αχαιών και τη σφαγή του γιου μου ξεχρεώσω,
 » κι' αν μέλλεται μου ο κεραβνός του Δία να με ρήξει
 » χάμου ξερό μες στους νεκρούς στο ματωμένο κάμπο.»
 Είπε και βάζει τ' άρματα και πρόσταξε να ζέψουν
 120στ' αμάξι του τα δυό ψαριά, το Φόβο και τον Τρόμο.
 Τότε οι θεοί χειρότερα πιο ακόμα των παθών τους
 τον τάραχο ίσως πάθαιναν απ' τους θυμούς του Δία,
 μόνε από φόβο η Αθηνά, όλοι οι θεοί μην πάθουν,
 όξω χοιμά οχ το πρόσπιτο κι' αφίνει το θρονί της,
 125κι' έτρεξε αμέσως τούβγαλε τα κράνο απ' το κεφάλι
 και την ασπίδα απ' το κορμί, και τ' άσπαστο κοντάρι
 του τ' άρπαξε απ' τη χέρα του και τόστησε στην κόχη.
 Έπειτα με χοντρά άρχισε ναν του τα ψέλνει λόγια
 « Βλάκα σκαρτάδο, σούστριψε! Λοιπόν τ' αφτιά του κάκου
 » τάχεις ν' ακούς, γιατί έχασες κάθε ντροπής και γνώση.

- 130» Μα δεν ακούς τί είπε η θεά, η κρουσταλλόκορφη Ἥρα,
» που τώρα μόλις έφτασε στον Έλυμπο απ' του Δία;
» Ἡ θες κι' εσύ κακά πολλά να πάθεις, να γυρίσεις
» άναβλα εδώ στον Έλυμπο με την καρδιά καμένη,
» κι' εμάς των άλλων συφορές να βάλεις στο κεφάλι;
135» Τι ίσια τους λιονταρόψυχους Αργίτες και τους Τρώες
» θ' αφίσει, και θα τρέξει εδώ σ' εμάς να ξεθυμάνει,
» κι' όλους θ' αρπάξει στη σειρά, σφάλλεις ξεσφάλλεις όλους.
» Έτσι — άκου με — μη χολοσκάς για το παιδί σου τώρα·
» τι κι' άλλοι ακόμα πιο καλοί στη δύναμη στα χέρια
140» ή σφαχτήκανε ή θα σφαχτούν και σαν πολλά γυρέβεις,
» απάθεφτη κάθε θεού νάναι η γενιά και φύτρα.»
Έτσι είπε, και τον έβαλε σ' ένα θρονί να κάτσει.
Τότ' όξω η Ἥρα φώναξε την Ἴριδα οχ τον πύργο —
π' αφτή είταν των παντοτινών θεών μαντατοφόρα —
145και τον Απόλλο, και τους λέει διο φτερωμένα λόγια
« Στήν Ἴδα εφτός του Κρόνου ο γιος να πάτε σας προστάζει.
» Εκεί σα φτάστε κι' έρθετε στο Δία ομπρός, κοιτάζτε
» πρόθυμα κάντε — ακούστε με — ότι σας πει και θέλει. »
Είπε, και μέσα γύρισε η σεβαστή Ἥρα πάλι
150κι' έκατσε στο θρονί. Κι' αφοτί τρεχάτοι πήραν δρόμο.
Έτσι ήρθαν στη μυριόπηγη κυνηγοβόσκητη Ἴδα,
κι' ήβραν το Δία στου βουνού την άκρη καθισμένο,
στο Ξέφαντο· κι' είχε άλωνα μοσκαχνισμένο γνέφι.
Κι' ομπρός σαν ήρθαν στων θεών κι' αθρώπων τον πατέρα,
155στέκουν και καρδιοχάρηκε, άμα τους είδε, ο Δίας
που έτσι τα λόγια τ' άκουσαν της γυναικός του αμέσως.
Κι' άρχισε πρώτα κι' έλεγε της Ἴριδας διο λόγια
« Τρέχα, γοργή Ἴριδα, να πας, κι' αφτά άκου να μηνήσεις
» όλα τ' αφέντη Ποσειδού χωρίς ν' αλλάξεις λέξη.
160» Πες του πολέμους και σφαγές πως, λέω να παραιτήσει,
» και μιά και διο ή στη θάλασσα ή στων θεών τον κύκλο.
» Μα αν δεν πειστεί στα λόγια μου κι' αψηήφιστα σ' ακούσει,
» ας λογαριάσει κι' ας σκεφτεί πως, δυνατός κι' αν είναι,
» δεν έχει να μ' αντισταθεί σαν πιάσω αστροπελέκι
165» και του ρηχτώ, τι εγώ θαρρώ πολύ είμαι ανότερός του
» και πριν στα χρόνια· ωστόσο αφτός σαν ίσος μου να βγαίνει
» λες δε δειλιάζει, εμένανε που με φοβάνται κι' άλλοι.»
Είπε, κι' ακούει η γλήγορη θεά, και χέρι χέρι
έτρεξε κάτου απ' τις κορφές της Ἴδας ως στον κάμπο.
170Πώς αψηλά οχ τα σύγνεφα πέφτει χαλάζι ή χιόνι
κατάκριο, σα φυσάει βοριάς και φέρνει παγοκαίρι,
έτσι γοργόποδη η θεά πιλάλησε ως τον κάμπο.
Εκεί στο σείστη Ποσειδό πήγε σιμά και τούπε
« Ἦρθα ως εδώ 'να μήνημα, αφέντη γιε του Κρόνου,
175» να φέρω απ' τον αστραπεφτή φουρτουνοκράτη Δία.
» Λέει από μάχες και σφαγές να τραβηχτείς, και μέσα
» στη θάλασσα ή στα θεϊκά λημέρια να γυρίσεις.
» Μα αν δεν πειστείς στα λόγια του κι' αψηήφιστα μ' ακούσεις,
» φοβέριζε κι' αφτός εδώ πως να σε πολεμήσει

180» θάρθει ανοιχτά, μα κάλια σου να τραβηχτείς νομίζει,
 » μη σου ρηχτεί, τι αφτός μαθές πολύ είναι ανότερός σου
 » και πριν στα χρόνια· ωστόσο εσύ έτσι ίσος του να βγαίνεις
 » λέει δε δειλιάζεις, του Διός που τον φοβάνται κι' άλλοι. »
 Τότες βαριά αγανάχτησε της γης ο σείστης κι' είπε
 185« Ω φαντασία! Τί, δυνατός γιατί είναι, θα μ' ορίζει
 » με ζόρι εμένα κι' άθελα, που εγώ 'μαι ισόβαθμός του;
 » Τι είμαστε τρία αδέρφια εμείς, του Κρόνου οι γιοι απ' τη Ρέα,
 » εγώ κ' ο Δίας κι' έπειτα ο νεκρορήγας Άδης.
 » Κι' όλα σε τρία μοιράστηκαν, του κάθε γιου ένα θέμα·
 190» εγώ, σα ρήχναμε λαχνό, πήρα να ορίζω πάντα
 » τα κύμα, ο Δίας τα πλατιά ουράνια μες στα γνέφια
 » και στο λιοπύρι, κι' έπεσαν στον Άδη τα σκοτάδια·
 » μα η Γης κοινή κι' ο Έλυμπος μένει ολονώνε ως τώρα.
 » Έτσι ορισμούς του ή προσταγές δεν παίρνω εγώ, κι' ας μένει
 195» εκεί ήσυχος στο θέμα του, όσο τρανός κι' αν είναι.
 » Κι' ας μη με σκιάζει —έτσι δειλός δεν είμαι— μ' αστραπές του.
 » Πιο γνωστικό 'ναι κόρες του να παραπάει και γιους του
 » με λόγια του έτσι αγέρωχα, τι σαν παιδιά του πούναι,
 » χρέος τους, θέν δε θένε, αφτοί ν' ακούν τους ορισμούς του.»
 200Τότε η γοργόποδη Ίριδα τ' απάντησε και τούπε
 « Έτσι λοιπόν, αφτά να πω, Τραντάχτη μαβρομάλλη,
 » στο Δία θες τα λόγια σου—σφιχτά πεισματωμένα—
 » ή θες ν' αλλάξεις; Αλλαχτή του γνωστικού 'ναι η γνώμη.
 » Τους πιο μεγάλους πως βοηθούν το ξέρεις οι Κακίστρες.»
 205Τότες της είπε ο Ποσειδός, ο μαβρομάλλης σείστης
 « Σωστός πολύ, Ίριδα θεά, ο λόγος σου. Στόν κόσμο
 » καλό κι' αφτό όταν έχει νου γερό ο μαντατοφόρος.
 » Καημό όμως τόχω της καρδιάς, πάει να μου φέρει φρένια,
 » που εμένα τον ισότιμο, γραμμένονε όμιας μοίρας,
 210» να μ' αποπαίρνει όλο ζητάει με θυμωμένα λόγια.
 » Μα τώρα —εγώ τον σέβουμαι— δεν πεισματώνω, ας είναι.
 » Μα άκου, άλλο λόγο θα σου πω, που δεν απλή φοβέρα.
 213» Αν θέλει εμάς στο πείσμα μας, της Αθηνάς κι' εμένα
 215» να λυπηθεί τ' ορθόβραχο καστρί και ναν τ' αφίσει
 » ολόρθο, και των Αχαιών να μην τους δώσει νίκη,
 » ας μάθει αφτό, πως άσβυστο θάχουμε πάντα πάθος.»
 Είπε, κι' αφίνει το στρατό και πάει και μέσα μπαίνει
 στο κύμα, κι' αποθύμησαν τον Ποσειδό οι Αργίτες.
 220Τότες ο Δίας φώναξε το γιο του Φοίβου κι' είπε
 « Πήγαινε τώρα Απόλλο μου, τον Έχτορα και βόηθα,
 » τι τώρα ο σείστης Ποσειδός μες στο ψαρύ του κύμα
 » ξανάμπε, κι' έτσι γλύτωσε από το βαρύ θυμό μου.
 » Τί κι' άλλοι θάκουγαν θεοί τη μάχη μας στον κόσμο,
 225» κι' όσοι είναι ακόμα μες στης γης τα βάθια με τον Κρόνο.
 » Μα κέρδος είναι και των διο που έτσι η δουλιά δεν πήγε
 » πιο κει, και που τα χέρια μου απόφυγε από σέβας·
 » ειδέ, σ' το λέω πως άδρωτα δε θάχε ξεδιαλούδια.
 » Μα πάρε εσύ στα χέρια σου την κροσσωτή μου αιγίδα,
 230» και σκιάζε σκιάζε σιώντας την τους Αχαιούς στη μάχη.

» Κι' έχε διπλά, προφυλαχτή, στον Έχτορα τα μάτια,
 » το πάθος του πάντα άναβε στα στήθια, ως που οι Αργίτες
 » τρεχάτοι ως στον Ελλήσποντο να φτάσουν κι' ως στα πλοία.
 » Δική μου απέκει 'ναι δουλιά το τί θα πω ή θα κάνω,
 235» ξανά οι Αργίτες για να δουν απ' τον αγώνα ανάσα.»
 Είπε, κι' εκείνος άκουσε την προσταγή του Δία,
 και χύθη κάτω απ' τα βουνά της Ίδας σαν αγιούπας,
 σα φασσοφάγος άφταστος πούναι στον κόσμο απ' όλα
 το πιο γοργόφτερο πουλί. Και βρήκε του Πριάμου
 το γιο τον κοσμοξάκουστο στον κάμπο εκεί, όχι χάμου
 240στρωμένο πια, μόν κάθουνταν, κι' ότi είχε συνεφέρει
 και γύρω γνώριζε ξανά, κι' ο ίδρος το ζιχούνι
 σταμάταε, αφού τον ξύπνησε τ' Αστράφτη πάλε η γνώμη.
 Και πήγε στάθηκε κοντά του Δία ο γιος και τούπε
 « Λεβέντη του Πριάμου γιε, πώς χώρια απ' όλους στέκεις
 245» εδώ μισόνεκρος; Σαν τί κακό σε βασανίζει; »
 Τότες εκείνας τ' απαντάει με την ψυχή στο στόμα
 « Πιός είσαι εσύ, θεούλη μου, που μ' αρωτάς αγνάντια ;
 » Δε σ' τόπαν πως σαν έσφαζα τους Αχαιούς στα κοίλα
 » καράβια ομπρός, με βάρεσε στα στήθια με μιά πέτρα
 250» του Τελαμώνα ο γίγας γιος και μ' έβγαλε απ' τη μάχη ;
 » Και μιά στιγμή είπα, σήμερα πως στα λημέρια τ' Άδη
 » και στους νεκρούς θα βραδιαστώ, γιατί είχα ψυχομάχη. »
 Τότες του λέει ο φυλαχτής αφέντης γιος του Δία
 « Τώρα καρδιά! τι τέτιο δεσ βοηθό οχ την Ίδα ο Δίας
 255» να σε προσέχει σούστειλε και δίπλα σου να στέκει,
 » το Φοίβο εμένα, φυλαχτή του Δία γιο, που πάντα
 » κι' εσένα σώζω ως σήμερα και τ' ορθωμένο κάστρο.
 » Μόν έλα τώρα πρόσταξε τ' αμαξωτό σου τάγμα
 » ίσα ως στα πλοία τις γοργές φοράδες να λαλήσουν,
 260» κι' εγώ μπροστά τους τρέχοντας το δρόμο θάν τους σιάξω
 » ίσο έτσι, και των Αχαιών τους λόχους θα τσακίσω. »
 Είπε, και φύσησε άπειρο μες στην καρδιά του θάρρος.
 Πώς το βαρβάτο σε παχνί αργό παραχορταίνει
 και το καπίστρι σπάει κι' ορμάει στον κάμπο πιλαλώντας —
 265γιατί να λούζεται έμαθε στα δροσερά ποτάμια —
 περήφανο έτσι, κι' αψηλά βαστάει την κεφαλή του
 κι' απάνου κάτω η χήτη του στους ώμους κυματίζει,
 κι' αφτό γιομάτο λεβεντιά γοργά το παν τα πόδια
 όπου συγχάζουν αλόγα και στα λειβάδια βόσκουν·
 έτσι κι' εκείνος γόνατα και πόδια γοργοκούναι,
 270κι' έκραζε ομπρός! άμα άκουσε τα θεϊκά τα λόγια.
 Κι' αφτοί, όπως διπλοκέρατο αλάφι ή αγριογίδι
 παίρνουν κυνήγι οι χωριανοί κι' ασπροτριχάτοι σκύλοι,
 μα φέβγει αφτό σε σγουμπουλά βουνά και δασωμένες
 λογγιές, μηδέ γραφτό μαθές δεν είταν ναν το πιάσουν,
 275τι απ' τις φωνές τους λέοντας αρχοντικός στο δρόμο
 προβάλνει κι' όλους θέν δε θέν σε μιά άχνα τους κωλώνει·
 έτσι οι Αργίτες σωρεφτοί πριν κυνηγούσαν πάντα
 όλο χτυπώντας με σπαθιά και δίστομα κοντάρια,

μα άμα τον Έχτορα είδανε π' ορμούσε απάς στους λόχους,
 280δειλίασαν κι' όλων θρούβαλα τους έγινε το θάρρος.
 Τότε είπε και τους λάλησε τ' Αντραίμου ο γιος ο Θόας,
 πρώτο των Αιτωλών σπαθί, πιδέξος με κοντάρι,
 γερός και σ' αμαξοσφαγή, και λίγοι τον νικούσαν
 στη συντυχιά όταν όλοι οι νιοι παράβγαιναν στο λόγο.
 285Αφτός με λόγια γνωστικά τους μίλησε έτσι κι' είπε
 «Ωχου, κι' αφτό ναι απ' τ' άγραφα που βλέπω τώρα ομπρός μου!
 » Τήρα, απ' το χάρο γλύτωσε ο Έχτορας, και βγήκε
 » ξανά στη μάχη φοβερός, που εμείς κρυφή μιá ολπίδα
 » τόχαμε πια πως τούφαγε την κεφαλή του ο Αίας.
 290» Μα κάποιος του ξανάδωκε θεός τη γιά του πάλι
 » και γλύτωσε ... τηράτε, αφτός π' αφάνισε πολλούς μας,
 » όπως και τώρα λέω ξανά θα γίνει, τι δε στέκει
 » με τόση αντριά έτσι ολόμπροστα δίχως του Δία γνώμη.
 » Μα ελάτε κι' ότι εγώ σας πω, τώρα έτσι ας κάνουμ' όλοι.
 295» Το πλήθος πρώτα ας στείλουμε να σύρει στα καράβια,
 » κι' εμείς που λέμε του στρατού πως είμαστε ο αθέρας
 » μ' όρθια ας σταθούμε αντίκρυ του κοντάρια, και το δρόμο
 » μπροστά ας του κόψουμε, κι' αφτός θαρρώ, όσο κι αν λυσσάζει,
 » θάν το σκεφτεί ως των Αχαιών τους λόχους να βουτήξει.»
 300Είπε, κι' εφτύς τον άκουσαν κι' όχι κανείς δεν είπε.
 Και με τον Αία όσοι είτανε και Δομενιά και Τέφκρο
 και με το Μέγη τον τρανό και με το γιο τού Μόλου
 σφιχτογραμμίζουν —κράζοντας τους πιο καλούς κοντά τους—
 κατάγναντα στον Έχτορα και στο στρατό των Τρώων,
 305και πίσω οι άλλοι πόδιζαν, το πλήθος, προς τα πλοία.
 Κι' οι Τρώες ίσια μαζωχτοί ορμούνε, κι' οδηγούσε
 ο Έχτορας με δρασκελιές μεγάλες, και μπροστά του
 πάγαινε ο Φοίβος, σκεπαστός με σύγνεφο στους ώμους,
 και σκιάχτρα αιγίδα χάλκινη στα χέρια του κρατούσε
 με κρόσσα γύρω ολόλαμπρα, που ο Ήφαιστος του Δία
 310την έδωκε, ο λαμπρός χαλκιάς, ναν τη φοράει στη μάχη·
 αφτή βαστώντας το στρατό μπροστά μπροστά οδηγούσε.
 Μα αχώριστοι κι' οι Δαναοί βαστούνε, κι' άγρια αντάρα
 σηκώσανε οι στρατοί κι' οι διο, κι' οχ τις χορδές πηδούσαν
 σαΐτες, κι' οχ τις δυνατές τα στεριοφράξα χούφτες
 315άλλα σε σάρκες μπήγουνταν αντρών παλικαράδων,
 όμως πολλά και πέφτανε —πριν άσπρο κριάς αγγίξουν—
 στη μέση χάμου, ανθρώπινη σάρκα να φαν διψώντας.
 Έτσι όσο ακίνητη ο θεός κρατούσε την αιγίδα,
 βρίσκανε κι' απ' τους διο οι ρηξές κι' ισόπεφτε το πλήθος·
 320μα όταν κατάματα έπειτα θωρώντας τους Αργίτες
 την τράνταξε, κι' απέ έσκουξε σκουζιά φριχτή μεγάλη,
 τότες τους νάρκωσε το νου, παράλυσε η καρδιά τους.
 Τότε όπως διο θεριά άξαφνα σε μάβρης νύχτας πίσσα
 πλακώνουν κι' άπειρο σκορπούν προβατινό κοπάδι
 325η μουγκροβόδικο σωρό ενώ ο τσοπάνης λείπει·
 έτσι αναντρα έφυγαν κι' αφτοί, γιατί τρομάρα ο Φοίβος
 τους έβαλε μες στην καρδιά και δόξαζε τους Τρώες.

329Κι' έσφαξε τότε ο Έχτορας το Στίχη κι' Αρκεσίλα,
 330τον ένα των χαλκόφραχτων πρωτάρχο Βοιωτώνε,
 τον άλλο τ' άξιου Μηκιστιά συντρόφι μπιστεμένο.
 Κι' ο γιος τ' Αχίσα γύμνωσε το Μέδο και το Γιάσο.
 Νόθος ο πρώτος είταν γιος του θεϊκού Οϊλέα,
 του Αία —ο Μέδος— αδερφός, και στη Φυλάκη αλάργα
 335σε ξένους τόπους κάθουνταν, τι της μητριάς Εριώπης,
 πούχε την τέρι ο Οϊλιάς, ξαδέρφι 'χε σκοτώσει·
 κι' είταν ο άλλος στρατηγός απ' την Αθήνα, ο Γιάσος,
 και γιος του Σφήλου πούταν γιος του μαχητή Βουκόλου.
 Και μες στη μπροστινή σειρά σκοτώνει ο Πολυδάμας
 το Μηκιστιά, κι' ο θεϊκός Αγήνορας τον Κλόνη,
 340και θανατώνει τον Εχίο ο γλήγορος Πολίτης.
 Κι' ο Πάρης μες στους μπροστινούς το Διόχο, ενώ γυρνούσε
 να φύγει, χαλκοβάρεσε στη ρίζα πίσω τ' ώμου,
 κι' ο στόκος ίσα ως αντικρύ τού σούγλισε τον ώμο.
 Κι' ενόσω αφοί τους γύμνωναν, νά! πέφτουν οι Αργίτες
 στο χάντακα και στα μπηχτά παλούκια, και πιλάλα
 345ζερβόδεξα κακήν κακώς μες στο τειχί τραβιούνται.
 Έκραξε τότε ο Έχτορας με μιά φωνή μεγάλη
 « Δεν έχει τώρα πλιάτσικα, μόν' όλοι ομπρός ! στα πλοία.
 » Αλλού κανένα σας αν δω, αλάργα απ' τα καράβια,
 » αφτού θάν του το φάω εγώ το μάτι, και στην Τροία
 350» δε θάν του κλάψουν το νεκρό αδέρφια και ξαδέρφια,
 » μον σκύλοι ομπρός στο κάστρο μας κοψίδια θαν τον κάνουν. »
 Είπε και τα φαριά χτυπάει στους ώμους, και φωνάζει
 να τρέξουν όλοι οι λόχοι ομπρός. Και μ' ένα ζήτω οι Τρώες
 όλοι μαζί του τρέξανε μ' αλόγατα κι' αμάξα,
 355κι' η ταραχή λες κούφαινε. Κι' ομπρός τους τότε ο Φοίβος,
 του βαθυχάντακου έφκολα γκρεμίζοντας τα χείλια
 με μιά κλωτσά, τα πέταξε στον πάτο, κι' έτσι δρόμο
 μακρύ γιοφύρωσε, φαρδύ τόσο όσο πάει κοντάρι
 που νιός τινάζει για να δει σαν πόση η δύναμή του·
 360εκεί —μπροστά ο θεός— χοιμούν οι Τρώες λόχοι λόχοι.
 390Κι' ο Πάτροκλος, όσο οι στρατοί ακόμα πολεμούσαν
 τριγύρω εκεί στο χάντακα απ' τα καράβια αλάργα,
 αφτός ως τότες κάθουνταν στου στρατηγού Βρυτύλου,
 με λόγια τον διασκέδαζε, και στην πικρή πληγή του
 βοτάνια απίθωνε, γιατριά καταραμένων πόνων.
 395Μα καθώς είδε στα γοργά καράβια πως χοιμούσαν
 οι Τρώες, και μ' οχλοβουή πως φέβγανε οι Αργίτες,
 τότε ώχουμου ξεφώνισε, και μ' ανοικτές τις χούφτες
 τα διο του γόνατα χτυπάει και λέει θρηνολογώντας
 « Βρύπυλε, εγώ πια δε μπορώ, κιάς έχεις τόσο ανάγκη,
 400» να μένω εδώ, τι κοίτα νά ! κακό μεγάλο ανάβει·
 » ο παραγιός σου ας σε νιαστεί. Εγώ στον Αχιλέα
 » θα τρέξω, και στον πόλεμο να βγει θάν του προσπέσω.
 » Πρώτα οι θεοί, ίσως την καρδιά τα λόγια μου —πιός ξέρει;—
 » τ' αγγίζουν· τι πολλά μπορεί πιστού συντρόφου ο λόγος.»
 405Είπε και φέβγει ακράτητος. Κι' οι Δαναοί τους Τρώες

μ' απόφαση, ενώ πλάκωναν, προσμένουν· μα πού τρόπος
 πίσω ναν τους βαρέσουν πια, κιὰς είτανε πιο λίγοι.
 Μήτε κι' οι Τρώες μπόρεσαν τους Αχαιοὺς να σπᾶσουν
 409κι' ως στα καλύβια μιά φορά και πλοία να ζυγώσουν.
 618Γιατί τους λόχους σφίγγοντας βαστούσαν λες σα βράχος
 μέγας κρεμαστός μπροστά σε θάλασσα οργισμένη,
 620ἀσειστος βράχος κιὰς βογγάει τριγύρω ανεμοζάλη
 κι' ἀπαφτα ας του ξερνάει αφρούς το κύμα θεριεμένο·
 έτσι έστεκαν κι' αφοί ἀσειστοι και βήμα δεν κουνούσαν.
 501Κι' ο Αἴας όλο φώναζε στα παλικάρια γύρω
 « Παιδιά, ντροπής μας! Έφτασε στιγμή κι' ή θα χαθούμε,
 » ή θα σωθούμε αν σώσουμε απ' το χαμό τα πλοία.
 » Μη δα θαρρείτε, τώρα εδώ αν πάρουν τα καράβια,
 505» πως περπατώντας το γιαλό ως στ' Άργος θα διαβείτε;
 » Για δεν ακούτε στους οχτροὺς τον Έχτορα που σ' όλους
 » κράζει να τρέξουν και λυσσάει να κάψει την αρμάδα;
 » Σε πόλεμο, όχι σε χορό, το ξέρτε, τους φωνάζει.
 » Μα, αδρέφια, γνώμη πιο καλή για μας δε μένει τώρα
 » παρά ας σταθούμε αποκοντά, και την παλικαριά μας
 510» μαζί τους ας μετρήσουμε και τα βαριά μας φράξα.
 » Κάλια ή να πάμε μιά φορά για πάντα ή να σωθούμε,
 » κι' όχι να λιώνουμε άδικο σε μάχη δίχως άκρη,
 » εδώ νά! από μιά φούχτα οχτροὺς στα πλοία στρυμωγμένοι.»
 565Έτσι είπε, κι' άφριζαν κι' αφοί ναν τους χτυπήσουν πίσω,
 και πρόθυμοι στα πλοία ομπρός στήνουν χαλκένιο φράχτη·
 μα και τους Τρώες πύρωσε του Κρόνου ο γιος ο Δίας.
 696Και τότες πάλι εκεί σφαγή αρχίζει απελπισμένη.
 Λες δροσεροί κι' απλήγωτοι πως κι' Αχαιοί και Τρώες
 σε μάχη πρωτοσμίγανε· τόσο άγρια εκεί χτυπιούνταν!
 Κι' είχαν αφτά σα μάχουνταν οι διο στρατοί στο νου τους·
 700πως πια δε μένει γλυτωμός οι Δαναοί θαρρούσαν
 μόνε όλοι εκεί θα σκοτωθούν, μα μες στα στήθια οι Τρώες
 είχαν ολπίδα πως στρατό κι' αρμάδα θα ρημάξουν·
 αφτά θαρρώντας στήθηκαν αντικρυστοί με πείσμα.
 515Τότε ο γενναίος Έχτορας το Σκέδη χαντακώνει,
 άξιο του Περιμήδη γιο, των Φωκιωτών τον πρώτο·
 κι' ο Αἴας τ' Αντηνόρου γιο χαριτωμένο σφάζει,
 το Λαοδάμα, των πεζών, πιδέξο πολεμάρχη·
 κι' ο Πολυδάμας γύμνωσε τον Ώτο απ' την Κυλλήνη,
 των Επειγών το στρατηγό και σύντροφο τού Μέγη.
 520Μα τότε του Φυλέα ο γιος κι' ομπρός πηδάει και ρήχνει,
 μα δεν τον πήρε —τι έκανε παρέκει, κι' ο Απόλλος
 του Πάνθου γιο δεν άφινε να πέσει εκεί στους πρώτους—
 μόν μες στα στήθια κάρφωσε τον Κροίσμο, που βροντώντας
 πέφτει βαρύς. Τότε έπιασε ναν τον γυμνώσει ο Μέγης·
 525μα του πλακώνει ο Δόλοπας, πολεμιστής ψημένος,
 του Λάμπου ο γιος, που ξακουστός τον έκανε πατέρας,
 528κι' από κοντά τού τρύπησε στη μέση την ασπίδα
 με το χαλκό, μα τα γερά τον γλύτωσαν τσαπράζα
 530που διπλοχουφτοτέριαστα τα φόραε. Απ' την Εφύρα

άλλοτες τάφερε ο Φυλιάς, απ' του Σελλή το ρέμα,
 και βλάμης τού τα χάρισε, ο βασιλιάς Εφήτης,
 που σαν κινάει για πόλεμο ναν τα φοράει μπροστήθι·
 όπως και τότες τούσωσαν το γιο του από το χάρο.

535Μα τούπαιξε κι' ο Μέγης μιά με το βαρύ κοντάρι
 κατάκορφα στο χάλκινο φουντολοφήσο κράνος,
 κι' όλη τη φούντα τούσπασε· κι' η φούντα μες στις σκόνες
 πέφτει όλη χάμου, νιόβαφη μ' άλικο πλούσιο χρώμα.
 Μα ενώ τη μάχη αφτός βαστάει κι' ολπίζει πάντα νίκη,

540να σου ο Μενέλας άξαφνα φτάνει βοηθός του Μέγη,
 και πλάγια στέκοντας κρυφά του ρήχνει το κοντάρι
 πίσω στον ώμο. Σαν τρελό περνάει τα στήθια τ' όπλο
 πετώντας ομπρός, κι' ο Δόλοπας σωριάστη με τα μούτρα.

415Όμως στον Αία ο Έχτορας τον ξακουστό χοιμίζει.
 Και γιά 'να πλοίο πιάστηκαν οι διο, μα δε μπορούσαν
 μήτε τον Αία διώχνοντας να κάψει αφτός το πλοίο,
 και μήτε ο Αίας πάλε αφτόν να τον αμψώσει πίσω
 μιάς και του Δία ο ορισμός τον πήγε ως στην αρμάδα.
 Εκεί τον Κράχτη, τ' Ακουστού το γιο, ο λαμπρός ο Αίας

420τρυπάει στα στήθια ενώφερνε φωτιά για το καράβι·
 κι' έπεσε αχώντας, κι' ο δαβλός του γλύστρησε απ' τα χέρια.
 Μα μόλις είδε ο Έχτορας νεκρό τον ξάδερφό του
 πούπεφτε χάμου, ομπρός εκεί στο μελανό καράβι,
 έκραξε σ' όλο το στρατό μ' άγρια φωνή μεγάλη

425« Δαρδάνοι κονταρόπλιστοι και Τρώες και Λυκιώτες,
 » μη χαλαρώστε, μόν καρδιά λιγάκι αφτή την ώρα
 » και σώστε τ' Ακουστού το γιο, μη λάχει εδώ οι Αργίτες
 » και τον γυμνώσουν πούπεσε μες στο караβοστάσι. »
 Είπε, και σφίγγει το λαμπρό κοντάρι του στον Αία,

430μα δεν τον ήβρε, μόν το γιο του Μάστορα Λυκόφρο,
 τον Κυθηριώτη, σύντροφο του Αία —που φεβγάτος
 για φόνο οχ τ' όμορφο νησί στου Αία κατοικούσε—
 αφτόν χτυπάει στην κεφαλή, εκεί στ' αφτί από πάνου,
 ενώστεκε κοντά κοντά στο γιο του Τελαμώνα·

435κι' έπεσε χάμου ανάσκελα ξερός μπροστά στο πλοίο.
 Πάγωσε ο Αίας κι' έκραζε παρέκει τ' αδερφού του
 « Τέφκρο μου, πάει πια χάσαμε το μπιστεμένο φίλο,
 » το γιο του Μάστορα, που εμείς σαν ήρθε απ' το νησί του
 » πατέρα λες τον είχαμε στον πύργο μας. Να, τώρα

440» του Έχτορα τον σκότωσε η χέρα η μεστωμένη.
 » Μα πούναι τώρα οι φτερωτές σαΐτες σου, αδερφέ μου,
 » και το δοξάρι σου που ο γιος σου χάρισε του Δία; »
 Είπε, κι' εκιός τον άκουσε κι' ήρθε σιμά τρεχάτος,
 κι' είχε στα χέρια φονικές σαΐτες και δοξάρι
 πισώσυρτο· κι' αρχίζει εφτός να ρήχνει στα γιομάτα.

445Και του Πεισάνορα βαράει το γιο, τον άξιο Κλείτο,
 το σύντροφο τού φημιστού λεβέντη Πολυδάμα,
 ενώταν μες στην άμαξα. Τα γκέμια αφτός κρατούσε
 κι' έτρεχε εκεί που πιο πυκνοί χτυπιόντουσαν οι λόχοι,
 γιατί ήθελε στον Έχτορα και στο λαό των Τρώων

450ζήλο να δείξει· μα κακό του βγήκε στο κεφάλι,
 κακό που δεν του πρόλαβαν κιὰς λαχταρούσαν όλοι,
 τι πίσω μπήκε η άχαρη σαΐτα μες στο σνίχι.
 Κι' όξω οχ τ' αμάξι κύλησε, γυρνούν και τα γοργά άτια
 πίσω ξανά, την άμαξα κατακυλώντας άδια.
 Μα τάδε εκεί ο αφέντης τους ο Πολυδάμας πρώτος
 455κι' έτρεξε ναν τα πιάσει έφτύς. Και τότες στον Αστύνο
 τάδωκε, στου Πρωτιά το γιο, και τούπε και ξανάπε
 νάχει τα μάτια τέσσερα κι' αλάργα να μη στέκει·
 κι' ο ίδιος πάει τους μπροστινούς και ξανασμίγει πάλι.
 Κι' ο Τέφκρος βγάζει δέφτερη σαΐτα να τραβήξει
 στον Έχτορα, και θάπαβε τη μάχη ομπρός στα πλοία
 460αν τον βαρούσε πούτανε το πιο γερό κοντάρι.
 Μα τον Διός δε γέλασε το μάτι, π' αργυπνούσε
 μην πάθει ο Έχτορας, κι' αφτή τη δόξα δεν τ' αφίνει,
 μόν την καλόστριφτη του σπάει χορδή του στο δοξάρι
 καθώς τραβούσε απάνου του. Και πάει στραβά η σαΐτα,
 465κι' όξω απ' το χέρι τούπεσε το λυγιστό δοξάρι.
 484Και το δοξάρι ο Έχτορας πως βλάφτηκε σαν τόδε,
 485κράζει με δυνατή φωνή τους Τρώες και Λυκιώτες
 « Δαρδάνοι κονταρόπλιστοι και Τρώες και Λυκιώτες,
 » σαν άντρες βάρτε τους, παιδιά, σαν άξια παλικάρια
 » στα πλοία ομπρός· γιατί είδα εγώ μ' αφτά τα μάτια τώρα
 » πούσπασε ο Δίας στρατηγού μεγάλου το δοξάρι.
 490» Λάθος δεν κάνεις, ξάστερη του Δία 'ναι η βοήθια,
 » και σ' όσους θέλει την τιμή της νίκης να χαρίσει
 » κι' όσους αφίνει αβοηθήτους δίχως καρδιά και θάρρος,
 » σαν όπως τώρα εμάς βοηθάει και τους οχτρούς νεκρώνει.
 » Μόν πολεμάτε αχώριστοι εδώ μπροστά στα πλοία!
 495» Κι' όπιος νεκρός από σπαθί για από κοντάρι πέσει,
 » ας πέσει! Δεν είναι ατιμιά να πέσεις πολεμώντας
 » για την πατρίδα· λέφτερα τα τέρια τα παιδιά μας,
 » τα γονικά μας άβλαφτα κι' οι πύργοι μας θα σκέκουν,
 » οχτρούς και πλοία αν σύψυχους τους φάει το μάβρο φίδι!»
 500Είπε, και σ' όλους έβαλε απόφαση και θάρρος.
 592Και σα λιοντάρια οι λόχοι εφτύς ορμούν ζωντανοφάγα
 ίσια στα πλοία, κι' έκαναν τους ορισμούς του Δία,
 π' όλο τους λύσσαι, μα άρπαζε τη νίκη απ' τους Αργίτες
 595και την αντριά τους χάβνωνε, μα πύρωνε τους Τρώες.
 Γιατί είταν πάντα ο πόθος του οι Τρώες να νικήσουν
 κι' άσβυστη ο Έχτορας φωτιά θεόκαφτη να βάλει
 598στα πλοία, κ' έτσι να γενεί της Θέτης η κατάρα.
 605Κι' αφτός σαν Άρης φρένιαζε, σα φλόγα λες ρημάχτρα
 που σε βουνήσας λαγκαδιάς λυσσομανάει την πύκνα,
 κι' έχυne αφρούς το στόμα του και σπíθιζαν τα μάτια
 κάτου απ' τα φρύδια τα σμιχτά, κι' ενώ πολέμαε αχούσε
 609με φρίκη στα μηλίγγια του ζερβόδεξα το κράνος.
 Κι' έτσι τους πέφτει όπως ορμάει σε τρεχαντήρι κύμα
 625ανεμοθέριεφτο άρπαγο, και χάνεται το πλοίο
 όλο μες σε νερά κι' αφρούς, και στα πανιά μουγκρίζει

σκιαχτό το σιφουνόφυλλο, κι' οι νάφτες καρδιοτρέμουν,
 628τι λεν θάν τους ρουφήξει εφτός η μάβρη καταβόθρα.
 704Κι' άδραξε τότε ο Έχτορας πελαγοδρόμο πλοίο
 705πανώριο φτεροτάξιδο, πούχε στην Τριά φερμένα
 τον Πρωτεσίλα, μα ξανά και στ' Άργος δεν τον πήγε.
 Για αφτό αφρισμένοι οι Δαναοί κι' οι Τρώες το καράβι
 ένας τον άλλο από κοντά βαρούσαν, κι' απ' αλάργα
 δεν καρτερούσαν δοξαριών ρηξές και κονταριώνε,
 710μόν έστεκαν σιμά σιμά, κι' οι δυό τους μ' ίδιο πάθος,
 και με μπαλτάδες κοφτερούς χτυπιόντουσαν κι' αξίνες
 και με θεόρατα σπαθιά και δίστομες μαχαίρες.
 Κι' είταν στρωμένη χάμου η γης μαβροδεμένες πάλες
 * πλατιές πανώριες, και κορμιά με γυμνωμένα στήθια.
 715και λες ποτάμια τρέχανε μαβρόθολα απ' το αίμας.
 674Μα ο Αίας ο τρανόκαρδος πιο πίσω να ζαρώνει
 δεν ήθελε όχι οπού οι λοιποί τραβήχτηκαν Αργίτες,
 μόν με μεγάλα βήματα τα ξύλα δραςκελούσε
 του πλοίου, σιώντας ναφτικό στις χούφτες του κοντάρι,
 678πήχες εικοσιδιό μακρύ ζουναροκολλημένο.
 732Κι' όλο στους άντρες έβαζε φωτιά θεριοφωνώντας
 « Βλαστάρια τ' Άρη ξακουστά, Αργίτικα ξεφτέρια,
 » σαν άντρες βάρτε τους, παιδιά, σαν άξια παλικάρια!
 735» Μην ξέρτε κι' άλλους πίσω μας βοηθούς που καρτεράνε,
 » ή κάναν πύργο πιο γερό που στέκει να μας σώσει;
 » Κάστρο δεν ξέρω εγώ κοντά πυργόφραχτο κανένα
 » που μ' άλλη δύναμη από κει ξανά ν' αντισταθούμε.
 » Τρώες εδώ μας τριγυρνούν με σπάθες με κοντάρια,
 740» κι' εμείς σπρωγμένοι ως στο γιαλό αλάργα απ' την πατρίδα.
 » Έτσι η ολπίδα στο σπαθί, όχι σε δείλια κι' όκνο.»
 667Είπε, και σ' όλους έβαλε απόφαση και θάρρος.
 716Μα μιάς την πρύμη ο Έχτορας και μπόρεσε να πιάσει,
 πια δεν την άφινε στιγμή κρατώντας τη φιγούρα
 με τα διο χέρια δυνατά, και φώναξε τους Τρώες
 « Φέρτε φωτιά, κι' ως στο στερνό σα σκύλοι πολεμάτε !
 » Έφεξε τώρα αβγή για μας η πιο χαριτωμένη
 720» τα πλοία ναν τους κάγουμε, που στων θεών το πείσμα
 » ήρθαν κι' εδώ μας ρήμαξαν, απ' των γερόντων δείλια
 » που πάντα, εγώ σα γύρεβα να βγω ναν τα βαρέσω,
 » οι έρμοι αφοί μ' αμπόδιζαν και το στρατό κρατούσαν.
 » Μα τότες κι' αν μας τύφλωνε ο βροντολάλος Δίας,
 725» νά! αδρέφια, πάλε μας βοηθάει και μας θαρρύνει τώρα. »
 Είπε, κι' οι Τρώες ρήχτηκαν με πιο μεγάλη λύσσα.
 655Και θεν δε θένε οι Δαναοί τραβιούνται απ' τα καράβια
 τα πρώτα, κι' έμειναν εκεί πούταν κοντά οι καλύβες,
 άσπαστοι μήτε σκόρπισαν στον κάμπο· τι τους βάσται
 ντροπής και σέβας, τι έσκουζαν ένας στον άλλο θάρρος.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Π

- Σαν έτσι αφτοί για τ' όμορφο καράβι πολεμούσαν.
Και τότες φτάνει ο Πάτροκλος μπροστά στον Αχιλέα
χύνοντας δάκρια φλογερά, σα βρύση βουρκωμένη
π' απ' ορθολίθι τα θολά κατρακυλάει νερά της.
5 Και σαν τον είδε ο θεϊκός τον πόνεσε Αχιλέας,
και κρίζοντάς τον του λαλεί διο φτερωμένα λόγια.
« Τί κλαις σαν κόρη, Πάτροκλε, μικρούλα που της μάννας
» ζητάει, μαζί της τρέχοντας, στα χέρια ναν την πάρει,
» και την τραβά ενώ βιάζεται, κι' ως που ναν τη σηκώσει
10 » τη βλέπει πάντα ολόδακρη πιασμένη απ' την ποδιά της ;
» Έτσι τα δάκρια, Πάτροκλε, σαν κοπελούδι χύνεις.
» Μην ξέρεις τίποτα κακό για τα παιδιά ή για μένα;
» μην άκουσες εσύ καμιά πικρή είδηση απ' τη Φτία;
» Ωστόσο ζει ο Μενόιτης λεν, τ' Αχτόρου ο γιος, ακόμα,
15 » ζει κι' ο Πηλιάς, του Αιακού ο γιος, μες στα βουνά μας,
» που να κλαφτούμε, αν πέθαναν, βαριόκαρδα κι' οι διο μας.
19 » Μα πες τί κλαις, να ξέρουμε κι' οι διο μας, μην το κρύβεις.»
20 Τότ' είπες, Πάτροκλε αλογά, με στεναγμούς και κλάμα
« Ω αδέρφι, του Πηλέα γιε, των Αχαιών αθέρα,
» συμπάθα· τι άγρια το στρατό φουρτούνα συνεπήρε.
» Τι όσοι είταν πριν οι πιο καλοί, από σαΐτες όλοι
» κι' από κοντάρια κοίτουνται στα πλοία χτυπημένοι.
25 » Σαΐτα του Τυδέα ο γιος, και κονταριά ο Δυσσέας,
» έφαγε κονταριά κι' ο γιος τ' Ατρέα ο Αγαμέμνος·
» κι' έχει αρπαγμένα στο μερί σαΐτα ο γιος του Βαίμου.
» Αφτούς γιατροί με τα πολλά βοτάνια τους κοιτάζουν
» και τους γιατρέβουν τις πληγές. Μα εσύ καρδιά δεν έχεις !
30 » Σαν τέτιο πάθος που βαστάς πεισματικά στα στήθια
» θεός να σώζει, ώ της κακής της ώρας παλικάρι !
» Πιός άλλος, πες, κι' απ' τους στερνούς θα δει καλό από σένα
» αχ οχ τη μάβρη συφορά τους Αχαιούς δε σώσεις ;
» Ασπλαχνε, η Θέτη μάννα σου, πατέρας σου ο Πηλέας
» δεν είναι· εσένα θάλασσα σε γέννησε αφρισμένη
35 » και γκρεμοβράχια, τι θεριού καρδιά 'χεις μες στα στήθια.
» Μα αν ίσως σου δειλιάει καμιά το νου σου προφητεία
» πούχε απ' το Δία ακούσει πριν η σεβαστή σου η μάννα,
» μα άφισε καν να σύρω εγώ, μαζί μου ας βγουν και τάλλα
» τα παλικάρια μήπως δει φως ο στρατός μιά στάλα.
40 » Και δάνεισε μου τ' άρματα, σα βγω, τ' αστραφτερά σου,
» ίσως ότι είμαι τάχα εσύ νομίζοντας με οι Τρώες
» σταθούν, κι' έτσι ανασάνουνε οι παινεμένοι Αργίτες
» πούλιωσαν πια· τι λιγοστή απ' τη σφαγή είναι ανάσα.

- 45 » Έφκολα ακούραστος λαός πολεμοκουρασμένους
» θα διώξει πίσω ως στο καστρί αλάργα απ' τις καλύβες. »
Έτσι είπε περκαλώντας τον ... α τί τυφλός, γιατί είταν
δικό του χάρο και κακό να περκαλέσει τέλος !
Τότε αναστέναξε βαθιά και τούπε ο Αχιλλέας
« Ώχου, τί λόγο, Πάτροκλε θεόσπαρτε, μου κραίνεις !
- 50 » Δε συλλογιέμαι εγώ καμιά μαντολογία που ξέρω,
» λόγο δε μούπε η σεβαστή μητέρα μου απ' το Δία·
» λάβρα όμως τόχω της καρδιάς, πάει να μου φέρει φρένια,
» όταν κανείς τον ίσο του να παραπάει γυρέβει
» και πίσω αρπά του το πρεσβιό, τι πιό 'ναι δυνατός του.
- 55 » Αφτός με τυραγνά ο καημός, τι μάτωσε η καρδιά μου,
» γιατί τη νιά που χώρισε πρεσβιό ο στρατός για μένα
» και πήρα με τη σπάθα μου πατώντας καστροχώρια,
» αφτή ξανά οχ τα χέρια μου την πήρε ο Αγαμέμνος,
» τ' Ατρέα ο γιος, σα νάμουνα λες του σωρού ραγιάς του.
- 60 » Μα τώρα αφτά ας κουρέβονται· γραφτό 'ταν να μη μείνει
» πάντα η καρδιά μου αμέρωτη, κι' εγώ δα πούπε ο νους μου
» πως πριν δεν πάβω το θυμό πριν καταντήσει πρώτα
» ως στα καράβια αφτά μου εδώ η μάχη κι' η αντάρα.
» Τώρα έλα βάλε, Πάτροκλε, τα ξακουστά άρματά μου
- 65 » να πας στη μάχη τα παιδιά που λαχταρούν κοντάρι,
» τι μάβρο σύγνεφο, οι οχτροί, δεσ ! πλάκωσαν τα πλοία
» βαριά, κι' είναι όλοι οι Δαναοί ρηγμένοι στ' ακροβράχια
» άκρη άκρη· λίγο κι' ο γιαλός θάν τους χωνέψει πίσω.
» Τι όλο όξω βγήκε οχ το καστρί της Τριάς το ψυχομέτρι....
- 70 » πώς όχι ; Ομπρός τους δε θωρούν του κράνου μου την όψη
» ν' αστράφτει· ειδέ θα γιόμιζε κουφάρια κάθε αβλάκι
» μεμιάς αν ήξερε ο τρανός τι μ' άξιζε Αγαμέμνος.
» Μα νά τα τώρα, ας χαίρεται, τα πλοία τού βαρούνε.
- 75 » Τι δόντια πια δε δείχνει εκεί Διομήδικο κοντάρι,
» γύρω δεν άκουσα να βγει λαλιά οχ τον Αγαμέμνο,
» το σκύλο αφτό τον άπιστο· μα ο Έχτορας θα σκάσει
» απ' τ' άπαφτο λες σκούξιμο, που στέλνει Τρώες γύρω
» παντού, και μες στον κάμπο αφτοί κάθε Αχαιό σαρώνουν.
- 80 » Μα τρέξε — πρέπει — Πάτροκλε, να σώσεις την αρμάδα
» απ' τη φωτιά, μην τους καεί και πια δε δουν πατρίδα.
- 83 » Μα άκου καλά τι θα σου πω και τήρα μην ξεχάσεις.
- 87 » Διώξε οχ τα πλοία τους οχτρούς, και πίσω εφτός ! Και νίκη
» όταν σου δώκει και χαρείς ο βροντολάλος Δίας,
- 89 91 » μη σε μεθήσει ο πόλεμος και πάρα θες αλάργα
» δίχως μου ως στο καστρί να πας, ομπρός σου οχτρούς βαρώντας,
» μην τύχει κι' απ' τον Έλυμπο κανείς θεός αιώνιος
» στη μέση μπει, τι αφτούς πολύ τους προστατέβει ο Φοίβος·
- 95 » μον πόδα πίσω γύρισε, τα πλοία άμα αλαφρύνεις,
» κι' εκείνους άσ' τους όσο θέν να φαγωθούν στον κάμπο. »
- 101 Έτσι κουβέντιαζαν οι διο. Κι' ο Αίας πια στο πλοίο
δεν έστεκε, τι οι κονταριές τον έσφιγγαν των Τρώων.
Του Δία τον νικούσε ο νους κι' οι τόσοι αντάμα Τρώες
βαρώντας· κι' έβγαζε φριχτή τριγύρω στα μηλίγγια,

105 σαν το χτυπούσαν, ταραχή τ' αστραφτερό του κράνος,
γιατί όλο στα καλόφτιαστα στεφάνια το βαρούσαν.
Κομένος τούταν ο ζερβύς ο νόμος που του κράταε
107 πάντα γερά τη σκαλιστή εφτάπετσή του ασπίδα,
109 τον είχε πιάσει και βαρύ λαχάνιασμα, κι' ολούθες
110 τούτρεχε βρύση απ' το κορμί ο ιδρος, μηδ' ανάσα
στιγμή δεν είχε, και σωρός πλακώνανε οι λαχτάρες.
Και τώρα, Μούσες, πέστε μου, των ουρανών νυφούλες,
πώς πρώτα νάπεσε η φωτιά μες στην αρμάδα τάχα.
Στον Αία πήγε ο Έχτορας σιμά, κι' έτσι με τέχνη
115 μιά τ' άστραψε καλή σπαθιά στο φράξινο κοντάρι
κοντά στης μύτης το καρφί, και τόκοψε ίσα πέρα.
Αφτό έτσι, ο Αίας κολοβό το σούσε μες στη χούφτα,
κι' αλάργα αχώντας τούπεσε χάμου ο χαλκένιος στόκος.
Τούνιωσε τότε η αντρικιά καρδιά —και τούρθε σύγκρια—
120 το θεϊκό το δάχτυλο, πως κάθε μάχης τέχνη
του χάλναε ο Δίας κι' ήθελε τους Τρώες να νικήσουν.
Τότε έτσι ο Αίας κώλωσε οχ τα κοντάρια πίσω,
κι' εκείνοι ακούραστη φωτιά στο σπαθωτό καθίζουν
σκαφί· και φλόγα απάνου εφτός τού χύθηκε ρημάχτρα.
Σαν έτσι τότερωγε η φωτιά. Και τότε ο Αχιλλέας
125 χτυπάει τα διο του γόνατα και κράζει του Πατρόκλου
« Πάτροκλε, ομπρός, θεόσπαρτε, γενναίε αμαξομάχε,
» νά ! βλέπω γλώσσα ανήμερη φωτιάς κοντά στα πλοία.
» Τρέχα, μην πια τα κάψουνε και γλυτωμό δεν έχει.
» Οπλίσου, μην αργείς, κι' εγώ τους άντρες παρατάζω.»
130 Είπε, κι' αφτός οπλίστηκε το θαμπωτή χαλκό του.
Έβαλε πρώτα τα γερά τουσλούκια στα καλάμια,
πανώρια, πούταν μ' αργυρά θηλύκια αρμοδεμένα.
Έπειτα πήρε φόρεσε στο στήθος τα τσαπράζα,
αστρένια παρδαλόμορφα, του φτερωτού Αχιλλέα.
135 Κατόπι γύρωθε κρεμάει στους ώμους του την πάλα,
μ' ασημοκάρφια κεντητή και λεπιδοχαλκένια,
κρεμάει και τη θεόρατη στεριόφτιαστή του ασπίδα.
Κι' έβαλε στ' αρχοντόμορφο κεφάλι τη φαντούσα
περκεφαλιά, που έτσι αγριωπή η αλογόφουντά της
139 πας στην κορφή κυμάτιζε, και πήρε διο αντριωμένα
145 κοντάρια που του πάγαιναν στη δυνατή του χούφτα.
Και ναν του ζέψει τ' άλογο τον Αφτομέδο ορίζει,
που τον αγάπαε πιο πολύ στερνά απ' τον λοχοσπάστη
γιο του Πηλιά, και τα πιστά που τούχε, πως στη μάχη
έφοδο οχτρού δε θα σκιαχτεί. Και πάει ο Αφτομέδος
κι' εφτός τον Ξάνθο στο ζυγό και τον Ψαρό του ζέβει,
τα πιλαλά άτια, που μαζί πετούσαν με τ' αγέρια,
150 που με το Ζέφυρο άνεμο τάχε μιά λάμια κάνει,
η Λεφκοπόδα, ενώβοσκε μιά μέρα στο λιβάδι
κοντά στο ρέμα τ' Ωκιανού. Και μες στα παραλούρια
το γάβρο δένει Πήδασο—που ο Αχιλιάς τον πήρε
τότες τ' Αητιού σαν πάτησε το στεριωμένο κάστρο—
πούτρεχε μ' άτια αθάνατα, θνητό κιός είταν θρέμμα.

155 Πάει τότε ο Αχιλιάς παντού από καλύβα σ' άλλη
 156 166κι' όλους φωνάζει στ' άρματα. Και πρόθυμοι όξω οι άντρες
 πρόστρεξαν όλοι, κι' έστεκε στη μέση ο Αχιλέας
 αμαξωτούς θαρρύνοντας κι' ασπιδωμένους άντρες.
 Πενήντα θάταν τα γοργά καράβια που στην Τροία
 170 οδήγαε του Πηλέα ο γιος με λαμνοκόπους μέσα
 από πενήντα αντρόκαρδους. Και κάνοντάς τους λόχους
 171 διόρισε πέντε οπλαρχηγούς που τα πιστά τους είχε.
 173 Τον πρώτο λόχο αρχήγεβε ο παρδαλοτσαπράζης
 Μενέστης, σπέρμα του Σπερχιού, διόθρεφτου ποτάμου,
 175 που η Πολύδωρα, του Πηλιά τον έκαμε μιά κόρη
 με τον ακούραστο Σπερχιό, γυναίκα με θεόνε·
 μά' λέγαν τάχα με το γιο —το Βώρο του Περγήρη,
 που την παντρέφτηκε ανοιχτά βαριά αγοράζοντάς την.
 Τον άλλο λόχο ο Έβδωρος οδήγαε, γεννημένος
 180 δίχως στεφάνι απ' την καλή χορέφτρα Πολυμήλα,
 κόρη του Φύλα. Αφτή ο Ερμής την πόθησε μιά μέρα
 όταν την είδε μ' άλλες νιες που χόρεβε στη σκόλη
 της χρυσοδόξαρης θεάς, της κυνηγήτρας κόρης,
 κι' εφτύς ανέβηκε ο καλός θεός κρυφά στον πύργο
 185 και την αγκάλιασε, και γιο της έσπειρε λεβέντη,
 γοργό πολύ στο τρέξιμο, στις κονταριές τεχνίτη·
 π' όταν κατόπι η Λεφτερό, των πόνων η χαρίστρα,
 έβγαλε το παιδί στο φως και του ήλιου 'δε αχτίδα,
 τότες την κόρη ο Εχεκλής, τ' αφέντη ο γιος Αχτόρου,
 190 την πήρε τέρι σπίτι του βαριά πλερώνοντάς την,
 και το παιδί τ' ανάθρεψε με χάδια ο γέρο-Φύλας,
 ολόψυχα αγαπώντας το σα νάταν γιος δικός του.
 Τον τρίτο λόχο ο Πείσαντρος οδήγαε, ο φημισμένος
 γιος του Μαιμάλου, πούτανε το πιο γερό κοντάρι
 195 των Μυρμιδόνων ύστερα απ' τ' Αχιλιά το βλάμη.
 Ο γέρος πάλε Φοίνικας τον τέταρτο οδηγούσε.
 Τον πέμτο τού Λαέρτη ο γιος, ο άξιος Αλκιμέδος.
 Και πια άμα με τους αρχηγούς ο Αχιλιάς τους λόγους
 καλά 'στησε και χώρισε, τότες σφιχτό 'πε λόγο
 200 « Παιδιά, κανείς μη μου ξεχνάει τί λόγια για τους Τρώες
 » εδώ παχιά μού κόβατε, και τα παράπονά σας
 » στιγμή δεν πάβατε όλοι σας σαν είμουν θυμωμένος
 » Έρμε αρχηγέ, έτσι για θυμούς σ' έκανε εσένα η μάννα,
 » που, άκαρδε, τα παιδιά βαστάς με το στανιό απ' τη μάχη.
 205 » Κάλια στη Φτιά ας γυρίσουμε με τα θαλάσσια πλοία
 » ξανά, αφού μπήκε σου κακός έτσι θυμός στα σπλάχνα.'
 » Τέτια συχνά όλοι σωρεφτοί μου σκούζατε· νά! τώρα
 » σφαγής βαριά άνοιξε δουλιά πούχατε πριν σας πόθο,
 » και σύρτε μ' άτρομη όλοι σας καρδιά να πολεμήστε.»
 210 Έτσι είπε, και τους έβαλε απόφαση και θάρρος,
 και πιο όλοι οι λόφοι πύρωσαν μ' τ' αρχηγού το λόγο.
 Πώς αραδιάζει ο μάστορης σε τοίχο ολόρθου πύργου
 πυκνές τις πέτρες, που βοριά να μην τις σπάει δρολάπι,
 έτσι τα κράνα γράμμιζαν κι' αφαλωμένα ασπίδια.

- 215 Ασπίδα ασπίδα στήριζε, άντρα άντρας, κράνος κράνος,
κι' άγγιζαν τα φουντόκρανα με τους χαλκένιους γρόμππους
σα σκύβανε· έτσι στη σειρά πυκνοί σταθήκανε όλοι.
Κι' ομπρός ομπρός διο στέκουνταν μ' τ' άρματά τους άντρες,
ο δοξασμένος Πάτροκλος με το γερό Αφτομέδο,
- 220 διο μ' έναν πόθο, ολόμπροστα να θανατώνουν Τρώες.
Ωστόσο του Πηλέα ο γιος γυρίζει στην καλύβα
κι' ανοίγει εκεί το σκέπασμα κουτιού πλουμουδισμένου,
που η αργυρόποδη θεά του τόχε βάλει, η Θέτη,
να πάρει μες στο πλοίο του, καλά στοιβάζοντάς το
με φλοκοπέφκια, ρουχικά, κι' ανεμοκόφτρες κάπες.
- 225 Ποτήρι φύλαε μέσα εκεί καλόφτιαστο, π' ούτ' άντρας
μ' αφτά άλλος έπινε κρασί, μήτ' έπιανε να στάξει
αλλού θεού ποτές του εξόν τού Δία τού πατέρα.
Το πήρε τότε απ' το κουτί, το πάστρεψε με θιάφι
πρώτα, και τόπλυνε έπειτα μ' αγνό νερό οχ τη βρύση.
- 230 Κατόπι νίβοντας κι' αφτός τα χέρια, το γιομίζει
μάβρο κρασί, και στέκεται μες στης αβλής τη μέση.
Κι' έσταζε τότε εκεί κρασί θωρώντας τα ουράνια
και δέουνταν, και του Διός δεν ξέφυγε το μάτι
« Ώ Δία Δωδωνάρχοντα, Πελασγικέ, π' ορίζεις
» μακριά τη μυριοχιόνιστη Δωδώνη, και χωριά 'χουν
- 235 » γύρω οι Σελλοί, οι λερόποδοι χαμόστρωτοί σου μάντες,
» κι' άλλοτες πριν μου ξάκουσες τη δέηση μου εμένα,
» και για το δίκιο μου έστρεξες τους Αχαιούς στον κάμπο
» και παίδεψες σπαραχτικά· και τώρα πάλι, ω Δία,
» περικαλώ σε, ακόμα αφτό τον πόθο ξάκουσέ μου.
» Εγώ θα μείνω τώρα εδώ, μα μ' όλους μου τους λόχους
- 240 » αδέρφι στέλνω αγαπητό να πάει να πολεμήσει,
» και δόξασ' τον, δυνάμωσ' του, ω βροντολάλε Δία,
» μέσα στα στήθια την καρδιά, που ο Έχτορας να μάθει,
» κι' αν μοναχός του ο βλάβης μου να πολεμάει κατέχει,
» ή τότες μόνο τού λυσσουν τ' αζύγωτά του χέρια
- 245 » όταν μαζί του πάω κι' εγώ στο πανηγύρι τ' Άρη.
» Μα όταν πια διώξει τη σφαγή κι' αντάρα οχ τα καράβια,
» άπαθος κάνε τότε εδώ να μου γυρίσει πίσω
» μ' όλα μου τ' άρματα, μαζί κι' ο άσκιαχτος στρατός μου.»
Έτσι είπε και την άκουσε τη δέηση του ο Δίας.
- 250 Για τόνα τούπε μάλιστα, για τ' άλλο τούπε τ' όχι·
ναν τα γλυτώσει τούστρεξε οχ τα χαμό τα πλοία,
ναν τούρθει πίσω ζωντανός, όχι είπε πως δε θάρθει.
Έτσι λοιπόν σαν έσταξε του Δία, εφτός γυρίζει
μέσα ξανά, και το καφκί μες στο κουτί απιθώνει.
- 255 Έπειτα βγαίνει εκεί μπροστά και στέκει στην καλύβα,
τι καν τα μάτια του να δουν τον πόλεμο ποθούσε.
- 268 Τότες γυρνάει ο Πάτροκλος και στους συντρόφους κράζει
« Παιδιά, της Φτίας σταβραετοί, συντρόφοι τ' Αχιλέα,
- 270 » άντρες φανείτε κι' όλοι σας σα σκύλοι πολεμήστε.
» Έτσι, παιδιά, θα δοξαστεί κι' ο αρχηγός, που πρώτος
» είναι, τον ξέρουν, στη φωτιά, και πρώτοι οι παραγιοί του·

» έτσι θα δει το κρίμας του κι' ο γιος τ' Ατρέα ακόμα
 » π' αφήφισε το πιο γερό των Αχαιών κοντάρι.»
 275 Έτσι είπε, και τους έβαλε απόφαση και θάρρος.
 257 259 Κι' ομπρός όλοι ίσια χύθηκαν απ' το караβοστάσι,
 260 σα σφήκες πούχουνε φωλιές σε μονοπάτι απάνου,
 και τα παιδιά 'χουν σύστημα ναν τις πεισμώνουν πάντα,
 262 254 έτσι από σκανταλιά, κι' αφτές μ' ατρόμητο όλες θάρρος
 265 ίσα τους πέφτουν θέλοντας να σώσουν τα μικρά τους·
 έτσι όλοι χύθηκαν τυφλά οι Μυρμιδόνες τότες
 οχ τα καράβια με φωνή και ξεκουφάστρα αντάρα,
 276 κι' έπεσαν τους οχτρούς να φαν, κι' ολόγυρα η αρμάδα
 τρομαχτικά αντιβούξε απ' του στρατού τα ζήτω.
 284 Και πρώτος τότε ο Πάτροκλος τινάζει το κοντάρι
 285 ίσα στη μέση, οπούτανε πιο πυκνωμένη η μάχη,
 στ' ακροκαράβι εκεί κοντά τ' αρχόντου Πρωτεσίλα,
 και τον Πυραίχημ κάρφωσε πούχε απ' τ' Αξιού το ρέμα
 αμαξοπλίτες Παίονες της Αμυδός φερμένα.
 Στον ώμο βρήκε τον δεξά, κι' εκείνος ξεφωνώντας
 290 πέφτει στα βούρκα ανάσκελα, και γύρω του οι συντρόφοι
 σκορπούν, τι σ' όλους έβαλε μες στην ψυχή τρομάρα
 σα σκότωσε τον αρχηγό πούταν στη μάχη ο πρώτος.
 Και διώχνοντάς τους έσβυσε τις φλόγες, και το πλοίο
 294 έμεινε εκεί μισόκαφτο, και πόδισαν οι Τρώες.
 297 Κι' όπως απ' αψηλή κορφή βουνού μεγάλου ο Δίας
 πυκνό αλαργέβει σύγνεφο, και γύρω τ' ακροτήρια
 προβάλλουν και τα ξέφαντα και τροφαντά λιβάδια,
 300 τι κάτου πλημμυράει το φως οχ τ' ουρανού το θόλο·
 301 302 έτσι είδαν φως οι Δαναοί σα γλύτωσε η αρμάδα
 303 305 απ' τη φωτιά και κώλωσαν θένε δε θέν οι Τρώες.
 656 Και πρώτος χάνει ο Έχτορας το θάρρος, και πηδώντας
 στ' αμάξι φέβγει ακράτητος, και πρόσταζε όλοι πίσω
 658 να φύγουν, τι είδε του Διός πως είχε αλλάξει η γνώμη.
 352 Τότες πώς κλέφτες λύκοι παν οχ το βυζί της μάννας
 αρνιά ν' αρπάξουν και τραγιά, κι' οι μάννες μες στο λόγγο
 σκορπούν απ' του βοσκού ατζαμιά, και σαν το δουν οι λύκοι
 355 γλήγορα γύρω αρπούν κι' αφτές παράλυτες του φόβου·
 έτσι όρμησαν οι Δαναοί να φαν οχτρούς, κι' οι Τρώες
 φύγει όπου φύγει, κι' άτιμος τους συνεπήρε τρόμος.
 372 Τι πίσω πλάκωνε στοιχίο ο Πάτροκλος, και πάντα
 ομπρός ! στους άντρες φώναζε, που οι Τρώες σαστισμένοι
 374 375 και σκούζοντας κάθε στρατί πλημμύρησαν, και τ' άτια
 375 376 άναβλα πήραν του καστριού στα τέσσερα το δρόμο.
 399 Τον Πρόνο τότες σούγλισε με το λαμπρό όπλο πρώτα—
 400 στα στήθια εκεί σαν τάδειξε ασπιδογυμνωμένα—
 πούπεσε αχώντας και νεκρός απόμεινε στον τόπο.
 Δέφτερο εκεί το Θέστορα, με το βαρύ κοντάρι
 ορμώντας —κάθουνταν αφτός στ' αμάξι ζαρωμένος,
 τι τάχασε και τούπεσαν τα γκέμια του απ' τα χέρια—
 405 αφτόν δεξά στα μάγουλο ζυγώνει και του μπήγει
 μιά κονταριά και του τρυπάει το δοντοφράχτη ως πέρα.

Έτσι όξω από την άμαξα πιασμένο στο κοντάρι
 τότε τραβούσε, σαν ψαράς που στέκει σ' ακροβράχι
 και ψάρι βγάζει οχ το γιαλό μ' αρμίδι και μ' αγκύστρι·
 έτσι έφερνε ανοιχτόστομο το Θέστορα με τ' όπλο
 410 οχ το κουτί, και πίστομα τον πέταξ' άψυχο όξω.
 Έπειτα τρέχει και χτυπάει με πέτρα τον Ερύλα
 κατάμεσα της κεφαλής, που μες στο στέριο κράνος
 άνοιξε σε κομάτια διό· κι' έπεσε εκείνος μπρούμπα,
 κι' ανήλιος γύρω θάνατος του χύθηκε στα μάτια.
 415 Κατόπι τον Τληπόλεμο κι' Αφοτερό κι' Επάλτη,
 τον Έχιο και τον Έβιππο και το Βιφιά και Πύρη
 και τον Ερύμα και το γιο του πρωταρχόντου Αργέα,
 τους έστρωσε όλους σωρεφτούς στη γης την πλουτοδότρα.
 Μα άμα τότε είδε ο Σαρπηδός τους άφασκιους συντρόφους
 420 π' απ' τ' αντρωμένου σφάχτηκαν Πατρόκλου το κοντάρι,
 γυρνάει με λόγια αγγιχτικά και σκούζει στους Λυκιώτες
 « Παιδιά, πού φέβγετε ; Ντροπής! Σταθείτε, ορέ, με θάρρος,
 » τι εγώ σ' αφτόν θα βγω μπροστά τον άντρα, για να μάθω
 » πός είναι αφτός που μας νικάει κι' έκανε τόσο θρήνος,
 425 » γιατί πολλών παλικαριών έφαγε εδώ το μάτι. »
 Είπε, και χάμου πήδηξε με τ' άρματα απ' τ' αμάξι,
 πήδηξε κι' όξω ο Πάτροκλος άμα αντικρύ τον είδε.
 Κι' οι διο, όπως διο γαντζόμυτοι αητοί καρφονυχάτοι
 μ' άγριες στριγγιές ξεσκίζονται σε σύραχο βουνήσο,
 430 έτσι κι' αφτοί στριγγίζοντας να φαγωθούν χοιμούνε.
 Και σαν τους είδε, πόνεσε μέσα η καρδιά του Δία,
 κι' εφτός της Ήρας λάλησε διο φτερωμένα λόγια
 «Ωχου, γραφτό 'ναι ο Σαρπηδός —θνητός που κάλια απ' όλους
 » λατρέβω εγώ—να μου σφαχτεί με του Πατρόκλου χέρι.
 435 » Και συλλογιέμαι, κι' η καρδιά διπλόγνωμα με σέρνει·
 » πότες μου λέει πως άρπαξ' τον απ' τη σφαγή και σύρ' τον,
 » έστι όσο ζει, ως μες στης Λυκιάς την πλούσια του πατρίδα,
 » και πότες, τώρα πια ας σφαχτεί με του Πατρόκλου τ' όπλο. »
 Τότες του λέει η δέσποινα, η μαρμαρόλαιμη Ήρα
 440 « μα αλήθια τώρα αφτό το λες, γιε σεβαστέ του Κρόνου;
 » Άντρα θνητόνε, από καιρούς σημαδεφτό της μοίρας,
 » θες πάλι απ' τον κακόκραχτο να λεφτερώσεις χάρο;
 » Κάν' το· όμως μερικοί θεοί, σ' το λέω, θα πικραθούμε.
 » Τώρα ένα λόγο θα σου πω και πρόσεξε ν' ακούσεις.
 445 » Αν πας κι' αφτόν στον τόπο του τον στείλεις ζωντανόνε,
 » τότε ίσως κι' άλλος μας θεός γυρέψει, συλλογίσου,
 » να βγάλει οχ τη σκληρή σφαγή παιδί του αγαπημένο,
 » τί γύρω του τρανού καστριού της Τροίας πολεμούνε
 449 » κι' άλλων πολλά παιδιά θεών που θα σκυλιάσουν όλοι.
 » Μα αν σούναι ακριβαγάπητος κι' αν σ' τον θρηγούν τα σπλάχνα,
 » τώρα άφισ' τον κι' ας σκοτωθεί με του Πατρόκλου χέρι,
 » μα όταν ανάσα και ζωή τον παραιτήσουν, στείλε
 » το θάνατο και το βαθύ τον Ύπνο ναν τον πάρουν,
 455 » ως ναν τον πάνε στης πλατιάς μες στα χωριά Λυκίας,
 » όπου ξαδέρφοι κι' αδερφοί με μνήμα και με στήλη

» θάν τον στολίσουν· τι πρεσβιό αφτό 'ναι των νέκρωνε.»
 Είπε, και των θεών κι' αντρών την άκουσε ο πατέρας.
 Και ματωμένες έβρεχε κατά τη γης ψιχάλες
 460 τιμώντας τον καλό του γιο, πούταν στις Τριάς τους κάμπους
 ναν του σφαχτεί τότε άδिका αλάργα απ' την πατρίδα.
 Κι' οι διο αρχηγοί σα ζύγωσαν με τ' άρματα στα χέρια,
 τότε ο αφέντης Πάτροκλος τον κοσμοξακουσμένο
 Θρασύδημο, που παραγιός του Σαρπηδού 'ταν άξιος,
 465 τρυπάει στη ρίζα της κοιλιάς και τη ζωή τού κόφτει.
 Κι' ο Σαρπηδός με το λαμπρό κοντάρι δεν τον ήβρε
 κατόπι ορμώντας, μα βαράει δεξά στον ώμο τ' άτι
 τ' αποξινό, τον Πήδασο, που μούγκριζε φουσούσε,
 κι' απέ έπεσε μ' αχό βαρύ και πέταξε η ψυχή του.
 470 Χώρισαν τ' άλλα διο... ο ζυγός τους έτριζε... τα γκέμια
 μπερδέφτηκαν σα στρώθηκε τ' αποξινό στις σκόνες.
 Σ' αφτό όμως βρήκε εφτύς γιατριά ο άξιος Αφτομέδος·
 δεν τάχασε, μόν σέρνοντας οχ το παχύ μερί του
 την κάμα, τρέχει τα λουριά και κόβει του Πηδάσου,
 475 κι' έτσι τ' αλόγατα έσιαξαν και μπήκαν στα λουριά τους.
 Ξανά τότε όρμησαν οι διο μ' αμάχη ψυχοφάγα.
 Κι' ο Σαρπηδός αστόχησε με το κοντάρι πάλι,
 τι η μύτη απάνου πέρασε απ' τα ζερβύ τον ώμο
 δίχως να βρει. Κατόπι ορμά με το χαλκό ο Πατρόκλης,
 480 που έτσι του κάκου τ' όπλο του δεν πήδησε απ' το χέρι,
 μόν μπήκε εκεί που την καρδιά την κλιούν τα σπλάχνα γύρω.
 Σαν έλατο ή βελανιδιά σωριάστηκε ή σα λέφκα
 χοντρή, που κόβει ο μάστορης στα όρη με τσεκούρι
 νιοτρόχιστο, όταν ξυλική τρεχαντηριού συνάζει·
 485 έτσι στρωμένος κατά γης σ' άτια μπροστά κι' αμάξι
 μούγκριζε νυχοςφίγγοντας το ματωμένο χώμα.
 503 Τότε ο λεβέντης Πάτροκλος του βάζει το ποδάρι
 στα στήθια απάνου, κι' έσυρε το χαλκωμένο φράξο
 οχ το κορμί, και βγήκε εφτύς στόκος μαζί και σπλάχνα.
 659 Δε στέκουν τότες, μόν σκορπούν κι' οι δυνατοί Λυκιώτες
 όλοι, σαν είδαν κι' έπεσε στη μάχη ο βασιλιάς τους·
 663 κι' αρπούν τα όπλα οι Δαναοί απ' του νεκρού τους ώμους,
 αχτιδοβόλα χάλκινα, που σ' ένα διο συντρόφους
 665 τάδωκε του Μενοίτη ο γιος ναν του τα παν στα πλοία.
 Τότες στο Φοίβο γύρισε κι' είπε ο μεγάλος Δίας
 « Φοίβε μου γιε μου, πήγαινε το Σαρπηδό να βγάλεις
 » αλάργα τώρα απ' τις ρηξές, και πάρε οχ το ποτάμι
 » αγνό νερό και πλύνε του τις ματωμένες σάρκες,
 670 » άλειψ' τον λάδι αθάνατο κι' άλιωτα βάλ' του ρούχα.
 » Και στείλε διο οδηγούς γοργούς μαζί να τον σηκώσουν,
 » το Χάρο κι' Ύπνο, δίδυμα διο αδέρφια, που σε λίγο
 » θάν τότε παν ως της Λυκιάς μες στα χωριά τα πλούσια,
 » κι' εκεί ξαδέρφοι κι' αδερφοί με μνήμα και με στήλη
 675 » θάν τον στολίσουν· τι πρεσβιό αφτό 'ναι των νεκρώνε. »
 Είπε και του πατέρα εφτύς το λόγο ακούει ο Φοίβος,
 και κάτω τρέχει οχ τα βουνά της Ίδας ως στον κάμπο,

κι' όξω μακριά το Σαρπηδό απ' τις ρηξές σηκώνει,
 πολύ μακριά, μ' αγνό νερό τον πλαίνει ποταμήσο,
 680 του αλείφει λάδι αθάνατο, του βάζει αιώνια ρούχα,
 και στέλνει διό οδηγούς γοργούς μαζί να τον σηκώσουν,
 το Χάρο κι' Ύπνο, δίδυμα διο αδέρφια, που σε λίγο
 ως στις Λυκιάς τον πήγανε μες στα χωριά τα πλούσια.
 Κι' ο Πάτροκλος φωνάζει ομπρός ! στον αμαξά στα ζώα,
 685 και τρέχει πίσω απ' τους οχτρούς ... ώ τί βαρύ το λάθος,
 γιατί αν ο έρμος τ' αρχηγού τα λόγια δεν ξεχνούσε,
 θάχε σωθεί απ' το θάνατο κι' απ' τα σκοτάδια τ' Άδη.
 688 Μα πάντα νά ! νικάει ο νους του Δία, κι' όχι αθρώπων,
 691 που έτσι και τότες την καρδιά τού φτέρωσε στα στήθια.
 Τότε πιούς πρώτους, Πάτροκλε, πιούς ρήμαξες κατόπι,
 όταν τα βρόχια πια οι θεοί σου στήσανε του χάρου;
 Τον Άδραστο θανάτωσες και το Μεγάδη πρώτους,
 695 το Έλασο το Βίστορα τον Έχεκλο τον Πέρμο,
 κατόπι το Μελάνιππο το Μόλη τον Πυλάρτη·
 όλους αφτούς, ενώφεβγαν αλαφιασμένοι οι άλλοι.
 712 Ωστόσο ο Έχτορας βαστάει στο Ζερβοπόρτι τ' άτια
 κι' εκεί λογάριαζε αν ξανά θα τρέξει στην αντάρα.
 να πολεμήσει, ή το στρατό θα κλείσει μες στο κάστρο.
 715 Κι' ενώ τ' ανάδεβε, νά! εκεί προβάλλει ομπρός του ο Φοίβος,
 μiasμένος μ' άντρα δυνατό, τον Άση τον ξεστήθια,
 πούτανε θιός του, αφτάδερφος της σεβαστής Εκάβης,
 και τ' αρχηγού τού Δύμα γιος που στης Φρυγιάς τα μέρη
 βασίλεβε, τριγύρω εκεί στου Σαγγαριού το ρέμα·
 720 έτσι μiasμένος τότε ο γιος τούπε του Δία, ο Φοίβος
 « Κρίμας τη φήμη σου, Έχτορα ! Τί παραιτάς τη μάχη ;
 » Τί να σου κάνω πούσαι εσύ πιο δυνατό κοντάρι !
 » αλλιώς, εφτός θα σουδειχνα πώς παραιτούν πολέμους.
 » Μόν έλα λάλα τ' άλογα κατά τον Πάτροκλο ίσια,
 725 » μήπως τον σφάξεις αν τυχόν σου δώκει νίκη ο Φοίβος. »
 Έτσι είπε κι' έφυγε ο Θεός. Και τότε εκεί προστάζει
 ο ξακουσμένος Έχτορας τον άφοβο Κεβριόνη
 ξανά με τα γοργά άλογα στον κάμπο να γυρίσει.
 Κι' ο Φοίβος πάει ως στων στρατών και χώνεται την πύκνα,
 κι' άσκημη ρήχνει ταραχή στων Αχαιών τους λόχους,
 730 μα δόξα δίνει κι' αφοβιά στον Έχτορα στους Τρώες,
 552 κι' άξαφνα γύρισαν γραμμή τους Αχαιούς να φάνε,
 μ' ομπρός ομπρός τον Έχτορα, το φοβερό λιοντάρι.
 731 Αφτός καθ' άλλον άφινε οχτρό και δε βαρούσε,
 κι' ίσια στον Πάτροκλο όρμησε. Κι' ο Πάτροκλος αντίκρυ
 πήδηξε χάμου οχ τ' άλογα, και κράταε το κοντάρι
 με το ζερβύ, κι' αδράζοντας με το δεξύ μιά πέτρα,
 735 χοντρή κοτρώνα που όλη του του γιόμισε τη χούφτα,
 ρήχνει μ' ορμή, τι δα καιρό δεν άφισε ν' αγιάσουν·
 μήδ' είταν άστοχη η ρηξά, τι τον Κεβριόνη, νόθο
 γιο του Πριάμου, κι' αμαξά του φημισμένου Εχτόρου,
 τον ήβρε εκεί στα κούτελο ενώ τα γκέμια βάσταε.
 740 Κι' έσπασε η πέτρα και τα διο τα φρύδια, μηδ' αμπόδιο

στάθη το κόκκαλο, κι' αφτού τα μάτια ομπρός στα πόδια
 τούπεσαν χάμου στα πηλά, κι' αφτός βουτά απ' τ' αμάξι
 σα σφουγγαράς, κι' οχ το σκαρί τού μίσεψε η ψυχή του.
 Και τούπες τότες, Πάτροκλε λεβέντη, περγελώντας
 745 « Ωχ ωχ, ο σκύλος τί αλαφρύς ! βουτιές που σου τις παίρνει.
 » Μα αν γίνει αφτός θαλασσινός, τί λόγος, ένα πλήθος
 » θα θρέψει, απ' τα καϊκι του πηδώντας και στον πάτο
 » σφουγγάρια ψάχνοντας να βρει, κι'άς είναι οργιές το βάθος,
 » σαν που στον κάμπο νά ! άφοβα πηδά απ' τ' αμάξι τώρα.
 750 » Έχουν λοιπόν στο κάστρο τους κι' οι Τρώες περχλιβάνια. »
 Έτσι σαν είπε, χύθηκε να γδύσει τον Κεβριόνη·
 θειρίο 'ταν λες που χύνεται βουστάσι να ρημάξει,
 μα απ' αφοβιά του χάνεται τι το βαρούν στα στήθια·
 σαν έτσι, Πάτροκλε, όρμησες με λύσσα στον Κεβριόνη.
 755 Μα κι' απ' αντίκρυ ο Έχτορρς πηδά οχ τ' αμάξι χάμου,
 και τότε αρχίζουν πόλεμο για τον Κεβριόνη οι διο τους,
 σα λέοντες που έτσι κι' οι διο λεβέντες, πεινασμένοι,
 σκίζονται σε βουνού κορφή για σκοτωμένο αλάφι·
 έτσι για τον Κεβριόνη οι διο της μάχης κατεχάροι,
 760 ο Πάτροκλος κι' ο Έχτορας, τ' ατρόμητα λιοντάρια,
 διψούσαν μ' άσπλαχνο χαλκό να πετσοκοπηθούνε.
 Κι' ο Έχτορας μιάς κι' έπιασε τ' αδερφικό κεφάλι,
 δεν τ' άφινε· κι' ο Πάτροκλος αντίκρυ απ' το ποδάρι
 τραβούσε, κι' έστησαν σφαγή μιά πεισματάρια οι άλλοι.
 765 Πώς σ' όρους διάσκελο ο βοριάς κι' ο νότος πολεμούνε
 πιός πιο πολύ τα σύμπυκνα να σείσει δεντροκόρμια,
 οξές και φράξα κι' ακρανιές με σύμπυκνα τα φύλλα,
 που δυνατόλαλα χτυπούν τ' απλόβεργα κλαριά τους
 τόνα με τ' άλλο, κι' η λογγιά σα σπάζουν σαλαγίζει·
 770 έτσι όρμησαν κι' οι διο στρατοί να χτυπηθούν με λύσσα
 και σφάζουνταν, μηδ' είχε πια φεβγιο κανείς στο νου του.
 Κι' είχαν τριγύρω στο νεκρό πολλά μπηχτεί κοντάρια,
 πολλές σαΐτες φτερωτές δοξαροτιναγμένες,
 και τις ασπίδες έκροσαν πολλά χοντρά κοτρώνια,
 775 σαν πολεμούσαν κύκλω του. Κι' ο ξακουστός Κεβριόνης
 κοίτονταν μες στον κουρνιαχνό μακρύς εδώ κι' ως πέρα
 με δίχως πια μιαλό και νου για αμαξοσύνες κι' άτια.
 Κι' ως τότε ο Ήλιος π' άγγιζε τα μεσουράνια απάνου,
 έβρισκαν κι' απ' τους διο οι ρηξές κι' ισόπεφτε το πλήθος·
 780 μα όταν το πίσω πήρε πια στρατί για να ξεζέψει,
 τότες πια τέλος άγραφα νικήσανε οι Αργίτες
 κι' έσυραν όξω το νεκρό απ' τις ρηξές, και πήγαν
 πέρα μακριά και τ' άρματα του βγάλανε οχ τους ώμους.
 Όρμησε πάλι ο Πάτροκλος να πετσοκόψει Τρώες.
 Τρεις τότε χύθηκε φορές σα θνητοφάγος Άρης
 785 φριχτά αλυχτώντας, και τις τρεις εννιά 'σφαξε ανομάτους·
 μα κι' όταν τέταρτη όρμησε σαν το στοιχίο με τ' όπλο,
 τότε άχ! η ώρα, Πάτροκλε, σου σήμανε η στερνή σου !
 Τι ομπρός τού βγήκε σκιαχτερός ο Φοίβος μες στη μάχη
 δίχως στον τόσο αναβρασμό πως πλάκωνε να νιώσει.

790 Τι σκεπασμένος με πηχτή θολούρα τον ζυγώνει...
και στέκει πίσω... του χτυπάει ώμους πλατιούς και ράχη
792 μ' έτσι τη χούφτα ορθάνοιχτη που τούστριψαν τα μάτια.
806 Στάθηκε τότε ολόξαφνος, κι' εφτύς καθώς τον είδε
τρέχει ένας Δάρδανος κι' εκεί του στέλνει το κοντάρι
από κοντά στη ράχη του, κατάμεσα των ώμων,
του Πάνθου ο νιός ο Έφορβος που κάθε νιο νικούσε
με το κοντάρι τ' άλογα τα φτερωτά του πόδια
810 που κι' άντρες τότε ως είκοσι είχε απ' τ' αμάξια ρήξει
κιάς πρωτοβγήκε μ' αμαξιά πώς πολεμούν να μάθει.
Μα πιάς, λεβέντη Πάτροκλε, σούμπηξε τ' όπλο πρώτος·
δε σ' έσφαξε όμως, μόν ξανά τ' άρπαξε εφτύς τρεχάτος
814 κι' έφυγε πίσω ως στο σωρό χωρίς να σε προσμείνει.
816 Βλαμένος τότε ο Πάτροκλος απ' του θεού το χτύπο
κι' απ' την πληγή του, γύριζε —για να σωθεί οχ το χάρο—
κατά των φίλων τους σωρούς· μα ο Έχτορας τον είδε
πώς κώλωνε, από κοφτερό κοντάρι τρυπημένος,
820 κι' όξω πετιέται απ' τις σειρές των Τρώων, και κοντά του
χοιμάει και χώνει χαλκό στου ψυχικού τη ρίζα
και πέρα ως πέρα τον τρυπάει. Έπεσε τότε αχώντας,
και πλήγωσε βαθιά βαθιά κάθε Αχαιού τα σπλάχνα.
Πώςλέοντας μαχονικάει κάπρι στεριοδοντάτο—
σαν πολεμούν περήφανα σ' ολόρθο κορφοβούνι
825 για μιά πηγούλα, τι διψούν και θέν κι' οι διο να πιούνε —
και το σπαράζει, ενώ φυσάει και μάχεται ως στο τέλος·
έτσι με τ' όπλο από κοντά και το Δαρδανοφάγο
γιο του Μενοίτη ο Έχτορας έστρωσε εκεί στο χώμα.
Έσκουξε τότε ο Έχτορας περήφανα και τούπε
830 « Δεν είσαι εσύ που μ' όλπιζες πως τάχα θα ρημάξεις
» την ξακουστή πατρίδα μου και πως στις Φτίας τα μέρη
» σκλάβες θα πας τα τέρια μας με τα γοργά σου πλοία;
» Μουρλέ, μα ομπρός τους τ' άφταστο του Έχτορα ξεβγάρι
» στη μάχη πάει με δρασκελιές, κ' είμαι κι' εγώ το πρώτο
835 » κοντάρι αδείλιαστου στρατού που θαν τις σώσω θέλω
» απ' τη σκλαβιά. Μα εσένα εδώ αγιούπες θα σε φάνε.
» Ά δόλιε, πούταν και βοηθός δε σούρθε ο Αχιλέας ;
» Το παλικάρι! πούμεινε στο πλοίο, μα να στείλει
» ήξερε εσένα μιά χαρά, παχιά μιλώντας λόγια
» 'Λεβέντη... Πάτροκλε... αλογά... πριν μη γυρίσεις πόδα
840 » κατά τα πλοία οχ τη σφαγή πριν σκίσεις τα τσαπράζα
» στου Έχτορα τ' αντροφονιά τα ματωμένα στήθια.'
» Έτσι θα σούπε, κι' άμιαλε, τον άκουσε ο μιαλός σου. »
Τότ' είπες, Πάτροκλε αλογά, με την ψυχή στο στόμα
« Τώρα καμάρωνε, Έχτορα, όσο μπορείς, τι ο Δίας
845 » νίκη κι' ο Φοίβος σούδωκαν που μ' έσφαξαν εμένα·
847 » τι σαν κι' εσένα κι' είκοσι να θε μου βγουν, εδώ όλοι
» θάτρωγαν χώμα, απ' το γερό χαλκό μου καρφωμένοι.
» Ναί, εμένα η έρμα η Μοίρα μου με σκότωσε κι' ο Φοίβος
850 » κι' από θνητούς ο Έφορβος· ύστερα εσύ ήρθες, τρίτος.
» Μα άκου, ένα λόγο θα σου πω και να μου τον θυμάσαι.

- » Καιρό κι' εσύ δε θα χαρείς — και ξέρε το — τι σ' έχει
 » από κοντά πια η Μοίρα σου κι' ο θνητοφάγος Χάρος,
 » π' από το χέρι είναι να πας του ξακουστού Αχιλλέα.»
- 855 Είπε, και μάβρο σύγγεφο τον σκέπασε θανάτου,
 και πέταξε οχ τα στήθια του να πάει η ψυχή στον Άδη,
 κι' έκλαιε το μάβρο της γραφτό π' άφηκε αντριά και νιότη.
 Μα και νεκρό έτσι ο Έχτορας του φώναξε και τούπε
 « Πάτροκλε, τί μαντολογάς και τί μου ψέλνεις χάρους;
 860 » Πιός σ' τόπε αν δε θα πάει κι' ο γιος της Χρυσομάλλως Θέτης
 » στον τάφο πριν, από σκληρό χαλκό μου τρυπημένος;»
 Έτσι είπε, και πατώντας τον τραβάει το χάλκινο όπλο
 οχ την πληγή, κι' ανάσκελα τον σπρώχνει απ' το κοντάρι.
 Κι' εφτύς το πήρε κι' έτρεξε κατά τον Αφτομέδο,
 865 αμαξολάτη ισόθεο του φτερωτού Αχιλλέα,
 τι τού διψούσε τη ζωή. Μα αφτόν μακριά απ' τη μάχη
 τον έβγαζαν τ' αθάνατα γοργόποδα άλογά του,
 δώρα λαμπρά πούχαν θεοί δοσμένα στον Πηλέα.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

P

- Κι' ένιωσε εφτύς τ' Ατρέα ο γιος, ο μαχητής Μενέλας,
 το πώς σκοτώθη ο Πάτροκλος στον πόλεμο απ' τους Τρώες.
 Και μέσα ορμά απ' τους μπροστινούς χαλκόπλιστος, και στέκει
 σιμά του, θάλεγες ομπρός λαφίνα σε ζαρκάδι
- 5 χαϊδέφτρα πρωτοβύζαχτη, πριν άγνωρη από γέννα·
 έτσι σιμά του στάθηκε ο καστανός Μενέλας
 κρατώντας στο νεκρό μπροστά ασπίδα και κοντάρι,
 μ' απόφαση όπιος αντικρύ του βγει ναν τον σπαράξει.
 Όμως αδιάφορος κι' ο γιος δεν έμεινε του Πάνθου
- 10 άμα ο λεβέντης Πάτροκλος σκοτώθηκε, μόν πήγε
 κοντά του εκεί και στάθηκε και του Μενέλα τούπε
 « Θεόσπαρτε τ' Ατρέα γιε, Μενέλα πολεμάρχη,
 » πίσω! Τα λάφυρα άσ' τα αφτού και το νεκρό παραίτα,
 » γιατί απ' τους ξακουστούς βοηθούς ή Τρώες πριν κανείς μου
- 15 » με τ' όπλο δεν τον κάρφωσε μες στης σφαγής τ' ανάστα.
 » Έτσι άφισε να δοξαστώ μες στο στρατό των Τρώων,
 » μη σε βαρέσω και ξινή σου βγει η παλικαριά σου.»
 Τότες βαριά αγανάχτησε κι' απάντησε ο Μενέλας
 « Δία πατέρα, ώ τί κακό η ξυπασιά κι' η παίνια!
 20 » Του λιονταριού, της άρδαλης δεν είναι τόση η τόλμη,
 » δεν έχει τόση ο ξεσκιστής αγριόχοιρος που μέσα
 » στα στήθια η γίγισσα καρδιά τού βράζει απ' αντριοσύνη,

- » όση έχουνε περφάνια οι γιοι του Πάνθου οι φαντασμένοι.
» Μα λέω, κι' ο Απερήνορας δε χάρηκε ο λεβέντης
25 » τη νιότη, όταν μ' αψήφισε και πρόβαλε αντικρύ μου,
» κι' είπε πως είμαι τάχα εγώ το πιο αχαμνό κοντάρι
» των Αχαιών· όμως θαρρώ δε θα καλοκαρδίσει
» γυναίκα, και γονιούς ξανά γυρνώντας στο χωριό του.
» Όπως θα ξεκοιλιάσω εδώ κι' εσένα, ορέ, σ' το τάζω,
30 » αν μου φορτώνεσαι. Μα εγώ στο λέω για το καλό σου.
» χαίντε πια τώρα μη ζητάς μαζί μου εδώ πολέμους,
» μην πάθεις... πάντα ο φρόνιμος πριν πάθει λογαριάζει.»
Είπε, μα δεν τον έπεισε, παρά τ' αντείπε πάλι
» Τώρα εδώ πια, τ' Ατρέα γιε, βαριά θα μου πλερώσεις
35 » τον αδερφό που μούσφαξες —και καμαρώνεις κιόλας—
» και μες στο νιο νοικοκυριό τού χήρεψες το τέρι,
» κι' έκανες πίκρες να ποθούν και κλάματα οι γονιοί του.
» Ίσως των έρμων μιά σταλιά το δάκρυ τους στεγνώσει,
» αν την αρματωσά σου εγώ και το κεφάλι πάρω
40 » και τ' απιθώσω σπίτι μας στα χέρια των γονιών του.
» Μα αφτή η δουλιά αδοκίμαστη καιρό δε θα τραβήξει
» είτε απολέμιστη... ότι βγει, καν θάνατος καν νίκη.»
Έτσι είπε, και μιά κονταριά τού σφίγγει στην ασπίδα,
μα δεν την έσκισε ο χαλκός, μόν μες στη στέρια ασπίδα
45 στράβωσε η μύτη. Χοίμηξε κατόπι ο γιος τ' Ατρέα
με το κοντάρι, κάνοντας παράκληση του Δία,
κι' εκεί που πίσω κώλωνε να φύγει τού το μπήγει
στου λαρυγγιού τα θέμελα, και σπρώχνει όσο μπορούσε
με τη βαριά χερούκλα του, τόσο π' αντίκρυ βγήκε
τ' όπλου ο χαλκός διαβαίνοντας τον τροφαντό λαιμό του·
50 κι' έπεσε αχώντας, βούηξαν και τ' άρματα από πάνου.
53 Πώς νιο φυντάνι θρέφει ελιάς ο χωριανός σε θέση
ακρότοπη —όπου γάργαρα νερά απ' τη γη αναβρύζουν—
55 πανώριο δροσοστόλιστο, κι' αγέρια το χαϊδέβουν
κάθε λογής, και με πυκνά λουλούδια χρυσανθίζει,
μα άξαφνα σφίγγει ο άνεμος, κι' ορμώντας τ' αγριοκαίρι
όξω απ' τη γούβα το πετάει και χάμου το πλαγιάζει·
παρόμια το λεβέντη γιο του Πάνθου κι' ο Μενέλας
60 ξάπλωσε χάμου κι' έπειτα ζητούσε ναν τον γδύσει.
Πώς με το θάρρος των νυχιών βουνόθρεφτο λιοντάρι
γελάδα αρπάει την πιο όμορφη από σωρό που βόσκει,
και με τα δόντια τα σκληρά κρατώντας την της σπάζει
το σβέρκο πρώτα, κι' έπειτα τη σκίζει και της χάφτει
65 αίμας και σπλάχνα, κι' όλοι τους —και σκύλοι και τσοπάνοι—
γύρω απ' αλάργα σκούζουμε φωνάζουν, μα δε θέλουν
ναν του ρηχτούνε, τι χλωμός όλους τους κόβει φόβος·
έτσι απ' τους Τρώες κανενός μέσα η καρδιά στα στήθια
δεν τόλμαε να προβάλει ομπρός στο μαχητή Μενέλα.
70 Τότε ήθε πάρει μιά χαρά απ' το νεκρό τα πλούσια
τ' άρματα, μα του ζούλεψε τη δόξα αφτή ο Απόλλος,
που σαν τον Μέντη έτσι μiasτός, τον άρχο των Κιρκόνων,
τούστειλε ομπρός τον Έχτορα, σαν Άρη γοργομάχο.

- Τι πήγε και τον φώναξε και τούπε αφτά τα λόγια
- 75 « Έχτορα, τρέχεις τώρα εσύ και κυνηγάς του κάκου
 » τ' άλογα τ' Αχιλέα εδώ· μα αφτά ναν τα δαμάσει
 » θνητός και ζέψει σα βαρύ, αίμα αν δε φτύσει πρώτα,
 » άλλος παρά τον Αχιλιά π' αθάνατη έχει μάννα·
 » μα σύγκαιρα τ' Ατρέα ο γιος, ο μαχητής Μενέλας,
- 80 » στητός μπροστά στον Πάτροκλο μάς κάρφωσε έναν πρώτο
 » παλικαρά, τον Έφορβο, και τη ζωή τού πήρε.»
 Είπε ο θεός, και γύρισε ξανά στ' αντροπελέκι.
 Μάτωσε τότες η καρδιά του Έχτορα απ' τη λύπη,
 κι' εφτός γυρνάει τη συμπλοκή να δει, και βλέπει πέρα
- 85 τον έναν π' άρπαε τ' άρματα, τον άλλον πούταν χάμου
 στρωμένος κι' αίμας έτρεχε οχ τη βαθιά πληγή του·
 τότες περνάει χαλκόπλιστος των μπροστινών τούς λόχους
 φριχτά αλυχτώντα, ανέμποδος φωτιά σα φουντωμένη.
 Μά 'χε το νου του κι' άκουσε τ' αλύχτημα ο Μενέλας,
- 90 κι' έτσι είπε αναστενάζοντας μες στη γερή καρδιά του
 « Ώχου, αν την πλούσια αρματωσά αφίσω, κι' αν το βλάμη
 » πούχασε εδώ τη νιότη του για να τιμήσει εμένα,
 » μήπως ρεζίλεφτώ αν κανείς με δει τυχόν δικός μας·
 » μα αν πάλε Τρώες κι' Έχτορα σταθώ και πολεμήσω
- 95 » μονάχος, μήπως όλοι τους με ζώσουν πούναι τόσοι,
 » γιατί όλο δεξ! ο Έχτορας μου φέρνει το κοπάδι.
 » Μα τί τα θέλει κι' όλα αφτά μου τ' αναδέβει ο νους μου ;
 » Με δίχως τύχη αν πολεμάς θεοπροστάεφτο άντρα,
 » μεγάλο δεν αργεί κακό να βγει σου στο κεφάλι.
- 100» Έτσι πíos θάβρει φταίξιμο αν δει πως τάχα ομπρός του
 » τραβιούμαι, αφού στον πόλεμο θεός τον παραστέκει.
 » Μα ας είταν κάπου νάβρισκα τον αντριωμένο μου Αία !
 » Τότες γυρνώντας πάλε οι διο ξαναρχινούμε μάχη
 » κιás έχουμε καταδρομή, κι' έτσι ίσως ενωμένοι
 » σώσουμε καν το λείψανο για το γοργό Αχιλέα
- 105» απ' τους οχτρούς· τώρα άλλη πια παρηγοριά δεν έχει. »
 Μα εκεί π' αφτά τ' ανάδεβε μες στις καρδιάς τα βαθιά,
 νά! οι λόχοι φτάνουν των οχτρών κι' ο Έχτορας π' οδήγαε.
 Τότες αφίνει το νεκρό, και γύρναε στους δικούς του
 τηρώντας πίσω, θάλεγες λιοντάρι σαγωνάτο,
- 110π' από βουστάσι με φωνές το διώχνουν και με φράξα
 χωριάτες και μαντρόσκυλα, και του θεριού στα στήθια
 βράζει η καρδιά του κι' άθελα οχ το μαντρί αλαργέβει·
 έτσι οχ τον Πάτροκλο έφεβγε κι' ο καστανός Μενέλας.
 Και στο στρατό σαν έφτασε, γυρίζει ομπρός και στέκει,
- 115κι' ολούθες τήραζε να δει το γίγα αν θάβρισκε Αία.
 Και νά σε λίγο τον θωράει ζερβά ζερβά της μάχης
 που γιάρδιωνε έλεγε έσκουζε στους άντρες να βαρύνε,
- 119και πάει κοντά του στέκεται και του μιλάει διο λόγια
- 120« Αία μου, ομπρός! Τον Πάτροκλο μάς σκότωσαν! Ω αδρέφι,
 » μη στέκεις παρά ας τρέξουμε, κι' έτσι ίσως ενωμένοι
 » σώσουμε καν το λείψανο για το γοργό Αχιλέα
 * » απ' τους οχτρούς· τώρα άλλη πια παρηγοριά δεν έχει. » *

123Είπε, κι' ανάβει την καρδιά του πολεμόχαρου Αία,
 που μέσα ορμά απ' τους μπροστινούς, κι' αντάμα του ο Μενέλας.
 125Και τότε εκεί τον Πάτροκλο ο Έχτορας στον κάμπο
 τον έσερνε, αφού τούβγαλε τα θαμπερά άρματά του,
 για ναν του κόψει με χαλκό την κεφαλή απ' τους ώμους
 και ρήξει το κορμί της Τριάς τους σκύλους ντροπιασμένο.
 Μα νά! πλακώνει με τρανή σαν πύργο ασπίδα ο Αίας,
 129κι' ο Έχτορας ως στο σωρό κωλώνει του στρατού του.
 132Τότες σκεπάζει το νεκρό με την πλατιά του ασπίδα
 και στέκει ο Αίας μ' ανοιχτά τα γιγαντένια σκέλια,
 σα λιονταρού που, ενώ περνά το δάσος με μικρά της,
 135άξαφνα βρίσκει παγανιά στο δρόμο της, και στέκει
 στα κουταβάκια ομπρός αντριά γιομάτη, κι' όλο κάτω
 τραβάει το φρυδοτόμαρο σκεπάζοντας τα μάτια·
 137έτσι κι' ο Αίας στάθηκε μπροστά στο σκοτωμένο.
 192Και τότε απ' την πολύδακρη ο Έχτορας τη μάχη
 στάθηκε πέρα, κι' άλλαζε τα πλουμιστά άρματά του.
 Και τη δική του αρματωσά στους ασπιστάδες Τρώες
 τη δίνει μέσα ναν του παν στο στεριωμένο κάστρο,
 195κι' έβαζε αφτός τ' αθάνατα τα όπλα τ' Αχιλέα
 που ουράνιοι στον Πηλιά θεοί τα χάρισαν, κι' εκείνος
 196τάδωκε πάλι γέρος πια του λατρεμένου γιου του.
 198Και σαν τον είδε από ψηλά ο συγνεφιάστης Δίας
 πως τ' άρματα τότε έβαζε του θεϊκού Αχιλέα,
 200μες στην καρδιά του λάλησε κουνώντας το κεφάλι
 « Α δόλιε, μηδέ καν σου πάει στο χάρο ο νους, που σ' έχει
 » από κοντά, παρά άλιωτη αρματωσά μου βάζεις
 » παλικάριού κοσμάκουστου που τότε τρέμουν κι' άλλοι·
 » που βλάμη τού θανάτωσες λεβέντη κι' αντριομένο
 205» και την αρματωσά άπρεπα από κεφάλι κι' ώμους
 » του πήρες. Νίκη όμως τρανή θα σου χαρίσω τώρα,
 » αφού δεν έχει οχ τη σφαγή πίσω να πας, και μέσα
 » να πάρει και να σου νιαστεί τα όπλα η Αντρομάχη. »
 Είπε, και το μαβρόσγουρο κουνάει κεφάλι ο Δίας.
 210Και τέριαξε η αρματωσά στου Έχτορα το σώμα,
 κι' Άρης φονιάς καταλυτής τού μπήκε, και τα μέλη
 γιόμισαν δύναμη αντοχιά. Και στων βοηθών τους λόχους
 τρέχει με φοβερές φωνές, κι' οπλολαμποκοπώντας
 τους φάνη σαν τρανόκαρδος να πλάκωνε Αχιλέας.
 215Και σ' όλους πήγε και φωτιά τους έβαλε, έναν έναν,
 στο Μέδο και Θερσίλοχο, στο Μέστλη και στο Γλάφκο,
 στον Ιπποθό, Δεισήνορα, κι' Αστεροπιό, και Φόρκη,
 στο Χρόμιο τον παλικάρά, στον Έννομο το μάντη.
 Σε δάφτους πήγε κι' έκραξε ναν τους φιλοτιμήσει
 220« Ακούστε, γείτονες βοηθοί που μούρθατε κοπάδια,
 » εγώ λαό δε γύρεβα, μήδε έθνος μούχε λείπει,
 » κι' εδώ όλους απ' τους τόπους σας σας μάζεψα έναν έναν,
 » μόν για να σώστε πρόθυμοι των Τρώων τις γυναίκες
 » και τα παιδιά τ' ανήλικα απ' των οχτρών τα νύχια.
 225» Τέτια μ' ολπίδα σε θροφές και φόρους νύχτα μέρα

» λιώνω τους Τρώες μου, κι' εσάς κάθε όρεξή σας κάνω.
 » Έτσι ο καθείς κατάστηθα ορμώντας θέλει ας πέσει
 » θέλει ας σωθεί· γιατί είναι αφτό της μάχης το παιχνίδι.
 » Κι' όποιος, παιδιά, κι' έτσι νεκρό τον Πάτροκλο όπως είναι
 230» σύρει οχ τα χέρια των οχτρών και του κωλώσει ο Αίας,
 » του δίνω τα μισά άρματα να πάρει, εγώ κρατώντας
 » τ' άλλα μισά· κι' η δόξα του όση η δική μου θάναι.»
 Είπε, κι' εκείνοι χύθηκαν σα δρόλαπας όλοι ίσα
 μ' όρθια κοντάρια, κι' η καρδιά μιά αποθυμιά τούς είχε,
 235ν' αρπάξουνε ως στο μέρος τους τον Πάτροκλο απ' τον Αία...
 λωλοί! τι πάννου του έσκάψε πολλών εκεί το λάκκο.
 Στερνά όμως είπε του άσκιαχτου Μενέλα τότε ο Αίας
 « Αδρέφι, θεογέννητε Μενέλα, δεν τ' ολπίζω
 » κι' εμείς πως πια οχ τον πόλεμο τώρα θα πάμε πίσω.
 240» Ναί, τώρα πια τον Πάτροκλο δε συλλογιέμαι τόσο
 » π' όρνια και σκύλους γλήγορα στο κάστρο θα χορτάσει,
 » όσο για το κεφάλι μου και το δικό σου τρέμω
 » μην πάθουν, τι όλα σκέπασε πολέμου αντάρα γύρω,
 » και χάσκει ρούφουλας θαρρείς ο Έχτορας μπροστά μας.
 245» Μα φώναξε, κι' ίσως κανείς ακούσει πολεμάρχης. »
 Είπε, και πρόθυμα άκουσε ο μαχητής Μενέλας,
 κι' έκραξε κι' η γερή φωνή ακούστη απ' άκρη ως άκρη
 « Αδρέφια, πρώτοι οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,
 » π' απ' τα κοινά μας θρέφεστε στου βασιλιά Αγαμέμνου
 250» και στου Μενέλα, κι' ο καθείς με την εφκή του Δία
 » τιμή και δόξα χαίρεται και το λαό του ορίζει·
 » χώρια εδώ μούναι δύσκολο κάθε άντρα να ξανοίξω
 » μέσα στο πλήθος — τι η φωτιά τόσο λυσσάει της μάχης —
 » μα ας τρέξει μόνος του ο καθείς, και μην καταδεχτείτε
 255» να γίνει ο Πάτροκλος σκυλιών στο κάστρο πανηγύρι.»
 Είπε, και του Οϊλιά ο γοργός αμέσως άκουσε Αίας,
 κι' έφτασε πρώτος, τη σφαγή διαβαίνοντας τρεχάτος.
 Κατόπι πήγε ο Δομενιάς, και πήγε ο σύντροφός του
 259Μηριόνης, ισοδύναμος του θνητοφάγου τ' Αρη.
 262Κι' οι Τρώες όλοι ορμούν μαζί, κι' ο Έχτορας οδήγαε.
 264Πώς σπάει σε κάβο ορθόβραχο το κύμα, και βουήζει
 265γύρω κάθε άκρη ενώ ο αφρός πηδάει στις πέτρες όξω,
 με τέτοια πλάκωναν βουή. Μα κι' αντικρύ οι Αργίτες
 όλοι τους μιά μ' απόφαση μπροστά στο σκοτωμένο
 268είταν στημένοι ολόφραχτοι με τα χαλκένια ασπίδια.
 274Και πρώτοι οι Τρώες άμπωξαν τους άκουρους Αργίτες
 275π' αφίσαν το νεκρό εκειπά και πόδισαν, μα οι Τρώες
 κανέναν τους δε σκότωσαν κι'άς είχαν τόσο πάθος,
 παρά τραβούσαν το νεκρό. Μα λίγο κι' οι Αργίτες
 είταν μακριά να σέρνονται, τι πίσω εφτύς τους πήγε
 ο Αίας, πρώτος σ' ομορφιά και πρώτος σε κοντάρι
 280μέσα στο στράτευμα όλο εξόν τον άφταστο Αχιλέα.
 Τι σαν κάπρι λες χύθηκε τους μπροστινούς περνώντας
 λογγόθρεφτο, που στα βουνά γυρνάει μέσα από δάσος
 και σκύλους άκοπα σκορπάει και νιους παλικαράδες·

έτσι ο λεβέντης Αίας, γιος τ' αρχόντου Τελαμώνα,
 285χοιμάει και τους σωρούς σκορπάει σε μία στιγμή των Τρώων,
 πούστεκαν στο νεκρό κοντά κι' όλοι είχαν έναν πόθο,
 να δοξαστούν τραβώντας τον ως στο δικό τους κάστρο.
 Έσερνε τότες το νεκρό μες στη σκυλήσα μάχη
 οχ το ποδάρι ο Πόθος, γιος του Πελασγού του Λήθου,
 290δεμένο μ' ασπιδόλουρο κοντά στους αστραγάλους
 γύρω στα νέβρα, τι ήθελε στον Έχτορα στους Τρώες
 ζήλο να δείξει ... μα κακό του βγήκε στο κεφάλι,
 που δεν τ' αμπόδισε κανείς κι' ας λαχταρούσαν τόσο.
 Τι ο Αίας μέσα απ' το σωρό χοιμάει και τον σουγλίζει
 294από κοντά, τρυπώντας του το χαλκοστέριο κράνος,
 297κι' οχ την πληγή όξω πήδησαν κοντά στο σουληνάρι
 ανάκατα αίμα και μυαλός. Έτσι έσβυσε η ζωή του,
 κι' από τη χούφτα αφίνοντος να πέσει χάμου ο πόδας
 300στρώθηκε εκεί τ' απίστομα στον Πάτροκλο από πάνου,
 μακριά απ' την πλούσια Λάρισσα, και να γεροκομήσει
 γραφτό δεν τούταν τους γονιούς, μόν τούκοψε τα νιάτα
 ο Αίας, γίγας μαχητής, με το πικρό κοντάρι.
 Τότες στον Αία ο Έχτορας τινάζει το κοντάρι,
 305που εκείνος τότε απ' αντικρύ κι' απόφυγε το χτύπο
 μόλις· μα του λιοντόκαρδου Βιφίτου γιο, το Σκέδη,
 των Φωκιωτών τον πιο γερό, που πύργο 'χε στημένα
 στο φημισμένο Πανοπιό, χωριών πολλών αφέντης,
 αφτόν βαράει κατάμεσα της κλείδας, κι' ήβγε ως πέρα —
 310κάτου απ' τον ώμο προορίζα — τ' όπλου η χαλκένια μύτη.
 Και πέφτοντας βροντάει, αχούν και τ' άρματα από πάνου.
 Κι' ο Αίας πάλι ένα απ' τους γιους του Φαίνοπα, το Φόρκη —
 που ομπρός στον Πόθο στάθηκε — μεσόκοιλα ακοντίζει,
 και τούσπασε του τσαπραζού τη χούφτα, κι' ως στο βάθος
 τούφαγε τ' άντερα ο χαλκός. Και μες στα βούρκα ο Φόρκης
 315έπεσε, κι' άδραξε τη γης σφιχτά στην αγκαλιά του.
 Κωλώνει τότε ο Έχτορας κι' οι στρατηγοί των Τρώων,
 και με τα ζήτω οι Δαναοί τον Πόθο και το Φόρκη
 τραβάν και τις αρματωσές τούς λύνουν απ' τους ώμους.
 Και τότε οι πολεμόχαροι Αργίτες μες στο κάστρο
 320τους Τρώες πίσω θάκλειναν τρομοπαραλυμένους,
 και δοξασμένα — στου γραφτού το πείσμα — θα νικούσαν
 με την αντριά και τόλμη τους, μα σύντομα ο Απόλλος
 πύρωσε τον Αινεία εκεί, μiasμένος σαν τον κράχτη
 Περίφα, του Φωνάκλα γιο, που σπíti τους γερνούσε
 325κράχτης του γέρου του γονιού πιστός κι' αγαπημένος·
 όμιος μ' αφτόν τού μίλησε ο γιος του Δία Απόλλος
 « Αινεία, πώς θα σώζατε τ' όρθιο καστρί αν η μοίρα
 » και κάπως δεν καλόθελε, σαν που πολλούς είδα άλλους
 » δίχως βοήθεια θεϊκιά — με τόλμη αντριά και θάρρος
 330» και μ' όσο αφτοί είχανε λαό — να σώζουν τα χωριά τους ;
 » Μα εσάς πιο θέλει απ' των οχτρών τη νίκη σας ο Δίας,
 » μα νά! δεν πολεμάτε εσείς, παρά δειλιάτε αιώνια.»
 Είπε κι' εκείνος ένιωσε το Φοίβο σαν τον είδε

αγνάντια εκεί, και χούγιαξε στον Έχτορα με πάθος
 335« Έχτορα κι' οι λοιποί αρχηγοί των Τρώων και βοηθώνε,
 » ντροπής σας αν ως στο καστρί οι παινεμένοι Αργίτες
 » τώρα έτσι σβάρνα αν θα μας παν παράλυτους της δειλίας !
 » Μα τώρα ότι με ζύγωσε κάποιος θεός, και μούπε
 » το Δία, ολόπρωτο οριστή, πως μας συντρέχει πάντα·
 340» έτσι όλοι ας τρέξουμε ίσα ομπρός, και δίχως πετσοκόπι
 » ας μην τον πάνε οι σκυλοχτροί τον Πάτροκλο ως στα πλοία.»
 Είπε, και πρώτος χύνεται μπροστά μπροστά και στέκει
 κι' όλοι γυρνάν και τους οχτρούς με θάρρος αντικρύζουν.
 Κι' αφτός με το κοντάρι εφτός το Λιόκριτο σκοτώνει,
 345τ' Αρίσβα γιο κι' αγαπητό του Λυκομήδη φίλο.
 Και σαν τον είδε πούπεσε, πικράθη ο Λυκομήδης,
 και τρέχει στέκει ολόκοντα και ρήχνει το λαμπρό όπλο,
 και τ' όπλο του τον Απισά κάτω χτυπά απ' τη σκέπη
 στο σκώτι, και τον προβοδάει, ένα άντρα πολεμάρχο,
 350που πέρα απ' τη χοντρόσβωλη την Παιονιά 'χε φτάσει
 κι' είταν στερνά απ' τον Αστροπιό το πιο γερό κοντάρι.
 Λυπήθη τότε ο Αστροπιός πεσμένο σαν τον είδε,
 και τρέχει τους οχτρούς κι' αφτός με πάθος να χτυπήσει,
 μα αργά το σκέφτηκε, γιατί παντού ασπιδοφραγμένοι
 355στέκανε γύρω στο νεκρό με πρόβαλτα κοντάρια.
 Τι ο Αίας έτρεχε παντού, τους θάρρυνε τους μίλαε,
 οχ το νεκρό τους σύσταινε κανείς μήτε ένα βήμα
 να μην κωλώνει ή χώρια ομπρός να πολεμά απ' τους άλλους,
 μόν γύρω να βαρούνε εκεί κατάκοντα στημένοι.
 360Έτσι έκραζε ο θεόρατος ο Αίας, κι' απ' το αίμα
 μούσκεβε η γης το κόκκινο, και πέφτανε σφαγμένοι
 γειτονικά άφοβοι βοηθοί και Τρώες, μα κι' Αργίτες
 363μαζί τους· τι δα απλήγωτα κι' αφτοί δεν πολεμούσαν.
 384Έτσι άγρια ζάλη ολημερύς φουρτούνιαζε πολέμου
 385σκυλήσου. Κι' ίδρος κουρνιαχτός, δίχως στιγμής ανάσα,
 τα μάτια κάθε μαχητή περέχαε και ρουθούνια
 και χέρια πόδια γόνατα καθώς πετσοκοπιούνταν
 γύρω όλοι εκεί στον παραγιό του ξακουστού Αχιλέα.
 Κι' όπως σα δώσει ο μάστορης τάβρου τρανού τομάρι
 390σε νιους να χρίσουν μ' αίλιμα και να τεντώσουν γύρω,
 κι' οι νιοι το παίρνουν κι' ανοιχτοί κύκλω όλοι το τραβούνε
 γερά, κι' η ύλη μπαίνοντας καλντίζει η δύναμή του,
 κι' όλο παντού τεντώνεται καθώς τραβούνε τόσοι·
 έτσι κι' οι διο τους το νεκρό τραβούσαν πέρα δώθες
 395μικρό σε κύκλο, κι' όλπιζαν κάθε στιγμή κι' οι διο τους
 οι Τρώες ναν τον σύρουνε στο κάστρο, κι' οι Αργίτες
 στα βαθουλά καράβια τους. Θεριά λες πολεμούσαν·
 νά θε τους δει θεά Αθηνά, νά θε αντροσκιάχτης Άρης,
 399λόγο αχαμνό δε θάλεγαν, όσο κι' αν είχαν πάθος.
 414Έτσι πολέμαε, κι' έλεγε κάθε Αχαιός λεβέντης
 415« Ντροπής, αδρέφια, κι' ατιμιά να τραβηχτούμε πίσω !
 » Δεν έχει, σ' όλους μας εδώ μπροστά ας ανοίξει πρώτα
 » η μάβρη γης! Ναί, κάλια αφτό, κάλια ότι τύχει ας τύχει,

» αν είναι αφτόν ν' αφίσουμε στους ασπιστάδες Τρώες
 » να μας τον σύρουν στο καστρί και να βουήξει ο κόσμος. »
 420 Και πάλε αφτά κάθε έλεγε χαλκοπλισμένος Τρώας
 « Αδρέφια, κι' αν μας γράφτηκε να πέσουμε όλοι αντάμα
 » κοντά σ' αφτόν τον ήρωα, κανείς μη φύγει βήμα ! »
 Έτσι έλεγαν, και πύρωνε την τόλμη ο ένας τ' άλλου
 και δώσ' του χτύπους, κι' έφτανε ο σιδερένιος κρότος
 425 ως στον χαλκόστρωτο ουρανό μέσα απ' τον άδιο αιθέρα.
 651 Τέλος πια ο Αίας μίλησε στο γιο τ' Ατριά Μενέλα
 « Τήρα, Μενέλα θεϊκέ, αν ζωντανά ίσως κάπου
 » δεις το λεβέντη Αντίλοχο, του γέρου γιο Νεστόρου,
 » και ξόρκισ' τον να τρέξει εφτός στον Αχιλέα ως πέρα
 655 » και ναν του πει πως χάθηκε ο λατρεφτός του βλάμης. »
 Είπε και πρόθυμα άκουσε ο καστανός Μενέλας,
 και ξεκινάει να πάει, καθώς λιοντάρι αφίνει στάνη
 659 σαν κουραστεί ερεθίζοντας σκυλιά και παλικάρια,
 660 που όλη τη νύχτα ξάγρυπνοι φρουρούν αρματωμένοι,
 και το λιοντάρι θέλοντας να φάει βοιδήσο πάχος
 χοιμάει, μα δίχως όφελος, τι από βαριές χερούκλες
 όπλα πολλά του πέφτουνε και κούτσουρα αναμένα
 στα μάτια ομπρός, που μ' όλη του την προθυμιά το σκιάζουν,
 και πια αλαργέβει την αβγή με σπλάχνα πικραμένα·
 665 έτσι έφεβγε απ' τον Πάτροκλο κι' ο θαρρετός Μενέλας
 πολλά άθελα, γιατί έτρεμε μην τον αφίσουν όλοι
 σκυλιών ξεσκλίδι, αν πανικός ακράτητος τους πιάσει.
 Και ξορκίζε τους Αΐδες, ξορκίζει το Μηριόνη
 « Αΐδες και του Μέγη γιε, των Αχαιών αρχόντοι,
 670 » τώρα όλοι θυμηθείτε τες του δόλιου μας Πατρόκλου
 » τις χάρες. Πάντα 'να γλυκό να πει είχε σ' όλους λόγο
 » σα ζούσε... άχ τώρα θάνατος τον πήρε κι' άγρια μοίρα. »
 Έτσι τους είπε, κι' έφυγε ο καστανός Μενέλας
 παντού τηρώντας, σαν αητός που απ' όλους λεν τους γύπες
 675 πολύ πιο διαπεραστικά το μάτι του ξανοίγει,
 που κι' απ' τα ύψη ο γλήγορος λαγός δεν του ξεφέβγει
 κρυμένος μες σε σύμπυκνα θυμάρια, μόν βουτώντας
 έτσι άψε σβύσε τον αρπάει και τη ζωή τού κόβει·
 έτσι κι' εσύ, τ' Ατρέα γιε, τ' αστραφτερά σου μάτια
 680 κατά των λόχων τους σωρούς παντού τα γύρναες τότες,
 αν το Αντίλοχο ίσως δεις στον κάμπο ζωντανό·
 Και σε λιγάκι τον θωράει ζερβά ζερβά της μάχης
 που γιάρδωνε έλεγε έσκουζε στους άντρες να βαρούνε,
 και πήγε στάθηκε κοντά και τούπε αφτά τα λόγια
 685 « Αντίλοχε, έλα γλήγορα, θεόσπαρτε, να μάθεις
 » πικρή είδηση που έτσι άχ ποτές ας μη μας είχε τύχει !
 » Τώρα το βλέπεις μόνος σου, το ξέρεις πως ο Δίας
 » εμάς μας βρέχει συφορές και πως νικούν οι Τρώες.
 » Κι' έπεσε πάει απ' όλους μας η πιο καλή μας σπάθα,
 690 » ο Πάτροκλος, και το στρατό γονάτισε ο χαμός του.
 » Μα τρέξε εσύ στα πλοία εφτός και πες το τ' Αχιλέα,
 » μήπως προφτάσει το νεκρό και σώσει ως στα καράβια

» γυμνό· τα όπλα βρίσκονται στου Έχτορα τα χέρια.»
 Είπε, κι' εκιός λες πάγωσε σαν άκουσε το λόγο.
 695Ωρα πολλή λογαλαλιά τον είχε, κι' η ανάσα
 τού πιάστηκε, και γιόμισαν τα διο του μάτια δάκρια.
 Μα κι' έτσι δεν αστόχησε τα λόγια του Μενέλα,
 μόν τρέχει ομπρός, και τ' άρματα σ' ένα συντρόφι αφήκε,
 στα Λαοδόκο, που κοντά τού γύρναε τα γοργά άτια.
 700Έτσι, λεβέντη Αντίλοχε, στα δάκρια βουτημένο
 μακριά οχ τη βράση και σφαγή σε πάγαιναν τα πόδια
 να δώσει στου Πηλιά το γιο τα θλιβερά μαντάτα.
 706Μα ο γιός τ' Ατρέα ως στο νεκρό γυρνάει τρεχάτος πίσω.
 στέκει στους Αΐδες κοντά και λέει λαχταρισμένος
 « Νά, εκιόν εγώ τον έστειλα στ' ανάφρυδα καράβια,
 » μα αν θα προβάλει ο Αχιλλιάς και τόσο δεν τ' ολπίζω
 710» όση κι' αν τούχε μαχητά του Έχτορα και μίσος.
 » Τί πώς ; Δε γίνεται άνοπλος να βγει να πολεμήσει.
 » Μα ας δούμε ελάτε μόνοι μας πíos τρόπος τώρα μένει
 » που το νεκρό να σώσουμε και πού κι' εμείς να βγούμε
 » απ' των οχτρών το ζώσιμο μ' ακέριο το πετσί μας. »
 715Τότες ο γιγαντένιος γιος τού λέει του Τελαμώνα
 « Σωστά ναι λες, αδρέφι μου, κι' ελάτε γιάσου ! μπάτε
 » γλήγορα κάτου απ' το νεκρό, εσύ με το Μηριόνη,
 » κι' έτσι από δω όξω πάρτε τον. Εμείς ακολουθώντας
 » βαρούμε οι διο τον Έχτορα και τους Δαρδάνους πίσω,
 720» οι διο μας μ' ένα τ' όνομα και μιά καρδιά, π' αντάμα
 » στέκοντας πάντα ατρόμητοι τον Άρη καρτεράμε.»
 Είπε, κι' οι διο τους το νεκρό αγκαλιαστά από χάμου
 τον σήκωσαν ψηλά ψηλά. Και σκούζανε όλοι οι Τρώες
 σαν είδαν Αχαιούς μπροστά και σήκωναν το σώμα.
 725Κι' όρμησαν ίσα σα σωρός σκυλιά που πληγωμένο
 727καπρί να φτάσουν χύνονται και λιώμα ναν το κάνουν·
 730έτσι όρμησαν κατόπι τους κοπαδιαστοί κι' οι Τρώες.
 735Μα εκείνοι με τον Πάτροκλο στους ώμους πήραν δρόμο
 προς τα καράβια βιαστικά, τη μάχη παραιτώντας.
 742Πώς διο μουλάρια βάζοντας τα δυνατά τους σέρνουν
 ή караβόξυλο ή χοντρό οχ τα βουνά δοκάρι
 σε μονοπάτι ανόμαλο, και λύνεται η καρδιά τους
 745ενώ τραβούν και βιάζονται λαχανιστά δρώμενα·
 σαν έτσι οι διο τους βιαστικά το σώμα κουβαλούσαν.
 Και πίσωθε οι διο Αΐδες αμπόδιζαν τους Τρώες,
 747λες κάβος βραχοστήθωτος που σταματάει το κύμα
 751σαν αφροσπάει κι' ανόφελα λυσσάει ναν τον κλονίσει·
 έτσι όλο πίσω οι Αΐδες βαρούσαν το γιουρούσι
 των Τρώων, π' όλοι τους μαζί με πείσμα ακολουθούσαν,
 μ' άρχους διο ομπρός ατρόμητους, τον Έχτορα κι' Αινεία.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Σ

- Σαν έτσι αφοί χτυπιόντουσαν, που λες φωτιά 'χε ανάψει.
Εκεί ο γοργός Αντίλοχος ως στ' Αχιλέα φτάνει
με τα μαντάτα, κι' ήβρε τον π' ομπρός αφτού στα πλοία
στο νου ίσα ίσα αφτά 'βαζε που τούχαν τύχει κιόλας,
5 κι' έτσι έλεγε στενάζοντας μες στη γερή καρδιά του
« Ωχου, τί πάλι τσάκισαν ως στα καράβια τάχα
» οι Δαναοί, και τρέχουνε στον κάμπο αλαφιασμένοι ;
» Λες οι θεοί πως τους κακούς να μούκαναν σκοπούς τους,
» σαν που μου ξήγαε η μάννα μου και μούλεγε πως όσο
10 » ακόμα ζω, ένας αρχηγός τρανός των Μυρμιδόνων
» θ' αφίσει του ήλιου το φως από κοντάρι Τρώων;
» Ωχου, ναι ο Πάτροκλος θαρρώ θα μούπεσε στη μάχη...
» ο έρμος! μα δεν τούπα εγώ, σα σώσει απ' την κορώστρα
» φωτιά τα πλοία, δίχως πια πολέμους να γυρίσει ; »
15 Μα εκεί π' αφτά τ' ανάδεβε μες στις καρδιάς τα βάθια,
νά ! δάκρια χύνοντας θερμά του γέρου ο γιος Νεστόρου
προβάλλει ομπρός του κι' έφερνε τα θλιβερά μαντάτα
« Ωχου γιε τ' άρχοντα Πηλιά, ώ τί είδηση θ' ακούσεις,
» φαρμάκι, που έτσι ας είτανε ποτές να μή θε τύχει !
20 » Έπεσε ο Πάτροκλος ... γυμνό να σώσουν πολεμάνε
» το σώμα· τ' άρματα έμειναν στου Έχτορα τα χέρια. »
Είπε, κι' εκείνον καταχνιά σκεπάζει μάβρης νύχτας,
και στάχτη αρπάζει με τις διο τις χούφτες, και τη ρήχνει
στην κεφαλή ασκημίζοντας την όψη την πανώρια·
25 κι' η στάχτη γύρω κάθουνταν στ' αφρόφαντο χλαμύδι.
Και στρώθηκε μακρύς πλατύς στις σκόνες ξαπλωμένος,
και σπούσε χάμου, ρήμαζε, την κόμη με τα χέρια.
Κι' οι σκλάβες, πούχαν πάρει οι διο αντάμα πολεμώντας,
ξεφώνισαν απ' τον καημό των σπλάχνων τους, κι' όξω όλες
30 τρέξανε αμέσως γύρω του χτυπώντας με τα χέρια
τ' αφράτα στήθια, κι' έπεφταν λιγόθυμες μιά μιά τους.
Θρήναε και του Νεστόρου ο γιος δακρολογώντας δίπλα,
κι' ενώ εκείνού η αντρόπλαστη βόγκαε καρδιά, τα χέρια
τού βάσταε, μπας και το λαιμό θερίσει με το λάζο.
35 Μούγκρισε τότες σα θεριό, κι' η μάννα του στα βάθια
πούμενε κάτω του γιαλού, στου γέρου της πατέρα,
τ' ακούει και σπάει στα κλάματα, και του γιαλού οι νεράϊδες
38 μαζέβουνται όλες γύρω της, όσες βαθιά 'ναι κάτω,
50 και γιόμισε η πλατιά σπηλιά· κι' ενώ όλες τους τα στήθια
χτυπούσαν, τότε αρχίνησε τα μοιρολόγια η Θέτη
« Ακούστε με τη χλιβερή, νεράϊδες μου αδερφούλες,
» για να μου ξέρτε τί καημοί τα σπλάχνα μου σπαράζουν.
» Γόϊ μου κι' αλί μου η δύστυχη πικραρχοντογεννήτρα,
55 » που γιο αφούγέννησα λαμπρό βασταγερό, τον πρώτο
» λεβέντη απ' όλους, κι' έρηξε λες ύψος σα φυντάνι,

- » σα δέντρο εγώ τον άντρωσα π' ανθίζει σε περβόλι,
» κι' έτσι στην Τριά τον έστειλα να πολεμήσει Τρώες
» μ' αρμάδα αναφρυδόπλωρη, μα πια δε θα γυρίσει
60 » ξανά να τον δεχτώ η πικρή στο γονικό του πύργο.
» Μα κι' όσο ζει και βλέπει ήλιου αχτίδα, πάλε ακόμα
» πάθια τον δέρνουν και καμιά βοήθεια εγώ δεν τούμαι.
» Μα τώρα πάω ναν τότε δω, ν' ακούσω απ' το παιδί μου
» τί τον λυπάει ενώ κάθεται αλάργα από πολέμους.»
- 65 Είπε κι' αφίνει τη σπηλιά, κι' οι άλλες δακρυσμένες
μαζί της όλες πάγαιναν, και γύρω τους το κύμα
σπούσε. Κι' απέ σαν έφτασαν στις Τριάς τα φαρδοκάμπια,
βγαίνανε αράδα στην ξηρά, εκεί συρμένα ως όζω
πούταν πυκνά τα γλήγορα των Μυρμιδόνων πλοία
70 μ' άρχο τους του Πηλιά το γιο. Κι' αφτός ενώ βογγούσε,
νά! άξαφνα ομπρός του πρόβαλε η σεβαστή του η μάννα,
και ξεφωνώντας έπιασε του γιου της το κεφάλι,
κι' άρχισε μ' αναφυλλητά ναν του μιλάει και τούπε
« Τί κλαις, παιδί μου, τί κακό σου πίκρανε τα σπλάχνα ;
» Πες το, μην τόχεις μυστικό. Νά, σούγινε απ' το Δία
75 » η χάρη έτσι απaráλλαχτα σαν που τα χέρια απάνου
» σήκωσες πριν και δέουσουν, να στρυμωχτούν στα πλοία
» μ' άσκημα χάλια οι Δαναοί και να σε κράζουν όλοι. »
Τότες βαθιά στενάζοντας τής είπε ο Αχιλέας
« Ναί, μάννα, αφτό ναι μούκανε τον πόθο ο γιος του Κρόνου,
80 » μα πια η χαρά μου αφού 'χασα το βλάμη της καρδιάς μου,
» τον Πάτροκλο μου πούχα εγώ κάλια από κάθε αδέρφι,
» σα φως μου· αφτός πάει χάθηκε, κι' ο Έχτορας τα όπλα
» τού πήρε —αφού τον σκότωσε— πανώρια γιγαντένια,
» θάμα μονάχα αν τάβλεπες, που ζηλεμένα δώρα
85 » τάδωσαν του Πηλιά οι θεοί τη μέρα που σ' αθρώπου
» θνητού σε ρήξανε αγκαλιά. Αχ κάλια νά θε μείνεις
» αφτού με τις αθάνατες της θάλασσας νεράϊδες
» και τέρι νάπαιρνε ο Πηλιάς απ' τις θνητές γυναίκες.
» Μα νά, για νάχεις την ψυχή πίκρες κι' εσύ γιομάτη
» όταν το γιο σου στερηθείς, που πια δε θα γυρίσει
90 » στη Φτιά ξανά ναν τον δεχτείς... τι μήτε εγώ δε θέλω
» να ζω και μ' άντρες να γυρνάω, αν πρώτα εδώ στον κάμπο
» δεν ξεψυχήσει ο Έχτορας απ' όπλο μου σφαγμένος
» και του Πατρόκλου τη σφαγή και γύμνια αν δεν πλερώσει.»
Τότες η Θέτη η θεΐσσα του λέει δακροπνιγμένη
95 « Κοντά σημαίνει η ώρα σου, παιδί μου, αφτά που κραίνεις,
» τι εφτύς στερνά απ' τον Έχτορα σε καρτεράει ο χάρος. »
Μα τότες του Πηλέα ο γιος της λέει βαρύ με πάθος
« Τώρα ας ψοφήσω! αφούτανε τ' αδέρφι να μη σώσω
» σα σφάζουνταν, μόνε έπεσε αλάργα απ' την πατρίδα,
100 » κι' έβοςκα εγώ σα μ' έκραζε ζητώντας μου βοήθεια.
103 » Και τώρα τί; θα ξέρω εγώ τ' αδέρφια μου πως Τρώες
» τα σφάζουν και θα κάθουμαι με χέρια σταβρωμένα,
» της γης σαβούρα ανόφελη, στα πλοία εδώ κλεισμένος ;
114 » Εφτύς θα τρέξω ναν τον βρω, του δόλιου μου Πατρόκλου

- 115 » το ρημαχτή τον Έχτορα, και καλώς νάρθει ο χάρος
» σα θέλει ο Δίας κι' οι λοιποί θεοί να μου τον στείλουν!
- 122 » Ας δω καν καμιά Τρώϊσσα, πριν σβύσω, ομορφοπούλα
» απ' τ' απαλά της μάγουλα τα δάκρια να σφουγγίζει
» διπλόχερα έτσι, αστέρεφτους με στεναγμούς και θρήνους.
- 126 » Κι' όσο, μαννούλα, αν μ' αγαπάς, μη θέλεις απ' τη μάχη
» να με κρατήσεις, γιατί εγώ δεν πείθουμαι, θα σύρω.»
Τότε η λεφκόποδη θεά του λέει διο λόγια, η Θέτη
« Ναί γιε μου, αφτά καλά τα λες· σωστό 'ναι τους συντρόφους,
» που τυραγνιούνται, απ' το βαρύ χαμό να λεφτερώσεις.
- 130 » Μα η όμορφή σου αρματωσά σε Τρώϊκα 'ναι χέρια,
» χάλκινη αστραφτερή, κι' αφτή ο Έχτορας στους ώμους
» καμαρωμένος τη φοράει... μα δε θα καμαρώσει
» θαρρώ καιρό, τι από κοντά τον έχει τώρα ο χάρος.
» Όμως κοντάρι ακόμα εσύ μην πιάσεις, πριν γυρίσω
- 135 » κι' εδώ με δουν τα μάτια σου· τι μόλις φέξει ο ήλιος,
» πρωϊ πρωϊ στον Έλυμπο θα σύρω να σου φέρω
» αρματωσά απ' τον Ήφαιστο πανώρια δουλεμένη.»
Είπε κι' αφίνει η θεΐσσα τον ξακουσμένο γιο της,
και κάνει στις θαλασσινές γυρνώντας αδερφάδες
- 140 « Βουτήξτε εσείς μες στου γιαλού το φαρδοκόρφι τώρα
» να δείτε το θαλασσινό γονιό μας στο πυργί του,
» κι' όλα του γέρου πέστε τα. Τι εγώ θα τρέξω τώρα
» στον Έλυμπο, στου ξακουστού πρωτοτεχνίτη Ηφαίστου,
» αν θέλει ολόλαμπρα άρματα του γιου μου να χαρίσει.»
- 145 Έτσι είπε, κι' οι θεές βουτούν μέσα στο κύμα αμέσως.
Κι' αφτή ίσα προς τον Έλυμπο, η λεφκοπόδα η Θέτη,
πιλάλαε ξακουστά άρματα να φέρει του παιδιού της.
Μα ενόσω αφτή στον Έλυμπο την πάγαιναν τα πόδια,
αφτή την ώρα οι Δαναοί μ' αχό δαιμονισμένο
κυνηγητοί απ' τον Έχτορα τον αντροφάγο φτάνουν
- 150 τρεχάτοι ως στον Ελλήσποντο κι' ως στο караβοστάσι.
Μηδ' ήθε σύρουν το νεκρό ως όξω οχ την αντάρα,
τι πάλι τους ξανάφτασαν πεζοί κι' αμαξωμένοι
κι' ο Έχτορας που θάχε λες αντριά άπιαστη σα φλόγα.
- 155 Αφτός τρεις πίσωθε φορές τον έπιασε απ' τα πόδια
ναν τον τραβήξει θέλοντας κι' έκραζε ομπρός! στους Τρώες
και τρεις φορές οι Αΐιδες, ψημένοι μαχητάδες,
τόνε βαρούνε απ' το νεκρό. Μα αφτός γιομάτος θάρρος
πάντα πότε όρμαε στο σωρό, πότε έστεκε αλυχτώντας
- 160 τρομαχτικά, μα πίσω πια δε σάλεβε ούτε βήμα.
Κι' όπως λιοντάρι που ψοφάει της πείνας δε μπορούνε
βοσκοί λαγκαδοκοίμητοι από σφαχτό να διώξουν,
έτσι κι' οι Αΐιδες, οι διο χαλκόφραχτοι ασπιστάδες,
τον Έχτορα απ' τον Πάτροκλο να σκιάζουν δε μπορούσαν.
- 165 Και θάν τον τράβαε μάλιστα με πάγκοσμή του δόξα,
μα η ανεμόποδη Ίριδα γοργή στον Αχιλλέα
τρέχει μηνήτρα, και του λέει ν' αρματωθεί, τι η Ήρα
κρυφά απ' το Δία και λοιπούς την έστειλε αθανάτους.
Και πήγε στάθηκε κοντά και τούπε αφτά τα λόγια

- 170 « Σήκω, Αχιλλέα, ολόπρωτο του κόσμου παλικάρι,
» βόθηα για το νεκρό ! Έστησαν πεισματωμένη μάχη
» μπροστά στα πλοία οι διο στρατοί και σφάζονται, ζητώντας
» οι Δαναοί τον Πάτροκλο να σώσουν, κι' οι Δαρδάνοι
» στ' ανεμοφύσητο καστρί λυσσάνε να τον σύρουν.
- 175 » Κι' απ' όλους πρώτα ο Έχτορας ναν τον τραβήξει ως μέσα
» τόβαλε πείσμα, τι έταξε απ' το λαιμό να κόψει
» και σε παλούκια τ' όμορφο κεφάλι ναν του μπήξει.
» Μα σήκω πια, μην κάθεσαι! Ντροπή η ψυχή σου ας νιώσει
- 179 » μη θες σκυλιά τον Πάτροκλο στο κάστρο να χαρούνε. »
- 181 Τότε ο γοργός απάντησε γιος του Πηλέα κι' είπε
» Καλή Ίριδα, και πíos θεός να μου τα πεις σε στέλνει ; »
Τότε η γοργόποδη Ίριδα τ' απάντησε και τούπε
» Η σεβαστή Ήρα μ' έστειλε, του Δία η συγκοιμήτρα.
- 185 » Κι' αφτό μήτ' ο πρωτόθρονος του Κρόνου γιος μήτ' άλλος
» το ξέρει αθάνατος θεός απ' όσους κατοικούνε
» στο συχνοχιόνιστο Έλυμπο και γύρω στις ραχούλες. »
Τότες απάντησε ο γοργός γιος του Πηλεια κι' έτσι είπε
» Πώς θες να σύρω αφού οι οχτροί μού πήραν τ' άρματα μου ;
» Η μάννα πριν δεν ήθελε ν' αρματωθώ για μάχη
- 190 » εδώ πριν έρθει και ξανά τα μάτια μου τη δούνε.
» Τί μούταξε απ' τον Ήφαιστο λαμπρά άρματα να φέρει. »
- 195 Τότε η γοργόποδη Ίριδα του λέει κι' αφτή διο λόγια
» Ναί, αφτό το ξέρουμε κι' εμείς, τα όπλα πως σ' τα πήραν.
» Μα σύρε κι' έτσι· πρόβαλε στου χαντακιού τον όχτο,
» μήπως δειλιάσεις τους οχτρούς και πια τραβήξουν χέρι,
- 200 » κι' έτσι ανασάνουν μιά σταλιά κι' οι Δαναοί, που πάνε
» να λιώσουν· λίγη 'ναι μαθές απ' τη σφαγή η ανάσα. »
Έτσι είπε η γλήγορη θεά και φέβγει πίσω πάλι,
κι' αφτός σηκώθηκε να πάει. Κι' η Αθηνά του βάζει
γύρω στους ώμους τους γερούς την κροσσωμένη αιγίδα.
- 205 και του στεφάνωσε η θεά με σύγνεφο την κόμη
χρυσό· όθες λαμπαδόφτερες κυκλοπηδούσαν φλόγες.
Πώς απ' αλαργινό νησί βγαίνει φωτιά και φτάνει
ως στον αιθέρα, από καστρί πούχουν οχτροί ζωσμένα,
- 210 τι βγαίνουν όξω οι κάτοικοι και μάχονται ολημέρα
σ' ανατριχιάρη πόλεμο, μα σα βουτήσσει ο ήλιος
ανάβουν σύδετες φωτιές —κι' η λάμψη ως στα ουράνια
ψηλά πεδάει— για ναν τη δουν γειτόνοι κι' ίσως τρέξουν
οχ το χαμό με караβιών βοήθεια να τους σώσουν
έτσι απ' την κόμη του έφτανε κι' η λάμψη ως στον αιθέρα.
- 215 Και πήγε απάνου στάθηκε στου χαντακιού τον όχτο,
παρέκει λίγο απ' το τειχί, μηδέ έσμιγε τους άλλους,
τι την ορμήνια 'χε στο νου της μάννας· κι' απ' τον όχτο
χούγιαξε ολόρθος στέκοντας, κι' η Αθηνά ως αλάργα
- 218 έσκουξε, κι' έκοψε η στριγγιά τα ήπατα των Τρώων.
- 223 Όλους τους έπιασε σπασμός —κι' όλες ξανά οι φοράδες
γυρνούν τ' αμάξια — τι έβλεπαν μπροστά ανοιχτό τον Άδη.
- 225 Κι' οι αμαξάδες σάστισαν, σαν είδαν πως η φλόγα
αδάμαστη τρομαχτικά στην κόμη του από άνου

πήδαε· κι' η κόρη του Διός τη φούντωνε η Παλλάδα.
 Τρεις άγρια χούγιαξε φορές απάνου απ' το χαντάκι,
 και τρεις κουβάρια γίνηκαν και Τρώες και συμμαχοί.
 230 Τότες και δώδεκα αρχηγοί σκοτώθηκαν απ' όπλα
 κι' από δικές τους άμαξες.
 Και τότες πια οι Αργίτες
 όξω απ' τους χτύπους το νεκρό τραβούν ξαλαφρωμένοι
 και τον πλαγιάζουν σε ψαθί. Κι' οι φίλοι του θρηνώντας
 τον τριγυρνούν, και πίσω ο γιος περπάταε του Πηλέα
 235 κι' έχυνε δάκρια πύρινα, σαν είδε απάς στην ψάθα
 στρωμένο κονταρόσφαχτο το μπιστεμένο βλάμη.
 Αχ ναι μ' αμάξια κι' άλογα τον έστειλε στη μάχη,
 μα δεν τ' αξιώθηκε να πει το καλώς ήρθες πάλι.
 Τον Ήλιο τότες η κυρά του Κρόνου κόρη, η Ήρα,
 240 τον στέλνει κάτου στ' Ωκιανού το ρέμα αθέλητά του
 πίσω να πάει. Και βούτηξε ο Ήλιος, κι' οι Αργίτες
 τους χτύπους πια τους άσπλαχνους σκολνούν και τους πολέμους.
 Το ίδιο οι Τρώες αντικρύ τραβιούνται οχ τη σκοτώστρα
 τη μάχη και τ' αλόγατα ξεζέβουν απ' τ' αμάξα,
 245 κι' όλοι ίσα παν στη συντυχιά πριν καν φροντίσουν δείπνο.
 Όρθιοι έκαναν τη συντυχιά στο πόδι, ουδέ τολμούσε
 κανείς να κάτσει, τι έτρεμαν π' άξαφνα ο Αχιλέας
 βγήκε στον κάμπο, και καιρό σπαθί δεν είχε αγγίζει.
 Κι' έπιασε πρώτα ο γνωστικός το λόγο Πολυδάμας,
 250 του Πάνθου ο γιος, τι μόνο αφτός θωρούσε ομπρός και πίσω.
 Συντρόφοι αφτός κι' ο Έχτορας, μιάς νύχτας είταν γέννες·
 αφτός στους λόγους, μα πολύ νικούσε στ' όπλο ο άλλος.
 Αφτός με λόγια γνωστικά τους μίλησε έτσι κι' είπε
 « Παιδιά, τα μάτια τέσσερα ! Τι εγώ σας λέω πως πίσω
 255 » να πάμε πρέπει· εδώ ξανά μεσόκαμπα δεν πρέπει
 » να μας ξανάβρει η χαραβγή, τι το καστρί είναι αλάργα.
 » Τι έχτρα σαν είχε με το γιο τ' Ατρέα αφτός ο άντρας,
 » πιο τότες είταν οι οχτροί στη μάχη του χεριού μας.
 » Τόχα χαρά μου τότε εγώ να τρέχω προς τα πλοία
 260 » αμαξωτός, τι τόλπιζα πως θάν τα κάνω στάχτη.
 » Πολύ όμως τώρα σκιάζουμαι το γλήγορο Αχιλέα,
 » τι με το πάθος τ' άπιαστο που βγήκε αφτός, θαρρείτε
 » στον κάμπο θα περιοριστεί, όπου Αχαιοί και Τρώες
 » μοιράζουν κονταριές, εδώ στη μέση πολεμώντας,
 265 » και δε θα στήσει πόλεμο για τέρια μας και κάστρο ;
 » Μόν πάμε πίσω, ακούστε με· τι νά τί θα μας τύχει.
 » Τώρα ναι η νύχτα αμπόδισε το γλήγορο Αχιλέα
 » η θεϊκιά· μα αν μείνουμε κι' εδώ ταχιά αν μας πιάσει
 » όταν φανεί χαλκάρματος, τότε ένα διο θα κρίνουν,
 270 » σωστά αν μιλώ· τι θα βλογούν τ' αστέρια τους αν σώσουν
 » να παν στο κάστρο, και πολλοί εδώ όξω θα χορτάσουν
 » όρνια και σκύλους. Μα οι θεοί έτσι ας με βγάλουν ψέφτη !»
 284 Τότες ο Έχτορας λοξά τον κοίταξε και τούπε
 285 « Αλλού να πας τους λόγους σου να βγάζεις, Πολυδάμα,
 » που θες ξανά μες στο καστρί σα γίδια να χωθούμε !

» Τί, ακόμα δε χορτάσατε σε πύργους τρυπωμένοι ;
 » Ο κόσμος πριν τη φήμιζε τη χώρα του Πριάμου
 » χρυσό γιομάτη και χαλκό, μα τώρα οι θησαυροί μας
 290 » παν πια, απ' τα σπίτια χάθηκαν, κι' άλλο πολύ μας πλούτος
 » το πάμε πέρα στη Φρυγιά κι' άλλες τριγύρω χώρες
 » και το πουλούμε, απ' τη στιγμή που μας οργίστη ο Δίας.
 » Μα τώρα που μου δίνει ο γιος του Κρόνου να κερδίσω
 » νίκη λαμπρή και τους οχτρούς ως στο γιαλό να σπρώξω,
 295 » μη μου ζητάς, μώρ' άμιαλε, τέτιες κιοτιές να βγάζεις...
 » Τρώας δε θα σ' ακούσει εδώ κανείς, τι δε θ' αφίσω.
 300 » Όμως το έχει του αν κανείς βαρέθηκε, ας το φέρει
 » εδώ, και το μοιράζω εγώ στο φτωχολοϊ των Τρώων.
 » πάρα οι Αργίτες, πιο καλά να το χαρούν δικοί μας.
 297 » Μόν έλα κάντε εγώ ότι πω κι' όχι ας μην πει κανείς σας.
 » Καθήστε φάτε μιά γωνιά στον κάμπο με τους λόχους,
 » και βάλτε βάρδιες να φυλάν κι' όλοι τα μάτια δέκα,
 303 » κι' άβριο άμα φέξει η χαραβγή όλοι οπλισμένοι τότες
 » μάχη θ' ανοίξουμε γερή στα βαθουλά καράβια.
 305 » Τί ! Κι' απ' τα πλοία αν ο γοργός σηκώθηκε Αχιλέας
 » ταχιά, αν ορίζει, πολεμάει, τι καν εγώ οχ τη μάχη
 » δε φέβγω, δε θάν τον σκιαχτώ, μόν στήθος ναι με στήθος
 » θάν του μπηχτώ, ή κερδίσει αφτός ή νίκη εγώ κερδίσω.
 » Χάρες δεν έχει ο πόλεμος... και σκοτωστή σκοτώνει. »
 310 Είπε, και κόσμο χάλασαν γύρω απ' τα ζήτω οι Τρώες.
 Ζαβοί! τι η Αθηνά το νου τούς πήρε απ' το κεφάλι,
 και πήγαν με τον Έχτορα και τους τρελούς σκοπούς του,
 μα με του Πάνθου ούτε ένας τους το γιο π' ορθά μιλούσε.
 Τότε έφαγαν μες στο στρατό.
 Κι' οι Δαναοί όλη νύχτα
 315 με δάκρια και με στεναγμούς τον Πάτροκλο θρηνούσαν.
 Και πρώτος του Πηλέα ο γιος το μοιρολόϊ αρχίζει,
 κι' έβαλε απάς στου βλάμη του τα νεκρωμένα στήθια
 τις αντροσφάχτρες χέρες του, και στέναζε βογγούσε,
 σαν το λιοντάρι που μικρά του πήρε ο κυνηγάρης
 320 κλεφτά απ' το δάσος το πυκνό, κι' αφτό σα φτάσει παίρνει
 τρεχάτο γύρα τα λογγά βογγώντας, κι' όλο ψάχνει
 πώς νάβρει αχνάρια τ' αρπαχτή, τι άγρια το πιάνει λύσσα·
 έτσι βαριά στενάζοντας μοιρολογούσε κι' είπε
 « Αχ ξεστομούσα αφέλεφτο τη μέρα εκείνη λόγο,
 325 » σαν γκάρδιωνα τον αρχηγό Μενοίτη στο πυργί μας
 » κι' είπα πως νικητή της Τριάς και φορτωμένο πλούτη
 » πίσω θάν του τον πάω εγώ τον ξακουσμένο γιο του·
 » μα άχ ! ίσα πάντα τους σκοπούς δε μας τους βγάζει ο Δίας,
 » τι είναι γραφτό να βάψουμε ένα κι' οι διο μας χώμα
 330 » στα ξένα αλάργα, τι κι' εγώ δε θα γυρίσω πίσω
 » να με δεχτεί στον πύργο μας ο γέρος μου πατέρας
 » κι' η δόλια μάννα, μόν εδώ θα με σκεπάσει η πλάκα.
 » Μα εγώ όμως τώρα, Πάτροκλε, στερνά σου αφού θα σβύσω,
 » πριν δε σε θάβω, πριν εδώ σου φέρω του Εχτόρου
 335 » την κεφαλή και τ' άρματα, τ' ατρόμητου φονιά σου,

» και δώδεκα λεβεντονιούς πριν στη φωτιά σου δίπλα
 » σου σφάξω Τρώες· τι βαθιά με δάγκασε ο χαμός σου.
 » Μα ως τότε εδώ χωρίς θαμό θα κοιτέσαι στα πλοία,
 » και νύχτα μέρα γύρω σου γυναίκες των οχτρώνε
 340 » θα κλαίνε δάκρια χύνοντας, αφτές π' αντάμα οι διο μας
 » με το σπαθί σκλαβώσαμε και την παλικαριά μας,
 » των Τρώων σαν κουρσέβαμε αρχοντοπλούσιες χώρες.»
 Αφτά σαν είπε, πρόσταξε τους παραγιούς να στήσουν
 λεβέτι απάνου απ' τη φωτιά μεγάλο, για να πλύνουν
 345 γλήγορα εκεί οχ το λείψανο το αίμας το πηγμένο.
 Κι' οι νιοι λεβέτι τρίποδο παν στη φωτιά και σταίνουν,
 μέσα τού χύνουνε νερό, καιν από κάτω σκίζες·
 και την κοιλιά του λεβετιού χαϊδέβοντας οι φλόγες
 ζέσταιναν μέσα το νερό, και πια σαν πήρε βράση
 350 πλαίνουν και τρίβουν το νεκρό με λάδι, και στο στρώμα
 352 τον παν και τον σκεπάζουνε από κεφάλι ως πόδια
 μ' ώριο σεντόνι αραχνερό κι' αφρόθωρη αντρομίδα.
 Έτσι όλη νύχτα ολόγυρα στον ξακουστό Αχιλέα
 355 νεκρόκλαιγαν με στεναγμούς τον Πάτροκλο οι συντρόφοι.
 369 Κι' η Θέτη τότες έφτανε στον πύργο του Ηφαίστου,
 370 άλιωτο αστρένιο, απ' των θεών πιο πίσημο των άλλων,
 χαλκένιο, που τον έφτιασε ατός του ο Κουτσοπόδης.
 Και βρήκε τον που με σπουδή στα φουσερά του κύκλω
 373 γύρναε δρωμένος, τι έφτιανε ως είκοσι λεβέτια
 375 τρίποδα, κι' έβαλε χρυσή στο κάθε πόδι ρόδα,
 π' αφτόθελα ως μες στων θεών τη συντυχιά να τρέχουν
 και πάλε μέσα να γυρνούν... πούταν το νου να χάνεις!
 Κι' είταν κοντά στο τέλος της όλη η δουλιά, να τόσο
 π' ακόμα ακόλλητα έμεναν τα σκαλισμένα αφτιά τους·
 αφτά να φτιάσει πάσκιζε και τα καρφιά βαρούσε.
 380 Μα εκεί που τα μαστόρεβε με τη σοφή του τέχνη,
 νά την, προβάλλει η θέϊσσα η Θέτη ομπρός στον πύργο,
 κι' άμα την είδε, πρόστρεξε η λαμπροσκούφω η Χάρη
 πανώρια, πούχε ο ξακουστός πρωτοτεχνίτης τέρι,
 και πάει την πιάνει απ' το δεξύ και της λαλεί διο λόγια
 385 « Τί, Θέτη ακριβοθώρητη, σε φέρνει στο πυργί μας,
 » θεά μου σεβαστή ; Τι δα συχνά δε μας θυμάσαι.
 » Μόν έλα μέσα, κόπιασε να σε φιλέψω κάτι.»
 Έτσι είπε η σεβαστή θεά και την πηγαίνει μέσα.
 Εκεί ασημόκαρφο θρονί της έδωκε να κάτσει,
 390 πλούμιο ώριο, πούχε και σκαμνί για τα ποδάρια κάτω.
 Έπειτα πήγε κι' έκραξε τον Έφαιστο και τούπε
 « Έφαιστε, η Θέτη εδώ η θεά μάς ήρθε και σε θέλει. »
 Τότε ο τεχνίτης απαντάει θεός απ' τ' αργαστήρι
 « Τί λες, καλέ ; Θεά 'ναι αφτή που σέβουμαι λατρέβω,
 395 » που μ' έσωσε όταν έπαθα — με το να πέσω αλάργα —
 » από λωλιά της μάννας μου, που η σκύλα να με κρύψει
 » ζηνούσε, τι είμουνα χωλός. Θα σβούσα τότε ο έρμος,
 » η Θέτη αν δε με δέχουνταν στα βαθιά κι' η Βρυνόμη,
 » κόρες κι' οι διο τους τ' Ωκιανού με το πλατύ το ρέμα.

400 » Εκεί σιμά τους χρόνια εννιά πολλά 'φτιανα στολίδια —
 » θηλύκια, χρυσολούλουδα, γιορντάνια, σκουλαρίκια —
 » μες στη σπηλιά την κουφωτή· και τ' αφρισμένο κύμα
 » με μουρμουρίσματα έτρεχε τριγύρω φουσκωμένο.
 » Μηδ' άλλος τόξερε θεός μηδέ θνητός κανένας,
 405.» μόνη η Βρυνόμη τόξερε που μ' έσωσε κι' η Θέτη.
 » Αφτή μας ήρθε τώρα εδώ, και νά η στιγμή κι' εμένα
 » ότι χρωστώ που μ' έσωσε ναν της πλερώσω τώρα.
 » Μα καλοδέξου την εσύ και στρώσ' της τώρα δείπνο
 » ως που σφυριά και σύνεργα ν' αφίσω εγώ στην άκρη.»
 410 Είπε, κι' αλάργα απ' τη φωτιά τα φουσερά του βάζει,
 και σήκωσε οχ το κούτσουρο το γιγαντένιο αμόνι,
 κι' όλα τα σύνεργα έπειτα που δούλεβε μαζέβει
 μες σε μιά γούρνα ασημωτή. Κατόπι με σφουγγάρι
 τα διο του χέρια ολόγυρα ξεπλαίνει και την όψη,
 415 το σνίχι το βασταγερό, τα δασωμένα στήθια.
 Και ντύθη, πήρε ένα παχύ ραβδί και τράβηξ' όζω,
 422 κι' ήρθε σε λίγο εκεί κοντά που κάθουνταν η Θέτη
 στο λαμπροσκάλιστο θρονί. Το χέρι της με σέβας
 εκεί της πιάνει, και της λέει διο αγαπημένα λόγια.
 « Τί, Θέτη ακριβοθώρητη, σε φέρνει στο πυργί μας,
 425 » θεά μου σεβαστή ; Τι δα συχνά δε μας θυμάσαι.
 » Μίλα τί ορίζεις· θα γενεί — σ' το τάζω — ότι διατάξεις,
 » αν είναι μπορετή η δουλιά κι' αν μου περνά απ' το χέρι.»
 Τότες η Θέτη απάντησε στα δάκρια βουτημένη
 « Ήφαιστε, τάχα πια θεά, στον Έλυμπο όσες είναι,
 430 » πιά — πες μου — τόσες συφορές να πέρασε και λύπες,
 » τόσο όσο εμένα διάλεξε να με πικράνει ο Δίας ;
 » Μονάχα εμένα πάντρεψε απ' τις νεράϊδες μ' άντρα
 » θνητόνε, κι' είχα εγώ θνητού να καταπίνω χάδια,
 » κιás φώναξα κιás τσίριξα. Δε σώνει αφτός στον πύργο
 435 » που πια απ' τα μάβρα γερατιά μού κοιτέται σακάτης,
 » μόν τώρα νά ! άλλα βάσανα μού βγήκαν στο κεφάλι.
 » Γιόνε αφού μούδωκε λαμπρό της δόλιας να γεννήσω,
 » πρώτο λεβέντη, κι' έρηξε λες ύψος σα φυντάνι,
 » σα δέντρο εγώ τον άντρωσα π' ανθίζει σε περβόλι,
 440 » κι' έτσι στην Τρία τον έστειλα να πολεμήσει Τρώες
 » μ' αρμάδα αναφρυδόπλωρη, μα πια δε θα γυρίσει
 » ξανά ναν τον δεχτώ η πικρή στο γονικό του πύργο.
 » Μα κι' όσο ζει και βλέπει ήλιου αχτίδα, πάλε ακόμα
 » πάθια τον δέρνουν και καμιά βοήθεια εγώ δεν τού 'μαι.
 » Τη νιά μαθές που τούδωκαν πρεσβιό τα παλικάρια,
 445 » πήγε ξανά απ' τα χέρια του την πήρε ο γιος τ' Ατρέα.
 » Κι' ενώ απ' τη λύπη του έτρωγε τα σωθικά του ο γιος μου
 » για το κορίτσι, νά οι οχτροί στρυμώνουν τους Αργίτες
 » μες στα καράβια, κι' όζω πια να βγούνε δε μπορούσαν.
 » Έστειλαν τότε οι πρόκριτοι και τον περικαλούσαν
 » να βγει, και δώρα τούταζαν πολλά και φημισμένα.
 450 » Τότε είπε, εγώ απ' τη συφορά δεν πάω ναν τους γλυτώσω,
 » μα ας πάει, αν θέλει, ο Πάτροκλος κι' ας βάλει τ' άρματά μου,

» και μ' ένα πλήθος λόχους του τον προβοδάει στην μάχη.
 » Κι' αφτός πολέμαε ολημερύς κοντά στο Ζερβοπόρτι,
 » και θάπαιρνε την ίδια αβγή το κάστρο, μόνε ο Φοίβος
 455 » εκεί που θρήνος έκανε στων μπροστινών τη μέση
 » τον σφάζει, και τον Έχτορα δοξάζει με τη νίκη.
 » Έτσι έρχουμαι στα πόδια σου να πέσω τώρα, αν θέλεις
 » του γοργοπέθαντου μου γιου ασπίδα ναν του δώκεις,
 » τσαπράζα, και τουσλούκια διο με τεριαστά θηλύκια,
 450 » και κράνος· τι όσα αν είχε πριν, παν ο πιστός του βλάμης
 » τού τάχασε, κι' αφτός βογγάει με δίχως όπλα χάμου. »
 Τότε ο πιδέξος απαντάει και ξακουστός τεχνίτης
 « Έννια σου, Θέτη· συλλογή αφτό μην τόχει ο νους σου.
 » Γιατί έτσι απ' τον κακόκραχτο το θάνατο ας μπορούσα
 455 » ναν τότε κλέψω πουθενά σα φτάσει η μάβρη η ώρα,
 » όπως πεντάμορφα άρματα θα λάβει, που στον κάμπο
 » όλοι, όσοι τύχει να τους δουν τα κάλλη, θα σαστίζουν. »
 Είπε, κι' αφού την άφισε και πάει στα φυσερά του,
 που στη φωτιά γυρνώντας τα τους είπε να φουσούνε·
 470 κι' αφτά όλα αντάμα, ως είκοσι, φουσούσαν μες στις γούβες
 βγάζοντας χνώτο τεριαστό για κάθε φλόγας είδος,
 πολύ για φλόγα περισσή κι' άλλοτες πάλι λίγο,
 έτσι όπως τόθελε ο θεός και της δουλιάς βολούσε.
 Τότε άσπαστο έβαλε χαλκό πας στη φωτιά κι' ασήμι,
 475 καλαϊ κι' ένα πολύτιμο χρυσάφι, απέ στυλώνει
 το γιγαντένιο αμόνι του στο κούτσουρο, και παίρνει
 γερό σφυρί με το δεξύ, μασιά με τ' άλλο χέρι.
 Και πρώτα πρώτα αρχίνησε μεγάλη ασπίδα στέρια,
 πλούμια ως στην άκρη, και λαμπρό της έβαλε στεφάνι
 430 τρίκλωνο γύρω αστραφτερό με το λουρί ασημένιο.
 Τάβρου πετσί είχε ο δίσκος της πεντάδιπλο, και μέσα
 τού σκάλιζε άθια ένα σωρό με τη σοφή του τέχνη.
 Έφτιασε μέσα εκεί τη Γης, μέσα Γιαλό κι' Ουράνια,
 Ήλιο εκεί μέσα ακούραστο, γιομόφωτο Φεγγάρι,
 485 κι' όλα τα ζούδια τ' ουρανού πούχει στεφάνι γύρω,
 Βροχάστερα και Κυνηγό λαμπρόφεγγο και Πούλια,
 κι' Αρκούδα που πολλοί θνητοί κι' Αμάξι τήνε κράζουν,
 που πάντα αφτού κλωθογυρνάει τον Κυνηγό θωρώντας
 και μόνη αφτή μες στ' Ωκιανού δε λούζεται το κύμα.
 490 Κι' έφτιασε μέσα διο όμορφες αθρώπων πολιτείες.
 Στη μιά 'χαν ξαφαντώματα και γάμους, και τις νύφες
 πηγαίνανε απ' της μάννας τους με φώτα με λαμπάδες
 μέσα απ' τους δρόμους, κι' έσκουζαν να ζήσουν να γεράσουν.
 Κι' ορχιούνταν χορεφτάδες διο, και κόσμο λες χαλνούσαν
 495 καταμεσύς τους τ' άργανα—ζουρνάδες και λαγούτα—
 κι' έκαναν χάζι στέκοντας στα ξώθυρα οι γυναίκες.
 509 Την άλλη χώρα σκάλισε με πύργους στεριωμένη,
 497 και μέσα ο κόσμος έτρεχε μελίσσι στην πλατέα,
 τι είχε στηθεί καβγάς και διο φιλονεικούσαν άντρες
 για σκοτωμένου ξεζημιά. Ορκίζονταν ο ένας
 500 να δώσει αντάξια πλερωμή και τα ποσά ζηγούσε,

όχεσκε ο άλλος έλεγε, πως πλερωμή δε θέλει·
 τέλος κι' οι διο 'παν, μάλιστα ας κρίνει ο κατεχάρης.
 Κι' έσκουζε ο κόσμος κι' έδιναν άλλοι αλλουνού το δίκιο,
 μα οι κράχτες τους περιόριζαν. Κι' οι γέροι καθισμένοι
 στα μαρμαρένια τους θρονιά στη στρογγυλή πλατέα,
 505 κραχτών καλόφωνων ραβδιά στα χέρια τους κρατώντας
 σηκώνουνταν με τη σειρά να κρίνουν ένας ένας.
 Κι' είταν στη μέση διο φλουριά βαλμένα, για να πάρει
 508 αφτός π' απ' όλους πιο σωστά το δίκιο θα ζηγούσε.
 Κι' είταν απ' όζω αντρών στρατός πούρθαν κλεφτά ν' αρπάξουν
 913 το βιός της χώρας, κι' ήθελαν καρτέρι εφτός να στήσουν.
 520 Κι' έτσι άμα εκεί ήρθαν που καλά βολούσε το καρτέρι,
 σε ρέμα πούχε πότισμα για ζωντανά καθ' είδος,
 κάθησαν τότες, με χαλκό που θάμπωνε οπλισμένοι·
 και χώρια απ' το στρατό σκοποί διο κάθουνταν σε βίγλα,
 πότε να δουν προσμένοντας αρνιά απ' αλάργα ή βόδια.
 525 Κι' αφτά νά ! αμέσως πρόβαλαν, και διο βοσκοί ξοπίσω
 αβλούς λαλούσαν δίχως πριν την πονηριά να νιώσουν.
 Μα οι άλλοι πριν που τάδανε, χοιμούν και χέρι χέρι
 πέφτουν κοπαδιαστοί κι' αρπούν τα τραχηλάτα βόδια,
 σωρούς τ' αρνιά τ' ασπρομάλλα, και τους τσοπάνους σφάζουν.
 530 Κι' απ' το καστρί όταν άκουσαν κοντά στα βόδια αντάρα
 σα δικαζόντουσαν μπροστά στους γέρους καθισμένοι,
 πηδούν στ' αμάξια μέσα εφτός και τρέχουν ναν τους πιάσουν.
 Κι' όταν σε λίγο ζύγωσαν, παράταξαν τους λόχους
 κοντά στην ακρορεματιά, και πιάνουν στεριά μάχη
 κι' ένας τον άλλον κάρφωνε με το χαλκένιο τ' όπλο.
 535 Εκεί έσμιγε και Σκιάξιμο κι' Αμάχη, εκεί και Χάρος
 κρατώντας άλλον ζωντανό βαθιά νιοπληγωμένο,
 άλλον τραβούσε και νεκρό μες στη σφαγή απ' το πόδι,
 538 και ρούχα φόραε κόκκινα στο αίμας βουτημένα.
 541 Κι' έφτιασε μέσα λιγδερό χωράφι, πλούσιο κάμπο,
 φαρδύ και τριπλογύριστο· κι' εκεί πολλοί οργωτάδες
 ζεβγάρια στριφογύριζαν λαλώντας πέρα δώθες.
 Κι' οργώνοντας σα θάφταναν στου χωραφιού την άκρη,
 545 πήγαινε νιός κι' ένα καφκί τους έβαζε στα χέρια
 κρασί γλυκό· και δώσ' του αφτοί όλο όργωναν τ' αβλάκια,
 κι' όλο να φτάσουν σπούδαζαν στου χωραφιού την άκρη.
 Και μάβριζε από πίσω η γης, λες έμιαζε οργωμένη
 κιάς είταν χρυσοσκάλιστη· αφτό δα αν είταν θάμα !
 550 Κι' εκεί ένα βαθυγράσιδο μέσα έφτιανε μετόχι,
 που θεριστάδες, τροχιστά στα χέρια τους δρεπάνια
 βαστώντας, δώσ' του θέριζαν· κι' απ' τις χουφτιές λες άλλες
 έπεφταν χάμου απανωτές στη γης αράδα αράδα,
 άλλες πάλε έπαιρναν γοργοί δετάδες ναν τις δέσουν.
 555 Τρεις οι δετάδες π' όριζαν· και τα παιδιά από πίσω
 δίχως να στέκουν αγκαλιές το χόρτο κουβαλούσαν
 κι' έδιναν πάντα. Κι' ήσυχος παρέκει ο νοικοκύρης
 ραβδί κρατώντας έστεκε χαρούμενος στον όχτο.
 Και κράχτες χώρια τοίμαζαν κάτω από λέφκα δείπνο,

κι' έψηναν βόδι πούσφαξαν μεγάλο· κι' οι γυναίκες
 560 πολλά άσπρα αλέβρια αλέθανε, ταγή των δουλεφτάδων.
 Κι' έβαζε αμπέλι εκεί σιμά σταφύλια φορτωμένο
 ώριο μεγάλο ολόχρυσο, μα τα σταφύλια μάβρα,
 [το κάθε κλήμα μ' αργυρά παλούκια στυλωμένο].
 Γύρω χαντάκι κάρφωσε σμαλτένιο, γύρω φράχτη
 565 από καλάϊ, κι' είχε ανοιχτό μουντό 'να μονοπάτι,
 στ' αμπέλι απ' όθες έμπαιναν σαν είταν να τρυγήσουν.
 Και νιες και νιοι καλόκαρδοι μαζί όλοι κουβαλούσαν
 το γλυκοστάφυλο καρπό μες στα πλεχτά καλάθια.
 Κι' ένας τους νιός στο γυρισμό τούς βάραιε το λαγούτο
 570 γλυκά που λες σε λίγωνε, κι' αγάλι τ' αποτρύγια
 τραγούδαε, κι' όλη η συντροφιά ξοπίσω ροβολούσε,
 και ξεφωνώντας χόρεβαν μ' ανάλαφρο ποδάρι.
 Κι' έφτιασε μέσα εκεί βοδιών κοπάδι κουτελάτων —
 από καλάϊ τα διόρθωσε τα βόδια και χρυσάφι —
 575 π' απ' την ταγή ίσα τρέχανε με μουγκρητά να πιούνε
 κοντά σε ρέμα μούρμουρο, δροσάτο καλαμιώνα.
 Μαζί και τέσσεροι χρυσοί τσοπάνοι μονοσκοίνι
 578 κατέβαιναν, μ' εννιά σκυλιά π' ακολουθούσαν άσπρα.
 587 Κι' έφτιασε μέσα ο θεϊκός τεχνίτης και λιβάδι
 μες σε λακκιά, και πρόβατα που εδώ κι' εκεί βοσκούσαν,
 κι' έφτιασε στρούγγες και μαντρί και σκεπαστές καλύβες.
 607 Κι' έφτιασε μέσα αφρόσπαστο και τ' Ωκιανού το ρέμα
 κοντά στο γύρο το στερνό της σκαλιστής ασπίδας.
 Και τέλος πια σαν έφτιασε μεγάλη ασπίδα στέρια,
 610 τσαπράζα φτιάνει αστραφτερά λαμπρότερα από φλόγα·
 του φτιάνει κράνος σκαλιστό γερό και τεριασμένο
 στα διο μηλίγγια, με χρυσή πούχε από πάνω φούντα.
 Κι' από καλάϊ τού τάκανε καθάριο τα τουσλούκια.
 Έτσι με τέχνη τη δουλιά σαν την απόφτιασ' όλη,
 615 τα άρματα παίρνει και μπροστά στη Θέτη τ' απιθώνει.
 Και κάτω αφτή απ' τις χιονιστές κορφάδες σα γεράκι
 πετάει, την αχτιδόλαμπρη αρματωσά κρατώντας.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Τ

Κι' η κροκοστόλιστη η Αβγή οχ τ' Ωκιανού το ρέμα
 ανέβαινε να φέρει φως σ' όλους, θεούς κι' ανθρώπους·
 και φτάνει η Θέτη φέρνοντας απ' το θεό τα δώρα
 κάτω στα πλοία. Κι' ήβρε εκεί το γιο της που πεσμένος

- 5 στα στήθια απάνου του νεκρού πικρόλαλα θρηνούσε,
κι' ένα σωρό συντρόφοι του μοιρολογούσαν γύρω.
Κι' αφτή στη μέση πρόβαλε, η σεβαστή του η μάννα,
που πήγε τον αγκάλιασε με συμπονιά και τούπε
« Πονάς, παιδί μου, μα άφισ' τον στο νεκρικό του στρώμα
» το μάβρο αφτό, π' απ' των θεών καταδρομή πια πήγε,
- 10 » και δέξου αφτά απ' τον Ήφαιστο τα όπλα, ξακουσμένα
» πανώρια, π' όμια αντρός κορμί δε ζώστηκε ως στα τώρα.»
Έτσι είπε η σεβαστή θεά, κι' ομπρός του τα σωριάζει
χάμου· κι' εκείνα βρόντηξαν, πλουμόφτιαστα ένα κι' ένα.
Τρόμος τους έκοψε όλους τους, μηδέ ναν τ' αγναντέψει
- 15 τόλμαε κανείς, μόν σκόρπισαν. Μα ο Αχιλέας όμως
τάδε, και πιο το πάθος του τον πήρε, και τα μάτια
φριχτές κάτου απ' τα βλέφαρα λες του πετούσαν φλόγες.
Και με χαρά τα ξέταζε στα χέρια· και σαν τάδε
και χόρτασε πια του θεού τα ζηλεμένα δώρα,
- 29 εφτύς γυρνάει της μάννας του και της μιλάει διο λόγια
« Μάννα, ο θεός μού χάρισε σαν όπλα που τεριάζει
» νάναι η δουλιά απ' αθάνατο, κι' όχι απ' αθρώπου, χέρι.
» Και θάν ταν βάλω τώρα εγώ. Μα ανησυχώ όμως, μάννα,
» μήπως ως τότες στο νεκρό κακόμυιγες χωθούνε
- 25 » περνώντας τις βαθιές πληγές, και μέσα εκεί σκουλήκια
» γεννήσουν και το λείψανο μου βλάψουν —αχ ο μάβρος
» πάει πέθανε— και το κορμί του το σαπίσουν όλο. »
Τότε η λεφκόποδη θεά του λέει διο λόγια, η Θέτη
« Παιδί μου, τέτοια συλλογή —άσε— μην έχει ο νους σου.
- 30 » Γιατί θα διώξω τ' άγρια εγώ κοπάδια από κοντά του,
» τις μυίγες, που τους άντρες τρων τους πολεμοσφαγμένους.
» Γιατί κι' αν κάθεται άθαφτος ολόκληρο 'να χρόνο,
» δε θεν' αλλάζει αφτός θωριά, ίσως και πιο ροδίσει.
» Μόν κράξε εσύ σε συντυχιά των Αχαιών το πλήθος,
- 35 » και με τ' Ατρέα αφού το γιο φιλιώσεις, τότε οπλίσου
» για μάχη εφτύς και πόλεμο και δείξε την αντριά σου.»
Είπε, και μέσα τούσταξε παλικαρήσο θάρρος,
κι' έπειτα αθάνατο νερό μες στο νεκρόνε στάζει
απ' τα ρουθούνια, π' άλιωτες οι σάρκες του να μείνουν.
- 40 Κι' εκείνος πήρε το γιαλό άκρη άκρη, ο Αχιλέας,
κι' άγρια αλυχτώντας σήκωσε τους Αχαιούς στο πόδι.
Κι' όλοι όσοι μένανε άλλοτες μες στο караβοστάσι—
όλοι τιμόνια που βαστούν, που κυβερνούν καράβια,
κι' όλοι οι ταμίες του στρατού που το ψωμί μοιράζουν—
- 45 τότες κι' αφτοί στη συντυχιά πηγαίνανε, τι βγήκε
ο Αχιλιάς π' από καιρό σπαθί δεν είχε αγγίξει.
Κουτσαίνοντας κι' εκείνοι οι διο, οι δουλεφτάδες τ' Άρη,
πήγαιναν, του Τυδέα ο γιος κι' ο θεϊκός Δυσσέας,
έτσι ακουμπώντας σε μακριά κοντάρια, γιατί ακόμα
- 50 είχαν βαριές λαβωματιές· και παν στην πρώτη αράδα
και κάθονται της συντυχιάς. Και νά, στερνός τούς ήρθε
τ' Ατριά κι' ο πρωταφέντης γιος, ο βασιλιά Αγαμέμνος,
τι είχε πληγή· γιατί κι' αφτόν στο πόδι είχε λαβώσει

- ο Κόνας, τ' Αντηνόρου ο γιος, όταν βαστούσε η μάχη.
Έτσι όλοι αφού μαζέφθηκαν οι παινεμένοι Αργίτες,
55 τότε σηκώθη ο ξακουστός γιος του Πηλέα κι' είπε
« Τ' Ατρέα γιε, τι βγάλαμε με τους θυμούς μας τάχα—
» κι' εσύ κι' εγώ —όταν πιάσαμε καρδολυσσάχτρα αμάχη
» νά! για μιά τσούπα, και το νου μας τύφλωσε το πάθος;
» Κάλια ας την είχε η Άρτεμη θερίσει στο καράβι
60 » τη μέρα όταν την πήρα εγώ πατώντας το καστρί της!
» Τότε έτσι από κοντάρια οχτρών τόσοι Αχαιοί και τόσοι
» μ' αίμας τη γης δε θάβαφαν, σα μ' έπιασε το πείσμα.
» Λες θέλαμε καλό να δουν οι Τρώες· μα οι δικοί μας
» καιρό θαρρώ το πάθος μας θα λεν και ξαναλένε.
65 » Μα έγιναν πια, ας τ' αφίσουμε και μ' όλη μας τη λύπη,
» θέμε δε θέμε την καρδιά σωπώντας μες στα στήθια.
» Τώρα εγώ πάβω το θυμό, μηδέ τεριάζει αιώνια
» πείσμα να μου βαστά η ψυχή, κι' έλα —καιρό μη χάνεις—
» κράξε, Αγαμέμνο, στ' άρματα τους Άκουρους Αργίτες,
70 » τι τους οχτρούς θα βγω ξανά να δοκιμάσω, αν θέλουν
» να καλορίσουν ως εδώ. Μα το πλεβρό θα γύρουν
» χαρούμενοι σα να θαρρώ όσοι έχουν ίσως τύχη
» απ' το σπαθί μου αλάβωτοι να βρουν το δρόμο πίσω.»
Είπε, κι' εκείνοι χάρηκαν, οι παινεμένοι Αργίτες,
75 που ξείπε πια ο λιοντόκαρδος γιος του Πηλιά το πείσμα.
Τότες τους είπε ο ξακουστός αφέντης Αγαμέμνος
έτσι όπως κάθουνταν, χωρίς να σηκωθεί στη μέση
« Βλαστάρια τ' Άρη ξακουστά, Αργίτικα ξεφτέρια,
» καλό όταν σηκωθεί κανείς ν' ακούτε, ουδέ ταιριάζει
80 » ναν τον διακόφτουν, τι κι' αφτός σαστίζει ο κατεχάρης.
» Μα αν πλήθος θορυβάει πολύ, πώς τότες θες κανείς μας
» να πει ή ν' ακούσει; Πνίγεται φωνή κι' η πιο λαλούσα.
» Και τώρα τ' Αχιλέα εγώ θα ξηγηθώ· όμως όλοι
» προσέξτε οι άλλοι κι' ήσυχα το λόγο μου αγρικήστε.
85 » Συχνά μού λέγανε όλοι τους το λόγο αφτό, και πάντα
» με κατεχούσαν, μα να εγώ δε φταίω, μόν η Κατάτρα—
» αφτή που στ' ανήλια γυρνάει—κι' η Μοίρα μου κι' ο Δίας,
» που άγρια με φρένια πύρωσε στη συντυχιά το νου μου
» τη μέρα π' άρπαξα τη νιά ξανά απ' τον Αχιλέα.
90 » Τί νάκανα όμως; που θεός τα πάντα αποφασίζει.
» Δέσποινα κόρη του Διός π' όλους λωλαίνει η έρμα,
» Λωλιά τη λεν, κι' έχει απαλά τα πόδια μηδ' αγγίζει
» τη γης, μόνε κορφή κορφή πατάει θνητών κεφάλια
» και τους ζημιώνει. Ζάβωσε πολλούς ως τώρα κι' άλλους,
95 » τι και το Δία λώλανε μιά μέρα πούναι απ' όλους
» λεν πρώτος, άντρες και θεούς· μα να η Λωλιά κι' εκείνον
» τον γέλασε με πονηριές, και θηλυκό όντας πλάσμα,
» τη μέρα πούταν η ξανθή Αλκμήνη να γεννήσει
» το θεριοσκοτωστή Ηρακλή στη στεριοπύργω Φήβα.
100» Τι σ' όλους τους θεούς μπροστά τότ' είπε με καμάρι
» 'Ακούστε με, όλες οι θεές, κι' όλοι οι θεοί προσέξτε,
» για να σας πω όσα μου ποθεί μέσα η καρδιά στα στήθια.

» Άντρα θα βγάλει σήμερα στο φως η πονοδότρα
 » Λεφτέρω π' όλα θάν τον πουν τα γυροχώρια αφέντη,
 105» άντρα από φύτρα και γενιά μ' αίμα δικό του μέσα.'
 » Τότες με πονηριά απαντάει η δολοπλέχτρα η Ήρα
 « Ψέμα το λες, το λόγο σου ποτές δε θ' αληθύνεις·
 » ειδέ έλα, Δία, ορκίσου μου όρκο ένα δέτη τώρα
 » πως όλα αλήθεια θα τον πουν τα γυροχώρια αφέντη
 110» αφτόν που πέσει σήμερα από γυναίκας μήτρα,
 » άντρας αν είναι από γενιά μ' αίμα δικό σου μέσα.'
 » Είπε, κι' αφτός την πονηριά δεν ένιωσε κι' αμώνει
 » όρκο ένα δέτη, κι' άσκημα γελάστηκε κατόπι.
 » Τι η Ήρα φέβγει τρέχοντας οχ του βουνού την άκρη
 115» και στ' Άργος κουβαλιέται εφτός, που τ' άρχοντα Στενέλου,
 » γιου του Περσέα, εκεί ήξερε τη λυγερή γυναίκα.
 » Αφτή είχε αγόρι στη κοιλιά εφτά μετρώντας μήνες,
 » κι' όξω στο φως τής τόβγαλε, κι' εφταμηνίτικο έτσι,
 » και της Αλκμήνης σταματάει τη γέννα και τους πόνους.
 120» Έπειτα τρέχει στου Διός με τα μαντάτα πάλι
 » Πατέρα αστραποκέραβνε, του Κρόνου γιε, 'να λόγο
 » θα σου μιλήσω. Σήμερα γεννήθηκε ένας άντρας
 » λαμπρός, π' αφέντης σ' όλους τους θα γίνει τους Αργίτες,
 » γιος του Στενέλου, να ο Βρυστιάς απ' του Περσιά το γένος,
 » αίμα δικό σου· πρέπει του να βασιλέβει στ' Άργος.'
 125» Είπε, και λύπη φλογερή βαθιά του καίει τα σπλάχνα,
 » κι' αρπάζει αμέσως τη Λωλιά οχ τις σγουρές πλεξούδες,
 » μέσα απ' το πάθος βράζοντας, και βαριορκίστηκ' όρκο
 » το πως ποτές στον Έλυμπο, ποτές στ' αστρένια ουράνια
 » δε θα πατήσσει πια η Λωλιά π' όλους λωλαίνει πάντα.
 130» Είπε, και με το χέρι του στριφοκλωθάει και ρήχνει
 » οχ τα ουράνια τη Λωλιά, κι' αφτή σε λίγο φτάνει
 » ως στα μετόχια των θνητών. Αφτή θυμούνταν πάντα
 » και στέναζε, όταν έβλεπε το λατρεμένο γυιό του
 » που τον βασάνιζε ο Βρυστιάς και δούλεβε σα σκλάβος.
 » Έτσι κι' εγώ στα πλοία ομπρός σα θέριζε τους άντρες
 135» του Έχτορα τ' ανίκητο κοντάρι, δε μπορούσα
 » να βγάλω τη Λωλιά απ' το νου που μ' είχε πριν λωλάνει.
 » Μα αφούσφαλα όμως, και το νου μου πήρε τότε ο Δίας,
 » θέλω ξανά να φιλιωθώ, να δώκω πλούσια δώρα.
 » Μα σήκω μ' όλο το στρατό στον πόλεμο να βγούμε,
 140» κι' έτοιμος είμαι εγώ, όταν θες, να δώκω κάθε δώρο
 » που στην καλύβα σου ήρθε εχτές και σούταξε ο Δυσσέας.
 » Ειδέ καρτέρα αν προτιμάς, κιάς βιάζεσαι για μάχη,
 » κι' οι παραγιοί απ' το πλοίο μου παν τώρα και τα φέρνουν,
 » και δές τα, κι' έπειτα μου λες, σαν που ποθείς αν είναι.»
 145Τότες τ' απάντησε ο γοργός γιος του Πηλέα κι' είπε
 « Τ' Ατρέα ξακουσμένη γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,
 » καλά ! Τα δώρα δώσ' μου αν θες, σαν που τεριάζει, ή κράτα,
 » τ' αφίνω αφτό στο χέρι σου. Μόν έλα ομπρός! στη μάχη
 » αμέσως τώρα ! Τί άπρεπο εδώ ν' αργολογούμε,
 150» να χάνουμ' ώρα· ατέλιωτη δουλειά μεγάλη ακόμα.»

154 Τότες τ' απάντησε ο σοφός γιος του Λαέρτη κι' είπε
 155 « Μη δα έτσι εσύ ο τόσο καλός, θεόμορφε Αχιλέα,
 » μη θες τους λόχους νηστικοί να σηκωθούν κι' αμέσως
 » να πολεμήσουν τους οχτρούς, τι η μάχη λίγες ώρες
 » δε θα βαστάξει, αν γίνει αρχή και συμπλακούν οι άντρες
 » και χύσει και στους διο ο θεός μέσα στα στήθια πάθος.
 160 « Μα άσε να φαν—να πιούν και μιά — μες στο караβοστάσι
 » τα παλικάρια μας· τι αφτό δίνει ζωή και θάρρος.
 » Γιατί όλη μέρα πιός μπορεί ως να βουτήξει ο ήλιος
 » στήθια με στήθια αφάγωτος να πολεμάει στον κάμπο ;
 » Τι ακόμα κι' αν απόφαση το κάνεις, μα βαραίνουν
 165 « τα μέλη σου όμως άνωθα και σε λιγώνει η πείνα,
 » σε κόβει η δίψα, σου λυγάει σα ροβολάς το γόνα.
 171 « Μόν έλα σκόλνα τα παιδιά, και πες τους να τσιμπήσουν
 » κάτι να φαν, κι' ο βασιλιάς τα δώρα ο Αγαμέμνος
 » στη συντυχιά ας τα φέρει εδώ, για ναν τα δουν εδώ όλοι
 » και μέσα σου θαραπαεί λίγο η ψυχή κι' εσένα.
 175 « Κι' όρκο ας σ' αμώσει στέκοντας στων Αχαιών τη μέση
 » τη νιά πως δεν την άγγιξε, στο στρώμα της δε μπήκε,
 177 « π' άντρες γυναίκες, αρχηγέ, συνήθια τόχουν όλοι.
 179 « Τραπέζι τότε αρχοντικό να φιλιωθείτε ας δώκει,
 180 « τραπέζι πλούσιο, που σωστό ότι είναι να μη λείψει.
 178 « Και τ' άδικο πια ξέγραψ' το, τα περασμένα ξέχνα !
 181 « Τ' Ατρέα γιε, έπειτα κι' εσύ στοχαστικός πια μ' όλους
 » κοίτα να γίνεις, τι αρχηγό δεν είναι κατηγορία,
 » πριν σαν προσβάλει ο βασιλιάς, ναν του φιλιώνει πάλι. »
 Τότες του λέει τ' Ατρέα ο γιος, ο πρωταφέντης τ' Άργους
 185 « Γιε του Λαέρτη, με χαρά σ' αγρίκησα το λόγο,
 » γιατί όλα τα ξεφύλλισες και ξήγησες με τάξη.
 » Αφτά ναι εγώ θάν τα ορκιστώ, μου το ποθεί η καρδιά μου,
 » μήτ' όρκο παίρνω ψέφτικο προς τους θεούς. Μα ας μείνει
 » ο Αχιλιάς ως τότε εδώ κι' ας βιάζεται για μάχη,
 190 « μείνετε κι' όλοι αχώριστοι οι άλλοι ως που να φτάσουν
 » τα δώρα εδώ όξω και πιστά να σφάξουμε ορκιστήρια.
 » Τώρα, Δυσσέα, ορίζω αφτό και σ' τ' αναθέτω εσένα·
 » διάλεξε νιους μες στο στρατό, αρχόντων γιους, και φέρε
 » τα δώρα οχ το καράβι μου, όλα όσα τ' Αχιλέα
 195 « εχτές ρητά του τάξαμε, και φέρτε τις γυναίκες.
 » Κι' ο κράχτης μου μες στον πλατύ τον κάμπο ας ετοιμάσει
 » καπρί, που εφτύς να σφάξουμε στο Δία και στον Ήλιο. »
 Τότες τ' απάντησε ο γοργός γιος του Πηλιά και τούπε
 « Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,
 200 « αφτά κατόπι μάλιστα σωστό ναν τα φροντίστε,
 » σα γίνει τέλος σκόλασμα της μάχης κι' όταν μέσα
 » εδώ στα στήθια τα δασά δε βράζει τόσο πάθος.
 » Μα τώρα εκείνοι κοίτουνται σφαγμένοι απ' το κοντάρι
 » του Έχτορα, σαν τούδωκε τη νίκη ο γιος του Κρόνου,
 205 « κι' εσείς φαγιά μου κραίνετε. Όχι όχι ! εγώ προστάζω
 » τώρα να πιάσουνε σπαθί τα παλικάρια ... αμέσως ...
 » απότιστοι και νηστικοί, και σα βουτήξει ο ήλιος

- » ας φαν όσο ποθούν, αφού ξεχρεωθεί η ζημιά μας.
» Μα κάτου πριν δε γίνεται να μου κατέβει εμένα
- 210» στο στόμα εδώ φαγί ή πιοτό, αφού 'χασα το βλάμη,
» που στην καλύβα από χαλκό μου κοίτεται σφαγμένος
» τηρώντας κατά τη μπασιά, και γύρω του οι συντρόφοι
» θρηγούν. Για αφτό δεν έχω νου για φαγοπότια τώρα,
» παρά για φόνους αίματα και στεναγμούς και φρίκη.»
- 215Τότες τ' απάντησε ο σοφός πολύτεχνος Δυσσέας
«Ω του Πηλέα αφέντη γιε, σπαθί μας πρώτο απ' όλους,
» με τ' όπλο εσύ είσαι ανότερος, πολύ καλύτερός μου,
» όμως νομίζω πως κι' εγώ σε ξεπερνάω πολύ ίσως
» στη γνώμη, τι είδα κόσμο πριν και πιο πολλά κατέχω.
- 220» Έτσι έχε λίγο απομονή το τί θα πω ν' ακούσεις.
» Πάντα οι αθρόποι γλήγορα τον πόλεμο μπουχτίζουν,
» που το δρεπάνι του σωρό στρώνει το χόρτο χάμου,
» μα ο θέρος τίποτα, όταν πια τη ζυγαριά του ο Δίας
» τη γύρει πούναι μοιραστής στημένος των πολέμων.
- 225» Μα το νεκρό δε γίνεται με την κοιλιά οι Αργίτες
» να κλάψουνε, τι απανωτά πλήθη πολλά όλη μέρα
» πέφτουν ... πώς τότε απ' τα δεινά κανείς θα πάρει ανάσα ;
» Μα πρέπει αυτός να θάβεται που πέσει, και των φίλων
» ας κάνει απομονή η καρδιά, μιά μέρα σαν τον κλάψουν,
- 230» κι' όσοι άλλοι απ' την κατάρατη σωθούνε μάχη, πρέπει
» να δουν να φάνε και να πιουν, για να βαστούν πιο ακόμα
» σε πόλεμο με τους οχτρούς πεισματωμένο πάντα,
» ζωσμένοι την αρματωσά. Τώρα άλλο πια κανείς μας
» ας μην προσμένει πρόσταγμα και κοντοστέκει πίσω,
- 235» τι τ' άλλο αφτό του θάν του βγει λαχτάρα στο κεφάλι,
» στα πλοία πίσω αν κάθεται, μόν όλοι ομπρός ! σα φάμε,
» ας τρέξουμε ίσια τους οχτρούς ν' αρχίσουμε πελέκι. »
Είπε, και πήρε τους διο γιους μαζί του του Νεστόρου,
και πήρε το Μελάνιππο το Θόα το Μηριόνη
- 240το Μέγη, θρέμμα του Φυλιά, το Λυκομήδη, κι' όλοι
προς την καλύβα τράβηξαν του βασιλιά Αγαμέμνου.
Έτσι άψε σβύσε τέλιωσε όλη η δουλιά, τι αμέσως
φέρανε κιόλας τα εφτά τριπόδια πούχε τάξει,
τα δώδεδα άτια, κι' είκοσι λεβέτια γανωμένα,
- 245κι' εφτά γυναίκες βγάλανε —λαμπρές, ψιλοδουλέφτρες—
κι' όγδοη η κρινομάγουλη περπάταε Βρισποπούλα.
Κι' αφού ο Δυσσέας έξιασε χρυσό κομμάτια δέκα
κινάει, και πάγαιναν μαζί τα δώρα οι άλλοι αρχόντοι.
Κι' άμα στη μέση τάβαλαν της συντυχιάς, σηκώθη
- 250τ' Ατρέα ο γιός· και πάει κοντά ο κράχτης του ο Ταρθύβης,
κράχτης με θεϊκιά φωνή, βαστώντας το γουρούνι.
Τότε έσυρε τ' Ατρέα ο γιος την κάμα πούχε πάντα
κοντά στης σπάθας το μακρύ φηκάρι κρεμασμένη,
κι' έκανε αρχή απ' του γουρουνιού τις τρίχες· και το Δία
- 255πериκαλώντας σήκωσε τα χέρια, κι' όλοι οι άλλοι
στάθηκαν ήσυχοι εκείπα και πρόσεχαν με σέβας.
Κι' είπε τηρώντας τα πλατιά ουράνια ο γιος τ' Ατρέα

« Άκου με, Δία, πρώτα εσύ, των αθανάτων όλων
 » τρανότατε πρωταρχηγέ, κι' άκου με, Γη κι' εσύ Ήλιε,
 260» κι' οι Γδίκισσες που τιμωρούν τους ψέφτορκους στον Άδη·
 » παίρνω όρκο, εγώ δεν άγγιξα ποτές τη Βρισοπούλα
 » μήτε ζητώντας αγκαλιά μήτε δουλιά καμμιά άλλη,
 » μόν τιμημένα κάθουνταν μες στην καλύβα πάντα.
 » Ψέφτορκα αν είπα, έτσι οι θεοί κακά άπειρα ας μου στείλουν,
 265» τόσα όσα στέλνουν σ' όπιονε τους φταίξει ψεφτορκώντας.»
 Είπε, κι' εφτύς χαλκόκοψε του χοίρου το λαρύγγι.
 Έπειτα ο κράχτης τον πετάει στριφοκλωθίζοντάς τον
 στ' αφρένιο κύμα του γιαλού, για ναν τον φαν τα ψάρια.
 Τότες σηκώθηκε ο γοργός γιος του Πηλέα κι' είπε
 270« Δία πατέρα, ώ τί βαριά στον κόσμο μας τυφλώνεις !
 » Ειδέ ποτές τα σπλάχνα μου δε θ' άναβε στα στήθια
 » τόσο βαθιά τ' Ατρέα ο γιος, ούτε τη νιά άθελα μου
 » δε θάπαιρνε απ' τα χέρια μου, μα νά, ο μεγάλος Δίας,
 » να πέσουν ίσως ήθελε πολλά μας παλικάρια.
 275» Τώρα να φάτε σύρτε πια για ν' αρχινούμε μάχη.»
 Έτσι είπε, και τη συντυχιά σκολάζει χέρι χέρι,
 κι' όλοι σκορπούνε κι' ο καθείς στο πλοίο του παγαίνει.
 Έπιασαν τότε οι παραγιοί τα δώρα να φροντίσουν,
 και φέβγουν πέρα ναν τα παν στου ξακουστού Αχιλέα.
 280Κι' αφού όλα τ' άλλα απίθωσαν μες στις καλύβες, βάζουν
 τις νιες να κάτσουν· έπειτα τα σερπετά κοπέλια
 βαρούν τ' αλόγατα να παν με το κοπάδι τ' άλλο.
 Τότες η Βρισοπούλα, νιά χρυσή σαν Αφροδίτη,
 σαν είδε από σκληρό χαλκό τον Πάτροκλο σφαγμένο,
 τούπεσε απάνου, κι' έμπηξε τα κλάματα, ξεσκώντας,
 285την όμορφη όψη τ' απαλά λαιμά της τ' άσπρα στήθια.
 Κι' έτσι μοιρολογούσε η νιά πούχε νεράϊδας κάλλη
 « Πάτροκλε, εσύ που η μάβρη μου σε λάτρεβε η καρδούλα,
 » άχ ζωντανό εγώ σ' άφισα σαν έφεβγα, και τώρα
 » στο γυρισμό μου, αφέντη μου, σε βρίσκω σκοτωμένο.
 290» Αν τόχει η μοίρα μου δεινά να με σπαράζουν πάντα.
 » Τον άντρα η μάννα μου η γλυκιά που μούδωκε κι' ο κύρης
 » τον είδα απ' άσπλαχνο χαλκό σφαγμένο ομπρός στο κάστρο,
 » και τρία αδέρφια μου που μιά μας γέννησε μητέρα,
 » κι' αφτοί οι καημένοι χάθηκαν, κι' οι τρεις την ίδια μέρα
 295» Όμως εσύ δε μ' άφινες —σα μούσφαξε τον άντρα
 » ο Αχιλέας κι' έκαψε το γονικό μας πύργο—
 » να κλαίω, μόν πάντα μούταζες πως τέρι του κατόπι
 » θα γίνω εγώ, και θα με πας στη Φτιά με τα καράβια
 » να κάνεις τις χαρές μου εκεί. Για αφτό σε κλαίω με πόνο,
 300» σε λαχταράω που πέθανες, γλυκόλογέ μου πάντα. »
 Έτσι θρηνούσε, κι' έκλαιγαν κατόπι κι' οι γυναίκες,
 εκείνον τάχα μα καημούς η καθεμιά δικούς της.
 Κι' οι προεστοί των Αχαιών μαζέφτηκαν κατόπι
 στον Αχιλέα ολόγυρα και τον περικαλούσαν
 να φάει και κάτι, μα όχι αφτός τους έλεγε βογγώντας
 305« Να ζήστε, αδρέφια, αν μ' αγαπά κανείς σας, μη μου λέτε

» ψωμί ή κρασί προτύτερα στο στόμα μου να βάλω,
 » γιατί έχω μες στα στήθια μου τα σπλάχνα ματωμένα.
 » Κι' ως να νυχτώσει αν καρτερώ, σας λέω μη με φοβάστε.»
 Έτσι είπε, κι' έστειλε να παν τους άλλους βασιλιάδες,
 310μα μείνανε τ' Ατριά οι διο γιοι κι' ο θεϊκός Δυσσέας
 κι' ο Δομενιάς κι' ο Νέστορας κι' ο Φοίνικας ο γέρος
 ναν τον παρηγορήσουνε, που δίχως πια να πάψει
 βόγγαε· μα τίποτα για αφτόν παρηγοριά δεν είχε,
 ως νάμπει στις σφαγής ξανά το ματωμένο στόμα.
 Και σα θυμήθη, στέναξε μέσα απ' τα βαθιά κι' είπε
 315« Ναί, δύστυχε, άλλοτες κι' εσύ, αγαπητό μου αδρέφι,
 » μούστρωσες δείπνο αναστικό εδώ μες στην καλύβα
 » γοργά γοργά και γλήγορα, σα βιάζονταν ν' ανοίξουν
 » οι Δαναοί με τον οχτρό πολυδακρούσα μάχη.
 » Μα τώρα εσύ μου κοίτεσαι νεκρός και δε σαλέβεις,
 320» κι' εμένα νηστικιά η καρδιά —κιάς έχω τόσα ομπρός μου—
 » ποθώντας σε. Γιατί κακό χειρότερο να πάθω
 » άλλο δεν έχει, κι' αν μου πουν το γέρο μου πως πήγε—
 » που τώρα δάκρια πύρινα χύνει ίσως στην πατρίδα
 » που τέτιο γιο στερήθηκε, κι' αφτός στα ξένα αλάργα
 325» για μιά Λενιό ξετσίπωτη με μάχες τυραγιέται—
 » ή αφτόν που εκεί μου αντρώνεται, τ' αγόρι μου, στη Σκύρο
 « [ακόμα αν ο Νιοφτόλεμος μού ζει ο καμαρωμένος].
 » Τι πριν μου τ' όλπιζε η καρδιά πως τάχα εγώ μονάχα
 » εδώ θα βρω τον τάφο μου αλάργα απ' την πατρίδα
 330» στις Τριάς τα μέρη, όμως εσύ πως θα γυρίσεις πίσω,
 » για να μου βγάλεις το παιδί, σα σβύσω εγώ, οχ τη Σκύρο,
 » και ναν του δείξεις όλα μου ένα ένα, θησαβρούς μου
 » και σκλάβους μου και σκεπαστό αψηλοφτάστη πύργο.
 » Τι τώρα πια θαρρώ ο Πηλιάς μιά και καλή απ' τον κόσμο
 335» πως πέθανε, ή κι' αν καποζεί, θα κλαίει και θα στενάζει,
 » σπασμένος απ' τα γερατιά και καρτερώντας πάντα
 » μάβρα μαντάτα, όταν του πουν το πως με πήρε ο χάρος.»
 Είπε θρηνώντας, κι' έκλαιγαν κι' οι προεστοί κατόπι
 θυμάμενοι όσα αφήκανε στον πύργο του ο καθένας.
 340Και σαν τους είδε πούσβυναν στο μοιρολόι ο Δίας
 τους πόνεσε και λέει εφτός της Αθήνας διο λόγια
 « Παιδί μου, πάει τον αφίσες στην τύχη τέτιονε άντρα·
 » ή δε σ' τ' αγγίζει πια σταλιά τα σπλάχνα ο Αχιλέας ;
 » Μα δές τον ! τώρα εκεί μπροστά στ' ορθόπλωρο καράβι
 345» κάθεται και μοιρολογάει το βλάμη, κι' όλοι οι άλλοι
 » πήγαν να φαν, μα νηστικός αφτός και διψασμένος.
 « Μα σύρε στάξ' του αθάνατο νερό στα στήθια μέσα
 » εκεί που κλαίει, για να μπορεί στην πείνα να βαστάξει.»
 Έτσι είπε και την έστειλε, σαν που κι' αφτή ποθούσε.
 350Κι' όμια με λάκρα οργιόφτερη τρανόφωνη, οχ τα ύψη
 κάτου πετάει μέσα απ' το φως την ώρα που οι Αργίτες
 παντού στον κάμπο τ' άρματα φορούσαν του πολέμου.
 Κι' έσταξε αθάνατο νερό μες στ' Αχιλιά τα στήθια,
 που πείνα πια κακόριστη να μην τον τρεμοβλάψει,

355απέ στ' ακίνητου γονιού ξανά το στέριο πύργο
 γυρνάει.
 Και χύθηκε ο στρατός τότε όξω απ' τα καράβια.
 Πώς οχ τον ουρανό πυκνά πέφτουν τα χιόνια κάτω,
 ψυχρά, από Θρακοδρόλαπα βοριοσταλμένου φύλλο,
 τότε έτσι λαμπρογιάλιστα πλήθος μεγάλο κράνα
 350όξω απ' τα πλοία πρόβαιναν, και πρόβαιναν ασπίδες,
 σωρός κοντάρια φράξινα, και δίχουφτα τσαπράζα.
 Η λάμψη πάει μεσούρανα, γελούνε γύρω οι κάμποι
 απ' τη φεγγιά· και των αντρών αντιβροντάει το βήμα.
 364Τότες στη μέση οπλίστηκε ο άξιος Αχιλέας.
 369Εβαλε πρώτα τα γερά τουσλούκια στα καλάμια
 370πανώρια, πούταν μ' αργυρά θηλύκια αρμοδεμένα.
 Κατόπι πήρε φόρεσε στα στήθια τα τσαπράζα,
 κι' έπειτα γύρω κρέμασε στους ώμους του τη σπάθα,
 χαλκένια ασημοκάρφωτη, και πήρε την ασπίδα,
 στέρια, που αλάργα η λάμψη της σα φεγγαριού φωτούσε.
 375Πώς φαίνεται οχ το πέλαγο σε λαμνοκόπους λάμψη
 φωτιάς που καίει, και καίει ομπρός σε προβατήσα στρούγγα
 σ' όρος ψηλά, ενώ άνεμος τους νάφτες στανιοσπρώχνει
 στα στήθια απάνου στου γιαλού αλάργα απ' τους δικούς τους·
 έτσι έφτανε ως στον ουρανό κι' η λάμψη οχ την ασπίδα
 380τη λαμπροσκάλιστη. Έπειτα το κράνος βαριασκώνει
 και το φοράει στην κεφαλή. Σαν άστρο αχτιδοβόλαε
 το κράνος τ' αλογόφουντο, και σάλεβαν τριγύρω
 οι φούντες πούβαλε ο θεός πυκνόχρυσες στην άκρη.
 Και πήρε δοκιμάστηκε μες στ' άρματα, αν του πάνε
 385κι' αν κούναι μέσα λέφτερα τα μέλη, και θαρρούσες
 είταν φτερά και σήκωναν τον αρχηγό στα ύψη.
 Στερνά οχ τη θήκη του άδραξε το γονικό κοντάρι,
 βαρύ μεγάλο δυνατό —άλλος αφτό να παίξει
 δε μπόραε, μόνος κάτεχε ναν τ' ανεμίζει εκείνος,
 390ζαγόριο φράξο πούκοψε ψηλά απ' το κορφοβούνι
 για τον Πηλέα ο Χείρωνα αρματωλών ρημάχτρι.
 Τ' άλογα τότε ο Άλκιμος κι' ο Αφτομέδος πíanουν
 και ζέβουν, κι' όμορφα λουριά τους βάζουν, και στα δόντια
 τα χαλινάρια, κι' άπλωσαν τα γκέμια τους ως πίσω
 395στο καλοκάρφωτο κουτί. Κατόπι ο Αφτομέδος
 πήρε στα χέρια καμοτσι λάμπρό και τεριασμένο,
 και μες στ' αμάξι πήδησε. Και πίσω ο Αχιλέας
 ανέβηκε —άμα οπλίστηκε— στ' αμάξι, και σκορπούσε
 αχτίδες λες απ' το χαλκό σαν ήλιος φωτοδότης.
 Και φώναξε με σκιαχτερή φωνή στα γονικά άτια
 400« Ψaré και Ξάνθο, ξακουστά παιδιά της Φτεροπόδας,
 » κοιτάξε αλλιώς τον αμαξά να ξαναφέρτε πίσω
 » στα πλοία εδώ, όταν πόλεμο χορτάσουμε και μάχη,
 » όχι όπως έμεινε νεκρός ο Πάτροκλος στον κάμπο.»
 Τότε είπε κάτω απ' το ζυγό το παρδαλό πουλάρι,
 405ο Ξανθός —κι' έσκυψε πικρά την κεφαλή, κι' η χαίτη
 ξεχύθηκε όλη απ' το ζυγό κοντά στα πόδια χάμου—

τι τούδωκε φωνή η θεά η μαρμαρόλαιμη Ἥρα
 «Ναί, θα σε σώσουμε —θα δεις, θεόμορφε Αχιλλέα—
 » και τώρα ακόμα, μα η αβγή πλακώνει πια η στερνή σου.
 410» Δε φταίμε· η μοίρα και τρανός θεός θα σ' αφανίσει.
 » Τι μήτε απ' όκνο κι' άργητα δική μας του Πατρόκλου
 » του πήραν τότες τ' άρματα απ' το κορμί του οι Τρώες.
 » Τρανός θεός τον έφαγε στων μπροστινών τη μέση,
 » του Δία ο γιος και της Λητός, και δόξασε τους Τρώες.
 415» Τρέχουμε και με φύλλο εμείς ξεφύρου, αν είναι ανάγκη,
 » π' αγέρα απ' όλους πιο αλαφρύ τον λένε· όμως εσένα
 » σ' τόγραψε η μοίρα από θεό να σκοτωθείς κι' όχι άντρα.»
 Είπε, κι' αμέσως τη φωνή τού πήρανε οι Κατάρες.
 Τότ' είπε του Πηλέα ο γιος βαριά αγαναχτισμένος
 420« Ξάνθο, θανάτους μη μηνάς, καιρός δεν είναι τώρα.
 » Ναί, ξέρω αφτό κι' εγώ καλά, γραφτό 'ναι εδώ να πέσω
 » μακριά απ' τους έρμους μου γονιούς. Μα κι' έτσι εγώ δε φέβγω,
 » πρέπει τους Τρώες πρώτα εδώ πελέκι να χορτάσω.»
 Είπε, και λάλαε τ' άλογα μπροστά μπροστά αλυχτώντας.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Υ

Έτσι στα κοίλα πλοία ομπρός τριγύρω σου οι Αργίτες,
 γιε του Πηλιά, αρματώθηκαν, αχόρταγε πολέμων·
 και πάλε οι Τρώες αντικρύ στο καμποβούνι απάνου.
 Κι' ο Δίας λέει της Θέμιστας σε συντυχιά να κράξει
 5 κάθε θεό στου ορθόβραχου κορφοβουνιού την άκρη.
 Κι' αφτή τρεχάτη από παντού προστάζει χέρι χέρι
 κάθε θεόνε ως στου Διός τον πύργο να κοπιάσει.
 Κανένα, εξόν ο Ωκιανός, δεν έλειψε ούτε ρέμα,
 ξωθιά καμιά όσες χαίρουνται χορταριασμένους βάλτους
 και βρύσες και πηγές νερών κι' όσες πανώρια δάσα.
 10 Κι' όλοι σαν ήρθαν στου Διός τον πύργο, παν καθίζουν
 στα μαρμαρόκοφτα θροινιά που του πατέρα Δία
 του τάχε κάνει ο Ήφαιστος με τη σοφή του τέχνη.
 Έτσι οι θεοί είταν στου Διός τον πύργο συναγμένοι.
 Κι' όχι δεν είπε της θεάς μήτε της γης ο σείστης,
 15 μόν πάει στον πύργο οχ του γιαλού τα βαθιά, και καθίζει
 καταμεσύς τους κι' αρωτάει τον ορισμό του Δία
 «Τί πάλι, Αργυροκέραβνε, σε συντυχιά μάς κράζεις;
 » Κάτι για Τρώες κι' Αχαιούς σα ν' αναδέβει ο νους σου,
 » τι τώρα αυτών ο πόλεμος είναι άσβυστα αναμένος.»
 Τότε απαντάει ο συγνεφιάς του Κρόνου γιος, ο Δίας

20 « Σείστη της γης, μου μάντεψες με τί βουλή και γνώμη
 » σας έκραξα· ναί, συλλογή που σφάζονται τους έχω.
 » Μα εγώ στα κορφοβούνια εδώ θα μείνω, κι' οχ τη ράχη
 » θα χαίρουμαι το θέαμα· μα εσείς οι άλλοι κάτου,
 » το προτιμάω, πηγαίνετε στον κάμπο, και βοηθάτε
 25 » όποιους σας συμπαθά η καρδιά, θες Αχαιούς θες Τρώες.
 » Μόνους αν του Πηλιά το γιο να πολεμάν αφήστε
 » τους Τρώες, πάει αδύνατο και μιά στιγμή να μείνουν.
 » Αφτοί και πριν θωρώντας τον τρεμούλιαζαν, μα τώρα
 » που για το βλάμη κι' η ψυχή τού μάνιασε, φοβάμαι
 30 » μήπως —γραμένο είτ' άγραφο— τη χώρα τούς πατήσει.»
 Είπε, και σήκωσε φριχτή πολέμου ανεμοζάλη.
 Κι' εφτός όλοι οι θεοί κινούν στον πόλεμο να πάνε
 μ' αντίθετους στο νου σκοπούς. Τί στο караβοστάσι
 η Ήρα η αρχιθέαινα, κι' η Αθηνά η Παλλάδα,
 κι' ο σειστής πήγε Ποσειδός, κι' Ερμής ο καλοδότης
 35 που νους γερός το νιόθωρο κεφάλι του στολίζει·
 μαζί κι' ο Ήφαιστος φωτιά γιομάτος κούτσα κούτσα
 ροβόλαε... κούτσα, μα γοργά του δρόμιζαν τα πόδια.
 Μα ο Άρης πήγε ο πλουμιστός στους Τρώες, και μαζί του
 το ρέμα ο Ξάνθος κι' η Λητό κι' η ρόδινη Αφροδίτη
 40 κι' η σαϊτέφτρα Άρτεμη κι' ο σγουρομάλλης Φοίβος.
 Τότε όσο στέκανε οι θεοί απ' τους ανθρώπους χώρια,
 τόχαν μεγάλη οι Δαναοί χαρά που ο Αχιλέας
 βγήκε στον κάμπο, και καιρό σπαθί δεν είχε αγγίξει·
 όμως τρέμουλα σύγκορμη τους Τρώες παραλούσε
 45 κι' απελπισιά, που το γοργό θωρούσαν Αχιλέα
 καθώς μες στ' άρματα άστραφτε σα θνητοφάγος Άρης.
 Μα όταν μιάς σμίξανε οι θεοί τ' ανθρώπινα κοπάδια,
 ξεσπά η Αμάχη ανήμερη, χουγιάζει κι' η Παλλάδα,
 πότε όρθια απ' όξω απ' το τειχί και το σκαφτό χαντάκι,
 50 πότε μακρόσκουζε κοντά στ' αφρόδαρτα ακρογιάλια·
 κι' έσκουζε ο Άρης αντικρύ σα σίφουνας στους Τρώες
 άγρια οχ του κάστρου την κορφή, και πότε πιλαλούσε
 κοντά στο ρέμα πίσω ομπρός στ' Ωριοκολλώνι απάνου.
 Έτσι οι παντοτινοί θεοί τους διο στρατούς τρακαίρνουν
 55 πυρώνοντας τους, και βαρύ στη μέση ανάβει πάθος.
 Και βρόντησε άγρια των θεών κι' ανθρώπων ο πατέρας
 οχ τα ούράνια· κάτωθε κι' ο Ποσειδός τραντάζει
 της γης τον όγκο, των βουνών τις αψηλές κορφάδες.
 Κι' όλες οι ράχες σάλεβαν της πηγοδότρας Ίδας,
 60 σαλέβανε όλοι οι πόδες της, το κάστρο, τα καράβια.
 Τρόμαξε κάτου ο Πλούτονας, ο νεκραφέντης τ' Άδη,
 κι' εφτός πηδάει απ' το θρονί και σκούζει, φοβισμένος
 τη γη μη σπάσει ο Ποσειδός, της γης απάνου ο σείστης,
 και σε θνητούς κι' αθάνατους φανεί η φριχτή φωλιά του,
 65 μούχλα και πίσσα, που οι θεοί μ' ανατριχιά τη βλέπουν.
 156Κι' ο κάμπος ξέχειλος στρατό χαλκολαμποκοπούσε
 απ' άντρες κι' άλογα, κι' η γης κροκρότιζε απ' τα πόδια.
 381Εκεί χοιμάει μες στων οχτρών τη μέση ο Αχιλέας

μ' απές φωνές και με καρδιά αρματομένη θάρρος.
 Και πρώτος τρώει το Βιφιτιό, λεβέντη γιο του Οτρύντα,
 τρανά αρχηγό, που μιά ξωθιά τον γέννησε στο πλούσιο
 385χωριό της Ύδας, στα ριζά του χιονισμένου Τμώλου·
 αφτόν, εκεί ίσα πούτρεχε, στης κεφαλής τη μέση
 τον κρούει με τ' όπλο, π' άνοιξε σε διο κομάτια η κάρα.
 Κι' έσκασε χάμου, κι' ο λαμπρός παινέφτηκε Αχιλέας
 « Ψόφα του Οτρύντα γιε, κορμί πιο φαντασμένο απ' όλους !
 390» Εδώ θα ρέψεις, κι' η γενιά ας σου βαστά απ' τη λίμνη
 » τη Γύγια, οπούχει γονικό μετόχι σας στην άκρη,
 » κοντά στου Χύλλου τα νερά, στα κύματα του Χέρμου.»
 Έτσι είπε, και βασίλεψαν του Βιφιτιού τα μάτια,
 κι' αφτού στη μπροστινή γραμμή της μάχης με τις ρόδες
 τον λιάνιζαν των Αχαιών τα πλουμισμένα αμάξα.
 Δέφτερο του Πηλέα ο γιος καρφώνει στο μηλίγγι
 μέσα απ' το κράνο τ' όμορφο τον άρχο Λιοντοδήμο,
 γιο τ' Αντηνόρου και γερό της μάχης παλικάρι·
 και δεν αμπόδισε ο χαλκός, γιατί μ' ορμή περνώντας
 η μύτη τ' όπλου ξέσκισε το κόκκαλα, και λιώμα
 400μέσα όλος τούγινε ο μυαλός και κόπηκε η αντριά του.
 Τον Ιπποδάμα παρακεί, σαν πήδησε οχ τ' αμάξι
 κι' έφεβγε ομπρός του, τούμπηξε στους ώμους το κοντάρι.
 Κι' αφτός φουσούσε μούγκριζε, σαν τάβρος που μουγκρίζει
 σαν τον τραβούνε οι νιοι μπροστά στον Ελικώνιο αφέντη
 405ναν του τον σφάζουν, κι' ο θεός θωρώντας καμαρώνει·
 έτσι ενώ μούγκραε, η αντρικιά φτερούγιασε ψυχή του.
 Κατόπι τον Πολύδωρο με το κοντάρι τρέχει
 να πιάσει, του Πριάμου γιο. Πού ο γέρος του πατέρας
 στη μάχη δεν τον άφινε να βγει, τι στερνοπαίδι
 410τον είχε ακριβογέννητο και πιο τον αγαπούσε·
 μα τότε αφτός απ' αμιαλιά —ζητώντας γοργοσύνη
 να δείξει, τι στο τρέξιμο κάθε άλλο νιο νικούσε—
 πιλάλαε με τους μπροστινούς ως που τον ήβρε ο χάρος.
 Γιατί στη μέση τον βαράει με τ' όπλο ο Αχιλέας—
 δίπλα ενώ πέρναε φτερωτός—στου ζουναριού τα μέρη,
 415εκεί που σμίγανε τα διο χρυσόμορφα θηλύκια
 με πίσω διπλοτσάτιραζο· κι' αντίκρυ τ' όπλου η μύτη
 πρόβαλε, εκεί στον αφαλό. Και ξεφωνώντας πέφτει
 στο γόνα ο νιός, ενώ πυκνή τον σκέπαζε θολούρα,
 κι' έγυρε αρπώντας τ' άντερα σιμά του με τα χέρια.
 Κι' ο Έχτορας τον αδερφό σαν είδε που κρατώντας
 420στα χέρια τ' άντερα έγερνε να πέσει, εφτός σα ζάλη
 τα μάτια του συγγέφιασε, και πια απ' τη μάχη αλάργα
 δεν τον βαστάς ν' αργογυρνάει, μόν το βαρύ κοντάρι
 σιώντας στον Αχιλέα ομπρός, χοιμάει θαρρείς σα φλόγα.
 Κι' αφτός τον βλέπει, εφτός πηδάει και κράζει με περφάνια,
 425« Να το θεριό που την ψυχή μου μάσησε ως στη ρίζα,
 » που μούσφαξε τ' αδέρφι μου ! Κρυφτούς πια εδώ δεν έχει,
 » παρά θα δούμε τώρα εφτός πιός θενά φάει τον άλλο.»
 Είπε, τον κοίταξε λοξά και του φωνάζει πάλι

«Έλα σιμά να μπεις γοργά στου χάρου τα πλεμάτια !»
430Μα δίχως φόβο απάντησε ο Έχτορας και τούπε
«Γιε του Πηλέα, εγώ παιδί δεν είμαι, και με λόγια
»δε με τρομάζεις, τι κι' εγώ το ίδιο αν θες κατέχω
»να σου μιλήσω προσβολές και να σου πω βλαστήμιες.
»Το ξέρω, εσύ είσαι δυνατός, κι' ίσως εγώ όχι τόσο·
435»μά 'ναι στα χέρια των θεών, χειρότερος ή όχι,
»μπορεί ίσως να σε σφάξω εγώ και να σε στείλω πρώτος
»στον Άδη, τι σα μυτερό μπροστά κι' εμένα τ' όπλο.»
Είπε, και σιώντας τόρηξε· μα του Διός η κόρη
με μιά πνοή τ' αλάργεψε μακριά απ' τον Αχιλέα,
440φυσώντας το αλαφρά αλαφρά· κι' αφτό γυρίζει πίσω
και πέφτει χάμου, αφτού μπροστά στου Έχτορα τα πόδια.
Χύνεται ο άλλος σα θεριό, με λύσσα κι' αλυχτώντας
φριχτά· μα του τον άρπαξε ο Φοίβος, έτσι αμέσως
σα δα θεός, και με πυκνό τον σκέπασε σκοτάδι.
445Τρεις τότες χύθηκε βολές ζητώντας ναν τον σφάξει,
και τρεις με τ' όπλο τη βαθιά κοπάνισε θολούρα·
μα όταν και τέταρτη όρμησε λες σα στοιχίο οχ τον Άδη,
τότε έμπηξε φριχτή φωνή και τούπε αφτά τα λόγια
«Πάλε απ' το χάρο σώθηκες, σκυλί! Μιά τρίχα ακόμα
450»και σ' έτρωγα. Σε γλύτωσε πάλε, σκυλί, ο Απόλλος,
»π' όλο και θάν του κλαίγεις σαν έρχεσαι στη μάχη.
»Έννια σου ! σα σε βρω ξανά, σου πίνω εγώ το αίμας,
»αν έχω δα κι' εγώ θεούς βοηθητικούς μου κάπου.
»Μα τώρα πάω τους Τρώες σου να σφάξω, όπion πετύχω.»
455Έτσι είπε, και μεσόσβεργα το Δρύοπα ακοντίζει
και τον σωριάζει εκεί μπροστά στα πόδια του. Κατόπι
αφίνει αφτόν, κι' άντρα γερό λεβέντη, το Δημούχο,
πεδούκλωσε, μιά κονταριά στο γόνα σφίγγοντάς του,
και με τη σπάθα του έπειτα τον τέλιωσε για πάντα.
460Υστερα τρέχει και διο γιους του Βιά, το Λαογόνο
και Άρδανο, οχ τ' αμάξι τους γκρεμίζει, τι τη σπάθα
στον ένα μπήγει από κοντά, στον άλλον το κοντάρι.
Τον Τρώα, τ' Αλαστόρου γιο —αφτός του πέφτει ομπρός του
464στα πόδια, μην τον λυπηθεί και τη ζωή τ' αφίσει,
466ο έρμος! μα δεν τόξερε πως άδικα λαλούσε,
τι δα απαλόκαρδη ψυχή και μαλακιά δεν είχε,
παρά θεριού. Και τούπιασε ο Τρώας με τα χέρια
τα γόνατα του, θέλοντας να πει, ναν τον ξορκίσει,
μα αφτός στο σκώτι τούμπηξε τη λάμα, και το σκώτι
470του ξεκολνάει, και μελανά τα αίματα αναβρύζουν
και όλο τον κόρφο πλημμυρούν, κι' ενώ 'βγαινε η ψυχή του,
τα διο τα μάτια ολόμαβρο τού σκέπασε σκοτάδι.
Τότες στο Μόλη πάει κοντά και τον τρυπάει στ' αφτί του,
κι' ως στ' άλλο του ίσα πέρασε ο τροχισμένος στόκος.
Κατόπι τ' Αγηνόρου γιο, τον Έχεκλο, σπαθίζει
475στην κεφαλή κατάμεσα, π' όλη απ' το αίμα μέσα
ζεστάθη η σπάθα του η φαρδιά, κι' έτσι στον Άδη κάτου
τον πήγε ο μάβρος θάνατος κι' η άπονη του η μοίρα.

Και το Δεφκάλη ακόμα, εκεί που στον αγκώνα σμίγουν
 τα διο ποντίκια, του τρυπάει με τ' όπλο το βραχιόνι.
 480 Έτσι με χέρι αφτός βαρύ τον πρόσμενε, θωρώντας
 το χάρο ομπρός του· μιά σπαθιά τού κατεβάζει εκείνος
 στο σνίχι, και πετάει μακριά κάρα μαζί και κράνο.
 Οχ τα σφοντύλια πήδηξε τότε όξω το μεδούλι,
 κι' εκείνος χάμου στρώθηκε μακρύς πλατύς στις σκόνες.
 Έπειτα ορμάει τον άρχοντα να πιάσει γιο του Πείρου,
 485 το Ρίγμο, π' οχ την καρπερή ότι είχε φτάσει Θράκη,
 και μιά του δίνει π' ο χαλκός μες στην κοιλιά τού μπήκε,
 κι' ήρθε απ' τ' αμάξι ανάποδα. Μα και του παραγιού του
 Αρήθου, ενώ τα διο φαριά προσπάθαε να γυρίσει,
 του κάθισε μιά κονταριά στη ράχη, κι' οχ τ' αμάξι
 έπεσε χάμου κι' έφυγαν τα ζα του σαστισμένα.
 490 Πώς παίρνει σβάρνα λαγκαδιές βαθιές φωτιά μεγάλη
 σ' όρος ξερό και καίγονται τα πεφκοπλήθια δάση,
 και φλόγα ο άνεμος παντού σκορπάει στριφοκλωθώντας·
 έτσι ξοπίσω απ' τους οχτρούς σα λάμια λες με τ' όπλο
 χοιμούσε σκότωνα, κι' η γης κατέβαζε αίμα μάβρο.
 495 Πώς ζέβεις βόδια ασερνικά μεγάλα κουτελάτα
 και τρίβεις σταροκρίθαρο σε μαρμαρένια αλώνια,
 κι' εφτύς λιανό όλο γίνεται απ' των βοδιών τα πόδια·
 έτσι και τ' άπιαστα άλογα του ξακουστού Αχιλέα
 νεκρούς πατούσαν κι' άρματα, κι' όλο τ' αξόνι κάτω
 500 κι' οι αμαξόγυροι είτανε πασπαλισμένοι μ' αίμας
 απ' τις σταλιές που των τροχών πετούσαν τα στεφάνια
 και τ' αλογόνυχα. Κι' αφτός δε χόρταινε να σφάζει,
 κι' έβαφε μ' αίμας μελανό τ' αζύγωτά του χέρια.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Φ

Και πια σαν ήρθαν στου γοργού το πέραςμα ποτάμου
 πούχε του Δία κάνει ο γιος, στου κυματάρη Ξάνθου,
 τους κόβει εκεί, και τους μισούς στον κάμπο κυνηγούσε
 κατά τη χώρα, οπούτρεχαν κατάφοβοι οι Αργίτες
 5 τη μέρα πριν, σα μάνιαζε τ' αφέντη ο γιος Πριάμου·
 εκεί τρεχάτοι χύθηκαν, κι' ομπρός ναν τους μπερδέψει
 άπλωσε η Ήρα 'να πηχτό σκοτάδι. Οι άλλοι πάλι
 σπρωχόνοντουσαν προς το βαθύ αφράργυρο ποτάμι.
 Και πέφτουν μέσα βάρηχα, σαλαγοσπάει το ρέμα,
 10 οι οχτοί γύρω αντιβογγούν· και με φωνές οι Τρώες
 κουβάρια μέσα εδώ κι' εκεί στους χόχλους κολυμπούσαν.

Πώς από λάμψη πυρκαγιάς σηκώνονται οι ακρίδες
 κι' ορμούν κατά τον ποταμό, κι' η φλόγα μιάς ξεσπάσει
 καίει πάντα ακούραστη, κι' αφτές πηδούν το κύμα κύμα·
 15 έτσι κι' απ' του Πηλιά το γιο κυνηγητοί, του Ξάνθου
 το λάλο ρέμα γιόμισαν ανάκατα άντρες κι' άτια.
 Κι' εκείνος τ' όπλο αφίνει αφτού στον όχτο πλαγιασμένο
 μες στις μυρχιές, και σα στοιχίό με το σπαθί μονάχα
 20 πηδάει στο ρέμα —κι' έβαλε κακούς σκοπούς στο νου του —
 λιανίζοντας δεξά ζερβά, και βογγητά και θρήνοι
 όλο άπαφτα ακουγόντουσαν που πάντα τούς χτυπούσε
 με το σπαθί, και το νερό κοκκίνιζε απ' το αίμας.
 Πώς ψάρια, όταν τρανόκορμο τα κυνηγάει δερφίνι,
 σκορπούν και μες στου λιμανιού τρυπώνουν τους κρυψώνες
 25 κατάτρομα, τι χάφτει εφτύς όπιο τυχόν συλλάβει·
 το ίδιο κάτου απ' τους γκρεμούς στη ρεματιά κι' οι Τρώες
 ζαρώνανε όλοι. Κι' όταν πια του μπούχτισαν τα χέρια
 βαρώντας, τότες διάλεξε νιους δώδεκα απ' το ρέμα
 για να πλερώσουν μ' αίμα τους το φόνο του Πατρόκλου.
 Κι όζω τους βγάζει, σα μικρά ζαρκάδια σαστισμένους,
 30 πίσω τα χέρια δένοντας με τα καλοκομένα
 λουριά που γύρω τα στριφτά τους έζωναν τσαπράζα·
 κι' έτσι οι συντρόφοι του δετούς τους πήγαν στα καράβια.
 Πάλε χοιμάει στον ποταμό αχόρταγος να σφάξει,
 35 κι' ομπρός νά! το Λυκά θωράει, του γέρου γιο Πριάμου,
 ενώ οχ το ρέμα ξέκοφτε, τον ίδιο πούχε πιάσει
 κι' άλλη βολά πριν άξαφνα στο γονικό του χτήμα,
 που νιόκλαρα βελανιδιάς με το μπαλτά μιά νύχτα
 πήγε να κόψει κι' άμαξας ροδόγυρους να φτιάσει,
 40 μα εκεί αναπάντεχο κακό του βγήκε, ο Αχιλέας.
 Τότες στης Λήμνος το νησί τον πήρε και τον πήγε
 ναν τον πουλήσει, κι' έδωκε τα γρόσα ο Καλοκράσης.
 Εκεί ένας βλάμης του, ο Αητιός, ξαναγοράζοντάς τον
 με χρήματα πολλά, αντικρύ τον πήγε στην Αρίσβα.
 Κι' όταν πεζός πήγε έπειτα στο γονικό του πύργο,
 45 μέρες ξεφάντωνε έντεκα με φίλους π' απ' τη Λήμνο
 γλύτωσε πίσω· μα ξανά τη μέρα την κατόπι
 μοίρα κακή τον έρηξε στα χέρια τ' Αχιλέα,
 π' άναβλα τούτανε γραφτό στον Άδη ναν τον στείλει.
 49 Τι σαν τον είδε πούφεβγε οχ το νερό με πόδι
 52 67 κατάκοπο απ' την κούραση, σηκώνει το κοντάρι
 68 ναν τον καρφώσει, μα ο Λυκάς πριν σκύβει και σκυμένος
 τρέχει κι' εφτύς τα γόνατα του πιάνει, κι' ίσα τ' όπλο
 περνά απ' τη ράχη απάνωθες και μπήγεται τρεχάτο
 70 στο χώμα, σάρκα ανθρωπίνη ζητώντας να δαγκάσει.
 73 Τα περικάλια τότε ο γιος αρχίζει του Πριάμου
 « Σπλαχνιά, Αχιλέα μου, αν θεούς λατρέβεις, σε ξορκίζω·
 75 » χάρη μού πρέπει, ισόθεε, που σαν προστάτη σ' έχω.
 » Τι εγώ απ' το χέρι σου ψωμί πρωτόφαγα στα ξένα,
 » σα μ' έπιασες μες στ' όμορφο μετόχι και στη Λήμνο
 » με πήγες και με πούλησες αλάργα απ' τους γονιούς μου,

- 80 » μακριά από φίλους, κι' εκατό βιός σούφερα βοδιώνε.
» Τρίδιπλα τώρα πλέρωσα και σώθηκα, κι' αφτή είναι
» η μέρα μου η δωδέκατη που γύρισα στην Τροία
» πολλά παθόντας· όμως νά, στα χέρια σου με ρήχνει
» μοίρα άστοργη ξανά ... άχ θα πει με καταράστη ο Δίας
» που τώρα πάλι μ' έπιασες. Λιγόχρονο η Λαθόα
- 85 » η μάννα μου άχ με γέννησε, του γέροντα Άλτη η κόρη,
» τ' Άλτη π' ορίζει τους γερούς Λελέγους κι' έχει πύργο
» μες στην ολόρθια Πήδασο στο ρέμα εκεί του Σάτνη.
» Τ' Άλτη είχε κόρη ο Πρίαμος — μα 'χε ένα πλήθος κι' άλλες—
» και διο μας έκανε, μα εσύ θα σφάζεις και τους διο μας.
- 90 » Στων πρώτων σκότωσες πεζών τη μέση το λεβέντη
» Πολύδωρο, τρυπώντας τον με το βαρύ κοντάρι·
» χάρος κι' εμένα τώρα εδώ με βρίσκει, τι το ξέρω
» δε σου γλυτώνω αφού ο θεός στα χέρια σου με στέλνει.
» Μα άκου ... ένα λόγο θα σου πω μονάχα ... μη με σφάζεις,
- 95 » ίδια δεν έχω μάννα εγώ κι' ο Έχτορας, που ο έρμος
» πήγε έτσι και σου σκότωσε τ' αδέρφι της καρδιάς σου.»
Έτσι ο λαμπρόπλιστος Λυκάς τού κλαίγουνταν ζητώντας
ναν τον μαλάξει· μα άκουσε αμάλαχτο 'να λόγο
« Άμιαλε, χάρες μη μιλάς και ξαγορές μην κραίνεις!
- 100 » Γιατί πριν πέσει ο Πάτροκλος, προτίμαε ναι η καρδιά μου
» να μη σας σφάζω, κι' έπιασα πολλούς και σας πουλούσα·
» μα τώρα πάει πια, από χαμό δε σώζεται όπιον στείλει
» στα χέρια αφτά του Κρόνου ο γιος εδώ μπροστά στο κάστρο,
- 105 » και κάθε οχτρό, μα μάλιστα γιο του Πριάμου αν πιάσω.
» Μα, βλάμη, πέθανε κι' εσύ, γιατί έτσι κλαις ; Νά, πήγε
» κι' ο Πάτροκλος που πιο πολύ σα ν' άξιζε από σένα.
» Τήρα με δα πόσο κι' εγώ σφантахτερός μεγάλος,
» πατέρας μ' έσπειρε άρχοντας, θεά 'χω αν θες και μάννα·
- 110 » ωστόσο τύχη ανήμερη με καρτεράει και χάρος.
» Θα φέξει αβγούλα, ή δειλινή θα τύχει ή μεσημέρι,
» όταν κι' εμένα τη ζωή στη μάχη θα μου πάρουν
» ή με κοντάρι ή ρήχνοντας σαΐτα από δοξάρι.»
Είπε, κι' απόμεινε ο Λυκάς σα λείψανο, και τ' όπλο
- 115 χάμου αμολάει απλώνοντας τα χέρια και καθίζει.
Κι' εκείνος σέρνει το κοφτό σπαθί, και μιά του μπήγει
κατά την κλείδα στο λαιμό κοντά, που μέσα η σπάθα
τού χώθηκε όλη. Πίστομα πέφτει ο Λυκάς και μένει
χάμου στρωτός, και γύρω η γης κοκκίνιζε απ' το αίμας.
- 120 Τότε απ' το πόδι τον αρπάει και στα νερά τον ρήχνει
να πάει το ρέμα, κι' έπειτα καμαρωμένος είπε
« Τα ψάρια σύρε αφτού να βρεις, π' απ' την πληγή σου γύρω
» θα γλύφουν αίμα αξέγνιαστα. Στην ψάθα να σε κλάψει
» δε θα σε βάλει η μάννα σου, μόν το χοχλάτο ρέμα
- 125 » θα σε τραβήξει ως κάτου εκεί σης θάλασσας τον κόρφο.
128 » Θα ρέβετε έτσι ως που μπροστά στο κάστρο σας να φτάστε,
» φεβγάλα εσείς και πάντα εγώ λιανίζοντας ξοπίσω.
- 130 » Μηδέ έχει τ' αργυρόγοργο ποτάμι να σας σώσει,
» ο Ξάνθος, που συχνά πολλούς τού σφάζετε βουβάλους

» και ζωντανά τού ρήχνετε πολλά άτια μες στο κύμα·
 » μα κι' έτσι θα σας τρώει οχιά, ως να πλερώστε τέλος
 » του βλάμη εδώ το θάνατο, των Αχαιών τα πάθια,
 135 » που στα γοργά —σαν έλειπα— τους σφάζατε καράβια.»
 Έτσι είπε, κι' άναψε θυμό στα σπλάχνα του ποτάμου.
 233 Κι' εκεί που ο κονταρόδοξος γιος του Πηλιά στη μέση
 πήδησε κάτω οχ τον γκρεμό, τότε ίσα το ποτάμι
 235 χοιμάει κυματοφούσκωτο ξυπνώντας κάθε ρέμα,
 κι' έβραζε σκούνταε τους νεκρούς, που πλήθος στα νερά του
 πλέχανε μέσα, από το γιο σφαγμένοι του Πηλέα.
 237 Όξω όλους τους ξερνούσε αφτούς με μουγκρητά σαν τάβρος,
 240 κι' όρθιο το κύμα φοβερό στον Αχιλιά τριγύρω
 έβραζε, κι' έπεφτε έσπρωχνε κατάσπιδα ουδέ μπόραε
 να βασταχτεί στα πόδια του. Μα τέλος πια αγκαλιάζει
 χοντρόκορμη αψηλή φτελιά, που ξεκολνά απ' τις ρίζες
 και συνεπαίρνει πέφτοντας τον όχτο, κι' αμποδίζει
 245 τ' αφροκυμάτιστα νερά με τους πυκνούς της κλώνους.
 Τότε οχ το κύμα ξεπηδάει, και φτερωτό με πόδι
 247 παίρνει τον κάμπο αβάσταχτος, λες είχε γληγοράδα
 252 σαν του νυχτόφτερου τ' αητού, του κυνηγάρη αγιούπα,
 πούναι πουλί το πιο γοργό, το πιο λεβέντικο όρνιο·
 έτσι στο κάμπο δρόμιζε—κι' αχούσε απάς στα στήθια
 255 φρίκη ο χαλκός του — κι' έφεβγε δεξά ζερβά γυρνώντας,
 μα πάντα ο πόταμος μ' αχούς τού πλάκωνε ξοπίσω.
 265 Κι' αν ίσως κάποτε έκανε ν' αντισταθεί ζητώντας
 μιά και καλή να φωτιστεί, τάχα μπροστά τον έχουν
 όλοι οι θεοί που κατοικούν τα φωτισμένα ουράνια,
 πάντα άγρια τού πελάγωνε νεροσυρμή τους ώμους.
 270 Κι' αφτός καρδοστενόχωρος πηδούσε, μα το ρέμα
 πλάκωνε φρένιο κι' έσκαβε το χώμα που πατούσε.
 Κλάφτηκε τότες τα πλατιά κοιτάζοντας ουράνια
 « Δία πατέρα, μα θεό δεν έχει να με σώσει
 » οχ το ποτάμι τώρα εδώ ; Στερνά ότι πάθω ας πάθω.
 275 » Μα δε μου φταίει άλλος κανείς θεός απ' τα ουράνια,
 » παρά μου φταίει η μάννα μου που με γελούσε η έρμα,
 » και μούπε, κάτω απ' το τειχί των ασπιστάδων Τρώων
 » πως τάχα από φοιβόσταλτες θα σκοτωθώ σάϊτες.
 » Ας μ' είχε άχ σφάζει ο Έχτορας, το πρώτο εδώ κοντάρι!
 280 » Τότες κι' άντρας έπεφτε, καν θάχε κι' άντρας σφάζει.
 » Τώρα γραφτό μου απ' άτιμο χαμό να πάω στον τάφο
 » ζωσμένος σε νεροσυρμή, σαν γουρουνιών κοπέλι
 » που σε χαντάκι πνίγεται περνώντας το χειμώνα.»
 Είπε, κι' εφτός ο Ποσειδός κι' η Αθηνά κοντά του
 285 πήγαν και στέκουν, με μορφή σαν άντρες, κι' έτσι θάρρος
 του δίνουν, μες στα χέρια τους τα χέρια του κρατώντας.
 Κι' άρχισε πρώτα ο Ποσειδός ναν του μιλάει και τούπε
 « Μη φέβγεις, του Πηλέα γιε, και μην παρατρομάζεις,
 » τι τέτιοι εμείς θεοί ήρθαμε βοηθοί σου εδώ στον κάμπο
 290 » με στέρξιμο του Δία, εγώ κι' η Αθηνά η Παλλάδα.
 » Έτσι δεν είναι η μοίρα σου ποτάμι να σε πνίξει,

» μόν τώρα θα λουφάζει αφτός, κι' εσύ θα σύρεις πίσω.
 » Τώρα νά πιά 'ναι η συμβουλή που θα σου πούμε, κι' άκου.
 » Μην πάβεις πριν τ' ανήμερο πελέκι, πριν στρυμώξεις
 295 » τους Τρώες, κάθε μάννας γιο, μες στ' αψηλό τειχί τους,
 » αν δα ξεφύγει και κανείς· κατόπι, σα σκοτώσεις
 » με το χαλκό τον Έχτορα, γύρνα στα πλοία πάλι.
 » Νίκη, Αχιλέα, θέλουμε και δόξα να κερδίσεις.»
 Είπαν και παν με τους θεούς. Κι' αφτός ορμάει στον κάμπο,
 γιατί την τόλμη τ' άναψαν τα θεϊκά τους λόγια.
 300 Κι είταν ο κάμπος ξέχειλος νερά παντού χυμένα,
 παντού νεκροί κι' αρματωσές πανώριες κολυμπούσαν·
 κι' αφτός τα πήδαε έτσι αψηλά ενώ γραμμή ίσα αντίκρυ
 κατά το κύμα ρήχνουνταν, μηδέ τον σταματούσε
 ο αφρισμένος πόταμος, γιατί του Δία η κόρη
 τούχε βαλμένα δύναμη μες στο κορμί μεγάλη.
 305 Μηδ' άφινε κι' ο Σκάμαντρος τη λύσσα, μόν πιο ακόμα
 θυμός τον πήρε, και μ' απύ ορθοστημένο κύμα
 307 327ορμούσε κι' όλο ανάσκελα τον άμπωχνε να πέσει.
 328 Τον είδε τότες κι' έσκουξε η Ήρα, τρομασμένη
 μήπως τον πνίξει το τρανό βαθύχοχλο ποτάμι,
 330 και κράζει εφτός στον Ήφαιστο, το λατρεμένο γιο της
 « Παιδί μου κουτσοπόδη μου, ομπρός ! γιατί στη μάχη
 » εσένα λέμε ισόπαλο πως είσαι του Σκαμάντρου.
 » Μα βόηθα, κι' έλα γλήγορα χύνε φωτιές και φλόγες.»
 342 Είπε, κι' ο Ήφαιστος φωτιά θεόσταλη ακοντίζει,
 κι' ανάβει ο κάμπος, τα φυτά απ' άκρη ως άκρη πιάνουν.
 350 Καίγουνταν κύπερα φτελιές και βούρλα και τριφύλλια,
 351 345και καίγουνταν μυρχιές κι' ιτιές· κι' όλος ο κάμπος γύρω
 ξεράθηκε, και σταματάει τ' αφροντυμένο κύμα.
 362 Κι' όπως λεβέτι από πολλής φωτιάς πυράδα βράζει
 364 μέσα με χόχλους, τι στεγνά καιν από κάτω ξύλα,
 365 σαν έτσι απ' τη φωτιά άναψαν οι ρεματοχτοι γύρω,
 365 367κι' έβραζε τ' όμορφο νερό απ' του θεού τις φλόγες.
 Τότες στην Ήρα τη θεά με περικόαλια κι' όρκους
 φώναξε κι' είπε ο Σκάμαντρος διο φτερωμένα λόγια
 « Ήρα, τί τώρα βάρθηκε τα κύματα μου ο γιος σου
 370 » να βασανίσει ; Όμως εγώ δε φταίω, θεά μου, τόσο,
 » όσο όλοι οι άλλοι φταιν θεοί πούναι βοηθοί των Τρώων.
 » Μα τώρα νά ! λουφάζω εγώ, αν είναι αφτό ορισμός σου,
 » κι' ας σταματήσει πια κι' αφτός. Εγώ σου κάνω κι' όρκο
 » να μη σαλέψω από χαμό να σώσω πια τους Τρώες,
 375 » μηδέ κι' η Τροία αν χάνεται, και με φωτιά πελώρια
 » αν καίγεται όλη και την καιν τα παλικάρια τ' Άργους.»
 Αφτό σαν τ' άκουσε η θεά, η μαρμαρόλαιμη Ήρα,
 γυρνάει και λέει στον Ήφαιστο, το λατρεμένο γιο της
 « Ήφαιστε, στάσου, ξακουστό παιδί μου, τι δεν πρέπει
 380 » θνητώνε χάρη αθάνατο θεό να βασανίζεις.»
 Είπε, και σβύνει ο Ήφαιστος τις θεϊκές του φλόγες,
 και κάτω τρέχουν τα νερά ξανάστροφα στο ρέμα.
 525 Κι' έστεκε ο γέρο-Πρίαμος στον πύργο, κι' από κει είδε

το γίγα του Πηλέα γιό· και σαν τραγιά όλοι οι Τρώες
 δίχως αντίσταση έτρεχαν φύγει όπου φύγει ομπρός του.
 Και ξεφωνίζει, κάτου ορμάει, και τρέχει να σηκώσει
 530 την κοσμοξάκουστη φρουρά μπροστά στο τειχοπόρτι
 « Βαστάτε το πορτί ανοιχτό ως που ο πανικωμένος
 » λαός να φτάσει ως στο καστρί, τι τήρα ! ο Αχιλέας
 » νά ! εκεί τους κυνηγά . . . Ω φωτιά που θα μας κάψει τώρα !
 » Μα μέσα σα χωθεί ο λαός και μούνε ν' ανασάνουν,
 535 » τα στέρια φύλλα κλείστε τα ξανά, γιατί φοβάμαι
 » μήπως —δεν τόχει τίποτα— πηδήσει μέσα ο σκύλος. »
 Είπε, κι' ανοίγουν οι φρουροί κι' αμπώχνουν τους μαντάλους.
 540 Κι' άσπροι απ' τη σκόνη οι Τρώϊδες, κατάστεγνοι της δίψας,
 ίσα για τ' αψηλό τειχί και για την Τριά οχ τον κάμπο
 φέβγανε, ενώ με τ' όπλο εκιός λες σα θεριό ακλουθούσε,
 και λύσσας φλόγα ανήμερης τούχε η ψυχή να σφάζει.
 Τότες πια τ' Άργους τα παιδιά το κάστρο θα πατούσαν
 545 αν το λεβέντη Αγήνορα δεν πύρωνε ο Απόλλος,
 γιο τ' Αντηνόρου, αδείλιαστο πανώριο παλικάρι.
 Στα στήθια θάρρος τούβαλε, και πάει κοντά του στέκει—
 για ναν τον σώσει από βαριά κακοτυχιά θανάτου—
 και στην οξιά ακουμπάει χωστός μες σε πυκνό σκοτάδι.
 550 Κι' εκιός τον καστρομαχητή γιο του Πηλιά σαν είδε,
 στέκει, κι' ο νους του ανάδεβε πολλά ενώ καρτερούσε
 «Ωχου μου, αν πάρω δρόμο ομπρός στο φοβερό Αχιλέα
 » πέρα όπου σκόρπιοι φέβγουνε κι' οι άλλοι, τότες κι' έτσι
 555 » με πιάνει σα δειλό κιοτή και το λαιμό μου κόβει.
 » Μα αφτούς στο έλεός του εδώ αν τους αφίσω μόνους,
 » κι' αλάργα απ' το καστρότειχο το βάλω εγώ στα πόδια
 » μέσα απ' τον κάμπο, ως που να βγω απάνου εκεί ως στις Ίδας
 » τις πυκνοδέντρωτες πλαγιές και στα λογγά τρυπώσω,
 560 » τότες το βράδυ λούζουμαι στα κρύα νερά, και πίσω
 » γυρνάω στη χώρα δροσερός, τον ιδρο ξεπλυμένος ...
 » Μα τί τα θέλει κι' όλα αφτά τ' ανασκαλέβει ο νους μου;
 » Μήπως στον κάμπο οχ το καστρί με δει πως αλαργέβω,
 » και με τσακώσει με γοργό ποδάρι κυνηγώντας·
 565 » τι τότες πια από θάνατο και χάρο δε γλυτώνω,
 » τι δύναμη ίση σαν κι' αφτόν θνητός κανείς δεν έχει.
 » Μα αν πες εδώ στη χώρα ομπρός με τ' όπλο τον προσμείνω ;
 » Τι έχει μαθές και σάρκα αφτός που την τρυπάει κοντάρι,
 569 » θνητό τον λένε, μιά ψυχή έχει κι' αφτός στα στήθια.»
 571 Είπε, και στέκει μαζεφτός ναν τον προσμείνει, κι' είχε
 μέσα η καρδιά του απόφαση γερά να πολεμήσει.
 Πώς να ξεσκίσει κυνηγό μέσα από πυκνολόγγι
 575 όξω πετιέται η πάρδαλη, που και σκυλιά αν γαβγίζουν,
 579 σαν τί θα πει φοβόκαρδος δεν ξέρει και φεβγάλα·
 580 έτσι ο Αγήνορας, ο γιος του σεβαστού Αντηνόρου,
 πριν δοκιμάσει πόλεμο δεν ήθελε να φύγει,
 μόν τη γερή κι' ισόκυκλη κράτησε ομπρός του ασπίδα
 και βροντοφώνησε έτοιμος να ρήξει το κοντάρι
 « Το ξέρω, ο νους σου τόλπιζε, θεόμορφε Αχιλέα,

- 585 » να μας πατήσεις σήμερα τ' αγέρωχο μας κάστρο
 » τρέλα ! τι ακόμα εδώ αρκετό κοντάρι πριν θα παίξει.
 » Τι άντρες πολλούς και δυνατούς εδώ 'χει, που την Τροία,
 » φρουροί στα τέρια μας μπροστά κι' αδύναμα παιδιά μας,
 » θαν τη γλυτώσουν· μόν' εσύ θα βρεις εδώ τον τάφο,
 » πούσαι έτσι ανήμερο θεριό και φαντασμένο κι' άγριο.»
- 590 Είπε, κι' η χέρα του η βαριά τινάζει το κοντάρι,
 που δίχως λάθος το κανί τού βρήκε εκεί στο γόνα.
 Και γύρω το νιομέταλλο αντήχησε του σλούκι
 φριχτά· όμως τ' όπλο αντιπηδάει πίσω ξανά με δίχως
 βλάβη καμιά, τι αμπόδιζαν τα δώρα του Ηφαίστου.
- 595 Δέφτερος τότες ναν τον φάει χοιμίζει ο Αχιλλέας,
 μα ο Φοίβος δεν τον άφισε τη νίκη ν' απολάβει,
 τι τον Αγήνορα άρπαξε, και σκεπαστό μ' αντάρα
 όξω να πάει τον έστειλε χαρούμενο απ' τη μάχη.
 Κατόπι του Πηλιά το γιο αλάργεβε οχ το πλήθος
- 600 μ' απάτη· τι όλος μιάζοντας ο προφυλάχτης Φοίβος
 σαν το λεβέντη Αγήνορα, κινάει κι' ομπρός του τρέχει
 γοργά, κι' εκείνος χύθηκε ξοπίσω κυνηγώντας.
 Κι' εκεί που τον κυνήγαε αφτός στο σταροβγάλη κάμπο,
 λίγο ενώ ομπρός τού ξέτρεχε —και τον γελούσε ο Φοίβος
- 605 με τέχνη, που έτσι να θαρρεί πως θα τον πιάσει πάντα—
 τότες φεβγάλα οι Τρώϊδες φτάνουν σωρός στο κάστρο
 χαίροντας πια, και γιόμισε το κάστρο τρυπωμένους.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

X

- Μέσα έτσι οι Τρώες στο καστρί σα λάφια δειλιασμένοι
 να ξεδιψάσουν έπιναν και στέγωναν τον ιδρο
 γυρμένοι απάς στα τεχνικά μπροστήθια· κι' οι Αργίτες
 ζύγωναν τότες με γυρτά στις πλάτες τους τ' ασπίδια.
- 5 Μα απ' όξω αφτού τον Έχτορα η περιπαίχτρα η Μοίρα
 να μέινει στο πορτί μπροστά τον πεδουκλώνει τότες.
 Τότ' είπε στου Πηλιά το γιο ο φυλαχτής Απόλλος
 « Γιατί, Αχιλέα, εσύ θνητός μού τρέχεις καταπόδι
 » εμένα τ' άλιωτου θεού ; Μα τί λοιπόν, ακόμα
- 10 » θεός πως είμαι δε θωράς που κυνηγάς με πείσμα;
 » Σκοπό μαθές δε θάχεις πια να δεκατίζεις Τρώες—
 » αφτοί παν τρύπωσαν—για αφτό στ' απόμακρα αλαργέβεις.
 » Μα εμένα δε μπορείς, γραφτό δε σούναι να με σφάζεις.»
 Τότ' είπε του Μηλέα ο γιος βαριά αγαναχτισμένος
- 15 « Μ' έβλαψες, Φοίβο, εσύ θεέ πιο διαστρεμένε απ' όλους,

- » που τώρα εδώ με γύρισες· είδέ πριν μούνε μέσα,
 » πολλοί στο κάστρο ομπρός τη γης θάχαν δαγκάσει ακόμα.
 » Έφκολα αφτούς τους έσωσες, και μούκλεψες εμένα
 » δόξα τρανή, τι παιδεμό κατόπι δε φοβάσαι.
- 20 » Εγώ όμως ναι σε παίδεβα αν μούστεκε στο χέρι»
 Έτσι είπε, και προς το καστρί περήφανα γυρίζει
 πιλάλα, λες σαν άλογο μ' αμάξι αγωνοδρόμο
 που χλωροκάμπια ανάλαφρο με δρασκελιές διαβαίνει·
 έτσι έπαιζε κι' αφτός γοργά τα γόνατα και πόδια.
- 25 Πρώτος ο γέρο-Πρίαμος τον είδε που στον κάμπο
 δρόμιζε κάτου, αστράφτοντας σαν άστρο που προβάλλει
 τον τρυγητή, κι' από πολλά τριγυρισμένο αστέρια
 χύνει το φως του αλάθεφτα μες στις νυχτός την πίσσα.
 Σκύλο το κράζουν Κυνηγού και πιο λαμπρά 'ναι απ' όλα,
- 30 όμως στον ουρανό κακό σημάδι 'ναι στημένο,
 τι θερμες φέρνει στ' άμοιρο τ' αθροπολδί σα βγαίνει·
 έτσι, σαν έτρεχε, ο χαλκός του ξάστραφτε απ' τα στήθια.
 Και σπάει στα δάκρια ο γέροντας, κ' υψώνοντας τα χέρια
 χτυπούσε το κεφάλι του, και με φωνή και κλάμα
- 35 το γιο του ξόρκιζε κ' ομπρός στο Ζερβοπόρτι ολόρθος
 δίψαε ως στο τέλος του Πηλιά το γιο να πολεμήσει.
 Κι' έκραξε ο γέρος, κι' άπλωνε σπαραχτικά τα χέρια
 « Έχτορα, μη μου καρτεράς, παιδί μου, αφτό το σκύλο
 » μονάχος έτσι αβοήθητος, μη χάσεις τη ζωή σου,
- 40 » παιδί μου, απ' το κοντάρι του, γιατί είναι ανότερός σου...
 » τ' άγριο θεριό ! που έτσι οι θεοί τόση όση εγώ ναν τούχαν
 » αγάπη ! Σκύλοι γλήγορα θαν τον ξεσκούσαν κι' όρνια
 » νεκρό, κι' εδώ το βάρος μου θα μούβγαине απ' τα στήθια,
 » που γιους με στέρησε πολλούς, γιους στα χρυσά τους νιάτα
- 45 » που σκότωνε είτε σε νησιά απόκεντρα τους πούλαε ...
 » Τι τώρα τον Πολύδωρο και το Λυκά, διο γιους μου,
 » δε βλέπω εδώ που κλείστηκαν μέσα στο κάστρο οι Τρώες,
 » τ' αγόρια που η αρχόντισσα μου γέννησε η Λαθόα.
 » Μα αν ζουν στον κάμπο, εγώ στερνά με μάλαμα κι' ασήμι
- 50 » τους ξαγοράζω, τι έχουνε στον πύργο οι θησαυροί μου·
 52 » μα αν τώρα πια σκοτώθηκαν, στα βάθια αν είναι τ' Άδη,
 » για μας άχ που τους κάναμε, για μας θα μείνει η πίκρα,
 » μα ο άλλος κόσμος —τί θαρρείς;— μιά αβγή θαν τους θρηνήσει
- 55 » και θα ξεχάσει, εξόν κι' εσύ παιδί μου, αν μας ρημάξεις.
 » Μόνε έμπα, γιε μου, στο καστρί, εσύ που της πατρίδας
 » είσαι ο σωτήρας, τι ύστερα —τί βγαίνει ; — θα δοξάσεις
 » το σκύλο αυτό, μα, γιε μου, εσύ τη λεβεντιά θα χάσεις.
 » Σπλαχνίσου με, όσο ακόμα ζω, τον άμοιρο κι' εμένα,
- 60 » αχ ο πικρός ! που στη μπασιά των γερατιών μου ο Δίας
 » θα με ξοντώσει ανήμερα, πολλά αφού δω μαρτύρια,
 » σφαγμένους γιους και στη σκλαβιά τις κόρες παγεμένες,
- 66 » στερνά κι' εμένα που σκυλιά του δρόμου θα με κάνουν
 » κοψίδια ομπρός στα ξώθυρα, όταν κοντάρι ή σπάθα
 » μου ρήξει κατά γης νεκρό το γέρικο κουφάρι.»
- 77 Είπε, και τράβαε τα ψαρά μαλλιά του οχ το κεφάλι

και τα μαδούσε· μα εκείνού δεν τούπειθε τη γνώμη.
 Και δίπλα πάλι η μάννα του θρηνούσε κι' ανοιγμένο
 80 κρατούσε μ' ένα χέρι της τον κόρφο, και με τ' άλλο
 σηκώνει απάνου το βυζί και κράζει με λαχτάρα
 « Γιε μου Έχτορα, σεβάσου αφτά, λυπήσου με κι' εμένα,
 » κι' η δόλια αν σουδώκα ποτές πονομαλάχτη κόρφο,
 » θυμήσου το έλα, αγόρι μου, και τον οχτρό σου μέσα
 85 » έμπα και χτύπα απ' το καστρί, μην τ' αντιστέκεις μόνος,
 » τι αν σε σκοτώσει, ώ γοϊ κι' αλί! στο στρώμα στολισμένο
 » δε θα σε κλάψω, αστέρι μου, εγώ η πικρή σου μάννα,
 » μήτε η γυναίκα σου η χρυσή, μόνε ταχιά μακριά μας
 » στα πλοία πέρα των οχτρών θα σε σπαράζουν σκύλοι.»
 90 Έτσι πολλά του φώναζαν του λατρεμένου γιου τους
 και τότε ξόρκιζαν κι οι διο με πόνο και λαχτάρα·
 μα γνώμη αφτός δεν άλλαζε, μόν το γοργό Αχιλέα
 92 καρτέραε πάντα πούφτανε θεόρατος, σα γίγας.
 97 Και την ασπίδα γέρνοντας σε προβγαλμένο πύργο
 είπε με βογγητά βαθύ μες στην τρανή καρδιά του
 » Ώχου μου ! αν σύρω και χωθώ μέσα στο κάστρο τώρα,
 100» άτιμος είμαι θα μου πει ο Πολυδάμας πρώτος,
 » πούθελε πίσω το στρατό να φέρω μες στο κάστρο
 » την έρμα εκείνη τη νυχτιά σα βγήκε ο Αχιλέας.
 » Μα εγώ όχι τούπα... ά! θάβγαινα πολύ πιο κερδισμένος...
 » Μα τώρα τόσο μου στρατό σαν πήρα στο λαιμό μου
 105» με τις περφάνιες μου, δειλιώ τους Τρώες ν' αντικρύσω,
 » μήπως γυρίσει και μου πει κανείς χειρότερός μου
 » 'Λαμπρή η αντριά του Έχτορα που ρήμαξε τον τόπο!'
 » Έτσι θα πουν. Και κάλια μου εδώ ή τον Αχιλέα
 » να σφάξω κι' έτσι νικητής στο κάστρο να γυρίσω,
 110» ή διαφεντέβοντάς το εγώ να πέσω και σαν άντρας.»
 131 Αφτά στα νου 'χε κι' έστεκε, και φτάνει ο Αχιλέας,
 φτάνει κοντά σα φονικός θεριακωμένος Άρης
 σιώντας στη χούφτα τη δεξιά το φράξο το βουνήσο,
 φριχτό, και γύρω του ο χαλκός σα φλόγα αντιφεγγούσε
 135 καν φουντωμένης πυρκαγιάς καν ήλιου π' ανατέλλει.
 Τον βλέπει ο Έχτορας, δειλιάει κι' αφτού πια πού να μείνει! ...
 πίσω του αφίνει το καστρί και δρόμο αλαφιασμένος.
 Τότες χοιμάει με γλήγορο ποδάρι ο Αχιλέας,
 λες σα γεράκι στη λογγιά το πιο λεβέντικο όρνιο
 140 που χύνεται και κυνηγάει δειλόκαρδη τρυγόνα,
 και φέβγει εκείνη εδώ κι' εκεί, μα από κοντά στριγγλώντας
 τ' όρνιο πλακώνει ακούραστο και θέλει ναν την πιάσει·
 να πώς με πείσμα δρόμιζε, κι' ο Έχτορας μπροστά του
 πιλάλαε κάτω απ' το καστρί γοργό κουνώντας γόνα.
 145 Έτσι προς τη θεόρατη οξά και βίγλα πάντα
 δρόμιζαν κάτω απ' το τειχί τη δημοσά ακλουθώντας,
 ως που ως στις μάννες του νερού τις γάργαρες καθάριες
 ζυγώσανε, όπου οι διο πηγές πηδούνε του Σκαμάντρου.
 Η μιά αναβρύζει χλιό νερό κι' αχνούς ολόγυρά της
 150 σκορπάει σα ναν τη ζέσταιναν καμιάς φωτιάς οι φλόγες·

η άλλη σα χαλάζι λες ψυχρή το καλοκαίρι
 ή και σα χιόνι ή κρούσταλλο χαρίζει τα νερά της.
 Και γούρνες πάντα απ' τα νερά βαθιές πετροφτιασμένες
 γιομίζουνε, όπου σύχναζαν οι κόρες κι' οι γυναίκες
 155 των Τρώων τ' απαλόφαντα σκουτιά να καλοπλύνουν,
 πριν, στης ειρήνης τους καιρούς, πριν φτάσουν οι Αργίτες.
 Εκεί από δίπλα πέρασαν τρεχάτοι, κυνηγώντας,
 φεβγάλα ο άλλος —κι' έφεβγε μπροστά 'να παλικάρι,
 μα πιο παλικαράς πολύ τον κυνηγούσε πίσω—
 με βιά, τι δα δεν είχανε σφαχτάρι ή βοίδασπίδι
 160 στο μάτι, που βραβεία οι νιοί στο τρέξιμο κερδίζουν,
 μον έτρεχαν για την ψυχή του ξακουσμένου Εχτόρου.
 Πώς τριποδούν στα τέσσερα γυρνώντας τα σημάδια
 ιππόδρομο άτια και λαμπρό βραβείο 'ναι βαλμένο,
 ή νιά ή λεβέτι τρίποδο, σα θάφτουν βασιλέα·
 165 έτσι κι' αφοί τρεις έτρεξαν κύκλω στο κάστρο γύρους
 με πόδια φτεροσάλεφτα.
 Κι' όλοι οι θεοί θωρούσαν,
 κι' άρχισε τότες πρώτα ο γιος ναν τους μιλάει του Κρόνου
 « Ω κρίμα, αγαπητό θνητό θωράω και λατρεμένο
 » π' ομπρός στο κάστρο κυνηγούν, και μου θρηνάει η ψυχή μου
 170 » τον Έχτορα, που στις κορφές της δασωμένης Ίδας
 » μπούτια 'να πλήθος μούκαιγε βοδιώνε, κι' άλλα πάλι
 » μέσα στης Τριάς τ' ακρόκαστρο· μα τώρα ο Αχιλέας
 » τον έχει δεσ! κυνήγι ομπρός στη χώρα του Πριάμου.
 » Μόν έλα λογαριάστε τα, θεοί, κι' ας δούμε τώρα,
 175 » τί λέτε, κάλια να σωθεί, ή θέτε ο Αχιλέας
 » ναν τον σκοτώσει, τέτιονε θεοφοβούμενο άντρα ; »
 Τότες τ' απάντησε η θεά, η Αθηνά η Παλλάδα
 « Πατέρα μαβροσύγνεφε, τί λες, αστραποβγάλη;
 » Άντρα θνητόνε, από καιρούς σημαδεφτό της Μοίρας,
 180 » θες πάλι απ' τον κακόκραχτο να λεφτερώσεις χάρο ;
 » Κάν' το· όμως μερικοί θεοί, σ' το λέω, θα πικραθούμε.»
 Τότες της λέει του Κρόνου ο γιος, ο βροντορήχτης Δίας
 « Έννια σου, τριτογέννητη παιδί μου, δε μιλούσα
 » με την καρδιά μου. Όχι, εγώ να πικραθείς δε θέλω.
 185 » Σύρε —σ' αφίνω— όπου ποθείς, κι όπως ορίζεις κάνε.»
 Είπε, και στέλνει τη θεά στον κάμπο χέρι χέρι,
 όπως κι' εκείνη ώρα πολλή να τρέξει λαχταρούσε·
 κι' απ' του Ελύμπου χύθηκε τα κορφοβούνια κάτω.
 Και του Πηλέα ο γιος στιγμή τον Έχτορα απ' ομπρός του
 δεν παραιτούσε, κι' έτρεχε με πείσμα κυνηγώντας.
 Πώς σκύλος σ' όρος κυνηγάει μες σε λακκιές και πλάγια
 190 ζαρκάδι π' όζω τάβγαλε οχ τη φωλιά της μάννας,
 και μες σε θάμνο αν πάει κρυφτεί και δεν το δει, όμως τρέχει
 κι' όλο μυρίζει ψάχνοντας ως ναν του βρει τ' αχνάρια·
 έτσι κι' ο Έχτορας στιγμή δεν μπόραε να ξεφύγει.
 Τι κάθε π' όρμαε στο πορτί αγνάντια να ξεκόψει
 195 κι' ως κάτω απ' τους ορθόστεκους να καταφύγει πύργους,
 μπας κι' οι δικοί του απάνωθες με σαϊτιές βοηθήσουν,

γλήγορα ο άλλος πρόφταινε μπροστά και τον γυρνούσε
 κατά τον κάμπο, κι' έτρεχε μεριά του κάστρου ο ίδιος.
 Πώς σ' όνειρο να κυνηγάς δε δύνεσαι όπιον φέβγει—
 200κι' εσύ να πιάσεις δε μπορείς κι' ούτε να φύγει εκείνος—
 το ίδιο δεν κατόρθωναν κι' οι διο τους πιλαλώντας
 201μήτε να πιάσει ο ένας τους μήτε να φύγει ο άλλος.
 205Κι' έγνεφε με την κεφαλή ο Αχιλιάς στους άντρες
 κι' αμπόδαε σαϊτιές πικρές να ρήξουν, μήπως άλλος
 προτύτερα του δοξαστεί τον Έχτορα βαρώντας.
 Μα όταν και τέταρτη φορά περάσανε απ' τις βρύσες,
 πια τότε ο Δίας τέντωσε τη χρυσοζυγαριά του,
 210και βάζοντάς της μοίρες διο σκοταδερού θανάτου—
 τη μιά για του Πηλιά το γιο, του Έχτορα την άλλη—
 212ζιάζει απ' τη μέση πιάνοντας, και κάτου του Εχτόρου
 214γέρνει το μάβρο ριζικό. Τότες στον Αχιλέα
 τρέχει η αμάλαγη θεά, του Δία η θυγατέρα,
 215και πάει κοντά του στέκεται και του μιλάει διο λόγια
 « Τώρα πια ολπίζω, ξακουστέ λεβέντη μου Αχιλέα,
 » με δόξα πίσω ολόλαμπρη θα πάμε στα καράβια
 » σφάζοντας πριν τον Έχτορα, τ' αμπούχτιστο κοντάρι.
 220» Τι τώρα δε γλυτώνει πια, και κόσμο ά θε χαλάσει
 » ο Φοίβος, και στου Δία ομπρός αν κυλιστεί τα πόδια.
 » Μα στάσου εδώ κι' ανάσανε, κι' αφτόν εγώ παγαίνω
 » και σου τον πείθω ατρόμητα να σ' αντικρύσει τώρα.»
 Είπε, κι' αφτός την άκουσε και χάρηκε η καρδιά του.
 225και στέκει απάς στο στομωτό ακουμπισμένος φράξο.
 Και ξεκινώντας η θεά τον Έχτορα προφταίνει,
 μ' όμια μορφή και μ' άσπαστη λαλιά σαν του Δηφόβου,
 και πάει κοντά του στέκεται και του μιλάει διο λόγια
 « Πολύ σε τυραγνά, αδερφέ, το βλέπω, ο Αχιλέας
 230» που έτσι τριγύρω στο καστρί σε κυνηγάει με πείσμα.
 » Μόνε ας σταθούμε τώρα οι διο... και σαν κοπιάσει, βλέπει.»
 Τότες της λέει ο Έχτορας, ο παινεμένος άντρας
 « Δήφοβε, εσύ είσουνα και πριν το πιο μου αγαπημένο
 » αδέρφι απ' όλους πούκανε με την Εκάβη ο γέρος·
 235» τώρα από πριν και πιο πολύ θα σ' έχω της καρδιάς μου,
 » αφού στιγμή δε δείλιασες, σαν μ' είδες οχ το κάστρο,
 » να βγεις βοηθός μου, κι' όλοι τους μένουν κλεισμένοι οι άλλοι.»
 Τότες του λέει η Αθηνά, του Δία η θυγατέρα
 « Ναι, αδέρφι, μούκαναν πολλά κι' η μάννα κι' ο πατέρας,
 240» πολλά οι συντρόφοι, κι' έπεφταν στα πόδια μου ένας ένας,
 » να μείνω αφτού· τόσο όλοι τους τον τρέμουν· μα η καρδιά μου
 » στα στήθια μέσα πήγαινε να σπάσει από λαχτάρα.
 » Μόν ίσα τώρα απάνου του τραβάμε — τα κοντάρια
 » μη λυπηθείς — κι' ας δούμε δα, θα σφάξει εδώ τους διο μας
 245» και ματωμένα λάφυρα θα πάει στα πλοία πίσω,
 » ή και θα πέσει πρώτα αφτός απ' το βαρύ σου τ' όπλο.»
 Έτσι είπε, και με πονηριά τραβάει ομπρός η πρώτη.
 Κι' όταν οι διο ζυγώσανε με τ' άρματα στο χέρι,
 πρώτα άρχισε ο πλουμόκρανος γιος του Πριάμου κι' είπε

250« Γιε του Πηλιά, πια μη θαρρείς σαν πριν πως θα με σκιάξεις
 » πούτρεξα κύκλω τρεις φορές, κι' όταν με τ' όπλο ορμούσες
 » να σε προσμείνω δειλίασα· μα να σταθώ η καρδιά μου
 » τώρα μου λέει, να μετρηθώ μαζί σου, ή σφάξω ή σφάξεις.
 » Μόν έλα πρώτα τους θεούς ας κράξουμε μαρτύρους,

255» τι αφοί μαρτύροι οι πιο πιστοί και φύλακες των όρκων.
 » Βάρβαρα εγώ όχι —ορκίζουμαι— δε θα σε βλάψω, αν θέλει
 » νίκη να δώσει μου ο θεός και τη ζωή σου πάρω·
 » μόν σα σε γδύσω απ' τ' άρματα, θα δώκω στους δικούς σου
 » πίσω, Αχιλιά, το λείψανο. Έτσι κι' εσύ να κάνεις.»

260Τότες λοξά τον κοίταξε και τούπε ο Αχιλέας
 « Έχτορα, μή, φονιά άπιστε, μη λες μαρτύρους κι' όρκους.
 » Αν όρκους έκαναν ποτές ανθρώποι και λιοντάρια

263» [αν είδες λύκους πουθενά κι' αρνιά συντροφιασμένους],
 265» πες τότες πως εγώ κι' εσύ θα φιλωθούμε. Όχι ! Όρκους
 » δεν έχει οι διο μας, πριν νεκρός ο ένας πέσει χάμου
 » κι' αίμας μπουχτίσει ο λάρυγγας του λιμασμένου τ' Άρη.
 » Βάλε όλα σου τα δυνατά, την επιστήμη βάλ' την·
 » χριά πάσα να φανείς γερό κοντάρι κι' αντρωμένο.

270» Δεν έχει φέβγω πια να πεις, τι η Αθηνά η Παλλάδα
 » θα σε ξεκάνει τώρα εδώ με τ' άσπλαχνό μου χέρι,
 » κι' ως στο στερνό μιά κοπανιά τα πάθια των συντρόφων
 » θα σ' τα ξοφλήσω πούσφαζες βαρώντας τους με λύσσα.»
 Είπε, και σιώντας τίναξε το χαλκωμένο φράξο·
 μα τότε ομπρός ο Έχτορας κι' απόφυγε το χτύπο,

275τι έσκυψε πριν, και τρέχα αφτό του σφύριξε από πάνου
 και πέρα μπήχτηκε στη γης. Τότες του Δία η κόρη
 τ' αρπάει, χωστά απ' τον Έχτορα, και του το δίνει πάλι.
 Τότ' είπε του Πριάμου ο γιος στο φοβερό Αχιλέα
 « Βρήκες λαμπρά ! Κι' εγώ 'λεγα, παχιά καθώς μιλούσες,

280» πως δα, καλέ μου, σούγνεψε το θάνατο μου ο Δίας.
 » Μα εσύ του νου σου ψέματα και φαντασιές λαλούσες,
 » για να δειλιάσω σαν παιδί, να με σαστίσει ο φόβος.
 » Δε φέβγω εγώ όχι, τ' όπλο σου στη ράχη δε μου μπήγεις,
 » μόν ίσα εδώ θα σου ρηχτώ, και τρύπα μου τα στήθια

285» αν σ' τόταξε ο θεός. Μα δεσ να μου γλυτώσεις πρώτα
 » απ' το χαλκό μου, που άχ ! στο κριάς να σου χωνέψει μέσα !
 » Ας πας εσύ, και τότες πια σου δείχνω εγώ αν νικούνε
 » οι Τρώες μου· τι η πιο βαριά κατάρα εσύ τους είσαι.»
 Είπε, και σιώντας τίναξε το χάλκινο κοντάρι

290και μες στη μέση αλάθεφτα του βρήκε την ασπίδα,
 μα τ' όπλο πήδηξε μακριά. Τον πήρε τότε η λύπη
 που έτσι απ' τη χέρα του άδικα πετάχτη το γοργό όπλο.
 Και στέκει με βαριά καρδιά, τι άλλο δεν είχε φράξο,
 και κράζει όσο μπορούσε αψά το Δήφοβο, ζητώντας

295άλλο όπλο· μα πού Δήφοβος τέτια στιγμή κοντά του !
 Τότε ένιωσε ο πλουμόκρανος γιος του Πριάμου κι' είπε
 « Όχου, το βλέπω πια οι θεοί με κράζουνε στον Άδη !
 » Τι είπα μαθές πως είχα εγώ το Δήφοβο κοντά μου·
 » μα είταν παγίδα της θεάς, κι' είναι στο κάστρο εκείνος.

300» Τώρα αφού ο χάρος πλάκωσε και πια δεν έχω ολπίδα,
 304» έτσι ας μην πέσω σα ραγιάς δίχως τιμή, μα ας δείξω
 305» καν άξια πριν παλικάριά που να βουήξει ο κόσμος !»
 Έτσι είπε, κι' όξω το σπαθί τραβάει τ' ακονισμένο
 που στα πλεβρό του κρέμουνταν, στέρια μεγάλη σπάθα,
 κι' αφού μαζέφτηκε, χοιμάει σαν κυνηγάρικο όρνιο,
 που μάβρα γνέφια σκίζοντας κατάκαμπα πλακώνει
 310ν' αρπάζει ανήσυχο λαγό ή τρυφερό 'να αρνάκι·
 έτσι όρμησε ανεμίζοντας το κοφτερό λεπίδι.
 Χοιμάει και του Πηλέα ο γιος, κι' άγριο θυμό η ψυχή του
 γιόμισε, και στα στήθια ομπρός κρατούσε την ασπίδα,
 πλούμια γερή, κι' ανέμιζε ψηλά η ουρά στο κράνος
 315π' αχτιδοβόλαε, κι' έπαιζαν χρυσά τα κρόσσα γύρω
 που πλήθος κύκλω στην ουρά τάχε ο θεός κολλήσει.
 Πώς άστρο βγαίνει στις νυχτός την πίσσα μες στ' αστέρια,
 ο Σείρης, τ' άστρο που ψηλά πιο στέκει ωραίο απ' όλα,
 τέτια κι' η λάμψη απ' τ' όπλο του, που στο δεξύ το χέρι
 320τ' ανέμιζε έχοντας κακούς σκοπούς, και με το μάτι
 θωρούσε τ' όμορφο κορμί που θ' ανοιχτεί πιο πρώτα.
 Μα αφτό η χαλκένια αρματωσά τού τόκρυβε όλο τ' άλλο,
 πανώρια, π' απ' τον Πάτροκλο την πήρε σφάζοντάς τον,
 μά 'δειχνε εκεί που τα κλειδιά χωρίζουν σνίχι κι' ώμους,
 325στη γούβα, εκεί που η κονταριά πιο γλήγορα σκοτώνει·
 εκεί τον κάρφωσε καθώς του ρήχνουνταν, κι' ως πέρα
 βγήκε ο χαλκός διαβαίνοντας τον τροφαντό λαιμό του
 328δίχως ή άκρη η σουγλερή το λάρυγγα να αγγίξει.
 330Χάμου εκεί πέρα ο Έχτορας σωριάστηκε στις σκόνες,
 κι' έσκουξε του Πηλέα ο γιος περήφανα από πάνου
 « Έχτορα, εσύ ίσως έλεγες, σα μούσφαζες το βλάμη,
 » δεν έχει φόβο, θα σωθείς, τι έτυχα εγώ μακριά σου...
 » Άμιαλε ! πίσω ξοφλητής στα βαθουλά καράβια
 » καρτέραε ένας πιο γερός, εγώ που εδώ με βλέπεις,
 335» εγώ που σ' έσφαξα. Σκυλιά τις σάπιες σου τις σάρκες
 » θα φάνε κι' όρνια, μα Αχαιοί τον Πάτροκλο θα θάψουν.»
 Τότες του λέει ο Έχτορας με την ψυχή στο στόμα
 « Ξορκίζω σε, έτσι να χαρείς το φως σου τους γονιούς σου.
 » μη θες στον κάμπο το κορμί να μου ντροπιάσουν σκύλοι.
 340» Δέξου χαλκό και μάλαμα που πλήθος θα σου φέρει
 » να μ' αγοράσει η μάννα μου κι' ο δύστυχος πατέρας,
 » και σπίτι πίσω δώσ' τους το το λείψανο, που μέσα
 » να μου το κάψουν στο καστρί οι Τρώϊσες κι' οι Τρώες.»
 Τότες λοξά τον κοίταξε και τούπε ο Αχιλέας
 345« Σκάσε, σκυλί, και σε γονιούς και φως μη με ξορκίζεις !
 » τι το κακό που μούκανες, άχ ας μπορούσα ο ίδιος
 » έτσι να σ' τις σπαράξω ωμές και να σ' τις φάω τις σάρκες.
 » Έτσι όχι ! απ' τα σκυλιά άνθρωπος την κάρα δε σ' τη σώζει,
 » μηδέ κι' αν δέκα θησαβρούς κι' αν είκοσι μου φέρει
 350» κι' εδώ μετρήσει, και πολλά κατόπι κι' άλλα αν τάξει·
 » μήτε κι' ακόμα ο Πρίαμος με μάλαμα αν σε ζιάσει,
 » ναι κι' έτσι νεκροστόλιστο δε θα σε κλάψει η μάννα

» στο στρώμα απάνου εσένανε, των σπλάχνων της το θρέμμα,
 » μόν όρνια κάθε σου μπουκιά και μούργοι θα μοιράσουν.»
 355 Τότες του λέει ο Έχτορας, και τούβγαине η ψυχή του
 « Τί σου προσπέφτω που καλά σε ξέρω ; Ποιός θα πείσει
 » τέτιο θεριό; Τί σίδερο σούναι η καρδιά στα στήθια.
 » Θυμήσου με όμως, τι στοιχίό μιά μέρα θα σου γίνω,
 » την ώρα που του Δία ο γιος κι' ο Πάρης θα σε σφάζουν
 360 » εκεί στο Ζερβοπόρτι ομπρός, κιás είσαι παλικάρι.»
 Είπε, και σύγγεφο άνηλιο τον σκέπασε θανάτου,
 και πέταξε οχ τα στήθια του να πάει η ψυχή στον Άδη,
 κι' έκλαιε το μάβρο της γραφτό π' αφήκε αντριά και νιότη.
 Μα και νεκρό έτσι ο Αχιλλιάς του φώναζε και τούπε
 355 « Ψόφα εσύ τώρα, κι' έπειτα ας μούρθει εμένα ο χάρος,
 » σα θέλει ο Δίας κι' οι λοιποί θεοί να μου τον στείλουν.»
 Είπε και σέρνει απ' το κορμί το χαλκωτό κοντάρι
 κι' εκεί κοντά παράμερα τ' αφίνει· και κατόπι
 απ' την πανώρια αρματωσά ναν τον γυμνώνει αρχίζει
 αίμας γιομάτη. Κι' έτρεξε γύρω ο στρατός να δούνε
 370 σαν τι είταν τάχα ο Έχτορας, η όψη η λεβεντιά του
 τα στήθια· τι έτσι αλάβωτοι πού πριν να παν κοντά του !
 Κι' έτσι ο καθένας έλεγε, στο γείτονα γυρνώντας
 « Μπά! Πόσο τώρα ξέγνιαστα τον Έχτορα μαλάζεις,
 » όχι όπως όταν με φωτιά μας έκαιγε τα πλοία.»
 375 Ελεγε αφτά, και ζύγωνε κοντά και τον τρυπούσε.
 Και τότες του Πηλέα ο γιος, τα όπλα σαν του πήρε,
 στάθηκε εκεί μες στου στρατού τη μέση και τους είπε
 391 « Τώρα όλοι ελάτε —ομπρός, παιδιά— τη νίκη τραγουδώντας
 » σηκώστε αφτόν κι' ας σύρουμε στα βαθουλά καράβια.
 » Μεγάλη η δόξα ! Σφάξαμε λαμπρό 'να παλικάρι,
 » τον Έχτορα, που σα θεό τον λάτρεβαν στο κάστρο !»
 395 Είπε και βάρβαρη δουλιά τού μπήκε ναν του κάνει.
 Τα νέβρα πίσω των ποδιών τρυπώντας του απ' τη φτέρνα
 ως τον αστράγαλο, περνάει λουριά βοϊδοκομένα,
 και δένοντάς τον στο κουτί αφίνει το κεφάλι
 χάμου να σέρνεται· έπειτα σηκώνει και στ' αμάξι
 βάζει την πλούμια αρματωσά, κι' εφτύς σα μπήκε ο ίδιος
 400 χτυπάει να τρέξουν, κι' έφεβγαν με προθυμιά τα ζώα.
 Κι' ανέβαινε —ενώ σέρνουνταν— ο κουρνιαχτός, μαδούσε
 η μάβρη κόμη, βούλιαζε στα βούρκα το κεφάλι,
 κεφάλι πριν τόσο όμορφο, μα τόθελε έτσι ο Δίας
 ναν το ρημάξουν τότε οχτροί στην ίδια του πατρίδα.
 405 Σαν έτσι αφτόν τον έσερναν. Κι' η μάννα του τραβούσε
 τ' άσπρα μαλλιά της, πέταξε την πλούσια σκούφια αλάργα,
 και σαν τρελή ξεφώνισε σαν είδε το παιδί της.
 Σπάει και στα κλάματα ο πικρός ο γέρος, κι' όλοι γύρω
 θρηνούσαν, κι' όλο το καστρί βαρύ είταν μοιρολόγι.
 410 Έτσι έμοιαζε λες το κακό, σα νάλιωναν οι φλόγες
 την Τριά τη λεβεντόπυργη απ' την κορφή ως τον κάμπο.
 Κι' οι φίλοι μόλις δύνουνταν το γέρο να βαστάξουν,
 π' αντίστεκε όλο κι' ήθελε όξω να βγει οχ το κάστρο.

Κι' ενώ κυλιούνταν στα σβουνιά, τους ξόρκιζε όλους γύρω,
 415 με τ' όνομά τους κράζοντας τους φίλους έναν έναν
 « Ανοίχτε, αδέρφια... αφίστε με σας λέω, κιάς με λυπάστε,
 » να βγω όξω εφτός και μόνος μου να τρέξω ως στα καράβια
 » να πέσω ομπρός στα πόδια του, σ' αυτό το σαρκοφάγο...
 » α το φονιά... ίσως σεβαστεί τα χρόνια μου, ίσως νιώσει
 420 » σπλαχνιά για τ' άσπρα μου μαλλιά. Κι' αφτός πατέρα γέρο
 » έχει μαθές, που λες για αυτό τον έσπερνε, να γίνει
 » χάρος των Τρώων· μα έκαψε πιο πρώτα εμένα απ' όλους,
 » που τόσα μούσφαξε παιδιά μες στα χρυσά τους νιάτα.
 » Μα όλους δε μου τους κλαίει αφτούς τόσο βαθιά η ψυχή μου,
 425 » όσο έναν π' ως στον τάφο μου θα σύρει με ο καημός του,
 » τον Έχτορα. Ω, στα χέρια μου ας μούχε καν πεθάνει,
 » που οι διο καν να χορταίναμε το μοιρολόϊ το κλάμα,
 » εγώ κι' η μάβρη η μάννα του που τον πικρογεννούσε.»
 Έτσι θρηνούσε, κι' έκλαιγαν μαζί του κι' όλοι οι Τρώες.
 430 Τότε η Εκάβη αρχίνησε των γυναικών το κλάμα
 « Ωχ γιε μου, εγώ η κακότυχη, τι πια να ζω στον κόσμο
 » τώρα που εσύ μου πέθανες, της χώρας το καμάρι,
 » της χώρας η παρηγοριά, π' όλοι, γυναίκες κι' άντρες,
 » νύχτα και μέρα σα θεό σε λάτρεβαν στο κάστρο.
 435 » Τι εσύ είσουν μόνη δόξα μας, εσύ είσουν μόνη ολπίδα,
 » σα ζούσες· τώρα άχ θάνατος, τώρα σε πήρε χάρος.»
 Έτσι έκλαιγε η γερόντισσα. Όμως ακόμα ως τότες
 δεν είχε ακούσει τίποτα του Έχτορα η γυναίκα,
 γιατί να πάει δε βρέθηκε σωστός μαντατοφόρος
 να πει πως όξω απ' το καστρί τής έμενε ο καλός της,
 440 μόν έφαινε άλικο σκουτί στου πύργου της τα βάθια
 διπλό, και μέσα πλουμιστά τ' ανθοκεντούσε ξόμπλια.
 Εκεί στις άξιες φώναξε τις σκλάβες μες στον πύργο
 στη στια να βάλουν τρίποδο λεβέτι απ' τα μεγάλα,
 για νάχει έτσι έτοιμο ζεστό λουτρό όταν κουρασμένος
 πίσω γυρίσει ο Έχτορας στον πύργο του οχ τη μάχη ...
 445 άχ έρμα, πού να φανταστείς π' αλάργα από λουτρά σου
 τον έσφαξε η θεά Αθηνά μ' ένα κοντάρι οχτρού του !
 Μα άξαφνα ακούει ξεφωνητά οχ το τειχί και κλάψες,
 και της λυγούν τα γόνατα, πέφτει η βελόνα χάμου.
 Κι' αμέσως φώναξε ξανά στις λυγερές της σκλάβες
 450 « Γλήγορα, ελάτε διο μαζί, να δω γιατί η αντάρα.
 » Κλάμα άκουσα της πεθεράς, κι' εμένα μες στα στήθια
 » τρέμει ως στο στόμα μου η καρδιά και με παγώνει ο φόβος.
 » Κάπια θενάπεσε στους γιους του βασιλιά φουρτούνα...
 454 » Μα, Δία, εμένα σώσε με από πικρά μαντάτα !»
 450 Έτσι είπε, κι' όξω χύθηκε σαν παλαβή οχ το σπίτι
 με σπλάχνα που της σπάραζαν, κι' οι σκλάβες ακλουθούσαν.
 Κι' ως στο πυργί σαν έφτασε κι' ως στων αντρών τον κύκλο,
 ρήχνει τα μάτια ... στέκεται... και βλέπει ομπρός στη χώρα
 που κατά γης τον έσερναν και που γοργά τα ζώα
 465 τόνε τραβούσαν ξέγνιαστα προς το караβοστάσι.
 Νύχτα τα μάτια σκοτεινή της σκέπασε, και πίσω

σωριάστηκε, μες στο λαιμό τής πιάστηκε η ανάσα,
 κι' έρηξε αλάργα τη λαμπρή δεσιά οχ την κεφαλή της—
 στεφάνι και χρυσόχτενο κι' ωριοπλεγμένο δίχτυ—
 470 κεφαλοδέτη πούλαβε απ' τη χρυσή Αφροδίτη,
 τη μέρα νύφη ο Έχτορας π' από του Αητιού τον πύργο
 την πήρε αφού της χάρισε μύρια στολίδια πλούσια.
 Κι' έτρεξαν γύρω ένα σωρό κουνιές και συνυφάδες,
 και την κρατούσαν που κοντά ναν τη σκοτώσει ο πόνος.
 475 Κι' όταν ξανά συνέφερε και πήρε λίγη ανάσα,
 στενάζει οχ την καρδιά βαθιά και μοιρολόγι αρχίζει
 « Έχτορα, εγώ η κακότυχη ! Με μιά κι' οι διο μας μοίρα
 » εσύ στην Τρία γεννήθηκες, στον πύργο του Πριάμου,
 » κι' εγώ στη Φήβα, στα ριζά της δασωμένης Πλάκος,
 480 » στ' Αητιού το πλούσιο αρχοντικό, που δόλιος δόλια εμένα
 » μικρή μ' ανάσταινε ... άχ γιατί ποτές του να με κάνει;
 » Στ' Άδη εσύ τώρα τη φωλιά κάτου απ' της γης τους κρύφτες
 » μισέβεις, και σε θλιβερή μ' αφίνεις λύπη εμένα,
 » έρμα νιά χήρα· και μικρός ο γιος μας έτσι ακόμα
 485 » που εγώ κι' εσύ γεννήσαμε... που πια καλό από σένα,
 » Έχτορα, δε θα δει αφού πας, μήτε κι' εσύ από κείνον ..
 500 » γοϊ το παιδάκι μου ! που πριν στα γόνατα σου απάνου
 » μεδούλι μοναχά έτρωγε και τρυφερό θρεφτάρι,
 » κι' η νύστα σα μου τόπιανε και ξέχναε τα παιχνίδια,
 » τότες σε στρώμα μαλακό στην αγκαλιά την βάγιας
 » κλιούσε τα μάτια με καρδιά κάθε αγαθό γιομάτη·
 505 » έρμο όμως τώρα ολάρφανο πολλές θα πει ίσως πίκρες,
 » ο Μοναφέντης που τον λεν όλοι, γυναίκες κι' άντρες,
 » τι μόνος του διαφέντεβες το κάστρο εσύ, καλέ μου . . .
 » εσύ π' αλάργα από γονιούς μπροστά σ' οχτρών καράβια
 » σκουλήκια τώρα θα σε φαν, αφού χορτάσεις σκύλους
 510 » γυμνός· και θα σου κοίτουνται τα ρούχα πες στον πύργο,
 » ψιλά πανώρια, πούφτιασαν των γυναικώνε χέρια . . .
 » Μα αφτά όλα θάν τα κάψω εγώ, άχ δίχως όφελός σου,
 513 » που σάβανο σε νεκρική φωτιά δε θα σου γίνουν.»
 515 Έτσι έκλαιγε, κι' όλες μαζί θρηνούσαν οι γυναίκες.

Η Ιλιάδα

Μεταφρασμένη από τον Αλέξ. Πάλλη

Ψ

Σαν έτσι αφοί βογγούσανε στο κάστρο. Μα οι Αργίτες
 σαν ήρθαν στον Ελλήσποντο κι' ως στα γοργά καράβια,
 γύρω όλοι οι άλλοι σκόρπισαν, στο πλοίο του ο καθένας,
 μα τους δικούς του θαρρετούς ο Αχιλλιάς συντρόφους

- 5 δεν άφινε να διαλυθούν, παρά τους είπε πρώτα
« Συντρόφοι ακούστε αγαπητοί, γοργοί μου Μυρμιδόνες,
» τ' άτια μη λύστε απ' τα λουριά, μόν έτσι λίγο ακόμα
» μ' αμάξια ας πάμε κι' άλογα να κλάψουμε μιά στάλα
» τον Πάτροκλο μας· τί πρεσβιό αφτό 'ναι των νεκρώνε.
- 10 » Μα αφού κατόπι κλάματα χορτάσουμε και δάκρια,
» τότες εδώ ξεζέβουμε κι' όλοι ενωμένοι τρώμε.»
Είπε, και σπουν στα κλάματα όλοι οι συντρόφοι αντάμα,
και πρώτος του Πηλέα ο γιος. Έτσι θρηνώντας κάνουν
τρεις γύρους κύκλω στο νεκρό με τ' αλόγα κι' αμάξια
ενώ τον πόθο του κλαμού τους συνταβλούσε η Θέτη.
- 15 Πότιζαν άμμους, πότιζαν αρματωσές τα δάκρια,
τι τέτιονε όλοι στέναζαν της μάχης κατεχάρη.
Και πρώτος του Πηλέα ο γιος τα μοιρολόγια αρχίζει
με χέρια απάς στου βλάμη του τα νεκρωμένα στήθια
« Θεός μαζί σου, Πάτροκλε, κι' ως στ' Άδη τα λιμέρια !
- 20 » Όσα πριν σούταξα, όλα εγώ θα σ' τ' αληθέσω τώρα·
» ωμό να φαν τον Έχτορα στους σκύλους θαν τον δώσω,
» και δώδεκα αρχοντόπουλα των Τρώων στη φωτιά σου
» θα σφάξω ομπρός, τι μ' έκανε έτσι θεριό ο σφαγμός σου.»
- 24 Είπε, και βάρβαρη δουλιά σοφίστηκε να κάνει,
και μες στα βούρκα στρώνει, ομπρός στην ψάθα του Πατρόκλου,
τον Έχτορα έτσι ανάσκελα. Απέ οι λοιποί τους βγάζουν
τα χάλκινα όπλα, κι' έλυσαν τα πολεμόχαρα άτια,
κι' ομπρός στο πλοίο κάθησαν του θεϊκού Αχιλέα,
σωροί· κι' αφτός τους έκανε νεκρόδειπνο τραπέζι.
- 30 Βόδια πολλά 'στρωσαν στη γης με τους λαιμούς κομένους,
πρόβατα ασπρόμαλλα πολλά κι' ακροπατούσες γίδες·
κι' ένα σωρό καψάλιζαν καλόθρεφτα γουρούνια
π' αστράφτανε του πάχους τους στρωμένα μες στις φλόγες.
Κι' έτρεχε γύρω στο νεκρό παντού το αίμας βρύση.
- 35 Και τότες πήραν το γοργό του γέρου γιο Πηλέα
στου βασιλιά οι ατρόμητοι οπλαρχηγοί, και μόλις
τον έπεισαν, τι τούκλαιγε μέσα η καρδιά το βλάμη.
Κι' όταν σε λίγο φτάσανε στου βασιλιά Αγαμέμνου,
εφτύς τους κράχτες πρόσταξαν να στήσουνε λεβέτι
- 40 μεγάλο απάνου απ' της φωτιάς τις φλόγες, μήπως πείσουν
τον Αχιλιά τα αίματα, πούχε σωρό, να πλύνει.
Μα αφτός δε σάλεβε, παρά τους πήρε ακόμα κι' όρκο
« Ναι μα το Δία, ανότατο θεό και πρώτο απ' όλους,
» σας λέω την κεφαλή μου πριν λουτρό δε θα μ' αγγίξει,
- 45 » πριν πρώτα ο Πάτροκλος καεί και μνήμα τον σκεπάσει,
» πριν το νεκρό του η κόμη μου στολίσει· τι η καρδιά μου
» τέτια άλλη πίκρα δε θα δει ως που να πάω στον τάφο.
» Μα τώρα ας κάτσουμε άχαρα λίγο ψωμί να φάμε,
» κι' άμα χαράζει πρόσταξε, τ' Ατρέα γιε, τους άντρες
- 50 » να κόψουν ξύλα, κι' έπειτα τα χρειαστά να δώσουν
» όλα όσα πρέπει πίσσημος νεκρός μαζί του νάχει
» σαν πάει μες στ' Άδη τ' άφωτα κι' αραχνιασμένα βάθια,
» που έτσι απ' ομπρός μας το νεκρό η φλόγα χέρι χέρι

- » να κάψει, κι' ύστερα ο λαός να σύρει στη δουλιά του.»
Έτσι είπε, και τον άκουσαν κι' όχι κανείς δεν είπε.
- 55 Και χέρι χέρι ετοίμασαν δείπνο ο καθείς και πήραν
να φάνε, δίχως τίποτα π' ορέγονταν να λείπει.
Κι' αφού τους χόρτασε η καρδιά καλά το φαγοπότι,
σκορπούν, και στην καλύβα του πάει ο καθείς να γύρει.
Κι' ο Αχιλλέας στου γιαλού την πολυτάραχη άκρη
- 60 βαριά στενάζοντας έκατσε με κύκλω τους συντρόφους,
σε μια άπλα πούσκαζε κοντά το κύμα στα χαλίκια.
Κι' ο ύπνος σαν τον νάρκωσε γλυκά περεχυμένος,
λύπης και πόνου λυτρωτής —τι είχε αποκάνει ορμώντας
πίσω απ' τον Έχτορα, μπροστά στις Τριάς τ' ολόρθο κάστρο—
- 65 να ! ομπρός του φάνηκε η ψυχή του θεϊκού Πατρόκλου,
όμια του σ' όλα —ανάστημα, φωνή, πεντάμορφη όψη—
και μ' ίδια στο κορμί σκουτιά σαν που και πριν φορούσε.
Κι' απάνου απ' το κεφάλι του πάει στέκει και του κάνει
« Πάει πια, Αχιλιά, εγώ πέθανα, και τώρα εσύ κοιμάσαι
- 70 » και με ξεχνάς· σ' άλλους καιρούς με φρόντιζες, σα ζούσα.
» Θάψε με, αδρέφι, τη μπασιά πια να διαβαίνω τ' Άδη.
» Μακριά με διώχνουνε οι ψυχές των πεθαμένων ήσκιων,
» το ρέμα αντίκρυ να διαβώ δε θέν και δε μ' αφίνουν,
» μόν έτσι εδώ κι' εκεί γυρνώ μες στ' Άδη τη θολάδα.
- 75 » Και σε ξορκίζω, άχ δώσ' μου εδώ το χέρι σου· τι πάλι
» πια δε γυρνώ απ' τα τρίςβαθα, μιάς και με φαν οι φλόγες.
» Πια δε θα κάτσουμε όπως πριν χώρια απ' τους άλλους φίλους
» να λογαριάσουμε όλα οι διο, μόν με κατάπτε εμένα
» δράκαινα η μοίρα πούλαχα σα με γεννούσε η μάννα.
- 80 » Όμως κι' εσένα θεϊκέ, σου γράφτηκε, Αχιλέα,
» κάτω απ' της Τριάς να σκοτωθείς τ' ορθοχτισμένο κάστρο.
» Άλλο όμως λόγο θα σου πω, και κάν' τον, σε ξορκίζω·
» να μη μου βάλουν χωριστά τα κόκκαλα, Αχιλέα,
- 84 » απ' τα δικά σου, μόν καθώς ζήσαμε αντάμα οι διο μας,
- 91 » έτσι ένα και τα κόκκαλα κιβούρι ας μας σκεπάσει.»
Τότες τ' απάντησε ο γοργός γιος του Πηλιά και τούπε
« Τί ήρθες, αδρέφι μου, κι' εδώ τους πόθους της καρδιάς σου
- 95 » μου παραγγέλνεις; Έννια σου, όπως ζητάς κι' ορίζεις,
» τα πάντα θα βολέψω εγώ και σ' όλα θα σ' ακούσω.
» Μόνε κοντά μου ζύγωσε... άχ έλα αγκαλιασμένοι
» μιά στάλα να χορτάσουμε φαρμακερό καν κλάμα.»
Σαν έτσι τούπε, κι' άπλωσε τα χέρια δίχως όμως
- 100 να πιάσει. Κι' η ψυχή καπνός φέβγει και μέσα μπαίνει
στης γης με τσιριχτά. Κι' αφτός ολόξαφνος πετιέται,
χτυπάει το γόνα και λαλεί παραπονιάρη λόγο
« Όχου, έχει κάπια το λοιπόν και στ' Άδη τα λημέρια
» ψυχή κι' εικόνα, μα ζωή μηδ' ύπαρξη δεν έχει.
- 105» Τι του Πατρόκλου μου η ψυχή όλη τη νύχτα η δόλια
» εδώ κοντά μου στέκουνταν, και στέναζε βογγούσε
» και κάθε μούλεγε ορισμό· έτσι είταν όμως, φάσμα.»
Είπε, και σ' όλων την καρδιά ξυπνάει του θρήνου πόθο,
κι' όλοι θρηγούσαν —ως που πια το χαραμέρι πήρε—

γύρω στο έρμο λείψανο.
410 Ωστόσο ο Αγαμένορ
μουλάρια κι' άντρες πρόσταξε απ' τις πλαγιές ολούθες
ξύλα να παν να φέρουνε· κι' ορίζει κεφαλή τους
βλάμη τ' αφέντη Δομενιά, τον αρχηγό Μηριόνη.
Κι' αφοί κινούν στα χέρια τους κρατώντας τα τσικούρια
115 και τα πλεχτά σκοινιά μ' ομπρός τα ζα που περπατούσαν·
κι' ίσα λοξά ζερβά δεξά παν κάτου απάνου ολούθες.
Κι' όταν στης Ίδας έφτασαν τα δροσισμένα πλάγια,
πήραν με τροχιστό χαλκό κι' οξές αψηλοκλάρες
έκοβαν όλοι βιαστικοί, που με μεγάλους κρότους
120 πέφτανε χάμου. Τότε αφοί κομάτια τις λιανίζουν,
τις δένουν στα μουλάρια τους, κι' αφτά γοργά πατώντας
πήραν του κάμπου το στρατί μέσα απ' τα πυκνολόγγια.
Ακόμα κι' όλοι κούτσουρα οι άντρες κουβαλούσαν—
τι τέτια διάτα διάταξε ο καπετάν Μηριόνης—
125 και μονοσκοίνι φτάνοντας στο περιγιάλι, χάμου
τα ρήχνανε όπου 'να λαμπρό μνημούρι ο Αχιλέας
μελέταε για τον Πάτροκλο να στήσει και δικό του.
Κι' όλα αφού σώρεψαν παντού τα ξύλα, αφτού καθίζουν
και μένουν όλοι αχώριστοι. Κι' ο Αχιλιάς τότ' όλους
τους πολεμόνητους εκεί προστάζει Μυρμιδόνες
130 ν' αρματωθούν και τ' άλογα να ζέψουνε στ' αμάξια.
Πρόθυμοι αφοί σηκώνονται και ζώνουν τ' άρματά τους,
κι' όλοι στ' αμάξια —κι' οδηγοί και μαχητάδες— μπαίνουν.
Μπροστά τ' αμάξια, σύγνεφο πίσω οι πεζοί ακολουθούσαν
πυκνό· κι' οι φίλοι σήκωναν το λείψανο στη μέση,
135 κόμες γιομάτο πούκοβαν κι' απάνου τού πετούσαν·
και πίσω του Πηλέα ο γιος του κράταε το κεφάλι
καταθλιμένος, τι έστελνε πιστό στον Άδη αδέρφι.
Κι' όταν σε λίγο φτάσανε στο μέρος που τους είπε,
139 βάλανε χάμου το νεκρό και σώριασαν τα ξύλα
164 ως πόδια ολόγυρα εκατό, και με καρδιά κλαμένη
165 απάνου απάνου απίθωσαν το λείψανο στη στοίβα.
Γδέρνουνε τότες στο σωρό μπροστά και συγυρίζουν
πλήθος αρνιά πυκνόμαλα και τραχηλάτα βόδια,
κι' απ' όλα πήρε ο γλήγορος γιος του Πηλέα πάχος
και σκέπασε όλο το νεκρό από κεφάλι ως πόδια,
κι' έπειτα γύρω σώριασε τα σκοτωμένα ζώα.
170 Και παίρνει κι' ακουμπάει σταμνιά με μέλι και με λάδι
στο νεκροκράβατο. Έπειτα βαρβάτα τέσσερα άτια
ρήχνει στενάζοντας βαριά μες στο σωρό των ξύλων.
Εννιά 'χε ο βασιλιάς λαμπρούς του τραπεζιού του σκύλους·
διο κι' από δάφτους έσφαξε. Και καταλάει κατόπι
175 με το μαχαίρι ως δώδεκα αρχοντονιούς των Τρώων,
και νιους και σκύλους μ' ανοιχτά λαρύγγια μες στα ξύλα
τους ρήχνει... α ! βάρβαρη δουλιά σοφίστηκε να κάνει!
Φλόγα τότε έβαλε άσπλαχνη στα ξύλα να φουντώσουν,
κι' άχ ξεφωνώντας έκραξε το λατρεμένο βλάμη
« Τώρα άμε κάτου, αδέρφι μου, και πια θεός μαζί σου !

180» τι κάθε τάμα πούταξα σου τόχω κανωμένα.
 » Να, δώδεκα αρχοντόπουλα μαζί σου των οχτρώνε
 » τα τρων οι φλόγες όλα τους. Όμως τον Έχτορα όχι !
 183» δε θάν τον δώκω της φωτιάς, μόν σκύλοι θάν τον φάνε.»
 192Ωστόσο του νεκρού η φωτιά να λαμπαδιάσει αργούσε·
 τότε άλλο σκέφτηκε ο γοργός γιος του Πηλιά να κάνει.
 Στα ξύλα στέκοντας μπροστά, στους διο περικαλιέται
 195ανέμους —Ζέφυρο, Βοριά— κι' ώρια σφαχτά τους τάζει·
 κι' όλο μ' από χρυσό σταλιές τους ξόρκιζε ποτήρι
 ναρθούν, που η φλόγα τους νεκρούς να πιάσει χέρι χέρι
 και να φουντώσουν σύντομα τα στοιβασμένα ξύλα.
 Και ναν το πει η γοργή Ίριδα πηγαίνει στους ανέμους,
 200σαν άκουσε τις προσεφκές. Αφτοί μες στου Ζεφύρου
 χαροκοπούσαν κι' έτρωγαν τότε όλοι μαζεμένοι·
 κι' ίσια νά! η άφταστη Ίριδα προβάλλνει εκεί τρεχάτη
 μπροστά στην πέτρινη μπασιά. Κι' άξαφνα σαν την είδαν,
 πετιούνται, όλοι όρθιοι, κι' ο καθείς την έκραζε κοντά του.
 Μα αφτή δεν ήθελε —όχεσκε— να κάτσει, μόν τους είπε
 205« Δεν κάθουμαι, τι στ' Ωκιανού έχω να πάω το ρέμα,
 » στων Αιθιόπων τα χωριά —που των θεώνε σφάζουν
 » άπειρα βόδια— εκεί κι' εγώ να φάω σφαχτό μαζί τους.
 » Μα εσάς, Βοριά και Ζέφυρε, σας κράζει ο Αχιλέας
 » να τρέξετε γοργοσίφουννοι —σφαχτά σας τάζει αν τρέξετε—
 210» και να φτερώστε τη φωτιά, όπου βαλμένος στέκει
 » ο Πάτροκλος που οι Δαναοί κλαιν όλοι το χαμό του.»
 Είπε και φέβγει. Τότε οι διο σηκώθηκαν ανέμοι
 μ' αχούς και κρότους, κι' έσπρωχναν τα σύγνεφα μπροστά τους.
 Κι' ήρθαν σε λίγο στο γιαλό —και πύργωσε το κύμα
 215κάτου απ' το λάλο φύσημα—και φτάνοντας στην Τροία
 πέφτουνε στη φωτιά, κι' αφτή μουγκρίζει και θεριέβει.
 Έτσι όλη νύχτα οι διο μαζί στριγγόφωνα φυσώντας
 τις φλόγες θρέφανε· όληνε και δίπλα ο Αχιλέας
 κράταε ποτήρι δίγουβο, κι' από χρυσή κροντήρα
 220έπαιρνε κι' έχυνε κρασί και μούσκεβε το χώμα,
 κι' όλο μελέταε την ψυχή του δύστυχου Πατρόκλου.
 226Κι' όταν τ' αστέρι σκάει ψηλά που φως μηνάει του κόσμου,
 228τότε η φωτιά μαράθηκε, ξεθύμαναν οι φλόγες,
 και φέβγουν πάλι σπίτι οι διο ανέμοι να γυρίσουν
 230κατά της Θράκης το γιαλό π' αχούσε πυργωμένος.
 257Κι' ο Αχιλέας το λαό βαστάει αφτού και στήνει
 μεγάλο αγώνα, κι' έβγαζε βραβεία οχ τα καράβια.
 Νιες βγάζει ροδοστάλαχτες και κουτελάτα βόδια,
 260γερά μουλάρια κι' άλογα κι' απύρωτα τριπόδια,
 βγάζει ψαρύ σιδερικό κι' από χαλκό λεβέτια.
 Πρώτο βραβείο ζηλεφτό των αλογάδων βάνει,
 γυναίκα πούξερε λαπρές δουλιές, κι' ένα τριπόδι
 αφτιάδικο που εικοσιδιό χωρούσε εντός του μέτρα.
 265Αφτά του πρώτου· κι' έβαλε του δέφτερου φοράδα
 έξη χρονώνε, αδάμαστη, πουλάρι γκαστρωμένη.
 Του τρίτου πάλι τούβαλε απύρωτο λεβέτι

που χώραε μέτρα ως τέσσερα, στιλπνόμορφο έτσι ακόμα.
 Κι' έβαλε διο τού τέταρτου φλουράκια. Και του πέμπτου
 270λαγύνα πλουμοσκάλιστη, ανέγγιχτη καινούργια.
 Και στάθηκε όρθιος στου στρατού τη μέση και τους είπε
 « Τ' Ατρέα γιοι κι' οι άλλοι εσείς χαλκοπλισμένοι Αργίτες,
 » νά αλόγων στέκουν έτοιμα βραβεία, αφτά μπροστά σας.
 » Τώρα άλλου αν είχαμε νεκρού αγώνα, εγώ το πρώτο
 275» θα κέρδιζα και στο γοργό θα πάγαινα καράβι,
 » τι ξέρτε πόσο τ' άτια μου στο τρέξιμο νικούνε.
 » Αθάνατά 'ναι· ο Ποσειδός του γέρου μου πατέρα
 » τα χάρισε, κι' εμένα αφτός μου τάδωκε κατόπι.
 » Εγώ όμως δε θα παραβγώ με τ' άπιαστα άλογά μου,
 280» τι τέτιο χάσανε αμαξά στον κόσμο ξακουσμένο,
 » κατάκαλο, που πάντα αφτός τις χαίτες τους περέχαε
 » λάδι ξανθό, αφού τάπλαινε μες στο καθάριο ρέμα.
 » Αφτόνε τ' άτια μου ποθούν, και με σκυμένο χάμου
 » στέκουν κεφάλι και τη γης αγγίζει η πλούσια χαίτη.
 285» Όμως ζωστείτε οι άλλοι σας να τρέξτε εδώ, όπιος έχει
 » φαριά γερά και του βαστάει το σφηνωμένο αμάξι.»
 Έτσι είπε, και να παραβγούν σηκώνονται αλογάδες.
 Αρχύτερα ολωνών πολύ ο Έβμηλος σηκώθη,
 τ' Αδμήτου ο γιος, που πρώτεβε σ' αλογοσύνης τέχνη.
 290Κατόπι του Τυδέα ο γιος σηκώθηκε, ο Διομήδης,
 κι' άτια διο ζέβει Τρωϊκά, που τάχε απ' τον Αινεία
 άλλοτε αρπάξει, μα έσωσε το νοικοκύρη ο Φοίβος.
 Τρίτος τ' Ατριά σηκώθη ο γιος, ο καστανός Μενέλας,
 του Δία θρέμμα, κι' έξεψε διο γλήγορα άλογά του,
 295τον Πόδαργο, δικό του ζω, και τ' αδερφού την Αίθα,
 που ο Χέπωλος την έδωκε του βασιλιά Αγαμέμνου
 ροσφέτι, τι ήθελε στην Τρία μαζί του να μη σύρει,
 παρά στον τόπο του έτσι αφτού να μείνει, και το βιός του
 να χαίρεται που τούδωκε χουφτιές τα πλούτη ο Δίας,
 μες στη Σικιώνα που πλατιά στολίζουν χοροστάσα·
 300αφτή έξεβε ενώ ακράτητη να τρέξει λαχταρούσε.
 Τέταρτος ο Αντίλοχος να παραβγεί σηκώθη,
 του Νέστορα ο λεβέντης γιος, του στεριοστήθα γέρου,
 και διο καλότριχα άλογα μ' ακούραστα ποδάρια
 στ' αμάξι ζέβει, θρέμματα της αμμουδάτης Πύλος.
 305Εκεί νά ο γέρος με σκοπό τα μάτια ναν τ' ανοίξει
 ζυγώνει, κι' έτσι σε σοφό σοφά μιλούσε λόγια
 « Ναι εσένα, γιε μου Αντίλοχε, και νιο έτσι πούσαι, ο Δίας
 » σ' αγάπησε κι' ο Ποσειδός, και σούμαθαν καθ' είδος
 » αλογοσύνες· έτσι εσύ δε θες και τόση ορμήνια.
 » Ξέρεις τις άκρες τεχνικά να στρίβεις· μα έλα τ' άτια
 310» π' οκνά σου τρέχουνε, κι' αφτού θαρρώ ίσως πέσεις όξω.
 313» Τώρα έλα, γιε μου, μην αργείς, μόν σκέψου κάθε τρόπο
 » σκέψου καλά, μήπως τυχόν σου φύγουν τα βραβεία.
 315» Με νου ο ξυλάς καλύτερος, κι' όχι με χέρια τόσο·
 » με νου την τράτα στου γιαλού τ' αφρογαλάζο κύμα
 » την κυβερνά ο αρμενιστής σα σφίξει ανεμοκαίρι·

» με νου αμαξιάς τον αμαξιά νικάει σαν παραβγαίνουν.
 » Γιατί όποιος τάχατε έχοντας καλά άλογα κι' αμάξια
 320» θαρρέβει, και συχνά άσκοπα ζερβά δεξά αλαργέβει,
 » σαστίζουν τότες τ' άλογα και βασταγμό δεν έχουν·
 » μα πες τραβάς πιο οκνά άλογα, μα τη δουλιά κατέχεις,
 » πάντα στην άκρη ίσα τηράς, ως που να φτάσει η ώρα
 324» να δώκεις δρόμο και κοντά να στρίψεις δίχως λάθος.
 326» Ξάστερη η άκρη, θα σ' την πω και δε γελιέσαι, μα άκου.
 » Όξω απ' το χώρα ως μιαν οργιά στέκει ξερό 'να ξύλο,
 » πέφκο ή οξά π' από βροχή σαπίλα δε γνωρίζουν·
 » ζερβόδεξα το συγκρατούν διο πέτρες ασπρισμένες
 330» στο σταυροδρόμι, κι' ομαλό πάει γύρω αμαξοστράτι·
 » καν σύνορο τις έστησαν καν μνήμα οι πριν αθρώποι.
 » Αφτό άκρη τώρα τ' όρισε του δρόμου ο Αχιλέας.
 » Έριζα ξύγωσ' το έτσι αφτό σαν το διαβαίνεις γύρω·
 335» και το κορμί πλαγιάζοντας λίγο ζερβά —να έτσι—
 » μες στο καλόδετο κουτί, μπήξ' τη φωνή, και δώσ' του
 » τ' άλογο βάρα το δεξύ κι' αμόλα του το γκέμι,
 » μα το ζερβύ έτσι σύριζα το σύνορο ας περάσει,
 » τόσο που η άκρη να θαρρείς τ' αξόνι πως αγγίζει
 340» της ρόδας· όμως πρόσεξε στην πέτρα μην τσουγκρίσεις,
 » τι τότε αλίμονο, έχε γιά κι' αλόγατα κι' αμάξι.
 » Οι άλλοι αφτό θαν το χαρούν, μα εσύ με πίκρα πάντα
 » θαν το θυμάσαι. Έτσι ανοιχτά τα μάτια και φυλάξου !
 » Μα μιας το σύνορο άβλαβα και το περάσεις δίπλα,
 345» πάει πια, πού να σου βγουν ομπρός! Ας κυνηγάν, δεν πιάνουν.»
 349Έτσι είπε ο γέρος, και ξανά στη θέση του καθίζει
 350αφού της κάθε το κλειδί τού ξήγησε επιστήμης.
 Πέμτος γοργά άλογα έζεψε να παραβγεί ο Μηριόνης.
 Και τότες ρήχνουν τους λαχνούς, στ' αμάξια ανεβασμένοι,
 και σιει τους του Πηλέα ο γιος. Και πρώτος τ' Αντιλόχου
 βγήκε ο λαχνός· ο Έβμηλος πήρε σειρά κατόπι·
 355τρίτος κοντά τ' Ατρέα ο γιος, ο μαχητής Μενέλας·
 κι' έλαχε τέταρτος σειρά του Μέγη ο γιος Μηριόνης·
 κι' έπεσε ο κλήρος ο στερνός στον πρώτο πρώτο απ' όλους
 αλογοτρέχτη, στο γερό παλικαρά Διομήδη.
 Τότες σα μπήκαν στη γραμή, ορίζει τα σημάδια
 ο Αχιλέας πέρα κει στου κάμπου την ισάδα,
 360και λέει του γέρο-Φοίνικα να πάει και ναν τους γίνει
 σκοπός, και το σωστό να πει τηρώντας πώς θα τρέξουν.
 Κι' αφτοί όλοι αντάμα στ' άλογα το καμοτσί σηκώνουν
 και τα βαρούν, και σκούζοντας τους φώναζαν να τρέχουν
 με θάρρος, κι' όλα αβάσταχτα πετούσαν μες στον κάμπο
 355πέρα απ' τα πλοία σαν αητοί, ενώ ως στα ύψη η σκόνη
 κάτου απ' τα πόδια ανέβαινε σα σύγνεφο ή χαμψίνι,
 και με το χνώτο τ' αγεριού ανέμιζαν οι χαίτες.
 Κι' οι άμαξες μια αγγίζανε τη γης τη θνητοθρόφα,
 μιά σηκωτές αρμένιζαν. Κι' αμαξάδες μέσα
 370έστεκαν όρθιοι, κι' η καρδιά τούς χτύπαε να νικήσουν.
 373Μα το στερνό σαν έτρεχαν το δρόμο τα γοργά άτια

πίσω ίσα στον ψαρύ γιαλό, τότε έλαμψε η αξία
 375 του καθενός, τι τόμπηξαν στα τέσσερα, κι' αμέσως
 όλους ομπρός ξεπέρασε ο άξιος γιος τ' Αδμήτου,
 με το Διομήδη πούτρεχε τα Τρώϊκα βαρβάτα
 κατόπι του, όχι όμως μακριά, μόν' έτσι πες μιά στάλα,
 τι όλο λες είταν ν' ανέβουν το μπροστινό τ' αμάξι,
 380 και ζέσταινε η ανάσα τους τη ράχη του Εβμήλου
 και τους πλατιούς τους ώμους του, τι τρέχανε με πείσμα
 σα νάχαν τα κεφάλια τους απάνω του στημένα.
 Κι' ή θα προσπέρναε μάλιστα ή ζήτημα θε γίνει,
 αν δεν του φτόναε ο σκοπεφτής του Δία γιος τη νίκη
 π' άξαφνα τ' ώριο καμοτσί του τίναξε οχ τα χέρια.
 385 Δάκρια τού γιόμισαν θερμά τα μάτια του απ' το πείσμα,
 π' όλο θωρούσε πιο γοργά να πιλαλούν τ' άλλα άτια,
 μα αβάρετα έτσι τρέχοντας καλντούσαν τα δικά του.
 Τον πήρε όμως της Αθηνάς το μάτι τον Απόλλο
 πως το Διομήδη αδίκησε, και τρέχει και του δίνει
 390 το καμοτσί, και δύναμη ξαναφυσάει μες στ' άτια.
 Έπειτα ξέχειλη θυμό τον Έβμηλο προφταίνει
 και του τσακίζει το ζυγό· κι' όξω τα ζα απ' τη στράτα
 του φέβγουν, και μαζί γλυστράει και πέφτει τ' ατιμόνι.
 Γκρεμίστηκε κι' αφτός σιμά στη ρόδα του οχ τ' αμάξι
 395 χάμου, και μύτες στόματα κατάγδαρε κι' αγκώνα.
 398 Δίπλα ο Διομήδης μέριασε, και βάρα βάρα τ' άτια
 απ' τους λοιπούς πολύ μπροστά ξεπέταξε, τι θάρρος
 400 έβαλε στ' άλογα η θεά και τούδωκε τη νίκη.
 Δέφτερος πίσω του έτρεχε ο καστανός Μενέλας.
 Τότε έκραξε ο Αντίλοχος στο γονικό ζεβγάρι
 « Ομπρός κι' εσείς στα τέσσερα με δρασκελιές μεγάλες!
 » Μ' εκείνα ναι δεν απαιτώ να παραβγείτε τ' άτια
 405 » που τρέχει του Τυδέα ο γιος, τι γληγοράδα τώρα
 » τους χάρισε η θεά Αθήνα και τούδωκε τη νίκη.
 » Μα του Μενέλα τ' άλογα προφτάζτε χέρι χέρι
 » και μην οκνάτε, μην τυχόν και μιά φοράδα, η Αίθα,
 » σας μουνταρέψει. Ομπρός, παιδιά, τί μείνατε έτσι πίσω;
 410 » Μα άκου, ένα λόγο θα σας πω που θα σας τύχει κιόλας.
 » Δεν έχει χάδια πια για σας στο γονικό μας στάβλο,
 » μόν' θα σας κόψει αλύπητα ο λάζος τα λαρύγγια
 » αν πιο αχαμνά απ' τον όκνο σας κερδίσουμε βραβείο.
 415 » Μα δρόμο καταπόδι τους! Κι' εγώ έννια σας, δουλιά μου—
 » έχω το νου μου—στο στενό να προσπεράσω πρώτος.»
 Είπε, κι' αφτά λες τάσκιαξε τ' αφεντικού η φοβέρα
 και κόβουν δρόμο. Μα πολύ δεν πέρασε, και νά το
 θωράει της στράτας το στενό του γέρου ο γιος Νεστόρου.
 420 Της γης εκεί είταν σπάσιμο, πούχε κατέβει ρέμα
 με τις βροχές και τόσπασε γουβιάζοντας το δρόμο.
 Εκεί ο Μενέλας έτρεχε και ζήτηε ν' αποφύγει
 το λάκκο ομπρός του. Μα έξαφνα αφίνει τη γραμμή του
 κι' ορμάει λοξά ο Αντίλοχος χτυπώντας τ' άλογό του.
 425 Τότες τ' Ατριά φοβήθηκε ο γιος και του φωνάζει

« Βρε αδέρφι, απρόσεχτα τραβάς, μόν κράτα τ' άλογά σου !
 » Στενός ο δρόμος... με περνάς, πιο στ' ανοιχτά σα βγούμε...
 » Κράτα, μην πάθουμε κι' οι διο, σου λέω, αν με χτυπήσεις.»
 Είπε, μα εκείνος έτρεχε και πιο με βιάση ακόμα
 430 και βάραι με το καμοτσί σα να μην άκουε τάχα.
 Όση είναι δίσκου πέτρινου η πιο γνωστή αλαργάδα
 που ρήχνουν νιοι σα θέλουνε να δουν τη δύναμή τους,
 σαν τόσο πρόστρεξαν μπροστά· και τ' άλλα —του Μενέλα—
 κάλτισαν πίσω, τι έκοψε τη φόρα τους ο ίδιος,
 435 μήπως τα ζα δρομίζοντα μες στο στενό τρακάρουν
 κι' έρθουν τ' αμάξια ανάποδα, και γκρεμιστούν κι' οι διο τους
 στις σκόνες μέσα, ενώ ζητούν πíos πρώτος να περάσει.
 Τότες του κράζει ο καστανός με τις βρισές Μενέλας
 « Δεν έχει, Αντίλοχε, κορμί σαν πούσαι εσύ χαμένο!
 440» Κουρέβου ! Κρίμας γνωστικό π' ως τώρα σε θαρρούσαν.
 » Μα κι' έτσι δίχως όρκο εσύ δεν παίρνεις το βραβείο.»
 Έτσι είπε, κι' έσκουξε έπειτα στα ζα του και τους είπε
 « Καρδιά ! Μην τριποδάτε οκνά κιάς σας πικραίνει η λύπη,
 » τι πρώτα αφτών τα γόνατα και πόδια θ' αποστάσουν
 445» πριν από σας, τι και των διο πια πέρασαν τα νιάτα.»
 Είπε, κι' αφτά λες τάσκιαξε η προσταγή τ' αφέντη
 και πήραν δρόμο, κι' έφτασαν τα μπροστινά σε λίγο.
 Και στο μεϊντάνι οί Δαναοί τριγύρω καθισμένοι
 ζητούσαν τα γοργά άλογα να δουν σα θα προβάλουν·
 κι' αφτά στον κάμπο δρόμιζαν κουρνιαχτοσκεπασμένα.
 450 Πρώτος τους τάδε ο Δομενιάς, των Κρητικών αφέντης,
 τι παρακεί σε ξέφαντο καρτέραε καθισμένος.
 Φωνή από πέρα εκεί άκουσε —και τόνιωσε πιανού 'ταν—
 κι' είδε σε λίγο τ' άλογο μπροστά που πιλαλούσε,
 πανώριο, κόκκινο παντού εξόν πούχε άσπρη βούλα
 455 λες σα φεγγάρι στρογγυλή στο κούτελο γραμένη.
 Τότες εφτύς σηκώνεται και στους Αργίτες κράζει
 « Πέστε μου, αδρέφια, οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,
 » μονάχα εγώ, ή και λόγου σας θωράτε πέρα τ' άτια;
 » Αλλά σα να μου φαίνονται μπροστά πως πιλαλούνε,
 460» σαν άλλος δείχνει ο αμάξας· και τ' άλλα εκεί στον κάμπο
 » πάπαθαν πρέπει, πούτανε μπροστά σαν ξεκινούσαν.
 465» Ή λέω τα γκέμια τούπεσαν, ή στρίβοντας την άκρη
 » δεν τούβγε πέρα π' αχαμνά κρατούσε το ζεβγάρι.
 » Χάμου θενάρθε εκεί θαρρώ και θάσπασε τ' αμάξι,
 » κι' έτσι το δρόμο τ' άλογα θα πήραν αγριεμένα.
 » Μα σηκωθείτε ομπρός κι' εσείς να δείτε· τι πíos είναι
 470» δεν ξεχωρίζω εγώ καλά. Σα να θαρρώ όμως, πρώτος
 472» ζυγώνει του Τυδέα ο γιος, ο θαρρετός Διομήδης.»
 Τότες τον έβρισε άσκημα του Οϊλέα ο Αίας
 « Τί πάντα πρώτος, Δομενιά, πετιέσαι; Εκείνα ακόμα
 475» στον κάμπο πέρα, τρέχουνε, τ' αψηλοπίλαλα άτια.
 » Δεν είσαι νιός και τόσο δα, που τα δικά σου τάχα
 » πιο αλάργα να ξανοίγουνε απ' ολωνών τα μάτια.
 478» Μα πάντα πρώτος να μιλάς σ' αρέσει... μα ντροπής σου...

480» Ζά' ναι, σου λέω, και τώρα ομπρός τα ίδια, του Εβμήλου,
 » σαν πάντα, κι' όρθιος στέκει αφτός τα γκέμια του κρατώντας.»
 Θύμωσε τότε ο αρχηγός των Κρητικών και τούπε
 « Αία, κορμί φιλόνεικο, κακόγλωσσε, άμε πάρε
 » παράδειγμα απ' τους άλλους νιους, τι ο νους δε σούχει σέβας.
 485» Θες ; Έλα βάλε στοίχημα... τριπόδι εδώ ή λεβέτι...
 » κι' ας γίνει ο βασιλιάς κριτής σαν πίο 'ναι το ζεβγάρι
 » που τρέχει πρώτο, και θα δεις σα σκάσεις το λεβέτι. »
 Είπε, κι' εφτύς πετάχτηκε ο Αίας σκυλιασμένος,
 και ν' απαντήσει πήγαινε με θυμωμένα λόγια.
 490Κι' ίσως το τσάκωμα πιο ομπρός θα προχωρούσε ακόμα,
 μα τότε του Πηλέα ο γιος σηκώθηκε κι' έτσι είπε
 « Μην πια θυμούς, αφίστε τες τις προσβολές κι' οι διο σας,
 » Αία και Δομενιά ! Ντροπής π' ακούν τα παλικάρια.
 » Κι' αν άλλος τέτια αν κάνει, εσείς ναν τον βαστάτε πρέπει.
 495» Μα τώρα κάτσετε ήσυχοι. Κι' έλα εδωδά καθήστε
 » μαζί μας, γιατί τ' αλόγα τη νίκη λαχταρώντας
 » όπου κι' αν είναι θα φανούν, κι' όλοι θα δείτε τότες
 » τ' άτια μαθές των αρχηγών, πιά 'ναι μπροστά, πιά πίσω.»
 Είπε, και νά ! στα τέσσερα ο θαρρετός Διομήδης
 500ζυγώνει, κι' όλο τ' αλόγα καμότσιζε στους ώμους.
 507Κι' ήρθε στη μέση στάθηκε, ενώ ποτάμι ο ίδρος
 έτρεχε κάτω οχ των φαριών τους ώμους και τα στήθια.
 Έπειτα χάμου εφτύς πηδάει οχ το πανώριο αμάξι
 510γοργάλαφος, και στο ζυγό το καμοσί του γέρνει.
 Μηδέ έχασε ώρα ο Στένελος, μόν τα βραβεία αμέσως
 αρπάει, και σ' άξιους παραγιούς νιά και τριπόδι δίνει
 μέσα ναν του τα παν, και λει τ' αλόγατα απ' τ' αμάξι.
 Κι' ήρθε κατόπι δέφτερος του γέρου ο γιος Νεστόρου,
 515με ζαβολιά, όχι αξία τους, περνώντας το Μενέλα.
 Μα κι' έτσι εκείνος τούτρεχε σιμά σιμά του πάντα.
 Όσο σε ρόδα τ' αλόγο είναι κοντά που σέρνει
 αμάξι αρχόντου ζωηρές με δρασκελιές στον κάμπο,
 519κι' οι ακρινές ουρότριχες λες τα στεφάνια αγγίζουν,
 522να πίσω απ' τον Αντίλοχο σαν πόσο ο γιος τ' Ατρέα
 πιλάλαε· όμως στην άρχη κι' ως μιά δισκιά 'ταν πίσω.
 525Μάλιστα δρόμο αν είχανε να τρέξουν λίγο ακόμα,
 σου τον προσπέρναε δίχως καν φιλονεικία να γίνει.
 Μα ο παινεμένος σύντροφος του Δομενιά, ο Μηριόνης,
 πιο πίσω, ως πες μιά κονταριά, πιλάλαε απ' το Μενέλα,
 530τι πιο αργοκίνητα αλόγα αφτός τραβούσε απ' όλους,
 όντας κι' ατός του ακάτεχος σ' αμαξοσύνης τέχνες.
 Κι' ο γιος τ' Αδμήτου ερχότανε στερνός ξεμεινέμενος,
 και θώραες πέρα τ' αλόγα που τούσερναν τ' αμάξι.
 Και σαν τον είδε ο ξακουστός λυπήθηκε Αχιλέας,
 535και πάει στη μέση στέκεται και λέει αφτά τα λόγια
 « Πιο πίσω ο πιο καλύτερος μάς έρχεται· μα ελάτε
 » βραβείο εδω ας του δώσουμε σαν που του πρέπει, αδέρφια,
 » το δέφτερο· όμως του Τυδιά το πρώτο ο γιος ας πάρει.»
 Έτσι είπε, κι' όπως όριζε ναι τ' απαντήσανε όλοι.

540Και τη φοράδα τότε εφτύς θάν τούδινε όπως είπαν,
 μα νά ! άξαφνα σηκώνεται, του γέρου ο γιος Νεστόρου
 και με το δίκιο του απαντάει και λέει αφτά τα λόγια
 « Θα γίνουμε από διο χωριά, γιε του Πηλέα, αν κάνεις
 » τώρα ό,τι λες —και πρόσεχε σου λέω, θα μ' αδικήσεις—
 545» τάχα γιατί είχαν ατυχιά τ' αμάξια κι' άλογά του
 » κι' αφτός είναι άξιος και καλός. Μα τί, ας περικαλιούνταν
 » και στους θεούς· τότε στερνός δε θάφτανε έτσι απ' όλους.
 » Μα αν τον λυπάται σου η καρδιά και σούναι αγαπημένος,
 » έχεις χρυσάφι εσύ πολύ, χαλκό 'χεις στην καλύβα,
 550» έχεις φαριά και πρόβατα και χεροδέξες σκλάβες·
 » πάρε απ' αφτά και δώσ' του, αν θες, και πιο μεγάλο δώρο
 » τώρα εδώ ομπρός μας, κι' όλοι μας θενά σου πούμε γιάσου·
 » μα τη φοράδα εγώ όχι ! αυτή δεν την αφίνω· ειδή έλα,
 » ας δοκιμάσει όποιος τολμάει και βλέπει πώς την παίρνουν.»
 555Είπε, και του χαμογελάει αντίκρυ ο Αχιλέας
 καλόκαρδα, τι βλάμη του τον είχε αγαπημένο,
 κι' ήμερος έτσι τ' απαντάει διο φτερωμένα λόγια
 « Αντίλοχε, αν στον Έβμηλο ένα άλλο εγώ να δώσω
 » θες χάρισμα, καλά, κι' αφτό μετά χαράς σου ας γίνει.
 560» Τσαπράζα απ' τον Αστεροπιό που πήρα θάν του δώκω
 » χαλκένια, πούναι στολιστά μ' από καλάϊ αράδα
 » λαμπρή τριγύρω· βιος πολύ θα λάβει αν τα πουλήσει.»
 Είπε, και κράζει του πιστού συντρόφου του Αφτομέδου
 ναν του τα φέρει· κι' άμα αφτός τού τάφερε από μέσα,
 565στο γιο τ' Αδμήτου τάδωκε που με χαρά τα πήρε.
 Τότε απ' το πάθος βράζοντας σηκώθηκε ο Μενέλας
 και τον Αντίλοχο έλεγε πως ζήταε να σπαράξει.
 Κι' ο κράχτης τούβαλε ραβδί στο χέρι, κι' είπε σ' όλους
 σωπή να κάνουν. Κι' άρχισε έτσι ο θεόμιος άντρας
 570« Τί είταν εκείνα, Αντίλοχε; Κι' εγώ 'λεγα έχεις γνώση.
 » Μου ντρόπιασες τη λεβεντιά, μ' αδίκησες τα ζώα
 » βάζοντας τα δικά σου ομπρός που παν πολύ πιο πίσω.
 » Μα ελάτε τώρα, οπλαρχηγοί των Αχαιών κι' αρχόντοι,
 » πέστε το δίκιο εδώ μπροστά στο πλήθος... Κι' όχι χάρες·
 575» δε θέλω εγώ να πει κανείς απ' τα παιδιά κατόπι
 » 'Μέ ζόρι απ' τον Αντίλοχο, με ψέματα ο Μενέλας
 » τ' άλογο πήρε κι' έφυγε. Σαν πιο αχαμνά 'χε ζώα,
 » μά 'χε μαθές πιο δύναμη και πιο πολλή εξουσία.'
 » Μα αφίστε, θα δικάσω εγώ, και δε θα πει κανείς σας
 580» πιστέβω εδώ παράπονο, τι ίσα θα πω το δίκιο.
 » Αντίλοχε, έλα πρόβαλε, θεόσπαρτε αρχηγέ μου,
 » κι' όρθιος μπροστά στ' αμάξι σου το καμοτσί κρατώντας,
 » βάλε το χέρι στ' άλογα, και σαν που πρέπει ορκίσου
 585» μ' απάτη αν δε μ' αμπόδισες επίτηδες τ' αμάξι.»
 Τότ' απαντά ο Αντίλοχος, ο γνωστικός λεβέντης
 « Συμπάθα, τι είμαι εγώ πιο νιός, αφέντη μου Μενέλα,
 » μα εσύ είσαι γεροντότερος και πió 'σαι ανότερός μου.
 » Ξέρεις πώς σφάλλουν πάντα οι νιοι και πώς παραστρατούνε,
 590» τι ο νους τους αφαρπάζεται, ρηχιά τους είναι η σκέψη.

» Για αφτό μη με συνεριστείς. Να τη φοράδα, ο ίδιος
 » στη δίνω, κι' άλλο τίποτα καλύτερο αν ορίζεις
 » απ' την καλύβα μου, κι' αφτό μετά χαράς σου πάρ' το.
 » Κάλια ότι θες, θεόσπαρτε, μα την καλή σου γνώμη
 595» δε χάνω εγώ, ούτε την ψυχή με ψεφτορκιές κολάζω.»
 Είπε, και παίρνει τ' άλογο και πάει και του το δίνει
 στα χέρια του. Τότε εκείνου γλυκάθηκε η καρδιά του,
 σα στάχια που τα περεχάει πρωϊ πρωϊ η δροσούλα
 τότες που ψαίνεται ο καρπός σ' ολόχνουδα χωράφια·
 600έτσι γλυκάθη σου η καρδιά, Μενέλα, μες στα στήθια,
 κι' ήμερος τότες τούκρινες διο φτερωμένα λόγια
 « Αντίλοχε, όχ ! Ας σου γενεί καλιά η δική σου χάρη
 » κιάς χόλιασα. Τι ως τώρα εσύ στρεβλός κι' αναποδιάρης
 » δεν είσουν· έτσι μιά φορά σε συνεπήρε η νιότη.
 605» Μα άλλοτεσ τώρα μη ζας μ' ανότερους να παίζεις,
 » γιατί άλλος μα το ναι κανείς το νου δε μου γυρνούσε·
 » όμως εσύ πολλά 'παθες, πολλά 'χεις τραβηγμένα
 » για μένα, κι' έχει ο αδερφός κι' ο αγαθός σου γέρος,
 » κι' αφού μου πρόσπεσες ξεχνάω τα πάντα, ναι σου δίνω
 610» και τ' άλογο κιάς είναι αφτό δικό μου, για να μάθουν
 » κι' αφτοί πως άγρια αγέρωχα δεν έχω εγώ τα σπλάχνα.»
 Είπε, και στο Νοήμο εκεί, συντρόφι τ' Αντιλόχου,
 δίνει να πάρει τ' άλογο, κι' ο ίδιος το λεβέτι
 πήρε τ' ολόλαμπρο. Έπειτα τα διο χρυσοκομάτια
 615πήρε ο Μηριόνης, τέταρτος σαν έφτασε με τ' άτια.
 Πέμτο βραβείο απόμνησκε, διπλόστηστη λαγύνα·
 αφτή του γέρο-Νέστορα την πήγε ο Αχιλέας
 και του την έδωκε μπροστά σ' όλους εκεί και τούπε
 « Να ετούτη, γέρο μου, κι' εσύ. Στο θησαυρό σου ας μείνει
 » να σου θυμίζει τη θαφή του δόλιου καν Πατρόκλου,
 620» τι εκείνον δεν το βλέπεις πια. Και χάρισμα σ' τη δίνω
 » έτσι, γιατί δεν είσαι εσύ για πάλεμα και γρόθους.
 » Μήτε σε τρέξιμο ποδιών δε θάβγεις ή κοντάρι,
 » τι, γέρο, πια σε σκέβρωσαν τα χρόνια... ανάθεμά τα !»
 Είπε, και του την έδωκε στα χέρια του, κι' ο γέρος
 625την πήρε με χαρά, κι' απέ τ' απάντησε διο λόγια
 « Ναι, γιε μου, αφτά όλα γνωστικά τα μίλησες και δίκια·
 » τι πια, παιδί μου, δε μ' ακούν τα πόδια, ουδέ χοιμούνε
 » τόσο γοργά τα χέρια μου ζερβόδεξα απ' τους ώμους.
 » Νιός έτσι ακόμα ας είμουνα, έτσι γερά ας βαστούσα,
 630» σαν τότες που τ' Αμαρυγκιά θαφή είχαν στο Βουπράσι,
 » του βασιλιά τους, κι' έστησαν αγώνες τότε οι γιοι του.
 » Εκεί κανείς τότ' ίσος μου δε βγήκε, θες Πυλιώτης,
 » θες Επειγός λιοντόψυχος θες Αιτωλός βουνήσος.
 » Στους γρόθους πρώτα νίκησα τον άξιο Κλυτομήδη·
 635» στο πάλεμα ένα απ' την Πλεβρό λεβέντη, τον Αγκάγιο,
 » που να μου βγει σηκώθηκε. Τρέξιμο αν πεις κατόπι,
 » τον Ίφικλο έκανα απ' ασπρού πούχε άφταστα τα πόδια.
 638» Και πάλε εγώ στο ρήξιμο του φράξου βγήκα πρώτος.
 643» Να τί είμουν τότες. Τώρα οι νιοι ναν τις κοιτάζουν πρέπει

» τέτιες δουλιές, κι' εγώ καιρός τα γερατιά να βόσκω.
 645» Μ' είπαν μαθές στην ώρα μου παλικάρά κι' εμένα.
 » Μα σύρε και το βλάμη σου με τους αγώνες τίμα,
 » κι' αφτό με την καρδιά μου εγώ το δέχουμαι, και τόχω
 648» καμάρι μου που δεν ξεχνάς ποτές το τί μ' αξίζει.
 650» Για όλα αφτά έτσι ότι ποθείς ας σ' το χαρίζει ο Δίας.»
 Είπε, και του Πηλέα ο γιος μες στο πυκνό τον κύκλο
 γυρίζει, όταν ο γέρος πια απόειπε τα παλιά του.
 Και τότε ανήμερης γροθιάς τους βάζει ομπρός βραβεία.
 Μουλάρι δουλεφτάδικο μες στο μεϊντάνι φέρνει
 655κι' εκεί το δένει, αμέρωτο, έξη χρονών π' απ' όλα
 πιο ζόρικο να μερωθεί και για το νικημένο
 ποτήρι βάζει πλουμιστό. Κατόπι στάθηκε όρθιος
 κι' αφτά τα λόγια μίλησε στων Αχαιών τη μέση
 « Τ' Ατρέα οι γιοι κι' οι άλλοι εσείς χαλκοπλισμένοι Αργίτες,
 » άντρες διο θέλουμε για αφτά —τους πιο παλικάράδες—
 660» γροθιές να παίξουν στέκοντας αγνάντια δίχως δείλια.
 » Σ' όπion ο Φοίβος αντοχή χαρίσει κι' έβγει πρώτος
 » κατά πως όλοι εδώ θα δουν, αφτός να το μουλάρι
 » ας πάρει αφτό τ' αμέρωτο και στην καλύβα ας σύρει·
 » κι' ας πάρει τ' ομορφόπλουμο ποτήρι ο νικημένος.»
 Είπε, κι' εφτύς σηκώθηκε άντρας τρανός στηθάτος,
 665ο γιος του Πανοπιά Επειγός, των γρόθων κατεχάρης.
 Κι' άγγιξε εφτύς τ' ακούραστο μουλάρι και τους είπε
 « Πιός είναι... ας βγει... που το διπλό ποτήρι θα κερδίσει.
 » Τι σας το λέω, άλλος κανείς δεν παίρνει το μουλάρι,
 » δε με νικάει, τι στις γροθιές —το λέω— εγώ 'μαι ο πρώτος.
 670» Ε τί κι' αν είμαι ακάτεχος της μάχης ; Σ' όλες τάχα
 » νάχει επιστήμη ο άνθρωπος δε γίνεται τις τέχνες.
 » Μόν ένα λόγο θα σας πω που, ξέρτε το, θα γίνει.
 » Θαν του το κάνω το κορμί λαγούμι, θάν του σπάσω
 » τα κόκκαλα. Όλοι εδώ κοντά οι φίλοι του ας προσμένουν,
 675» ναν τον σηκώσουν έπειτα σαν του το φάω το μάτι.»
 Έτσι είπε, κι' όλοι κέρωσαν σαν αποσβολωμένοι.
 Ένας μονάχα, ο Βρύπολος, θεόμιο παλικάρι,
 του αντισηκώθη τότε, ο γιος του Μηκιστιά τ' αφέντη,
 εκιού που πήγε μιά βολά —σαν πέθανε ο Οιδίπους—
 680στη Φήβα, κι' όλους νίκησε στους νεκρικούς αγώνες.
 Αφτόν προτίμαε νικητή ο θαρρετός Διομήδης,
 και πήγε και τον φρόντιζε και τούλεγε έχε θάρρος.
 Ζουνάρι πρώτα τούζωσε στη μέση του τριγύρω,
 κι' έπειτα τούδεσε λουριά καλόκοφτα ταβρήσα.
 685Και προχωρούν, σα ζώστηκαν στου μεϊντανιού τη μέση,
 κι' αντίκρυ σήκωσαν μαζί τους σιδερένιους γρόθους
 και ρήχτηκαν· χαλάζι λες κατέβαιναν οι χτύποι.
 Βροντούσαν τα σαγόνια τους, βρύση παντού απ' τα μέλη
 έτρεχε ο ιδρος. Μα θωράει ο Επειγός τον άλλο
 690που κοίταζε άνοιγμα να βρει, και παίρνοντας μιά φόρα
 του κοπανάει το μάγουλο, που άλλη γροθιά ν' αρπάξει
 δεν είχε ανάγκη, μόνε αφτού λες έγινε διο δίπλες.

695 Τότες στα χέρια ο Επειγός τον σήκωσε, και κύκλω
τρέχουν οι φίλοι και γοργά τον βγάζουν απ' τη μέση
ενώσερνε τα πόδια του κι' αίμας παχύ ξερνούσε
με δίπλα κεφαλή γυρτή. Τότε έτσι αλαλιασμένο
στη μέση των συντρόφων του τον απιθώνουν χάμου,
και παν αφοί και παίρνουνε το σκαλιστό ποτήρι.

700 Τρίτα άλλα φέρνει του Πηλιά ο γιος βραβεία αμέσως
και προσκαλνάνει σε πάλεμα τους Αχαιούς σκυλήσο.
Τριπόδι φλογοδιάσκελο του νικητή τού βάζει
μεγάλο, πούλεγε ο στρατός δώδεκα βόδια κάνει·
μα ακόμα και του δέφτερου πάει και στη μέση βάζει
γυναίκα πούξερε πολλές δουλιές, και μεταξύ τους

705 πως κάνει ως βόδια τέσσερα τη λέγανε οι Αργίτες.
Και στάθηκε όρθιος κι' έκραξε μες στου στρατού τη μέση.
«Ελάτε τώρα πάλεμα, κι' ας σηκωθούνε διο σας.»
Αφτά σαν κήρυξε, μπροστά προβάλλνει ο γίγας Αίας,
κινάει και του Λαέρτη ο γιος, πολύτεχνος πανούργος.

710 Και προχωρούν, σα ζώστηκαν, στου μεϊντανιού τη μέση,
κι' εφτύς αδράζονται αγκαλιά με τις χοντρές χερούκλες,
σαν πατερά αψηλού σπιτιού που μάστορας τα δένει
σμιχτά έτσι που του δρόλαπα να μην τα σκιάζει η λύσσα.
Τρίζανε οι ράχες, άπαφτα με πείσμα οι μεστωμένες

715 χέρες τραβούσαν, έτρεχε ποτάμι κάτω ο ιδρος,
γρόμποι παντού πετάχτηκαν στους ώμους στα πλεβρά τους
πυκνοί κι' αιματοβύσσιννοι. Και σπρώχνανε τραβούσαν
δίχως ανάσα, τι ήθελαν το διάσκελο τριπόδι.
Μήτε όμως του Λαέρτη ο γιος κατάφερνε τον Αία

720 να ξεριζώσει, μήτε αφτόν να ρίξει χάμου ο Αίας,
τι είχε τα κότσα αλύγιστα. Μα τέλος να βαριούνται
σαν άρχισαν οι Δαναοί, τότες του λέει ο Αίας
«Γιε του Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσσέα,
» ή σήκωσέ με ή εσένα εγώ· και πια ο θεός τί θάβγει.»

725 Έτσι είπε και τον σήκωσε. Μα αφτός τις πονηριές του
δεν ξέχασε, μόν του πατάει κλώτσο πιδέξο πίσω
και σου τον φέρνει ανάσκελα, κι' αντάμα απάς στα στήθια
του πέφτει. Σάστισε ο λαός κι' απόμεινε σαν τόδε.
Δέφτερος πήρε ο θεϊκός Δυσσέας να σηκώσει,

730 και μιά σταλιά τον σάλεψε, μα πού να τον σηκώσει!
μόν το δικό του λύγισε το γόνα, κι έτσι πέφτουν
χάμου κι' οι διο κοντά κοντά και κουρνιαχτό γιομίζουν.
Τότε ήθε πάλι ασηκωθούν και τρίτη να παλέψουν,
μα τρέχει και τους σταματάει ατός του ο Αχιλέας

735 «Σώνει, μην πολεμάτε πια και σπάξεστε του κάκου.
» Πάρτε —είναι η νίκη ισόβαρη— ίσα κι' οι διο βραβεία
» και σύρτε, τι έχουν κι' άλλοι τους ν' αγωνιστούν κατόπι.»
Είπε, κι' αφοί τον άκουσαν, κι' απ' τα κορμιά σκουπίζουν
τη σκόνη κι' έπειτα ξανά τα ρούχα τους φορούνε.

740 Τότε άλλα πάλι βάζει εφτύς βραβεία γληγοράδας,
κροντήρα αργυροσκάλιστη, που χώραε ως έξη μέτρα
και νίκαι μες σ' ανατολή και δύση η ομορφιά της

πολύ, τι χρυσοχοί λαμπροί τη δούλεψαν Σιδόνες,
 και νάφτες τον πλατύ γιαλό περνώντας ως στη Λήμνο
 745 χάρισμα εκεί την έδωκαν του βασιλιά του Θόα
 σαν άραξαν μες στου νησιού το σφαλιστό λιμάνι,
 και ξαγορά στον Πάτροκλο την έδωκε κατόπι
 για το Λυκά ο αφέντης γιος του Γιάσου, ο Καλοκράσης·
 τότες του βλάμη του κι' αφτή βραβείο ο Αχιλέας
 τη βάζει για τον πιο αλαφρύ με τα γοργά ποδάρια.
 750 Και βάζει για το δέφτερο βόδι παχύ μεγάλο,
 και για τον τρίτο ενάμισυ μαλαματιού κομάτι.
 Και στάθηκε όρθιος κι' έκραζε στων Αχαιών τη μέση
 « Ελάτε τώρα τρέξιμο, κι' ομπρός όσοι βαστάτε.»
 Είπε, και νά ! σηκώθηκε ο γοργοπόδης Αίας,
 755 γιος τ' Οϊλιά, σηκώθηκε κι ο γνωστικός Δυσσέας,
 κατόπι κι' ο Αντίλοχος, του γέρου ο γιος Νεστόρου,
 γιατί όλους πάλε αφτός τους νιους στο τρέξιμο νικούσε.
 Και στη σειρά σα στάθηκαν, την άκρη ο Αχιλέας
 ορίζει, κι' οχ τη μάννα αφτοί χοιμούνε. Κι' άψε σβύσε
 πέρασε ο Αίας, κι' έτρεχε αποκοντά ο Δυσσέας,
 760 λες κόλναε, όπως γυναικός κοντά 'ναι το καλάμι
 στα στήθια της, σαν το τραβάει με προκομένα χέρια
 και διάμεσα του στημονιού τινάζει το μασούρι·
 έτσι έτρεχε κι' αφτός κοντά, και πίσω με τα πόδια
 πάταε τα χνάρια πρίν χυθεί ο κουρνιαχτός τριγύρω,
 765 και στο κεφάλι ανασασμό τού φύσαε, πιλαλώντας
 πάντα βαρβάτα, ενώ ο στρατός τού ζητωκράβγαζ' όλος
 θαρρύνοντάς τον πούκανε τα πάντα να κερδίσει.
 Μα το στερνό όταν έτρεχαν πια δρόμο, τότες κάνει
 παράκληση από μέσα του στης Αθηνάς τη χάρη
 770 « Θεά, άκουσέ με ! Η χάρη σου τα πόδια ας μου φτερώσει!»
 Έτσι είπε και του ξάκουσε τη δέηση η Παλλάδα.
 Τα μέλη τούκανε αλαφρά —τα γόνατα τα πόδια—
 και στο βραβείο ότι είτανε σε λίγο να χοιμήσουν,
 βλάφτει τον Αία η Αθηνά, και νά ! γλυστράει πατώντας
 775 σβουνιά χυμένα πούταν κει μουγκρόφωνων βοδιώνε,
 πούσφαζε στου Πατρόκλου πριν τον τάφο ο Αχιλέας·
 και πέφτει, και του γιόμισαν σβουνιά το στόμα οι μύτες.
 Τότες αρπάει του γέρου ο γιος Λαέρτη την κροντήρα
 σαν ήρθε πρώτος· κι' έμεινε το βόδι για τον Αία.
 780 Έφτυσε αφτός σα στάθηκε τον κόπρο, και το βόδι
 κρατώντας απ' το κέρατο τους είπε αφτά τα λόγια
 « Μωρέ, πώς μούβλαψε η θεά τα πόδια ! που σα μάννα
 » αφτόν πια λες τότε βοηθάει, τον παραστέκει πάντα.»
 Έτσι είπε, κι' όλοι σπάσανε στα γέλια απ' την καρδιά τους.
 785 Και το στερνό βραβείο ο γιος το πήρε του Νεστόρου,
 και μες στη μέση του στρατού χαμογελώντας είπε
 « Πράμα, ορέ αδέρφια, θα σας πω γνωστό σας· πως ακόμα
 » και τώρα τους παλαιϊκούς όλοι οι θεοί τιμούνε.
 » Τι ένα διο χρόνια πιότερα έχει από μένα ο Αίας,
 790 » μα αφτός εκεί είναι από γενιά κι' ανθρώπους περασμένους,

» κόκκαλο μιά φορά γερό π' αδύνατο κανείς μας
 » στα πόδια ναν του παραβγεί... εξόν ο Αχιλλέας.»
 Είπε, και του Πηλιά το γιο να μεγαλώνει ζήταε.
 Γύρισε τότες ο γοργός κι' απάντησε Αχιλλέας
 795« Αδρέφι, ο λόγος σου ο καλός δε θα σου πάει του κάκου,
 » παρά κι' ακόμα εγώ μισό φλουρί θα σου χαρίσω.»
 Έτσι είπε του Πηλέα ο γιος, και πάει και του απιθώνει
 στα χέρια το φλουρί, κι' αφτός χαρούμενος το πήρε.
 826Κατόπι βάζει μιά χοντρή ατογιομάτη σφαίρα,
 που πριν την έρηχνε ο Αητιός, αφέντης αντριωμένος·
 μα σαν τον έσφαξε ο γοργός γιος του Πηλιά, την πήρε
 κι' εκεί την έφερε έπειτα με τ' άλλο βιός αντάμα.
 830Και στάθηκε όρθιος κι' έκραξε στων Αχαιών τη μέση
 « Ελάτε όσοι τη σφαίρα αυτή να δοκιμάστε θέτε.
 » Τι αν έχεις και βοσκές πολλές τριγύρω και χωράφια,
 » παρ' την και σίδερο αρκετό θενάχεις να μοιράξεις
 » ως πέντε χρόνια απανωτά, μηδ' έφκαιρα με χέρια
 835» πίσω βοσκός ή σπάρτης σου θα σύρει στη δουλιά του.»
 Είπε, και νά ! σηκώθηκε στη μέση ο Πολυποίτης,
 σηκώθηκε κι' ο Λιονταράς, στεριοδεμένος άντρας,
 κι' ο Επειγός, και τέταρτος του Τελαμώνα ο Αίας,
 και στάθηκαν σειρά. Κι' αρπάει ο Επειγός τη σφαίρα,
 840και ρήχνει αφού τη χόρεψε· και γέλασε μαζί του
 το πλήθος όλο. Δέφτερος ο Λιονταράς τη ρήχνει.
 Τρίτος την έρηξε ο τρανός του Τελαμώνα ο Αίας
 με στέριο χέρι, και περνάει κάθε αλλουνού σημάδι.
 Μα όταν στο χέρι ο μαχητής την πήρε Πολυποίτης,
 845τότες όσο σφεντονάει βοσκός αλάργα τη μαγκούρα
 που με στροφές στροφές περνάει το βοϊδινό κοπάδι,
 τόσο όλους πέρασε έφκολα. Και χούγιαξε το πλήθος.
 Τότες σηκώνονται και παν οι παραγιοί και παίρνουν
 στα βαθουλά καράβια τους τ' αφεντικού τη σφαίρα.
 850Κατόπι σίδερο ψαρύ των σκοπεφτάδων βάζει,
 δέκα απιθώνοντας μισά κι' ολόκληρα πελέκια.
 Και σταίνοντας τριχαντηριού μαβρόπλωρου κατάρτι
 πέρα στους άμμους, έδεσε με σπάγγο οχ το ποδάρι
 854δειλή τρυγώνα, κι' είπε ομπρός! να πάρουν τις σαίτες.
 859Τότες γοργά σηκώθηκε ο δοξασμένος Τέφκρος,
 860σηκώθηκε κι' ο σύντροφος του Δομενιά ο Μηριόνης.
 Και παίρνουν σείνουν τους λαχνούς μες σε χαλκένιο κράνος,
 κι' ο Τέφκρος πρώτος έλαχε. Κι' αμέσως μιά σαίτα
 ρήχνει γερή, μα ξέχασε να τάξει και του Φοίβου
 πως ένα πλήθος πρώιμα αρνιά θα σφάζει στο βωμό του.
 865Έτσι δεν τόβρε το πουλί, τι αφτή τη χαρή ο Φοίβος
 δεν τούκανε, μόνε χτυπάει σιμά σιμά στο πόδι
 το σπάγγο οπούταν το πουλί δεμένο οχ το κατάρτι.
 868Κι' αφτή πετάει μεσουράνα, κι' ο σπάγγος κατεβαίνει
 στη γης. Και χούγιαξε ο στρατός. Τότες εκεί ο Μηριόνης
 870τράβηξε πίσω στη στιγμή του δοξαριού την κόρδα—
 μα τη σαίτα του έτοιμη την είχε για να ρήξει —

874κι' εκεί ψηλά στα σύγνεφα σαν είδε την τρυγόνα
 875πούφερνε κύκλους, τη βαράει στη μέση ενώ πετούσε
 880με τις φτερούγες ανοιχτές. Και γλήγορα η ψυχή της
 της ήβγε μέσα απ' το κορμί, Κι' έπεσε πέρα αλάργα.
 Κι' όλος τριγύρω εκεί ο στρατός θωρούσε σαστισμένος.
 Πήρε έπειτα τα δέκα του πελέκια ο γιος του Μέγη
 και πάει στα μισοπέλεκα ο ξακουσμένος Τέφκρος,
 που παίρνοντας τα ως το βαθύ τα κουβαλάει καράβι.
 Κατόπι του Πηλέα ο γιος μακρόδρομο κοντάρι
 885φέρνει, και φέρνει απύρωτο πουλουδιστό λεβίτι
 που ως ένα βόδι θ' άξιζε, και τ' απιθώνει χάμου
 Τότ' είπε ακοντιστάδες διο να βγουν με τα κοντάρια.
 Όρθιος τινάζεται ο τρανός αφέντης Αγαμέμνος,
 όρθιος του Μένη ακόμα ο νιός, το Κρητικό ξεφτέρι,
 Μα τότε πάει ο γλήγορος και τους μιλά Αχιλέας
 890« Τ' Ατρέα γιε, το ξέρουμε πως είσαι απ' όλους πρώτος·
 » ξέρουμε, εσύ στη δύναμη νικάς και στο κοντάρι.
 » Μα πάρε το λεβέτι εσύ και σύρε στα καράβια,
 » και τ' όπλο ας το χαρίσουμε του καπετάν Μηριόνη,
 » αν δε σε μέλει· ωστόσο εγώ θα σ' τα γνωρίζω χάρη.»
 895Έτσι είπε, κι' όχι ο βασιλιάς δεν τούπε ο Αγαμέμνος,
 μόν του Μηριόνη τούδωκε το χάλκινο κοντάρι·
 και πήρε αφτός το πλουμιστό λεβέτι, και του κράχτη
 Ταρβύθη τούδωκε έπειτα ναν του τα πάει στα πλοία.

Ω

Και τα παιχνίδια πια σκολνούν, και γύρω στα καράβια
 σκορπούν τα πλήθη εδώ κι' εκεί, και νιάζουνται να φάνε
 κι' ύπνο γλυκόνε να χαρούν. Μα θρήναε ο Αχιλέας
 κι' είχε στο νου τ' αγαπητό συντρόφι, μηδ' ο ύπνος,
 5 του κόσμου ο καταπονετής, τον έπιανε, μόν πάντα
 πότε από δω πότε από κει παράδερνε γυρνώντας,
 και του Πατρόκλου ανάδεβε τη λεβεντιά τη νιότη,
 κι' όλα όσα τράβηξαν μαζί —τί κόπους πόσα πάθια—
 με τ' άγριο κύμα του γιαλού και με στεριάς πολέμους.
 Αφτά θυμούνταν κι' έχυνε πικρά και μάβρα δάκρια,
 10 ώρες στη ράχη πλαγιαστός ή στο πλεβρό γυρμένος
 ώρες τ' απίστομα. Άλλοτες σηκώνουνταν περπάταε
 άσκοπα στ' ακρογιάλι ομπρός. Μα εφτός το χαραμέρι
 μόλις θωρούσε χρύσωνε τη θάλασσα τους άμμους,
 κι' έζεβε τότες τ' άλογα στ' αμάξι, κι' από πίσω
 15 τον Έχτορα έδενε κι' εφτός ναν τον τραβά αρχινούσε.
 Και κύκλω αφού τον έσερνε στον τάφο του Πατρόκλου
 τρεις γύρους, τότε ησύχαζε μες στην καλύβα πάλι
 18 και προύμτα, το νεκρό στρωτό παράταε μες στις σκόνες.
 22 Σαν έτσι πάντα σπάραζε τον Έχτορα από πάθος.
 31 Μα τέλος πια η δωδέκατη σαν ήρθε χρυσαβγούλα,

- τότ' εἶπε μέσα στους θεούς του Δία ο γιος ο Φοῖβος
« Χάρη δεν ξέριτε ἢ πόνεση, θεοί! Τί, δε σας εἶχε
» ποτές του κάψει ὁ Ἑχτορας βοῖδοτραγήσα μπούτια;
35 » Μα δε σας πήγε ἔτσι ἡ καρδιά νεκρό καν ναν τον σώστε,
» που ναν τον δει ἡ γυναῖκα του κι ἡ μάννα κι' ὁ πατέρας
» και το παιδί του κι' ὁ λαός, που γλήγορα στρωμένο
» πας στη φωτιά του νεκρικά θάν τούρηχναν στολίδια.
» Μόνε τον ἔρμο του Πηλιά γιο θέτε να βοηθάτε,
40 » που δίκιο μες στα σπλάχνα του δεν ξέρει, μήτε ὁ νους του
» λυγάει μιὰ στάλα, μόν λυσσάει σαν τ' ἀφαγο λιοντάρι,
» που το κεντρώνει ἡ δύναμη κι' ἡ ἀσκιαχτη καρδιά του
» και πάει ἀθρώπων ζωντανά νά βρει και νά χορτάσει·
44 » ἔτσι κάθε ἔχασε σπλαχνιά, πια σέβας δεν κατέχει.
46 » Δικό του κι' ἄλλος πριν μαθές και πιο λαχταρισμένο
» θάχασε —ἢ γιο του, ἢ ἀδερφό ἀπὸ μιᾶς μάννας μήτρα—
» μα κλαίει, στενάζει, κι' ἔπειτα τελιώνει· γιατί οἱ Μοῖρες
» τα πλάσανε μ' ἀπομονή τα σωθικά τ' ἀθρώπου.
50 » Μα ἀφτός τον Ἑχτορα, ἀφού πριν του θέρισε τα νιάτα,
» δετό ἀπ' ἀμάξι τον τραβάει στου βλάμη του τον τάφο
» γύρω τριγύρω· μα ἀπρεπα το κάνει, δίχως σκέψη...
» Μην πια θυμώσουμε κι' εμεῖς, κιὰς εἶναι θεοπαῖδι,
» τι νά μ' ἀφτό το πάθος του σε Γῆ κουφή ἀμαρταίνει.»
55 Θύμωσε τότες κι' ἀπαντάει ἡ κρουσταλλόκορφη Ἥρα
« Θάταν κι' ἀφτό ἀπ' τα λόγια σου που συνηθὰς, καλέ μου,
» αν δα Ἀχιλέα κι' Ἑχτορα τιμήστε ἔτσι ἴσα κι' ἴσα.
» Μὰ 'ταν θνητός ὁ Ἑχτορας, βυζί γυναῖκας πήρε,
» μα ὁ Ἀχιλέας θέαινας παιδί, που ἐγὼ που βλέπεις
60 » με χὰδια την ἀνάθρεψα και στον Πηλιά γυναῖκα
» την ἔδωκα, ἀντρα ἀπ' τους θεούς περίσσα ἀγαπημένο.
» Ὅλοι εἰστε στις χαρές, θεοί· κι' ἐσύ κρατώντας λύρα,
» κακό κορμί, πάντα ἀπίστε, ξεφάντωνες στη μέση.»
Τότες -γυρίζει κι' ἀπαντάει του Κρόνου ὁ γιος ὁ Δίας
65 « Ἥρα, μη θες δα τους θεούς και τόσο ν' ἀποπαίρνεις
» Ὅχι, ἴσα δε θα τιμηθούν· μα ἀπ' ὅσους καν κι' ἡ Τροία
» ἔχει θνητούς, κάλια οἱ θεοί τον Ἑχτορα ἀγαπούσαν.
» Καὶ πρώτα ἐγὼ, τι ποθητά δε μου ξεχνούσε δώρα·
» αὶ λειτουργιές δεν ἔλειπαν ποτές ἀπ' το βωμό μου,
70 » σταλιές και τσίκνα· ἀφτό πρεσβιό κι' ἐμὰς μας ἔχει λάχει,
74 » Μα πὸς θα πάει ἐδὼ θεός τη Θέτη να μας κράξει,
75 » κι' ἐγὼ σωστό 'ναι θάν της πω νά λάβει ὁ Ἀχιλέας
» την ξαγορά ἀπ' τον Πρίαμο και το νεκρό ν' ἀφίσει.»
Εἶπε, κι' ἡ γλήγορη Ἴριδα κινάει ναν το μηνήσει,
κι' ἐκεῖ στη Σάμο ἀνάμεσα και πετροβράχα Νίμπρο
πηδάει μες στο μαβύ γιαλό —και βούηξε το κύμα —
80 κι' ὁρμάει στα βαθιά σα βαρύ μολύβι, που χωμένο
μες σε μιὰ σκλήθρα κέρατο λιβαδοπλάνου τάβρου
πηγαίνει ψάρια λαίμαργα στον πάτο να ρημάξει.
Κι' ἤβρε μες στη βαθιά σπηλιά τη Θέτη, και τριγύρω
κάθονταν του γιαλού οἱ θεές οἱ ἄλλες μαζωμένες·
85 κι' ἐκλαιγε ἀφτή στη μέση τους του γιου της τ' ἀντριωμένου

τη μοίρα, πούτανε γραφτό αλάργα απ' την πατρίδα
 ναν της χαθεί στα λιγδερά της Τριάς τα φαρδοκάμπια.
 Και στέκει η γλήγορη Ίριδα κοντά της και της κάνει
 « Σήκω έλα, Θέτη, σε ζητάει ο βαθυγνώστης Δίας.»
 Κι' η αργυρόποδη θεά της απαντάει, η Θέτη
 90 « Και τί με θέλει, αφτός θεός μεγάλος; Τι δειλιάζω
 » θεούς να σμίγω, κι' αχ με τρων τόσα σκουλήκια εμένα.
 » Μα ας πάω! Το λόγο του, ότι πει, δε θάν τον πει του κάκου.»
 Έτσι είπε η σεβαστή θεά, και παίρνει μιά της μπόλλια
 μάβρη, που πιο βαθύ σκουτί δεν είχε ο κόσμος άλλο.
 95 Και ξεκινάει να πάει, κι' ομπρός η Ίριδα οδηγούσε,
 γοργή θεά ανεμόποδη· και δίπλα, να περάσουν.
 το λάλο παραμέριζε κι' αφροντυμένο κύμα.
 Και στην ξηρά άμα ανέβηκαν, πετούν ως στα ουράνια.
 Εκεί ήβραν το βροντόφωνο του Κρόνου γιο —και κύκλω
 κάθονταν μαζεφτοί οι θεοί, μακαρισμένοι αιώνιοι —
 100 και δίπλα του έκατσε, τι εφτύς τραβήχτηκε η Παλλάδα.
 Στο χέρι εκεί χρυσόμορφο καφκί τής βάζει η Ήρα
 με καλώς ήρθες· κι' ήπια αφτή και της το δίνει πίσω.
 Αρχισε τότε πρώτα ο γιος ναν τους μιλάει του Κρόνου
 « Ήρθες, θεά, στον Έλυμπο, κιός έχεις τόση λύπη
 105 » π' αξέχαστος σου καίει καημός τα σπλάχνα... ναι το ξέρω...
 » μα κι' έτσι θα σ' το πω γιατί σούστειλα λόγο νάρθεις.
 » Μέρη εννιά οι αθάνατοι θεοί λογομαχούνε
 » για το νεκρό τον Έχτορα και το γοργό Αχιλέα,
 » και θέν το λείψανο ο Ερμής να κλέψει· εγώ όμως όχι !
 110 » τέτια να πάθει συφορά δε θέλω ο Αχιλέας.
 » τι την αγάπη δεν ξεχνάω που σούχω και το σέβας.
 » Μα εφτύς στον κάμπο πήγαινε και πες το αφτό του γιου σου·
 » πες του οι θεοί πως χόλιασαν, κι' εγώ πιο πρώτα απ' όλους
 » του τόχω αφτό παράπονο, που στα καράβια ακόμα
 115 » βαστάει τον Έχτορα άθαφτο και δεν τον δίνει πίσω,
 » μήπως εμένα σεβαστεί και στρέξει ναν τον πάρουν.
 » Σύρε, κι' εγώ στον Πρίαμο μηνάω πως στα καράβια
 » να πάει το λατρεμένο του παιδί να ξαγοράσει
 » με δώρα που τα σωθικά να γιάνουν τ' Αχιλέα.»
 120 Έτσι είπε, κι' άκουσε η θεά, η Θέτη η λεφκοπόδα,
 κι' οχ του Ελύμπου τις κορφές κατέβηκε πετώντας,
 και στην καλύβα απέ έφτασε του γιου της. Και τον ήβρε
 πικρά που θρήναε, κι' οι πιστοί τριγύρω του συντρόφοι
 είχαν δουλιές κι' ετοίμαζαν να φάνε χέρι χέρι·
 125 κι' είχανε κριάρι μαλλιαρό σφαγμένο εκεί στην άκρη.
 Και πήγε κάθησε κοντά κοντά η καλή του η μάννα,
 που τρυφερά τον χάιδεψε και τούπε αγαπημένα
 « Παιδί μου, πες μου, ως πότε πια με στεναγμούς και κλάμα
 » θα τρως τα σπλάχνα σου, χωρίς μήτε ψωμί ν' αγγίζεις
 130 » μήτε γυναίκα ; Μα καλό και σ' αγκαλιά γυναίκας
 » να γύρεις, τι πολλή ζωή δεν έχεις πια, που τώρα
 » σου στέκει δίπλα ο θάνατος κι' η άπονη σου η μοίρα.
 » Μα γλήγορα άκου με· έρχουμαι με μήνημα απ' το Δία,

» που λέει, χολιάσανε οι θεοί, κι' αφτός πιο πρώτα απ' όλους
 135» σου τόχει αφτό παράπονο, που στα καράβια ακόμα
 » βαστάς τον Έχτορα άθαφτο και δεν τον δίνεις πίσω.
 » Μόν άσε πια, και του νεκρού την ξαγορά έλα, δέξου.»
 Και τότε ο φτερογλήγορος της απαντά Αχιλέας
 « Ας είναι... Ας φέρουν ξαγορά και το νεκρό τους δίνω,
 140» αν τέτιος είναι —αφού το λες— ο ορισμός του Δία.»
 Σαν έτσι οι διο τους τότε εκεί στα πλοία, γιος και μάννα·
 λαλούσαν κι' έλεγαν πολλά λογάκια φτερωμένα.
 Κι' ο Δίας λέει της Ίριδας να τρέξει προς το κάστρο
 « Καιρό μη χάνεις, Ίριδα γοργή, μόν τα λημέρια
 » τα θεϊκά τώρα άφισ' τα, και πήγαινε ως στην Τροία
 145» να πεις του γέρου βασιλιά πως στο караβοστάσι
 » να πάει το λατρεμένο του παιδί να ξαγοράσει
 » με δώρα που τα σωθικά να γιάνουν τ' Αχιλέα,
 » μόνος, μηδ' άλλος τους κανείς μαζί του να μη σύρει.
 » Μόν κάναν κράχτη γέροντα ας πάρει να τραβήξει
 150» τις μούλες με τ' ωριότριχο τ' αμάξι, και στο κάστρο
 » πάλε έπειτα το λείψανο να φέρει απ' τ' Αχιλέα.
 » Και πες, μη βάλει θάνατο στο νου του ή κάνα φόβο·
 » τέτιο οδηγό του — τον Ερμή — θα στείλουμε μαζί του,
 » που θάν τον πάει ως που ίσα κει να φτάσουν στ' Αχιλέα.
 155» Μα αφού τον πάει και στ' αρχηγού τον μπάσει την καλύβα,
 » έννια του, δεν τον σφάζει πια μηδ' άλλους δε θ' αφίσει·
 » τυφλός δεν είναι ή άμιαλος μήτ' άσεβος, ν' αγγίξει
 » άντρα που χάρη τού ζητάει γονατιστός μπροστά του.»
 Είπε, κι' η Ίριδα η θεά κινά, η γοργή μηνήτρα.
 160Και στου Πριάμου φτάνοντας βρήκε φωνή και κλάμα.
 Γύρω στο γέρο στην αβλή οι γιοι του καθισμένοι
 πικρά με δάκρια μούσκεβαν τα ρούχα τους, κι' ο γέρος
 στη μέση κάθουνταν, βαθιά χωμένος μες στην κάπα,
 κι' είχε κεφάλι και λαιμό σωρούς σβουνιά γιομάτο
 165που με τα χέρια απάνου του πετούσε σαν κυλιούνταν.
 Στον πύργο μέσα οι κόρες του κι' οι νύφες ξεφωνούσαν
 απ' των αντρών τους τον καημό, που τόσοι και λεβέντες
 στον Άδη πήγανε απ' οχτρών κοντάρια σκοτωμένοι.
 Και στέκει η Ίριδα σιμά στο γέρο, και τον κράζει
 170σιγά λαλώντας, κι' έπιασε το γέρο ως μέσα ο τρόμος
 « Γιε του Δαρδάνου, έλα καρδιά, μη βάνει ο νους σου φόβο.
 » Δεν ήρθα εγώ γιατί δεινά θωρώ που σου πλακώνουν,
 » μόν ήρθα με καλούς σκοπούς. Του Κρόνου ο γιος με στέλνει,
 » που κι' απ' αλάργα σε πονάει και σε φροντίζει πάντα.
 175» Πήγαινε — ο Δίας σου μηνάει — τον Έχτορα να πάρεις
 » με δώρα που τα σωθικά να γιάνουν τ' Αχιλέα,
 » μόνος, μηδ' άλλος σας κανείς μαζί σου να μη σύρει.
 » Μόν κάναν κράχτη γέροντα πάρε που να τραβήξει
 » τις μούλες με τ' ωριότροχο τ' αμάξι, και στο κάστρο
 180» πάλε έπειτα το λείψανο να φέρει απ' τ' Αχιλέα.
 » Και λέει, μη βάλεις θάνατο στο νου σου ή άλλο φόβο·
 » τέτιο οδηγό σου —τον Έρμη— θα στείλουμε μαζί σου,

» που θα σε πάει ως που ίσα κει να φτάστε στ' Αχιλέα.
 » Μα αφού σε πάει και στ' αρχηγού σε μπάσει την καλύβα,
 185» έννια σου, δε σε σφάζει πια μηδ' άλλους δε θ' αφίσει·
 » τυφλός δεν είναι ή άμιαλος μηδ' άσεβος ν' αγγίξει
 » άντρα που χάρη τού ζητάει γονατιστός μπροστά του.»
 Έτσι είπε η ανεμόποδη θεά και φέβγει πίσω.
 Κι' αφτός τους γιους του πρόσταξε να βγάλουν τα μουλάρια
 190με στέριο κάρο, και κουτί απάνου ναν του δέσουν.
 Απέ στη μοσκομύριστη κατέβηκε αποθήκη,
 πλατιά κεδρένια, που σωρούς πολύτιμα χωρούσε.
 Κι' έκραξε αφτού τη σεβαστή γιριά του και της είπε.
 « Γυναίκα, εδώ 'ρθε του Διός μηνήτρα οχ τα ουράνια,
 » και μούπε πως στα γλήγορα των Αχαιών καράβια
 195» να πάω το λατρεφτό μας γιο να ξαγοράσω ο ίδιος
 » με δώρα που τα σωθικά να γιάνουν τ' Αχιλέα.
 » Μα πες κι' εσύ το τί θαρρείς, σαν πώς σ'το λέει ο νους σου;
 » Τι εμένα ακράτητη η καρδιά μου λαχταράει να σύρω
 » πέρα στα πλοία ως στον πλατύ των Αχαιώνε κάμπο.»
 200Είπε, και λύθηκε η γιριά στα κλάματα και τούπε
 « Ωχού, κι' η γνώση σου μαθές τί γένηκε, που ως τώρα
 » στα ξένα και στην Τροία εδώ σε διαλαλούσαν όλοι ;
 » Πώς θες να σύρεις στων οχτρών ως στα καράβια μόνος,
 » και ν' αγνατέψεις το θεριό που τόσους κι' αντριομένους
 205» σούσφαξε γιους σου; Σίδερο μαθέ η καρδιά σου θάναι.
 » Τι α θε σε πιάσει και σε δει μπροστά του αφτός ο σκύλος,
 » ο σαρκοφάγος κι' άπιστος, σπλαχνιά δε θα σου δείξει,
 » δε θα ντραπεί τα χρόνια σου. Μόν τώρα ας κλαίμε αλάργα,
 » κλεισμένοι μέσα εδώ. Είδ' αφτός, ότι η σκληρή του η μοίρα
 210» στο γεννημό του τούκλωσε σαν τον γεννούσα η μάβρη,
 » σκύλους να θρέψει αλάργα μας, σ' άσπλαχνου πόρτα ανθρώπου...
 » π' ας είταν άχ μες στην καρδιά τα νύχια ναν του μπήξω,
 213» ναν του τη φάω ! Τότ' ίσως πια θαρχόμαστε ίσα κ' ίσα.»
 217Τότε απαντά ο θεόμορφος γιος του Δαρδάνου κι' είπε
 « Μη μ' αμποδίζεις που ποθώ να πάω, τι δε θ' αλλάξω,
 » και μη μου γίνεσαι κι' εσύ κακό σημάδι σπίτι.
 220» Τι αν άλλος μου τ' αρμήνεβε —πες αν θνητός— στον κόσμο,
 » θες από σπλάχνα κρίνοντας θες όνειρα, τα πούμε
 » ψευτιά 'ναι κι' ίσως σε κακό πως φόβος να τελιώσει.
 » Μα τώρα αφού θεά άκουσα κι' ομπρός μου εγώ την είδα,
 » θα σύρω... τόπα, θα γενεί. Αν γράφτηκε εκεί κάτω
 225» να σκοτωθώ, ώρα μου καλή ! Εφτύς το λάζο ας πιάσει
 » κι' ας με τελιώσει ο Αχιλιάς, σαν πάρω το παιδί μου
 » στην αγκαλιά μου κι' ο πικρός χορτάσω μοιρολόγι.»
 Είπε, και πήρε κι' άνοιγε τις σκαλιστές σκεπάστρες
 των σεντουκιών, και δώδεκα βγάζει σκουτιά πανώρια,
 230μονές φλοκάτες δώδεκα, πέφκια άλλα τόσα βγάζει,
 τόσα πουκάμισα κρουστά και τόσα πανωφόρια,
 233και διο τριπόδια π' άστραφταν και τέσσερα λεβέτια·
 βγάζει ποτήρι αμίμητο, π' όταν ταξίδι βγήκε
 235γνωστοί του του το χάρισαν στη Θράκη, βιός μεγάλο·

μα ουδέ κι' αφτό δεν τ' άφισε, τι διάπυρα η καρδιά του
 ένα ποθούσε, το νεκρό να ξαγοράσει γιο του.
 Και βγήκε, κι' οχ το λιακωτό τότ' άρχισε να διώχνει
 με τις βλαστήμιες τις βρισές όλους τους Τρώες όξω
 « Όξω, ασυνείδητοι, άτιμοι! Μα τί, κι' εσάς δεν έχουν
 240» τα σπίτια κλάψες πούρθατε να με φροντίστε τάχα ;
 » Για μ' αψηφάτε πια που νά ! με καταράστη ο Δίας
 » κι' έχασα τέτιο γιο λαμπρό; Όμως κι' εσείς, ας είναι,
 » χάθηκε εκείνος, κι' οι οχτροί θα δείτε αν θα σας ψήσουν...
 » Μα εμένα πριν τα μάτια μου μου δουν αχ την πατρίδα
 245» να σβύνει να ρημάζεται, πριν στ' Άδη ας πάω τα βάθια ! »
 Έτσι είπε, και τους άρχισε ραβδιές, κι' οι Τρώες όξω
 τραβούσαν, γιατί βιάζονταν να ξεκινήσει ο γέρος.
 Πήγε έπειτα και φώναξε με τις βρισές τους γιους του,
 τον Πάρη και τον Έλενο, το θεϊκόνε Αγάθο,
 250τον Πάμμο, το βροντόφωνο Πολίτη και τον Πόθο,
 το Δήφοβο κι' Αντίφονο, το Διό το ζηλεμένο.
 Αφτούς φωνάζει τους εννιά και τους προστάζει ο γέρος
 « Ομπρός, χαζοί κακά παιδιά, σαλέψτε ! Π' άμποτε όλοι
 » στα πλοία αντίς τον Έχτορα νάχατε πέσει αντάμα !
 255» Ω ο μάβρος ωχ ο σκοτεινός, που γιους τους πιο λεβέντες
 » στην Τριά... μες σ' όλη... εγώ 'κανα, μα αφτοί νά, πήγαν όλοι,
 » ο στηθομάχος Μήστορς, ο θαρρετός Τρωΐλος,
 » ο Έχτορας που λες θεός είταν ομπρός στους άντρες,
 » γιος που θνητού δεν έμιαζε, μόνε θεού σα θρέμμα·
 260» αφτούς τους πήρε ο πόλεμος, όμως τα μπαίγνια μένουν,
 » λαμπροί για πήδους και χορούς, ξεφαντωτήδες, ψέφτες,
 » αρνιών και τράγων κλέφτηδες απ' τους φτωχούς του τόπου ...
 » Λοιπόν τί κάθεστε; Έλα ομπρός ! τοιμάστε μου το κάρο
 » και μέσα βάλτε του όλα αφτά για να τραβούμε δρόμο.»
 265Είπε κι' αφτοί μισόφοβοι απ' τις φωνές του γέρου
 βγάζουν το κάρο σηκωτό, μουλάρικο καινούργιο
 στέριο όμορφο καλόροδο, και το κουτί τού δένουν.
 Και κατεβάζουν το ζυγό κατόπι οχ το παλούκι —
 ζυγό πυξένιο, με καρφί και διάκια βολεμένο —
 270κι' όξω μαζί μ' εφτάπηχο τον φέρνουν ζυγολούρι.
 Απέ στυλώνουν το ζυγό στ' ολόξυστο ατιμόνι
 ομπρός ομπρός και του περνούν στη μύτη την κρικέλλα.
 Τότες τον δένουν στο καρφί τρεις γύρους, και κατόπι
 δένουν αράδα το λουρί και του λυγούν την άκρη.
 275Τέλος την πλούσια ξαγορά σα φέρανε από μέσα
 κι' απάνου εκεί την έβαλαν στο πλανισμένο αμάξι,
 του ζέβουν τα χοντρόνυχα βασταγερά μουλάρια,
 πανώρια δώρα, απ' τους Μυσούς στο γέρο χαρισμένα.
 Κι' άτια του γέρου τούζεψαν, π' ανάθρεφε δικά του
 280ταΐζοντάς τα από παχνί καλόξυστο στο στάβλο.
 Σαν έτσι οι δυό τους βόλεβαν μες στην αβλή τ' αμάξια,
 ο βασιλιάς κι' ο κράχτης του, με νου κι' οι διο και γνώση.
 Εκεί τους σίμωσε η γιριά χαροκομένη Εκάβη,
 κι' είχε στο χέρι το δεξύ μες σε χρυσό ποτήρι

285λίγο κρασί καρδόγλυκο να στάξουν πριν κινήσουν·
 και στάθηκε στο κάρο ομπρός και τούπε αφτά του γέρου
 « Καλέ, νά ! στάξε του Διός, και νάρθεις περικόλα
 » σπíti σου πίσω οχ τους οχτρούς, αφού ποθά η καρδιά σου
 » να σύρεις και καλά, χωρίς —σ' το λέω— εγώ να θέλω.
 290» Μα αφού θα πας, έλα το γιο του Κρόνου περικόλα
 » π' όλη την Τροία εδώ θωράει οχ τις κορφές της Ίδας,
 » και ζήτα του όρνιο, μηνιτή γοργό —που πλήθια ο ίδιος
 » αγάπη τούχει και νικάει στη δύναμη καθ' άλλο—
 » δεξύ, που με τα μάτια σου θωρώντας το να σύρεις
 295» στον κάμπο με το θάρρος του και στο караβοστάσι.
 » Μα μηνιτή του, γέρο μου, αν δε σου στείλει ο Δίας,
 » τότε πια εγώ, όσο κι' αν ποθάς, σου λέω και σε ξορκίζω,
 » μην τύχει και στων Αχαιών ζυγώσεις τα καράβια.»
 Τότε απαντά ο θεόμορφος γιος του Δαρδάνου κι' είπε
 300« Γυναίκα, τέτιο που ζητάς, δε θα σου πω όχι· κάλια
 » στο Δία να σηκώσουμε τα χέρια, αν μας πονέσει.»
 Είπε, και την κελάρισσα προστάζει ναν του χύσει
 αγνό νερό στα χέρια του· κι' αφτή κοντά σιμώνει,
 τάσι στα διο τα χέρια της κρατώντας και λεγένι.
 305Και νίφτηκε, κι' απ' τη γιριά σαν πήρε το ποτήρι,
 έτσι είπε και δεήθηκε τηρώντας τα ουράνια
 « Δία ώ πατέρα, π' απηλά ορίζεις απ' την Ίδα,
 » μεγάλε μυριοδόξαστε ! Η χάρη σου ας μου δώσει
 » να με δεχτεί με συμπονιά κι' αγάπη ο Αχιλλέας.
 310» Και στείλε μου όρνιο, μηνιτή γοργό —που πλήθια ο ίδιος
 » αγάπη τούχεις και νικάει στη δύναμη καθ' άλλο —
 » δεξύ, που με τα μάτια μου θωρώντας το να σύρω
 » στον κάμπο με το θάρρος του και στο караβοστάσι.»
 Είπε, κι' ακούει τη δέηση ο βαθυγνώστης Δίας,
 315και νά ! του στέλνει εφτύς αητό, το τυχερότατο όρνιο,
 νυχοςπαράχτη κυνηγό που τότε λεν κι' αγιούπα.
 Πόσο απηλόσκεπου πυργιού εφτάφαρδή 'ναι η πόρτα
 ανθρώπου πλούσιου, τεχνικά φτιασμένα με μαντάλους,
 τόσο μεγάλες τ' άνοιγαν ζερβόδεξα οι φτερούγες.
 Κι' από ψηλά διαβαίνοντας το κάστρο γοργοπέτης
 320βουτάει δεξά τους· κι' όλοι εκεί τον είδαν μ' αναγάλλια
 κι' εντός τους έγiane η καρδιά στα πληγωμένα στήθια.
 Τότε ανεβαίνει βιαστικός στο στέριο αμάξι ο γέρος
 κι' όξω τραβά απ' τ' αχόλαλο λιακό κι' απ' τ' αβλοπόρτι.
 Το κάρο ομπρός —τετράροδο— τραβούσαν τα μουλάρια
 325που τα οδηγούσε ο φρόνιμος Νιδιός· και πίσω ο γέρος
 βαρούσε τ' άτια, και γοργά τους φώναζε να τρέχουν
 κάτω το κάστρο. Κι' οι δικοί τον συνοδέβανε όλοι
 πικρά θρηνώντας, πούλεγες πως σε σφαγή παγαίνει.
 Και κάτω πια σαν έφτασαν ως στην αρχή του κάμπου,
 330τότες αφοί —οι γαμπροί κι' οι γιοί— γυρίζουν πόδα πίσω,
 μέσα να παν. Κι' εκείνοι οι διο δεν ξέφυγαν το μάτι
 του βροντολάλητου Διός σαν πρόβαλαν στον κάμπο,
 μόν είδε και συμπόνεσε το γέρο ο γιος του Κρόνου,

κι' αμέσως είπε στον Ερμή το γιο του εκεί μπροστά του
 335« Ερμή, π' απ' όλους πιο πολύ σούναι χαρά σου εσένα
 » χωριό να κάνεις με θνητούς και συνακούς σαν κρίζουν,
 » έλα να πας, κι' ως τα γοργά τον Πρίαμο καράβια
 » σύρε τον έτσι, π' Αχαιός να μην τον δει πριν άλλος,
 » να μην τον νιώσει καν κανείς, πριν φτάσει ως στ' Αχιλλέα.»
 Έτσι είπε, κι' ο θνηταγωγός Ερμής ακούει το λόγο,
 340κι' εφτύς στα πόδια αμπόδεσε τα διο όμορφα σαντάλια,
 χρυσά κι' αιώνια, που μαζί με τ' αγεριού το χνώτο
 παντού ως στην άκρη και στεριάς τον πάνε και πελάγου.
 Έπειτα πήρε το ραβδί π' ανθρώπων — όσους θέλει —
 μαγέβει μάτια, ή και ξυπνάει πάλε άλλους κοιμισμένους.
 345Μ' αφτό στα χέρια ο δυνατός πετάει θνηταγωγιάτης,
 και στον Ελλήσποντο κοντά σαν ήρθε και στον κάμπο
 πάνει το δρόμο, μιάζοντας παλικάράκι αρχόντου
 πρωτόχνουδο, που η πιο γλυκιά τ' ανθοστολίζει νιότη.
 Κι' οι γέροι οι διο σαν τράβηξαν παρέκει απ' το μεγάλο
 350του Ίλου μνήμα, σταματούν τα ζα ναν τα ποτίσουν
 στο ρέμα· τι είχε πια στη γης και πέσει το σκοτάδι.
 Κι' εκιόνε ο κράχτης, τον Ερμή, σα ζύγωνε από πέρα,
 τον είδε και του βασιλιά τού φώναξε και τούπε
 « Πρίαμε, σκέψου ! Νά δουλιά που θέλει νου και σκέψη.
 355» Νά ! κάποιος κοίτα εδώ θαρρώ κομάτια θα μας κάνει.
 » Μον έλα... κάνε... με τα ζα να φέβουμε· ειδέ τότες
 » γονατιστοί ας ζητήσουμε σπλαχνιά, αν μας συμπονέσει.»
 Είπε, κι' ο νους του σάστισε του γέρου απ' την τρομάρα,
 κι' όρθιες στο γέρικο κορμί τ' ασκώθηκαν οι τρίχες,
 360και στάθηκε έτσι σα ζαβός. Μα νά, ο Ερμης σε λίγο
 σίμωσε τότες κι' έπιασε το γέροντα απ' το χέρι,
 κι' άρχισε ναν τον αρωτάει και τούπε αφτά τα λόγια
 « Παππούλη μου, έτσι μ' άλογα πού τρέχεις και μουλάρια
 » μέσα σε νύχτας σιγαλιά π' όλοι οι θνητοί κοιμούνται ;
 » Και των οχτρών δε σ' έσκιαξε η λύσσα και το μίσος
 365» που τ' άχτι απάνου σου έτοιμαι κοντά 'ναι εδώ να βγάλουν;
 » Μα αν πες κανείς τους σ' έβλεπε πως πας με τόσα πλούτη
 » μες στο σκοτάδι τ' άχαρο, σαν τί σκοπό 'χεις τότες;
 » Νιός μήτε εσύ είσαι, γέροντας κι' αφτός σε συνοδέβει,
 » κι' αν σε πειράζουν δε φελάει βοήθια να σου δώκει.
 370» Δε θα σε βλάψω όμως εγώ, μήτ' άλλους δε θ' αφίσω
 » να σε πειράζουν· τι θαρρώ το γέρο μου έτσι βλέπω.»
 Τότε απαντά ο θεόμορφος γιος του Δαρδάνου κι' είπε
 « Ναι έτσι είναι, γιε μου, όπως τα λες. Μα απ' τους θεούς ως τώρα
 » κάποιος κρατά από πάνου μου κι' εμένα το δεξύ του,
 375» που νά διαβάτη τυχερό μού στέλνει ομπρός στη στράτα
 » τέτιονε εδώ όπως είσαι εσύ, καμαρωτός πανώριος,
 » παιδί γονιώνε ζηλεφτών, με γνώση προικισμένος.»
 Τότε ο θνηταγωγιάτης γιος τ' απάντησε του Δία
 « Ναι, γέρο μου, όλα γνωστικά τα μίλησες και δίκια.
 380» Έλα όμως πες μου τώρα αφτά και μίλα την αλήθια·
 » μην πας στα ξένα πουθενά το τόσο βιός και πλούτος

» για να σωθεί σου ανέγγιχτο, ή κι' όλοι παραιτάτε
 » πια τώρα το θεόχτιστο καστρί σας, τρομασμένοι
 » που τέτιο σάς σκοτώθηκε στη μάχη παλικάρι,
 385» ο γιος σου ; Αφτός δεν άφινε τους Αχαιούς ν' αγιάσουν.»
 Τότ' είπε ο θεοπρόσωπος γιος του Δαρδάνου ο γέρος
 « Πιός είσαι εσύ, καλό παιδί ; πώς λέγονται οι γονιοί σου ;
 » Πώς μ' αρχοντιά μου παίνεσες το δύστυχο παιδί μου !»
 Τότε ο θνηταγωγιάτης γιος τ' απάντησε του Δία
 390« Εμένα, γέρο, η γλώσσα σου, μα λέει το γιο η καρδιά σου.
 » Το γιο σου εγώ πολλές φορές στη δοξοδότρα μάχη
 » τον είδα με τα μάτια αφτά, και τότες που ως στα πλοία
 » πήρε μπροστά τους Αχαιούς με φονικό πελέκι·
 » κι' εμείς θιαμάζαμε άνεργοι, τι αμπόδαε ο Αχιλέας
 395» να πιάσουμε κοντάρι εμείς, τότε όντας πειστωμένος.
 » Γιατί έχω αφτόν εγώ αρχηγό σαν πούμαι Μυρμιδόνας,
 » κι' ένα στην Τριά μάς έφερε καλόστρωτο καράβι.
 » Γονιό 'χω τον Πολύχτορα, γέρο εστιδά όπως είσαι,
 » άρχοντα πλούσιο εφτά με γιους κι' εγώ το στερνοπαίδι·
 400» μα εμένα απ' τους εφτά ο λαχνός μούπεσε εδώ να σύρω.
 » Κι' ήρθα οχ τα πλοία τώρα εδώ στον κάμπο· τι άμα φέξει,
 » θα πιάσει πόλεμο ο στρατός στο κάστρο γύρω πάλι,
 » τι παν να σκάσουν κάθοντας, και πού ναν τους βαστάζουν
 » οι στρατηγοί που πόλεμο διψούν τα παλικάρια! »
 405Τότε απαντά ο θεόμορφος γιος του Δαρδάνου κι' είπε
 « Έτσι απ' το στράτευμα όπως λες του ξακουστού Αχιλέα
 » αν είσαι, τότε — έτσι να ζεις — πες μου όλη την αλήθεια·
 » βρίσκεται ο γιος μου ακόμα εκεί στα πλοία, ή πια κομάτια
 » ο Αχιλιάς τον έρηξε στους σκύλους ναν τον φάνε ; »
 410Τότε ο θνηταγωγιάτης γιος απάντησε του Δία
 « Γέρο, όχι, δεν τον άγγιξε όρνιο ως στα τώρα ή σκύλος,
 » μόν έτσι χάμου κοίτεται στρωμένος μες στις σκόνες,
 » στο πλοίο ομπρός. Νά, κλείσανε δώδεκα μέρες τώρα
 » πούναι νεκρός, μα ασάπιστο τον βλέπεις, δεν του πιάνει
 415» σκουλήκια ακόμα η σάρκα του που τρων τους σκοτωμένους.
 » Το μόνο, τον τραβά άσπλαχνα στου λατρεμένου βλάμη
 » γύρω τον τάφο, όταν φανεί η θεϊκιά η αβγούλα,
 » μα άλλο κακό όχι. Αν πας κι' εσύ, θα δεις πώς στέκει χάμου
 419» ολόδροσος, με του κορμιού κάθε αίμα ξεπλυμένο.
 422» Τόσο φροντίζουνε οι θεοί τον ξακουσμένο γιο σου.»
 424Είπε, κι' ο γέρος χάρηκε και τ' απαντάει διο λόγια
 425« Δε μετανιώνει ο άνθρωπος ποτές του αν τιμημένα
 » προσφέρει δώρα στους θεούς, τί δα — η καλή του η ώρα! —
 » κι' ο γιος μου μες στον πύργο μας ποτές δε λησμονούσε
 » τους τρισμακάριστους θεούς π' απ' τα ουράνια βλέπουν,
 » και δες, του το μνημόνεψαν και σαν τον βρήκε ο χάρος.
 » Μα δέξου αφτό, περικαλώ, το πλουμιστό ποτήρι
 430» και σώσε με... με των θεών τη χάρη οδήγησέ με
 » ως που να φτάσω ως στ' αψηλό καλύβι τ' Αχιλέα.»
 Τότε ο θνηταγωγιάτης γιος τ' απάντησε του Δία
 « Νιός είμαι, γέρο, μα άφισε, δεν πιάνει ο πειρασμός σου

» που δώρα θέλεις να δεχτώ χωρίς να ξέρει εκείνος.
 435» Ναι, ναν τον κλέψω τόχω εγώ ντροπής μου, κι' η καρδιά μου
 » δειλιάζει, μην τυχόν μου βγει λαχτάρα στο κεφάλι.
 » Μα πες το, κι' οδηγός σου εγώ παγαίνω, αν θες, ως στ' Άργος
 » πιστά και τίμια, θες πεζός θες με γοργό καράβι·
 » μήδε έχε φόβο απ' τ' οδηγού αψηφισιά να πάθεις.»
 440Είπε, κι' απάνου εφτός πηδάει στ' αλογωμένο αμάξι
 κι' αρπά ο καλόθελος θεός το καμοτσί στα χέρια,
 αρπάει τα γκέμια, και φυσάει γερή καρτεροσύνη
 μες στα μουλάρια κι' άλογα. Μα τέλος πια στους πύργους
 σαν έφτασαν των караβιών και στο βαθύ χαντάκι,
 εκεί οι φρουροί τότε άρχιζαν το δείπνο να τοιμάζουν·
 445ύπνο όμως ο θνηταγωγός Ερμής τους περεχύνει
 όλους, και το πορτί μεμιάς ανοίγει, και τους σύρτες
 τους σπρώχνει πέρα, κι' έπειτα μπάζει το γέρο μέσα
 και μπάζει τα καμαρωτά κανίσκια με το κάρο.
 Μα στ' Αχιλέα ως πέρα πια σαν ήρθαν την καλύβα
 ολόρθια, πούχαν τ' αρχηγού φτιασμένα οι Μυρμιδόνες
 450μ' ελάτου ξύλα πούσκισαν, κι' οχ τα λιβάδια χόρτο
 κόβοντας σκέπασαν σκεπή πυκνόφυλλη από πάνου,
 και τούφτιασαν μεγάλη αβλή τριγύρω με παλούκια
 πυκνά, και κλιούσε μάνταλος την πόρτα του ελατένιος
 ένας και μοναχός, που τρεις νομάτοι τον σφαλνούσαν —
 455και τρεις το κλείστρο το τρανό ξανάνοιγαν της πόρτας —
 οι άλλοι, μα κι' αβοήθητος τον σφάλναε ο Αχιλέας·
 τότε ο καλόθελος θεός τον άνοιξε του γέρου,
 κι' έμπασε μέσα τ' αρχηγού τα ζηλεμένα δώρα.
 Χάμου έπειτα οχ την άμαξα κατέβηκε και τούπε
 460« Γέρο, μαζί σου εγώ ως εδώ θεός αιώνιος ήρθα,
 » εγώ ο Ερμής, τι μ' έστειλε κάτω οδηγό σου ο Δίας.
 » Μα τώρα θα σ' αφίσω πια· δε θέλω να προβάλω
 » στα μάτια τ' Αχιλέα ομπρός, τι δα 'ναι κατηγορία
 » θεός να δείχνει ορθάνοιχτα σ' ανθρώπους έτσι αγάπη.
 465» Μόν έμπα εσύ τα γόνατα και πιάσε τ' Αχιλέα,
 » και στον πατέρα ξόρκιστ' τον στη λυγερή του μάννα
 » και στο παιδί του, και θαρρώ τα σπλάχνα θαν τ' αγγίζεις.»
 Είπε, και στου Ελύμπου αφτός τα μακροβούνια φέβγει.
 Τότες πηδώντας κατά γης ο γέρος οχ τ' αμάξι,
 470άφισε το Νιδιό όξω κει, που πρόσμενε βαστώντας
 τα ζα —μουλάρια κι' αλόγα— κι' ολόϊσα ατός του κάνει
 για την καλύβα όπου ο γοργός καθότανε Αχιλέας.
 Αφτόν τον βρήκε μέσα εκεί, μα λείπανε οι συντρόφοι,
 και μόνοι αφοί είχανε δουλιά κοντά του, ο Αφτομέδος
 475κι' ο κλώνος τ' Άρη ο Άλκιμος· τι είχε τελιώσει μόλις
 το δείπνο, μάλιστα έστεκε και το τραπέζι ακόμα.
 Και μπαίνει πριν αφοί τον δουν... ζυγώνει... τ' αγκαλιάζει
 τα διο του ο γέρος γόνατα και του φιλάει τα χέρια,
 479φριχτά αντροφάγα, που πολλούς τούχανε γιους σπαράξει,
 485κι' εκεί γονατιστός τού λέει με περικάλια, μ' όρκους
 « Γέρο όπως είμαι εγώ γονιό, θεόμορφε Αχιλέα,

» έχεις —θυμήσου— στη μαστιτιά των έρμων γερατιώνε.
 » Ίσως κι' εκείνον γύρω του πέρα στη Φτιά οι γειτόνοι
 » τον τυραγνούν, δίχως βοηθό κοντά του ναν τον σώσει
 490» οχ τα δεινά και βάσανα. Μα αφτός πως ζεις μαθαίνει,
 » κι' όλο η ψυχή του χαίρεται και κρυφολπίζει πάντα
 » να δει το λατρεφτό του γιο όταν γυρνά απ' την Τροία·
 » όμως εγώ ο βαριόμοιρος που γιους τούς πιο λεβέντες
 » σ' όλη την Τροία εγώ 'κανα, κανείς πια δε μου μένει.
 495» Είχα πενήντα γιους εγώ σα φτάσανε οι Αργίτες,
 » που δεκαννιά τους από μιά γεννήθηκαν μητέρα,
 » και τους λοιπούς μού γέννησαν μέσα στον πύργο οι σκλάβες.
 » Μα ο άγριος Άρης θέρισε τους πιο πολλούς· κι' απ' όλους
 » τον πιο καλό μου, που λαό διαφέντεβε και κάστρο,
 500» τον Έχτορα, στερνά κι' αφτόν, ενώ για την πατρίδα
 » πολέμαε, εσύ τον σκότωσες. Τώρα για αφτόν στα πλοία
 » ήρθα ως εδώ, και ξαγορά πολύτιμη σου φέρνω
 » να ξαγοράσω το νεκρό. Μα τους θεούς σεβάσου ...
 » πónα κι' εμένα... όπως πονάς το γέρο σου πατέρα.
 505» Εγώ 'μαι πιο του λυπημού... όσα κανείς δεν είδε
 » πάθια τραβώ π' απ' το φονιά ζητάω του γιου μας χάρες.»
 Είπε, και πόθο τ' άναψε το γέρο του να κλάψει,
 κι' έσπρωξε αγάλια πιάνοντας τον Πρίαμο απ' το χέρι.
 Και σα θυμήθηκαν κι' οι διο, ο ένας τους το γιο του
 510» θρηνούσε, στ' Αχιλέα ομπρός τα πόδια 'να κουβάρι,
 πικρά κι' ο άλλος έκλαιγε το γέρο του, ή και πάλι
 το βλάμη του, κι' οι στεναγμοί παντού τριγύρω αχούσαν.
 513» Μα πια το κλάμα ο θεϊκός σα χόρτασε Αχιλέας,
 515» τότες σηκωθή οχ το θρονί, και σήκωσε απ' το χέρι
 το γέρο —τ' άσπρα του μαλλιά πονώντας, τ' άσπρα γένια—
 και με φωνή ήμερη τού λέει διο φτερωμένα λόγια
 « Α δόλιε, ναι πολλά η ψυχή σου πίε πικρά φαρμάκια !
 » Πώς, πες μου, βάσταξες εδώ ναρθείς στα πλοία μόνος
 520» μπροστά σ' εκείνον που σωρό πολύτιμα παιδιά σου
 » σούχει σφαγμένα ; Σίδερο πρέπει η καρδιά σου νάναι.
 » Τώρα έλα κάτσε στο θρονί. Και πικραμένοι ή όχι,
 » άσ' τες τις πίκρες τώρα εκεί κι' ας καιν μες στην καρδιά μας,
 » γιατί όφελος μην καρτεράς από παγώστρα κλάψα.
 525» Τι έχουν των δύστυχων θνητών αφτά οι θεοί κλωσμένα,
 » να ζουν με λύπες... μα καημός το τί είναι, αφτοί δεν ξέρουν.
 » Τί στέκουν χάμου στου Διός τον πύργο διο πιθάρια,
 » με δώρα τέτια που σκορπάει, κακά —ή καλά μες στ' άλλο—
 » κι' ο Δίας σ' όπιους κι' απ' τα διο ανάκατα χαρίσει.
 530» πότες θα σμίξουν με χαρές και πότες με λαχτάρες·
 » μα άσκημα αν δώκει, πρόσωπο θεού ποτές δε βλέπεις,
 » και μυίγα σε κεντάει κακή απ' άκρες γης ως άκρες
 » κι' ατίμητος από θεούς λυσσογυρνάς κι' ανθρώπους.
 » Έτσι και του Πηλιά οι θεοί καμαρωμένα δώρα
 535» από μικρό του χάρισαν, και τους θνητούς νικούσε
 » όλους σε πλούτος κι' αγαθά, των Μυρμιδόνων άρχος,
 » και τέρι τούδωκαν θεά, θνητός κιός είταν έτσι.

» Μα τούβαλαν και συφορές με τ' αγαθά, γιατί άλλα
 » στον πύργο βασιλόπουλα δεν τούστρεξαν να κάνει,
 540» μον έκανε ένα μονογιό πανώριο· που, το βλέπεις,
 » δεν τον γεροκομάει, τί να στην άκρη εγώ του κόσμου
 » σέρνουμε τα παιδιά σου εδώ να τυραγνάω κι' εσένα.
 » Κι' εσένα, γέρο, ακούγαμε πως μιά φορά εφτυχούσες·
 » τι όσους της Λέσβος το νησί εντός του θρέφει ανθρώπους,
 545» κι' ο άπειρος Ελλήσποντος ή κι' η Φρυγιά από πάνου,
 » όλους σε πλούτος και σε γιους λεν, γέρο, τους νικούσες.
 » Μα μιά οι θεοί και σούστειλαν τέτια βαριά φουρτούνα,
 » δεν πάβουν γύρω οι σκοτωμοί στο κάστρο σου, δεν πάβουν.
 » Μα θάρρος, έλα πια μην κλαις —τι βγάζεις π' αχ ο θρήνος
 550» πίσω δε φέρνει— είναι γραφτό να μη στερέβει η πίκρα.»
 Τότε απαντά ο θεόμορφος γιος του Δαρδάνου κι' είπε
 « Όχι, αρχηγέ μου, μη μου λες να κάτσω εγώ, όσο ο γιος μου
 » χάμου ρηγμένος κοιτάται. Μόν δώσ' μου τον... τα μάτια
 555» μου λαχταρούνε να τον δουν. Και πάρε —με χαρά σου—
 » τα πλούσια δώρα πούφερα. Κι' έτσι η εφκή του Δία
 557» πίσω ας σε πάει στον τόπο σου για το καλό που κάνεις !»
 559Τότες λοξά τον κοίταξε και τούπε ο Αχιλέας
 560« Μη, γέρο, μ' ερεθίζεις πια. Τόχω κι' εγώ στο νου μου,
 » και θα σ' τον δώσω. Μούρθε εδώ απ' τους θεούς μηνήτρα
 » η μάννα που με γέννησε, θαλάσσιου γέρου η κόρη.
 » Κι' εσένα δε μου ξέφυγε —το νοιώθει, γέρο, ο νους μου—
 » θεός πως σ' έφερε ως εδώ στ' Αργίτικα καράβια.
 565» Τι νάρθει ως το στρατό θνητός, και νιός αν πεις λεβέντης,
 » δε θα κοιτούσε· τους φρουρούς δε διάβαινε κρυφά τους,
 » μήτε και σάλεβε έφκολα της πόρτας μου το σύρτη·
 » Έτσι άσε, γέρο μην κεντάς τη θλιβερή καρδιά μου,
 » μήπως —και πρόσπεφτο έτσι εδώ— κι' εσένα δε σ' αφήκω
 570» γερό, και τότες στου Διός το λόγο θ' αμαρτήσω.»
 Είπε, κι' ο γέρος σκιάχτηκε και τ' αγρικάει το λόγο.
 Κι' εκείνος σα λιοντάρι λες βγαίνει όξω απ' την καλύβα,
 όχι μονάχος, πάγαιναν διο παραγιοί μαζί του,
 ο Αφτομέδος κι' Άλκιμος, οι διο τους π' αγαπούσε
 575πιο απ' όλους, τώρα ο Πάτροκλος που τούχε πια πεθάνει.
 Αφτοί ξεξέβουν τ' άλογα κι' ακούραστα μουλάρια
 και μπάζουν τον τρανόφωνο κράχτη του γέρου μέσα,
 του λεν να κάτσει, κι' έπειτα απ' το πανώριο κάρο
 παίρνουν την πλούσια ξαγορά του φημισμένου Εχτόρου.
 580Μα αφήκαν πανωφόρια διο κι' ένα σκουτί στο κάρο,
 για να τυλίξει το νεκρό και πίσω ναν τον δώκει
 ναν τότε παν στον τόπο του. Και κράζει σκλάβες όξω,
 τους λέει να πλύνουν το νεκρό, ναν τον αλείψουν λάδι,
 583παρέκει κάπου, μην τυχόν και δει το γιο του ο γέρος.
 587Κι' οι σκλάβες σαν τον έπλυναν κι' αλείψανε με λάδι,
 τον τύλιξαν μες στο σκουτί και στ' ώριο πανωφόρι·
 και τότε αφτός τον σήκωσε κι' απίθωσε στο στρώμα,
 590κι' οι παραγιοί τον έβαλαν κι' οι διο μαζί στο κάρο.
 Τότε έσπασε στα κλάματα και του Πατρόκλου κράζει.

« Μη μου χολιάσεις, Πάτροκλε, σα μάθεις μες στον Άδη
 » πως τώρα στον πατέρα του πάει ο φονιάς σου πίσω,
 » τι έλαβα δίκια ξαγορά. Μα πάλι εγώ κι' εσένα
 595» καλό, όπως πρέπει, μερτικό απ' όλα θα σου δώσω.»
 Είπε, και πίσω γύρισε μες στ' αψηλό καλύβι,
 και κάθησε στο σκαλιστό θρονί του πούχε αφίσει,
 έτσι απ' τον άλλο τοίχο εκεί, και του Πριάμου τούπε
 « Λέφτερο τώρα, γέρο μου, το λείψανο, όπως είπες,
 600» ήσυχο εκεί στο στρώμα του. Κι' άμα χαράξει η μέρα,
 » παρ' το και σύρε στην εφκή. Μόν έλα τώρα ας φάμε.
 » Τι να γεφτεί θυμήθηκε κι' η χρυσομάλλω η Νιόβη,
 » που δώδεκα έχασε παιδιά —κι' όχι ένα— στο πυργί της,
 » νιους έξη μες στη νιότη τους και θυγατέρες έξη.
 605» Μα ο Φοίβος σκότωσε τους γιους με τ' αργυρό δοξάρι,
 » τι θύμωσε της μάννας τους —κι' η Άρτεμη τις κόρες —
 » τι ήθελε δα με τη Λητό να γίνεται ίσα κι' ίσα.
 » Δώδεκα εγώ, είπε, γέννησα, μα διο η Λητό μονάχα·
 » μα αφτοί, και διο όντας, σκότωσαν τα δώδεκά της όλα.
 610» Μέρες στο αίμα κοίτονταν εννιά, και ναν τους θάψει
 » δεν είχε μείνει πια κανείς, γιατί ο μεγάλος Δίας
 » έκανε πέτρες το λαό· μα εκεί στις δέκα μέρες
 » τους θάβουν τ' ουρανού οι θεοί. Κι' η Νιόβη τότες πήρε
 613» να φάει πια, σαν κουράστηκε χύνε όλο χύνε δάκρια.
 618» Έτσι έλα τώρα, γέρο μου, καιρός κι' εμείς να φάμε
 » μια στάλα· κι' έπειτα τον κλαις το γιο σου, σα γυρίσεις
 620» στο κάστρο μέσα, και πολλοί μαζί σου θαν τον κλάψουν.»
 Είπε, κι' απάνου ο γλήγορος σηκώνεται Αχιλέας
 και σφάζει αρνί λεφκόμαλλο. Κι' οι μπιστικοί συντρόφοι
 το γδέρνουν και το συγυρνούν καλά με κάθε τέχνη,
 και λιανισμένο ταχτικά στις σούγλες το περνούνε,
 το ψαίνουν όμορφα όμορφα κι' απ' τη φωτιά το βγάζουν.
 625Κατόπι παίρνει το ψωμί να δώσει ο Αφτομέδος
 μες σε πανώρια κάνιστρα, και πάει και στο τραπέζι
 τα βάζει απάνου· και το κριάς μοιράζει ο Αχιλέας.
 Και τότες σ' έτοιμα άπλωσαν καλούδια, ομπρός στρωμένα.
 Κι' όταν πια τέλος χόρτασαν καλά με φαγοπότι,
 ο γέρος του Πηλιά το γιο καμάρωνε, πώς είταν
 630λαμπρός μεγάλος ! λες θεό πως έμιαζε ίσα πέρα.
 Και πάλε αφτός τον Πρίαμο καμάρωνε, θωρώντας
 την όψη την αρχοντικιά, τα λόγια του αγρικώντας.
 Μα τέλος πια σα χόρτασαν με το να βλέπονται έτσι,
 πρώτος τότε ο θεόμορφος γιος είπε του Δαρδάνου
 635« Μη, θεοπαίδι, τώρα αργείς, μόν πες τους να μου στρώσουν,
 » για να χαρούμε μιά σταλιά και το γλυκό τον ύπνο.
 » Τι απ' όντας βρήκε θάνατο με το σπαθί σου ο γιος μου,
 » στιγμή κάτου απ' τα βλέφαρα δε μούκλεισαν τα μάτια,
 » μον κλαίω στενάζω, τις πολλές τις πίκρες μου αναδέβω,
 640» κι' όξω κυλιούμαι στα σβουνιά μες στις αβλής το γύρο.
 » Τώρα να κι' έφαγα ψωμί και μούβρεξε τα χείλια
 » λίγο κρασάκι· μα όμως πριν δεν είχα αγγίζει στάλα.»

Είπε, κι' αφτός τους παραγιούς προστάζει και τις σκλάβες
στο λιακωτό να βάλουνε κλινάρι, και να στρώσουν
645όμορφα κόκκινα χαλιά, ν' απλώσουν αντρομίδες,
κι' απάνου σκέπασμα σγουρές να βάλουνε φλοκάτες.
Κι' έβγαιναν απ' τη σάλα αφτές στα χέρια φως κρατώντας,
κι' αμέσως — κάνοντας γοργά — τους στρώνουν διο κλινάρια.
Τότες του λέει ο Αχιλιάς γλυκόλαλα του γέρου
650« Να, γέρο μου, όξω πλάγιασε, μην τύχει και προβάλει
» κανείς εδώ άξαφνα αρχηγός, γιατί έρχονται πολλοί τους
» κι' αντάμα εδώ σαν αδερφοί κάθε δουλιά μιλάμε.
» Όποιος τους μες στη φτερωτή μελανοφόρα νύχτα
» σε δει, θάν το προφτάσει εφτός του βασιλιά Αγαμέμνου,
655» και πια το να δοθεί ο νεκρός αναβολές θ' αρχίσουν.
» Μόν έλα πες μου τώρα αφτό και μίλα την αλήθια·
» πόσον καιρό τον Έχτορα σκοπό 'χεις να θρηνήσεις,
» που ως τότε εγώ με το στρατό να μην ανοίξω μάχη.»
Τότε απαντά ο θεόμορφος γιος του Δαρδάνου κι' είπε
660« Α θες το ξόδι του, όπως λες, του γιου μου ν' αποσώσω,
» γιε του Πηλιά, έτσι κάνε μου και θα σχωρνώ σε πάντα.
» Τι ξέρεις, μες στο κάστρο εμείς κλεισμένοι, και τα ξύλα
» στο λόγγο αλάργα κι' ο λαός βαριά 'ναι φοβισμένος.
» Μέρες εννιά το λείψανο θα κλαίμε μες στον πύργο,
665» στις δέκα θαν το θάψουμε και θα δειπνήσει ο κόσμος,
» τη μέρα την εντέκατη θα στήσουμε το μνήμα·
» κατόπι πολεμούμε πια αφού το θέλει η τύχη.»
Τότε ο γοργός τού μίλησε γιος του Πηλιά και τούπε
« Ναι, γέρο μου, ας γενεί κι' αφτό καθώς ορίζεις, έτσι·
670» τι μέρες δώδεκα, όπως λες, κοντάρι δεν αγγίζω.»
Είπε και τότες τούπιασε το χέρι το δεξύ του
εκεί στο χτένι, μην τυχόν και βάλει ο νους τους φόβους.
Κι' εκείνοι οι διο στο πρόσπιτο, ο βασιλιάς κι' ο κράχτης,
πλαγιάζουν, κι' είχε συλλογές ο νους τους και φροντίδες.
675Μα ο Αχιλέας πλάγιασε στις στερεής καλύβας
το βάθος, κι' η ροδόθωρη κοντά του η Βρισοπούλα.
Κι' οι άλλοι αθάνατοι θεοί κι' οι άντρες, καρωμένοι
από βαθύ ύπνο μαλακό, κοιμούντανε όλη νύχτα·
μα του θνηταγωγιάτη Ερμή δεν του κατέβαιν' ύπνος,
680τι όλο λογάριαζε το πώς να βγάλει οχ τα καράβια
το γέρο Πρίαμο, κλεφτά απ' των φρουρών το λόχο.
Κι' απάνου απ' το κεφάλι του πάει στέκει και του κάνει
« Γέρο, το βλέπω, οι συφορές δε σε τρομάζουν, του έτσι
» κοιμάσαι ακόμα από πολλούς οχτρούς τριγυρισμένος,
685» τι ο Αχιλέας σ' άφισε. Και τώρα ναι τον πήρες
» το γιο σου αδρά πλερώνοντας, μα εσένα ο Αγαμέμνος
» κι' οι Δαναοί αν σε νιώσουνε, σαν τρίδιπλα οι δικοί σου
» οι γιοι ίσως δώσουν, ζωντανό για να σε πάρουν πίσω.»
Είπε, κι' ο γέρος σκιάχτηκε κι' εφτός ξυπνάει τον κράχτη.
690Τ' άλογα τότες ο Έρμης τους ζέβει και μουλάρια,
και μόνος του ίσα τα χτυπάει κατά τον κάμπο πέρα
γοργά γοργά, χωρίς ψυχή να νιώσει πως περνούσαν.

Μα όταν στον πόρο φτάσανε τ' ασώπαστου Σκαμάντρου,
 τ' ώριου ποτάμου πούκανε ο βροχοδότης Δίας,
 τότε ο Έρμης τους άφισε στον Έλυμπο να σύρει,
 695 και βγήκε η ρόδινη η αβγή τους κάμπους να φωτίσει.
 Κι' εκείνοι οι διο με κλάματα και δάκρια προχωρούσαν
 κατά την Τρία με το νεκρό μες στο πανώριο κάρο.
 Και δεν τους είδε πριν κανείς, θες άντρας θες γυναίκα,
 παρά η Κασσάντρα η όμορφη σα χρυσωπή Αφροδίτη
 700 στην άκρη ανέβη και θωράει το γέρο της πατέρα
 όρθιο με τον καλόφωνο μέσα στ' αμάξι κράχτη,
 και το νεκρό 'δε πούφερναν τα διο μουλάρια πίσω
 στο στρώμα απάνου πλαγιαστό. Και μπήγει εφτός το κλάμα
 και κράζει με ξεφωνητά σ' όλη τη χώρα κάτω
 « Άντρες γυναίκες, τρέξτε εφτός τον Έχτορα να δείτε...
 705» Πασίχαρι αχ τον βλέπατε σα γύριζε οχ τη μάχη
 » σ' άλλους καιρούς, τι του λαού χαρά 'ταν και καμάρι.»
 Είπε, κι' αφτού δεν έμεινε ψυχή —γυναίκα ή άντρας —
 στη χώρα, τι όλους έπιασε αβάσταχτη σα λύπη,
 μον παν τους σμίγουν στο πορτί με το νεκρό στο κάρο.
 710 Πρώτες στο κάρο χύθηκαν μαδώντας τα μαλλιά τους
 η μάννα κι' η γυναίκα του, και το νεκρό κεφάλι
 κρατούσαν· κι' έκλαιγε ο λαός τριγύρω πυκνωμένος.
 Εκεί όλη μέρα το νεκρό ως να βουτήξει ο ήλιος
 με δάκρια θάγκλαιγαν πικρά μπροστά στο καστροπόρτι,
 715 μόνε απ' τ' αμάξι φώναξε σ' όλους τριγύρω ο γέρος
 « Κάντε μου τόπο να διαβούν τ' αμάξια, και κατόπι
 » χορταίνετε όλοι κλάψιμο όταν τον πάω στον πύργο.»
 Είπε, κι' αφτοί παραμερούν κι' αφίνουν να περάσει.
 Έτσι σαν πήγαν το νεκρό στον όμορφό του πύργο,
 τον πήραν και τον έβαλαν στο τορνεφτό κλινάρι,
 720 κι' άρχισε εκεί των γυναικών το μοιρολόϊ τριγύρω.
 723 Κι' η Αντρομάχη η λυγερή το κλάμα αρχίζει πρώτη,
 την κεφαλή του Έχτορα στα χέρια της κρατώντας
 725 « Άντρα μου, νιός μου χάθηκες και χήρα νιά μ' αφίνεις
 » στον πύργο εδώ, κι' ο γιόκας μας μικρούλης έτσι ακόμα
 » που εσύ κι' εγώ τον κάναμε, μηδέ θα δει πια νιότη,
 » τι πριν —ναι, κάτι μου το λέει— η χώρα αφτή ως στο κάστρο
 » θα ρημαχτεί, τι εσύ ο φρουρός νά ! πήγες, που φρουρούσες
 730 » και κάστρο και μικρά παιδιά κι' αρχοντικές γιναίκες,
 » που τώρα με καράβια οχτρών ταχιά θα παν στα ξένα,
 » και θενά πάω μαζί κι' εγώ... Τότες κι' εσύ, παιδί μου,
 » μαζί μου ή θάρθεις στη σκλαβιά και θα σκλαβοδουλέβεις
 » εκεί στα ξένα από σκληρό αφέντη αγγαρεμένος,
 735 » ή —ώ φρίκη !— θα σε πιάσει οχτρός, θα ρήξει σε οχ τον πύργο
 » με πάθος που ίσως τούσφαξε ο Έχτορας το γιο του
 » τον πατέρα ή αδερφό· τι απ' το χαλκό του πλήθος
 » Αργίτες δάγκασαν της γης τ' αμέτρητα λιθάρια,
 739 » τι σα θεριό ο πατέρας σου είταν στη μάχη πάντα.
 » Για αφτό όλος τον θρηνά ο λαός μες στ' αψηλό μας κάστρο...
 » κι' έκανες θρήνους να ποθούν και κλάματα οι γονιοί σου,

» Έχτορα· εγώ όμως θάν τα πιω τα πιο πολλά φαρμάκια,
 » τι ξεψυχώντας, άντρα μου, δε μ' άπλωσες τα χέρια,
 » δε μούπες λόγο σου γλυκό, που πάντα ... νύχτα μέρα ...
 745» ναν τον θυμάμαι και βροχή τα δάκρια μου να τρέχουν. »
 Έτσι θρηνούσε, κι' έπειτα βογγούσανε οι γυναίκες.
 Τότε η Εκάβη δέφτερη τα μοιρολόγια στήνει
 «Έχτορα, εσύ των σπλάχνων μου το λατρεφτό βλαστάρι,
 » είχες και πρώτα των θεών σα ζούσες την αγάπη,
 750» μα και στου χάρου σου έπειτα σε φρόντισαν την ώρα.
 » Τι τ' άλλα μου παιδιά ο γοργός σαν τάπιανε Αχιλέας,
 » αντίκρυ —τον ψαρύ γιαλό περνώντας— τα πουλούσε,
 » στη Νίμπρο ή Λήμνο ή στο νησί της πεφκωμένης Σάμος·
 » μα εσένα σα σε σκότωσε με τ' άπονο κοντάρι,
 755» όλο τριγύρω σ' έσερνε στου βλάμη του τον τάφο
 » που τούσφαξες... μα τάχα τί, μην τον ανάστησε έτσι;...
 » μα κοίτεσαι όμως δροσερός κι' απείραχτος στον πύργο,
 » σαν κάποιος που ο δοξαριστής λες ήρθε γιος του Δία
 » και σπίτι του τον θέρισε με τις πυκνές σαΐτες.»
 760Έτσι θρηνούσε, κι' άναψε αχόρταστο 'να κλάμα.
 Τρίτη η πεντάμορφη αρχινάει Λενιό τα μοιρολόγια
 « Έχτορα, ο πιο λαχταριστός κουινιάδος της καρδιάς μου,
 » άντρας μου ναι ο θεόμορφος ο Πάρης που στην Τροία
 » μ' έφερε εδώ ... που έτσι ο γιαλός να μ' είχε πνίξει πρώτα !
 765» Τι είκοσι χρόνια πέρασαν ως τώρα που μαζί του
 » πήρα από κει τα μάτια μου κι' αφήκα την πατρίδα,
 » μα ακόμα λόγο ή προσβολή δεν άκουσα πικρό σου·
 » μα κι' άλλος να με μάλωνε στον πύργο, θες κουινιάδος
 » θες συνυφάδα μου ή κουινιά θες τάχα η πεθερά μου —
 770» μα ο πεθερός γλυκόλογος λες σαν πατέρας πάντα —
 » εσύ με μιά σου συμβουλή τη γνώμη τούς γυρνούσες.
 773» Για αφτό κι' εσένα κλαίω γω με σπλάχνα πληγωμένα,
 » θρηνώω μαζί κι' εμένανε· τι φίλο πια δεν έχω,
 775» λόγο καλό δε θ' αγρικώ, τί μ' αποστρέφονται όλοι.»
 Έτσι είπε, κι' έκλαιγε έπειτα το πυκνωμένο πλήθος.
 Και τότε ο γέρο-Πρίαμος στους Τρώες λέει διο λόγια
 « Τώρα, παιδιά μου, σύρτε πια για ξύλα, δίχως φόβο
 » από καρτέρι των οχτρών. Τι πριν ο Αχιλέας
 780» δε θα μας βλάψει —μούταξε σα μ' έστελνε απ' τα πλοία—
 » πριν η δωδέκατη η αβγή γλυκοχαράζει πρώτα.»
 Είπε, κι' αφτοί στα κάρα τους τα βόδια και μουλάρια
 ζέβουν, και χέρι χέρι ομπρός μαζέβουνται στη χώρα.
 Μέρες εννιά σωρούς σωρούς τα ξύλα κουβαλούσαν·
 735μα πια σα βγήκε η δέκατη θνητοφωτίστρα αβγούλα,
 βγάζουν τον άτρομο Έχτορα με θρήνους, και στων ξύλων
 παν και τον θέτουν την κορφή, κι' απέ φωτιά τους βάζουν.
 Και νά ! προβάλλει η χαραβγή απ' τα σκοτάδια πάλε,
 και τότες γύρω στη φωτιά συνάζονται όλοι οι Τρώες.
 790Κι' όλος σαν έφτασε ο λαός και στάθηκαν τριγύρω,
 πρώτα με κόκκινο κρασί σβύνουν τα ξύλα, ως πέρα
 που πήγε η φλόγα, κ' ύστερα τ' αδέρφια κι' οι συντρόφοι

μαζέβουν τ' άσπρα κόκκαλα μοιρολογώντας όλοι,
κι' έτρεχαν δάκρια πύρινα στα μαγουλά τους κάτω.
795Έπειτα σε χρυσό σταμνί τα παίρνουν και τα βάζουν
που μ' άλικά το σκέπασαν σκουτιά απαλοφασμένα·
τότες σε λάκκο βαθουλό τα χώνουν, κι' από πάνου
χοντρά λιθάρια 'να σωρό σωριάζουν χέρι χέρι.
Κι' αμέσως μνήμα τούσκαψαν, κι' είχαν στημένους γύρω
παντού σκοπούς μην τύχει πριν κι' οι Δαναοί πλακώσουν.
800Κι' αφού το μνήμα τέλειωσαν, παν πίσω· και κατόπι
μαζέβουνται όλοι ταχτικά και κάθονται να φάνε
στον πύργο του διόσπαρτου του βασιλιά Πριάμου.
Έτσι τότε έγινε ο θαμός τ' αλογομάχου Εχτόρου.

Λίβερπουλ, 1 του Σταβρού 1901